M.D.K.

Nagy István, kovácsmester

1702-ben a céh és közötte ellentétek.

Bodgál Ferenc: A miskolci kovács-kerékgyártó céh. 299.o.

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. V. Miskolc, 1965

Sz. Nagy István, szobrász M.D.K.

Kleopátra c. szobra szerepelt a "Herend 100 éves" kiállításon, valamint "Tükrös nő" c. műve.

35

"Herend 100 éves" kiállítás katalógusa.

Bp. 1939. 35.old.

Nagy István szobrász

Mint a szolnoki művésztelep
mai alkotója kaptak helyet
művei a szolnoki Galériában.

Láttuk, hallottuk.
1972. júl. 7. Petőfi, 21:13 III/R.j.

MDK

Nagy István, szobrász

Állandóan a Szolnoki Művésztelepen dolgozik.

Kaposvári Gyula: Hatvan éves a Szolnoki Művésztelep 7. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 27.

Nagy István
szobrász

M.D.K.

Kislány akt-ja + repro
Ülő női aktja
Birka"
"Ülő macska

Ecsery Elemér: A szobrok tavaszi tárlat után.
Művészet, 1960. október. — 40 lap

MDK

Nagy Istók István textiltervező

M. egyházművészeti kiáll. N.Szal. 1941. II.

MOK

Nagy Szlók István
grafikus

borítója, Nagy László – Túrk Péter: Könyvkötés c. műhöz.

(Műszaki)

÷ Az 1957 évi könyvművészeti versenyen.
Magyar Grafika, 1957. 1-ső évf. 9-10 sz 35 l

Nagy Istók István MDK

Fehér miseruha

Zöld miseruha

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Nagy István

kertészmérnök

1929 – 1933

Iparm.Isk.Évk.
1930-34.46.l

Nagy István

Mustarverő

1933. végbiz. jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 47. l.

Nagy István festő
(nem azonos az erdélyivel)
szül. Ipolyvece 1925.

1947-48-ban a Nagy Balogh János kollegiumban Nagymaroson Pap Gyula vezetése alatt tanult. A kollegium bemutatkozó kiállításán több művével szerepelt 1948. oktoberében a Képzőművészek Szabadszervezete budapesti kiállító helyiségében.

Szenvajzok, krokik.
Pasztell tájképei figyelemre méltók

Láttam
1948. okt. 3

...in Gyula.
...ndrely.

Dr. Szentiványi Gy...

Úvnak, festőművég, a Műeme...

BUDAPEST
948 SEP 27. N.7
1123

Bu...

XI. Lág...

MDK

Nagy István

Karl József és Fia szfvári cég az O.M. Iparművészeti Társulat közvetitésével szükebb pályázatot hirdetett a cég gyártmányainak forgalomba hozatalára szükséges palackok, majolikakorsók és cimkék terveire a Képzőm. Főisk., az Iparmüv. Isk. és a Főv. Iparrajziskola növendékei között. Ezen tervpályázaton az egyik egymillió koronás III. dijat nyerte

Érdekes tervpályázat. Magyar Iparművészet 1925. 35.l.

Losonci Miklós: Tárlatok Nagymaroson és Vácott, Pest Megyei Hírlap, 1977. júl. 20.

Nagy B. István festő.

Vácott, a nyári tárlat nem egy a sok bemutató közül, most valóban *esemény*. Esemény azzal is, hogy művekben gyűjti össze közös tárlaton *Zebegény, Vác, Sződliget, Göd, Gyömrő, Veresegyház, Gödöllő, Fót, Dunakeszi* alkotóit a műfajok széles panorámájában. Grafikusaink, festőink, szobrászaink figyelik egymás térnyerését, s igyekeznek azonnal felzárkózni ehhez a szinthez.

Pál Mihály és *Gyurcsek Ferenc* megint újított szobraival. Ők nagyon komolyan veszik azt a követelményt, hogy *mindig újat kötelező kitalálni*, s a választott szobrászi eszmét hiánytalanul lehet csak megvalósítani. Ha nem sikerül, az a műterem tartalékja marad, nem küldhető kiállításra. Dantéját joggal küldte Gyurcsek, mert e bronztömb méltóságában nemcsak a reneszánsznyitó mestert

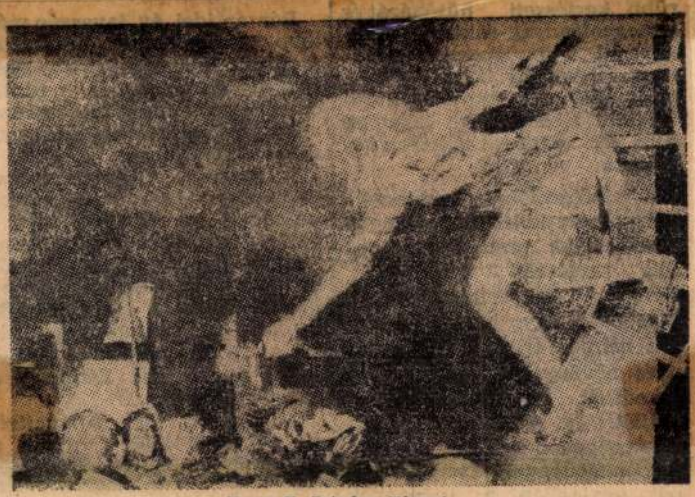

Nagy B. István: Riport

köszönthetjük, hanem *újra megérzünk valamit a szerelem titokzatosan egyszerű szertartásából*. Ezt a szintet közelíti *Miró Eszter* és *Blaskó János*.

A festői anyag változatos, csak időnként problématikus. *Dániel Kornél, Uhrig Zsigmond* őrzi valós értékeit, *Cs. Nagy András* mint mindig, most is mély emberi élményt gyorsít megfontolt képi eszközökkel művészetté, *Orvos András* is egyre magabiztosabban teremti meg világának növényeket elemző szenvedélyét, mely több virágnál, *az ember belső tája*. *Markó Erzsébet* és *Hidvégi Valéria* is a maga útját járja. Hidvégi egyre nagyobb formakultúrával, bár mostani képén csökkent az egyéniség hamvassága, új eszközeinek még nem egészen a birtokosa, inkább csodálója. *Monos József* ezúttal is tüzes koloritú festménykkel szerepel, *Nagy B. István* a tőle megszokott *Zsámbék* egyik igényes változatával. Masik képe nem igazi festői *Riport*, túlságosan irodalmi a fogalmazása.

A *sokrétűség* a kiállítás erénye, mely abban is megnyilvánul, hogy *Lőrincz Vitus* tűzzománccal, *Remsey Gábor* rézkarccal, *Szuppán Irén* lenfonalas textíliával, *Szüts Miklós* linókkal járult hozzá az összképhez, egymáshoz közeli minőségű jó művekkel. *Takács Anarás Miklós* újra előrelépett; technikában, eszmében, műveik megállítják a nézőt és elmélyülésre serkentik. *Bakos Ildikó* érmei szintén. Máskülönben, a Sződligeten alkotó szobrásznő önálló kiállítása most zárult a budapesti Dürer-teremben, ahol a Stúdió tagjaként mutatkozott be etruszk érzékenységű portrékkal, szellemes térelválasztó tervekkel és rendkívül ötletgazdag érmekkel.

Losonci Miklós

szaporítóanyagot tartósíthatnak egyidőben, a növények rácsrendszeren gördülő konténerekben kerülnek a hűtőtérbe és ebben a szállítóeszközben hagyják el a létesítményt. A csomagolóanyagraktár szintén korszerű kivitelű; elősegíti majd az egyébként is kitűnő minőségű virágok és dísznövények értékesítésének fokozását azzal, hogy lehetővé teszi az áru gyors és pontos előkészítését.

szentendrei megyei művelődési központban. Egy héttel később, *augusztus 14-én csehszlovák—magyar baráti találkozóra* kerül sor *Szobon*, a művelődési házban, amelynek keretében a sturovói és a váci járás népművészeti csoportjai tartanak bemutatót.

Augusztus 15-én Szentendrén avatják fel *Ignatovity Jakov szobrát*, amely után *irodalomtörténeti tanácskozást* rendeznek. Ugyanezen a napon *szlovák nyelvű könyvki-*

Nyugodtan tegezhetsz...

Elismerés, katonafi

Újsághír: a szentendrei Kossuth Lajos Katonai Főiskola KISZ-bizottsága az 1976—77-es mozgalmi évben az elért eredmények alapján elnyerte a Kiváló KISZ-szervezet címet.

— Ha öt percig nem cseng a telefon, már nyugtalan vagyok, ilyenkor mindig az jut

tik a gyerekeket a katonaélet szépségeivel, nehézségeivel egyaránt. Nagy részük van abban, hogy a helyi Móricz Zsigmond Gimnáziumban nemrégiben megalakult az *ifjúgárda-szakasz*, s ezt már követte egy újabb is: a Bem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1978 FEB 27

István B. Nagy

BUDAPESTER RUNDSCHAU 9

1021

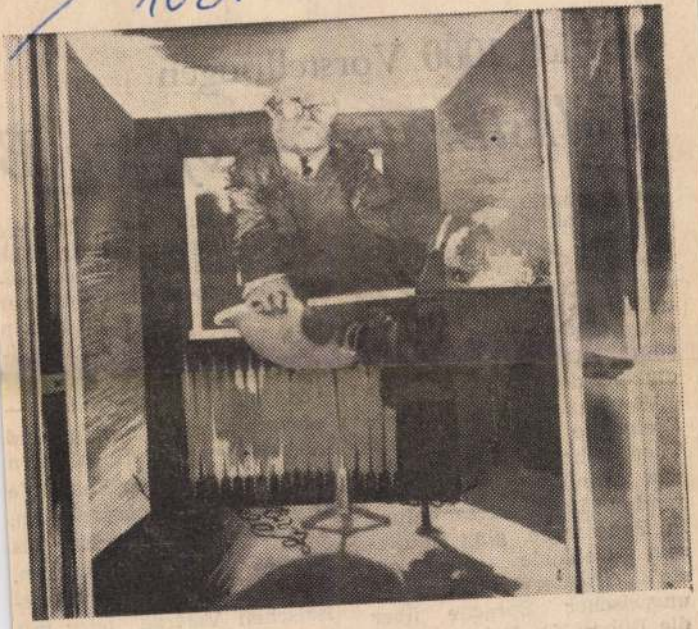

István B. Nagy: Onkel Gyulu (Öl)

Ausstellung „Malerei '77"

Jährlich 1000 Vorstellungen

Volkstheater — offene B

Das Burgtheater, das Ende des 18. Jahrhunderts auf Anordnung des aufgeklärten Herrschers Joseph II. in einer umgebauten Kirche des aufgelösten Karmeliterordens eingerichtet wurde, war eine charakteristische Sehenswürdigkeit des alten Pest-Buda.

Welch theatergeschichtliche Ereignisse sind mit dem Theater hoch über der Donau verbunden! 1790, während die Landesversammlung in Buda tagte, ging in diesem Gebäude die erste Theatervorstellung in ungarischer Spracne über die Bühne. Im Reformzeital-

Mit jährlich über tausend Vorstellungen, literarischen und Musikprogrammen sowie Soloabenden einzelner Künstler tritt es nicht nur in den Theater- und Vortragsälen größerer oder kleinerer Orte auf. sondern auch — abwechselnd vormittags und abends — in Kulturhäuscrn und Schulen. Dem Ensemble gehören 200 Schauspieler an, und man begann sofort als offenes Theater zu wirken, weist keinen einzigen künstlerischen Vortrag oder mit den modernen Lebensformen

Nagy István

A veszprémi Bakony Múzeumban rendezett kiállítás felöleli századunk értizedeinek irányt adó mestereinek és a mai magyar művészet ismert alkotóinak műveit, a művész műve is szerepel a tárlaton.

Láttuk, hallottuk...

1978. IX. 8. Kossuth 17.32 – Áné –

Nagy B. István, Festőművész

A Műcsarnokban rendezett „Festészet '77" c. kiállításon a művész műve szerepett.

Zvónikus, hangvétel: ez a hivatalnok, amelynek a már-már karikatura szerű ábrázolása furcsa ellentétben áll a színek lágyságával, a tárgyak hangsúlyaival – valószínűleg, hogy egy kritikai hangot akar megpenditeni a nézőiben. (említve)

Művészeti Magazin

1978. febr. 14. Televízió, 21'20 – Áné –

Nagy B. István, festőművész
1949. aug. 2-án nyitja meg Bényi
Árpád festőművész kiállítását, a
Fényes Adolf Teremben.

Meghívó
1949. aug. 2.

NAGY B. ISTVÁN festő
Szilvásvárad, 1933

1959-ben fejezte be tanulmányait az Iparművészeti Főiskola gobelin-tanszakán, mesterei Ferenczy Noémi és Szőnyi István voltak. A 60-as évek óta jelentkezik munkáival a közönség előtt; 1971-ben a Műcsarnokban és Debrecenben, 74-ben Szolnokon mutatta be gyűjteményes anyagát. - Az élet változatos realitásaira és jelenvaló ellentmondásaira alapozza festészetét, alapélménye szenvedélyesen humánus és földközeli. Szemléletére termékenyítő hatást gyakorolt az irodalom, képei előszeretettel idézik nemzeti multunk architekturális emlékeit. Figurális ábrázolásait erős karakterizáló-készség, gondolati igényű kompozicióit napjaink távlatainak figyelemreméltó festői megjelenitése jellemzi.

Művészéletrajzok 1975

Nagy B. István

Tíz festő és szobrász alkotása látható a Duna Műhely '76 c. kiállításon, a Vak Bottyán Múzeumban, melynek rendezője Nagy B. István. Dániel Kornél Duna-menti tájképe szerepel.

(p.): Duna Műhely '76 kiállítás.

Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 18.

Nagy B. István

A váci Duna-műhely jubileumi kiállításán szerepelnek a művész munkái: váci naplót szerkeszt, képi együtthatokkal. (emlétve)

Losonci Miklós: A Duna-műhely jubileumi kiállítása a Madách Imre nűvelődési központban.

Pest Megyei Hírlap, 1976. ápr. 15.

Nagy B. István, festő 1) Fabytatás

A II. országos tájképfestészeti biennále. Magyar Tájak c. anyaga a Nemzeti Galériában látható. — Szerepel a művész műve, a Zsámbeki romot láttatja (mű-műve).

Sosnci Miklós: Hazai tájak.
Pest Megyei Hírlap, 1977. febr. 8.

Nagy B. István 2) Fabztatás festő

a váci Duna-műhely festői révén a tájat az ipari lüktetéssel együtt értelmezik s így művészi és emberi értelemben egyaránt munkás hétköznapjaink közérzetét és irányát kutatják. E festők közé tartozik a művész is.

Losonci Miklós: Hazai tájak.
Pest Megyei Hírlap, 1977. febr. 8.

Nagy B. István

Fajó János helyett Nagy B. István vállalta a III. számú festőosztály irányítását.

Végvári Lajos: Zebegén krónikája, 1967-1977.
Művészet, 1977. július - 10.oldal.

Nagy B. Istvánt

A nyolcadik tanévben az új tanévet előkészítő értekezletet Nagy B. István leendő tanári megbízatásáról.

Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967-1977.
Művészet, 1977. július - 10.oldal.

B Nagy B István

Mellékszereplők

Alföld 1976/7/ borító

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
Nagy István
1986 JAN. 21
fafaragó

1/
102

Egy jó kis kés...

A fafaragó

Senki sem gondolná, hogy Gödről, a Karikás Frigyes utca 11. számú házból messzi-messzi országokba, még Japánba is eljut egy gödi fiatalember munkája.

Nagy István fafaragó dolgozik ott kis műhelyében, szülei családi házában. Hársból, diófából, cseresznyefából, akácfából faragott művészi munkáit a fővárosi Iparművészeti Vállalat veszi át, és értékesíti itthon, külföldön.

Hogyan kezdődött?

A fiatal művész *Bócsa-Újfalun* kezdte. Itt született, itt járt általános iskolába, innen ment el Budapestre, a Rudas László utcába, *özvegy Pallós Józsefné* műhelyébe, hogy idős mesterektől a bútorfaragás csínját-binját kitanulja.

— Amióta eszem tudom — mondja Nagy István, akit barátai valami rejtélyes oknál fogva *Zolinak* hívnak —, mindig fúrtam, faragtam. Volt egy jó kis késem, és ha találtam egy szép fadarabot, deszkát, máris nekiestem. Első „művem" egy vitorlás csónak volt, majd következtek a gyerekjátékok, használati tárgyak és főnököm műhelyében a barokk bútorok faragványai.

És most hol tart?

— Talán nézzünk szét itt — mondja —, bár a bócsai műhelyemben is sok munkám van. (Öccsével közösen épít-kezik és a jövendő családi házhoz közel lakó szüleihez költöztek, hogy ne kelljen sok időt eltölteni a közlekedéssel).

Valóságos kis tárlat. Lakószobájukban egylábú barokk konzolasztal, rajta kardra támaszkodó, körülbelül 40 centiméter magas barokk figura, fölötte 30x40 centiméteres falitükör. Nehéz leírni, látni kell. Nem hiába szállítottak belőle hatot *Japánba*. A tízcentis keretnek nincs fél négyzetcentiméter nagyságú összefüggő része. Csupa áttört faragás, facsipke, mintha csak a halasi csipkeházban készítették volna, fából — barokk módra.

Ennek a lélegzetelállítóan szép tükörnek a *„kistestvére"* a faragott kézitükör, mellette női barokkfej-domborrmű, köralakú hársfából vésve. Félméteres bőszoroszlán néz velünk farkasszemet, kétlábas konzol asztal tetejéről, de szerencse, hogy nem messze tőle kardos, lándzsás alakok sorakoznak — diófából.

Megcsodálom még a saját részükre készülő barokk ülőgarnitúra asztalát. Több mint egy éve faragja szabad idejében, de még eltelik jó sok idő, mire elkészülnek a székek és a kanapé is. Külön asztalkán söröskancsó — fából, réz fedővel, üvegbetéttel. A kancsó oldalát, körben, görög mondabeli alakok díszítik.

A műhely falát riasztó *busófejek*, mellettük megnyújtott formájú parasztfejek díszítik. Külföldre rendelnek barokk szenteket, készen már néhány belőlük.

Nagy István egyik büszkesége a sárkányfigurás konzolasztal. A vállalat állandó bemutatótermében ez is látható. Múlt év nyarán gy finn kereskedő meglátta, rendelni szeretett volna belőle, de a művésszel előzőleg beszélni akart. A vállalat Bócsára táviratot küldött, de az csak 3 nap múlva érkezett meg. A kereskedő nem tudott várni. Hazautazott, rendelés nélkül.

Maga tervezi

Nyolc év telt el azóta, hogy Nagy István átvette szakmunkás-bizonyítványát. Jött a katonaság, parancsnokai mindenben támogatták a fiatal katonát, hogy továbbképezze magát. Majd a *Képzőművészeti Kivitelező Vállalatnál* bútort restaurált, egyebek között a *Szabó Ervin Könyvtár* és a fertődi *Esterházy-kastély* felbecsülhetetlen értékű korabeli bútorait javították. 1973-ban, két barátjával együtt belépett az *Iparművészeti Vállalathoz*. Eleinte közösen dolgoztak, de hamarosan önállósította magát. Saját tervezésű és kivitelezésű faragványokat szállít a cégnek.

A szobrokat, fafaragásokat maga tervezi. A szobrok *„modellje"* agyagból vagy műanyagból készül. A faragásokat a legaprólékosabban előre megrajzolja. Sokat, nagyon sokat kell dolgoznia egy-egy darabon.

Mesteri irányítással

Egész látogatásom alatt furdalt a kíváncsiság, *honnét a fantázia, a képzőművészettel szinte azonos faragáskészség?*

Meg is kérdeztem.

A válasz egyszerű volt:

— Nem tudom. Úgy jön, magától. Nagyon sokat tanulok is. Képzőművészeti könyvek, színes kiadványok tömege van nálam. Vágyam: esti iskolán, művészi, mesteri irányítással tovább tanulni, fejlődni.

Ez nem is olyan elérhetetlen. Talán lesz, aki segíti, hiszen a kétéves, tündéri kis *Tünde* sűrűn mondogatja:

— Apu, csinálj nekem sok szép tükröt.

És apu, minden bizonnyal, még nagyon sok szépet alkot.

R. S.

ob évtizeden át fejtett ki
dményes újságírói tevé-
nységet a különböző la-
knál. Nyugdíjba vonulása
in a Magyar Hírlap szer-
sztőségében dolgozott to-
bb. Temetéséről később
rténik intézkedés.

gyev jóslata

ehelysúlyban a bolgár Todo-
ov 285 kilóval tartja a világ-
súcsot, a jelenlegi helyzet
zerint a mögötte levő helye-
ért várható csata a szovjet
Kolesznyikov, a lengyel Paw-
ak és a magyar Benedek kö-
ött. Könnyűsúlyban szovjet—
engyel, váltósúlyban bolgár—
DK—szovjet küzdelmet vár
z aranyéremért. Középsúly-
an a szovjet Sarij a legerő-
bb, a világcsúcs is az övé,
35 kilóval. Félnehézsúlyban
szovjet Rigert, a nehézsúly-
an a bolgár Hrisztov kétség-
elenül a legjobb, ólomsúlyban
endkívül izgalmas lesz a
ovjet Alekszejev és a bolgár
lacskov párviadala.

ó Gedóról

özepére már teljes értékű
unkát kaphat a válogatott
retben.

Ferencváros: öt gól előny

Az elmúlt heti velencei ta-
csozáson a KK-bizottság
gzítette a Labdarúgó Közép-
rópai Kupa tavaszi műso-
t. A magyar futball a Fe-
ncváros révén az A-cso-
rtban érdekelt, — ahol az
zi első három mérkőzésen
rbeverték egymást az együt-
sek. A Ferencváros áll a
gjobban — öt plusz gólja
n —, az osztrák SW Inns-
ucknak semmi, a csehszlo-
k Brnónak pedig mínusz 5.
yakorlatilag még mind a
rom együttes csoportelső,
az döntős lehet.
A tavaszi műsor március
-én a Brno—Ferencváros
rkőzéssel kezdődik. A B-
portban az Austria Wien
ényei már elszálltak,
ezs—Perugia párharc lesz
lső helyért.

3. Taksony 15, 4. Ráckeve 15, 5. Szigetcsép 14, 6. Szigetszentmiklósi TK 13 ponttal. Feltűnő, hogy a tavaszra halasztották.

Bundics Péter

Szorongatott helyzetben

A Dunakeszi Vasutas-sportcsarnokban vasárnap került sor a férfi kézilabda MNK első fordulójára. Az IM Vasas szoros mérkőzésen 20:18 (11:10) arányban nyert a Budakalászi Textiles ellen. Képünkön Horváth, a kalásziak csapatkapitánya szorongatott helyzetben is megcélozza a kaput.

Koppány György felvétele

Ha Spanyolország kiveri az NSZK-t

Jugoszlávia EB-döntőt szeretne rendezni

Jugoszláv labdarúgóberkekben bizakodással várják az UEFA végrehajtó bizottságának január 27-i ülését, amikor kijelölik a június 16—20-a között sorra kerülő labdarúgó Európa-bajnokság döntőjének színhelyét.

Ahhoz, hogy a jugoszlávok házigazdák legyenek, előbb természetesen az szükséges, hogy Wales legyőzésével a negyeddöntőből az elődöntőbe kerüljenek.

Vasa Sztojkovics, a jugoszláv labdarúgó-szövetség főtitkára optimista az EB-színhelyjelöléssel kapcsolatban: — Mi minden olyan feltétellel rendelkezünk, amelyet az UEFA megkövetel attól az országtól, amelyiknek odaadja a finálé rendezésének jogát. Belgrádban 100, Zágrábban 70 ezres stadionban tudjuk lebonyolítani a küzdelmeket. Talán már rá is szolgálnánk egy ilyen döntő megrendezésére, hiszen többször ott voltunk a végküzdelemben. Tudjuk, hogy nagy riválisunk ezzel kapcsolatban az NSZK, Hollandia és Belgium, közülük azonban az NSZK legutóbb VB-t rendezett, Belgiumban is volt már Európa-bajnokság döntője, így talán most már mi jöhetnénk sorra... Természetesen a negyeddöntő eredményei mindent a feje tetejére állíthatnak — mondta a főtitkár.

A jugoszlávok úgy vélekednek, jó volna, ha a negyeddöntőben Spanyolország „kiütné" az NSZK-t, de ha nem így lenne, akkor az NSZK elődöntőbeli legyőzésével szeretnének a döntőbe kerülni.

le lobbjai a téli olimpiá
to natnának, nincs hiány
foglaltságban, verseny
ségben. A legrangosabb
dalra ma és holnap eg
17.30 órai kezdettel ker
Négy nemzet — Leng
ország, Csehszlovákia, az
és a rendező magyaro
korcsolyásai mérik össze tudásukat. Eredetileg várták a norvégokat, az osztrákokat és a románokat is, de ők technikai nehézségekre hivatkozva lemondták a részvételt, illetve a románok ebben az időpontban más viadalon próbálnak szerencsét.

Így sem lesz hiány azonban küzdelemben, érdekes versenyekben, hiszen az NDK küldöttségében — a kiírás szerint 4—4 sportoló kapott meghívást — ott lesz előzetes hírek sze-

Totótippjeink

1. Roma—Inter.	1 x
2. Bologna—Ascoli	1
3. Como—Cesena	1 x
4. Fiorentina—Cagliari	1 x 2
5. Perugia—Napoli	2 x
6. Sampdoria—Juventus	2
7. Avellino—Ternana	1 x 2
8. Catanzaro—Varese	2 x
9. Lanerossi—Foggia	x 1
10. Novara—Genoa	1
11. Palermo—Atalanta	1 x 2
12. Piacenza—Taranto	1 x
13. Reggiana—Spal	2 x
Pótmérkőzések	
14. Pescara—Modena	1 x
15. Milan—Lazio	1 x 2
16. Torino—Verona	1 2

APRÓHIRDETÉSEK

ÁLLÁS

A POLIMER Műanyagfeldolgozó Szövetkezet keres azonnali belépéssel raktári kiadót, illetve szállítómunkást. Jelentkezés: Bp. XX., Ócsai u. 6. sz. (Vasöntöde mellett.) Telefon: 479—644.

A Petőfi Mg. Tsz. csepeli autógyári munkahelyére FELVÉTELRE KERES:

kőműveseket, ácsokat, vb.-szerelőket, kubikosokat, segédmunkásokat. Fizetés a szövetkezti bérszabályzat szerint.

Jelentkezés személyesen, vagy levélben Petőfi Mg. Tsz. 2316 Tököl. Kolozsvári u. 18. Építési ágazatvezetőnél.

A Filmtechnikai Vállalat monori gyáregysége KERES

esztergályosokat, marósokat, gépfelújításhoz értő tmk-géplakatosokat, tmk-villanyszerelőt.

Jelentkezés: Monor, Ipar u. 3.

Könnyűipari Szerelő és Építő Vállalat felvételre keres

kalkulátorokat, őröket, villanyszerelőt, szerkezeti, lemez-, géplakatosokat, minősített hegesztő, lv-, lánghegesztő, szobafestő mázoló, üveges és asztalos, hideaburkoló parkettás, műanyagburkoló szakmunkásokat és szakmunkások mellé segédmunkásokat.

Jelentkezni lehet: szombat kivételével mindennap 8 órától 15 óráig 1475 Bp. X., Jászberényi út 34—36. Munkaerőgazdálkodáson.

Juhászcsalád elhelyezkedne tsz-ben megegyezéssel. „Juhász PMH 77 635" jeligére a kiadóba.

Az Orthopaediai Klinika FELVESZ

gyakorlattal rendelkező szakképzett műtősnőt és röntgenasszisztenst.

Jelentkezés az igazgatóságon: Budapest XI., Karolina út 27.

ADÁS-VÉTEL

Balatonalmádi üdülőövezetben üdülőnek alkalmas háromszintes, tíz szobára átalakítható családi ház eladó. „Júliusra 114 694" jeligére a veszprémi hirdetőbe.

Monoron, 4-es főút közelében, kétszintes új ház 100 négyzetméter felett, raktárnak is kiadó. Cím: 2200. Monor, Postafiók 14.

2300-as Torinói Fiat személygépkocsi sürgősen eladó. Cím: Gödöllő, János u. 12/A. IV. 14. Bozsó László. Telefon: 545, este 6 óra után.

Nagy Osztrás (1895 - ?)

„Nagybányai táj" Olaj, vászon

82 x 70 telesve lent jobbra: Nagy Osztrás

Védett. Kikiáltási ár: 3000 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István szobrászművész

Szolnok, a város fontos tényezőt kulturális eletünknek. – A háború pusztítása tönkretette a művésztelepet, melyet a képőművészeti alap felépített. – Művészei fémjelzik a nagy multu művésztelepet.

Bényi László: Szolnok, a művészváros.
Keletmagyarország, 1975. okt. 5.

Nagy István

Tájképkompozició,
nagymarosi táj.
/repro/

Philipp Clarisse: Gipszfej nélkül - a szabadban.
Müvészet, 1977. julius - 7.oldal

Nagy István: Tájképkompozíció, nagymarosi táj, pasztell, 1948

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 AUG 11

Szolnokmegyei Hirlap

Nagy István

PLAP

1021

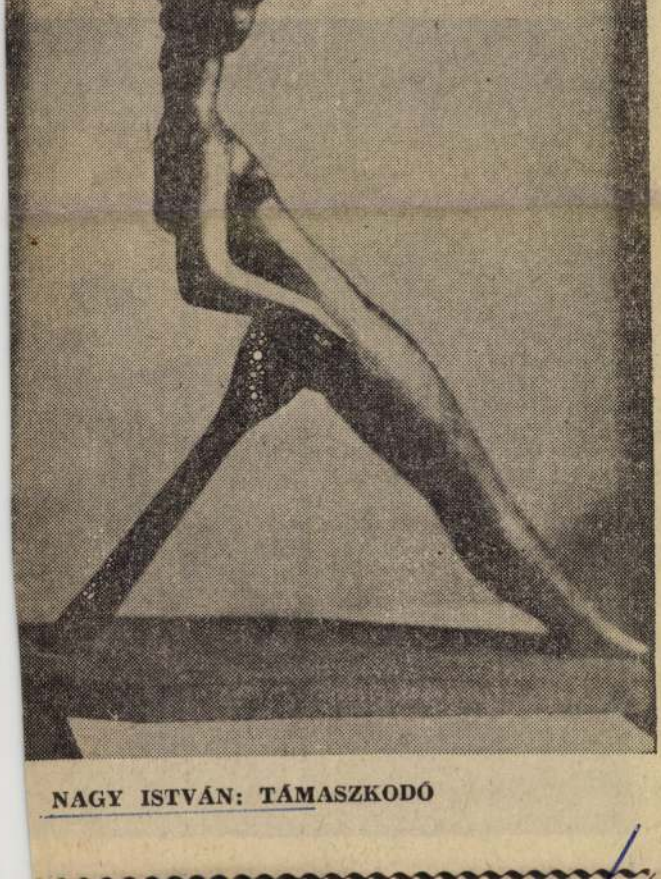

NAGY ISTVÁN: TÁMASZKODÓ

kesek a szegedi Turandotban

Liu és Kalaf: Delfina Ambroziak és Gaetano Bardini

Nagy István

17

17 Nagy István: Tájképkompozíció, nagymarosi táj, pasztell, 1948

Művészet, 1974. 4. 9. old.

tésére. Társadalmi összefogással nemcsak a faházak épültek fel, de elkészült a teljes közművesítés is.

A negyedik tanév során új szak indult, a tűzzománc, melynek előkészítő munkálatait, majd az oktatás feladatát ifj. Koffán Károly festőművész látta el. A plakát-szakot Máger Ágnes festőművész vette át. Megindult a mozaik-szak is, amelynek vezetését Bakallár József vállalta. Egy újabb festő-osztály is beindult, Baska József festőművész irányításával. Ugyanakkor Somogyi József elfoglaltsága miatt lemondott a szobrász-szak vezetéséről, s azt Csíkszentmihályi Róbert vette át.

1971-ben kezdte meg munkáját a Szabadiskolán Pap Gábor művészettörténész. 1971-ben kezdett tanítani Fajó János festőművész is. Két osztályon, Fajó Jánosén és Mizser Pál osztályán a hallgatók nonfiguratív-kompozíciós feladatokat kaptak. A Szabadiskolának jelentős része érdeklődéssel kísérletezett a vizualitás általuk eddig alig ismert eszközeivel.

1972-ben sok gond volt a Szabadiskolán. Gorka Géza halálával nagy veszteség érte az iskolát. A kerámia-szak vezetésével Schrammel Imre keramikusművész vette át. A szob-

15

van szó: a kortárs és a tradíció viszonyáról.
Az épület sarokpozícióban, két csatorna találkozásánál, egy régi ipari épület helyén áll. Az egykori épülethez tartozó, megtartott, felújított hatalmas kémény árnyékában a ház zárt tömege kissé kinyílik. Ebből az intim, hófehér udvarból (campiello) nyílik a főbejárat.
A négyszintes fogatolt épületben összesen 16 lakás található. A lépcsőházi magot üvegtető fedi. A lakások szintenként kicsit különbözőek, lakótér + 1 vagy 2 hálószoba található bennük. Az épület nyugati oldalához pici udvar simul.
A földszint fölött a tömeg visszaléptetésével még szabályosabbá válik az épület kubusa, több nézőpontból is szabályos kockának tűnik. A visszahúzásnál trapéz alakú terasz keletkezik. A sarkokon található loggiák – a sarokpilléreknek köszönhetően – mélyebb bélletnek tűnnek.
Az épület többi homlokzatán – a bejárati oldal kivételével – szürke vakolat és fehér mészkő váltja egymást. A kő ablakkereteknek a nyílásméretekkel összefüggő, gondosan kiegyensúlyozott játéka a díszes velencei palotahomlokzatok absztrakciója. Kő és vakolat a régi helyén, a régi szerepben, de síkban tartva jelenik meg.
Az épületnek e három homlokzata egyenértékű. Szabadon álló helyzete miatt két oldalát szinte mindig együtt láthatjuk. Ez alapvetően más lehetőség, mint a Canale Grande partján sorakozó paloták zárt sorú vagy majdnem zárt sorú beépítése. Ez a körülmény magyarázhatja a kiterített homlokzati rajzok jelentőségét: nem a felületekre feszíthető dekorációról van szó, hanem a homlokzatok együttláthatóságának, összetartozásának érzékeltetéséről.
Carlo Scarpa remekműve (Olivetti bemutatóterem és iroda) a Szt. Márk téren ma ajándékboltként üzemel.
Cino Zucchi lakóháza a Giudeccán friss és reményt keltő alkotás. Talán a biennáléról mégis kiszivárog valami a városba...

Lektorálta: Mátrai Péter DLA

16

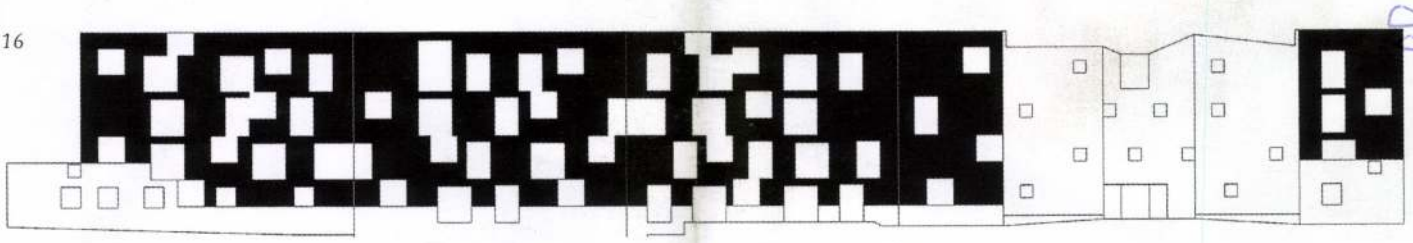

17

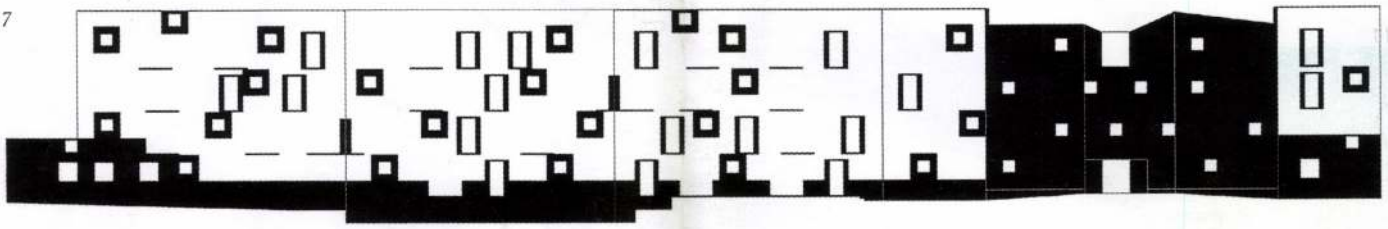

18

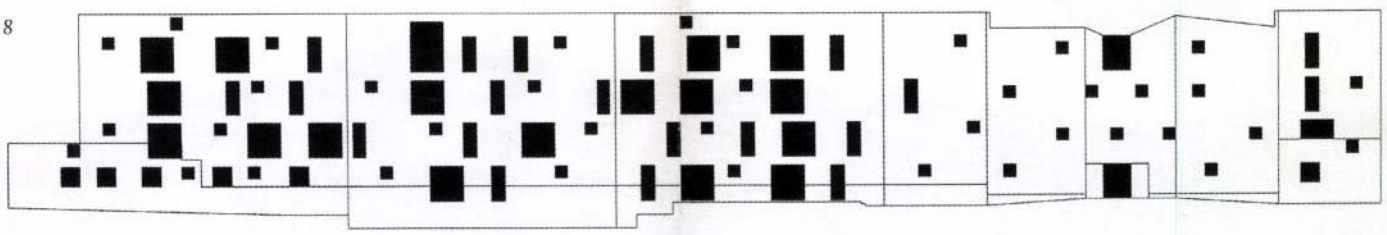

Fugere[1]

A Víziváros Office Center Irodaház

„A bonyolulttól nem kell félni, a zavarostól kell félni."[2] *(Esterházy Péter)*

1

2

1. Pozitív és negatív sarkok, a telek finom szögtörése, illetve a mindezeken átforduló és a bejárati sarok felett elrepülő homlokzati skin
2. A megvalósult homlokzati idea nagyvonalúságát az átlag-folyóméter, azaz az alkalmazott minta nagyvonalúsága adja
3–4. Az alaprajzokon jól megfigyelhető, hogy a meanderszerű beépítésidea hogyan idomult a konkrét helyszíni és funkcionális adottságokhoz – az emeleti szinteken, illetve a földszinten
5. Az épület a szemközti irodaépület tetejéről. Jól látható a homlokzat hármas tagolódása: lábazati szint, négy-, illetve ötszintes szalagfelület, majd a visszahúzott tetőszint

Szabó Levente

Épületeink egy jól-rosszul körüljárható csoportjának már réges-rég nem homlokzataik vannak (legalábbis a szó hagyományos értelmében), hanem bőrük, külső hártyájuk, rétegük, kérgük, burkolatuk, ruhájuk van. Boncolgathatnánk az okokat (úgyis, mint technológia, bekerülés vagy trend), most mégis fogadjuk el ezt axiómaként, vizsgált épületünkre vonatkoztatva is. Ráadásul, mert bérirodaházról van szó, a homlokzat – szokásos jelentéstartalmain túlmenően – bizonyos mértékű kommunikációs jelentőséggel is bír (marketing), miközben a mögöttes tartalom neutralitása miatt szükségképpen semleges felület.

Egy homlokzat szerelt vagy „öltöztetett" jellege és megjelenése, viselkedése, esztétikája persze nem mindig korrelál egymással – itt igen. Jól érthető és értelmezhető az a tervezői szándék, hogy a nagy és homogén irodaépület-homlokzatokat – a hármas tagolódáson keresztül (semleges lábazati szint, négy-, illetve ötszintes szalagfelület, visszahúzott, megint semleges tetőszint) – úgy fogja egységbe, hogy azok monotonitása ne unalmat sugározzon, hanem ritmust, ráadásul oly módon, hogy finoman a homlokzatépítés technológiája, az építés logikája is nyilvánvalóvá váljék.

Persze réteg és réteg között különbség van (még akkor is, ha – horribile dictu – a Dózsa György úti enyhén „illuminált" ház[3] is távoli rokona a most tárgyaltnak). Itt, a Kapás utcában ugyanis sajátosan rafinált elméleti felvetéssel és megoldáskísérletével van dolgunk. Azáltal, hogy az egymás fölött eltolt ablakok rendje interferál a tartószerkezet rendjével, a ház megmutatja külső kérgének szinte valamennyi rétegét. Mint egy *preparátum*. Az alapötlet kicentizett folyóméterre elvben a végtelenségig folytatható lenne (vö.: egyenes vonalú egyenletes mozgás). Továbbmegyek: sajátos humor vegyül e gesztusba, mely úgy próbál őszinte lenni, hogy egyszersmind karikírozza is

1. Iroda
2. Liftelőtér
3. Metrószellőző
4. Vizesblokk

3

5. Főbejárat
6. Recepció
7. Garázsbejárat
8. Étterem
9. Kapás utca

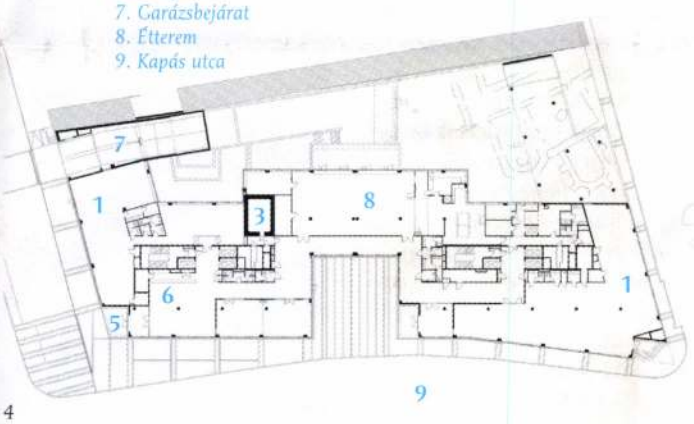

4

5

Építész:
Nagy Iván és Pálfy Sándor (Építész Stúdió Kft.)

Építész tervezők:
Sólyom Benedek + Ada-Line Kft. (Földes László, Schiller Ádám, Almer Orsolya, Bukta Csaba, Fuferenda Edit, Fülöp Veronika, Klimaj Lívia)

Statika: Nagy András, Marót Balázs (Bend-Stat Kft.)

Épületgépészet: Bihary Zsolt, Hajnal Zsolt (G&B Plan)

Villamos berendezések: Kovács György, Ivanics Zoltán (Provill Kft.)

Környezetrendezés: Karádi Gábor (Land-A Kft.)

Forgalomtechnika: Rhorer Ádám (Közlekedés Kft.)

Konyhatechnológia: Acél Pál Tamás (Gastroplan Kft.)

Fotó: Bujnovszky Tamás

1. A kéreg a két főbejárat fölött leválik a mögöttes homlokzatról, s kvázielőtető-tömegként fordul be a sarkokon. Ez a gesztus alapvetően a repülő szalag modelljét erősíti; izgalmas lett volna, ha ez az „elrepülés" még több helyen megismétlődik

2. A számítógépes modellen jól érzékelhető a szerkesztés elve: tartószerkezet, homlokzat és a nyílások rendje három különböző anyagot, síkot jelöl ki. Interferálásuk, montázsszerű együttélésük határozza meg a homlokzati látványt

3. Belső fotó a bejárati előcsarnokról

önmagát. Gondolatban ugyanis folytatható lenne a ház effajta preparálása, levetkőztetése – mondjuk mintha egy szürreális festményt néznénk: s már láthatjuk, hogy csúszik odébb egy fél rasztert betonon az üveg, szigetelésen a vékonyvakolat, majd azon a színezés, és érezhető is már a koncepcióban rejlő erős didaxis. A rétegek, és a rétegeket alkotó elemek egymást keresztbe-kasul *kergetik* végig a homlokzati felületeken.
Ez a homlokzatminta-idea, mint tapéta vagy kitöltés (fill), az ideához leginkább hűen egy homogén magasságú, környezetétől független, és a mintához hasonlóan szabályos alaprajzi szerkesztésű házon állná meg a helyét. Itt azonban tompa és hegyesszögek, szintugrások és épületvégek kényszerítik az elvet *adaptációra*. Így például a „szalag" jobban viselkedik az alacsonyabb épületszárny esetében, mikor csak négy szintet fog egybe (illetve általában a hosszanti, Kapás utcai homlokzaton), az arányokból következő lendülete itt kifejezőbb, erősebb. A végek és szélek, felső peremek pedig (legyen szó bár a szomszédos épületekhez való csatlakozásról, a szintugrásokról, akár a tetőszinti anyagváltásokról) nem képesek a homlokzati átlag-folyóméter nagyvonalúságának visszatükrözésére. Nehezíti a helyzetet az is, hogy a homlokzati minta szerkesztése homogén, alapelemében nincs lehetősége sem a differenciának (az átmenetek lehetőségének), sem a véletlennek, a randomnak. Ha analógiát keresünk, sokkal inkább a *fraktálok* véges-végtelen, szigorú, bár itt redukált világát idézhetjük – s ez így nehezebb, ám talán kortalanabb, trendektől kicsit függetlenebb megoldást eredményezett. De ebből következik az is, hogy hiányzik a rendszerből az esetlegesség adaptációjának lehetősége. Félreértés ne essék: egy ilyen geometriai szituációt ezzel a homlokzati struktúrával beburkolni így is kisebbfajta – az egész, igencsak összetett és bonyolult tervezési folyamat levezényléséhez hasonlatos – bravúr, ám épp ez, az alapötlet szellemessége az, amely a szemlélőt további kérlelhetetlen vizsgálódásra kell hogy késztesse. A homlokzati rafinéria eredménye, hogy nem csupán dinamizmust ad a háznak, hanem az eltolások diagonalitása miatt érdekes nézőpontok fedezhetők fel, és sajátos

1

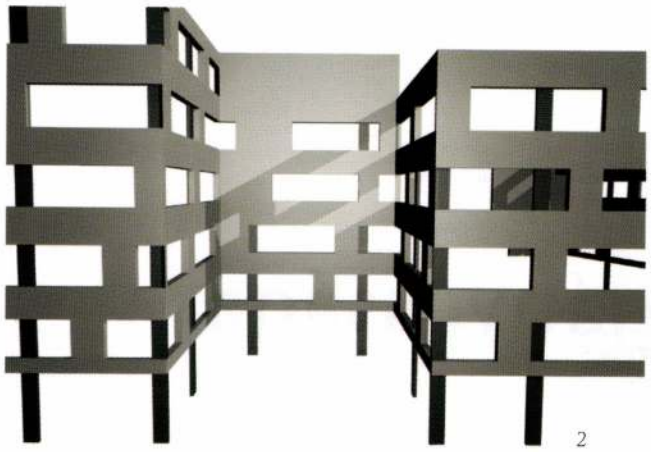

2

álperspektivikus hatás is észlelhető. Ugyanakkor ellentmondásosnak érzem, hogy a homlokzati tartószerkezet-réteg is az ablakréteg „anyagával" van eltakarva. Kérdés, hogy nem lett volna-e következetesebb, ha a – földszinten is alkalmazott – fémlemez megmarad a tartószerkezetek kizárólagos megjelenítésének, nem lett volna-e úgy erősebb a koncepció kifejeződése? Ráadásul – ha már az anyagokat, mint a rétegelvet kifejező építészeti eszközöket vizsgáljuk – akkor elgondolkodtató az is, hogy a skin-ként alkalmazott homlokzati anyag, a vakolat az ablakkávák miatt falszerű hatást kelt (sőt: a sarokbemetszéseknél tömegszerűt), s hogy az ehhez társuló konnotációk (tektonika, súlyosság, statikusság) épp ellentmondanak az atektonikus repülő szalag koncepciójának, inkább makettszerűséget kölcsönöznek az összhatásnak. (Érdekes módon egy korábbi homlokzati variáció, amikor a szalag nem repült a földszintes sáv fölött, hanem vakolt lábakon állt, ezt a kérdést nem vetette fel, noha a megvalósult verzió lendülete kétségkívül erőteljesebb.) Persze, az egészet értelmezhetjük homlokzati rétegek, eltérő habitusú architektúrák *montázs*aként is, és az efféle gondolati absztrakció által talán feloldódik ez az ellentmondás: a homlokzat e külső kérge innen nézve inkább tapad és feszül, semmint lebeg vagy repül. Bár ennek az értelmezésnek meg az mond ellent, hogy a kéreg a két főbejárat fölött leválik a mögöttes homlokzatról, s kvázielőtető-tömegként fordul be a sarkokon. Ez a gesztus alapvetően tehát mégis a repülő szalag modelljét erősíti; izgalmas lett volna, ha ez az „elrepülés" több helyen (akár a tetőteraszok mentén is) megismétlődhet – mondom ezt úgy, hogy az ehhez szükséges négyzetméter-érzékeny beruházói „nagyvonalúságról" vannak fogalmaim.[4] Kontextualitás versus absztrakció? A telepítés meanderszerű, udvart, utcabővületet képező gesztusa – azontúl, hogy funkcionálisan tiszta, logikus, és jól bevilágított traktusokat hoz létre –

3

frappáns megoldása az irodaház-funkció behemót jelenléte és a mikrokörnyezet-szövet léptéke között feszülő konfliktusnak. Az alkalmazott telepítés és a telek geometriájában lévő finom szögtörés kihasználása a homlokzathosszakat lecsökkentette, a nagy egészet kontextusarányos kis egészekre bontotta. Ez a beépítési koncepció próbál tehát együtt élni a homlokzatskin-szalag ideájával. Ha a meanderre, mint absztrakt alaprajzi szerkesztésre gondolunk, akkor annak folytatható szalagszerűségéhez adekvát a homlokzati motívum végesvégtelensége. A két elvontság ebben az olvasatban találkozik, egymást erősítik. Azonban a meandernek két vége is van, ráadásul ő maga sem homogén (elég, ha az épületszárnyak vastagságkülönbségeire, vagy a Csapláros utca felőli romok miatt lábakra állított épületrészre gondolunk). Sőt, természetesen a kontextus sem homogén. Míg a forgalmas Csalogány utcában jellemzően magas beépítések képezik a környezetet, legfőképp pedig a szemben lévő sávablakos, lekerekített sarkú, finom plasztikájú irodaház, addig a Kapás utca szűk és keskeny, épületünkkel szemközt egy kétes vizuális erkölcsiségű épített látvány képez hátteret, a Csapláros utca pedig az alacsonyabb, többé-kevésbé egységes vakolatarchitektúrás lakóházak világa. Míg a három utcafrontnak megfelelő hármas differenciáltságot a szintmagasság váltásával, illetve a Kapás utcai ál-cour d'honneur-rel, valamint a feltárt, majd visszatemetett romok fölötti homlokzatsík-visszaugrással a beépítés tükrözi, addig a homlokzati absztrakció változatlan lendülettel fogja egybe az eltérő környezeti identitású oldalakat. Míg tehát az alaprajzi elvontság könnyen volt képes kontextualista habitussá szelídülni, addig erre a szintén elvont skin-koncepció természetesen nem volt képes. Az ebből származó feszültség eredőjének iránya, előjele mindenesetre nem teljesen evidens.

Azt mondja a Pallas Nagylexikon[5], hogy „a fúga lényege abból áll, hogy több szólam egy rövid zenei frázist több száz ütemen keresztül, minden hangnemben ismétel; úgymond egyik a másikat pihenés nélkül *kergeti*, hajszolja, mialatt a többi szólam hozzájuk a kíséreti szólamokat szolgáltatja". Én meg azt mondom, hogy ez a „kergetőzés", mint homlokzati program a Kapás utcában is érdekesnek és figyelemre méltónak (a honi műfajazonos teljesítményeket ismerve pedig örvendetesnek is) tűnik, még akkor is, ha építészeti jelentősége elsősorban kísérleti jellegű.

És még mondják[6] (mondjuk), hogy az építészet *nem* megfagyott muzsika.

1) Latin szó (ejtsd: fugére), jelentése: kergetni. Ebből származik a fúga szó.

2) Esterházy Péter: A szavak csodálatos életéből, Budapest, 2003, Magvető

3) ING központi irodaház, Budapest, építészet: EEA, 2004.

4) Bérleti díj: 14,5 euro/m²/hónap, üzemeltetési költség: 3,5 euro/m²/hónap (forrás: http://www.hungary.joneslanglasalle.com).

5) Pallas Irodalmi és Nyomdai Rt., Budapest, 1893–97.

6) Míg ugyanis például Goethe „megdermedt zenéről" beszél, addig Schopenhauer kifejti, hogy az analógia csupán a külső formákra (pl. ritmus, szimmetria) igaz, az építészet és a zene belső lényegére nem. Igaza lehet. (Arthur Schopenhauer, A zene esztétikája, Budapest, 1992, Hatágú Síp Alapítvány.)

A mentődoboz magányossága

Mentőállomás, Budaörs

Budaörsön készül valami. Előbb Krähling János, most Koris, legközelebb Zsuffa és Kalmár teszi le névjegyét egy-egy nívós középülettel a városban, és akkor Ekler munkáit még nem is említettük. Most Koris mentőállomása van terítéken.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁJ 19
Szolnokmegyei Hirlap

Nagy István
1021

NAGY ISTVÁN: DÓZSA

**TISZTASÁG-
KÉNYELEM**

Modern kikészítésű felsőruházati c
alig vagy egyáltalán nem igényel

Ezt a kedvező tulajdonságukat a
időszakában is megtartják.

Örömmel közöljük n
hogy az említett tex

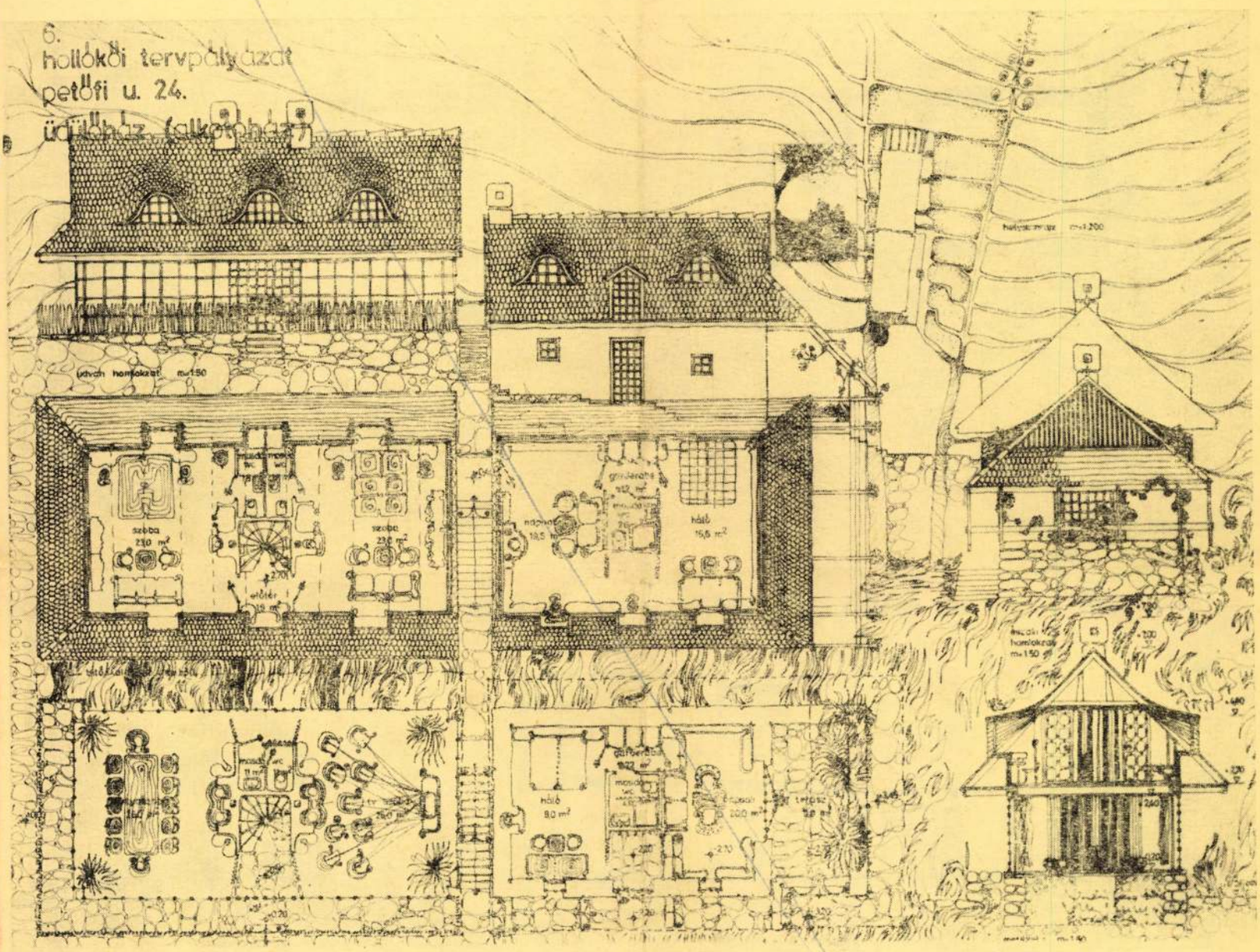

3

egyértelműen a mögöttes funkcióval jól egyező, azt hangsúlyosan kiemelő megoldás. Sajnos ennek érdekében hajlamos a program szerinti alapterületek jelentős megnövelésére vagy a programtól eltérő — bár azt általában jól kiegészítő — funkciók megtervezésére is.

Alaprajzait általában egy térre vagy egy tér köré szervezi, részben azzal a szándékkal is, hogy az esetleges későbbi funkcióváltás lehetőségét is biztosítsa. A vízszintes téri kapcsolatokon túlmenően megoldja a függőleges összefüggéseket is. A tetőtér egyszerű, frappáns szerkezeti megoldással vagy a földszinti tér jó arányú kiegészítéseként vagy levegős kapcsolattal, mint jól hasznosított tetőtér szerepel. A pályamű külön értéke az igényes és nagyvonalúan megoldott berendezési javaslat. Ezek a terv alapvető részei, de nemcsak annak értékét, hanem költségeit is jelentősen növelik, az egyedi berendezés nélkül a terv koncepciója nem él meg.

Épületeik jó arányúak, finom — ugyanakkor a kialakított mértékrendben szigorúan igazodó — részletekkel. Nem kétséges azonban, hogy ezek a részletek egy idegen formakincs erősen vitatható, következetes adaptációi. A semleges üvegfal — ha az a mögöttes funkció adekvát kifejezése is — itt, ebben a formai kialakításban rontja a terv értékét, ugyanúgy, mint az egyéb, hangsúlyos, ugyanakkor tájidegen motívumok. (Pl.: az „ökörszemű" tetőtéri ablakok.)

A pályamű bravúros, már-már szemfényvesztő grafikai előadásmódja — amely ugyanabból a formakincsből táplálkozik, mint a hálós üvegfal – szigorúan szerkesztett, részleteiben is jól átgondolt és megoldott architektúrát fed át, takar el az avatatlan szemlélő elől.

1. *II. ütem. Megyei Tanács továbbképző háza, alaprajzok, metszetek, homlokzatok*
2. *II. ütem. Népművészeti ajándékbolt, homlokzatok, metszet és alaprajz*
3. *II. ütem. Turistaszálló, homlokzatok, alaprajzok, metszet*

Nagy István
Magyar Építőművészet 1975/5

20 000 Ft összegű kiemelt megvételben részesült a 8. számú pályamű.

Szerzők: Nagy István
Takácsné Soós Erzsébet (Szolnokterv)

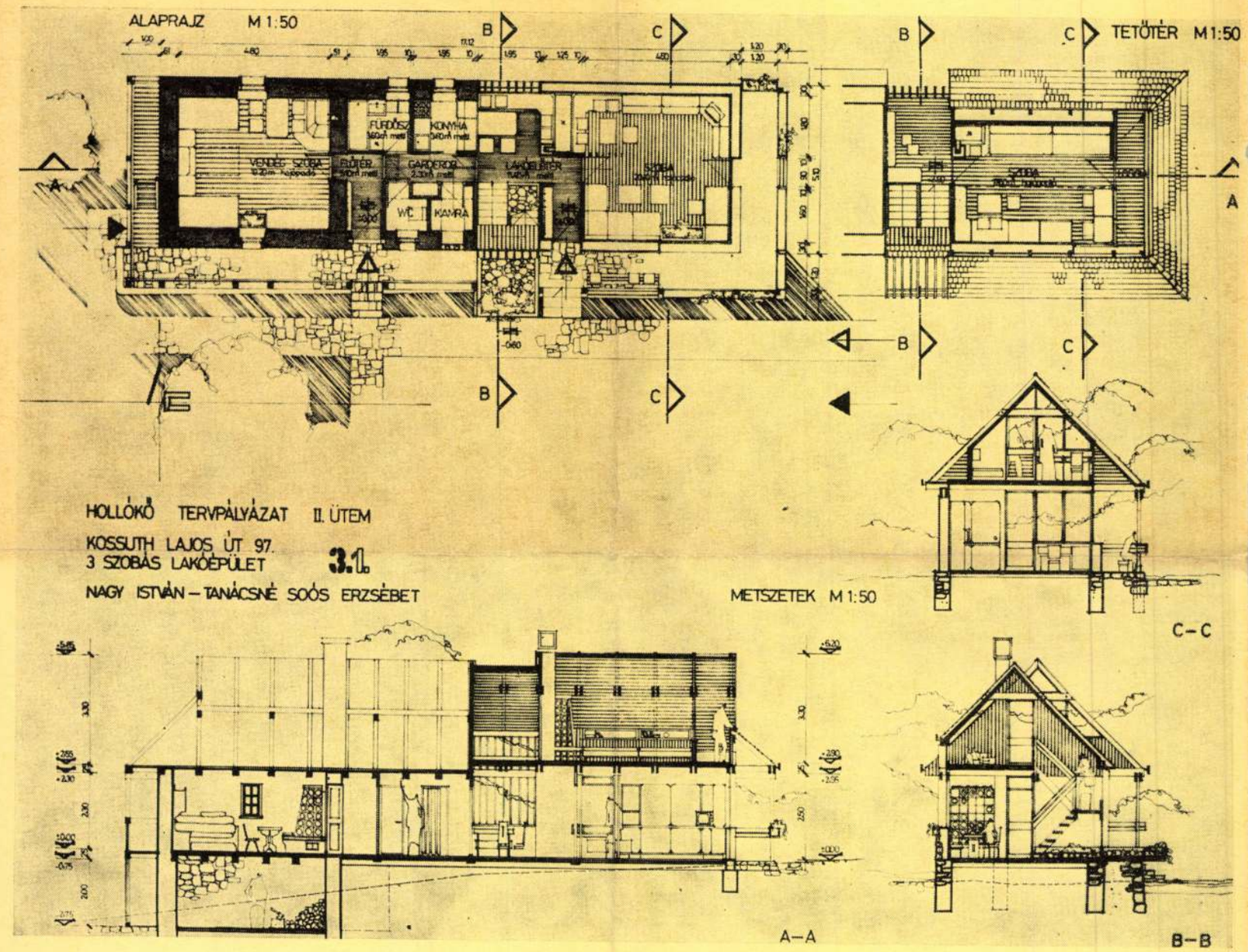

1

A pályamű mind a hat épületnél igyekezett a konkrét feladatot elsősorban alaprajzi megoldásaiban külön-külön kielégíteni. Helyenként a programot meghaladó igényeket teljesít, de esetenként kifogásolható megoldásokkal.
Alaprajzi megfogalmazásaiban nem érezni egységes szemléletet. A pályamű a funkcionális, alaprajzi vonatkozásban és a belső terek képzésében hozott értékeket, de az általában kielégítő alaprajzi megoldásokat a nem tudta egyenlő értékű tömegalakítással és részletképzésekkel követni. A teljes pályázati mezőnyben ez a terv a leggazdaságtalanabb, feleslegesen bőven bánik a terekkel és a beépített anyagmennyiséggel is. A terv általános jellemzője a robosztusság, a tömegek, területek nehézkes megdolgozása, nemegyszer idegen elemek alkalmazása. A pályamű értéke főként egyes jól használható részmegoldásaiban rejlik.

ifj. Nagy István ép. MDK

A Herkulesfürdői szálloda pályázaton harmadik dijat kapta.

Művészet 1907. 134. l.

ifj. Nagy István MDK

Nagyváradi takarékpénztár pályaterve, vizf.

Szentesi róm.kath.templom, rajz

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

A szíjgyártó a vastag bőrt is kézzel varrja

NAGY ISTVÁN

Lassan kimúló mesterség

Vannak mesterségek, amelyekről nem is olyan régen még azt hittük, hogy örökké szükség lesz rájuk, ma pedig sokan azt sem tudják, mi fán teremnek. Egy mai húszévesnek valószínűleg fogalma sincs arról, mivel is foglalkozik például egy szíjgyártó és tímár. Annak ellenére, hogy már csak mutatóban akad egy-egy művelője ennek a régi szakmának, a Tátra és Balzac utca sarkán egy kis üzlethelyiségben rátaláltunk *Nagy Istvánra,* aki éppen ezt a mesterséget űzi jó három évtizede.

Idős szakira számítottam, helyette jóvágású középkorú úriember fogad.

– Tulajdonképpen „önhibámon kívül" csöppentem az egészbe – kezdi, majd mindjárt meg is magyarázza: – Édesapám annak idején azt kérte tőlem, hogy amíg fel nem épül a betegségéből, vigyem az üzletet. Nem készültem erre a szakmára, nem is tanultam ki. Apám nagyszerű szakember volt, mellette sajátítottam el a mesterséget. Mikor meghalt, valahogy nem is volt számomra kérdés, hogy nekem kell folytatnom. Ennek idestova 35 éve.

– Tulajdonképpen mivel foglalkozik egy szíjgyártó, illetve tímár?

– A feladata a bőr kikészítése és feldolgozása. Apám – aki Erdélyben kezdte, és ott volt egy üzeme – még lábon vette meg a jószágot, amelynek a bőrét aztán felhasználták. Eredetileg lószerszámot és nyerget készítettek. Az ötvenes évek már a Visegrádi utcai műhelyben találták, ahol egyebek mellett traktorokhoz, cséplőgépekhez és varrógépekhez is készültek gépszíjak. Ilyeneket később magam is csináltam. Lószerszámot viszont sohasem készítettem, legfeljebb csak javítottam. Azt is régebben, a '70-es években. Akkor még egész más világ volt. A bőrlabda volt a sláger. A magyar futballsikerek hatására a szabadidejében focizott idős és fiatal. Divat volt a táskarádió, amit bőrtokkal védtek. A fényképezőgépekhez is dukált egy védőtok. Akinek hiányzott vagy valami hibázott vele, jött, hogy ugyan készítsek egyet, esetleg javítsam meg. Hol vannak már azok az idők!

– Ahogy körülnézek, látok itt aktatáskát, bőröndöt, hátizsákot, focilabdát, meg egy egészen réginek tűnő piros bőrtáskát.

– Hát ez az utóbbi tényleg lehet már vagy negyvenéves. Többször volt nálam javításon, de a tulajdonosa annyira szereti, hogy semmiképp nem akar megválni tőle. Ehhez a kardhoz pedig szíjat kértek. Focilabdát hosszú idő után most hozott be valaki. Régen még készítettem is labdákat, de most már nem kifizetődő. Labdát varrni különben kemény fizikai munka. Ki kell hozzá fordítani, ami olykor komoly szenvedés. Varrás közben pedig úgy peng a cérna, mint valami húr. Ez a szakma az utóbbi években egyfajta metamorfózison ment át. Most már inkább afféle ezermesteri munkát várnak tőlem, semmint a klasszikus szíjgyártó tevékenységet. Arról nem beszélek, hogy a mostani bőr alapanyagok mennyivel gyengébbek, mint akár csak húsz évvel ezelőtt voltak. Van, aki a műanyag csónakját hozza ide foltozni, de gyakran varrok hátizsákot is. Készítek és javítok kantárakat, derékszíjakat, nadrágszíjat. Többnyire kézzel varrok. A szíjgyártó nemigen nyúl varrógéphez: a vastag bőrökkel nem is lehetne úgy dolgozni. A kézi varráshoz mi tompa tűt használunk. Erő kell hozzá, meg persze egy jó bőr ujjvédő.

– Ez a műhely a saját tulajdona. Nem gondolt még arra, hogy valamilyen más, kifizetődőbb tevékenységbe kezd?

– Megfordult a fejemben, de soha, egyetlen percig sem gondoltam komolyan. Persze, átalakíthattam volna mondjuk kulcsmásoló műhellyé, de akár ki is adhatnám a helyiséget. De én ezt a munkát szeretem, és itt érzem jól magam. Tudja, itt minden gép, minden szerszám az apámra emlékeztet. Ezek mind az övéi voltak. Fönt a mángorló tán kétszázéves is megvan már. Ezek az árvasak, árnyelek, késes is legalább másfél évszázadosak. Végeredményben örök darabok. Nem dísznek vannak itt: ezekkel dolgozom. Aztán itt van ez a fából készült úgynevezett varrószék, amit a formája miatt a szakmában csak csikónak neveznek. Apám is a mesterétől kapta. Nap mint nap használom a kézi varráshoz.

– Lesz-e, akinek továbbadja a szakmát?

– Három gyermekem van, egyedül az egyik lányom mutatott érdeklődést. El is végzett egy iskolát a valamikor a szakmában igen nagy nevű mester, Pánczél Miklós fiánál. De hát ez nem nőnek való munka. Így nem is bánom, hogy végül is titkárságvezető lett egy adótanácsadó cégnél. A másik két gyermekem sem fogja folytatni. Így amíg tudom, én csinálom. Megkönnyíti a dolgomat, hogy most már lassan húsz éve itt lakom a szemközti házban. Lényegében már ma is olyan ez számomra, mint egy hobbi. A vevőim is főleg környékbeliek, akik itt nőttek fel. Egyedül az aggaszt, mi lesz ezekkel a régi relikviákkal. Könnyen tűzifát hasogathat belőlük az, aki nem tudja, mik is ezek a múzeumba való tárgyak. Mert afelől nincs kétségem, hogy ez a mesterség – akárcsak a többi, hajdan népszerű manuális szakma, mondjuk a cipészeké – ki fog múlni. A régi szakemberek nem élnek, vagy nyugdíjban vannak. Szíjgyártót és tímárt már most is nagyítóval kell keresni. Talán vagyunk még néhányan, de egyre fogyatkozó számban.

Csop Veronika

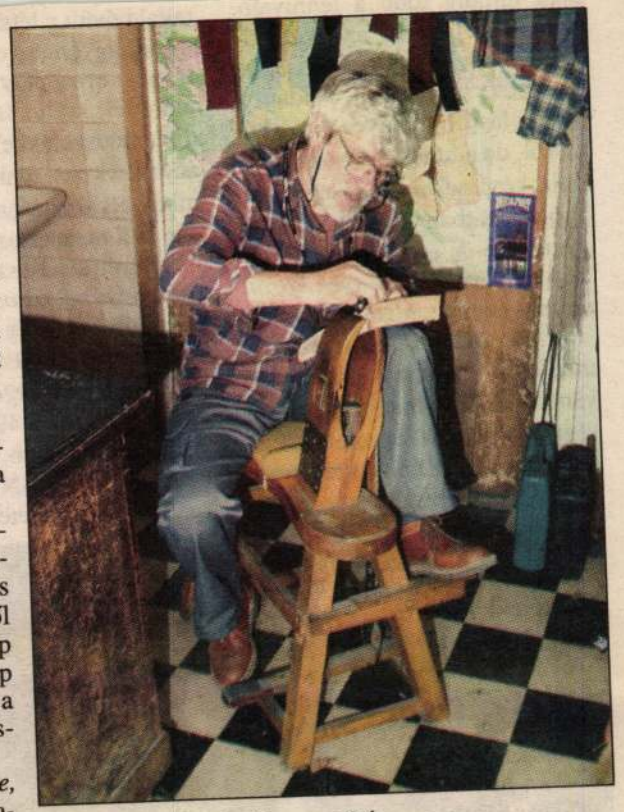

Munkában a varrószéken, a csikón

után mindig több a tennivaló, ezért biztatjuk az anyákat, kiemelve a szoptatás fontosságát, tanácsokkal látjuk el, például a bőrápolásról, a helyes táplálkozásról, de adunk tanácsokat szociális kérdésekben is és a gyerekgyógyászatban is jártasak vagyunk.

– *Milyen körülmények között tudják végezni szolgálatukat?*

– Az ÁNTSZ-előírásoknak megfelelő helyiség, tanácsadó van kialakítva, amelyben egészséges gyerekeket fogadunk, a kismamák számára külön szoba van, ahol csak a várandósakat gondoztallal bővült a létszámunk. A fiatalok nagyon ügyesek, tudatosan lépnek erre a pályára jó nyelvismerettel, széles látókörrel, modern módszerekkel. Ami még hiányzik a képzésünkből, az a technikák alkalmazása, a gyakorlatban kell megtapasztalnunk, hogy hogyan érjük el a szülőket, hiszen *a gyerekeknél káros szenvedélyek megelőzését már a várandós anyáknál kell elkezdeni, hogy kialakítsanak egy egészséges életritmust.* Jelenleg 49 védőnő dolgozik a kerületben, egy tiszti vezető védőnő az ÁNTSZ-ben, aki szakmai felügyeletet lát el. Én az

Vizy Annáéknál nagyon várják a hugi érkezését

gyon szép, de nem tudjak őket eltartani. Azonban előrehaladás, hogy már a roma lakossággal is jól együtt tudunk dolgozni, ez köszönhető az ő hozzáállásuknak is és persze a védőnők szakmai képzettségének. Megfigyelhető, hogy a roma családoknál is csökken a születendő gyermekek száma, hiszen a fejlődés őket is magával sodorja, érdeklődnek a fogamzásgátlás iránt, gondolkodnak rajta és céljuk a jobb életszínvonal eltérése.

*

A Tátra utcai rendelő után meglátogattam a többi védőnői szolgálatot is, mindenütt nagyon készségesen fogadtak. Az egészségügyi szabályokat betartva bent lehettem a tanácsadásokon, megtapasztalhattam, milyen módon segítik kerületünk családjait, gyerekeit. Az anyukák örömmel ecsetelték boldogabb pillanataikat, melyet a gyermekük adott.

Őry Gabriella a nagycsaládosokhoz tartozik, négy kisgyermek édesanyja, míg két kisfia türelmesen játszik, büszkén mesél mindennapjaikról.

– Boglárka hatéves, Virág négy és fél, Hunor három, Levente pedig most volt egyéves. Nagyon vártuk a gyerekek érkezését a férjemmel, mivel mind a ketten nagycsaládban nőttünk fel. 29 jesedés, látni gyerekeim boldogságát, és néha letörölni kis könnyeiket.

Horváth Gabriella fiatal kismama, Újlipótvárosban lakik, első kisbabáját várja.

– Tervezett baba, már nagyon várjuk az érkezését. A védőnők nagyon jól felkészítenek a szülésre és az ezzel járó körülményekre. Párommal régóta foglalkozunk a gyerekvállalás nagy kérdésével, de most jött el a megfelelő idő. Tulajdonképpen kár is halasztgatni, mert mindig akad kifogás, új lakás vagy épp a munka. A legtöbb nőt az aggasztja, hogy milyen környezetben tudja felnevelni csemetéjét és mi lesz a munkahelyével.

– *Szerinted mennyire fontos a házasság egy gyermekvállalásnál?*

– Mi akkor kötöttünk házasságot, amikor megtudtuk, hogy terhes vagyok. Én ragaszkodtam hozzá, mert felbosszantott, hogy a férjemnek apasági nyilatkozatot kell aláírnia. De szerintem az a legfontosabb, hogy bízzunk a párunkban.

Kálovitsné Lányi Gyöngyi második gyermekét várja.

– Már van egy két és fél éves kisfiam, ezért ez a terhességem más, mint az előző, hiszen nincs annyi időm foglalkozni magammal. Kis korkülönbséget szerettünk volna gyerekeink között, mert így otthon tudok velük maradni, és ezt fontosnak tartjuk a nevelésükben. Kicsit aggódom, hogy a testvérke megérkezésével mennyire fog megbirkózni a kisfiam, de egyelőre nagyon várja.

zését, simogatja a pocakom, puszilgat. Úgy érzem, ezt a terhességemet sokkal komolyabban élem meg, mint annak idején fiatalon. Párom sokat segít, jó érzés hallani biztató szavait és hogy nőiességemet is dicséri. Szerintem a kismamák életében az a legfontosabb, hogy harmóniában töltsék el ezt a kilenc hónapot.

Barta Ilona és *Rabb Gáborné Tünde* a Nővér utcai rendelőbe jár terhestanácsadásra, ahol *Tompos Mária* védőnő figyeli fejlődésüket. Mindketten elégedettek a tanácsadással és kíváncsian várják gyerekük születését. *Lippei Enikő Anita* 26 éves, talán mindannyiuk között a legrosszabb körülmények között neveli gyermekét, vele a Szegedi úti rendelőben találkoztam, ahová két kisbabával és a barátnőjével érkezett.

– Gyerekemmel egy 23 m²-es kis lakásban élünk a nővéremmel, 10 gyerekével, anyámmal és fiútestvéremmel. A szociális körülményektől eltekintve nagy békességben és szeretetben telnek napjaink. Barátnőnk segít a gyereknevelésben, most is ő hozta nővérem kislányát tanácsadásra. Az apákkal nem tartjuk a kapcsolatot, de nem panaszkodom. Van egy nagyobb lányom is, akit az apja miatt nevelőszülőkhöz adtak, sajnos nem tudok semmit tenni ellene, pedig a védőnők sokat segítettek, hogy visszakapjam, de ameddig nem lesz nagyobb lakásunk, nem is reménykedhetek.

Czeglédi Ildikó

számvizsgálóknak megválasztása, illetőleg az évközben megüresedett helyek betöltése. — 9. Díszérmek, ösztöndíjak és jutalmak kiosztása. — 10. Esetleges indítványok.

A földrengés ellen. Az örökké törekvő emberi elmét újabb találékonyságra ösztökéli egy-egy nevezetesebb esemény, mely az emberiség ártalmára van. Minden nagy vonatösszeütközés után — pedig, sajnos, ilyen mindenütt elő szokott fordulni — egész sereg vonatmentő és „feltétlenül" biztos vonatbiztosító készülék terveivel ostromolják a szabadalmi hivatalokat; mikor a bécsi Ring-Theater és a chicagói Iroquois-színház égésekor oly tömérdek emberélet esett áldozatul, a bécsi szabadalmi hivatalt ellepték mentőtervekkel. Igy vagyunk most a világra szóló legújabb sorscsapás, a messinai földrengés esetével is. Egyre-másra születnek a földrengés ellen „biztos" házszerkezetek tervei, melyek közül mint jellemzőket kettőt bemutatunk. A szakirodalom a bizonytalan, a rengő talajon való építkezéssel foglalkozik ugyan, a „Handbuch der Architektur" közkézen forgó mű III. része 6. kötetében is találunk erre való vonatkozást, de teljesen kifejlesztve e kérdés ma sincs. Az egyik (1. és 2. ábra) golyós alapozást kíván, ez a new-britain-i (connecticut) *Newton Smith* 879595. sz. amerikai szabadalma, mely szerint a házat tartó alappillérek lábazata vassarut

1. ábra.

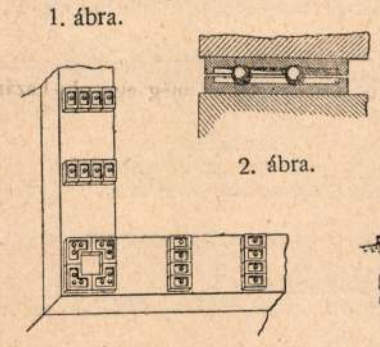

2. ábra.

3. ábra.

kapna, melyekben tömör acélgolyók fognák fel, illetőleg ellensúlyoznák az oldalrengések erejét. Ez még elég plausibilis terv, csakhogy lehet-e ilyen golyókat készíteni? De ezzel az amerikai nem törődik. — Még kalandosabb ennél a berlin-grunewaldi *Boermel* 896431. sz. szabadalma (3. ábra), amely az egész épületet óriás, a vasúti fordító-korongokhoz hasonló vasszerkezetre helyezi, mely oldalirányú és a magasságba is emelkedő lökéseknek és hullámzásoknak is „enged". Hogy menynyibe kerülne ez a mammuth-munka egy nagyobb házra, illetőleg *alá*, arról már nem beszél a szerző. Egyszerűbben elérték ezt már a praktikus japániak, kiknek a földrengés nem ritka vendégük, de jó eresztékes faházaik föl sem veszik a ringást. Mindenesetre a homogén építőanyagé, pl. a vasbétoné vagy öntött bétontömegeké és a vasrácsé vagy a faszerkezeté a jövő. *D—y.*

100 drb. munkáslakóházat és hozzátartozó mellépületet építtet a „Diósgyőri magy. kir. vas- és acélgyár" ottani vasgyára területén, kerek 2 milliom korona költséggel; az összes munkákat *Popper* Zsigmond és *Dávid* János és Fia budapesti építőmester cégekre együttesen, mint alkalmi társvállalkozókra bízta. A munkákat a vállalkozók már nagy erővel meg is kezdették és a házakat még ez évben teljesen készen át fogják adni rendeltetésüknek.

Építőművészileg képzett, ügyes, megbízható munkatársat, ki önállóan is tud dolgozni, több nagyobb szabású tervező és művezető munkára keresek, akivel, ha alkalmasnak bizonyul, előnyös feltételekkel 2—3 évre szerződéses viszonyba lépnék. Jelentkezhetni Budapesten, Rökk-Szilárd-utca 39. II. em.

HIVATALOS.

AZ ÉPITŐMESTERI KÉPZETTSÉG MEGVIZSGÁLÁSÁRA SZERVEZETT BIZOTTSÁG

Kepes Imre (Budapest) és *Klemens* Antal (Csorna) építőmestereknek a május 21-én letett szakvizsgálat alapján a képesítő bizonyítványt kiadta.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

A magánépítési bizottságnak május 24-én tartott ülésén

új építkezésre nyert engedélyt:

42530. Delliomini Mihály, Alkotás-u. 28. négyemeletes ház; terv. Szántay Endre.

44099. Fővárosi kereskedelmi hitelintézet, Tisza-Kálmán-tér 5809. hrsz. négyemeletes ház; terv. Steinhardt Antal.

41694. Nagy E., Országház-u. 2365. hrsz. háromemeletes ház; terv. K. Császár Ferenc.

41657. Pál Leó, Bérkocsis-u. 6016. hrsz. kétemeletes ház.

42536. Barna József és Kiinger Lipót, Tigris-u. 1292. hrsz. egyemeletes ház; terv. Nagy és Benedikt.

43731. Porzsolt Ernő Ilona-u. 2817. hrsz. 6 drb kétemeletes ház; terv. Porzsolt E., é. m. Biró Gyula.

40134. Dávid János és fia, Hidegkúti-út 7245. hrsz. toldalék.

42488. Gózony István, Fecske-u. 35. toldalék; é. m. Gregoretz András.

40739. Eisinger Ferenc, Béke-tér 58. toldalék é. m. Szehr Péter.

46395. Kupovits Károly, Jász-u. 31. földszintes ház; é. m. Stromayer A.

42775. Horváth Jenő, Knezits-u. 9221. hrsz. földszintes ház; é. m. Kondor és Feledi

37123. Erényi Béla, Gyep-u. 8860. hrsz. istálló; é. m. Gregoretz A.

41435. Brüll testvérek, Krisztina-körút 1136. hrsz. négyemeletes ház; terv. ifj. Nagy István.

45136. Németh Lipót, Logody-u. 1870. hrsz. háromemeletes ház.

40001. Streiling Géza, Keledföld 18860/9. hrsz. egyemeletes ház; terv. Löllbach Kálmán.

35481. Riemer Bernát, Vay Ádám-u. 5894. hrsz. toldalék.

Átalakításokra:

44097. Prokisch János, Hattyú-u. 14.
43204. Leitner M. és fiai, Váci-körut 18.
42779. Lukács Béla, Gyár-u. 27.
38756. Molnár Mórné, Mozdony-u. 1393. hrsz.
44313. Irgalmas rend, Zsigmond-u. 17.

Jóváhagyásra ajánltattak:

40123. Bader Simon, Virányos 8393.
38748. Helmrich János, Gyöngyvirág-u. 9528. hrsz.
44049. Mezey Gyula, Orbánhegy 10198.
44034. Sachinis Sándor, Hidegkuti-út 7775. hrsz.
44108. Heller és Hercz, Erzsébetkirályné-út 1959. hrsz.
42406. Feledi Dezsőné, Abonyi-u. 8.
38630. Leikam Gusztáv, Kútvölgy 8886. hrsz.
43935. Máv. terézvárosi osztálymérnöksége angyalföldi állomáson.
42534. Vágó László, Conti-u. 4.
41360. Bálint és Jámbor rákoskeresztúri izr. temetőben.
40125. Bader József, Kútvölgy 8798.
42777. Péteri János, Áldás-u. 7.
44068. Biró Mór dr., Kazinczy-u. 55.
44581. Rakovitz Gyula dr., Király-u. 86.
42197. Menczer Béla, Hajtsár-út 3.
43393. Weingruber Ignác, Alkotmány-u. 1054. hrsz.
42526. Virava József, Báthory-u. 7.
43247. Hunyadi Ferencné, Kazinczy-u. 34.
44582. Szabó Mihály Kálmán, Mohai-út 35.
31390. Mauthner Ödön, Budakeszi-út 7608/2. hrsz.

Gépekre és felvonókra:

42905. Corvina könyvnyomda r.-t., Üllői-út 20.
41365. Rakovszky Antal, Akácfa-u. 4908. hrsz.
40857. Fegyver és gépgyár r.-r., Soroksári-út 1.
40846. Posner K. Lajos, Csengeri-u. 31,
38138. Hungária egyesült gőzmalmok r.-t., Fő-u. 2739. hrsz.
37286. Holitscher és tsa., Tavaszmező-u. 6341 hrsz.
35741. Stroblberger Gizella, San-Marco-u. 58.

Elutasíttatott:

37273. Ibrányi Mihály. Lendvay-u. 27.
42213. Draskóczy Miklósné, Mátray-u. 1934. hrsz.

TERVPALYÁZATOK.

jún. *1.* Igazságügymin.: Kézdivásárhelyen törvényszék és fogház (l. a f. é. 14. számban).
„ *1.* Miskolci görög katholikus egyház: templom terve (70000 k.).
„ *1.* Vallásmin.: Sárospatakon tanítóképző intézet; díjak 2000, 1500, 1000 k. (l. lapunk f. é. 19. számában.).
„ *6.* I. Horvát takarékpénztár Zágráb: bankpalota-tervezés: díjak 3000, 2000 és 1000 k.
„ *15.* Ceglédi ipartestület: fürdő-, hivatal- és vendéglő-épület tervei; díjak 400, 200 és 100 k.
„ *30.* A római kiállítás végrehajtó bizottsága: modern lakóházak; díjak: 150.000, 100.000, és 50.000 lira. Nemzetközi pályázat.

júl. 1. Karcag város: a városház újjáépítésének tervei; díjak: 1200, 800 és 400 k.
aug. 31. Szamosujvár város polgármestere: vigadótervezés; díjak: 2000, 1200 és 800 k.
szept. 30. Vallásmin.: Rákóczi-síremlék (250000 k.); díjak: 6000, 5000, 2×3000 és 2000 korona. (L. lapunk 1908. 39. sz.)
okt. 30. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: Ybl-pályázat: aranykönyv.
„ 31. Erzsébet-emlék Budán; díjak 6000, 5000 és 4000 k.
nov. 27. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: falusi iskola tervei; díj: ezüstérem és 100 k.
1910. jan. 3. Magyar Mérnök- és Építész-Egylet: nagy árúház tervei; díjak: aranyérem és 1200 k.
júl. 1. Zalaegerszegi szoborbizottság: Csányi László szobrának tervei (30—50 ezer k.); díjak: I. megbízás, II. 500 k., III. 250 k.

VERSENYTÁRGYALÁSOK.

máj. 30. Újszentpéter község (Torontál m.) előlj.: **községház és jegyzőlakás építése** (16955·52 k.).
„ 31. Gr. Andrássy-uradalom, Letenye (Zala m.): **béton- és kőművesmunka.**
„ 31. Kölpény község (Bács m.) előlj.: **óvodaépítés** (15632·97 k.).
jún. 1. Tass község: **iskolaépítés.**
„ 1. Gyulai ref. egyháztanács: **templomjavítás.**
„ 1. Lőcsei á. é. hiv.: **épülethelyreállítás** 501, 9385·07 k. és napszám; **kerítésjavítás** Poprádon (1440.64 k.).
„ 1. Nagykáta község előlj.: **boltépítés.**
„ 1. Gelénesi (Bereg m.) ref. egyházközség: **templomépítés** (32362·67 k.).
„ 1. Balmazujváros község (Hajdu m.) elülj.: **120 munkásház építése.**
„ 2. Budapesti á. é. hiv.: **tanítólakás** építése G.-györkön.
„ 2. Beregszászi á. é. hiv.: **iskola- és tanítólakásépítés.**
„ 2. Ladánybene község (Pest m.) elülj.: **jegyzői lakás építése.**
„ 2. Lőcsei á. é. hiv.: **hídhelyreállítás.**
„ 2. Zombori alispáni hiv.: **útépítés.**
„ 2. Székelyudvarhelyi á. é. hiv.: **bétonáteresztők építése** (6342·94 k.).
„ 2. Vallás- és közoktatásügyi minisztérium: **tanítóképző és internátus építése** Sztubnya-fürdőn.
„ 2. Herkules-fürdő igazg.: **vízvezetéki alkotórészek** (l. a hirdetések közt).
„ 2. Beregszászi á. é. biv.: **2 iskolaépítése.**
„ 2. Nagybiccse község (Trencsén m.) elüljárósága: **hídépítés** (4964·35 k.).
„ 2. Maroscsúcs község (Alsó-Fehér m.) elülj.: **körjegyzői lakás bővítése** (6980 k.).
„ 2. Farkaspataki (Bihar m.) körjegyzőség: **épület átalakítás** (8729·32 k.).
„ 2. Karátsonyi-Liget község (Torontál m.) elülj.: **községház-építés** (13619·80 k.).
„ 3. Zombor város polgármestere: **artézi kút fúrása.**
„ 3. Trencsén á. é. hiv.: **iskolaépítés.**
„ 3. Magyaróvári á. é. hiv.: **iskolaátalakítás** (5509·57 k.).
„ 3. Máv. jobbparti üzletvezetőség: Bánhidán altiszti **lakóház** (l. a hirdetések közt).
„ 3. Gömör m. alispánja, Rimaszombat: **útépítések** (107799·48 és 70063·37 k.).
„ 3. Ungvári á. é. hiv.: **iskolaépítés** (15391·73 k.).
„ 3. Párkány község (Esztergom m.) előlj.: **vendéglőépítés.**
„ 3. Trencséni á. é. hiv: **iskolaépítés** Alsószúcson és Berekfalun.
„ 3. Szabadka város polgármestere: **útépítés.**
„ 3. Pándorfalu község (Moson m.) elülj.: **iskolaátalakítás** (5509·57 k.).
„ 3. Kassai á. é. hiv.: elemi **iskola építése.**
„ 4. Sopron város polgármestere: **színházépítés.**
„ 4. Budapest székesfőv. tanácsa: **közcsatornaépítés** III., Zátony-, IV. Üteg-, Lovag-, Kmetty- és Gömb-, VIII., Csokonay-utcában, bp. 90, 230, 500, 200, 280 és 380 k.; **makadamburkolás** és **járdakövezés** a Műegyetem-rakparton és Bertalan-utcában, bp. 2650 k.; **kövezés** a III., Tímár-utcában, bp. 130 k.; **kövező előmunkák** VI., Király-, VIII., Vas-, IX., Angyal-utcában, bp. 1330, 250 és 140 k.; **járdaaszfaltozás** III., Zátony-, VI., Király-, VIII., Vas-, IX. Angyal-utcában, bp. 63, 1570, 450 és 150 k.; **koesiútaszfaltozás** VI., Király-utcában *a)* tömörített aszfalt, bp. 8570 k.; öntöttaszfalt, bp. 1230 k.; VI., Hunyadi-téren, VIII., Vas-, IX., Angyal-utcában bp. 300, 1000 és 150 k.; **útkövezés** III., Zátony-, Rupp Imre-, V., Árboc-utcában, VIII., Teleky-téren és Ér-utcában bp. 77, 300, 620 és 300 k.
„ 4. Munkácsi ref. egyház: **templomrenoválás.**
„ 5. Máv. miskolci üzletvez.: **portland-cement** (l. a hirdetések közt.).
„ 5. Szepetneki (Zala m.) ág. ev. egyház: **paplak építése.**
„ 5. Rimaszombati á. é. hiv.: **paplakás építése** (4398·90 k.).
„ 5. Aradi á. é. hiv.: 7·90 *m* **híd átalakítása.**
„ 5. Sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazg.: **laktanya-tatarozás.**
jún. 5. Komáromi á. é. hiv.: **hídépítés és útrendezés.**
„ 5. Kiss F. erdőtanácsos: **iskolák tatarozása** (14000 k.).
„ 5. Pészak község (Torontál m.) elülj.: **községház építése** (19766·74 k.).
„ 5. Dr. Steer C. Tasnád: **emeletes lakóház építése.**
„ 5. Szerep község (Bihar m.) elülj.: **bétonjárdafektetés.**
„ 6. Esztergomi főkáptalan: **cselédlakásépítés.**
„ 6. Mezősasi (Bihar m.) ref. egyházközség: **iskolaépítés** (9000 k.).
„ 7. Alispán, Nagykikinda: 4.042 *km* **útépítés.**
„ 7. Győri á. é. hiv.: **műtárgyak építése** 1909-ben.
„ 7. Tolna m. alispánja Szekszárd: **épületek tatarozása** (2282, 1194 és 1495 k.).
„ 7. Dési á. é. hiv.: **két iskolaépítés** (39930·68 k.).
„ 7. Deési á. é. hiv.: **iskolahelyreállítás** (22.977·87 k.).
„ 7. Jász-Szolnok m. alispánja: **útépítés** (21162·48 k.).
tése (33276·22 k.).
„ 7. Győrköny község (Tolna m.) elülj: **községház építése** (20517·54 k.).
„ 7. Arad város gazdasági széke: **iskolaátalakítás.**
„ 8. Máv. igazg.: a budapesti Andor-utca **feltöltése** (l. a hirdetések közt).
„ 9. Sarkad község: 6000 *m*² **bétongyalogútburkolat** (l. a hirdetések közt).
„ 9. Fiumei dohánygyár igazg.: **padlózás és tetőfedés.**
„ 9. Pozsonyi honvéd-kerületparancsnokság: **lőtérhelyreállítás** (3358·40 k.).
„ 9. Hodász község (Szatmár m.) elülj.: **tanítólakás és tantermek építése.**
„ 9. Mesterszállás község (Jász m.) elüljáróság: **iskolaépítés** (19510·56 k.)
„ 10. Bajai járásbíróság: **épülethelyreállítás.**
„ 10. Jászberény város mérnöki hiv.: **templomrenoválás.**
„ 11. Kassai á. é. hiv.: **iskolatatarozás, csatorna és vízvezeték.**
„ 11. Vallás- és közoktatásügyi ministerium: **iskolaépítés** Resicabányán.
„ 11. Aradi á. é. hiv.: **templomépítés.**
„ 12. Nagyváradi honvéd hadapródiskola: **vízvezeték és padozás** (13560 és 28629·27 k.).
„ 12. Máv. igazg.: **mozdonyfordító korong** (l. a hirdetések közt.).
„ 12. Marosvásárhelyi á. é. hiv.: 27 *km* **útépítés.**
„ 12. Máv. zágrábi üzletvezetőség: **árúraktár építése** Kaposvár állomáson.
„ 12. Kecskemétváros tanácsa: **dalesarnoképítés.**
„ 12. Szepesszombat nagyközség elülj.: **vendéglőátalakítás** (15252·88 k.).
„ 12. Gyönk község (Tolna m.) elülj.: **főszolgabirólakás építése** (33276·22 k.).
„ 12. Soproni á. é. hiv.: **épületjavítás** (17835·38 k.).
„ 14. Zagyvarékás község elülj.: **vasbétonhíd építése.**
„ 14. Szombathelyi á. é. hiv.: **hídépítés.**
„ 14. Alsókubini á. é. hiv.: 2 híd **fölszerkezete** (5848·09 k.).
„ 14. Zalaegerszeg, alispán: 1910—1915. évben évenkint 270000 k. **útfedőanyag** szállítása.
„ 14. Pozsonyi honvéd gy. ezred: **épületátalakítás** (15296·77 k.).
„ 15. Hódmezővásárhely polgármestere: 8·954 *km* **útépítés.**
„ 15. Máv. igazg.: Maroshíd **alapozása és falazása** (l. a hirdetések közt).
„ 15. Komáromi á. é. hiv.: **hídépítés és útrendezés.**
„ 15. Budapesti á. é. hiv.: 7·592 *km* **útépítés.**
„ 16. Bodófalva község (Krassó vm.) elülj.: **hidak helyreállítása** (2413·42 k.).
„ 18. Vallásmin.: tisztviselőtelepi **főgymnasium építése.**
„ 18. Szombathelyi á. é. hiv.: **gazdasági épületek** (2916·04 k.).
„ 18. Balassagyarmati honvédparancsnokság: **lőtérhelyreállítás** (3005·20 k.).
„ 18. Máv. gépészeti főosztálya: **gőzfűtő- és szellőztetőberendezés** a bpest-nyugati pályaudvaron.
„ 21. Nyitrai á. é. hiv.: **hídépítés** (21182·22 k.).
„ 21. Csókai (Torontál m.) dohánybeváltó hiv.: **épülettatarozás.**
„ 21. Újvidék város: kórház **szemészeti pavillonja** (l. a hirdetések közt).
„ 24. Magyaróvári á. é. hiv.: **mosoni iskola** (69575·22 k.)
„ 24. Váci 6. honv. huszárezred: **elemi lőtér helyreállítása** (3253·96 k.).
„ 24. Pozsonyi honvéd-kerületparancsnokság: **istálló- és konyhaépítés** (2100 és 9156·90 k.).
„ 25. Zalaegerszegi á. é. hiv.: **hídépítés** (7851·42 k.).
„ 26. Szunyogszék község (Fogaras m.) elülj.: **iskolaépítés** (48900 k.).
„ 3. Máv. dunajobbparti üzletvez.: **Karlocán épületek** (l. a hirdetések közt).

VERSENYTÁRGYALÁSOK EREDMÉNYE.

Kispesti állami munkástelepi csatornázására (545.000 k.,) máj. 19.én ajánlkozott Rényi és Rottenstein és Schäfer és Wellisch 460627·10 k.; Kis J. Jenő 475488·85 k.; Melocco Péter 531061·98 k.; Pittel Adolf és Kőhegyi Samu 534506·95 k.; Walla József r.-t. 541542·80 k.; Fried és Adorján 564395·65 k.; Hofbauer és Lehner 577248·90 k.;

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 350-748. 340-726

1978 AUG 28

BUDAPESTER RUNDSCHAU

István Nagy jun.

1021
021

István Nagy jun.: Wohnhausfassade, Thököly út 46
Ungarische Architektur um die Jahrhundertwende

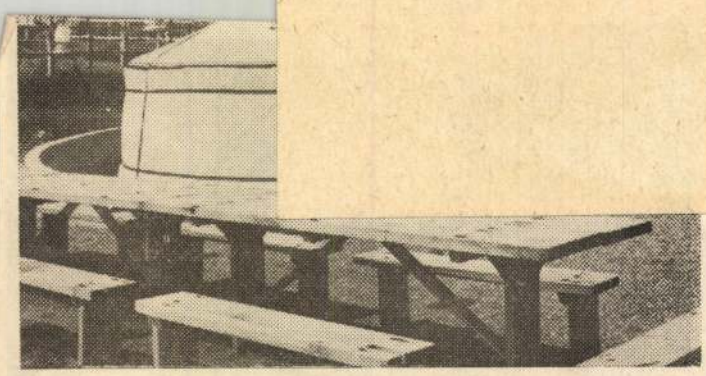

Kaposvár (Südungarn) erhielt von ihrer Partnerstadt Darhan in der Mongolischen Volksrepublik eine Jurte als Geschenk

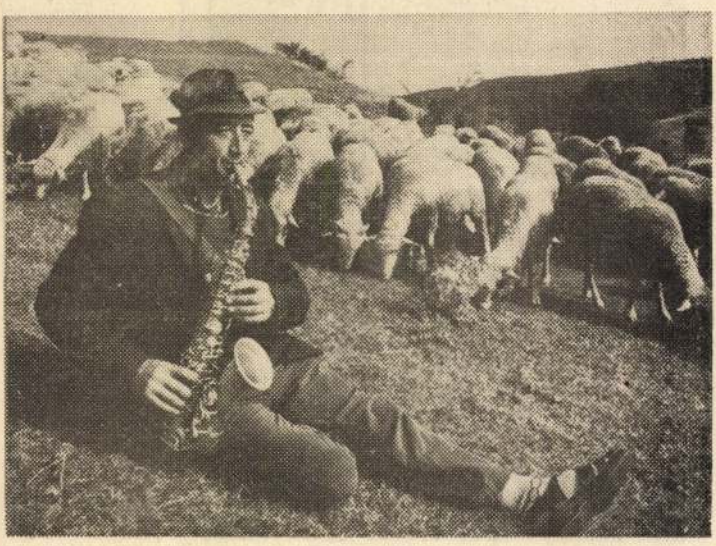

Der Schäfer András Heszler aus dem Bakony-Gebirge hat ein seltenes Hobby — an den Wochenenden spielt er in den Dörfern Saxophon

MDK

Nagy István

szerepelt a pécsi kiállitáson.

vidám karikaturáai.

Molnár Imre: A "Független képzőművészek kiállitása.
DUNÁNTULI NAPLO, Pécs. 1957. dec. 8.

Nagy István
grafikus
Debrecen

Lásd
=
Magyar Exlibris
1936. II. évf. 4. sz.
66. l.

1886 május 13án tartott ülés 13 jegyzőkönyv

" nov. 5 " " 31 sz. "

" decz. 27 " " 39 sz. "

1890 febr. 3án " " 6 " "

" " 8án " " 7 " "

" márc. 24 " " 13 " "

" április 21 " " 19 sz. "

" julius 3án " " 20 sz. "

" decz. 23án " " 36 sz. "

Várfalak.
Anna-kápolna
Paulinusok
mában s
sekrestye
Székesegyh
Granit-oszl
Sz.-Iván (Alsó) l
földalatti
Vértes-Sz.-Keres
erdőben.

Nagy István

grafikus

Debrecen

lásd okv.

Magyar Ex libris.

1936. II. cif. 4. sz.

71. l.

72. l.

n Kilenczszáz /900/ K-t a Műemlékek

vatalos nyugtájára elszámolás köte-

A vall. és közokt. m.

200.913-1919. szám.

III.

A Műemlékek Orsz. Bizottságána

Budapest.

Múlt évi november hó 1-

202. sz. a. kelt felterjesztésé

s a csatolmánynak ide visszazár

mellett, tudomása és további sz

eljárás végett másolatban megkü

Budapest, 1920. május hó 18.

A miniszter rendeletéből:

Nagy István : A cserkészszövetkezet hajnalutcai boltjának belseje. — Inneres der Verkaufshalle der ungarischen Pfadfinder-Genossenschaft. — Magasin de la Société des Boys-scouts.

Magyar Iparművészet
1928.

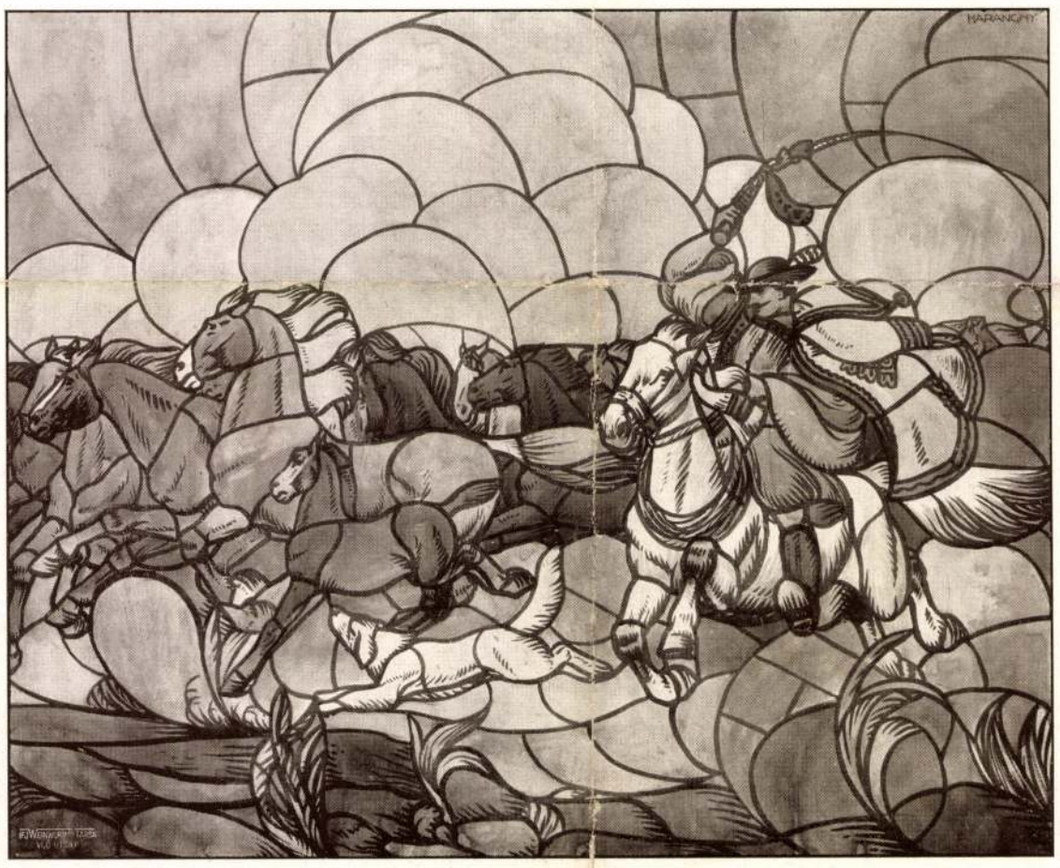

Haranghy Jenő: Üvegmozaik részére készült színes kartonok. — Kartons für Glasmosaik. — Plans pour verre mosaïque.

M.D.K.

Nagy István festő

/1873-1937/

1873. márc. 28-án született Csikmindszenten, Erdélybe

Apja saját földjén gazdálkodó, módosabb parasztember

A csikszeredai felsőbb népiskola elvégzése után ~~Kolozsvárra~~ Kolozsvárra kerül a tanitóképzőbe, itt kezd rajzolni. Ezekből a fekete szénnel rajzolt rajzokból a legjobbakat felküldi Pestre, az egyik nagy hetilap szerkesztőségébe, ahol Keleti Gusztáv, a Mintarajziskola akkori igazgatója felfigyel rá.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 5-6.l.

·/·

M.D.K.

Nagy István festő

/1873-1937/

1873. márc. 28-án született Csikmindszenten, Erdélyben

Apja saját földjén gazdálkodó, módosabb parasztem-
ber

A csikszeredai felsőbb népiskola elvégzése után Kolozsvárra kerül a tanitóképzőbe, itt kezd rajzolni. Ezekből a fekete szénnel rajzolt rajzokból a legjobbakat felküldi Pestre, az egyik nagy hetilap szerkesztőségébe, ahol Keleti Gusztáv, a Mintarajziskola akkori igazgatója felfigyel rá.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 5-6.1.

./.

M.D.K.

Nagy István

Keleti Gusztáv biztatja jöjjön fel Pestre, iratkozzé
be a Mintarajziskolába, egyelőre visszautasitja
a meghivást.
Tanitói oklevelének megszerzése után egy kis Duna-Ti
Tisza közi faluba Homoknégyre helyezik , ahol nép-
iskolai t nitóként müködik 2 évig.
A rajzolást azonban itt sem hagyja abba.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Čorvina 6.1.

·/.

M.D.K.

Nagy István

Keleti Gusztáv biztatja jöjjön fel Pestre, iratkozzé
be a Mintarajziskolába, egyelőre visszautasítja
a meghívást.
Tanitói oklevelének megszerzése után egy kis Duna-Ti
Tisza közi faluba Homoknégyre helyezik , ahol nép-
iskolai t nitóként működik 2 évig.
A rajzolást azonban itt sem hagyja abba.

Pap Cábor: Nagy István Bp. 1965. Gorvina 6.1.

./.

M.D.K.

Nagy István

Egy kalocsai festő barátja ösztönzésére tanulmányozni kezdi a környék szegénypasztságának az életét és ezentul ebből a környezetből válogatja képeihez a motivumokat
Szénrajzait kiakasztja az iskola falára, a hagyomány szerint Keleti Gusztáv egyszer meglátogatta az iskolát, s miután megszemlélte a képeket, most erélyesen felszólitotta Nagyor, hogy menejen fel a Mintarajziskolába

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 6.1.

·/ ·

Nagy István

Egy kalocsai festő barátja ösztönzésére tanulmányozni kezdi a környék szegényp rasztságának az életét és ezentul ebből a környezetből válogatja képeihez a motivumokat

Szénrajzait kiakasztja az iskola falára, a hagyomány szerint Keleti Gusztáv egyszer meglátogatta az iskolát, s miután megszemlélte a képeket, most erélyesen felszólította Nagyor, hogy menejen fel a Mintarajziskolába

6.1.

./.

-4-

M.D.K.

Nagy István

A Mintarajziskolába két és fél esztendőt töltött, utána a kor szokásait követve , előbb a müncheni Akadémián, majd a párizsi Julian- iskolában folytatta tanulmányait.
1902-ben olszországba utazott.
Tanulmányainak befejezése után szükébb hazájában Erdélyben telepszik le
Nincs állandó müterme, sőt lakása sem, mikegy

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 7.1.

·/·

Nagy István

A Mintarajziskolába két és fél esztendőt töltött, utána a kor szokásait követve, előbb a münchenni Akadémián, majd a párizsi Julien- iskolában folytatta tanulmányait.

1902-ben olszországba utazott.

Tanulmányainak befejezése után szükebb hazájában Erdélyben telepszik le

Nincs állandó műterme, sőt lakása sem, mintegy

7.1.

./.

Nagy István M.D.K.

Mintegy " nomád"-életet él.
15 évig nem jelentkezett a nyilvánosság előtt.
1914-ben van első pesti kiállitása.
Münchenben Herterich volt a mestere,,az ő révén ismeretségbe kerülst s kor ünnepelt német arcképfest jével Franz von Leenbachhal.
Erdélyi táhképeket fest, vagy mákói városrészleteket, melyket ott lakó Ferenc bátyja vendégeként fest

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 7-8.l.

• / •

Nagy István

Mintegy " nomád"-életet él.
15 évig nem jelentkezett a nyilvánosság előtt.
1914-ben van első pesti kiállitása.
Münchenben Herterich volt a mestere,,az ő révén
ismeretségbe kerülst s kor ünnepelt német arcképfest
jével Franz von Leenbachhal.
Erdélyi tánképeket fest, vagy mékói városrészle-
teket, melyket ott lakó Ferenc bátyja vendégeként
fest

7-8.1.

. / .

Nagy István

Gyilkos tó / 1905 / repr.
Kőtörők / 19106 szén, repr. / Baja , magántulajdon/
Az első világháborut hadifestőként szolgálja végig, az erdélyi, galiciai, és olasz fronton teljesit szolgálatot.
Harctéri vázlatkönyv / 1916/ repr.
A háborus évek termése a harcok szinhelyén , Er-
Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 10.1.

• / •

M.D.K.

Nagy István

Gyilkos tó / 1905 / repr.
Kőtörők / 1910б szén, repr. / Baja , magántulajdon/
Az első világháborut hadifestőként szolgálja végig,
az erdélyi, galiciai, és olasz fronton teljesit
szolgálatot.
Harcteri vázlatkönyv / 1916/ repr.
A háborus évek termése a harcok szinhelyén , Er-
Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 10.1.

. / .

M.D.K.

Nagy István

Erdélyben, Galiciában készült tá képek.
Otthon, szénrajz / 1914/ repr.
Alkotói pályájának második szakasza a háboru végétől körülbelül a 20-as évek közepéig tart.
Szülőföldjének Romániához való csatolása után 1920 körül átjön Magyarországra és a következő évtizedet egyvégtébe itt tölti.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 11-12.l.

·/·

Nagy István

Erdélyben, Galicián készült tá képek.
Otthon, szénrajz / 1914/ repr.
Alkotói pályájának második szakasza a háboru végétől körülbelül a 20-as évek közepéig tart.
Szülőföldjének Romániához v 16 csatolása után 1920 körül átjön Magyarországra és a következő évtizedet egyvégtébe itt tölti.

11-12.1.

./.

M.D.K.

Nagy István

Kobórlásait itt is folytatja. Egy ideig Szentesen Koszta mellett dolgozik.
Egész sor szénrajzon örökiti meg a szentesi cigánysor vityilóit. repr.
Ebben az időben nagy érdeklődéssel fordul a tanyai gyerekek világa felé.
Szentesről hamarosan tovább vándorol.
Heverésző parasztfiuk, repr

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 13. l.

·/·

Nagy István

Kobórlásait itt is folytatja. Egy ideig Szentesen
Koszta mellett dolgozik.
Egész sor szénrajzon örökiti meg a szentesi cigány-
sor vityilóit. repr.
Ebben az időben nagy érdeklődéssel fordul a tanyai
gyerekek világa felé.
Szentesről hamarosan tovább vándorol.
Heverésző parasztfiuk, repr

Nagy István

költő

1873 – 1937.

l.

Szabad művészet

1948. 331. l.

.évi november hó 26.-án. A miniszter

.k.miniszteri osztálytanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

Fetzmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Magányos fa. Pasztell. 7ox5o.
Két jegenye. Pasztell. 62x48.
Virágcsendélet. Pasztell. 42x5o.
Házak. Pasztell. 63x42.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

MDK

Nagy István

neve az előszóban emlitve

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

MDK

Nagy István

neve eml.

Hólló László gyüjt. kiáll. Ernst Muz. 1967.

Nagy István

„Táj tehenekkel," olaj vászon képét közli az alanti mű.

Lyka Károly: Kis könyv a művészetről, Gyulaipest, 1964. 48-49 l. között

MDK

Nagy István

Kiállitási kritika

Jelenkor 1967 12.p.1151

MDK

Nagy István

Kiállitási hir

Dunántuli Napló 1967 nov.2.

Budapest, 19

M.D.Y.

Nagy István
festő

Fogarasi kiállitásán bemutatta
Az öreg pásztor tarisznyájával", egy
„Vázcsoletplatánfakkal" és a „Papír-
malom utáca"-t

Sárkány Lóránd, Arcomlékek kicsiny mozaikja
Müvészet, 1969 okt. 10 lap

Nagy István

Erdélyi falu 1927. O.v. 65 x 82. cm. Bp.
dr Rácz István tulajdona

repr. 1. szines melléklet

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 32-33. o.
között

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nagy István ~~ka~~

ha magyar grafikáról beszélünk, Nagy István
kétai jutnak az eszünkbe

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 24 r. Németh:
Mai magyar grafika

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Nagy István
festő-

MDK

Méltatás

Nagy Zoltán: Öt magyar alföldi festő kiállítása..
Művészet, 1969. június – 12 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy Istvánné
festő

M.D.Y.

Az alföldi iskolához tartozik Nagy Istvánné is, aki Erdélyből jött és Bécsben töltött néhány hónapot.

Nagy István: Öt magyar alföldi festő kiállítása . .
Műcsarnok, 1969. június – 12 lap.

K

Nagy István, kisléghi

és

Pócza József

ünnes cód

a kerepesi temetőben
épitendő ravatalozó
épület terv.
megvétel

MMEL Közl

1939. 146. l

nyiségre: negyvén ötvenezer

mozaikszeméül. Adynak minden vasárnapra legalább három verset kellett irnia a «Budapesti Napló» tárcarovatába. Bizony megtörtént, hogy Ady valamilyen oknál fogva nem volt diszponálva és ilyenkor Kabos Ede szép szóval, szigorusággal, főként pedig — nincs azon mit tagadni — előleggel igyekezett rávenni Adyt arra, hogy a verseket irja meg. Ilyen alkalommal történt, amikor Ady sehogysem állt kötélnek és már szombat délután volt és a verseket sürgősen nyomdába kellett adni, hogy Kabos Ede becsalta a költőt a maga szobájába. Akkor aztán azt mondta neki:

— Kedves Bandi, itt most megirod a három vasárnapi verset és ha készen lesznek, igen nagy honoráriumban fogsz részesülni.

Azzal már ki is ugrott a szoba ajtaján és a szerkesztőség nagy ámulatára rázárta Adyra az ajtót. A költő, észrevéve az önkéntelen fogságot, mérgesen dörömbölni kezdett az ajtón, hogy bocsássák ki, Kabos azonban egyébként is igen konok ember lévén, lehuzta a kulcsot az ajtóról és bekiáltotta neki, hogy csak három uj verssel jöhet ki onnan.

Nagy István

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Ujság
1985.III.23.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1966 okt.22.

Nagy István, festő

Kiállítottak műveiből.

–: Az Alföld festészete – Monkrátban 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. márc. 11.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

D. Fekér Zsuzsa: Holló László nyolcvanéves
Művészet, 1967. március – 20 lap

Nagy István

„Juhász" c. műve nekrológ a KVT

kiállításán a Nemzeti Szalonban

(emlitve)

Nemzeti Cipőg 1938 X. 30

M.D.K.

Nagy István festő

Képei a KUT 1936-os kiállitásán

Dési Huber Istvánné: Dési Huber István, Bp. 1964. 104. l.

M.D.K

Nagy István
szakó

1751-ben harában Horvath szakó
legényet Vitér Györgyöt elfogadták
és fogvatartottak és 12 bolsítést mertek
rá.

Patakí Ferencné: Apród, ficsúr és cékmester
Dunantúli Napló, 1958. jan. 31 - 5 lap.

Nagy István
festő

M.D.K

Kéltalós.

Pogány Ö. Gabor: Szalonyáni Szabó Kálmán emlékkiállítása

Műnészet, 1966. május – 38 kap.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

D. Fekete Gyula: Benedek Jenő 60 éves
Művészet, 1966. május – 30 lap

NDK

Nagy István, Szolnok

Bari, br.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O. Muz. 1960.

MDK

Nagy István

Kubikos, repr.

Szolnok m.-i képzőművészek téli tárlata,
Damjanich J. Muz. 1960. dec.

Mary Latvén

Kubikos, terr.

MDK

Nagy István

Summás, terr.

Tamás, terr.

Szoborterv, gipsz

Kubikos, terr.

Majomanya, terr.

Szolnok m.-i képzőművészek téli tárlata.

Damjanich J.Muz. 1960.dec.

Mary Istvan

Jumeau, terr.

Tamia, terr.

Snoboarder, gipsa

Kubikos, terr.

Majomanya, terr.

MDK

Nagy István, festő

A bajai képzőművészet története című kiállításon bemutatnak műveiből.

—: Két kiállítás Baján 16

NÉPSZABADSÁG, ny. 1966. ápr. 6. [Violéki]

MDK.

Nagy István

Pécsett található müveiről

Szolnokmegyei Néplap 1966 ápr.29.

MDK

Nagy István, festő

Emlékkiállítása megtekinthető
a Nemzeti Galériában.

– : A hét végi kulturális programjai

13

Népszabadság, Bp., 1967. szept. 23.

M.D.K.

Nagy István „festő"

fő műveit 1930-1935 közötti félévtizedben festi, mely „a modern magyar művészet klasszikus kora."

Németh Lajos hozzászólása a MTA ankétján "Az ujkori magyar művészet periodizációjának problémái"-ról

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1967. XVI. évf. 1. sz. 22 old

M.D.K.

Nagy István
festő

Menyecske
Falu Erdélyben } repro

Dutka Mária: Egy felfedezett érték
Nők Lapja, 1967. okt. 14 - 10 lap

M.DK

Nagy István
festő

Öreg magyar
Fa és harlak
Szihely határából
} repro

Dutka Mária: Egy felfedezett' erték
Nők Lapja, 1967. okt. 14 - 10 lap

Nagy István
festő

M.D.

Tanítóképzőt végzett. Egy idéig a Duna-Tisza közén Homokmégyen tanítoskodott. Korának egyik jelentős kritikusa Kelety Gusztáv biztatta a festői tanulmányokra.

Dutka Mária: Egy felfedezett ecsetek.
Nők Lapja, 1967. okt. 14 - 10 lap.

M.Dy

Nagy István
festő

Tájképein a hegyek, a szántóföldek
a nyírfák és fenyők, a apró házak
motívumait szigorú mértani rend-
be foglalmatta meg.

Dutka Mária: Egy felfedezett értéke.
Nők Lapja, 1967. okt. 14-10 lap.

Nagy Szabán
Beszó

M.D.K.

1873-ban született Csikmindszenten.
Szülőföldje kincsíthetetlen témája
végigkísérte előtét. Rátalált a táj
ősi rétumusainak vonalaira.

Dutka Mária: Egy felfedezett érték.
Nők Lapja, 1967. okt. 14 - 10 lap.

M.D.Y.

Nagy István
festő

Életművében harasi tájak,
emberarcok váltakoznak.
Műveire jellemző a hennyiség
a lefojtott indulat, mely hipsi
nek feszültségében kap izzásra.

Dutka Mária: Egy felfedezett érték
Nők Lapja, 1967. október 14. - 10 lap.

M.D.L.

Nagy István
festő

A Magyar Nemzeti Galéria emlékkiállítást rendezett műveiből. A kiállítás egybecsengett halálának harmincadik évfordulójával.

Dutka Mária: Egy felfedezett erdély
Nők Lapja, 1967. okt. 14. 10 lap

M.D.Ly

Nagy István
festő

Életében egy szűk kör ír lette
csak meg komor eredetiséget.
Barcsay Jenő példaképeinek,
mesterének tartja Nagy Istvánt.

Dutka Mária: Egy felfedezett érték.
Nők Lapja, 1967. okt. 14 – 10 lap.

M.D.

Nagy István
festő

Tanulmányait itthon kezdte,
majd a müncheni akademiára
került, megjárta Párizst, Stálinat.
De legszívesebben itthon a hegyek
között kóborolt.

Dutka Mária: Egy felfederett érték.
Művészet, 1967. október 14. 10 kap.

M.D.V.

Nagy István
festő

Édesanyjáról készített szenes kréta
szorozalot. Fehde hörrajzba készültek
parasztpostrei.

Dutka Mária: Egy felfedezett érték.
Nők Lapja, 1967. okt. 14 - 10 lap

M.D.K.

Nagy István
festő

Együtt dolgozott Konta József-
fel az Alföldön és Egry József-
fel a Balaton mellett.

Dutka Mária: Egy felfederett érték.
Nők Lapja, 1967. október 14 - 10 lap.

Nagy István, mérnök

MDK

1810 ben ~~[illegible]~~ Moson megyében Laáb Gáspár mellett dolgozott. 1818 ban Virág Györggyel Győr térképét készítette. 320 oldl

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve, Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda, Győr.

MDK.

Nagy István

Kiállitási hir

Északmagyarország 1967 aug.8.

Nagy István János

Kitaibel Pál mellnobor, másfeles
é.n., bronz.

Veuprém megye, Kenthely, Festetics
Park.

Tájékoztató 64/65, képző-és
Iparművenetti lektorátus

47 l.

Nagy Zrén

textil

1932-34

Ipari Isk. Év

1930-34. 46. l.

Tányér DIWOSEGI DURD 1707 felirattal.
Radisics Ipolyi, 129. szám.

Tányér 1724-ből.
Radisics Ipolyi, 100. szám.

Tányér, szabócéhé IO: SIPKOVSKI : MA : KANNA : IO : SILADI : IO : SCZICZA : — IOANNES : KUKLIS : M : D : TOMAS : KOVACZI : SO : 1725 felirattal.
Radisics Ipolyi, 124. szám.

Tányér IUHANES LACKA 1726 felirattal.
Radisics Ipolyi, 125. szám.

Tányér 1761-ből.

Szőlődíszes korsó, XVIII. század.

Részben az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich PA, 258. l. — Gerevich IPGY, 99. l.

BÍBOROS PROFILKÉPE,
biszkvit,
XVIII. század.

SÓTARTÓ ÉS KANÁLKA,
mázas cserép, figurális dísszel.
XVIII. század.

Nagy István
~~Berky János~~
festő

Esti Magyarország 1943.
szept. 20.

Négy fiatal festő

Az *Alkotás Művészházban* négy fiatal festő — *Berky* János, *Dömös* Lajos, *Nagy* István és ifj. *Szabó* József — mutatkozik be gyűjteményes munkájával. Kitűnő akvarellek hívják fel a figyelmünket Berky Jánosra, különösen tanulmányportréi tanúskodnak jellegzetes erőről és kialakult egyéniségről. A *Téli hangulat* és a *Női akt*, az *Apokalipszis lovasai* című alkotásai a legjobbak közé tartozik. Nagy István bátor keresésével tűnik fel. *Darabos* című olajfestménye bravúrosan készült. Még le nem higgadt művészt mutatnak a vízfestményei, melyek közül különösen a *Vásár Csíkszeredán* ad élénk, mozgalmas színt a kiállításnak. Az egészen fiatal Dömös Lajos megpróbálkozik freskóval, temperával s minden kísérlete mögött máris tehetséget érzünk. *Önarckép*-e erőteljes és kifejező. Szabó József fametszetekkel keltii fel figyelmünket. Vízfestményei közül a *Zug ói táj* és *Reggeli hangulat a Dunán* tetszettek. (ss)

K
8

y decisive opinion in the matter. The
uraging public-utility House-Building
ilding partner-ship houses. Important
oted by the Municipality with regard
icials in I District, in Horthy Miklós-út,

uildings, 1920—1930.

letropolis, contemporaneously with its
ols and 25 kinder-garten schools, at a
mic conditions following on the world-
than add storeys to existing buildings,
wever, school-buildings were completed
ómaifürdő Settlement, and X District,
at : I District, Farkasrét and Német-
lódi-út and Ihász-utca. On the slope
ed.

. As a preliminary to the building
n in X District, Maglódi-út, at a cost
onsumptives are now being built. For
settlements at Fonyód, on the shore
polítan Employees' Relief-Fund, and
nt-settlement has been established at
on of 300 persons. On the initiative
loyees of the Municipality, a Refuge-
atár Mount. The first of the modern
adults, in the IX District, Dandár-

MDK.

Nagy István

litási hir

megyei Hirlap 1967 jan.29.

Nagy István

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK
SAJTÓBEMUTATÓJÁRA

1967. SZEPTEMBER HÓ 22-ÉN, PÉNTEKEN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST

DR. SOLYMÁR ISTVÁN

főigazgatóhelyettes, a tárlat rendezője

ISMERTETI

Vagy István

Kiváló pantellpéreit emlékiz.
Emlékkiállítás a Nemz. Szálló
nagyvesztében 1937 ?

Miskolczy Ferenc,
Baza zéprömüvénete a XX sz-
ban, Kézirat, MDK-C-II

599/2

11 l.
10 l.

Nagy István festő

1937 ben halt meg Bajón.

Kiállítás nyílik a bajai

Türk István múzeumban

Néznava 1966 jul. 2. 4 old.

Nagy István
szobrász

M.D.K.

Kisméretű ólomplasztikái a hisgyerekek és a fiatal állatok jelenségbáját örökíti meg.

Kovács Gyula: Közép-magyarországi képző művészek...
Művészet, 1967. szeptember. 46 lap.

Nagy István

A miskolci Kossuth szálló emeleti kiállitási helyiségében a Szépmüvészeti Muzeum, Fővárosi Képtár és néhány magángyüjtő anyagából rendezett kiállitáson müve szerepelt.

Északmagyarország 1948.aug.12. 2.l.

MDK

Nagy István festő

Halálának 30. évfordulója alkalmából megnyílt emlékkiállításon háromszáz festményét mutatják be a Nemzeti Galéria.

– : Emlékkiállítás Nagy István festményeiből a Nemzeti Galériában 12

Népszabadság. Bp. 1967. szept. 24.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar

MAGYAR NEMZET

1981 SZEP 20.

Szeptember 20

Nagy István festőművész emlékkiállítása szeptember 23-án nyílik meg a Nemzeti Galériában. Megnyitóbeszédet Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója mond.

Körülbelül 300 embert meg
nyugdíjba lehetne küldeni.

M.D.K.

Nagy István
festő

Nemeth József művészete
Nagy Istvánhoz kapcsolódik

Lancz Sándor: Nemeth József
Művészet, 1967. szeptember - 38 kap.

Nagy Sztoán
Pestő

Kulikusait a nehéz sors földre
hozza.

Egri Mária: Hagymány és korszerűség Berény Ferenc...
Művészet, 1967. szept. 42. kp.

MDK

Nagy István „Jeté"

Tárlatvezetésen ismertetik emlékkiállítását.

–: A hét négy kulturális programja 11.

Népszabadság, Bp., 1967. szept. 30.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 ápr.28.

M.D.K.

Nagy István „festő"

nevét említi:

Bencze László: Magyar Mestermüvek
/Munkácsy "Bucsuzkodás"c,képe/

Csillag, 1956, augusztus, 337. old.

Nagy istván festő M.D K.

Kiállitást terveznek müveiből az év folyamán

Háromszáz táblakép a Galériában

magyar nemzet 1966. jan. 20. 4.l.

M.D.K.

Nagy István szobász

Szörényben emlitett mű: Bimbózó

szelem (álomszobat)

Szolnok Megyei Néplap 1966 máj 6.

Nagy István festő

Szövegy említi kiállítását a Bajai Fergyveres Erők Klubjában.

Petőfi Népe 1966 máj 6

MDK

Nagy Istvánné
festő

id. Éber Sándor készített
portrét az művészről.

Mészáros Fülöp: id Éber Sándor emlékkiállítása Bajai
Művészet, 1966. június - 43 lap

Nagy István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
17. Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1981 MÁJ 6.

— MA este 6 órakor A modern képzőművészeti látásmód fejlődése Nagy István festészetének tükrében címmel Papp Gábor művészettörténész tart előadást a Bajai Fegyveres Erők Klubjában. A különteremben Nagy István kamarakiállítása tekinthető meg.

kilogramm sotol [illegible]

ennek a fürdetésnek —

MDK

Nagy István

Szegény ember, paszt.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Nagy István MDK

Őszi táj, paszt.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Nagy István

Padon ülő öregasszony, of.

[illegible]. Magyar forradalmi művészet. [illegible]. 1957.

MDK

Nagy István

Kislány piros kendővel, paszt.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK

Nagy István

Iskolás fiu, paszt.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

hérektől szerzett, né
övpántra erősitettek.

M.D.K.

Nagy István, festő

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/ a Magyar Alföld festői körött.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós
Ed.: Pannónia, 134. old.

Nagy István

csoportkiállításon szerepelt Keszkemétén.

Szolnok Megyei Néplap 1966. márc. 27

Nagy István

Szerepelt a szolnok megyei művészek kecskeméti kiállításán.

Petőfi Népe 1966. márc. 27.

MDK

Nagy István

Kalapos öregasszony, paszt.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK

Nagy István

Sárgafejkendős lány, paszt.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Nagy István, szobrász

MDG

Szerepel a szegedi nyári
tárlaton.

Rózsa Gyula: Hány János nyomában
8.

NÉPSZABADSÁG

Dr. Lakeb. júl. 31.

MDK

Nagy István szobrász

Szolnoki művészetelep kiáll. Műcs. 1961. V.

MDK

Nagy István

Bari, br.

Macska, br.

Csikó, "

Leányfej, br.

Szolnoki művésztelep kiáll. Műcs. 1961. V.

származásu művészett
uj fázisának, az iko

MDK

Nagy István

Kutterv, gipsz

Tavasz, "

Ülő leányka," repr.

Szolnoki művésztelep kiáll. Máj. 1961. V.

származásu művészettö
uj fázisának, az ikon

MDK

Nagy István

Macska, terr.

Summás, "

Kut-terv /róka/, gipsz

Szolnoki művésztelep kiáll. Mücs. 1961. V.

származású művészett
uj fázisának, az ikon

MDK

Nagy István

Leányka akt, br.

Borju, br.

Álló nő, kő

Szolnoki művésztelep kiáll. Miles. 1961. V.

származásu művészett
uj fázisának, az ikon

MDK

Nagy István

Paraszt bottal, of.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK

Nagy István

Szegény emberek, paszt.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mics. 1957.

MDK

Nagy István

Tanya, of.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mics. 1957.

MDK

Nagy István

Ülő öregasszony, repr.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK

Nagy István

Kalapos öregasszony, repr.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

M.D.K.

Nagy István festö

Mie a MNG tulajdonába került
2 kép

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965.

Nagy István M.D.K.

Kiállítás műveiből grafikák Gyula 1963

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A MNG. az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965

165 f 1

Nagy István

N.D.K.

/

Kiállitás műveiből emlékkiállitás

Baja, 1963

Csongoryné Nagy Zsuzsa: A MNG. az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. köt. 1965

166. l.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Kertek alja. Pasztell. 33x24.
Kalapos férfifej. Pasztell. 28x36.
Falusi udvar fákkal. szénaboglyával. Paszt. 4ox29.
Öreg paraszt. Pasztell. 3ox4o.

Gyüjteményes kiáll.katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Szérüskert. Pasztell. 34x24.
Falusi házak nagy fával. Paszt. 33x24.
Falusi ház. Pasztell. 33x24.
Bajuszos öreg paraszt. Paszt. 24x33.

Gyüjteményes kiáll.katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Fák alkonyatkor. Szén. 66x5o.
Öreg parasztasszony nagy kalappal. Pszt. 49x68.

Férfiarckép. Szén. 49x69.
Őszi táj. Pasztell. 69x47.

Gyüjteményes kiáll.katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Parasztasszony kisfiuval. Szén. 29x38.
Női arckép. Pasztell. 33x35.
Pihenés. Szén. 33x43.
Virágzó fák. Olajf. 71x48.

Gyüjteményes kiáll.katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Női fej. Pasztell. 46x56.
Kolozsvári temető. Pasztell. 49x4o.
Legelésző birkák. Pasztell. 44x31.
Öregasszonyfej. Olajf. 46x49.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Erdélyi tájkép. Pasztell. 62x47.
Leánykafej. Pasztell. 44x56.
Imádkozó öregasszony. Pasztell. 46x49.
A művész felesége. Pasztell. 5ox4o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Napraforgó. Pasztell. 66x55.
Birkakarám. Pasztell. 63x47.
Legelésző tehenek. Paszt. 63x47
Virágcsendélet. Paszt. 63x4o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Tájkép. Pasztell. 5ox66.
Kaszálók. Szénr. 69x51.
Csángó pásztorok. Pasztell. 49x69.
Domboldal. Pasztell. 65x52.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Tájkép a Gyilkostó környékén. Pasztell. 77x58.
Tehenek a Dunaparton. Pasztell. 78x6o.
Csendélet. Pasztell. 69x53.
Szerb öregasszony. Pasztell. 49x7o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Csángó leány. Pasztell. 59x79.
Bakonyi táj. Pasztell. 82x69
Bakonyi táj. Pasztell. 83x66.
Erdélyi havasok. Pasztell. 84x65.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Kertekalja. Pasztell. 50x35.
Alföldi táj gémeskuttal. Pasztell. 32x46.
Sárgakendős nő. Pasztell. 67xloo.
Öreg székely. Pasztell. 70x82.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Férfifej. Szén. 31x45
Önarckép. Szén. 36x45.
Falusi házak gémeskuttal. Pasztell. 46x32.
Falusi utca fákkal. Pasztell. 46x32.

Gyüjteményes kiáll. katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Tehén. Pasztell. 45x31.
Fák. Pasztell. 45x31.
Legelésző tehenek. Pasztell. 45x31.
Tehenek. Pasztell. 45x31.

Gyüjteményes kiáll. katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Fás domboldal. Pasztell. 44x31.
Birkák. Pasztell. 44x31.
Parasztok. Pasztell. 46x31.
Falusi házak buzaföldde1. Pasztell. 46x3o.

Gyüjteményes kiáll. katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Fák a domboldalon. Pasztell. 64x66.
Két szénakazal. Pasztell. 64x66.
Virágcsendélet. Pasztell. 54x75.
Téli táj. Pasztell. 7ox87.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Kislány. Szén. 16x12.
Kis ház a domboldalon. Pasztell. 36x51.
Hegyvidéki táj lovassal. Paszt. 44x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Öregasszony. Pasztell. 32x43.
Önarckép. Szén. 34x45.
Domboldal télen. Pasztell. 32x43.
Szomorkodó. Szén. 2ox27.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Virágcsendélet. Pasztell. 45x62.
Két fa. Pasztell. 47x63.
Parasztlány korsóval. Pasztell. 5ox7o.
Fás domboldal. Pasztell. 56x72.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Pipacsos virágcsendélet. Pasztell. 34x5o.
Katonafej. Pasztell. 31x48.
Vizpart. Pasztell. 3ox22.
Önarckép. Olajf. 38x45.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Leány almával. Pasztell. 5ox7o.
Kacsás tájkép. Pasztell. 6ox44.
Öreg ember. Pasztell. 5ox69.
Folyóparti táj. Pasztell. 62x44.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Hartai tóparton. Pasztell. 52x45.
Dombos ut. Pasztell. 52x62.
Menyecske naranccsal. Pasztell. 52x69.
Katonafej.puskával. Pasztell. 31x47.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Balaton. Pasztell. 44x3o.
Birsalmák. Pasztell. 51x44.
Lovak a Balaton partján. Pasztell. 44x32.
Szántás Erdélyben. Pasztell. 44x31.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Fák. Szénrajz. 48x34.
Erdélyi domboldal. Pasztell. 78x95.
Kaszálók. Pasztell. 68x5o.
Virágcsendélet. Pasztell. 64x45.

Gyűjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Gémeskut. Pasztell. 43x29.
Zöldkendős leány. Pasztell. 5ox44.
Vitorláscsónak. Pasztell. 44x3o.
Ház a faluvégen. Pasztell. 45x32.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Falurészlet. Pasztell. 35x3o.
Hajnali pirkadás. Pasztell. 6ox5o.
Önarckép. Pasztell. 23x31.
Virágcsendélet. Pasztell. 66x49.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Parasztmenyecske. Pasztell. 32x47
Erdőőr. Pasztell. 39x51.
Őszi táj. Pasztell. 7ox49.
Édesanyám. Olajf. 56x8o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Két tehén a pataknál. Pasztell. 45x31.
Két legelő tehén. Pasztell. 45x32.
Két legelő tehén. Szén. 45x31.
Önarckép. Pasztell. 35x46.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Édesanyám. Olajf. 42x42.
Vörös lovak. Pasztell. 45x32.
Legelő tehenek és lovak. Paszt. 48x32.
Lovak a vizparton. Paszt. 45x32.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Önarckép. Pasztell. 48x63.
Gyimesi szoros. Pasztell. 63x45.
Gyilkostó. Pasztell. 45x31.
Boglyák. Pasztell. 42x31.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Székely lány Csikből. Grafika. 16x22.
Pihenő baka. Grafika. 16x22.
Édesanyám. Grafika. 16x22.
Katonafej. Grafika. 19x24.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Legelésző birkák Gyimesben. Grafika. 21x14.
Erdélyi dombok. Grafika. 21x15.
Otthon. Grafika. 30x21.
Csendélet. Grafika. 24x15.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Önarckép. Pasztell. 32x42.
Hazafelé menő munkások. Paszt. 45x31.
Kőtörők. Grafika. 31x22.
Domboldal. Vázlat. Grafika. 22x14.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Gyimesi táj. 6ox79.
Bakonyi dombok. Pasztell. 63x48.
Erdőtanulmány. Pasztell. 43x33.
Nevető leány. Olajf. 35x27.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Buzaföld Erdélyben. Rajz. 44x3o.
Bakonyi Erdő. Pasztell. 34x43.
Bárányok a domboldalon. Paszt. 45x32.
Tanya. Pasztell. 43x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Dunai részlet. Pasztell. 45x34.
Virágot szedő. Pasztell. 45x31.
Somogyi szőlők. Pasztell. 45x31.
Dr Aszalós Imre arcképe. Pasztell. 49x35.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Hegyvidéki táj. Pasztell. 45x31.
Hegyvidék. Pasztell. 45x32.
Olvasó férfi. Pasztell. 67x54.
Osteriában /Fiume/ Olajf. 34x22.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Leányka. Pasztell. 31x44.
Városliget széle. Pasztell. 47x32.
Balatoni táj. Pasztell. 39x3o.
A Duna Visegrádnál. Szénr. 44x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Önarckép. Pasztell. 32x37.
Tehénpásztor. Pasztell. 44x31.
Cigányfej. Pasztell. 32x48.
Lovak. Pasztell. 45x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Fekvő nő. Szénr. 5ox36.
Gémeskut. Paszt. 44x3o.
Városligeti fák alatt. 28x41.
Zöldsapkás kisfiu. Pasztell. 43x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Liget. Szén. 45x6o.
Hegyvidéki táj. Pasztell. 33x5o.
Drótakadály. Pasztell. 32x48.
Pipázó bácsi. Szén. 3ox4o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa.

MDK

Nagy Istvánfestő

a Kálmán Jenő féle 7oo.ooo Kr. festészeti dijat kapta

A Szinyei Társaság dijai. Az Ujság 1924. febr. 2.

MDK

Nagy István festőművész

szül.: Pestszentlőrinc, 1913.

Barátom, of.

Major, of.

Alkotás Művészház kiáll. 1943. szept.

MDK

Nagy István festőművész

szül.: Pestszentlőrinc, 1913.

Társalgók, of.

Tuli, of.

"Ez valóban Isten fia volt", of.

Alkotás Művészház kiáll. 1943. szept.

MDK

Nagy István festőművész

szül.: Pestszentlőrinc, 1913.

Est, of.

Eső után, of.

Alkony az erdőn, of.

Alkotás Művészház kiáll. 1943. szept.

MDK

Nagy István festőművész

szül.: Pestszentlőrinc, 1913.

Darabos János szobrászművész, of. Jellinek-dijjal kitüntetve.

Balatoni táj, of.

Alkotás Művésztház kiáll. 1943. szept.

MDK

Nagy István festőművész

szül.: Pestszentlőrinc, 1913.

Szegény asszony, of.

Gyilkos tó, wfx vf.

Tusnád-fürdői kistemplom, vf.

Alkotás Művészház kiáll. 1943. szept.

MDK

Nagy István, festőm.

Békás szoros, vf.

Vásár Csikszeredán, vf.

Külváros Kolozsvárott, vf.

Alkotás Müvészház kiáll. 1943.szept.

MDK

Nádasdi Sárközy Elemér festőm.

Műbarát 34. kiáll. 1942. dec.

MDK

Nagy István, festőm.

Tusnádfürdő esőben, vf.

Közelgő tavasz, vf.

Alkotás Müvészház kiáll. 1943.szept.

MDK

Nagy István, festőm.

Vihar Gyilkostó felett, vf.

Oltárkő, vf.

Ősz a tanyán, vf.

Alkotás Művészház kiáll. 1943.szept.

Nagy István, MDK

önálló gyüjt.kiáll.keretében mutatkozott be.
1923,1927.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. öc a KEVE XX-ik kiáll.-a.
1929.febr.

Nagy István festőművész

Faluszéle

Esztena

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Nagy István festőművész

Kalapos asszony
Domboldal

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Nagy István festőművész

Öregasszony repr.

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

MDK

Nagy István

Darabos, of.

Vásár Csikszeredán, vf.

/ss/ Négy fiatal festő. Esti Magyarország 1943. szept. 2o.

Nagy István MDK

Női fej, gipsz

Műcsarnok 1934 dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

M. D. K

NAGY István festő

(1873 – 1937)

Igen termékeny művész volt, de alkotásai többnyire papírra készült pasztellek.

„Parasztember, parasztasszony" (repr.)

A Szinyei Társaság tagja

Gre thon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945 Bp. 1958. 318, 326-327, 328, 371, 412, 421, 439, 450.

- mdk

Nagy Istvánné népi iparművész
szűcshímző, Mezőkövesd

A Népművészet Mestere kitüntető címet
oklevelet, jelvényt és vele járó 3000 Ft-t
pénzjutalmat kapta

/. Kitüntetettjeink
Népművelés, 1962. 9. sz belső címlap.

Nagy István mezőkövesdi szücshimző MDK

"A népmüvészet mestere"

cimet nyerte el.

K.I. : A népmüvészet mestereinek találkozója. Szövetkezeti Hirlap. 1962 aug. 30.

mdk

Nagy István szücsbinvző Mezőkövesd
legidősebb diszitő művész (62 éve)

A mezőkövesdi szücsbinvzés utolsó ismerője

Irták: Domótor S. Martin gy. Dr Rossa Ernő. V. Varga Mária mu

A Népművészet Mesterei" között. Melléklet.

Népművelés 1962, 10. sz 3. L

M.D.K

Nagy Sztoán
szürshémző

Augusztus 20. alkalmiából
a „Népművészet Mestere"
címet kapta

— : Kitüntetések
Művészet, 1-9-62. október – 48 lap

NAGY István népmüvész, bundahimző M.n.K.

Mezőkövesd

A kiállitáson is himezett.

/ f.r./: Kétszeresére nőtt a népmüvészeti és háziipar termékek forgalma
Érdekes kiállitás nyilt Miskolcon

Magyar N emzet 1962. november 17. 4.l.

MDK

ifj.Nagy István, ép.

Terv: 14811.Forgács Jánosné,Budafoki ut.13482.hrsz.
4 em. ház.

Uj épitkezésekre nyert engedélyek.- Ép.Ip.12.sz.1910.
márc.20. 131.l.

MDK

Nagy István iparművész

A cserkészszövetkezet hajnalutcai boltjának belseje. Kép a 238.old.

Magyar Iparművészet 1928.

Nagy István id. MDK

faragó

résztvett a pályázaton és kiállitáson.
Életteljes madáralakjai

Dr.Vajkai Aurél: A Jankovics Lajos Kulturális Szemle pályázatára beérkezett művek kiállitása a Bakonyi Múzeumban.

NAPLO/Veszprém/ 1962. szept. 1. 2. l.

MDK

Nagy István kisléghi

A kerepesi temetőben épitendő ravatalozó épület tervpályázatán, tervét megvették.

MMÉKözl. 1939. 146.l.

MDK

Nagy István

Arckép c. müve a Jelinek Gida-emlékdijat kapta

Kik kapták a Műcsarnok tavaszi kiállitásának dijait.
Pesti Hirlap, 1943. ápr. 8.

MDK

Nagy István festő

"Darabos János szobrászmüvész" c.olajfestményével kelt elismerést.Kár, hogy a tehetséges festő más olajképein "modernebb irányokkal" kisérletezik a minőség és az őszinteség rovására. Kékruhás női portréja, sem éri el a Darabos-portré müvészi szin vonalát. Vizfestményei közt a "Vásár Csikszeredán" élénk, mozgalmas alkotás.

G.S.: Négy fiatal festő kiállitása az Alkotás Müvészházban.
Uj Magyarság 1943.szept.16. 8.o.

MDK

Nagy István /Komárom/

Kassán, a Kazinczy Társaság képzőmüv.szakoszt. rendezett kiállitáson szerepel képeivel.

Sándor László: Felvidéki képzőmüvészek seregszemléje Kassán.

Magyar Nemzet 1939.máj.14. 13.o.

Nagy István id.

MDK

A népművészeti pályázat I. díját /650 frt / Id. Nagy István. A két második díját /500-500 frt/ Ifj. Nagy István és Tóth József nyerték.

—: A Jankovics Lajos kulturális szemle - alkotásra ösztönöz.

NAPLÓ/Veszprém/ 1962. okt. 18.

Nagy István ifj.

A népművészeti pályázat I. díját /650 frt / Id. Nagy István. A két második díját /500-500 frt/ Ifj. Nagy István és Tóth József nyerték.

—: A Jankovics Lajos kulturális esemle - alkotásra ösztönöz.

MAPLO/Veszprém/ 1962. okt. 18.

Nagy István

MDK

szobrász
Szerepelt a kiállitáson.

--: Megnyilt a Szolnok megyei képzőmivészek vándorkiállitása.

SZOLNOKMEGYEI NÉPLAP 1962. okt. 3.

Nagy István

MTK

Kutfigurája /Szolnokon/

Kocsógh Ákos: A megujulás jegyében ünnepló művésztelep.
Szolnokmegyei Néplap. 1962. máj. 27.

MDK

ifj.Nagy István építész

3 em.ház

Magánépitési eng.Bp. Épitő Ipar. 1909. okt.3.

362 l.

BDK

ifj.Nagy István, ép.

Terv.:17649. Burghardt Antal, Elemér u.4289 mrsz.
négyemeletes ház.

Uj épitkezésre nyert engedélyek.-ÉP-IP. 11.sz.
1909.márc.14.104.l.

MDK

Nagy István

Alkotásai a Művészház gyüjtm.kiáll.-án.

Művészet 1914. 233.l.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Rőzsehordók. Szén. 4ox32.
Falusi utca. Szén. 37x29.
Fás legelő. Pasztell. 4ox32.
Falusi udvar szénaboglyával. Paszt. 39x31.

Gyüjteményes kiáll.katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Legelőn. Pasztell. 46x32.
Falusi házak gémeskuttal. Szén. 44x31.
Női arckép. Szén. 27x36.
Pipázó férfi. Szén. 28x36.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Gémeskut. Pasztell. 46x32
Falusi házak gémeskuttal. Paszt. 46x32.
Menyecske. Pasztell. 46x32.
Házikók. Pasztell. 46x32.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

MDK

Nagy István

Szerepelt a kiállitáson.

"Macska"

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállitás Pápán.
NAPLO/Veszprém/ 1962. jun. 14.

1724

Nagy István festő

A hódmezővásárhelyi művészek egyik
ihletője.

Pernecsky Géza: Szurcsik János kiállítása az
Ernst Múzeumban 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. febr. 16.

M.D.K

Nagy Istvánné
festő

Méltatás

Hanlisch Lenke: gondolatok az 1962-es salgótarjáni ősz
tárlat kapcsán

Művészet, 1963. május – 43 lap

MDK

Nagy István - Gyenes Lajos

Dicséretben részesültek

Rimanóczy Gyula nyerte az Erzsébet telefonközp. pályázatának első díját. Pesti Napló 1937. máj. 21.

MDK

Nagy István, festöm.

Öregasszony képmása. Szénrajz. Jelz.

Árv. Közl.1940.1.rk.sz. 30.1.

mak

Nagy István

Képei a kiállításon (Szén és kréta rajzok)

Szíj Béla: A Magy. Nem. Galéria kiállítása Nyíbátorban

Alföld, 1962. 1.sz 83. L

MDK

Nagy István

Arckép c. müve a Jelinek Gida emlékdijat kapta

Soproni müvész nyerte a Képzőm.Társ. nagydiját.
Magyarország, 1943. ápr. 8.

N AGY István szücshimző Mezőkövesd M.D.K.

né pmüvészet mestere kitüntetést kapott

/ g.i.ø Kiváló népmüvészeket tüntettek ki

Magyar Nemzet 1962. augusztus 19. 13 .1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MÁR 9

MAGYAR NEMZET

A Nemzeti Galéria idei tervei

A Magyar Nemzeti Galéria 1967. évi terveiről tartott beszámolót a múzeum baráti körének ülésén dr. *Solymár* István főigazgató-helyettes.

A Galéria eddigi hagyományaihoz híven továbbra is fontos feladatának tartja a magyar művészet kiemelkedő egyéniségei munkásságának bemutatását és megismertetését a közönséggel. E hó közepéig tekinthető meg *Börzsönyi* Ferenc emlékkiállítása, a művész egyike képzőművészetünk méltatlanul elfeledett alkotóinak. Ezt követően nyílik meg a nagy érdeklődésre számot tartó *Magyar festőművészek Itáliában* című kiállítás, Markó Károlytól napjainkig mutatja be az olasz festészet hatását a magyar művészetre. Kiemelkedő életművek k[illegible] *Nagy* István és *Uitz* Béla gy[illegible]teményes anyagát mutatjá[illegible] be, ez utóbbin külföldi múzeumok anyaga is szerepel. A magyar festészetben oly jelentős tájközpontok közül a szegedi művészek tárlatát rendezik meg.

Több kiállítással szerepel a Galéria külföldön is. *Drezdában* a német fél kérésére *Munkácsy-*, *Bécsben* a modern művészetek múzeumában nagyszabású *Derkovits*-kiállítást rendeznek. Az *alföldi festők* munkáit *Moszkvában*, a *szolnoki művésztelep* munkásságát *Tallinban* mutatják be. A múzeum ezenkívül részt vesz a londoni magyar művészeti kiállítás rendezésében és előkészítésében

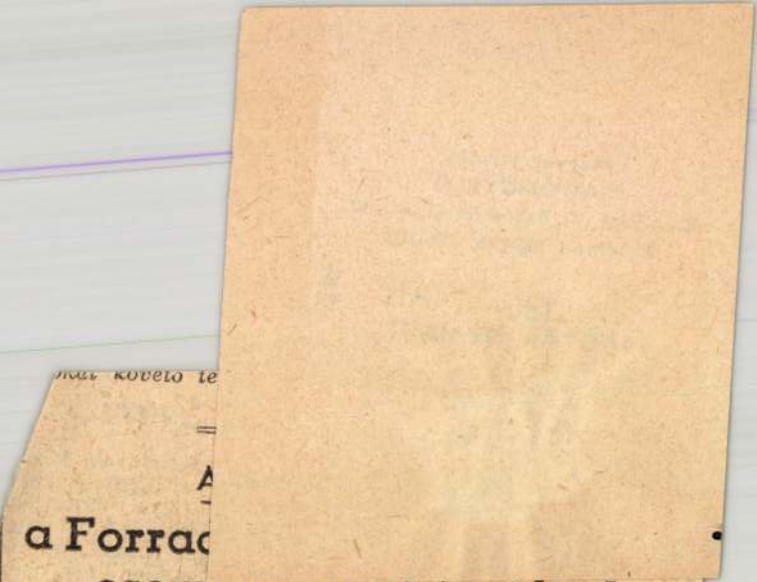

...kat követő te...

=

A

a Forrad...

eseményeire készülnek

Március 14-én az Erkel Színházban tartják a Forradalmi Ifjúsági Napok fővárosi és országos megnyitóját, majd március 15-e köszöntésével folytatódik az eseménysorozat.

Az MSZMP budapesti bizottsága, a Hazafias Népfront budapesti elnöksége és a KISZ budapesti bizottsága *ifjúsági nagygyűlést rendez a Petőfi-szobornál.*

Március 21-e — a Tanácsköztársaság kikiáltásának 48., és a KISZ megalakulásának 10. évfordulóján is ifjúsági nagygyűléseket rendeznek a fővá-

lékeznek a *Sallai* Imre és *Lékai* János gimnázium diákjai.

Hazánk felszabadulásánal 22. évfordulójának megünnep lésével zárul a Forradalm Ifjúsági Napok programja *Impozáns demonstrációra ke rül sor április 4-én, a Lenin szobor* szomszédságában, felvonulási téren. A Rákócz és az 1848-as szabadságharc a Tanácsköztársaság és a ha zánk felszabadításáért fegyver fogott partizánok zászlói előt mintegy harmincezer ifjú kommunista, úttörő és má meghívott vendég jelenlété

M.D.K.

Nagy István festőművész

"Öregasszonyt" ábrázoló olajfestménye a Székesfővárosi Képtár kiállitásan.

Kiállitások.

Magyar Kulturszemle 1941 7.sz. 168.l.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Táj legelésző birkanyájjal. Szén. 45x31
Szántás. Szén. 45x31
Parkrészlet. Pasztell 5ox34.
Ház fákkal. Szén 41x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

MDK

Nagy István festőművész

~~xxxx~~ olajfestmény, Éber Sándor müve

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Erdei ut. Pasztell.
Falusi házak. Pasztell. 46x32.
Szekérrel az országuton. Szén. 45x32.
Falusi ház. Pasztell. 46x32.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Falusi ház fákkal. Szén. 39x43.
Kapára támaszkodó földműves. Szén 34x32
Tehenek. Pasztell. 45x32.
Fák. Pasztell. 32x46.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Könyöklő piroskendős asszony. Pasztell. 31x45.
Pihenő csorda. Pasztell. 44x31.
Legelőn. Pasztell. 45x3o.
Két fa. Pasztell. 32x45.

Gyüjteményes kiáll. katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Szénakazal teliholdnál. Pasztell. 43x31.
Női fej. Pasztell. 3ox39.
Piroskendős menyecske. Pasztell. 31x41.
Fehérkendős fiatal nő. Pasztell. 3ox4o.

Gyüjteményes kiáll. katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Négy szénakazal gémeskuttal. Pasztell. 41x31.
Katonafej. Pasztell. 30x43.
Szénakazal fákkal. Szén. 43x29.
Falurészlet kis hiddal. Szén. 42x31.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

M. D. K.

NAGY István festő
(1873 – 1937)

Igen termékeny volt, de alkotásai többnyire papírra készült pasztellek
Az Alföldön elt.
„Parasztember, parasztasszony" (repr.)
A Szinyei Társaság Tagja

Gh[illegible]thon-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 18[illegible]0-1945
Bp. 1962. 316, 325, 326, 367, 410, 419, 420, 440, 451.

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Falusi utcasor. Pasztell. 4ox3o.
Alföld. Pasztell. 31x3o.
Erdő. Szén. 42x3o.
Fás domboldal. Szén. 43x29.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Álló parasztasszony. Szén. 28x36.
Olvasó nő. Szén. 25x35.
Legelőn. Pasztell. 44x3o.
Falusi házak. Pasztell. 4ox3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalóguca /

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Falusi házak. Pasztell. 43x31.
Pipás paraszt kalappal. Pasztell. 31x41.
Domboldal. Pasztell. 5ox34.
Falusi utca. Szén. 31x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Házak. Pasztell. 33x24.
Ház fákkal. Pasztell. 33x24.
Legelőn. Szén. 33x31.
Nő tállal. Pasztell. 32x35.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Birkanyáj. Pasztell. 41x3o.
Falusi ház fákkal. Pasztell. 33x24.
Falusi ház fákkal. Pasztell. 33x24.
Falusi utca nagy fával. Pasztell. 33x24.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Kézimunkázó nő. Pasztell. 3ox39.
Kendős öregasszony. Szén. 29x39.
Fejkendős fiatal lány. Pasztell. 31x39.
Falusi házak. 44x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Kisfiu. Pasztell. 3ox37.
Női arckép. Pasztell. 31x37.
Pipás paraszt. Szén. 28x37.
Három szénakazal. Pasztell. 43x31.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Falusi utca. Pasztell. 43x3o.
Zsupfedeles házak. Szén. 43x29.
Mezitlábas férfi. Szén. 28x37.
Fiufej. Pasztell. 3ox37.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

NAGY ISTVÁN /1873-1937/

Női arckép. Pasztell. 3ox4o.
Delelő tehéncsorda. Pasztell. 44x31.
Gémeskut, szénaboglyával. Paszt. 39x31.
Falusi ház fákkal. Paszt. 43x3o.

Gyüjteményes kiállitásának katalógusa

Nagy István Gestő

Repr. Pécs. Sétatér /cer

1966 - márc. 3. Telenkot

wzasajz/

Nagy István

A Bartók Béla Művelődési Ház nobrán-nakkörének tagja; kérülő alkotása egy Dózsa-port-ré.

Diósgyőri Munkás 1966. máj. 17.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Jászkunság 1966 ápr.lap 35.

MDK.

Nagy István

Müveinek bajai kiállitásáról

Petőfi Népe 1966 ápr.17.

Nagy István festő

Szövegben említett művek: Havas táj,
Wő korsóval

A XX. századi magyar
festészet és szobrászat

1966. ápr. 7. Délmagyarország.

Nagy István Jestő

Mürek nem emlitve

1966. Feb. 12 Jövő mérnöke

Nagy István festő

1. Tanulmányrajz az 1890-es évek végéről
méret. 25,1 x 29 cm

2. Csikkeres férfi mellképe 1905.
23 x 21 cm

3. Harmonium előtt 1906.
35 x 23 cm
- a J.P.M gyűjteményéből

16

Reprodukciók
1-77

A Janus Pannonius múzeum évkönyve 1977(22)

Nagy István festő

4. Falusi udvar. 1905. körül 53 x 67 cm
5. Tanya éjjel. 1907. 18 x 30,8 cm
6. Székely menyecske. 1908. 16 x 11 cm.
7. Városrészben 1908. 24 x 31,2 cm
8. Tanya fával 1908. 25,5 x 29 cm
9. Fiumei táj. 1911. 21,7 x 30 cm

- a képek a JPM. gyűjteményében találhatók

Janus Pannonius Múzeum Évkönyve 1977
(22)

Kleh János

Nagy István

10. Fiume (Hajók). 1911. 24 x 32 cm
11. Fiume (Kikötőnegyed). 1911. 24 x 31,7 cm
12. Favágók. 1911 21,8 x 31,2 cm
13. Fiume (Kőlónál) 1911. 23 x 32 cm
14. Balaton. 1911. 24,5 x 32,5 cm
15. Kocsma-asztalnál. 1911. 13 x 18,8 cm
- JPM gyűjteményéhez tartoznak

Janus Pannonius Múz. Ért. 1977/22/

Nagy Istvánné

16. Rággyújtó férfi 1911.
17. Kapálók 1912. 12 x 17 cm
18. Határban. 1912. k. 10,4 x 13,8 cm
19. Utcéli kereszta. 1912. 11,8 x 16,3 cm
20. Kacsák. 1912. 9,5 x 14 cm
- a FPM gyűjteményéből

Janus Pannonius Múz. Évk. 1977 (22)

Nagy István

21. Tányérsapkás fiú 1912 15,5 x 11 cm
22. Szőkehajú kislány 1913. 45 x 31 cm
23. Falu a hegy lábánál 1913
13,5 x 19,4 cm
24. Falurége - 1913 - 15 x 22,3 cm
- a JPM gyűjteményéből

Janus Pannonius Múz. Gr. 1977/(22) a

Nagy Tibor

25. Ház keréssel. 1913 - 15 x 22 cm
26. Tehenek pásztorral. 1913 - 15 x 22,5 cm
27. Temető. 1914 - 41 x 28
28. Tájkép - 1914 - 41 x 30,5 cm
29 Fenyőtűzer - 1914 - 22 x 30 cm
- a JPM gyűjteményéből

Janus Pannonius Múz. Évk. 1977 (22)

Nagy István

30. Édesanyám - 1914 - 31,5 x 22,5 cm

31. Imádkozó öregasszony 1914
- 30,2 x 27,5 cm

32. Honvédkovács 1914 - 23,2 x 15,8 cm

33. Lovas fölvonulás 1915 24,5 x 31,3 cm

a J P M - gyűjteményéből

Janus Pannonius Múzeum Évk 1977 (22)

Nagy István

34. Kisfiú barbatett kézzel 1915
20,4 x 14,5 cm

35. Kisfiú 1915 - 20,5 x 15,3 cm

36 Magánytanulmány 1915 - 29 x 37 cm

37. Édesanyám 1915 - 30 x 20,5 cm
- a JPM tulajdonában van mar

Janus Pannonius Múz. Évk. 1977 (22)

Nagy István

38. Ülő tiszt - 1916 - 22,7 × 13,6 cm
39. Katonafej - 1916 - 27 × 19 cm
40. Katonafej - 1916 - 23 × 16 cm
41. Tábori tarbezelő" - 1916 - 19,5 × 24 cm
42. Galíciai táj - 1916-k 16 × 13,5 cm

J P. M tulajdonában vannak

Janus Pan. Múz. Ért. 1977 (22)

Nagy István

60. Tájkép alakokkal - 1926 k
- 62,5 x 70 cm

61. Két öreg fa 1926 k - 50,5 x 68 cm

62. Dombrídék 1925 k. - 48 x 63 cm

63. Kápolna 1926 k - 44 x 59 cm

64. Havas tájkép 1926 k - 70 x 85 cm

J P M gyűjteménye

Janus Pan. Múz. Ért. 1977 (22)

Nagy István

55. Városligeti tóparti - 1925 - 41x28
56. Gyümölcsfa - 1925 - 50 x 68 cm
57. Hátával álló nő - 1925 k - 27,2 x 22 cm
58. Fekvő nő a domboldalon - 1925 k
22 x 26,5 cm
59 Őszi fák a Baromyban 1926 -
43 x 68 cm

a JPM - gyűjteménye.

Janus Pan. Múz. Ért. 1977/22

Nagy István

49. Székely faragó - 1920 - 67 x 60 cm.
50. Szürkület - 1921 -
51. Ház fák közöt - 1922. k. - 27 x 39 cm
52. Tájkép - 1922 k. - 46 x 33 cm.
53. Két ökör - 1923 - 30 x 44 cm
54. Székely legény - 1924 - 70 x 5 cm
JPM - gyűj, teménye

Janus Pannonius Múz. Ed. 1977/(22)

Nagy István

43. Galíciai táj - 1916 - 16 x 23,6 cm
44. Házcsoport - 1916 - 24 x 13,4 cm
45. Hunyorító fiú - 1916 - 17 x 13,4 cm
46. Leányraportre - 1917 - 42 x 31 cm
47. Önarckép - 1919 - 39,5 x 35,5 cm
48. Fejtanulmány - 1919 - 39,5 x 35,5 cm

JPM - gyűjteménye

Janus Pan. Múz. Évk. 1977 (22)

Nagy István

70. Csendélet 1930 k – 52 x 46,5 cm
71 Csendélet 1932 k. – 48 x 44 cm
72. Parkrészlet 1933 k. – 32 x 45,5 cm
73. Ökrökkel szántó parasztok – 1934
31 x 45 cm
74. Dombos táj legelésző állatokkal – 1934
30 x 45 cm

J P M – gyűjteménye

Janus Pan. Múz. Évk. 1977 (22)

Nagy István

65. Erdőkéle összel 1926 - 66x50 cm
66. Patak a Bakonyban - 1926 k. 44x60 cm
67. Jegenyefák 1927 - 47x62
68. Legelésző bárányok - 1928 k
60x43,5
69 Balaton melléki táj 1927 k
69x85.

JPM - gyűjteménye

Janus Pan. Múz. Évk. 1977 (22)

Nagy István

75. Táj kék lóval - 1934 - 31,5 x 45 cm

76. Lovak domboldalon - 1934
- 31,5 x 45

77. Ferfitej - 64 x 46,4 cm

J.P.M - gyűjteményéből

Janus Pan. Múz. Évk. 1977/22)

M.D.K.

Nagy István, festő, 1873-1937

Erdélyi festő, robusztus tehetség, jóformán csak fekete fehérrel dolgozik. A szegényparasztság életét festi. Sok képe a N. Galériában. ✱ 528.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. - képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. 1960. Bpest

M.D.K.

Nagy István, festő (1873-1937)

bár erdélyi származásu, felfogásban és témaválasztásban inkább az alföldi festőkkel áll rokonságban. Gondos tanulmányai után, fölényes mesterségbeli tudással és kendőzetlen derb naturalizmussal ábrázolta a szegénységet, a munkától és nélkülöz és ertől kimerült parasztokat (Öreg asszony kendővel, Tájkép) x)

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

315. old.

x) Mindkét kép a 316. "

Nagy István MDK

Őzbak, gipsz

~~Terrakotta~~ Bika, terrakotta

Ügető ló, gipsz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Nagy István

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

A tehetséges Nagy István képein vigasztalan az ég hiánya és kietlensége.

Magyarság
1935.XII.24.

M.D.K.

Nagy István, festő

Parasztasszony/részlet/.Bpest.Magy.Nemzeti Galéria
Fekete repr.530.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene,
a szinház és a film.Bpest.Minerva.1960

MDK.

Nagy István

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 febr.3.

Nagy István

Forradalmi magyar képzőművészet.
Bauner Zoltán

Utunk, Kolozsvár
1958. okt. 30.

Nagy István
festő

M.D.K

Mélt atás.

K.J.: Ebér Sándor festőművész kiállítása Baján.
Művészet, 1961. szeptember – 340 l.

M. D. K.

NAGY István szakrász

A szolnoki művészkelen lázája

A munkásmozgalmi mártírok szol-
noki sokrain dolgozik

Magyar Nemzet 1961. aug. 4. 6. l.

Nagy István MDK

1873-1937.

Művei tulnyomo részét rajzai alkotják.

Szénnel pasztellel készült faluvégi részletek, fás bokros domboldalak, legelő állatok, parasztfejek.

Erdélyi dombos keritès szabdalta tájakat ábrázoló pasztelljei /Radnai Béla gyüjteménye/.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzmüvészet. Bp. 1960.

37.1.

Nagy István

Élete utolsó napjait Bajai Gyöngyösi Gyöngyösi Gyöngyösi

Nagy István MDK

Régi temető ut, kréta

Tanulmány, "

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. m áj. 11.1.

M.D.K.

Nagy István.

Festőművész.

havas:Az alföld művészete.

Népszava 1959.juli 8. 6.old.158.szám.

M.D.K.

Nagy István.

Festőművész.

Havas Lujza: A hét kiállitásai.

Népszava 1959. dec. 10. 4.old. 290.szám.

MDK

Nagy István, 1873-1937

Domboldal

Fiufej

Önarckép

Magy.művészet 1800-tól. Szépm.Muz. 1949.

12 13. l.

MDK

Nagy István

Dömösi ut

Nagy.művészet 1800-tól. Szépmíves. 1949.

12. l.

MDK

Nagy István, 1873-1937

Virágok

Nagy.művészet 1800-tól. Szépmíves. 1949.

12. 1.

MDK

Nagy István

Legelő lovak, paszt.

Árv. Csarnok 1o4. auko. 1982. máj. 1o. 1.

M.D.K.

Nagy István

A haladó irányok közül az alföldi festők között Tornyai mellett emliti Németh Lajos cikke.Müveivel kapcsolatban csak annyit mond, hogy azok gyüjteményes és a bányászvárosokban rendezett kiállitásokon szerepeltek Derkovits, Dési Huber, Nagy Balogh János mellett.

Németh Lajos: Megjegyzések képzőművészetünk helyzetéről.
Uj Irás. Irodalmi és Kritikai Folyóirat. Bp. 1961. Október I. évf. 8. sz. 739. l.

MDK

Nagy István

Uj magy. képzőm. Főv.Képt. vándorkiáll. 1948.jun.
FÖG. bevez.tanulm. 11.1.

Nagy István festő. MDK

Neve megemlítve.

Kelle Sándor: „A művészi grafika."

Dunántúli Napló. 1954. XI évf. szept. 11. 4. l.

Nagy István festő

M. Dk.

Neve megemlítve.

Kelle Sándor: „Pécs képzőművészetének helyzete"

Dunántúli Napló 1954. XI évf. szept. 12. 6. l.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Végh János: Magos Gyula és M. Major Irma kiállítása a Művészet (1961. január. 1 szám - 37 l.

MDK

Nagy István [festő]

(A kiállításon szereplő művek alkotói közt említve.)

Kürti Katalin: A „Mezőgazdaság a képzőművészetben" kiállításról.

Alföld, Debrecen, 1960. 2. sz. 86. l.

MDK

Nagy István, 1873-

Őszi fák, paszt.

Ernst Muz. 48/a aukc. 1934. 35 l.

MDK

Nagy István festőm.

Tanulmányfej, repr.

Genthon: A magy. festőmüv.tört. A Szépmüv. könyve. 194o. 979 l.

Nagy István
festő

M. D. K.

Méltatás

Végvári Lajos: Emlékezés Szönyi Istvánra
Élet és Irodalom. 1960. szept. 23. 4. lap.

M. D. K

NASY István szobrász

Állatfigurák (kisbárány, róka, csikó

Debrecen, pályaudvar nagyméretű

női alak

Dutka Mária: Budapesti kiállitásuk

előtt a szolnoki művésztelepen

Magyar Nemzet 1961. ápr. 23. 9. l.

Nagy Istvánné
szobrász

M.D.K.

„Sommás", „Kubikos" c. művei

Ecsery Elemér: A szobroli tárlat.
Művészet, 1961. május. – 31 l.

Nagy István
festő

M.D.Y.

Méltatás.

Végh János: Németh József kiállítása
Művészet, 1961. május. – 32 lap.

Nagy B. István
festő

M.D.K

Méltatás.

Bence Gyula: Afiatal képzőművészek, stúdiógának II. szereg-szemleje.

Élet és Irodalom, 1961. május 19 – 5 lap.

MDK.

Nagy István szobrász

"Ozoak" /gipsz/

"Bika" /terakotta/

"Ugető lő" /gipsz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 45.1

Nagy István MK

asztalosmester neve 1780-1800 évek között

a debreceni asztaloscéh bejegyzett mesterei között szerepel.

Sternegg Mária: Irdalmáriusok Debrecenből.
Ip.műv.Múz. Évk. III-IV. 1960. 35-48.l.
45.l. 15.jegyz.

M.D.K.

Nagy István
festő

Budapesten április 4-én „Az Alföld a festészetben" című kiállításon részt vettek alkotásai

Alföldi hírek.
Művészet, 1961. március – 43 l.

Nagy István, szobrász

Bokyhád főterén felállították a munkáslányt ábrázoló, csaknem két méter magas Kőszobrát.

8. l.

— : Hír.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. ápr. 7. [Vidéki]

MDK

Nagy István

a népművészet mestere

gyöngyösi fafaragó

Dersi Tamás: A nyenyeremívész és a babakészitő. Átadták a "Népmívészet mestere" kitüntetéseket.
Esti Hirlap. 1957. aug. 18.

Nagy István

MDK

(gyöngyösi fafaragónak)

Átadták népművésszet mestere kitüntetéseket.

Dunántuli Napló, Pécs. 1957. aug. 17.

M. D. U

NAGY István festő

Falusi utca

Tájkép

a Magyar Nemzeti Galéria uj szerzeményei között

Napló

Magyar Nemzet 1962. március 30. 4.l.

Mdk.

Nagy István faragó népművész

Pásztorkodás mellett foglalkozott fafaragással. 1953 ota csak művészetének él. Ábra a borítólap látsó belső lapján

(n. gy.) A népművészet mesterei. Kitüntetett népművészek

Népművelés 1957. 1sz. szeptember 15 l.

molk

Nagy István népműves
(faragó)

cigarettadobozra
Kép a 29. l-on

Népművelés, 1958, 3 sz. 29. l

Nagy Lajos
festő

M.D.K.

Méltatói.

Bényi Rózsi: A földi festészetünk prágai bemutatója
Művészet, 1962. június — 14 lap.

mdk

Nagy István

érmei a kiállításon.
(Ü. M. Képzőm.)

Pogány G. Gábor: Képzőművészeti Kulturánk Helyzetéről.

Népművelés, 1956, 1 sz. 34. l

Nagy István, festő MDK

Szükszavú, a túlzásokat kerülő a
művészete.

Kovásznai G. György: A művészet élménye 9.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 30.

MDK

Nagy István festőm.

Öregasszony, of.

Varga N.L: ~~Gyárfás Jenő.~~ Szépmüv. 1941. 5.sz.
~~116-120 l.~~ 115 l.

mdk.

Nagy István kuzsuvarró szücs

Sános mások fia végig megmaradt a mesterségben (1863–1947) sátadta az unokának is (Nagy István szül. 1910 ben) akinek azonban már csak segéd korában volt alkalma kuzsun dolgozni.

Dajaszaszyné Dietz Vilma: A mezőkövesdi kuzsu. Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1956. 74. l.

MDK

Nagy István

Ülő nő

A diszkut és szoborpályázat eredm. Népszava, 1959. nov. 29.

MDK

Nagy István építész

Magánépítési ong. Bp. Vállalk. Kösz. 1909. jul.
21. 3. 1.

MDK

Nagy István rajzoló

F.A.É: A csepeli dolgozók képzm. kiáll. Szabad Nép 1949. jan. 11.

MDK

Nagy István

Szerepelt a Kecskeméti Muzeum 1957 aug. 2oéán megnyilt kiállitásán.

---: Munkácsy , Lotz... művei a Kecskeméti Muzeum Kiállitásán.

Petőfi Népe. 1957. aug. 22.

M.D.K.

Nagy Lotár
festő

Képei ismertetésével.

D. Fehér Zsuzsa: A képcsarnok feladatai. – 10 kép.
Művészet, 1960. október.

M.D.K.

Nagy István
festő

Méltatás.

Bényi László: A Szolnoki Galéria.
Művészet, 1960. október. – 22 kep.

M.D.K.

Nagy István
szobrász

Méltatás.

Bényi László: A Szolnoki Galina
Művészet, 1960. október - 22 lap

M. D. K.

NAGY István festő

művei a tihanyi kiállításon

Magyar Nemzet 1960. (XVI) 156. sz. 4. l.

Tamás István: A Tihanyi múzeum új kiállítása

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Könyvek – 47 lap.
Művészet, 1960. augusztus.

MDK

Nagy István

Dombos táj

100 év festészete. Szalmássy Gal. kiáll. 1948. jan.

Nagy István, népművész

Szücshímző, matyó népművész.

—: Mezőkövesd — fél világ szállítója

11. l

NÉPSZABADSÁG Sz. 1962. júl. 19. [Vidéki]

Nagy István, népművész

MDk

A mesterkövesdi műhelymunkás a Népművészet Mestere kitüntetést kapta.

– : Kiváló népművészek kitüntetése

8. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. aug. 19. [Vidéki]

Nagy István

MDK

Emőke, gipsz

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Nagy István MDK

Tanulmányfej, gipsz

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Nagy István

MDK

Templomban

Miscarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi Tárlat

NAGYPÁL István festő M.D.K.

részvétel a kiállitáson

Magyar László: Tavaszi tárlat Vácott
Pestmegyei Hirlap 1962. junius 3. 5.l.

M.D.K.

Nagy István, festő (1873-1937)

nevét szerző „a gyarran dühtől és méltatlan rodástól remegve festő" művészek között említi, akiknek festészetében Munkácsy koloritjának komor akkordjai még három nemzedéken át, szinte napjainkig, vs. felcsendülnek.

G.Ö.Pogány: L'Héritage des peintres de la Grande Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium Bp.1962. tom.VIII. fasc.1-2. pag. 152, és 156.

Nagy István MDK

Április

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Nagy István MDK

Falusi vásár, szines tus

Műcsarnok 1939
Derü a müvészetben kiáll.

M.D.K.

Nagy István
~~[illegible]~~ szobrász

Leányaktja a kiállításon van.

Kocsogh Ákos: A hatvanéves szobrászi műveszetelep
Művészet, 1962. augusztus – 38 lap

Nagy István
festő

M.D.V

Miltatás.

Kocsogh Ákos: A hatvanéves Szolnoki Művésztelep
Művészet, 1962. augusztus – 38 lap

Nagy István
szobrász

M.D.K

Térdelő lány c. műve a
szabadban van elhelyezve

D. Fehér Ismosa: A Műcsarnok szabadtéri szoborkiállítása
Művészet, 1962. július – 14 kep.

ifj.Nagy István építész

3 em.ház

Magánépitési eng. ép. Vállalk. Közl. 1909. szept. 29. 4.l.

Nagy Sztván
festő

M.D.K.

Nikola András „Álló férfi"
cimű műve Nagy Sztván
művészetét pilatlja eszünkbe.

Kisdéginé Kivimi Szén: Nikola András festőművészetéről
Művészet, 1963. március – 25 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1963 APR 17.

BAJAI HIRLAP

1021

Nagy István emlékkiállítás

Április 28-án délelőtt 10 órakor a Felsőfokú Tanítóképző Intézet dísztermében ünnepélyes keretek között nyitják meg a neves bajai festőművész, Nagy István műveinek emlékkiállítását. A szervezők a múzeum és magángyűjtemények anyagából válogatták össze a kiállításon szereplő 58 alkotást, amelyet egy héten át délután 2—5 óráig tekinthetnek meg az érdeklődők.

személyzeti és munkaügyi osztályán. Kecskemét, Csáktornyai utca 4—6, valamint a Bajai Üzemegység munkaügyi csoportján. Baja, Dózsa György út 27. szám.

6202

Nagy István

Részt vett a szolnoki művészek tárlatán.

Egy kócos kis csikóval szerepelt.

Oelmacher Anna: Nyári tárlat.

Szolnok Megyei Néplap. 1962. jul. 29

MDK

Nagy István

csak a "Csikó" c. gipsszel

szerepelt a tárlaton

Bubor Gyula: Nyári Tárlat Nyitás Szolnokon.

Szolnokmegyei Néplap. 1962. jul. 10.

MDK

Nagy István, festöm.
20. száz.

A müvész anyja. Jel.l.j.: Nagy István
Pasztell. 42x32.5 1917.

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat.37.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy Mária

MAGYAR IFJÚSÁG

1958 OKT 18

A budapesti Berzsenyi gimnázium a napokban ünnepli alapításának századik évfordulóját. Az emlékplakettet Nagy István, a gimnázium volt növendéke, a Képzőművészeti Főiskola másodéves hallgatója készítette

„Érdekes lé
tünet

Megértő emberek vagyunk. Megértjük, hogy nehéz helyzetben vannak a Szabad Európa Rádió hazudozásában megőszült munkatársai, hiszen felsőbb uasításra naponta kell szállítaniok a meséket, a magyarországi választások előkészületeiről.

Mit is írjanak? Hogyan magyarázzák meg, hogy Magyarországon tizezrével zajlanak le a választási gyűlések, s egy-egy jelölőgyűlésen százával vesznek részt az emberek?

Nem lehet tehát sem letagadni a jelölőgyűlések tényét, sem a részvevők számát.

Dehát lúd kell (ponto-

Rhodéziában él. Egy üzletvenyen dolgozott, amíg legutóbb nem került sor a választásokra. Kamuro ugyanis huszon-

Nagy István

aukciós

Árverési Csarnok kat.

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. ápr.
33. sz. 1926. jún.
36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 nov.
38. sz. 1927 máj.
39 sz. 1927 okt.

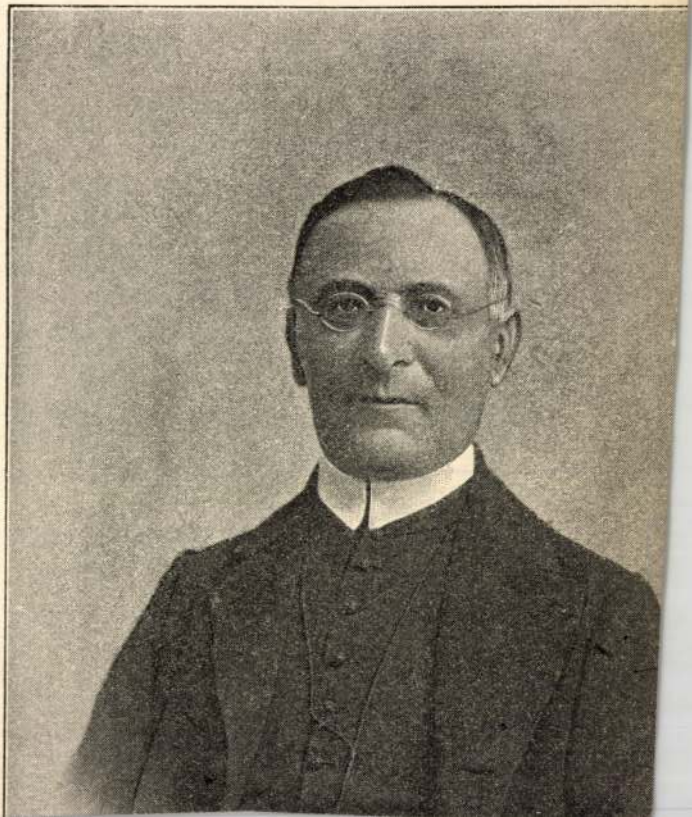

MDK

Ós-Nagy István

Árviz, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

MDK

Nagy István, Szolnok

Kutszobor, gipsz, repr.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárlata
Szolnok 1961 nov.

MDE

Nagy István

Kutszobor, gipsz

Pelikán, "

F.Bede László, "

Szolnok m-i képző- és népművészeti téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Müvészet 1964 szept.p.46.

MIK.

Nagy István

Kisállítási kritika

Művészet 1956/4 szept. p. 46.

MDK.

Nagy István

Vásárhelyi müvészproblémák

Tiszatáj 1966 szept.p.745.

.

Nagy István, festő MDK

Megjelenik Pap Gábor: Nagy István – tanulmánya. ~~[illegible]~~

(zs. i.): Arccal a XX. század felé. 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. okt. 1.

Wagy István

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi Tárlatán.

80. lí. 1931. IV. 26.

Nagy István

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. H. 1931. IV. 26.

Nagy István

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban cikkjával szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

Nagy István

MDK

Csiki mezők, olajfestm.

A Gyüjtő. Szt.György czéh 41. müv. aukc. 1920.jan. 8.l.

MDK

ifj.Nagy István építész

3.dij

Egyesületeinkből. Vállalk. Közl. 19o7.márc.2o. 4.l.

Nagy István MDK

Öreg paraszt, pasztell

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

if.Nagy István építész

4 em.ház

Magánépitési eng.Bp. Épitő Ipar,1909. aug.1.
281 l.

MDK

építés

Beöthy Zs: Az újabb m. műépítészet. Budapesti Szemle 1919. febr. 1.

MDK

ifj.Nagy István **épitész**

4 em.ház

Magánépitési eng. Bp.en. Vállalk. Közl. 1909.
jul. 28. 4.l.

mdk

Nagy István

„Gondolkodó" Tolerajz

reprodukció

Selenkor, 1959, Pécs 2. sz 32. l

M.D.K.

Nagy István
festő

Méltatás. — „Fejkendős asszony"

Pap Gábor: Nagy István
Művészet, 1962. január. — 4 l.

MDK

Nagy István festőm.

f.j: Hrabéczy E. és Román Gy. kiáll. az Alotásban.
Pesti Hirlap, 1944. febr. 24.

MDK

ifj.Nagy István, építész

Magánép. eng. Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 5. l.

MDK

ifj.Nagy István, építész

Magánépitési eng. Bp. Vállalkozók Közlönye,
1909, dec. 29. 4.1.

MDK

Nagy István, festö

Vihara mesteri darabja.

R.Szörédi Ilona:"A magyar művészetért" mozgalom nagy kiállitása. Mücsarnok.-Uj Magyarság. 1943 máj.16. 13.1.

MDK

Nagy István, festö

Vihar a Gyilkos tó felett. Vizf.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 2o. l.

M. D. K.

Nagy István
festő

Méltatás.

Kocsogh Ákos: Első miskolci országos grafikai kiemiálé
Művészet, 1962. február. — 28 l.

MDK

Nagy István

Kálmán Mária:
Moldován I. kiáll. Magyar Nemzet, 1955. szept. 30.

MDK

Nagy István

Berlini magyar kiáll. Magy. Nemz. 1949. jun. 4.

MDK

Nagy István festőművész

d: 4 bujkáló művészeti könyv. Magyar Nemzet,
1945. jun. 3.

MDK

ifj. Nagy István épitész

Magánépitési eng. Bpesten. Vállalkozók Közlönye, 1909. márc. 10. 4. l.

MDK

Nagy István

Erdélyi dombok, repr. peszt.

Kállai G: MUT kiáll.N.Szal. Uj Idők, 1936. 10.sz
kép.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás

Székely Zoltán: A VIII. öszi tárlat Hódmezővásárhyt
Művészet, 1962. január. – 27 l.

MDK

Nagy István

Közelgő tavasz, vf.

MHTáre 1945. tav. kiáll. 21. o.

Nagy István, grafikus

M Dk

A kisgrafikai kiállítás egyik résztvevője.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

8. p

NÉPSZABADSÁG, 1961. szept. 30.

Nagy István festő

MDK

xcxcxcjxcxcxcxcxcxcxcxcx Sxcxcx

neve eml.

Gáborjáni Sz.K. emlékkiáll. H.Gal. és Déri Muz. 1966.

MDK

Nagy István

repr.:

Sünike

Nő hangszerrel

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

Nagy Istvan

festö

Hül: Csikmindszent

1873.

1.

Rérai XX. 681.

l.

MDK

Nagy István

Havas táj, paszt.

Két ökör, "

Székely legény,"

Tompa Kálmán képzőművészeti gyűjteménye
Rippl Rónai Múz. Kaposvár 1966. ápr.

MDK

Nagy István

Leány korsóval, paszt.

Téli táj, "

20.sz.i m. festészet és szobrászat M.Gal.
és Móra F. Muz. Szeged 1966.

MDK

Nagy István

Szolnoki művésztelep kiáll. M.Galéria 1966.okt.

Nagy István
1873-1937

Székelyföldön Csikmondszenten született.
Halálának 30. évfordulójára a Nemzeti Galéria kiállítást rendezett Solymár István rendezésében.

Vigilia 1967 12. sz 853.l.

MDK

Nagy István

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Nagy István, népművész

„Korábbi kisebb tételekben már
szállítottak Japánba Nagy István népmű-
vészeti tárgyait."

— Magyar kincsek Japánban 2

ESTI HIRLAP, 1968. ápr. 6.

MDK

Nagy István szobrász

Leányka akt, br.

Bari, br.

Macska, br.

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Nagy István

Emlékkiállitásáról

Müvészet 1967 dec.p.16. –2–

M.D.K.

Nagy István, festő,
(1873-1937)

hallgatag művész volt, képein a tisztá konstrukciót s a mér. sötét sinceret kereste. Az alföldi művészet körök a leghaladóbbar köze tartozott.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 936. old.

+ „Falu" c. képe 937. "

M.D.K.

Nagy István festő

Az un. alföldi iskola festője

Németh Lajos: Szocialista realizmus és modernista törekvések mai festészetünkben, Bp. 1967.

17.1.

Nagy István

Kiállítása volt a
Nemzeti galériában

Nőgyűrelés 1968 I. 7

Nagy István, festő MDH

A Mai magyar grafika c.
tárlat szerint Nagy István
hatása eleven.

(harangozó), Három generáció sikere 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. febr. 27

MDK

Nagy István

Legelésző tehenek, paszt.

Gémeskut, paszt.

Alföldi táj, "

Táj bokrokkal, "

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt. 1966. okt.

MDK

Nagy István

Kazlak, szén

Falurészlet, "

Tanya, "

Parasztasszony,"

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I.
Képt. 1966. okt.

Nagy István.

Pàntor. (repr.)

Artner Tivadar: Évszredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat K., 605 l., ill.

537.1.

Nagy István
Co műve
a pécsi Képtárban van

Romváry Ferenc: Az alföldi festészet a pécsi Képtárban

Jelenkor 1968 IV. 339 old.

Nagy István (1873-1937)

Hegyvidék. „Nagy István" szines kréta, 305×445 mm. Ltn. F. 59.99.

Öhrenberg. „Nagy István" szén. 490×700 mm. Ltn. FK. ~~58~~ 5668.

Völgyben. „Nagy István" szines kréta. 305×445 mm. Ltn. F. 59.100.

Tájkép (állat). „Nagy István" szén. 440×597 mm. Ltn. F. K. 10.136.

Magyar rajz és akvarell a XIX. és a XX. szóradban. A kat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959

Nagy István

erdélyi. Nyomorogva bolyongott
falvak és tanyák között, grafi-
káiban rögzítve e nép életét.
Művészete az elföldi kritikai rea-
lizmus körébe sorolható.

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat K., 605 l., ill.

535. l.

M.D.Y

Nagy Istvan
fiskó

Néhány rajza szerepel a tárla-
ton.

Pogány G. Gábor: A Sárospataki Galéria
Művészet, 1968. julius - 22 lap.

Nagy István

Kalapos arcképét említi Terence Mullay a Daily Telegraph-ban

Horváth György: Aloudon magyar kiállítás visszhangja.
Magyar Nemzet, 1967. VI. 11. 11. o.

Nagy István

Emlékkiállítást rendez a Magyar Nemzeti Galéria.

Magyar Nemzet, 1967. VI. 18. 12. hanló

Nagy István

művek a pécsi Kéntárban.

Magyar Nemzet, 1967. VIII. 16. 4. o. Napló

MDK

Nagy István

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 nov.p.39

Nagy István

Kiállitásán dr. Solymár István tart tárlatvezetést.

Magyar Nemzet, 1967. IX. 23. 7. o Napló

Nagy István

festő m. kiállítását, IX. 23-án
nyitja meg a Nemzeti Galériában
Pogány Ö. Gábor

Magyar Nemzet 1967. IX. 20. 4. o. Napló.

Nagy István

Pernecsky Géza: Nagy István emlékkiállítás a Nemzeti Galériában.

Magyar Nemzet, 1967. IX. 24. 11. o.

MDK

Nagy István

Kiállitási hir

Müvészet 1968 okt. p.19.

MDK

Nagy István, Jestő

Szerepel a pécsi J. P. Múzeum
modern képtárában.

Székely András: Pécsi Kiállítások 7

Népszabadság, B. 1968 ab. t. 24.

Nagy István (1873-1937)

Emlékriállítása nyílt a
Nemzeti Galériában
Pipázó kalmo /szepró/
Havas táj szilákkal "

Solymár István: Nagy István

Tiszatáj 1968 II. n. 164 old

Nagy István

hatás Berényi Ferenc képein.

H. Gy.: Három kiállítás.
Magyar Nemzet, 1967. VI. 17. 4. o.

Nagy István

Erdélyi volt, de gyakran tartózkodott az Alföldön

Pogány Ö-gábor: A vásárhely. vitákról

Tiszatáj 1967 VIII. n. 749 old.

Nagy István

Művei vannak a szabadkai
múzeumban

Szeles Zoltán: Kapcsolatok szeged és
Szabadka kiszámúzénetében

Tiszatáj 1967 X. n. 922 old.

Nagy István

kiállított mokra:

Kis bojú, gipsz, 14 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Zirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

19. l

[Emlékfejin] Nagy István

Tatai fazekas volt.

Körmendi Géza: A tatai fazekasság története. Komárom, 1964.
13. o.

M.D.K.

Nagy István, festő

nevét említi

Perneczky Géza: Geschichte der ungarischen bildenden Kunst

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.

Bp. 1966. 363 l. 26 t. 297 old.

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1968 JIN 5

Parkok, szobrok, díszkutak

Egy-egy város esztétikai alakulása alig érzékelhető. Miskolc, mint szűkre szabott település, különösen elrejti a szobrokat, mozaikokat, lemezdomborításokat, s minden olyan szabadba tervezett alkotást, amit a szem megörvendeztetésére szántak. Mindemellett a város szépül, gyarapodik, szobrai, sgrafittói figyelemfelhívóak, és segítenek a *jó városi közérzet* tartósításában.

Miskolc, más vidéki nagyvárosokhoz viszonyítva, 1964-ig nagyon *nélkülözte* a képzőművészeti alkotásokat. Négy évvel ezelőtt átgondolt és tudatos munka kezdődött a képzőművészeti alkotásokkal történő városkép gyarapításáért. A városi tanács művelődésügyi osztálya jó gondozója lett annak az egy egész négytized *ezrelékes* összegnek, amelyet az új létesítményekre szánt beruházási költségekből *képzőművészeti alkotásokra* fordíthatnak. Valamikor *két* ezreléket szántak a beruházási összegekből városdíszítésre, de ez idővel megcsappant. Az összeg felett a képző- és iparművészeti lektorátus rendelkezik, s mivel az elosztás *központilag* történik, mi sem természetesebb, hogy a helyi tanácsi szervek résen állnak, hogy a várost megillető összeg képzőművészeti alkotások formájában realizálódjék.

Évek óta türelmes tárgyalások, közös szemlék és levelezgetések folynak a képző- és iparművészeti lektorátus, valamint a városi tanács művelődésügyi osztálya között. Az eredmény máris lemérhető; Miskolcon néhány szép szobor, faldísz szolgálja a város lakóinak ízlésgyarapodását.

„Játszó" szobor új lakótelepünkön

Miskolcon az utóbbi esztendőkben az a gyakorlat, hogy a tervezők és a helyi képzőművészek, valamint a művelődésügyi osztály képviselői gyakran konzultálnak egy-egy szobor, lemezdomborítás, panno, díszkút, sgrafitto elhelyezésének ügyében. Ha kialakultak az elképzelések, meghívják helyi szemlére a képző- és iparművészeti lektorátust. Tavaly november 10-én zajlott le a városbejárás és a lektorátus sajnos *csak május végén döntötte el*, hogy milyen képzőművészeti alkotásokat juttat Miskolcnak. Miután a munkaelosztás kissé késedelmesen, de megtörtént, sietünk beszámolni róla, hogy milyen képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik a város.

A központi leánykollégium elé impozáns kőszobrot állítanak, amelyet *Nagy István* készít el. A Szentpéteri-kapui lakótelep általános iskolájának keleti homlokzatára mintegy húsz négyzetméter nagyságú *sgraffitót* terveznek. Érdekességként jegyezzük meg, hogy a munka elvégzésére három miskolci képzőművész kapott megbízást. Ez a pályázatszerű elképzelés korábban is divatos volt, de két budapesti között szerepelt egy miskolci, s amikor dönteni kellett, rendszerint a miskolci képzőművészt ejtették ki az együttesből.

A Szentpéteri-kapui óvoda előtti parkban figurális díszkutat állítanak fel; elkészítésére *Kamotsay István* kapott megbízást. Miskolc egyik érdekessége lesz a Szentpéteri-kapui lakótelep 3—8 figurából álló „játszó" szobra, amely nemcsak a felnőtteknek, hanem a gyerekeknek is meglepetést jelent majd. A vasgyári rendelőintézet belső udvarát figurális kutakkal díszítik. *Andrásy Kurta János* készíti a díszkutat.

Egy tíz éve készülő faldísz

Ebben az esztendőben történt két külön megbízás is. A Semmelweis-évforduló tiszteletére a nagy orvostudósról elnevezett kórházban állítják fel *Tar Ferenc* Semmelweis-szobrát. A Szentpéteri-kapui kórház központi kultúrotthona előtti park *Melocco Miklós* Terhes anya című kompozícióját kapja.

A város szeretné megvásárolni *Laborcz Ferenc* Ülő munkás című szobrát. Az alkotást a Kilián-déli munkásszálló előtt helyezik el. A Kilián-déli 15 emeletes toronyház társalgója számára, kísérleti jelleggel, készült egy mozaik, *Iván Szilárd* alkotása rövidesen helyére kerül.

1965-ben kiírtak egy pályázatot, amelynek az volt a feltétele, hogy a pályázó monumentális szoborcsoportot készítsen a jól sikerült Kilián-déli lakótelep bevezető parkjába. A pályázat sikertelen volt. Még mindig eldöntetlen kérdés: vajon milyen képzőművészeti alkotás díszíti majd e szemnek is kellemes lakótelep parkját? Ugyancsak tehertétele a városnak a tíz éve bevakolatlanul álló Kun Béla úti iskola. A képző- és iparművészeti lektorátus megbízásaként *Pap Gábor* vállalkozott arra, hogy a falra sgraffitót készít. *A faldísz mindmáig nem készült el*, az iskola vakolatlanul romlásnak indult. Helyi képzőművészeink nemcsak lokálpatrióta érzéstől, hanem képzőművészi tisztességtől vezérelve is, *már régen elkészítették volna ezt a falat*. Bízunk benne, hogy a képző- és iparművészeti lektorátus véget vet a maratoni levélváltásnak, és ha Pap Gábor nem teljesíti vállalt megbízatását, *más képzőművészt jelöl* ki a munka elvégzésére.

(párkány)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Holland vendéget várnak a műegyetemen

A miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem meghívására június 10-én hazánkba érkezik Hollandiából dr. van der L. J. Wolk, a delfti műszaki egyetemi könyvtár igazgatója. A vezetése alatt álló holland tudományos intézmény Európa legkorszerűbben felszerelt és gépesítés tekintetében is legelső helyen álló műszaki könyvtára, maga dr. van der Wolk pedig világszerte ismert szaktekintély, a műszaki egyetemek könyvtárai nemzetközi szövetségének hosszú időn keresztül volt elnöke, jelenleg díszelnöke. Dr. van der Wolk tíz napot tölt Magyarországon, abból több napot Miskolcon. Látogatása alatt több előadást tart és konzultációkat vezet.

Üdülőtelepet építenek a Kazincbarcikai Könnyűbetongyár dolgozói

Hamarosan „időmilliomosok" lesznek a Kazincbarcikai Könnyűbetongyár dolgozói, akik lengyel berendezések segítségével a Borsodi Hőerőmű eddig értéktelen pernyéjéből értékes építőelemeket készítenek. A gyárban július 1-től bevezetik a heti 42 órás munkaidőt. Ezt — mivel a munkások 25 százaléka távoli vidékeken lakik — úgy oldják meg, hogy a heti pihenőnapok meghagyása mellett a dolgozók négyhetenként négy szabadnapot kapnak. Így a bejárók nyugodt körülmények között hazautazhatnak és visszatérésük után kipihenve, frissen kezdhetik meg újra a munkát. Ahhoz, hogy a dolgozók jelentős szabad idejüket kellemesen eltölthessék, az üzem vezetősége — a párt- és szakszervezeti bizottság kezdeményezésére — elhatározta, hogy a rakacai mesterséges tó partján egy kisebb üdülőtelepet létesít. Így már a közeli hetekben a gyár termékeiből hat családi víkendházat építenek, amelyben konyhát, hálófülkét és nappali szobát rendeznek be. Ezeket a házakat előreláthatólag augusztustól a négy szabad nappal rendelkező dolgozók családjukkal együtt igénybe vehetik. A tervek szerint a kis üdülőtelepet jövőre tovább bővítik.

Dolgozókat alkalmaznak

Legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező esztergályost, aki a marós és gyalus szakmában is jártas, felvételre keresünk. Jelentkezés a Nehézipari Műszaki Egyetem olajtermelési tanszékén.

A Beton- és Vasbetonipari Művek miskolci gyára azonnali belépéssel felvesz férfi, női segédmunkásokat, lakatos, villanyszerelő szakmunkásokat, VD5 MP típ. konzolos bakdarura kezelőt. Jelentkezés József Attila u. 25., a munkaerő-gazdálkodónál.

Férfit kapus beosztásba keres a Borsod-Heves megyei Vas- és Műszaki Nagyker. Vállalat, Miskolc, Vágóhíd u. 6. sz. Jelentkezés a telepigazgatónál.

A Borsod megyei Tanácsi Építőipari Vállalat 14—18 éves fiatalokat felvesz a nyári szünidőben fizikai munkára, miskolci munkahelyen, 6 órás napi foglalkoztatással, 400—500 forint havi keresettel. Meleg étkeztetést biztosítunk. Felvétel a vállalat központjában: Miskolc, József Attila u. 59.

Kiemelt budapesti munkára, kiemelt teljesítménybérrel, kőműveseket, kubikosokat, férfi és női segédmunkásokat, komplett brigádokat, burkolókat, ácsokat, festőket, tetőfedőket, asztalosokat, 18 éves kortól fiatalkorú fiúkat is, azonnali belépéssel keresünk. Szabad szombatot, utazási jegyet, kőműves, ács, kubikos és segédmunkások részére szállást biztosítunk. Jelentkezés: Bp., VIII., Auróra u. 23. Április 4. Magasépítő és Szerelőipari Ktsz, munkaügyi oszt.

A Miskolci Bútoripari Vállalat, Miskolc, Tüzér u. 15—17. sz. pályázatot hirdet közép-, vagy felsőfokú faipari technikum, esetleg magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők számára — termelési-, gyártásirányítói munkakör betöltésére. Előnyben részesülnek azok, akik a tömegszerű bútorgyártásban hosszabb, vagy rövidebb szakmai gyakorlattal rendelkeznek és a termelés-programozás ügyvitelében jártassággal bírnak. Jelentkezés: a vállalat munkaügyi osztályán. Fizetés: megállapodás szerint.

A TGSZV Miskolci Gázmű üzemegysége felvételre keres lánghe-

...endezvények

könyvvásárlás a jó könyvtári munkára és a lelkes könyvterjesztésre, könyveladásra vezethető vissza. Kádas Miklósné odaadó munkáját dicséri a könyvhasználat jelenlegi foka. Négyezren felüli lakóslétszámra 5770 kötet könyv jut Tarcalon. 689 olvasótag az év első öt hónapjában 8484 kötetet olvasott el. Jól szervezi a különféle olvasócsoportok munkáját, alkalmi kiállításokat rendez könyvekből, sőt arra is vállalkozik, hogy Apró tanácsok az olvasószolgálati munkához címmel a Borsodi Könyvtáros folyóiratban tartalmas cikket írjon.

Tóth Kálmánné, a kultúrcikkbolt vezetője a könyvhét első napján kapott írásbeli dicséretet könyvterjesztő munkájáért. Lelkiismeretes, gondos terjesztői munkája az év első 5 hónapjában 12 500 forint értékű eladással zárult. Május hónapban 3000 forint értékű könyvet adott el.

Úgy látom, hogy a múlt évi jó aszútermés hatása nemcsak „az egyéb vásárlásban" jelentkezik, hanem a kultúra, a művelődés terén is jó eredményeket produkál

Anderkó Sándor

Bányászüdülő

Nagy István
Grafikus

AZ ERDÉLYRÉSZI ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐK ÁLTAL o o o o o

71

DÁNIEL GÁBOR

V. B. T. T. VÉDNÖKSÉGE ALATT AZ ERDÉLYI MENEKÜLTEK JAVÁRA o o

NAGY ISTVÁN

GRAFIKAI MUNKÁIBÓL A KÖNYVES KÁLMÁN R. T. SALONJÁBAN RENDEZETT KIÁLLITÁS CATALOGUSA.

1916.

// ÁRA 40 FILLÉR //

NAGY ISTVÁN.

Kevesen ismerik Nagy István tehetségét, neve alig forgott a kiállitási katalogusok lapjain, de akik talán inkább véletlenül — láthatták rajzlapjait, szines természettanulmányait: fokozott érdeklődéssel tekintettek fejlődése elé. A bizakodók e kis csoportja — amelybe e sorok irója is tartozik, — valóban nem csalatkozott benne.

Valahonnan a keleti végekről jött, annak rendje és módja szerint megtanult rajzolni, s ezzel körülbelül el van mondva az, ami életéről a nagy nyilvánosság elé tartozik. Hogy milyen küzdelmeket kellett végigharcolnia — egészen addig a nagy harcig, amelyben már festőzubbony helyett csukaszürke egyenruhában vett részt, arról kár volna irni: nyomai megvannak műveiben, amelyek sorából egy válogatott gyüjtemény most először kerül itt nyilvánosság elé.

E küzdelmek jegyei sajátos izt adnak mindama munkáinak, amelyeket tőle valaha láttam. Ime egy ember, aki a kegyetlen élet nyomása alatt nem roppant össze, hanem megnőtt erőben. Némán tűrve, egymagában, elszántan, a székely ember makacs szivósságával állta meg a sarat. Mint az acél, keményebbé vált minden pörölycsapás után. Hasonlit a székely

erdők fájához, amely csomós, kemény ágait mégis kiterjeszti a napfény magasságaiba, bármint süvít is ellene a téli vihar.

Van valami Nagy István műveiben, ami ezekre a viharokra emlékeztet. Valóban, nem szalónokból szedi fel élményeit. Viharvert ábrázatok kerülnek elénk, arcok, amelyekre a küzdelmek hieroglifjeit véste az élet vésője. Karakterek, amelyeket, ha egyszer láttunk, nem felejtünk el egyhamar. Egy olyan ember, aki valóban komolyan nézi az életet, s aki látott is belőle ugy egyetmást, majdnem szakrális őszinteséggel mondja el nekünk róla, amit érdemesnek tart az elmondásra. Ezért közvetlen, oly közvetlen, hogy eszünkbe se jut tőle parádés művészkedést várni. Az a néző, aki kép alatt nem egy keret művészi kitöltését érti, hanem emberi vallomást, meg fogja érteni ezt a művészt.

Sajátságos, hogy mig Erdély oly viruló népművészetet termelt, mai festőink sorában oly kevés a tipikusan székely vonásuak száma. Hamar budapestiekké válnak, vagy esetleg párisiakká. Kriza vadrózsáinak zamatja oly ritkán árad ki műveikből. Nagy Istvánban, azt hiszem, az iskola és a divat nem pallérozta közömbössé a székely erőt. Eddig is a maga utján járt, nem hasonlit másokhoz, remélhetően hű is marad önmagához.

Lyka Károly.

	Korona
1. Fenyves hegyoldal	60
2. Völgy	60
3. Tóni	100
4. Fiu kalappal	100
5. Székely szoba	100
6. Gyuri	100
7. Fogfájós fiu	100
8. Székely parasztasszony	70
9. Saláta tisztogató	60
10. Elaludt a góbé	100
11. Ima	100
12. Napsütés	60
13. Havas hegyoldal	60
14. Katonaprofil	120
15. 24-es baka	100
16. Őrvezető	100
17. Pipás	80
18. Tüzelésre készen	180
19. Cigarettázó honvéd	150
20. Orvosi vizsgálat	150
21. Drótakadály előtt	70
22. Hajtó honvéd	80
23. Öreg népfölkelő	70
24. Német katona	70
25. Figyelő honvéd	80
26. Székely szobasarok	40
27. Patak	50
28. Cserjék	50
29. Bokrok	70
30. Sziklák a hóban	70

	Korona
31. Mezőrészlet	50
32. Hervadás	40
33. Keritès mellett	50
34. Tisztás	100
35. Ősz	80
36. Esti hangulat	70
37. Boglyák	100
38. Csángógyerek	150
39. Csángó	120
40. Békási szorosból	80
41. Hegyi út	80
42. Csíki mezők	200
43. Tükör előtt	150
44. Varró kisleány	200
45. Tűbefokozás	200
46. Nehéz gondok	200
47. Székely öregasszony kalappal	200
48. A szorgalmasok	200
49. Édesanyám I.	500
50. Olvasó kislány	300
51. Vadrózsák	200
52. Őszi virágok	300
53. Hólabdák	300
54 Tarka virágok	400
55. Csendélet	400
56. Virágok	350
57. Virág az ablakban	300
58. Székely öregasszony	400
59. Busuló anyóka	200
60. Tót népfölkelő I.	200

	Korona
61. Janó	150
62. Őrségen	120
63. Tót népfölkelő II.	150
64. Galicziai temető	60
65. Lengyel typus	50
66. Galicziai falu	40
67. Galicziai kunyhó	80
68. Rutén asszony	50
69. Lengyel paraszt	40
70. Lengyel asszony	30
71. Lengyel öregasszony	30
72. Lengyel leány	40
73. Pipázó rutén	30
74. Rutén paraszt I.	30
75. Rutén paraszt II.	50
76. Csizmadia műhelyben	60
77. Ablaknál	30
78. Felolvasó katona	60
79. Őrszem	30
80. Pipázó katona	30
81. Huszár	50
82. Műhelyben	70
83. Galicziai házak	30
84. Bokrok II.	30
85. Telefon oszlopok	40
86. Csendélet	40
87. Havas udvar	40
88. Édesanyám II.	80
89. Havas erdők	100
90. Havas csíki házak	50

	Korona
91. Napsütés Csíkban	50
92. Késői hó	50
93. A Strypa partján horgászó katona	60
94. Strypa	70
95. Galicziai romok	90
96. Galicziában	80
97. Nádas	80
98. Gyímesi utcarészlet	60
99. Sötét fák	80
100. Havas táj	90
101. Gyímesi patak mente	80
102. Csángóházak	70
103. Gyímesből	70
104. Székely tanya	70
105. Hargittából	80
106. Gyímesi őrház	60
107. Kopasz cserjék	60
108. Hrodistye	100
109. Patak	40
110. Pajkos kislány	40
111. Tollrajz	30
112. Magányos fa	30
113. 24-es baka II.	40
114. Anyám III.	80
115. Fonó székely asszony	50
116. Fonó székely nő	50
117. Havasboglya	60
118. Szomszédasszony	50
119. Szunyókáló székely	40
120. Kilátás az ablakból	30

	Korona
121. Székely falurészlet	30
122. Fűlevelü	50
123. Lövészárokban	40
124. Pipázó lengyel	40
125. Öreg népfölkelő	40
126. Cigánybaka	40
127. Silló István	40
128. Mérges Áron	40
129. Tót Péter	50
130. Elmerengő katona	60
131. A kitüntetett	40
132. Székely katona	40
133. Nagy Péter	40
134. Kosztandi	40
135. Busuló székely asszony	70
136. Útmester úr	50
137. Katonaprofil	45
138. Háromszéki katona	40
139. Majszoló katona	50
140. Tollfosztó székelyasszony	30
141. Az Olt mellett	40
142. Váróterem	60
143. Faluszéle	60
144. Kerti részlet	80
145 A lövészárokból	80
146. Fenyőtető	80
147. Nagygalambfalvi jegyző	60
148. Váróteremben II.	30
149. Kis hugom	80
150. Cigányhonvéd	40

	Korona
151. Havas hegytető	60
152. Havas csűrök	40
153. Havas kerítés	40
154. Apró fenyők	40
155. Fák a hóban	40
156. Csíkmindenszenti házak	40
157. Házak Fitódból	40
158. Pihenő honvéd	80
159. Legelésző birkák	60
160. Gyimesi részlet	60
161. Hegytetőn	40
162. Rutén házak	50
163. Olesinből	40
164. Szlohobotka	50
165. Alvó honvéd	60
166. Olvadó hó	50
167. Erdő belseje	50
168. Csíki falurészlet	60
169. Napsütött fák	60
170. Fenyőbokor	60
171. Fák alja	60
172. Busuló öregasszony	50
173. Banda Gyuri	50
174. Csicsa	50
175. Öreg harcos	50
176. Anyóka	30
177. Székely paraszt	50
178. Antal úr	60
179. Lövésre készen	60
180. Rutén paraszt	100

	Korona
181. Figyelő	70
182. Pihenő katona	80
183. Egyedül	70
184. Géppuskások	70
185. Sötét fenyők	60
186. Galicziai temetőből	60
187. Lúczfenyők	60
188. Havas hegyhát	60
189. Boróka bokrok	50
190. Havas pajták	60
191. Letarolt fenyők	50
192. Csíkmegyéből	70
193. Szines hegytető	70
194. Kacsát tömő székely asszony	60
195. Kerti részlet	50
196. Csík Szentlélek	60
197. Magányos fa	60
198. Útmente	60
199. Lúcstető	50
200. Őszutó	50
201. Őszi hangulat	50
202. Szárazfenyő	60
203. Havas részlet	80
204. Dombi István	60
205. Veres Pál	80
206. Gergely János	60
207. Schlesinger	60
208. Székely kapu	30
209. Libák	30
210. Székely parasztleány	50

	Korona
211. Lovasok	80
212. Olesini részlet	60
213. Galicziai parkból	50
214. Olesini lakásom	50
215. Kunyhók Olesinből	60
216. Leégett kunyhó	100
217. Napsütött házak Demisovból	60
218. Galicziai táj	60
219. Őrszem a hidnál	60
220. Őrszem a mezőben	60
221. Telefonisták	70
222. Század szakács	60
223. Pál Venczel	60
224. Fiatal őrvezető	60
225. Az ujoncz	60
226. Varga Pál	50
227. Demes Péter	50
228. János István	70
229. Borbélynál	70
230. Busuló vitéz	70
231. Beteg katona	80
232. Lakatos Náci	70
233. Fal mellett	80
234. Ábrándozó	70
235. Vaszi György	70
236. Fedezék előtt	80
237. Telefonisták a fedezékben	80
238. Denisovból	60
239. Cseinofból	70
240. Rutén házak	80

	Korona
241. Faluvége	70
242. Szlobodkai házak	100
243. Rutén pajta	80
244. Isipovczei részlet	60
245. Horvát Ádám	40
246. Isipovczéről	60
247. Isipovcze	70
248. Düledező ház	70
249. Kukutkovcze	60
250. Beszélgető rutén asszonyok	50
251. Trén kocsik	100
252. Összelőtt pajta	70
253. Trén kocsi az udvaron	70
254. Öreg kocsis	30
255. Öreg rutén	70
256. Nyesterovczei részlet	70
257. Kukutkovczei hid	80
258. Gránátfelhők	70
259. Vörös ördög	70
260. Rutén földmives	50
261. Gyuri bá'	50
262. Kádár Péter	30
263. Német katonasírok	50
264. Öreg 24-es	40
265. Demeter Pál	50
266 Hozó Pál	40
267. Nyirő Pál	40
268. Móré	80
269. Csutak Józsi	60
270. Imre János	70

	Korona
271. Biró István	50
272. Strypa ág	40
273. Mliniecből	60
274. Mliniecből II.	50
275. Kaszta János	30
276. Nevető honvéd	40
277. Beke János	40
278. Sebesült honvéd	40
279. Demeter János	40
280. Bedőlt ház	40
281. Kőszent Galicziában	40
282. Romok Galicziában	40
283. Romok Galicziában II.	40
284. Romok Galicziában III.	40
285. Horodistyei templom	40
286. Horodistyei romok I.	40
287. Horodistyei romok II.	40
288. Horodistyei romok III.	40
289. Horodistyei romok IV.	40
290. Horodistyei romok V.	40
291. Horodistyei romok VI.	40
292. Horodistyei romok VII.	40
293. Horodistyei romok VIII.	40
294. Horodistyei romok IX.	40
295. Apa és fiu	150
296. Szász asszony	100
297. Szász férfi	100
298. Hegyi lakó	60
299. Galicziai fiu	40
300. Jó barátok	50

Az árak keret nélkül értendők.

Keretek külön kaphatók.

A »Könyves Kálmán« művészeti szalon eddig a következő kiállításokat és auctiókat rendezte:

1. *Rippl-Rónai József* gyüjteményes kiállitása
2. *Kézdi Kovács László* gyüjteményes kiállitása
3. *Pálya Celestin* gyüjteményes kiállitása
4. *Faragó József* hagyaték »
5. *Vajda Zsigmond* gyüjteményes »
6. *Szikszay Ferenc* » »
7. *Telepy Károly* » »
8. *Magyar aquarellisták* »
9. *Magyar művészek* »
10. *Kober Leó* gyüjteményes »
11. *Fiatal magyar művészek* gyüjteményes kiállitása
12. *Magyar művészek* őszi kiállitása
13. *Pálya Carolus* gyüjteményes kiállitása
14. *Pentelei Molnár János* » »
15. *Charles J. Palmié* » »
16. *Nagy Zsigmond* » »
17. *Ujváry Ignác* » »
18. *Zombory Lajos* » »
19. *Zemplényi Tivadar* » »

20. *Déry Kálmán* gyüjteményes kiállitása
21. *Liebermann, Corinth* és *Leistikow* gyüjteményes kiállitása
22. *Hollosy Simon — Feiks Jenő* és *J. Pascin* gyüjteményes kiállitása
23. *Józsa Károly* gyüjteményes kiállitása
24. *Magyar művészek* tavaszi »
25. *Boem Ritta* gyüjteményes »
26. *François Courtens* » »
27. *Kövér Gyula* » »
28. *Magyar művészek* téli »
29. *Olgyay Ferenc* gyüjteményes »
30. *Modern magyar művészek* gyüjteményes kiállitása
31. »*Sztuka*« *Lengyel művészeti egyesület* kiállitása
32. *Hollandi modern művészek* kiállitása
33. *Magyar festészeti főiskola ifjuságának* kiállitása
34. Nemzetközi karrikatura kiállitás
35. Belga aquarellisták kiállitása
36. *Kiss Rezső* gyüjteményes »
37. *Greguss Imre* hagyaték »
38. *Hollósy Simon* és *Feiks Jenő* gyüjteményes kiállitása
39. *Paál László* gyüjteményes kiállitása
40. *Lakatos Arthur* » »
41. Skót modern művészek »
42. *Pór Bertalan* » »
43. *Tarkhoff Nicolas* orosz festőművész gyüjteményes kiállitása

44. Női arckép kiállitás
45. *Balla Béla* gyüjteményes kiállitása
46. *Vészi Margit — Kubinyi Sándor* gyüjteményes kiállitása
47. *Csuzy Károly — Varga Emil* gyüjteményes kiállitása
48. *Kober Leó* gyüjteményes kiállitása
49. *Pálya Célestin* » »
50. *Barta Ernő* » »
51. Modern francia festőművészek »
52. *Nagy Vilmos* gyüjteményes »
53. Francia grafikusok és humoristák kiállitása
54. *Bánsághy Vincze* gyüjteményes kiállitása
55. *E. M. Lilien* gyüjteményes kiállitása
56. *Ch. J. Palmié, S. Laboschin* és *E. Zoir* kiállitása
57. *Oscar Laske* és *Franz Barwig* gyüjteményes kiállitása
58. Ifju művészek egyesületének kiállitása
59. *Pogány Margit — Bethlen Gyula* gyüjteményes kiállitása
60. Jeruzsálemi iparművészeti munkák kiállitása
61. *Balla Béla — Iritz Sándor* és *Pataky S.* gyüjteményes kiállitása
62. *Kubinyi Sándor* gyüjteményes kiállitása
63. Budapest látképeinek »
64. *Boromisza Tibor* » »
65. *Szende Dezső* » »
66. *Struck Hermann* » »
67. *Widder Félix* » »

68. *Garay Ákos — Honti Nándor* gyűjteményes kiállítása
69. *Bér Dezső* gyüjteményes kiállítása
70. *Bálint Rezső* » »

Auctiók:

1. *Rippl Rónai József* művei
2. *Faragó József* hagyaték
3. Auctió a »Gyermekvédő Liga« javára
4. » »Hirlapirók egyesület« »
5. » »Ingyentej« »
6. Japán műtárgyak auctiója

BREUER MIHÁLY
BUDAPEST, VI.,
LOVAG-UTCA 16.

Nagy István

NÉGY FESTŐ KIÁLLITÁSA

AZ „ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ"

BAN. 1943. SZEPT. 12 - 22.

BERKY JÁNOS DÖMÖS LAJOS

NAGY ISTVÁN IFJ SZABÓ JÓZSEF

FESTŐMŰVÉSZEK

37

I. TEREM

IFJ. SZABÓ JÓZSEF

1916-ban született Budapesten. Iskolái elvégzése után az Iparrajziskolában Vesztróczy Manó vezetése mellett dolgozott, onnan az Iparművészeti főiskolára került, ahol Helbing és Haranghy voltak tanárai.

Először 1938-ban, másodéves növendék korában szerepelt kiállításon, a Műcsarnokban. Azóta állandó kiállítója a fővárosi kiállításoknak. Különösen fametszeteivel és vízfestményeivel tűnt ki. Most kiállított metszetei közül több van az Állam és a Székesfőváros tulajdonában. Legutóbb a Székesfőváros Egyházművészeti pályázatán nyert díjat.

1. Székely népballada I. fametszet Fővárosi képtár tulajdona.
2. Székely népballada II. fametszet Fővárosi képtár tulajdona.
3. Jelenetek Jézus életéből I. fametszet Az Állam és a Főváros tulajdona.
4. Jelenetek Jézus életéből II. fametszet. Az Állam és a Főváros tulajdona.
5. Jelenetek Jézus életéből III. fametszet. Az Állam és a Főváros tulajdona.
6. Székely népballada III. fametszet Fővárosi képtár tulajdona.
7. Pihenő uszályok vízfestmény P. 350.—
8. Zuglói táj „ P. 400.—
9. Hegyek között „ P. 400.—
10. Levétel a keresztről „ magántulajdon
11. Reggeli hangulat a Dunán „ P. 400.—
12. Csendélet „ P. 400.—
13. Női képmás „ magántulajdon
14. Férfi fej „ magántulajdon

II. TEREM

NAGY ISTVÁN

1913-ban született Pestszentlőrincen. Középiskolái elvégzése után az Iparművészeti főiskolán részesült művészi kiképzésben. Először 1939-ben állított ki a fővárosi Képtárban, azóta állandó kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak.

1943-ban a Műcsarnok Tavaszi Tárlatán a Jellinek díjjal tüntették ki. Úgy arc-, mint tájképein mondanivalójának legegyszerűbb kifejezésére törekszik, melyet saját formanyelvén közvetlenül ad elő.

1. Barátom	olajfestmény	P.	300.—
2. Major	„	P.	700.—
3. Társalgók	„	P.	400.—
4. Tuli	„	P.	800.—
5. „Ez valóban Isten fia volt"	„	P.	600.—
6. Est	„	P.	400.—
7. Eső után	„	P.	600.—
8. Alkony az erdőn	„	P.	700.—
9. Darabos János szobrászművész. 1943. Műcsarnok tavaszi tárlatán Jellinek-díjjal kitüntetve	„	magántulajdon	
10. Balatoni táj	„	P.	600.—
11. Szegény asszony	„	P.	700.—
12. Gyilkos tó	vízfestmény	P.	300.—
13. Tusnád-fürdői kistemplom	„	P.	300.—
14. Békás szoros	„	P.	300.—
15. Vásár Csíkszeredán	„	P.	200.—
16. Külváros Kolozsvárott	„	P.	300.—
17. Tusnádfürdő esőben	„	P.	300.—
18. Közelgő tavasz	„	P.	400.—
19. Vihar Gyilkostó felett	„	P.	400.—
20. Oltárkő	„	P.	300.—
21. Ősz a tanyán	„	P.	300.—

DÖMÖS LAJOS

1921-ben, Budapesten született. Középiskolai tanulmányainak befejezése után az Iparművészeti főiskolán folytatta tanulmányait, ahol kitüntető oklevelet nyert. Először 1939-ben szerepelt kiállításon a Nemzeti Szalonban, majd később a Műcsarnokban. Kedvelt anyaga a tempera. Ő is, mint kiállító társai, főképen freskófestészettel foglalkozott az utóbbi időben. Ennek hatása mutatkozik most kiállított figurális kompozicióin is. Tájképein viszont a mindent átölelő levegő érzékeltetésével törekszik képszerű hatásokat elérni.

22. Szentendre	tempera	P. 550.—
23. Vörösvári táj	„	P. 450.—
24. Utolsó ítélet (falképvázlat)	„	P. 1800.—
25. Borús táj	„	P. 450.—
26. Áttört felhők	„	P. 450.—
27. Tavasz	„	P. 2000.—
28. Ősz	„	P. 350.—
29. Téli táj	„	P. 900.—
30. Szántóföldek	„	P. 250.—
31. Felhős ég	„	P. 550.—
32. Assziszi Szt. Ferenc	„	P. 1500.—
33. Reggeli napsütés	„	P. 450.—
34. Esős hangulat	„	P. 380.—
35. Füzfák a szántóföldön	„	P. 200.—
36. Erdő mélye	„	P. 400.—
37. Platánok	„	P. 380.—
38. Zagyva partja	„	P. 400.—
39. Piéta	„	P. 300.—
40. Késő délutáni napsütés	„	P. 500.—
41. Önarckép	„	magántulajdon

III. TEREM

BERKY ~~LAJOS~~ János

1918-ban született, Pápán, ahol középiskoláit is végezte. Művészi kiképzésben a M. Kir. Iparművészeti főiskolán részesült. 1942-ben a festészeti szakon kitüntető oklevelet szerzett. Többízben szerepelt fővárosi kiállításokon. Főképen templomfestészettel foglalkozik. Marosvásárhelyen került első nagyobb, önálló, falfestmény sorozata kivitelezésre. Kedvelt anyaga a tempera, de nagy szeretettel és hozzáértéssel foglalkozik az olajfestékkel és újabban az aquarellel is.

1. Tájkép	aquarell	P.	150.—
2. Vadevezősök	„	P.	150.—
3. Szigligeti táj	„	P.	300.—
4. Női akt	„	P.	200.—
5. Tanulmányfő	„	P.	300.—
6. Tájkép	„	P.	250.—
7. Apokalipszis lovasai	tempera	P.	800.—
8. Hajnal a Balatonon	aquarell	P.	400.—
9. Tanulmányfő	„	P.	300.—
10. Délutáni hangulat	„	P.	250.—
11. „Királynő szoknyája"	„	P.	250.—
12. Nőszirom	„	P.	200.—
13. Tanulmányfő	„	P.	300.—
14. Csendélet I.	„	P.	300.—
15. Arckép	„	P.	300.—
16. Tanulmányfő	„	P.	300.—
17. Napfényben	„	P.	200.—
18. Csendélet II.	„	P.	400.—
19. Piroskendős lány	„	P.	150.—
20. Tanulmányfő	„	P.	300.—
21. Téli hangulat	tempera	P.	400.—
22. Cigánylány	„	P.	500.—
23. Alkony a város felett	„	P.	400.—

Dömös Lajos

Tovább

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

UTUNK
1969 AUG 8

1024

Nagy István: Öregasszony arcképe

A történelmi regény eleve olyan, mint egy térhatású látcső, mely kettős képet nyújt: a történelmi valóság és a regényfikció vízióját. E két kép összevetésével ne foglalkozzunk itt: eleget firtatta azt a korabeli kritika, különösen Teleki Anna alakjával kapcsolatban. És e kérdésben csakúgy, mint Tabéry Géza életművének egészében, megbízhatóan eligazít bennünket Robotos Imre dokumentált bevezető tanulmánya és jegyzetapparátusa.

De a *Szarvasbika* önmagában véve is, tehát nem a külső, esztétikán kívüli, történelmi összemérés eredményeként, hanem belső struktúrájában érdekes kettősséget mutat. E kettősséget, mint a szerkezet modern többdimenziós kiképzésének példáját állítanám recenzióm középpontjába.

Van ennek a műnek egy szokványos értelemben vett regényszerkezete és van egy másik, ami túlmutat ezen: az absztrakt irányába. Ha csak az egyiket vagy csak a másikat vesszük tekintetbe, nem láthatjuk a mű egészét minden dimenziójában: igazi valójában.

A korabeli kritikában Makkai Sándor foglalkozott legbehatóbban a *Szarvasbika* szerkezeti felépítésének kérdésével. Csak a hagyományos értelemben vett regényszerkezetet látta meg, s így óhatatlanul félresiklott a kompozíció megítélésében. De éppen félresiklása jelzi a másik, figyelmen kívül hagyott, absztrakt irányba mutató szerkezet jelenlétét, és nyújt ezáltal kiindulási pontot annak megértésére. Íme, hogyan:

Makkai megállapítja, hogy a *Szarvasbika* nem kelti az idő múlásának benyomását, hősei sem fejlődnek, jellemképük eleve adott, s így a mű inkább drámai jellegű, ami ellentmond az epikus formának. Ezért „Tabéry könyvének nincs egységes kompozíciója. Mivel a regény genetikus, a csírából belső törvényszerűséggel ágaztató szerkezetét egy finális pontig nélkülözi, viszont mégis epikai formát használ, műve tulajdonképpen változó erejű drámai képek sorozata lesz, ugyanazon pszichikumok sorozatos ábrázolása különféle miliőkben. Esztétikai szempontból ennek a sorozatszerűségnek az a fogyatkozása, hogy akárhány jelenetet is vetítene elénk hősei életéből, mindig csak a részlet benyomását kelti, s nem adhatja azt a kerek és zárt egészet, amit akár a dráma, akár a regény ad akkor is, ha sokkal kevesebb részletet ölel fel... Hogy ez a szerkezettelen eljárás voltaképpen soha végponthoz esztétikailag nem vezet, azt élénken bizonyítja a könyv bevégzése, ahol az író, ha csak a filmet még tovább nyújtani nem akarta, kénytelen volt hőse további sorsát összefoglaló tizennégy fáradt sorból csomót kötni a mesezsák szájára, érezvén, hogy ugyanab-

Nagy István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1021 1969 JUN 19

NAGY ISTVÁN: PARASZTFEJ
(A vásárhelyi kiállítás anyagából)

vallor

munkaerőt, a
támaszpontot további terü-
letrablásaik céljára. Ez tény,
Ennek ellenére arról szóno-
kolnak, hogy az egyedül üd-
vözítő, Made in USA „sza-
badságot" akarják meghono-
sítani Vietnamban, mert ez
„megfelel az ottlakó em-
bereknek."

Csakhogy a vietnamiak
erélyesen tiltakoznak. Több-
ségük hallani sem akar a
texasi-mintájú szabadságról.
Ezt bizonyítja a DNFF har-
cosainak hősi ellenállása, a
buddhista tömegek elszánt
tiltakozása, a tűz-, a gáz- és
a vegyifegyverek borzalmai-
nak alávetett nők és férfiak
millióinak dühös haragja, és
a békeszerető emberiség nö-
vekvő felháborodása. De
egyik a betolakodó jenkik
elgáltatják a legfőbb bizo-
tékokat.

HÁROM KÉPET muta-
be olvasóinknak. Mind

a három bejárta az egé
világot. Ezek a képek b
szélnek önmagukért. Hitel
„vallomás" valamennyi. Ne
csoda, hogy Bertrand Russe
társadalmi bíróság elé akar
ja állítani az értelmi szerző
ket, a magas rangú ameri-
kai államférfiak és katonák

Az igazán előkelő gondolkozásu nő nem tudta követni gyermekeit, — megállott a múlt századvég szokásainak a partján. Az egész lakást, az életmódjukat ez a megállás jellemezte. Mintha leányainak három szobája és öltözködése az új irányt mutatná, merőben eltérő volt az övétől. És csak az apa állandóan résenálló, levezető jóságának köszönhették, hogy mindez nem élesedett valóságos harccá és mindkét fél a maga életét élhette.

Az inas már kikészített nehány vázát. Ila a fehérre ujabb pirosság rétegeződik. De nem akart ellenkezni az anyjával. Összenyalábolta a virágokat és lassan haladt fel vele a terrasz széles lépcsőjén.

Az inas már kikészített nehány vázát. Illa a fehérre lakkozott asztalnál huzogatta le a rózsák alsó leveleit. Szeretettel állította vízbe az epedő virágokat.

Anyja hintaszékbe dőlt. Nem lendítette meg, mintha nehezére esnék ez a parányi mozgás is. Fáradtan szólt a leánynak, bár voltaképen már nem tartotta olyan fontosnak a mondanivalóját, mint mikor beindult:

— Én azt hiszem, hogy ennek a kis Annusnak ártottál a kihozással . . .

— Miért ártottam volna anyuskám? Hiszen olyan boldog! Valósággal kivirult. Meglátod, mire a szabadsága letelik, egy másik kis Annust viszünk vissza.

— Lehet, hogy egy szerencsétlen kis Annust.

Ila kiejtett a kezéből egy hosszúszárú, illattalan Druschkyt.

— Szerencsétlent? Hát miért lenne nálunk szerencsétlen . . .

— Nem jó az, ha valakit kivesznek a maga viszonyai közül. Hiszen én is épen úgy bánok vele, mint a legelőkelőbb vendégemmel. De attól félek, hogy ez a környezet és az itteni élete arra vezeti majd, hogy ő is épen olyan, mint ti vagytok . . .

— Nálam mindenesetre még különb is, mert én nem csinálok semmit. Eta, Vera és Annus egyformán dolgoznak és szükség esetén fenntartják magukat . . .

— Ugyan Ila! Egyetlen vigasztalásom, hogy te legalább nem ültél fel ennek az új hóbortnak! Mindig attól féltem, hogy egyszer csak te is itt hagysz és elmégy . . . na, például masamódnak, mint a Bánócy leány.

— A Bánócy leány nem tehetett másképen. Erdélyben koldusok lettek a földreform miatt, — milyen szép, hogy ideát tisztességes életet teremtett magának, meg az anyjának!

— Igen, igen . . . De hát most nem erről beszélünk . . . Én csak azt akarom tanácsolni, hogy vigyázz Annusra! Nem gondoltál még arra, hogy egész életére kihatna, ha például beleszeretne . . . Na, — mondjuk, Ferencybe . . .

— Ferencybe?

Ila révetegen nézett maga elé. Két rózsa is várakozott még előtte, de már egyet sem látott. Pedig kereső keze ott mozgott a levelek között. Ez a gondolat már megmutatkozott neki az özvegy szobájában is, igaz, hogy akkor nem az Annus iránt érzett jóindulat mutatta meg. De most, hogy voltaképen passziv anyja is ugyanezt mondta, már nem tudta olyan könnyen elhessegetni magától.

Vera jött lefelé. Még járás közben is olvasott.

— Elesel Vera!

A legkisebb leány felijedt az anyja kiáltására. Összecsapta a könyvet és lefutott melléje. Megcsókolta a kezét és óvatosan, hogy meg ne sértse a könnyü pouderréteget, megcsókolta duzzadó arcát is.

— Borzasztó ez az örök olvasásod. S ha még valami érdekes dolgokkal rontanád a szemedet! De nem tudom megérteni, miért szereted ezeket az értelmetlen dolgokat.

— Anyu, ez a legszebb könyv, amit mostanában olvastam! Rathenau írta: Von kommenden Dingen. Szeretném lefordítani, hogy így is a magamévá tegyem minden szavát.

Nagy István: Tanulmány

— Bizonyosan megint valami kommunista írás! Hiszen ilyenekkel van tele az egész házunk! A multkor az a Claudet Anet regény került a kezembe. Regény . . . Na, köszönöm én az ilyen regényt! Szemérmetlen, utálatos az a Lydia . . .

— Oroszország mája teremtette meg ezt a minden gondolkozás nélkül élni akaró szegény teremtést, aki nem törődik a holnappal, — hiszen egyáltalában nem bizonyos, hogy lehet-e számára holnap. Én nem mentem őt, csak sajnálom. De a Rathenau-könyv után nem kell kifüstölnöd a terraszodat, anyu. Épen az ellenkezője a kommunizmus dicsőítésének. Ő azt mondja, hogy feltétlen és minden egyes esetben öncéluvá válik, mert, mihelyt valaki a hatalom vagy a vagyon bizonyos polcára feljut, azonnal konzervativen őrzi a maga hatalmát és vagyonát . . .

— Jó, jó, — ezt én úgysem értem ilyen melegben. Majd beszélhetsz róla Kazay barátoddal! Ila, — most hallgass ide te is! Nem jó megoldás lenne, ha Annust ezzel a Kazayval hoznánk össze? Azt mondják, van egy kis vagyona is. Nagyon összeillenének.

Most Vera nézett olyan döbbenten az anyjára, mint az előbb Ila. Arcán a meglepetésen kívül még más, meghatározatlan érzés is tükröződött. Gúny, gőg, a tulajdonos védelme, vagy egyszerűen a birtokos csendes nyugalma volt-e az, ami lassan kisimította újra a vonásait?

— Én azt hiszem anyu, hogy Kazay nem venne el olyan leányt, aki nem lenne társa a munkájában. Épen most akarja megírni Magyarország különböző társadalmi rétegeinek viselkedését a kommün alatt . . . Fogadni mernék, hogy Annus sem nem figyelte ezt, sem nem olvasott olyan munkákat, hogy segítőtársává tehetnék.

Letette a könyvet. Leült egy fonottszékbe. Összekulcsolta a feje alatt a két kezét. Távolbanéző szemében

Pásztortűz 1930. jun. 1.

megnézte magát a kúszórózsák tömege, amely megakasztotta a messzebblátást. És Vera mégis messzebb látott. Csendes könyvtárszobát látott. Az íróasztalnál egy dolgozó férfit. S valahol a szobában egy nő is van ... Buzgón segít neki. Könyveket adogat, jegyzeteket készít, vagy egyszerűen hallgatagon várja, mikor kell cselekednie egy halk kérdésre, vagy mikor kell vitatnia valamit, hogy több oldalról lássák.

Ila figyelte a hugát. Áldott kedélyén nyomtalanul hullámzottak át az előbbi rossz érzések. Most már újra a vidámság ördögei bujkáltak a szemében és hamarosan szót is kértek maguknak:

— Megvan! Csakis Vera lehet a kiválasztott!

Ez a mondás annyira beleillett a kicsi gondolataiba, hogy az alacsony leány felegyenesedett. Kérdően nézett a testvérére:

— Persze, — te még nem is tudod, hogy kérőnk akadt! Gondolhatod, milyen boldog anyuka. Csak az a kár, hogy az itteni bolond törvények nem engedik meg a poligamiát, — különben a legszívesebben mindhármunkat hozzáadna. Ugy-e, drágám?

Letérdelt az anyja mellé és incselkedve nézett fel reá.

Komolyságát mindenáron őrizni akarta Méreyné. De a nevetés erősebb volt nála.

— Bolondos gyermek! Csak nem azért töprengek ilyen régen a sorsotok felett, hogy most ilyen házasságot szánjak nektek!

— Már pedig: ami biztos, biztos! Azt akartam ugyan indítványozni, hogy huzzunk sorsot, nehogy az irigykedés örök ellenségekké változtasson bennünket. De most már azt mondom: Itt el kell hallgatnia minden önzésnek. Beszélek Etával is. Félreállunk! Csakis a Vera műveltsége dönthet. Mi bizonyosan nem is kellenénk *neki!*

Hihetetlenül tréfás páthosszal mondta ezt és lefelé hajló szájjal, gyermekes szepegéssel olyan groteszkül utánozta a sírást, hogy anyja újra nem birt a nevetésével. Vera kérdően nézett egyikről a másikra. Hogy nem kapott választ, előrehajolt és megrázta a térdelő Ila vállát:

— Mit beszélsz Ila?! Egy szót sem értek!

Ila felállt. Szívére tette a kezét. Ripacsszínészek prologjához hasonló hangsúllyal mondta el a nagy ujságot:

— Jön, jön, jön a hattyúlovag a Mérey család érdemtelen portájára! Azért jön, hogy három leány közül kiválassza magának a legszebbet, legműveltebbet és a leghaziasabbat. A leggazdagabbat csak azért nem követeli, mert sejti az apa bűnös konokságát, hogy nem rövidítené meg gyermekeit, még akkor sem, ha ezzel Ő Kitünőségét köthetné magához. És mivel szegény Ila tudatlan és meglehetősen ügyetlen teremtés, Etának pedig a gazdálkodáson kívül másra nincs elég esze, így csakis a legkisebb, a művelt és szépséges Verácska lehet a kiválasztott.

Átugrott a másik asztalhoz. Felkapva a kimaradt két szál rózsát. Térdrehajtva nyújtotta át Verának:

— Engedd meg ó szépek szépe, hogy felmagasztaltatásod napján hódolattal üdvözöljön irigy néned ...

Vera haragosan nyúlt a könyv után.

— Mi lelt Ila ... Értelmetlen vicceid helyett jobb lenne, ha te is olvasgatnál valami komolyabb könyvet.

— És ez meg sem kérdezi, hogy ki a hattyúlovag?!

— Igazán nem vagyok kiváncsi reá!

— Hát csak azért is megmondom. Pé-ter-O-li-vér!!! Főgimnáziumi történelem és földrajzszakos rendes tanár. Ha-ha-ha-!

— Ugyan Ila!

— Várj csak, te hitetlen! Ma még csak anyja áldáskivánását hozza, de a jövő héten már a tiszteletreméltó anyós is jön és keblére ölel sorba mindnyájunkat!

Kajánul az anyjára nézett. Távolabb menekült.

— Remélem tudja az illemet és anyukán kezdi!

Méreyné a legyezőjével csakugyan utána csapott. De a leány már a lépcső harmadik fokán állt. A két vázát magasra emelve haladt felfelé. Árnyéka eltorzultan kapaszkodott utána. De nem tudta elűzni csengő nevetését, amely elkisérte a szobájáig.

XI

A komoly Etát bosszantotta fel legjobban az Olivér szándéka, amelyet az Ila komikus előadása helyett a Vera felháborodott szavaiból tudott meg. Egészen elmerülten jött haza. Kisérője, a fiatal Páloss Zoltán lesegítette a lóról, de azután újra lóra ült, hogy a hétvégi számadásokat elintézze. Csak a meleg hangja maradt itt az Eta szívében:

— Viszontlátásra. De hét előtt nem igen jöhetek!

Ez a nap nagy változást jelentett az Eta életében. Nem beszélhetett róla senkivel, mert elhatározták, hogy egyelőre még hallgatnak az eljegyzésükről. Ugyanis egy hosszan huzódó per vitássá tette a férfi egész vagyonát. Már két év óta csak kezelője volt a birtokuknak, mert egy gonosz rokon perrel támadta meg apai nagynénjükről öröklött vagyonukat. Hónapok is eltelhetnek, míg véget ér, hiszen a pénzzel el kell számolnia a zárgondnokságnak és nem siettetheti az ügyet. Néha úgy érezte, hogy nagyon is kétséges a kimenetele. De mától kezdve már nem bántotta ez. Hiszen Eta megmondta, hogy nem törődik az anyagi helyzetével.

És most ebbe a megnyilatkozással és szerelemmel megtelt napba csapott bele ez a groteszk élmény.

A leány szeme megvillant. Lovaglóostorával belesuhintott a levegőbe. Évek óta vajudó szerelmükre gondolt. A szótlan szerelemre, amely eddig lezárta a fiú ajkát, mert becstelenségnek tartotta bizonytalan sorsához kötni a leányt. És talán még ma sem formálódott volna szavakba, ha a véletlen fel nem szabadítja őket.

Mikor a fasorba kanyarodtak, a férfi szomorúan nézte földjén a zöldesen hullámzó kalásztengert.

— Milyen furcsa, hogy úgy kell néznem, mintha már nem lenne az enyém. Pedig hogy szerettem! Istenem, — hogy szerettem! És hozzá kell szoktatnom az érzéseimet, hogy mégis csak elvehetik tőlünk.

Eta alatt megugrott a ló. Erős kézzel szorosabbra fogta a meglazult gyeplőt, de időbe került, míg újra lépésbe vette a menését. Csak akkor kérdezte meg az utána vágtató férfitól:

— Rosszul áll az ügyük?

— Ki tudná megmondani: hogyan áll? Hiszen olyan bonyolult. A nagynénénk úgy nevelt fel bennünket, hogy mi leszünk az örökösei. Tudta, hogy apánk nem a maga hibájából veszítette el a vagyonát. De nem is törődött volna ezzel sem. Hiszen szerette apánkat és szeretett minket is. Végrendelkezett is, egészségesen, teljesen szellemi erejében. De amugy is mi álltunk legközelebb hozzá. És, — hiszen tudja Eta, mikor a beteg szívével Neuheimba kellett mennie, úgy volt, hogy én is megyek utána aratás után. Akkor látogatta meg az a gazember. Monte-Carlóból került elő, — azelőtt ötször sem látta. Egészen távoli rokon volt. Valószínű, hogy zsarolni akart tőle. Azt sem tudom kideríteni, hogy meddig voltak együtt. Ő azt állítja, hogy egy kis parasztházból járt be a fürdőbe és két hétig ápolta a haldoklót. De Mari néni nem lehetett akkor még haldokló, hiszen egészen vidám leveleket írt nekünk és nem emlékezett meg erről a hirtelen előkerült rokonról. És most egy szállodai szobaleánnyal, meg az állitólagos inasával bizonyítja, hogy halála órájában neki hagyta az egész vagyonát. Lehetetlen reájuk bizonyítani a hamiseskűt, annyira összetanultan vallanak. És mi tehetetlenül várjuk a bíróság döntését. Két hét ismeretségét, vagy egy egész élet változatlan szeretetét fogadja-e el alapnak?

(Folyt. köv.)

Nagy István (1873-1937)

„Táglép" o.v. 38x47.

J. l. j.: Nagy István Védett.

Kiáltási ár: 6000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Nagy István

„Öregamsony" Pastell 41x31 cm

J.f.j.: Nagy István 1917

Zikáltási ár: 8000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Nagy István

A Somogyi Képtár anyaga ből összeállított kiállítás nyílt X.19-én Kaposvárott. Többek között Rippl-Rónai, Vaszary János, Egry József, Rudnay, Nagy István és Rumffy Lajos festményei láthatók

Magyar Hirlap 1976/245/10

Nagy Istvánné

„Parkban" Pastell 28x40

S. l. j.: Nagy Istvánné 2. ár: 6000 Ft.

BÁV 40.Képaukció katalógus Bp.1976 szeptember

Nagy István

„Erdélyi parasztt" pastell 68x48

s.f.j. Nagy István (Sérült)

2. ár: 8000 ft.

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976 szeptember

Nagy István (1873-1937)

„Boglyák" Pastell 50x70

J. l. j. Nagy István (Szerült)

2. ár: 5000 ft.

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.szeptember

Nagy István. kstő

...ltak a felvonuló brigádok élén.
... vegyikombinát vagy az erőmű
...azgatója egy sorban dolgozott a
...unkásokkal, a városi pártbizott-
...ág titkára és a tanácselnök is
...gyütt lapátolt a többiekkel, ami-
...or a művelődési ház vagy a vá-
...ossá alakulás huszadik évfordu-
...jára berendezett jubileumi park
...pült.

A kazincbarcikaiak megtanul-
...ak dolgozni, áldozatot hozni a
...árosért. Általuk is megoldható
...ondok esetén nem sopánkodtak,
...em kilincseltek, maguk terem-
...ettek rendet. Munka közben
...ind jobban beláttak a város, a
...ezetés gondjaiba is. Ha kevés
...olt a zöldség vagy a gyümölcs,
...em az ellátás csődjét emleget-
...ék, inkább csitítgatták a hábor-
...ókat, hogy az összkomfortos la-
...ás, a bölcsőde, a sok kulturális
...s szórakozási lehetőség is az el-
...tás tartozéka.

Nem lebecsülendő a közös vál-
...lkozások emberformáló ereje
...em. A legjobbak emberségéből
...rra is futotta, hogy a kaland-

Tam

N

ZETRŐL

...ra is
...gő 7
...aka
...A
...nem
...nem
...tok
...cik
...kez
...tett
...tot
...hog
...ösz
...lass
...eset
...Kö
...koz
...gár
...dig
...tett
...vig
...érz
...bor
...igé
...mea

...vük
...ra is
...gő 7
...aka
...A
...nem
...nem
...tok
...cik
...kez
...tett
...tot
...hog
...ösz
...lass
...eset
...Kö
...koz
...gár
...dig
...tett
...vig
...érz
...bor
...igé
...mea

...hány ezer az őslakos, a többség az ország 180 városából-falujából települt ide.

Az alapok lerakásától

Érdekes, hogy a várossá érés folyamatában milyen kiemelkedő szerep jutott az alapok lerakásának. Amint a festői völgy két oldalán nőni kezdtek a téglaházak, úgy forrósodtak fel az érzések is. Akkoriban egy kőművesbrigád vendégeként jártam arra, és az első percekben túlzottnak találtam azt a már-már gőgösnek ható honfoglalói önérzetet, városalapító büszkeséget, amellyel az a tizenöt ember fogadott. De amikor a térdig érő sárban, a gödrök és a téglahegyek közötti, számomra arc nélküli összevisszaságban eligazítottak, és megláttatták velem a majdani város képét, már nem volt nehéz megértenem, hogy milyen lobogtató érzés lehet új vá-

7.

f/

Nagy István festő M.D.K.

Domboldalban legelő tehenek, pasztell / 1920-as évek vége/ repr.

Szántás Erdélynen , pasztell, / 1927/ repr.

Virágcsendélet, pasztell / 1930/ repr.

"Őzike" pasztell / 1930/ repr.

Szerb parasztasszony, pasztell / 1929-1930 körül/ repr.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina

35-39. kép */ .

f/

Nagy István festő M.D.K.

Domboldalban legelő tehenek, pasztell / 1920-
as évek vége/ repr.

Szántás Erdélynen , pasztell, / 1927/ repr.

Vir ágcsendélet, pasztell / 1930/ repr.

"Őzike" pasztell / 1930/ repr.

Szerb parasztasszony, pasztell / 1929-1930 kö-
reül/ repr.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina

35-39. kép ./ .

g/

Nagy István festő M.D.K.

Asszony a szélben, pasztell / 1930-as évek ele-
je/ repr.
Három ember vizparton, pasztell / 1930-as
évek vége/ repr.
Hartai tóparton, pasztell/ 1931/ repr.
Erdélyi havasok, pasztell / 1930-as é .eleje/
Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina repr.

40-43. kép ./ .

h/

Nagy István festő M.D.K.

Dr. Aszalós Imreportréja, szén-pasztell, 1932 u. repr
Legelő birkák, pasztell / 1930-as évek első f. / repr.
Hegyek alján, pasztell / 1930-as é. első f. / repr.
Juhok patakparton, pasztell / 1920-as évek vége, vagy
1930-as évek eleje/ repr.
Cimlap: Kucsmás parsztfej, / 1920 k. / repr.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 44-47. kép

h/

Nagy István festő M.P.K.

Dr. Aszalós Imreportréja, szén-pasztell, 1932 u. repr.
Legelő birkák, pasztell / 1930-as évek első f. / repr.
Hegyek alján, pasztell / 1930-as é. első f. / repr.
Juhok patakparton, pasztell / 1920-as évek vége, vagy
1930-as évek eleje/ repr.
Cimlap: Kucsmás parsztfej, / 1920 k. / repr.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 44-47. kép

d'

Nagy István festő M.D.K.

Karám télen, pasztell / 1927/ repr.
Kaszálók, pasztell / 1930-as évek első fele/ repr.
Kaszáló, pasztell / 1920-as évek második fele/ repr
Kucsmás pásztor/ pasztell / 1920-as évek második fele/ repr.
Tópart, pasztell / 1920-as évek második fele/ repr.

Pap Gábor: Nagy István, Bp. 1965. Corvina 26-30 kép

. / .

Karám télen, pasztell / 1927/ repr.
Kaszálók, pasztell / 1930-as évek első fele/ repr.
Kaszáló, pasztell / 1920-as évek második fele/ repr
Kucsmás pásztor/ pasztell / 1920-as évek második fele/ repr.
Tópart, pasztell / 1920-as évek második fele/ repr.

e/

Nagy István festő M.D.K.

Tópart legelő birkákkal, szén, / 1920-as évek második fele/ repr.

Palánkok, pasztell / 1920-as véek második fele/ repr

Anya gyermekével, pasztell / 1920-as évek második fele/ repr.

Bányaló, psztell/ 1920-as évek másodeik fele/ repr.

Pap Gábro: Nagy István, Bp. 1965. Corvina 31-34 kép

·/ ·

e/

Tópart legelő birkákkal, szén, / 1920-as évek má-
sodik fele/ repr.

Palánkok, pasztell / 1920-as véek második fele/ repr

Anya gyermekével, pasztell / 1920-as évek második
fele/ repr.

Bányaló, pasztell/ 1920-as évek másodeik fele/ repr.

./.

b/

M.D.K.

Nagy István

Édesanyám, ceruzarajz, / 1918/ repr.
Öregasszony, szén-pasztell / 1919/ repr.
Fejkendős öregasszony, pasztell / 1917/ repr.
Házak, szén-psztell / 1920/ repr.
Heverésző parasztfiuk, szén / 1920/ repr.
Öregember, pasztell/ 1919/ repr.
Falu, pasztell / 1920-as évek vége / repr
Viz partján , p sztell / 1920-as évek vége/ repr.
Legelő tehenek, p sztell / 1920-as évek közepe/

Kap Cábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina

9-17. kép ·/ ·

b/

Édesanyám, ceruzarajz, / 1918/ repr.
Öregasszony, szán-pasztell / 1919/ repr.
Fejkendős öregasszony, pasztell / 1917/ repr.
Házak, szén-pasztell / 1920/ repr.
Heverésző parasztfiúk, szén / 1920/ repr.
Öregember, pasztell/ 1919/ repr.
Falu, pasztell / 1920-as évek vége / repr
Viz partján , p sztell / 1920-as évek vége/ repr.
Legelő tehenek, p sztell / 1920-as évek közepe/

9-17. kép ./.

c/

M.D.K.

Nagy István

Legelő nyáj pásztorral , pasztell / 1920-as évek k
közepe/ repr.

Béres, pasztell / 1920-as évek közepe/ repr.

Kucsmás parasztfej, pasztell/ 1920-as évek közepe/ repr.

Tarisznyás kisfiu, pasztell / 1920-as évek közepe/ repr.

Bojtos pásztor,

Papp Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina
18-21. kép /.

18-21. kép \

c/

Nagy István festő M.D.K.

Botos pásztor pasztell, / 1920-as évek kö -
zepe/ repr.

Temető, szén-pasztell, /1920-as évek második
fele/ repr.

"A bamaba" , paszt ll / 1920-as évek közepe/ repr.

Kalapos öregasszony, pasztell / 1920-as évek má-
sodik fe le/ repr

Pap Gábor: Nagy István, Bp. 1965. Corvina

22-25. kép

c/

Nagy István festő M.D.K.

Botos pásztor pasztell, / 1920-as évek kö -
zepe/ repr.

Temető, szén-pasz ell, /1920-as évek második
fele/ repr.

"A bamaba" , paszt ll / 1920-as évek közepe/ repr.

Kalapos öregasszony, pasztell / 1920-as évek má-
sodik fe le/ repr

Pap Gábor: Nagy István, Bp. 1965. Corvina

22-25. kép

Nagy István

Krétarajzokkal nagyon az akvarell és pantell festők kiállítása a ~~[illegible]~~ Nemzeti Szalonban

Magyarság, 1927 V. 26.

Nagy István, festő 1 MDK

A magányos művének közé tartozik.

Szül.: 1873-, megh. 1937-ben. – Végigjárta a kor leghíresebb akadémiáit, tanulmányozta a leghíresebb múzeumokat, művészete azonban hámulatos gyorsan levetkőzte a hatásokat és modosságokat. Itthon is végigjárta Erdélyt, az Alföldet, Dunántúlt, Délbidéket. – Valósággal nomád volt: állandó lakhely és műterem nélkül.

Timár Árpád: Nagy István festményeinek kiállítása

Székesfehérvárott 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. jan. 20.

98

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

—di— Festőművészeti vázlatok.

Dunantúli Napló, 1957. máj. 28 - 3 hap

Nagy István

Baja város kiállításának katalogusá-
ban szerepelt: Falu a domboldalon paszteljével
Nádas —"—
Hegyek között —"—
Falu vège —"—
Út a domboldalon —"—

Nemzeti Szalon Művészeti Egyesülete 1935.VIII.17 – IX.1.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-sz

Utalvány-szám...../Bi.....ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára ál

.....

Pengő [redacted]

azaz [redacted]

[redacted]

A .....Pengő.....fillérről kiállítandó.....

.....

.....

Budapesten, 19 .....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv lap-száma	Számlázás

Nagy István.

Emlékkiállitást rendezett müveiből a Nemzeti Szalon 1948-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Nagy István

Képzőművészet 1934. 79. sz. 245.l.

Nagy István

A parasztság szenvedéseinek ábrázolója

Vályi Gábor: „A Modern Magyar Festészet"
(Könyvszemle)
THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. II. No. 1. 1961
168 l.

Nagy István MDK

Pipázó katona, pasztell

Miesarnok 1917 tavaszi tárlat

Nagy István

Szerepel „Az alföld a magyar festészetben" c. kiállításon

Vigília, 1959, XI. n., 691old.

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatlan.

Frank János: Kurucz D. Istvánnál
Élet és Irodalom, 1966. márc. 5 - 8 lap.

1964

Nagy István festő

festőművész kiállítása lesz a
Nemzeti Galériában.

– Öt és fél millió múzeumlátogató
1965-ben 9.

NÉPSZABADSÁG, 1966. jan. 6.

MDK

Nagy István

R.A.: Erdélyi müvészek, erdélyi tájak. A Szépmüv. Muzeum alkalmi kiáll. Magyar Nemzet 1940.szept.22. 10.1.

Nagy István MDK

Téli táj, pasztell

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Nagy István.

a bajai Türr István múzeumban kiállított tári nyílik „Duna a festészetben" címmel, melyen a dunai falvakban tett barangolásait ábrázoló képei szerepelnek. (emlékeztető)

Bácskiskunmegyei Képújság, Kecskemét, 1952. Febr. 24.

MDK

Nagy István

Szentimrei J.: Székely népmüvészeti alkotások.
Erdélyi Helikon 1930. 7. sz. 587.l.

Nagy István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1963 MÁJ 15

Nagy István emlékkiállítás Baján a művész születésének 90. évfordulóján

A BAJAI Tanítóképző Intézet dísztermében nyílt meg a Nagy István festőművész életművéből összegyűjtött kiállítás. Annak a szűkszavúan is sokat mondó művésznek a képeit nézegettem, akit bár személyesen nem ismertem, de felesége, egyetlen fia, s nem utolsósorban döbbenetes erejű festményei életre keltették számomra.

A kiállításon ott láthatók a lemondás, a vándorlás éveiben festett bársonyos lankák, borongós, megrázó erejű önarcképek, és a munkában görnyedő szegény emberek portréi. Ahogy időben távolodik, úgy nemesedik művészete. Nagy István az alföldi parasztfestők szellemi rokona és a realista festő tiszta, szerény hangjával szól hozzánk.

KORA idegenkedve fogadta műveit, mert azok formai és tartalmi kifejezésükkel távol álltak az akkori polgári világtól. Képei örök emberi tartalmat sugároznak, nem érzékenykednek, nem ostromolnak, hanem inkább szomorúan tiltakoznak az elnyomó társadalmi rendszer ellen. Megragadóan sötét tónusú festményei mindig valami nyugtalanságot, expresszivitást is kifejeznek, érezhető rajtuk a művész önmardosása, amelyben fogantak, s ezt a drámai feszültséget átsugározzák a nézőbe is. Inkább érzelmileg hatnak, s ez igen sok lehetőséget rejt még a mai festészet számára. A belső kifejezés hangjára való állandó és odaadó figyelem szinte a látomások szintjére emelte festészetét. A hihetetlen jellemző erő, a tömondatszerű előadásmód sajátos formanyelvet alakított ki, amely megkülönbözteti másoktól.

Nagy István nem „ugrott ki" egy-egy képével, hanem töretlen úton fejlődött és különösen élete derekán adta legértékesebb műveit, tehetségének kincseit.

A TANÍTÓKÉPZŐ intézet dísztermében látható képek csak kis hányadát teszik ki azoknak a még Baján fellelhető alkotásoknak, amelyek Nagy István életművét teljesebbé tehetnék. Dicsérni kell azt a megoldást, hogy a kiállításon kivágott újságcikkek, könyvek ismertetik a művész életútját. Feltétlenül hiányolni kell azonban, hogy nem csoportosították a képeket keletkezésük időrendje szerint. Igy ugyanis érzékeltetni lehetett volna Nagy István művészetének fejlődését, kiteljesedését. Mindettől függetlenül az egyszerű néző is érzi, hogy egy nagy művész képei előtt áll, mert a belőlük áradó szuggesztív erő lenyűgöző.

Mészáros Fülöp

üresen álló társa elé g
volna. Ezzel szemben a
csapat a 43. percben forn
madását góllal fejezte be
Fordulás után

**teljesen kiegyenlített l
játék, sőt az Építők
veszélyes támadást vezetett**

és az egyenlítés a levegőben lógott. Így az egyik bajai támadásnál a 12. percben Páncsics I-et a büntetőn belül felvágták, de a megtorlás elmaradt! A 19. percben azután egy azonos, talán még enyhébb helyzetben a játékvezetői síp megszólalt: 11-es, 2:0! Erős Építők-rohamok

láttuk-hallottuk

· **KÖNYVAJÁNDÉKKAL** lepte meg a kiskunfélegyházi JTST a most érettségiző sportolókat. Értékes könyvet kapott Lőrincz Ilona kézilabdás, a Móra Gimnázium, Sahin Tóth Dezső, a megyei ifjúsági labdarúgó-válogatott tagja, a Petőfi Gimná-

8. Nagymányok	23	10	2	11	36:40	22
9. Kalocsa	23	8	6	9	42:55	22
10. Sz. Petőfi	22	8	5	9	24:30	21
11. Mohács	23	9	3	11	29:37	21
12. Pécsszabolcs	22	5	8	9	24:31	18
13. Kiskunhalas	23	6	6	11	26:36	18
14. N. Dózsa	23	5	7	11	32:41	17
15. Siófok	23	3	6	14	27:52	12
16. Dombóvár	23	5	2	16	18:40	12

Kiskunfélegyházi fiatal megyénket az ország

Kecskeméten a Cifrapalotában befejeződött a vidéki sakk területi egyéni döntő. Ezen megle-petés a Kiskunfélegyházi Fáklya fiatal versenyzőjének, Vadásznak a második helyezése. A kiskunfélegyházi sakkozó képviseli majd megyénket az országos középdöntőn.

Végeredmény: 1. dr. Bodnár (Szegedi VSE) 8, 2. Vadász (Kiskunfélegyházi Fáklya) 8, 3. Marosi (SZVSE) 7,5, 4. Szemző (Bajai Spartacus) 6,5, 5. Pápai (K. Vörös Meteor) 6, 6. Rieger (MTK) 5, 7. Kalmár (SZVSE) 4,5, 8. Tószögi (Békéscsabai VSTK) 4,5, 9. Fekete (Szentesi Spartacus) 4,5,

Mai jegyzetünk

A drágán megfizetet

Amint előttünk fekszik ez a bírói ítélet súlyos vádjával, úgy érezzük, hogy elrettentő példaként a nyilvánosság elé kívánkozik.

Még az ősszel történt, egy összevont járási I. osztályú labdarúgó-mérkőzésen, Vaskúton. Király Lajos jánoshalmi játékos akkor ugrott páros lábbal Schön György vaskúti labdarúgó sípcsontjára, amikor a labda a közelükben sem volt. A súlyos sportszerűtlenség ügye bíróság elé került. Király Lajost a bíróság 4000 forint kártérítésre és az összes kórházi költségek viselésére ítélte.

Az ügy papíron tehát elintéző-

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatás.

Frank János: Kunics D. István
Élet és Irodalom, 1966. márc. 5 - 8 lap.

Nagy István MDK

Öreg paraszt, pasztell

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK

Nagy István

/T.D./: Erdélyi müvészek, erdélyi tájak a Szép-
müvészeti Muzeum grafikai kiállitásán. Esti
Ujság 1940. szept. 23. 7.l.

MDK

Nagy István

Magányos fák a Balaton partjan, pasztel
Balatoni hangulat I., "
Balatoni hangulat II., "
Balatoni hangulat III., "

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 16.lap

Nagy István

MDK

Anonyma, pasztell

Mücsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Nagy István

Tájkép, pasztell

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

Nagy István

festő

l.

Lykafest 1896-1914

69. l.

MDK

Nagy István

S.L.: A Székesfőv. Képtár uj szerzeményeinek kiáll.
Pesti Hirlap 1941. ápr. 9.

MDK

Nagy István

Balatoni hangulat IV., pasztel
Balatoni borus hangulat, "
Balatoni hangulat, "
Vitorlák a Balatonon, "
Vitorlások Kenesén, "

A Balatoni Társaság II. Kiáll. Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 16.lap

MDK

Nagy Istvan

Holt Dunaág. Pasztell.
Gimesi táj. "
Csiki hazámból. "

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15.Műcsarnok. Kat. 11.o.

Nagy István

Portré.
reprodukció

Jelenkor, 1963. 12. szám 1183. oldal

MDK

Nagy István

Művével résztvett a kiállitason.

KmTars. 1943. marc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 28.lap

MDK

Nagy István

jászberényi "Békás-kut" E

Kaposvári Gyula: Szolnok megye képzőművészeti alkotásokkal való ellátottságáról.
JÁSZKUNSÁG 1963. márc. 19-27. lap. 21. lap

Nagy István

szerepelt a XIII. Országos Vasutas Képzőművészeti Kiállitáson /Bp. Nyugati Pályaudvar kulturtermében/.

Ahol a gyermekrajzok kategoriájában jutalomban részesült/rajzaiért/.

§b): Tárlat a váróteremben.

Északmagyarország 1963. jul. 24.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

DÉLMAGYARORSZÁG

JAN 18.

... Beszken, ...nyszemon és Algyőn vették.

— KÉT KIÁLLÍTÁS HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN. Januar 19-én déli 12 órakor a hódmezővásárhelyi Tornyai János múzeumban Nagy István grafikai műveiből és a XVIII—XIX. századi ötvösművészet legjelentősebb alkotásaiból nyílik kiállítás. Megnyitó beszédet dr. Dömötör János múzeumigazgató mond.

1021

A Vöröskereszt

ar Dá[illegible]

e hazánkban

A küldöttséget a Ferihegyi repülőtéren Kristóf István, az MSZBT főtitkára, Erdélyi

MDK

Nagy István festöm.

Havasi tájkép. Olf.

KMT 1905/6 téli kiáll. Kat. 56.l.

Nagy István festő M.D.K.

1873-ban született Csikmindszenten, parasztszülőktől.

Az itthoni tanulmányok után hosszu időt tölt külföldön-München, Párizs, Itália

Évekig járta Erdély, majd az Alföld és Dunántul falvait

Utolsó beteges éveiben nélkülözött.

Anya-portré,

Első világháborus katona-portrék,

Öreg székely

Magyar Nemzet 1963. december 4. 4.l.

Nagy István festő M.D.K.

Hartai parszt,

Szerb asszony,

Kalapos öregasszony,

Zöld mellényes leányka.

Önarcképek,

Gyilkos tó,

Mély ut Porván,

Magyar Nemzet 1963. december 4. 4.l.

/v/

Nagy István festő M.D.K.

Ősz a B akonyban.

Tájképek, Dunántul, Alföldi tanyák,

Ritly Valéria: Nagy István emlék-kiállítás Baján

Magyar Nemzet 1963. december 4. 4.1.

M.D.K.

Nagy Lehel
festő

Eddig nem ismert grafikai műveit
mutatta be a gyulai múzeum.

— : Hírek
Művészet, 1964. január - 46 lap.

Nagy István MDK

bajai festőművész

hamarosan sor kerül müveinek kiállitására a bácsalmási müvelődési ház és a Bajai Türr István Muzeum közös rendezésében.

K.A.: Együttmüködés. Kiállitások, tárlatok Bácsalmáson.
Petőfi Népe. 1963 dec. 14.

Nagy István.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1929-1

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Nagy István.

Kiállitotta müveit a Könyves Kálmán Szalon 1917-ben.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kezirat.

MDK

Nagy István (1873 Csikmindszent - 1937 Baja.)

Fiatal katona mellképe. Jelezve: Nagy Ist.
Pasztell. Farkas István ajándéka.
Havas táj. Jelezve: Nagy István 1912. Kétszínű kréta.
Önarckép. Jelezve: Nagy István 1915. Kréta.

Szépművészeti Muzeum graf.oszt. 76.kiáll.1940.
Erdélyi művészek, erdélyi tájak. 15, 16. lap

M.D.K

Nagy Istvánné
festő

Parasztfejet" állítottak ki
"a Műgyűjtők körlátan.

A.M.: Műgyűjtők képei a Nemzeti Galériában
Élet és Irodalom, 1963. július 27 - 8 lap

Nagy István festő M.D.K.

/1873-1937/

Kazlak. Szén. 1910-es évek eleje, repr.

Az Alföld festője.

Genthon István: Magyar művészet a századforduló idején. Bp. 1962. 23. 26.1.

Genthon István: Magyar művészet a századforduló [illegible]-

[illegible]2.

MOK

Nagy István

A Műcsarnok háborus kiállításán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállítás.

Művészet, 1914. 541-542.l.

Nagy István MDK

Arcképtanulmány, pasztell

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.51.9.6

Nagy István.

Varga N.Lajos életrajza.
feldolgozta:Kopp Jenő.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.137.3.ó

Nagy István.

Moldován István kikérdezéséből.
kikérdező:?

Nagy István.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Sza
lon 1923-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Mdk

Nagy István

„egyetlen sort sem kapott" Körner Éva könyvében.

Dévényi Iván Két Könyv a XX. Század Magyar Képzőművészetéről

Jelenkor, 1968 11. 12

1104. L

Nagy István.

A Müvészház 1914-ben kiállitást rendezett müveiből.

Bende J: A Képzőmüvészeti egyesületek története, kézirat

Nagy István MDK

Havasi tájkép, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Nagy István, festő (1.) MDK

Kilencven éve született. Most emlékkiállítása nyílt meg Baján, a Türr István Múzeumban.

Egész életében barangolt. Begyalogolta Dunántúl, Alföld, Erdély és Jugoszlávia falvait. Baján röviddel halála előtt telepedett le. 1937-ben halt meg.

A kiállításoktól idegenkedett. Nagy festő volt.

Perneczky Géza: Nagy István Képeinek kiállítása Baján 8. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1963. dec. 4.

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatás

M. Kiss Pál: A hetvenéves Nagy István.
Művészet, 1964. január – 16 lap

Nagy István MDK

Szántás

Mücsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Nagy István

MDK

Szerepelt a fehérvári Csók István Képtárban rendezett téli tárlaton.

"Palántázók"

Sobor Antal: Téli ?/6 Tárlat.
Fejér Megyei Hirlap. 1964 febr. 9.

MDK

Nagy István

Magyar Művészet 1930. 58.l.

MDK

Nagy István

Dutka M.: XX. századi művek a bpesti magángyűjteményekből a Nemzeti Galéria uj kiállitásán. Magyar Nemzet 1963. jul. 7. 8.l.

MDK

Nagy István

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 21. 8.l.

mdh

Nagy István

művei a kiállításon IV. Galéria

— dor XX Századi Magyar Művészet
Népművelés 1963, 8. 12

33. l.

MDK

Nagy István

Domboldal.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV. A Munkacsy-céh
III.reprezentatív kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 14.1.

Nagy István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BAJAI HIRLAP

1963 MÁJ 15

tató munkájának forgalma.

— **Közel 60** eredeti mű, és nagyszámú írásos dokumentum ismertette a volt kiváló bajai festőművész, Nagy István munkásságát és életének fontosabb mozzanatait az elmúlt héten zárult gyűjteményes kiállításon.

Tíz önkéntes

szövarch 20.-221.lap

Nagy István.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende JÖ
A képzőművészeti egyesületek története,kézirat,

Nagy István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BAJAI HIRLAP
1963 MÁJ 1

Nagy István emlékkiállítás

1021

Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között nyitották meg városunkban a Türr István Múzeum közreműködésével, a Felsőfokú Tanítóképző Intézet KISZ-szervezete által rendezett Nagy István emlékkiállítást. A neves bajai festőművész születésének 90. évfordulója alkalmából megnyílt kiállításon Kincses Ferenc igazgató mondott beszédet, majd Aszalós Endre, a Felsőfokú Tanítóképző Intézet tanára méltatta Nagy István munkásságát.

szakszerű kis- és
nagyjavítását
a felsorolt kisipari
szövetkezetek végzik

MDK

Nagy István

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1927 évi Kincsesháza.

Nagy István MDK

A Seres János által irányitott szakkör fiatal tagja.

Ruttkai Anna: Képzőművészeti szakkör a Lenin Kohászati Müvek Bartók Béla Müvelődési Házban.

Északmagyarország. 1963. jan 13. 6. la.

Nagy István, festő (2) MDK

Az „alföldiek" között emlegettén leginkább. Vonzódott a tájfestéshez. Népi zonás jellemző művészetére: „A népballadák hangján szól hozzánk ..."

A bajai kiállítás a város magángyűjteményeinek anyaga mellett a múzeum és a Nemzeti Galéria anyagát mutatja be.

Perneczky Géza: Nagy István képeinek kiállítása Baján 8. 1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. dec. 4.

M.D.K.

Nagy Sztoán
Teslő

Művészete a szocialista
irányt követi.

Lancz Sándor: A szocialista művészcsoport
Művészet, 1965. január. 10 lap

Nagy István
festő -

M.D.K

Tolt-mű képviselte a művészet
a tárlaton.

Szabó Julia: XX. századi művek a bajai a magán gyüj-
temenyekben.

Művészet, 1965. február - 44 lap

Nagy István, festő

MDk.

Az „alföldi történet" reprezentánsa.

Murányi-Kovács Endre: Vásárhelyi történet
a M. Nemzeti Galériában 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. júl. 21.

"agy István festő M.".K.

Festészete rokonságot tart az alföldi mesterekkel

Bényi L szló : Az Alföld festé zetünkben 46.1.

Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960.

Nagy István festő M.D.K.

Képei a multba ragadt életformáról ,a XX, századi jobbá yságról

Pogány Ö Gábor: Az alföldi festők öröksége
Azalföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960. 27.1.

Nagy István festő M.D.K.

Barangolt az országban, csőszkunyhókban hált, szilaj pásztorokkal barátkozott, szünet nélkül rajzolt, pasztellezett és havi 50 pengőért odaadta legremekebb müveit a félhivatalos irodalom kiadójának

Pogány Ö. Gábor: Az alföldi festők öröksége 27.1.
Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960.

Nagy István festő M.D.K.

Az érzelmi kitörések festői formálásának képviselője

Pogány Ö. Gábor: Az alföldi festők örökége 24.l.

Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatás

Ritly Valéria: Vásárhely tíz éve
Művészet, 1964 október - 14 kep.

M.D.K

Nagy István
festő.

Varkó Erzsébet rajzaiban
Nagy István közelségét érez-
lük.

Kisdéginé Kerim Ilona: Varkó Erzsébet művészete
Művészet, 1964. október - 44 lap.

mdk.

Nagy István festőm

barázdás paraszti arcok és tragikus fák festője

L-y S-r. Muzeumi Séták

Népművelés, 1963. 10. sz.

32. L

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Hanlesch Lenke: Szabó Loltán
Művészet, 1963. szeptember – 34 lap

Nagy István, festő

Tóth László művészi fejlődésének egyik öntönzője Nagy István festénete.

Artner Tivadar: Egy kép Kiállítás 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1926 3. ápr. 11.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: A müvész anyja. 49. sz.

5o. Önarckép.

Téli táj.

Városi Muzeum. Baja. - Nagy István gyüjt. kiáll. -a.
1948. aug. 2o. Kat.

Nagy István festő

M.D.K

„Falu", a „Parasztfej" című művek képviselik a kiállításon.

Marosi Ernő: Magánygyűjtők kiállítása a Nagy Iványi Galériában

Művészet, 1963. november - 39 lap

Nagy Sztván
festő

M.D.K

Október 26-án a bajai Türr Sztván
Muzeumban kiállítás nyílt műveiből.
Meltatása.

Mészáros Fülöp: Emlékezés Nagy Sztvánra
Művészet, 1963. november - 36 lap

M.D.K.

Nagy István
festő

Anyám
Falu
} repro

Mészáros Fülöp: Emlékezés Nagy Istvánra
Kézirat, 1963. november – 36 lap

Nagy István

festő

M.D.K.

A „Fűkaszálok" a „Tél a Bakonyban" a „Havas táj hárakkal", „Dombos út" „Shartai tóparton" u „Fák" c. művei népi és magyar nagy modern művészet remekei.

Solymár István: Nagy István emlékkiállítás Baján Művészet, 1964. junius – 33 lap.

Nagy István
festő

M.D.K.

E'desanyám" olajfestménye
"Öreg székely", "Szerb asszony", "Kala-
pos asszony", "Leánya-Őzike"
"Nő kőcsöggel", "Iskolás fiú"
"c. művei a legemlékezetesebbek.

Solymár István: Nagy István emlékkiállítás Baján
Művészet, 1964. junius – 33 lap.

Nagy István
festő

M.D.K

Emlékkiállítása volt Baján
a múlt évben. A kiállítás anya-
gát Kecskeméten is bemutatták.
„Erdélyi táj" (repro)

Sobymár István: Nagy István emlékkiállítás Baján
Művészet, 1964. junius – 33 lap

Nagy István
festő

M.D.K.

Bajan volt abban az időben
amikor Tornyai János a Juss-ot
festette.

Gadányi Miklós: Tornyai János: Juss
Művészet, 1964. június – 15 kép

Nagy István, festő MDh

Tornyai mellett Nagy István művészetéből mérítettek legtöbbet a vásárhelyi fiatalok.

Perneczky Géza: A X. Vásárhelyi Őni Tárlat 8.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 17.

09

MDK

Nagy István, festőm./graf.

Vizi malom. Színes kréta. Jelz.

Árv. Közl. 1936.márc.76.sz.2.rk.sz. 45.l.

MDK

Nagy István, festöm.

Székely leány. Olf. Jelz.

Árv. Csarh.1937.okt.83.sz./Árv.Közl. rk.sz./ 31.l.

M.D.K.

Nagy István
festő

„Leáng körsöggel" (repro)

A kritikáson
Művészet, 1964. június –

MDh

Nagy István, festő

Tárlatvezetésen ismertetik életét, munkásságát a Nemzeti Galériában.

–: A hét végi kulturális programból 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. máj. 16

Nagy István „festő" MBG

Szerepel képe.

— : Értékes művek a 12. Képaukció 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. máj. 8.

Nagy István festő M.D.K.

Művei a kiállitásen

Dutka Mária:XX. századi művek a budapesti magángyüjtemény ekből a Nemzeti Galéri uj kiállitásán

Magyar Nemzet 1963. julius 7. 8.1.

Nagy István, festő MDh

Magányos festő. Markáns parasztképek alkotója..

Artner Tivadar: Műgyűjtők kincsei a Galériában 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 31.

M.D.K

Nagy István
festő

Méltatás

Pataky Dénes: Farkas István
Művészet, 1964. május - 14 kap

MDK

Nagy István, festő

A Nemzeti Galériában máj. 21-én
tárlatvezetésen ismertetik műveit.

—: A hét végi kulturális programból 10. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. máj. 21.

M.D.K.

Nagy Istvan
festő

Nagy István művészete áll
legközelebb Bíró Lajos festésze-
téhez.

Dióssegi Balázs: Bíró Lajos kiállítása Kiskunhalason.
Művészet, 1964. május – 46 lap.

Nagy Lóbán
festő

M.D.K.

A gyulai múzeumban Nagy Lóbán
rajzai közül is van néhány.

Szelei Lóbán: A Békés megyei tárlat Gyulán
Művészet, 1964. április - 36 lap

Nagy István
festő –

M.D.Y.

Méltatás

Pogány Ö. Gábor: Dési Huber István
Művészet, 1964. november – 16 kgs.

M.D.K.

Nagy Lajos
festő

Méltatás.

Baki Miklós: Seres János kiállítása
Művészet, 1964. április - 35 lap

Nagy Sztoán
festő

M.D.K.

Méltatás.

Haulisch Lenke: Szarmiciót éves a szentendrei művészlap
Művészet, 1963. Október – 17 lap

Nagy István, festő MDG

Szerepel a Tárlaton.

– ma: Műgyűjtők képei a Nemzeti Galériában 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. jún. 29.

MDK

Nagy István, festör.

erös lelegzetü "Juhász"-a igen friss alkotás.

Sz.L.: A KUT kiállitása.-Nemzeti Szalon.
Nemzeti Ujság.1938. okt.30. 27.1.

Nagy István
festő

M.D.K.

Méltatás.

Babó Miklós: János és Terez
Művészet, 1965. június – 19 lap

Nagy István, Jestő

Megemlíve: „szerepel Augustin Buzura írásában."

(i.m.): A Korunk az együttélésről

868-870.

Tiszatáj, Szeged. 1970. szeptember XXIV/9.

Nagy István, festő

Megemlítve: Németh Lajos: Modern magyar művészek c. könyvének ismertetésében.

Zoltai Vilmos: Ismerkedjünk a modern művészettel II. 304-305.

KÖNYVTÁRCS, Bp. 1969. május XIX/5.

MDK

Nagy István, festő

A bajai múzeum Nagy István-képeiből szegeden, majd brosházán és Nagykanizsán rendezvek kiállítást.

— : „Vándorol" a képtár

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. febr. 3.

MDK

Nagy István, Jeles

Németh Lajos könyve alapján méltatja munkásságát a cikk.

Mikós Pál. A modern magyar képzőművészetről
20-25. o.

KRITIKA, BP.] 1969. március VII/3.

NAGY ISTVÁN, festő

A Székesfehérvári István Király Múzeumban emlékkiállítása 1966 dec.4-1967 március 1-ig. 154.old

KOVÁCS PÉTER: Időszaki kiállitások 154.old

ALBA REGIA. Az István Király Múz.évkönyve. X. 1969. Székesfehérvár, 1969

Nagy István festőművész

neve emlékére

„Vasárnapi festők"

Pestmegyei Hírlap 1969 október 24
Kald.

Nagy István

neve emlitve

Kepřörmüvészet

Vigilia 1970 szeptember
623. old.

Nagy István

cere emlitve

Képzőművészet

Vigília 1969 január
60. old.

Nagy István

műve szerepel dr. Rácz István

Tollekciójában

Kepzőművészet

Vigilia 1970 április

275. old.

Nagy István

neve említése

A Képzőművészeti Almanach ismertetése

a 128. oldalon

Vigilia 1970 február

Nagy István

Tój a képe (eml)

Szerepel a Szegedi Műgyűjtők Klubja II. Táslatan

Táslatról Táslatra

TJ

1971 VIII. 24

Nagy István (1873-1937).

A tegnap megnyílt Szegedi Galériában rendezett kiállításon művei szerepel-tek.

Polner Zoltán: Nyári kis Galéria a Sajtóházban

Csongrád Megyei Hírlap 1971, júl. 6.

Nagy István

nuve emlitve

Képzőművészet

Vigilia 1969 szeptember
633. old.

Nagy István

Neve említve

– Németh Lajos: Modern magyar
művészet' c. könyvének ismertetése

Képzőművészet Vigília 1969 február
131. old

Nagy István

Képei a kolozsvári Bánffy palotában kerültek bemutatásra. (Az Utunk híradása.)

Fábián Gyula: Rövid betekintés a romániai magyar képzőművészek életébe; Műgyűjtő, 1970. 1. sz 29. l.

Nagy István

Munkásságának részben az Alföldhöz kapcsolódik.

Pogány Ö. Gábor: Kunos D. István művészetéről; Művelődés, 1950.
1. sz. 32. l.

Nagy István

A szerző 500 ft-ért két N.I. képet kaphatott volna.

Rókás Sándor: Műgyűjtői tévedéseim; Műgyűjtő, 1971. 1. sz. 27. l.

Nagy István

Több pasztellje (Merengő katona, Székely szoba) a Nagy István gyűjteményben.

Dévényi János: Modern magyar festőművek; Műgyűjtő, 1971. 1-52. 5. l.

L L O

ankposta papír A/4 70 gr.

Forgalomba hozza:

ft/tasak

IÉRT

Nap 1.

Emlitve

Dr. Harald Olbrich: Voll elementarer Kraft

Berliner Zeitung 1970, Apr. 1.

MDK.

K.Nagy Ira

Kiállitási kritika

Magyar "emzet 1966 nov112.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

ESTI HÍRLAP

BARÁTI ÖSSZEJÖVETEL. Hétjőn, október 23-án, a Magyar Nemzeti Galéria baráti köre összejövetelt tart, délután fél 6 órakor. Pogány Ö. Gábor főigazgató ismerteti a Nagy István emlékkiállítást.

Nagy István, festő

A fiatal hódmezővásárhelyi festőművész, Szalay Ferenc a Derkovits-Nagy István hagyományok folytatója és elmélyítője.

— : Szalay Ferenc kiállítása

ESTI HIRLAP

1964. ápr. 17.

Nagy István,

emlékkiállítás, 1945. őszén.

emlékei.

Népművelés, 1965. 5. sz. 38. old.

Nagy István, festő

MDK

Papp Gábor Nagy Istvánt ismertető műve rövidesen megjelenik.

–: A Corvina Könyvkiadó programja

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. júl. 31.

Nagy István M.D.K.

képeiből kiállitás nyilik a pécsi Janus Pannonius Muzeumban

Napló

Magyar Nemzet 1965. május 22. 4.l.

Nagy István
festő

M.D.K

A vásárhelyi festők nagy
elődje.

Szovács Gyula: Érzelem és állítás
Művészet, 1966. február - 22 lap.

Nagy István festő 1924

Emlékkiállítását tervezik.

—: A Nemzeti Galéria Kiállításai 9

NÉPSZABADSÁG 1966. jan. 21.

Nagy István

megjelent róla Pap Gábor tanulmánya
„a művészetek kiskönyvtára" sorozatban.

Népszabadság 1965. okt. 29.

Nagy István, festő MSK

A szentendrei művésztelep hagyomá-
nyainak egyik őre.

Zsugán István: Kiállítás és aukció a
pressóban 2

ESTI HIRLAP Bp. 1964. dec. 8.

Nag István, festő

M.D.K.

Tornyai, Koszta, Rudnay, Nag Balogh „haladó művészeté-nek sokrétű bemutatását" követeli Bokor Miklós „a sikerehet élvező műcsarnoki művészek és a Greshem kör népszerűsége helyett..."
Idézi:

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetébő 1949-1956

Művészettörténeti Értesitő, XIV.évf. 1965. 2.sz.

134. old.

M.D.K.

M.D.K.

Nagy István, festő"

és több még élő híres magyar festő tanulmányképeit állitották ki a Képzőművészeti Főiskolán, azoknak a művészeknek műveiből, akik a Benczur Gyula által 1882-ben alapitott "Mesteriskola" növendékei voltak.

Magyar Nemzet, 1952. április 25.

Мюнхен, 1 февраля 1924 г.

Многоуважаемый Господин Профессор!

Я имею честь просить Вас, Господин Профессор, быть моим научным руководителем при защите мною диссертации на тему: "Теория Функционалов" на соискание ученой степени доктора философии.

Вполне уважающий Вас

Николай Николаевич Лузин

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Szabad Föld 1965 juli.11.lap -

MDK.

Nagy István

Müvei egy veszprémi kiállitáson szerepelnek

Magyar Nemzet 1965 juli.14.lap -

MDK.

Nagy István

Tervezett galériabeli kiállitásáról

Magyar Nemzet 1965 okt. ~~31~~ 13. lap -

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy István

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1966 JAN 7

[illegible] tartanak.

— **A Janus Pannonius Múzeum** művészettörténeti osztálya számos új szerzeménnyel gazdagodott. Közülük van több Nagy István festmény és grafika.

sorja.

Ezek a műszaki adatok, de

Nagy István.

A székesfehérvári múzeum képkiállításán képei szerepelnek.

Fejérmegyei Néplap, Székesfehérvár, 1952. dec. 4.

M.D.K.

Nagy István
festő

1945-52 között emlékkiállítást
rendezték műveiből.

D. Fehér Zsuzsa: Módszeres képzőművészeti nevelest.
Művészet, 1965. november - 48 lap

Nagy István
festő

M.D.K

Méltatás -

Salyamár István: Kohán György kiállítása utána
Művészet, 1965. október - 34 lap.

Nagy István sfestő M.D.K.

Müve dr. Tompa József gyüjteményében

/ Bemutatva Veszprémben /

Perneczky Géza: Balatoni táraltok

Magyar Nemzet 1965. julius 14 4.l.

Nagy Sebván
festő

M.D.K.

Pasztell tájképe a pécsi Janus
Pannonius Muzeumban van.

Haris Éva: A pécsi Modern Magyar Képtár ~~[illegible]~~ szerzeményei
Művészet, 1965. november - 42 lap

Nagy István
festő

M.D.K

A szegényparaszatok festője.
Pasztellel festett „Béres"-e is
ezt mutatja. 1948-ban emlékkiál
lítása volt a Fővárosi Képtárban

Márffy Albin: Dechovits Gyula: Az Igasfogat cimű fest
ménye.
Művészet, 1965. november - 16 lap.

Nagy István, festő

MDK

Pap Gábor írt tanulmányt
Nagy Istvánról.

– : A művészetek kiskönyvtára sorozat
négy új kötettel gyarapodott 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. okt. 29

MDK.

Nagy István

Kiállítási kritika

Tiszatáj 1965 nov. lap 86o

Nagy István
festő

Méltatás.

B. Supka Magdolna: Fehér-fehér
Művészet, 1966. január - 13 lap

MDK.

Nagy István

Hirek kiállitásának előkészüle teiről

Népszabadsá, 1966 jan.21.

Nagy István, Festő

Egy vidéki ügyén jatott néhány éve Nagy István hagyatékához hozzá, s azóta rénvevője az aukciók nak.

(Jenczik): Képkonjunktúra Magyarországon 8.

ESTI HIRLAP bp. 1964. dec. 5.

Nagy Istv án festő M.D.K.

Müeiből kiállitást terveznek

A Nemzeti Galéria te vei

Mag ar Nemzet 1965. október 13. 4.1.

Nagy Lajos
festő

M.D.K.

Erdélyi táj
Havasi legelő } repro

Solymár Lajos: Nagy Lajos emlékkiállítása Pécsen
(Művészet, 1964. június - 33 lap.

M.D.K.

Nagy [illegible] Zsigmond
festő

Agitátorképei

Aradi Nóra: A kritikai realizmus példányhirdetésével
Művészet, 1962. szeptember - 4 lap

M.D.K

Nagy István
festő.

Magos Gyula művében
Nagy István ideje.

Nagy Lajkó: Magos Gyula
Művészet, 1965. október - 24 lap

MDK

Nagy István, festő

H. Fenyők, pastell.

Műv. és Kereskedelmi Int. (v. Ernst Anz.) - Nemz. Sportbiz. és a M. Képrőm. Szabadszerv. kiáll. - 1945/II-26 Kat.

Nagy István

Festő

Heitler L.: Művének, művek és műgyűjtők

Jelentés 965 9 ac. 857. l.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

MDK.

Nagy István

A Nemzeti Galéribánnlévő müveiről

Pestmegyei Hirlap 1965 ápr.18.lap -

Nagy István MDK

Legelésző birkák, olf.

Mücsarnok 1934.Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Mary Lavan

Degelèsse Dimek, etc.

Nagy István MDK

Gyimesi táj, pasztell

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Nagy István MDK

Béres, pasztell

Virágcsendélet, pasztell

Táj szénaboglyákkal, pasztell

Szegényemberek, pasztell

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Nagy István

MDK

Öregasszony, pasztell

Parasztleány kocsöggel, pasztell

Önarckép, pasztell

Kisfiu, pasztell

Műcsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

NAGY István egri kőmives, akinek nevével 1824-ben találkozunk az adójegyzékben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Nagy István

Kiállítása volt a Nemzeti Galériában

Solymár István: A nagyok Nemzeti Galériáról

Négyművelés 1968 I. sz. 33 old.

Nagy István

nagysikerü kiállítása X.29-én zárul a Nemzeti Galériában.

Magyar Nemzet, 1967, X.27. 4.o. Napló

M.D.K.

Nagy István, festő

nevét emliti a szerző a magányos nagy magyar festők között.

Szabadi Judit: Gulácsy Lajos

BUDAPEST, VI.évf. 1968. 12. sz. hátsó borító old.

Nagy István
festő

M.D.K.

A „Tópart", az „Erdélyi táj", a „Harateszik alkonyatkor", a „Bakonyi dombok" a „Fabusi utca", a „Völgyvég" ismű művei robbanó dinamikát, mélyen víző tónusokat mutatnak.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István.
Művészet, 1968. szeptember - 40 lap.

M.D.K.

Nagy István
festő

Az 1926-os időszaka a „Balony-
időszak", ez Nagy Istvánnak önálló
fejezete.

Tóth Antal: Az ismeretlen Nagy István
Művészet, 1968. szeptember - 40 kap.

Nagy István

Nagy Balogh János, Nagy István
tömör és sűlyos szavú stílusa pá-
szetlan kifejező erőről tanuskodik.

Pogány Ö. Gábor, A Magyar Nem-
zeti Galéria (vezető) 26. l.
Budapest 1965

Nagy István

Tápszt legelő birkákkal (1928 k. szepró)

Művészet 1968 XI. n.

Nagy István

Érmékkel szerepel az alábbi
táslaton

Korács Gyula: IV. Balatoni Nyári Táslat

Művészet 1968 XI. n. 45 old.

MDK

ifj. Nagy István, népműves

Balatonfüredi népműves.
I. díjat nyert.

–: Odaítélték az idei Kazal-díjat 9.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 26.

Nagy István

Gy. Szabó Béla egyes pasztelljeinek Nagy István műveivel való rokonságát emliti

Kováts Iván: A fametsző másik arca - Gy.Szabó Béla pasztelljei. Müvtört.Ért. 197o. 1.szz 41-54.1.

43.52.

Nagy István
festő

műve szegeknek a Janus Pannonius

Múz-ban rendezett kiáll-ra.

Dunántúli Napló 1966. okt. 28-4.

Nagy István

Emlékre

Csúdárták a TV-ben

Magyar Nemzet, Tb. 1970. jún. 4

Nagy István

Szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Magyar művészet 1896-1945
Kiállítás az Ernst Múzeumban

Szolnok Megyei Néplap 1969 X. 3

Nagy István

Bencze László: A magányos festő. - Vázlat Nagy Istvánról. - Kortárs, 1967. 11.évf. 12.sz. 2013-2016.l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

80. l.

Nagy István
festő

Méltátás

Losonczi Miklós: Látogatás Lorant Jánosnál
Művészet, 1970. julius - 24 lap

Nagy István

Mikoletzky Ferenc: Emlékezés Nagy Istvánra. - Művészet, 1967. 8. évf. 12. sz. 18-19. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l. / 81. l.

Nagy István,festő

Giczy János,soproni festő kompozíciós megoldásai leginkább Nagy festészetével rokonithatók,igy a "Fák az alkonyatkor vagy a "Tájkép tehenekkel"c.képei Giczynek.
383.old

Bauerné Barla Gabriella: Giczy János festőművész kiállitása.Bp.Fényes Adolf terem.1969.aug.30-szept.20
383.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969
Sopron

MDK

Nagy B. István, festő

Első kiállítása – Egerben –
felfedeztetését is hozta.

Fenesik Flóra: Portré, rendelésre

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 1.

Nagy István,festő

1934-ben az őstehetségek első kiállitása,Szent István napján.Lázár Miklós nyitotta meg. Nagy is kiállitott. 186-87-old

Sz.Muraközi Ágota: A magyar parasztfestők és a népművészet viszonya 181.old

A Nyiregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve.XI.1968. Bpest.1969

Nagy István, festő

1974-ben az őstehetségek első kiállitása, Szent István napján. Lázás Miklós nyitotta meg. Ezen Nagy István és Nagy Balogh János is szerepeltek, bár munkásságuk a hivatásos művészet körébe tartozott. 187.old

Sz. Muraközi Ágota: A magyar parasztfestők és a népművészet viszonya 181.old

A Nyiregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve. XI. 1968. 1969

Nagy István

Említve.

D. I. Képrőművészet

Vigilia, Bp. 1970. jún.

Nagy István
festő

Félelmetes jelképeket fejlesztett
jelentéktelennek látszó apró-
ságokból.

Pogány Ö. Gábor: Kurucz D. István
Művészet, 1970. julius - 14 lap.

Nagy István
festő

M.D.K

Parasztasszony" 1919. (repro)
"Műveiben kritikai realista
törekvés van.

Aradi Nóra: A kritikai realizmus néhány kérdéséről
Művészet, 1962. szeptember – 4 lap.

Nagy István, Fertő

+ IDK

A Képművészeti Múzeumban vetített képes előadásban ismertetik művészetét.

– : A hét végi kulturális programból 11

NÉPSZABADSÁG Sp. 1965. febr. 20

Nagy István 7.

festő

Budapesti Hirlap

1937. dátum

levágva

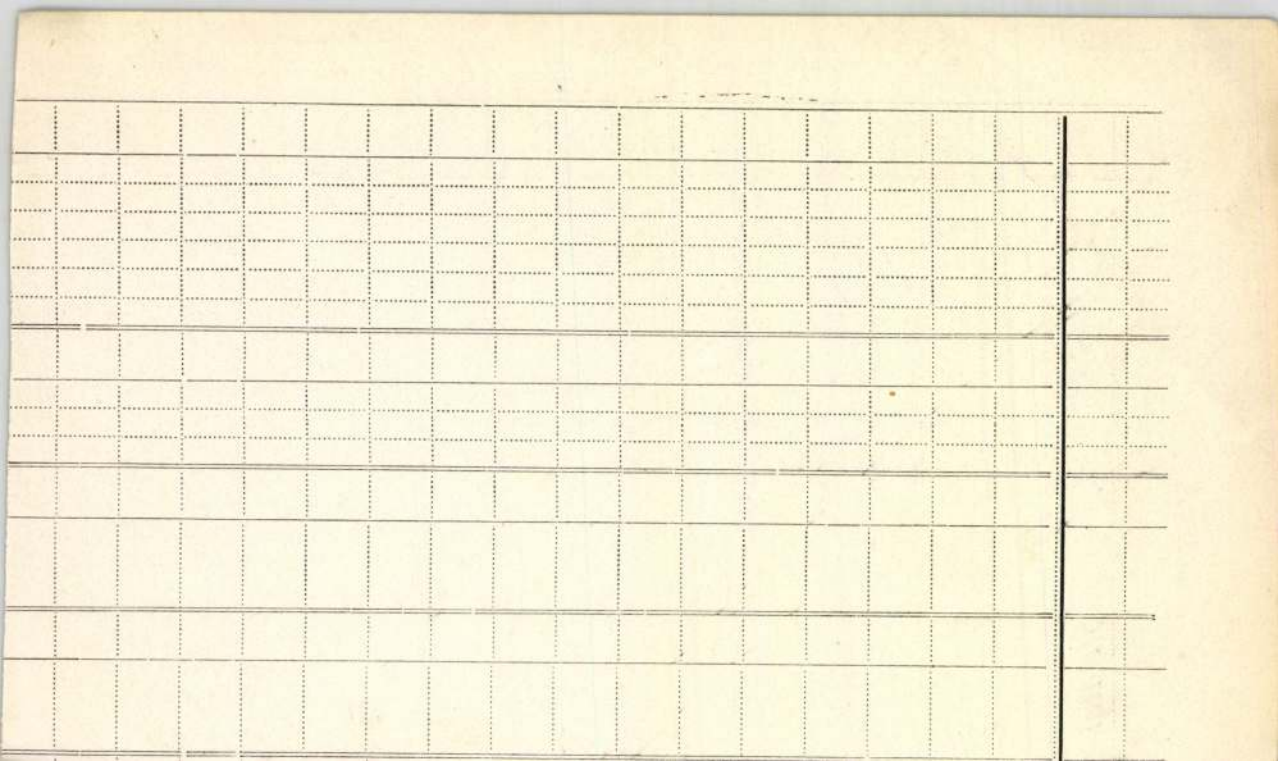

[Nagy István] (I.)
festő

Surányi Miklós:

[ ] 16-r, 16 kép,
30 e. Bp. 1930

Gent (2079)

A vallás és közoktata
május 24.-én 44601. sz.
tárhoz intézett rendel

Kilián
által az Műemlékek
tott könyvek vételár
korona 30 fillért eng
pénztárt, hogy ez össz
zottsága elnökének
molás kötelezettsége
fent megjelölt alnap
el.

A hivatalos más

Nagy István

Pestő

(stul 1870?)

Gentmüeml.

94. l.

felvételeit rendelkezésem
ben azokkal nem rendelkez
teleket készittetni és az
kegyesen átengedni.

A csatolt jegyz
felveendő muzeális kőtöre
szükségem van a kórházi t
valamint az ugyancsak tör
ház török korbeli részlet
rem a nagyváradi muzeumba
képfelvételeit is.

Miután tudomáso
ság gyüjteményéből is hiá
csak a hazai mütörténeti
pótol, a mennyiben a tek.
s igy azokat mások részér

Nagy István I.

Pesto

l.

Rabhaladó

202, 203. l.

gy m
alami
ni igeh
. Pont
prédik

élmény
ondam
észvété
z úgy
t a p
zzuk
gyjak
elvem

e elkép
liginél
tor kez
s iróas
okkal,
nár sín
fokozo
a Szent

ttal go
n elmo
mzett,
nk mi

ötletet, amely a témán vagy textuson való mer

Debrecen, 1944. május 28.

ÁNS LAP

ZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

len vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12·— pengő.
rékpénztári csekkszámla: 43.916
SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

K FELTÉTELE

A hitből fakadó könyörgés, az Úr nevének segítségül a a megtartatás egyetlen feltétele. Csak a hitetlen nem bírja el ezt a feltételt, tehát összetörik .

Istennek ma az a pünkösdi üzenete, hogy hívjuk égül az Ő nevét, akár mint hátvédek idehaza, akár

Nagy Istvan

Fiatal leány

1919

repr.

Kortárs

1948. ápr. 15

421. l.

Összeolva

Exp. 19..

igyi miniszter 57536/1943. szám
ához intézett rendeletének másolata.

hogy a 127689 számu csekk-
ki dr.Szentiványi Gyula, a Müemlékek
váci székesegyház falképeinek felül-
sével kapcsolatban felmerült utiköltt-
ritése fejében 17 P 50 f-t azaz
Orsz.Bizottsága címére /Budapest,IX.

ber hó 21-én.

A miniszter megbizásából:

Nagy István

illusztrációi az
alábbi műben
(nem azonos azzal, aki 1937 ben
halt meg)

Nadányi Zoltán

Bihar-vármegye.
Magyar Városok és
Vármegyék Monografiája
Bp. 1938.

Művei inkább karika-
turaszerű rajzok.

Valószínűleg fenti írta
az e kötetben lévő kör-
cikke:

Nagy István = Há-
zi-ipar.
146 — 163. l.

29532 szám.

Jelen szám ée k
ti állampénztárt, h o g y .
müemlékek orsz. bizottsága n
tett hivatalos utja alkalmáv
dijai fejében bélyegelt nyug
fillért fizessen ki.

Miről a Bizottsá
sz, a. kelt felterjesztésére é

Budapest, 1904 é

A miniszterme

MDK
I

Nagy István
festő

Méltatói.

Mészáros Fülöp: Kelet-magyarországi képzőművészek I.
Tavaszi Tárlata Bajan.

Művészet, 1965. augusztus – 42 lap.

M.DK

Vagy István
festő

Mintatás.

Oelmacher Anna: Gacs Gábor kiállítása
Művészet, 1965 augusztus - 40 lap

Nagy István festő M.D.K.

/ 1873-1937/

Erdélyi születésü.

A szegényparasztság élet ét ábrázolja.

Parasztasszony. repr.

Lampis Antal: A képzőművészetek története 740.1

A Kultura Világa Bp. 1963.

M.D.K

Nagy Sztolán
festő

Méltatás.

Mészáros Fülöp: Göldner Tibor festőművész bajai kiállítása
Művészet, 1965. szeptember - 45 lap.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1965 május 18.lap -

Vary István

Kisalföldi Kritika

Petőfi Népe 1965 május 18.-ap -

MDK.

Nagy István

Művei a Nemzeti Galériában

Kisalföld 1965 május 9. lap -

Nagy István (1873-1937)

„Teil eines Waldes" c. müve (eml.)

a Déri Múzeumban van

- boroky - : Die Gemäldegalerie
im Déri Museum Debrecen

Daily News 1969 VI. 27

ifj Nagy István a „négyművészet mesterei"

A orsz. fakegó kiállításon I. díjat kapott

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 12 old.

Nagy István
festő.

Méltatás.

Mészáros Fülöp Rudnay Gyula emlékkiállítás...
Művészet, 1970. julius - 37 lap.

MDK

Nagy István, festő

Bemutatják a Magyar mesterek c.
sorozatban.

– : A Televízió irodalmi és képzőművészeti
műsorai 518 – 520.

A KÖNYVTÁROS, Bp. 1964. decemberi XIV/9

NAGY ISTVÁN

Művei kiállítva a Bartók Művelődési Központban, a Szegedi Műgyűjtők Klubjában.

Laczó Katalin: Kiállítási Napló

Tiszatáj, 1970. szept. 987. l.

Nagy István

festészete élményt jelentett Noel Ö. Gábor számára.

Aszalós Endre: Noel Ö. Gáborról. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3 p. 29 l.

Nagy István, festő

1965-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megvásárolta a művésznek "Tájkép alakokkal"c.festményét.224.old 17.sz.kép.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve,1967.Pécs,1968

Nagy István, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20. sz. Magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művés
Nagy hat művel szerepel. 16. sz. kép. 227. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Nagy István

Duranci, Béla: Nagy István Jugoszláviában [illegible] Művészet, 1967.8.évf.12.sz.2o.1.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Mivtört.Ért. 197o.1.sz.68-1o7.1./

1o5. 1.

Nagy István, festő

Tamás Henriknek, a pécsi Tamás Galéria volt tulajdonosának 102 darabból álló gyűjteménye/36 művész/, 1959-ben került a Pécsi Modern Magyr Képtár tulajdonába. Nagy két művel szerepel. 223.old.31.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
új szerzemények I. 219.old

Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Nagy István, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárban a múlt századi hagyományok örökösei a népi-paraszti kultúrával megtermékenyülő "alföldiek" piktúrájának ereje Nagy szigorúan zárt világában mutatkozik meg. 227.old

ROMVARY FERENC: A modern Magyar Képtar története
Uj Szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Nagy István, festő

1965-ben ötvenöt lapból álló gyüjteményét vásárolta meg a Pécsi Modern Magyar Képtár dr. Kürtös Sándortól. Szén és ceruzavázlatok a század első két évtizedéből, és érett pasztellek a müvész érett különböző korszakából. 224.old. 41.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Nagy István
festő

Méltatás

Solymár István: Három ezdelyi festő -
Művészet, 1970. szeptember - 18 lap.

Nagy István

„a tizes évek közepén válik igazán naggyá."

Németh Lajos: Körner Éva: Kassák festénete.
Kritika VI. évf. 7. sz. (1968. júl.) 56. l.

Nagy István festő

1.

a bajai Türk István Múzeumban
őrzi 40 munkáját, amelyeket a
művész özvegye ajándékozott a városnak,
arra emlékezve, hogy a művész élete utolsó
10 évében Baján élt és működött

Magyar Nemzet
1969 márc. 13

Nagy István

Emlitve

Artner Tivaskar: 2. Az Alföld művészete

Körnevelés, Jg. 1970. 18. 28. l.

Nagy István

Alkotói díjat Rapott

Alkotói díjat
Szocialista Műveszetért, Jp. 1970. sep.

Nagy István

„Tájkép"-e szerepel a Rippl-Rónai Múzeum gyűjteményében. (eml).

Rounáry Ferenc: Egy rangos kiállítás

Dunántúli Napló, 1970. okt. 25.

Nagy István

Munkában; Pipáró; Székely návak c. rajza (eml.) és „Vakró lány", Gyimesi tój c. festménye (eml.) szerepel a bajai Tüsz István Tanszem Táslatán

Kesmárky Mária: Baja képzőművészete

Petőfi Népe 1970 VIII. 11

Nagy István

2

A bajai Türr István Múzeumban emlékkiállítást rendeznek, az itteni anyagot a Galéria képeiből egészítik ki.

Magyar Nemzet
1969 márc. 13

MDK

Nagy István, Jestő

Hatása ma is meghatározó jellegű.

Dömötör János: A vásárhelyi őszi tárlat

7.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 11.

Nagy István
festő

Méltatás

Szij Rezső: Arató István kiállitása...
MŰVÉSZET, 1970. julius - 27. lap

Nagy István

emlékkiállítás. Székesfehérvár, Múzeum. Kat. Pap Gábor. – Ism: Szilvágyi Irén, Tejér Megyei Hírlap, 1967. jan. 1. – Timár Árpád, Népszabadság, 1967. jan. 20.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970.1.sz. 68-107. 1./

93. 1.

Nagy István

említve mint a 20. sz. elejének
jelentős képviselőjét

Dercsényi Balázs: Árkay Aladár
Magyar építőművészet 1969. I-a. 55. l.

Nagy István, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei: Képek jegyzéke:
17.sz.kép: "Tájkép alakokkal", pasztell. 62+70 cm.
Ltsz: 68.65.5. Fekete repr. 228.old 17.sz.kép

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Nagy Lőrinc
festő-

Méltatás.

Haits Géza: Diószegi Balázs festőművész.....
Művészet, 1971. január - 33. lap

Nagy István
festő -

„Kaszások" és „Töltésen" című képét
mutatta be

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971.január - 26.lap

Nagy István festő

Méltatás.

Pogány Ö.Gábor: Endre Béla...
Művészet, 1971.február - 34.lap

Nagy István festő

Méltatás.

Losonci Miklós: Külföldi magyarok a Műcsarnokban.
Művészet, 1971.február - 35.lap

Vádler István
festő

A magyarországi konstruktivizmustól kiindulva alakítja ki művészetét.

Vadas József: Két világ határán
Művészet, 1970. szeptember – 35 lap

Nádler István
festő.

Kiállított művei a mai konstruktivista szemléletet alkalmazzák. A mozgalmas színek és formák egy felszabadított, derűs életérzés kifejezői

Theiszler György: Nádler István és Jovánovics György kiállítása.
MŰVÉSZET, 1970. szeptember - 34. lap

Nádler István

festő

Jovánovics Györggyel rendezett kiállítást a Fenyes Adolf teremben.

Theisler György: Nádler István és Jovánovics György Kallotoza
Művészet, 1970. szeptember – 34 lap.

K. Nagy Olga

Részt vett a XVI. Kerületi Peda-
gógus-Képzőművészek kiállításán

Fóthy János: Három kiállitás.
MŰVÉSZ ET, 1970.szeptember - 33.lap

Sz. Nagy Mária

Részt vett a XIII. kerületi Pedagógus
Képzőművészek kiállításán

Fóthy János: Három kiállítás.
MŰVÉSZET, 1970. szeptember -33. lap

Vádas dy János
festő -

Portréival vett részt a tárlaton.

Losonci Miklós: A Dél-Pest megyei . .
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap.

Nagy István
festő

Méltatás

Losonci Miklós: A Dél-Pest megyei Nagy István ...
Méltatás, 1970. szeptember - 41 lap.

Nagy István,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei:Képek jegyzéke:
16.sz.kép. "Havasx tájkép",pasztell. 70+83 cm. Ltsz.: 68.142. 228.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Nagy István

lett mestere a fiatal Farkas Istvánnak;
a Singer és Wolfner céggel szerződést kö-
tött, amelynek értelmében az megvásárol-
ta műveit.

Pataky D.: István Farkas. Acta Historiae
Artium, Budapest, 1970. 1-2. sz.

129 f.

Nagy István

Pogány Ö. Gábornak "A magyar festészet forradalmárai" c. 1947-ben megjelent könyve hangsúlyozta Derkovits központi szerepét... mellette Mednyánszky, Csontváry, Nagy Balogh, Nagy István érdemi kaptak még kiemelt helyet!

Mindezek után nyolc-tíz esztendővel olyik művtörténész úgy tett, mintha neki kellett volna a szabad Magyarország számára felfedeznie Derkovitsot, Csontváryt, Nagy Istvánt, Nagy Baloghot stb.

Pogány Ö. Gábor: A magyar művészettörténetirás 25 éve. Művtört.ért. 1970. 2.sz. 119-123. l.

Nagy István, festő

- mély nyomokat hagyott Szeged képzőművészetében

Hamvas István: Egy Dél-Alföldi magyar város
Vigília, 1971. jún. 391. l.

Nagy István

Művei szerepelnek

az „Alföldi képek" c. Kiállításon

Mezőkövesden

Északmagyarország 1970 március 29

4. old.

Nagy István

Emlékbe

Fábián Gyula: Ujvári Lajos műhelyében
Korunk, 1970/1. 151. l.

Nagy István

Alte Frau, 1919., repr.

100 Jahre Kunst in Ungarn
Museum am Ostwall Dortmund, 1971.

Nagy István
festő

~ ról: Pap Gábor: N. S.
/„Műv. Kiskönyvtára"/

A magyarországi műv. tört. I. 534.
Corvina 1971.

Nagy István, festő

Szerepel.

Lucző Katalin: Kiállítási napló
Szegedi Műgyűjtők kiállítása

987-989.

Tiszatáj, Szeged. 1970. október XXIV/10.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP

1965 APR 17.

Vasárnap nyílik meg a „Makó és a festőművészet" című kiállítás

1021

Hazánk felszabadulása 20. évfordulójának makói rendezvényei közt különös érdeklődésre tarthat számot az a történeti jellegű képkiállítás, amelyet a József Attila Múzeum szervezett meg.

Bemutatásra kerülnek ezúttal olyan alkotások, melyek az elmúlt évtizedek során Makón születtek.

A tanulságos seregszemle élén a legnagyobb nevek — Nagy Istváné, Tornyai Jánosé, Endre Béláé, Rudnay Gyuláé — szerepelnek. Mellettük sorakozik Károlyi Lajos, Hoffmann János, Torma Imre, Fay Lóránt és Deheny Lajos. Helyet foglal itt a fiatalon elhunyt, eddig kellőleg nem méltányolt Jégh József egy képe is, mely Paál László barbizoni erdőrészleteire emlékeztet. Ma is alkotó művészeket — Barcsay Jenőt, Istokovics Kálmánt, Bánszky Tamást, Ecsődi Ákost, Almási Gyula Bélát, Szilvásy Nándort stb. — változatos makói témájú festmények képviselik. A tárlat legrégibb képe — egy jó hatású portré — Szikora György műve 1838-ból. Ez a mester a múlt század első felében élt Makón. A kiállítás legifjabb résztvevői már az új festőnemzedék tagjai: Jámbor Zoltánné és dr. Karsai Andrásné.

Elismerés illeti a múzeum vezetőjét azért a fáradságáért, mellyel a kiállítás darabjait — olykor az ország másik széléről — összegyűjtötte. Ezzel sarkallja azt a már ébredező köztudatot, ami a helyi múlt értékes emlékeinek felkutatására törekszik.

A kiállítás április 18-án, vasárnap 11 órakor nyílik meg a József Attila Múzeum termeiben.

K. F.

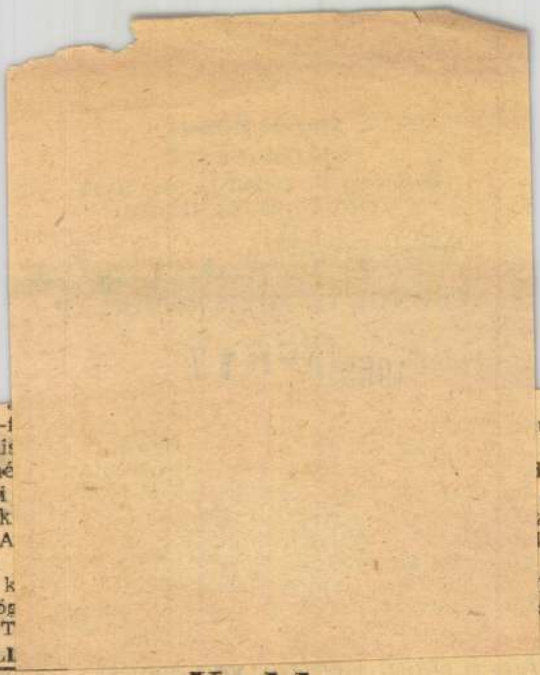

népdal-f
„A féli
Ariadné
mondai
klasszik
20.10: A
tanója:
peusz k
a görög
21.35: T

ÁPRILI

ten-
uzsi-
gor-
lene-
ope-
zene.
kből.
hu-
Len-
sora.

Kedd

KOSSUTH-ADÓ

6.35: Zenés műsor. 6.25: A postát bontja Gácsi Sándor. 8.15: Könnyűzene nyugdíjasoknak. 8.55: Kis fából nagy erdő. Noher Imre meséje. A Gyermekrádió műsora. 9.15: A hét zeneszerzője: Prokofjev. Fábián Imre előadása. 10.10: A tanári szobában. A pályaválasztásról. Riportműsor. 10.25: Operettrészletek. 11.00: Iskolarádió: 1. Osztályfőnöki óra; 2. Énektanítás. 11.30: Az Iskolarádió postája. 11.35: Kamarazene. 12.15: Tánczenei koktél. 13.00: Mai magyar elbeszélők. Szabó Magda: Csé. 13.15: Mendelssohn: C-dúr szimfonia. 13.45: Gazdaszemmel a nagyvilág mezőgazdaságáról. 14.10: Verbunkosok, magyar nóták. 14.45: Bújócska. Palotai Boris elbeszélése. A Gyermekrádió műsora. 15.00: Operarészletek. 15.20: Előd ök — hagyományok. Varga József előadása Fabry Zoltánról. 15.40: Fúvószene. 16.10: Rádióiskola 1. Gazdasági földrajz; 2. Csillagászat. 16.43: Új lemezeinkből: Lisa della Casa énekel. 17.08: A munkaegészségügy. Riport. 17.23: Népdalcsokor. 18.00: Mi történt a nagyvilágban? 18.20: Esti pihenő — muzsi-

HÉTFŐ

9.28: Görbe tükrök birodalma. Szovjet mesefilm. — 10.45: Francia kisfilmek. — 15.55: Ifjú tűzoltók versenye. — 17.18: Magyarország különleges madárvilága

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1960 DEC 6.
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁS NYÍLT

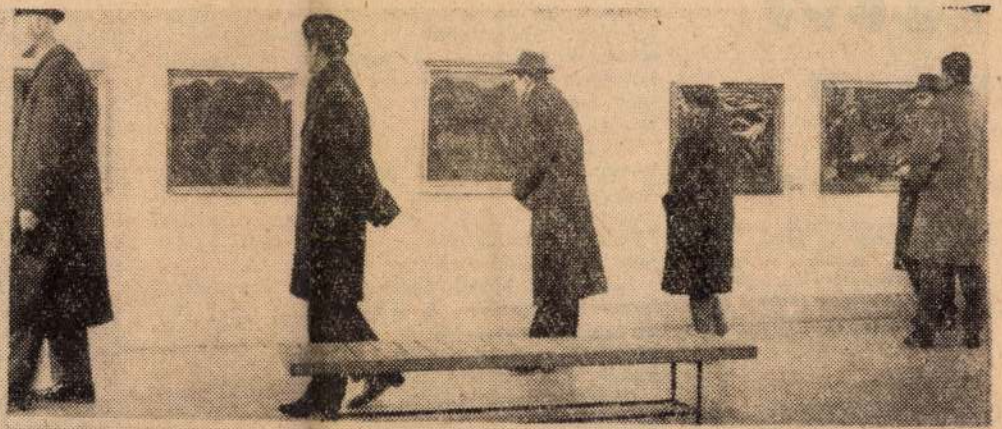

Nagy István festőművész alkotásaiból nyílt emlékkiállítás vasárnap délelőtt az István király Múzeumban. A kiállítást László Gyula, egyetemi tanár nyitotta meg.

onat

...rditotta: Pető Miklós

...k kezükbe kaparintották Szovjet-
...in parancsot adott az arany visz-
...után sikerült is. Acsinszktól Kazá-
...s az arany biztonságbahelyezésével
...dosztály 1. nemzetközi ezredét biz-
... Varga István volt, komisszárja:
...gva egykori magyar hadifoglyok-

1.

...SKÜVÉS A VOLGÁNÁL

...ze nem ment megfelelő előké-
A részletes terveket 1918 ápri-
...oszkvai illegális találkozón dol-
...rancia katonai misszió vezetője
...akban Lavergne tábornok volt.
...épületében találkozott a házi-
...hart, az ismert angol felderítő,
...cia vezérkari ezredes, továbbá
...ábornok és Szironjatnyikov ez-
...gális fehérgárdista mozgalom
... végül Konsin kapitány, a szi-
...radalmárok küldötte.
...k közepette egy éjszakán át

... A következő tervet fo-
gadták el: a csehszlovák ellenforradalmi had-
testnek birtokba kell vennie a szibériai va-
sútvonal mentén fekvő legfontosabb csomó-
pontokat, elfoglalnia az Uralt és a Volga-
mentét, s előretörnie a Felső-Volgához; itt az
eszerek egyidejüleg huszonhárom városban
felkelést robbantanak ki. Az ellenforradalmi
egységek ezután — Arhangelszk elfoglalását
követően — felveszik az érintkezést az or-
szág belseje felé törő angol-francia csapa-
tokkal.

Május 25-én megindult az akció. Másfél
hónap leforgása alatt az ellenforradalmárok
kezére került Novonyikolajevszk (a mai Novo-
szibirszk), Penza, Omszk, Számára, Ufa.
Miután ez megtörtént, tevékenységük súly-
pontját a Volga-mellékre helyezték át.

Időközben Moszkvában elrendelték az álta-
lános mozgósítást. A kommunista párt fel-
hívására a munkások és a parasztok fegyvert
ragadtak. (Pravda: „A munkásforradalom,
miként Októberben, újra mozgósítja erőit...")

Július, 6-án kirobbant Moszkvában ez eszerek lázadása, s ugyanezen a napon más városokban is szovjetellenes megmozdulásokra került sor. Ezeket a Szavinkov vezetése alatt álló illegálista fehérgárdista szervezet irányította, melyet segítőtársai — Lockhart és Noulance francia követ — láttak el pénzzel, fegyverekkel.

Az egész szovjet-országot ellenforradalmi felkelések pásztázták. Lenin elrendelte, hogy minden erőt az ellenség szétverésére kell összpontosítani. Kazányban, a veszélyeztetett szibériai vidéken, — ahol a csehszlovák hadtest szoros szövetségben harcolt az angolokkal, amerikaiakkal, japánokkal, és franciák-

kal — a Vörö...
sített. A nemr...
országi város ...
Két fontos o...
annyira felkel...
Az egyik, hog...
az utat Moszl...
bank hűvös pi...
szág aranytarta...

... A kazány... folott szürke vihar-
felhők úsztak. A város utcáin önkéntes
munkásegységek masíroztak. De még folyt a
védelmi előkészület, Trockij „kádere"; M. A.
Muravjov (egyébként baloldali eszer) az
ottani csapatok főparancsnoka a fronton már
azon törte a fejét, hogyan lehetne az arany-
és drágakőkészletet megkaparintani s vele
átállni a szovjet hatalom elleni erőkhöz.

Persze, az arany... Királyok és fejedel-
mek, földesurak és papok, gyárosok és keres-
kedők, tábornokok, minden rangú-rendű
hódítók mocskos keze nyúlt ki utána száza-
dokon át: farkastörvények szerint élve csak
egy hatalmat ismertek, a gazdagság, a pénz
hatalmát. És itt, a kazányi bankpince szekré-
nyeiben most nem kis értéket őriztek: több
mint egymilliárd rubel értékű aranyat, ne-
mesfémet, drágakövet, valutát és értékpapírt.
Még 1915-ben, amikor a német hadsereg
betört a Baltikumba s már-már Petrográdot
fenyegette, ide irányították a fővárosból az
első, 526 zsák aranyat, hogy minél távolabb
legyen a háború frontjaitól. Kazányra ked-
vező földrajzi helyzete miatt esett a válasz-
tás: egyrészt a Volga partján feküdt, más-
részt közvetlen vasúti összeköttetése volt az
ország központi részével.

(Folytatjuk)

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Vadv[illegible].

Kapálók.

Kisfiu fej.

Városi Muzeum.Baja.- Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
XXX. 1948.aug.20. Kat.

MDK

Nagy István, festőm.

Képei:

Mosolygó kislány.

59. Önarckép.

60. Önarckép.

Városi Muzeum.Baja.- Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948. aug.20. Kat.

MDK.

Nagy István

A Nemzeti Galériában kiállitott müveiről

Északmagyarország 1965.márc.28.lap -

Nagy István

Tanulmányfej

Szénvojz, reprodukció.

Valóság, 1960. 3. szám. 39. l.

Nagy István

A pénz kéjbálban mulvei vannak

Gelenkor, 1965, 4 n., 378 old.

Nagy István, festő MD4

Dési Huber István művészete
Nagy István és Derkovits Gyula
művészetével rokon.

— : Dési Huber István emlékezete 8.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. febr. 25.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Lejtök.

Tanya.

Alkony.

Városi Múzeum.Baja.- Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
XIII. 1948.aug.8o. Kat.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Fasor.

Öreg székely.

Bodza-ág.

Városi Muzeum. Baja. - Nagy István gyüjt. kiáll. -a.
1948. aug. 20. Kat.

MEK

Nagy István, festöm.

Képei: Esernyö.

Cigáyn fej.

Gyilkostó.

Városi Muzeum. Baja. - Nagy István gyüjt. kiáll. -a.
1948. aug. 2o. Kat.

MDK

Nagy István. festöm.

Képei: Szakadékos táj.

Birsek.

Cigánylovak.

Városi Muzeum.Baja. - Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.20. Kat.

Azért adta volna vissza a szavát, mert attól félt, hogy nélkülözni fog mellette? Benczés hangosan elnevette magát a Szajna lépcsőjén. Ez olyan együgyűség, mintha azt írták volna hazulról, hogy képzelje: a park összes csalogányai csúszómászókká változtak. Gábor kételkedő elme volt, — ebben az időben dühöngött a fiatalok között a szkepticizmus — egyben azonban rendületlenül hitt: Irénben. Ha a szíve mégis összeszorult és ha jéghideg rémület járta át a testét: az a gondolat volt az oka, hogy nem történt-e Budapesten valami jóvátehetetlen a menyasszonyával.

Egy darabig még fel-alá szaladgált a víz mellett, azután hirtelen megfordult és rohanni kezdett a pályaudvar irányában.

A pályaudvar éppen olyan élénk volt, mint akár fényes délben. Öt perc mulva Marseillebe indul vonat, huszonkét perc mulva Madrid felé. A többi apró személyvonat: Troyesba visz katonákat, meg Bois-Colombeba építőmunkásokat. Egy pallér meg is szólította, hogy nem akarna-e velük jönni? Egy munkásra még szükség van. Igaz, hogy a fiatalember külseje urias, de a szemében furcsa kétségbeesés látszik. Aki éjszaka a pályaudvaron bolyong, annál valami nincs rendben. Nála esetleg megkeresheti az útiköltséget . . .

Budapest felé csak hajnalban indult vonat. Gábor otthagyta a pályaudvart és elindult vissza, a szállója felé, a Champs Elysées meg a Champ de Mars fanyar, őszi virágillatában. Az Eiffel-torony aljában egy didergő nő várakozott valakire, aki nem jött el. Alafestett szeme, kipirosított szája és csontos kis halálfeje volt. Rámosolygott Gáborra és a fiú megrázkódott az undorodástól, amikor eszébejutott a bárónő alattomos kis célzása a párisi nőkre, akiknek el kellene vele felejtetniök az ő tiszta és büszke Irénjét.

Nem utazott el a hajnali vonattal, sőt nem is utazott el aznap. Az a kétezer frank, amelyet a bárónő kilátásba helyezett, csak harmadnapra érkezett meg a bankba. Gábor akkor már megtalálta azt a második énjét, amelyet az apjától örökölt és amely, ha cselekedni kellett, fékezte és irányította fiatalos temperamentumát. Neki most alighanem pénzre lesz szüksége, tehát onnan veszi, ahol kínálják.

Amikor végre a vonaton ült — harmadik osztályon, közkatonák és parasztok között, először életében — hirtelen elnevette magát. Időközben bőven volt ideje elolvasni a mostohaanyja levelét és most eszébe jutott a befejezése. Azt írta a bárónő, hogy Szentkuthy Zsigmond meg a leánya a jövő héten Párisba utaznak. Uj autót akarnak venni. Gábor tanulmányozza kissé a kérdést, hogy majd segítségükre lehessen. Olga különben is számít rá, hogy kalauzolni fogja őket Párisban.

Szentkuthyék nagyot fognak nézni, ha hült helyét találják. Azon mulatott, hogy milyen magasra fognak húzódni Olga kínai szemöldökei csodálkozásában, hogy ő, Gábor, nem kapta be a csalétket, amelyet a mostohaanyja kínált neki. Maga választhatta volna ki a jövendőbeli kocsiját... Neki azonban egészen jó itt, a harmadik osztályon. Nem az a fontos, hogy milyen az ülés a kocsinkban, hanem az, hogy hová visz a kocsi.

Nekitámasztotta fejét az ablaksaroknak és aludt,

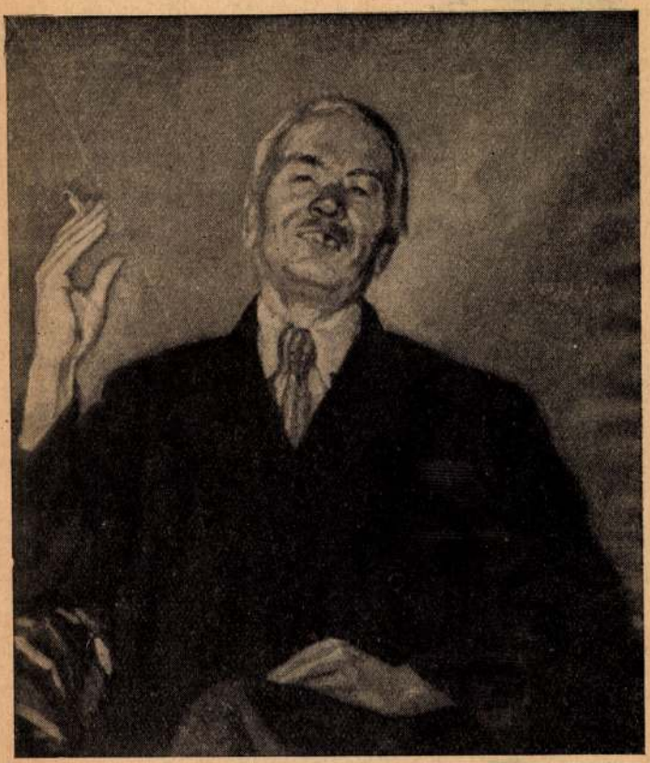

Nagy Istvánnak, művészetünk egyik legkiválóbb mesterének képmása. Festette Éber Sándor

egészen Salzburgig. Azontúl pedig az ablaknál állt és hol a menetrendet nézte, hol az elvonuló városokat, amelyek egyre közelebbre igérték Budapestet.

VII.

A trafikban megszólalt a telefoncsengő. Kovácsné fáradtan támaszkodott az árusító asztalnak. Most magukra hagyta a pénzügyőröket — megint rovancsolás volt nála — és bement a fülkébe, ahol áporodott volt a levegő a telefonálók ázott kabátjainak és olcsó parfömjeinek a szagától.

— Halló, ki beszél? — kérdezte kedvetlenül.

Amikor a hívó megnevezte magát, méregbe jött és lecsapta a kagylót. A készülék azonban újra megszólalt és mindenki tudja, hogy nincs az az elhatározás, amely ennek a követelő, sürgető, makacs kis hangnak ellent tudna állani. Ha valaki eltökélte magában, hogy neki ugyan csöngethetnek onnan tulról: rendesen úgy jár, mint az anya, aki szentül megfogadta, hogy ő ugyan nem veszi ölébe a síró és nyügölődő kisgyereket.

Meg aztán: nem is bizonyos, hogy még mindig az előbbi hívásról van szó. Kovácsné „üzletasszony" és kötelességei is vannak. A szomszéd fűszeresnek is. ő a hívószáma: megfizetik érte.

— Halló, beszél?

— Nagyságos asszony, hallgasson meg...

Kovácsné most már éles hangon szólt bele a kagylóba:

— Mondja, nem szenvedett még eleget maga miatt az a szegény leány? Mit akar tőle? Hagyja békében!

Fojtott, könyörgő hang:

— Az életemről van szó...

Kemény, egy kicsit fájdalmas hang:

Meghalt az utolsó 48-as honvéd. Geszti Mihály, a szabadságharc utolsó katonája százötéves korában meghalt Nagyváradon

— Hát az ő életével ki törődik? Ha látná, milyen színben van! De amig tőlem függ, nem fogja látni.

Gábor most, hirtelen ösztönnel megtalálta az igazi szót:

— *Anyám*, adjon nekem módot arra, hogy beszélhessek Irénnel!

Csönd volt egy pillanatig. Azután egy megváltozott, meglágyult hang kérdezte:

— Nem tudom... Mit tehetek én? Mit kíván tőlem?

Kétségbeesett hang odaátról:

— Az egyetemen hiába keresem. Az utcán sem látom. Fölmenni nem merek, amig nem tudom, mit gondol rólam... Csak annyit mondjon meg neki: ha szeret még, legyen ott, a szokott helyünkön...

Félig nevető, félig bosszús felelet:

— Hogyne! Én küldjem randevúra a lányomat! Különben sem fog elmenni.

— Köszönöm...

— Nem igértem semmit.

— Délután négytől kezdve várom. Ha kell, hát másnap reggelig.

Másnap délután négy órakor egy szürkefelöltős, izgatott fiú járkált fel-alá a szigeti nagyszálló háta mögött. Elhagyatott, homokos, kavicsos Dunapart volt ez a rész, mintha nem is a főváros legszebb sétakertjének a széle volna, hanem a Tisza valamelyik elhagyatott partvidéke. A szálló üres volt már és a Szigeten is alig akadt sétáló. November szomorúsága feküdt a mozdulatlan vizen. Nagy időközökben hangzott csak át a túlsó oldalról az érkező, meg az induló lóvasút tülkölése. Ahány tülkölés, annyi negyedóra.

A vízből egy félig elkorhadt fűzfa állt ki. Amikor nem volt ilyen magas a Duna, alighanem tövig kiállt belőle, a gyakori áradások azonban elbántak a törzsével. Ágai közt varjú fészkelhetett, mert egy mozdulatlan, fekete madár félóra óta gubbasztott az egyik ágon. Félszemmel a várakozóra sandított, gúnyos öregnéni-szemével.

Fél öt. Még jöhet.

Gábor kinyújtotta a kezét, amelyről lehúzta a kesztyűjét. Esőcsepp. Lehet, hogy félóra múlva zuhogni fog, Irént azonban soha sem tartóztatta semmiben az időjárás.

Háromnegyed öt. Most már nem fog eljönni.

Hogyan is képzelhetett olyat, hogy azok után... Mik után? Nem beszélt senkivel három nap óta, amióta megérkezett. Nem is tudják, hogy itthon van. Ő sem tudja, mit csináltak Irénnel. De az bizonyos, hogy a leány nem akar tudni róla és lehetséges, hogy nem is fogja látni többé...

Odaátról újra tülkölt a lóvasút. Öt óra.

Gábor háta mögött megcsikordult a kavics: valaki jön az állomás felől. Valaki széthajtja a bokrokat. Karcsú, magas lány: az arca sápadt, de a szeme világít a félhomályban.

Varjú-néni halkan károgott egyet meglepetésében. Az emberek, amennyire csak emlékezett, hangokat szoktak adni, ha találkoztak. Ezek ketten olyan csöndesen maradtak, mint a halak odalent, a folyóban. Egy darabig néztek egymásra, azután — éppen olyan hangtalanul, mint eddig — átölelték egymást.

Irén csöndesen sírt a Gábor vállán. A fiú pedig karonfogta és megindult vele együtt a Duna mentén. Lassan mentek, időnkint megálltak és olyankor gyorsan és sokat beszéltek egymással: a hangjuk azonban már nem hallatszott el idáig.

Amikor az alsósziget lámpásainak fénykörébe érkeztek: Irén ujján megint ott fénylett a zöldköves gyűrű.

Ezt most már csak vele együtt fogják eltemetni.

Folytatjuk

Orgonavirág

— Marie Under —

Láttam, hogy a kipirult virradat
csókzáporral köszönti a csodát:
házam körül friss lila áradat:
kinyiltak mára mind az orgonák.

Most éj van, ágyam enyhe fényben ázik,
szívem lángolva emészti magát.
Ablakomnál, jaj, orgona, rogyásig!
s rám önti csábító vad illatát.

Mit kezdjek most? Mondd, mért nem vagy velem?
Nélküled e szikrázó éjjelen
mit ér a fény s az áradó szirom?

Egyedül már e terhet nem birom!
Ha nem hallod meg hívásom szavát:
itt fojt meg e nagy szépség és a vágy...

Észtből fordította: KÉPES GÉZA

10 A Reggel 937 II/15

NAGY ISTVÁN

a magyar festőművészet *egyik legeredetibb és legmagányosabb jelensége, az este, 64 éves korában meghalt, Baján.* Kalandos életsorsú, véresen küzdelmes életű, ízig-vérig művész volt. *Csíkmindszenten* született, 1873-ban; megjárta Münchent, Rómát, Párizst, de igazán otthon soha sehol nem érezte magát, *legfeljebb — az országúton.* Barangolt nyughatatlanul, magabá szívta a csíki havasok balladás hangulatát, az Alföld csöndjét és a dunántúli lankák szelid vonalait. *Ahol rászakadt az éj, ott meghált, egyszer egy árva tanyán, máskor az erdőszélen, vagy az útszéli árokban.* És minden érzését, minden gondolatát, ösztöneinek minden lázas rezdülését képekbe öntötte: sötét tájkép-víziókba, súlyos alakokba, — a magyar piktúra pompás értékei kerültek ki a keze alól. Mikor 1923-ban gyüjteményes kiállítást rendezett: felfigyeltek rá a műértők. *Surányi Miklós könyvet írt róla,* elskatulyázták országraszóló »őstehetség«-nek. *Úgy látszott, mintha felvirradt volna a napja, de aztán megint csak eltünt és elnémult a híre is. Súlyos tüdőbaj kínozta.* Baján húzta meg magát. De azért még két év előtt olyan ragyogó kollekciót hozott össze, hogy a legnagyobb elragadtatás hangján írt róla az »*A Reggel*«. Nem tartozott semilyen csoportho̊z, pár jóembere tartotta benne utolsó éveiben a lelket. *Amilyen magányosan élt, olyan magányosan halt meg. — abban az órában, amikor a posta meghozta az évek óta remegve várt végzést, hogy a felesége trafikot nyithat.* Hétfőn temetik: most, hogy meghalt, (lásd *Derkovits* esetét) talán még »arriválhat« is.

(Nyilas-Kolb Jenő)

A Reggel 1937 II. 15

Nagy István

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Pihenö nö.

Gyimesen.

Gond.

Városi Muzeum.Baja. - Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.20. Kat.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Szerb asszony.

Falusi lány.

Hegyoldal fákkal.

Városi Muzeum. Baja.- N.I.gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.20. Kat.

MDK

Nagy István, festőm.

Képei: Csiki hegyek.

Tehenek.

Lankák.

Városi Muzeum. Baja.- N.I.gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.2o. Kat.

MDK

Nagy István ,festöm.

Képei: Önarckép. 1.sz.

2. A müvész anyja.

A müvész fia.

árosi Muzeum,Baja. -N.I.gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug. 2q. Kat.

MDK

Nagy István ,festöm.

Képei: Tanulmányfej.

A müvész felesége.

Leányfej.

[illegible]rosi Muzeum,Baja. -N.I.gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug. 2o. Kat.

MDK

Nagy István ,festöm.

Mindszenten született Csik megyében,1873-ban.
Meghalt Baján 1937-ben.Életének többi adatát elmondja ezernyi képe, erdön-mezön való szüntelen barangolásainak emléke./Lyka Károly/

árosi Muzeum,Baja. -N.I.gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug. 20. Kat.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Gémeskut.

Domboldal.

Temetö.

Városi MuzeumBNja. - Nagy István gyüjt.kiállitása.
1948.aug.2o. Kat.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Napraforgók. 25.sz.

Birs-ág.

Karámban.

Városi MuzeumBNja. - Nagy István gyüjt.kiállitása.
1948.aug.2o. Kat.

MDK

Nagy István, festőm.

Képei: Erdös hegyoldal.

Estefelé.

Erdélyi hegyek télen.

Városi Muzeum.Baja.- Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.2e. Kat.

MDK

Nagy István. festöm.

Képei: Olvasó férfi.

17. Napraforgók.

Bokrok.

Városi Muzeum.Baja.- Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.2o. Kat.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Pihenés a hegyoldalon.

Könyöklö nö.

Virág-csendélet.

Városi Muzeum.Baja.- Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.2e. Kat.

MDK

Nagy István, festöm.

Képek: Kisleány.

Kendös asszony.

Csendélet.

Városi Muzeum. Baja.- N.I.gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.20. Kat.

MDK

Nagy István, festőm.

Képei: Faluvége.

Völgy.

Csikmindszent./A müvész szülöfaluja./

Városi Muzeumban. - Nagy István gyüjt.kiállitása.
1948.aug.2e. Kat.

Nagy István, festő

L: Vili Tibor

(k.m.): Művészek, barátaim

Esti Hírlap, Bp. 1977. máj. 28

2

Nagy István

Méltatás.

Bajor Nagy Ernő: Barátok-barátságok
ilior, 1977. február 27-9 lap.

Nagy István

"Az ősmüvészet tüzijátéka Szent István hetében" cimmel, "Beszélgetés tiz paraszt müvész fölfedezőjével." Bálint Jenő a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitást a parasztmüvészek alkotásaiból. Jörgen Kamilla ir a tárlatról:
Oravecz Imre, nagyidai parasztlegény tájképeket fest. A lap bemutatja "A tilinkós ember" c. müvét.
Káplár Miklós pásztorból lett festőmüvész, a Hortobágy festője.
Győri Elek tokaji kovácslegény, falusi jelenetet ábrázoló képét hozza a lap.

Délibáb, Bp. 1934. aug. 25. VIII. évf. 35. sz. 14-15. lap.

Nagy István

Nagy Balogh János szobafestő volt.
Nagy István a vadonok festője.
Csülök nevü parasztlegény marhacsülökből faragott elefántcsont-szerü szobrokat és ezenkivül fafaragványokat készit.
Benedek Péter és Nyergesi János parasztművészeket emliti még a kritika kiemelve müveiket, s részletes áttekintést ad a paraszt őstehetségekről.
Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1934. aug. 25. VIII. évf. 35. sz. 14-15. lap.

Nagy István, festőművész

A XVIII. századtól kezdve úgyszólván nincs magyar festő, aki ne foglalkozott volna a tájképfestészettel. Gondolunk olyan festőkre, mint Ferenczy Károly, Nagy István — az Országos Tájképfestészeti Biennálé megnyílt a Galériában.

Láttuk, hallottuk.

1977. márc. 6. Petőfi, 11.42 V Gné.

Nagy István

„Falusi táj" pastell 32 x 45,5

J. l. j.: Nagy István

Miáltási ár: 5000 ft.

BÁV. 43. Kejsanlció, Budapest, 1977. szeptember

Nagy István

„Női fölakt" Pastell 52x45

s. f. j.: Nagy István

2. Ziáltási ár: 6500 ft

BÁV 43. Képaukció, Budapest 1977. szeptember

Nagy István (1873-1937)

„Öregamsony Zendében"

Pastell 64x45 cm J. l. j.: Nagy István 1919.

Védett. Ziláltási ár: 10000 ft.

BÁV 43. Kejsanlató, Budapest 1977 szeptember

Nagy István

„Dombos táj" Pastell 31×44,5

Jelenre lent jobbra: Nagy István

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István (1873-1937)

„Fenyőfal a dombon"

Pastell, 34,5 X 50 telesve lent jobbra:

Nagy István

Kikiáltási ár: 6000 ft.

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István

„Vizágesendélet" Pasztell 52x68

Selesve lent jobbra: Nagy István

Kikiáltási ár: 6000 ft

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István

„Falusi házak" szénrajz 30x44

Sehszoe lent jobbra: Nagy István

Kikiáltási ár: 4000 ft

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István

„Bárány felhők" Pastell
25 X 28 telesve lent jobbra: Nagy István
Kiáltási ár: 4000 ft

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István

„Mezei munka" Pastell 31x45

Selezve lent jobbra: Nagy István

Ki kiöltári ár: 8000 ft

BÁV 38 Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István (1873-1937)

„Akvarell" Papírlap 63x48

Jelzése lent: Nagy István

Vételár: 7000 Ft.

BÁV 38. Képaukció Budapest 1975 december

Nagy István, festő

Elődást tartanak munkáiról
a Nemzeti Galériában.

— : Közlemény ... 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 21.

Nagy István, Jestő

L.: Szöri József

Apró f.: Vélemények ..... [2] ..... 93-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június XXX/6.

Nagy István rajztanár

Celldömölkön megnyílt Zala és Vas megyei rajztanárok munkáinak kiállítása. — Nagy István képeivel találkozhattunk már a tavaszi tárlaton. „Kőszegi vár" — „Kőszegi hegyek" c. kompozíciói (emlékül).

—zentai—: Zala, Vas rajztanárainak kiállítása Celldömölkön.

Vas Népe, 1945. nov. 6.

Nagy István festőművész

A bajai múzeum képzőművészeti anyaga 1935 után bővült a művész hagyatékával. Életének utolsó éveit a művész itt töltötte, Baján halt meg, 1937-ben. Ma Varga Imre róla készített bronzszobra hirdeti, hogy itt élt és alkotott az erdélyi és alföldi tájak, emberek festője.

Környei Elek: Egy kisvárosi múzeum túljut a határon.
Magyar Nemzet, 1975. okt. 17.

Nagy István

a XX. századi magyar grafikai kiállítás-
son az egyedi rajzok között szerepel
anyaképe (emlétve)

Sz. Kürti Katalin: Kiállítás a Szolnoki Galé-
riában.

Hajdúbihari Napló, 1945. okt. 15.

Nagy István

1963-ban a Magyar Nemzeti Galéria - ban rendezték a „XX. századi művek budapesti műgyűjteményekből" című kiállítást. Itt Nagy István művei is szerepeltek.

Solymár István: Jegyzetek Borsos Miklós szobrászatáról. Művészet, 1976. szeptember - 8. oldal.

Nagy István

Méltatás

Horváth Béla: Dekorativ képek.
Művészet, 1976.szeptember - 22.oldal.

Nagy István, festő

L.: Simon Béla

Tüskés T.: Képzőművészek .... 55-62.

JELENKOR, Pécs, 1976. január XIX/1.

Nagy István

Mértatás.

Menyhárt László: A Gresham normativ esztetikája.
Művészet, 1976. december - 16. oldal.

Nagy István

A tíres években barátságfűrte Egy
József Nagy Istvánhoz.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.
Müvészet, 1976.december - 3.oldal.

Nagy István

Az alföldi piktúra jelentőségét újabb egzemiségek ismrektel. Olyanok, mint Medgyessy Ferenc, Kosata József és Nagy István

Pohner Zoltán: A vásárhelyi művésztelep.
Nógrád, 1975. aug. 3.

Nagy István festőművész

az alföldi piktúra jelentőségét
ismerte fel a művész.

P. Z.: A vásárhelyi művésztelep.
Petőfi Népe, 1945. jál. 10.

Nagy István (1873-1937)

„Tanya" Gémrajz 30 x 45

S. l. j. Nagy István

Zilváltási ár: 4500 ft.

BÁV 39. Képaukció katalógus 1976 május

Nagy István

„Dombok" pastell 24X26

s. l. j. Nagy István

Kiállítási ár: 4000 ft

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976 május

NAGY ISTVÁN, festő

"PARASZTEMBER, PARASZTASSZONY", című műve.-Szénrajz, Magántulajdon,-Szöveg 389.old. 52.jegyz

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Károly "Hazafelé" című képéről 373.old

STUDIA COMITATENSIA,3. Tanúlmányok Pest megye Múzeumaiból, Szentendre, 1975

NAGY ISTVÁN, festő

10.sz.Kép.-"LEÁNY KÖCSÖGGEL".-70ú50 cm.-A Magyar Nemzeti Galéria tulajdona.-Ltsz:10117.-
Szöveg, 389.old. Fekete repr. 51. jegyz

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Károly "Hazafelé" című képéről 373.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest megye múzeumaiból.3.sz.-Szentendre, 1975

NAGY ISTVÁN, festő

"PARASZTEMBER,PARASZTASSZONY",c.müve.-Kimutathatóan két müvével is Kernstok"HAZAFELÉ" c.képe hatása alá került. Parasztleányt ábrázoló képe,a"LEÁNY KÖCSÖGGEL",kifejezetten képünk elől haladó asszonyának hatását mutatja, s ha kissé távolabbról is,de a"Hazafelé"befolyása érvényesül "PARASZTEMBER,PARASZTASSZONY",c.kettős arcképén is. 389.old. 51-52-jegyz. 10.kép.

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Károly "Hazafelé" cimü képéről 87.old

STUDIS COMITATENSIA, 3. Tanulmányok Pest megye müzeumaiból, Szentendre, 1975

Nagy István

„Tájkép boglyával"

(repr.)

Budapest, 1975. dec. 26. old.

NAGY ISTVÁN, festő

"LEÁNY KÖCSÖGGEL, c. müve. -Kimutathatóan két müvével is Kernstok hatása alá került, a "HAZAFELÉ"-nek. -Parasztle ányt ábrázoló képe, a "Leány köcsöggel", kifejezetten képünk elől haladó asszonyának hatását mutatja. s ha kisse távolabbról is, de a "HAZAFELÉ" befolyása érvényesül "PARASZTEMBER, PARASZTASSZONY" cimü kettős arcképén is. 389. old. 51-52. jegyz. 10. kép.

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Károly "Hazafelé" cimü képéről 37?. old

STUDIS COMITATENSIA, 3. Tanúlmányok Pest megye múzeumaiból, Szentendre, 1975

Nagy István

„Pipázó fejek" 40,5 x 30,5

S. l. j.: Nagy.

Kikiáltási ár: 8000 Ft

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976 május

Nagy István

„Falusi táj" O. Zanton 14X34

S. l. j. Nagy István 1911.

Kikiáltási ár: 4000 ft

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976 május

Nagy István

„Utca ámyas fákkal" Pasztell

25 x 34 s. l. j.: Nagy István

Kikiáltási ár: 5000 ft

BÁV 39. Képaukció katalógus 1976. május

Nagy István, festő

□ NAGY ISTVÁN művészetéről tart tárlatvezetést színes diavetítéssel és eredeti művek bemutatásával pénteken délután hat órakor a Magyar Nemzeti Galériában (Budavári Palota B épület, előadóterem) Solymár István művészettörténész.

2.

– □ Nagy István ...

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 16.

Nagy István

Méltatás.

Aszalós Endre: Tóth Menyhért emlékeimben.
Művészet, 1976. március - 21. oldal.

Nagy Lotár

Méltatás

Aszalós Endre: Tóth Menyhért emlékeimben.
Művészet, 1976. március - 21.oldal.

Nagy István

A Radnai gyűjtemény bele szerepel Nagy István műve is

Aszalós Endre: Tóth Menyhért emlékeimben.
Müvészet, 1976. március - 21. oldal.

Nagy István, festő

— **Celldömölkön,** a Kemenesaljai Művelődési Központban megnyílt Nagy István festőművész kiállítása, amely a rajztanár-művész ötven alkotását — akvarelljeit, linómetszeteit, olajfestményeit — mutatja be.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 10

Nagy István, író

L.: Martyn Ferenc

Rózsa Gy.: A választás ... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 17.

Nagy István

A kalocsai Kiállítóteremben
április 25-én megnyitották meg
Nagy István emlékkiállítását.

-----:Kiállitási naptár.
Müvészet, 1976.április - 48.oldal.

Nagy Istvánné

Méltatás.

----:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1976.május - 48.oldal.

Nagy István

Nagy István: Tájkép boglyával MNG

Budapest
1975/12
26. old.

Nagy István

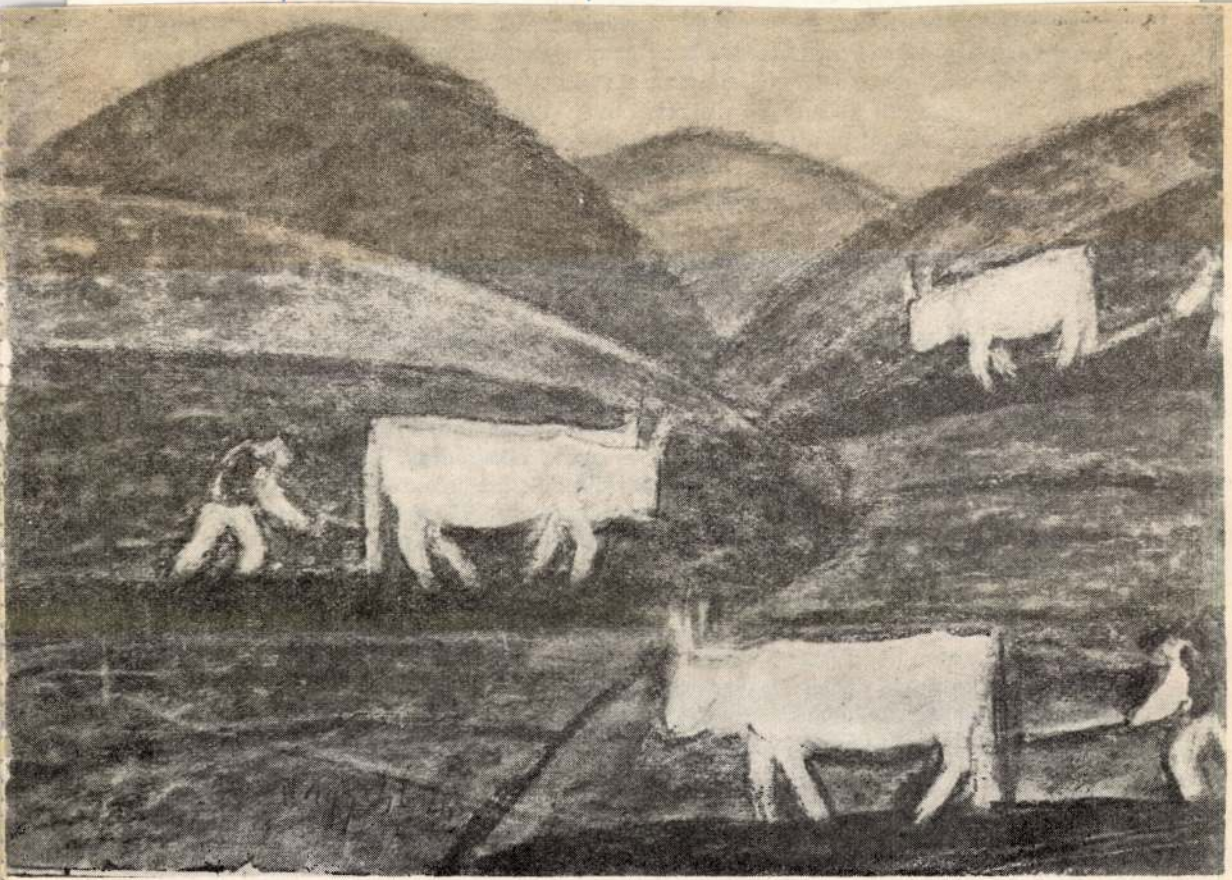

[illegible] -
[illegible] te-
[illegible] mert
[illegible] költői
[illegible] nak tar-
[illegible] ításokat.)
[illegible] k, legfeljebb
[illegible] magyar [illegible] is magán viselik.

Külön említést érdemel még BOLDIZSÁR JÓZSEF, akinek cigány nyelvű verseit és magyar költőkből készített műfordításait az Összehasonlító Irodalomtörténeti Lapok

Nagy István

„Tizenöt év új szerzeményei" címen vendeszett a marosvásárhelyi Művészeti Múzeum kiállítást, a művész alkotása szerepel a kiállításon.

Előre, 1976. jan. 20.

NAGY ISTVAN, festő

--

A parázsló barnáknak,éles sárgáknak,füstös türkizek nek,csillogó árnyaknak mas az értelmük boross Gézánál, - mint Tornyai János,Nagy István,abrain vagy Kosuta József szentesi tanyájának felgült udvarában.A cselekedetek,jellemek emberöltőkön át se nagyon valtoztak,de az ábrazoltak lélkivilága mégis másról értesit. 67.old

POGÁNY Ö.GÁBOR: Boross Géza emlékkiállitása 65.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 3.sz.

Nagy István, festő

L: Borsos Miklós

Mántor Lajos: Emberi képek, háttérrel 1013-1020.o

Jelenkor, Pécs 1976. nov. 11/XIX.

NAGY ISTVAN, festo

Munkácsy, Paál, Székely, Mednyánszky, Tornyai, Rudnay, Koszta, Nagy István szenvedélyes koloritjának a mélyén lappang az a fájta döbbenet, megrendültség, ami nélkül ez országban még ünnepelni sem lehet. 72.old

POGÁNY Ö. GÁBOR: Boross Gézáról 67.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1971. VI. 3.sz.

Nagy István

"Termékeny ugar" cimmel Vadas József Tóth Menyhért festőművész kiállitásáról számol be, amelyet a Műcsarnokban rendeztek. Művészetével kapcsolatban megemliti a magyar tájfestészet nagyjait: id. Markó Károlyt, Szinyei Merse Pált, Ferenczy Károlyt és Réti Istvánt, valamint azokat, akiknek elképzeléseit folytatja: - Nagy István, Koszta József, Tornyai János- de nem azonos uton, mint Vadas kritikája mondja: „legfőbb ihletője szülőföldje, az alföldi táj és benne az alföldi ember." Külön kiemeli mesterét Vaszary Jánost és annak művészetét, hatását Tóth Menyhértre.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o. XX. évf. 47. sz. 12. lap.

Fenti cikket lásd: Tóth Menyhért nevénél.

Nagy István: „Tájkép juhokkal" 1930 évek,

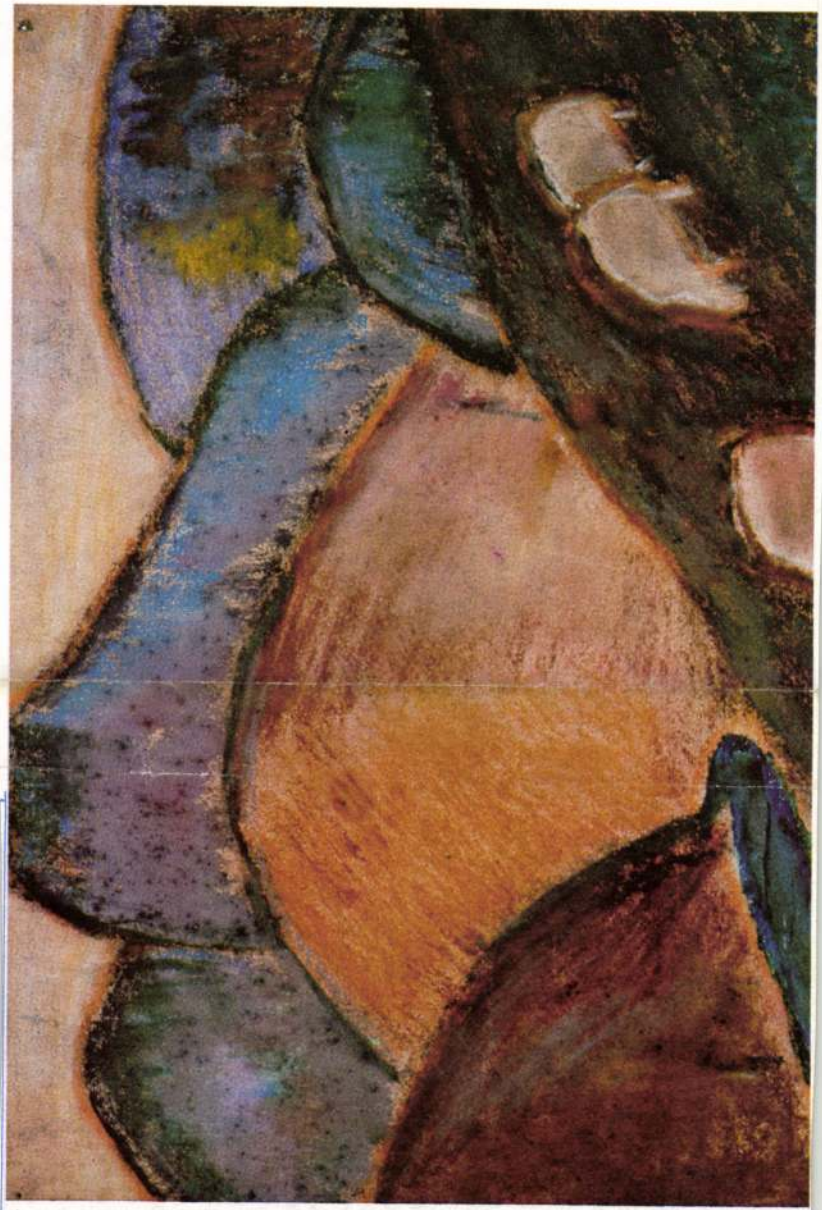

legfontosabb értelmezéseket, jelezve, hogy még tisztázatlan a műfaj és a művészeti ágak belső struktúrájának a viszonya.

A képzőművészetben több oknál fogva is bonyolultabb a kérdés, mint a többi művészeti ágazatban. Az egyik – látszólag mennyiségi, de tulajdonképpen alapvetően fontos történeti – tényező, hogy a műfajelméleti rendszerezésnek sokezer év sok százezer alkotásával kell számolnia, amelyek gyakorlati-funkcionális jellege és értelmezése folytonosan változott. A másik ok a képzőművészetek sajátos matériabeli kötöttsége, amely részint ugyancsak összefügg a társadalmi funkcióval, részint olyan gyakorlati-használati szerephez juttat némely alkotáscsoportot, amire más ágazatban nem lehet példa. A relációknak ez az igen összetett láncolata megmutatkozik a napi, köznyelvi szóhasználat sokféleségében is, és azért indokolt éppen ebből kiindulni, mert az elmúlt években szakmailag közérdekű viták és eszmecserék (például a táblakép mai helyzete, táblakép és falkép viszonya, nagyplasztika és kisplasztika kölcsönhatása, a porté-emlékmű problémái stb.) feszegették a mai művészet olyan jelenségeit, ellentmondásait, amelyek elsődlegesen műfajtörténeti természetűek. A szóhasználatban a leggyakoribb a téma vagy a technika szerinti meghatározás, kettő néha feltételezi egymást, néha nem.

Eltekintve most már az egyébként lehetséges, de szóhasználati és értelmezési zavart keltő osztályozástól, mely szerint műfaj a festészet, a szobrászat stb., vagyis maga a művészeti ág, vegyük figyelembe inkább az általánosabb, a tematika és a technika

szerezésre, tisztázva többek között az iparművészeti válfajok mibenlétét, társadalmi lényegét olyan korokban is, amikor nem különböztettek meg funkcionálisan iparművészetet és képzőművészetet (legalábbis nem a mai értelemben), sőt, tisztázva a művészet mibenlétét olyan periódusok történetében, amikor a produktumot nem tekintették – az újkorban kialakult fogalom szerint – műalkotásnak. Mindezekben a kérdésekben persze ma még aligha léphetünk túl a gondolatfelvetésen, s a problémák e javaslatjellegű vázolásának inkább csak az a célja, hogy a kortársi tapasztalatok nyomán érzékeltessük e művészetelméleti téma kutatásának fontosságát.

Eddig is, ha a felszabadulást követő művészetünk nagyobb periódusait vagy egyik-másik ágának speciális alakulását próbáltuk számba venni, többnyire műfajtörténeti, műfajelméleti kérdések szerint koncentrálódtak a tapasztalatok. Az említett, többször visszatért táblakép-vita is szükségképpen egy sor műfajtörténeti kérdés körül forgott, még ha nem is merítette ki és nem tudhatta megoldani e problémákat: mikor terjedt el a táblakép és milyen társadalmi közeg, igény hívta létre, hogyan változott a funkciója és mennyiben változott áru-jellege, mit jelent a táblakép szempontjából a falképnek, mint állandó nyilvánosságra szánt műfajnak a fontossága stb. Logikus, hogy a kisplasztikai biennálék kapcsán minduntalan visszatértek műfajtörténeti kérdések, hiszen megrendezésük kezdeményezésének is indítéka volt, hogy mi a műfaj magyarországi hagyománya, mi a jelene és a mai jelentősége. A két világháború közötti időben ún. „agitációs kisplasztikák"

rászat egész
ségszerűen a
konkrétabba
ki. Nehéz le
városépítés
együttműkö
építészeti-ké
zódását, am
szetre általá
A leginkább
sághoz kötő
feladat vagy
révén – a le
lalkozó nag
nagyított kis
kezdett az
urbanisztika
lendők nyo
korábbi kon

Fordulats
volt megfig
kötöttségge
logikailag is
korlati-funk
társadalmi-t
konvencion
a tematikai-
tozást ropp
éremművés
folyamatos
egy-egy mű
is. Érdemes

Nagy István

A "Művészet c. rovatban Vadas József: "Az uj realizmus a régi Korunkban" cimmel felsorolja azokat a művészeket, akiknek a neve a folyóiratban szerepelt: Barcsay Jenő, Berény Róbert, Bokros Birman Dezső Bortnyik Sándor, Csontváry Kosztka Tivadar, CZóbel Béla, Derkovits Gyula, Dési Huber István, Gy. Szabó Béla, Hincz Gyula, Kassák Lajos, Kernstok Károly, Kmetty János, Lőrincz Gyula, Mátis Teutsch János, Moholy Nagy László, Nagy István.

A cikket lásd: Dési Huber István nevénél

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 29. XX.évf. 22. sz. 12. lap.

NAGY ISTVAN, festő

Giczy János élet-és művészetszemléletével az Egry
Józ ef és Nagy Istvan hagyományokkal , s kortársai
közül a vásarhelyiekkel rokon.Határozott,elkötele
zett művészet az övé,és kötődés környezetéhez.
84.old

Sz.KÖRTI KATALIN: Három kisalföldi festő kiállitása
Győrgyhámán 85.old

Szabolcs.Szatmári Szemle, 1973. VIII. 3.sz.

Nagy István, festőművész

Nagy Imre a tanítóképző elvégzése után életébe is beleszólt a világháboru, – mint egész nemzedékének pályakezdésébe. – Első alkalommal olyan művészekkel találkozott, mint Szőnyi István, Nagy István, Márton Ferenc, majd Varga Nándor Lajos.

E. Szabó Ilona: Nagy Imre életútja.
Korunk, 1976. 9. 665. old.

Nagy István, festőművész

A Somogyi Képtárban a képzőművészeti gyűjtemény alkotásaiból kiállítás nyílt - az alföldi festészet nagyjainak: Tornyai és Nagy István műveit is láthatjuk.

H.B.: A Somogyi Képtár remekei. Somogyi Néplap, 1946. okt. 16.

Nagy István, festő

megemlítve

Bertha Bulcsu: Interjú Komos Istvánnal 869-878

Jelenkor, Pécs, 1976. október XIX/10.

Nagy István

Nagy István főként Baja kör-
nyékén készítette drámai han-
gulatú pasztellképeit. De ihlették
a művészt az erdélyi tájak is.

— : Nagy István
Tükör, 1974. febr. 20-24 oldal.

Nagy István

A művész nem a látványt
rögzíti, hanem jóban-rosszban tölt-
táj emlékképét összegzi.

— : Nagy István
Tükör, 1977. febr. 20 - 24 oldal

Nagy István

„Karám tébe" (nyomo)

—: Nagy István
Tükör, 1977. február 20–24 oldal.

Nagy István (1873-1937):

■ **53. Öregasszony, 1919**
szén, pasztell, papír, 45X31 cm / Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

■ **54. Kucsmás parasztfej, 1920-as évek közepe**
pasztell, papír, 40X29 cm / magángyűjtemény

Nagy István parasztfejei, tájai sűrítik leginkább azt a kritikai magatartást, amire ebben az időben a nem nagyvárosban élő művész képes. Nagy István – most függetlenül attól, mennyire jogos vagy sem, hogy őt ún. alföldi festőként tartják számon – a paraszti életformát ismerte közelebbről és belülről; így alakította ki a nehéz életútjuk során megedződő, sorsukat tudomásul vevő paraszttípusait. Ez a kritikai magatartás viszonylag passzív, összevetve a mezőgazdasági munkásnak azzal az értelmezésével, amellyel a nagyvárosban élő, szocialista gondolkodású művészek szolgálnak; az utóbbiak aktívabb típusai teljesebben tükrözik azt a történelmi helyzetet, melyben a szegényparasztság, az agrárproletariátus mindinkább a munkásmozgalom tartalékcsapatává válik. Az akkori parasztság pozíciójából alkotó festő idáig nem juthatott el, de drámai tömörségű képmásai a mindennapok realitását sűrítik.

Aradi Nóra: Munkásábrázolás a magyar képzőművészetben
Bp. 1976. Kossuth

■ **55. Duray Tibor (sz. 1912): Alvók, 1937**
olaj, vászon, 80,5X130 cm / Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

A sápadt színeket megkeményítik a világosabb és sötétebb felületek mintegy körvonalazott foltjai. Az alvók ernyedtsége szinte felfokozza a helyzetkép tárgyilagosságát: a zsúfoltan alvók szituációjának jellemzéséhez nem szükséges több kommentár. Mértéktartásában is jellemzi a korszak magyar művészetének stilárisan sokféle kritikai megnyilvánulását, melyek közös jegye, hogy a művészek többnyire nem a részletekbe menő tárgyias jellemzésre s a befogadó reagálásának ily módon való fokozására törekednek, hanem inkább egy bensőségesebb, közvetlenebb érzelmi hatás elindítására. A választott téma nem cselekvő emberekre, hanem a két ágyban alvó négy ember megszokott, „rendezett" nyomorúságára irányítja a figyelmet; érzékenyen közvetíti a társadalmi realitást, s az ábrázolt helyzet adta látszólagos passzivitással egyenes arányban fokozza, aktivizálja a nézőben keltett érzelmeket.

NAGY ISTVÁN, festő

Gegesi Kiss Pál akadémikus kisebb képtárra való anyagot ajándékozott a pécsi Modern Magyar Képtár megalapításához. Kívánságára a gyűjteményt ma is Forgách Hann Erzsébet Emlékgyűjteménynek nevezik, az adományozó művészfeleségé után. Így egy csapásra olyan művészi alkotások kerültek a pécsi Múzeum birtokába, mint pl: Nagy István műve.
37.old

A szerző: Modern Magyar Képtár Pécsett 37.old

Múzeumi Magazin, 1969. 2.sz

NAGY USTVÁN, grafikus

A múzeum feladatának tekinti,hogy ápolja Mattyasovszky Zsolnay László és Gebauer Ernő művészi hagyatékát.A Zsolnay hagyatékkal együtt került múzeumba Nagy István 55 grafikája.Érdekes a Bauhaushoz tartozó,pécsi származású Molnár Farkas és Breuer Marcell grafikáinak megszerzése. 37.old

Hallama Erzsébet: Modern Magyar Képtár Pécsett 37.old

Múzeumi Magazin, 1969. 2.sz. Bpest.

NAGY ISTVAN, festő

A Tompa gyüjteményben néhány szép kép van a szentendrei festészet köréből. Több mutatja az európai iskolát. Sőt az alföldi festők közülKosztka, Tornyai, Nagy István Rudnay és Holló László is fontos alkotásokkal szerepelnek az anyagban. 38.old

Hallama Erzsébet: Modern Magyar Képtár Pécsett 37.old

Múzeumi Magazin, 1969. 2.sz. Bpest.

Nagy István, kisb

L: Kohán György

Láncz Sándor:Képzőművészeti krónika 347-351.o

J E L E N K O R , P É C S 1977. ápr. 4 / XX ;

Nagy Istvan

A szocialista nyomoruságot kendőzetlenül, mimelés nélkül, soha semmit mellé nem beszélve, lenyügöző kifejezőkészséggel dokumentálta ország-világ elött.

Pogány Ö.Gábor: A Magyar Valóság
/Főv.Képtár Kiállitásai XXV.Bp.1948.IV./

Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976.
99-100.old.

NAGY ISTVÁN,

Diószegi Balázs festőszeretettel vállalja a nagy magyar festő elődöket, de idegenkedik a nyugateurópai izmus-és formai áramlatok máig csapkodó hullámu hatásaitól. Megszivlelendő ez a magatartás, amely Nagy Istvánt "minden modernek" felé emeli, ha művészekről esik szó. 99.old

BERECZ ANDRÁS: Diószegi Balazs kiallitas Nyiregyházán 97.old

Szabolcs-Szatmári-Szemle, XI. 1976. 2.sz.

NAGY ISTVÁN, festő

A bajai Türr István Múzeum a megye legnagyobb múzeuma. Nagy István képei, Telcs Ede szobrai és plakettjei, a helyi művészek alkotásai, stb. láthatók benne. - 15. old

SZ. GY: Bemutatjuk a vidéki múzeumokat. - Bács-Kiskun megye. 15. old

Múzeumi Magazin, 1963. 2. sz

Nagy István

az alföldi festészet, művészet elsőszerben Hódmezővásárhelyhez fűződik. Ott működött a művész is.

Ács József: Táj és ember.

Magyar Szó: 1973. szept. 13.

NAGY ISTVAN, festő

K. Kovalovszky Marta 1969-ben tanulmanyt irt: "Az alföldi festészet-Nagy Istvan", cimmel.-Alba Regia 8/9, 1967-68, 186-187. 177.old

FITZ JENŐ: Jelentés a Fejérmegyei Múzeumok 1968-69. tevékenységéről. A múz. irodalmi munkássága, 175.old

ALBA REGIA, Az István Király Múzeum Évkönyve, XI. 1970. Székesfehérvár, 1971

NAGY ISTVAN, térképész,/1810 körül/

Ulbrich könyve II.részében Burgenlandi és környező álla
mok községi térképei,legtöbb 1770 után.Eredeti kéziratos
szinezett térképek.Sok vonatkozik a kismartoni Eszterha
zy és a vörösvári Erdődy birtokokra.A térképek szerzői
legnagyobbrészt magyarok.Igy Nagy Istvan is. 289.old

BENDEFY LÁSZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 2.sz. Szombathely

ifj. Nagy István

faragó, a népmüvészet mestere .

Magyar Hirlap 1969.2.évf.228/6

Nagy István

Szeptemberben nyílik meg a bukaresti Sala Athenaeulban a MNG kiállítása „Öt festő a modern magyar művészet elődei közül" címmel. Képei szerepelnek az anyagban, amely a Kolozsvári Szépművészeti Múzeumban is bemutatásra kerül.

Néray Katalin: Hírek; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 61. l.

Nagy István

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

286, 316. old.

Nagy István
festő

A Bajai Múzeum képzőművészeti a-
nyaga az Ottványi gyűjtemények,
Telcs Ágoston, Rudnay és Nagy István
művein kívül tovább uj szerzemények-
kel bővül

Miskolczy Ferenc: Muzeumi levél.
MŰVÉSZET, 1973. október - 6.oldal

Nagy István
festő

Nagy István emlékére Baja
város szokot állít a művész-
nek és kiállítást rendez a
műveiből a Múzeumban.

Miskolczy Ferenc: Muzeumi levél.
MÜVÉSZET, 1973. október - 6.oldal

Nagy István

1873-ban született. Életében nem részesült az őt megillető megbecsülésben. A szerző idéz Surányi Miklós és Pap Gábor könyvéből. Az 1967-es emlékkiállítása szerint értékeljük érdeme szerint. Jelentős anyaga van a jelsett gyűjteményben.

Bévényi Iván: Deák Dénes gyűjteménye; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 17-18. l.

Nagy István
festő

Nagy István emlékkiállítására
a bajai KISZ szervezet dísztermében
kiállítás nyílik bajai és egykor illető-
ségű művészek alkotásaiból.

Miskolczy Ferenc: Muzeumi levél.
MŰVÉSZET, 1973. október - 6.oldal

Nagy István
festő

A bajai „Tisztelet Nagy Istvánnak" kiállítás megnyitás alkalmából készül sor Nagy István műviszelevel fogalkozó műveszeli írók tanácsko-zasára.

Miskolczy Ferenc: Muzeumi levél.
MŰVÉSZET, 1973. október - 6.oldal

Nagy István
festő

Bajan alkandó kiállitáson látható Nagy István hagyatéki kép gyűjteménye, amely 40 műből áll, 1937-ben külön teremben van elhelyezve

Miskolczy Ferenc: Muzeumi levél.
MŰVÉSZET, 1973. október - 6.oldal

Nagy István
festő

Nagy István emlékére 1973 októberé-
ben, aki az utolsó tér ebben Bajan
munkálkodott és itt is van eltemetve
Baja város ünnepséget rendez.

Miskolczy Ferenc: Múzeumi level.
Művészet, 1973. október – 6 oldal.

Nagy István
festő

A pécsi képtárban vannak a
művészek alkotásai.

Romváry Ferenc: Pécs - a muzeumok városa.
Művészet, 1973.szeptember - 33.oldal

Nagy István

Pasztellképei (Letarolt erdő, Pihenő tehenek tájban, Felhőtanulmány, Pince nyári fényben), szénrajzai (Pásztorfej, Házak domboldalon, Kerti fények) Deák Dénes tulajdonában.

Dévényi Iván: Deák Dénes gyűjteménye; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 17.8.

Nagy István

Pásztorfej, szén; Deák Dénes gyűjt.-e

Műgyűjtő, 1973/3. sz. 17. l.

Nagy István szobrászművész

A szolnoki Damjanich János Múzeum rendezésében kiállítása nyílt.

Magyar Hírlap 1970. II. 9. 1.

Nagy István

Képriselve van Weöres Sándor gyűjteményében.

Dévényi Iván: Weöres Sándor otthonában; Mügyűjtő 1972/4.sz. 48.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

NAGY ISTVÁN

SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL RENDEZENDŐ EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1973. MÁRCIUS 28-ÁN, ~~PÉNTEKEN~~ 17 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR FŐIGAZGATÓ

MOND.

---

73 3 fnyv 14 1568

NAGY ISTVÁN

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA 1957

Meghívó

~~1., Liszt~~
2., Tellurizió
3., 2. fázis - Reuleb.
4., Szociológia
5., Kulturna zaoo - Dem
6., A jutalomnyj
7., Tudi: ivényegyes -?

13.00 1

Nagy István

A 28. aukción műve a kikiáltási ár ötszörösét érte el (3.000 – 16.000).

Engel Károly: Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972/4.sz. 57.l.

Nagy István

tanult festő.Ömaga tanitó volt,s festészetet tanult a Mintarajziskolában,a müncheni akadémián és a párizsi Julien-iskolám.Számos önálló és csoportkiállitás után felfedezik mint"őstehetséget" s 1934-ben a "Magyar őstehetségek" között neki is helyet adnak a Nemzeti Szalonban.

Koczogh Ákos: A modern müvészet utjai
Népmüvelési Propaganda Iroda 1972 216.old.

Nagy István

magyar festő /1873- 1937/

Koczogh Ákos:A modern művészet utjai
Népmüvelési Propaganda Iroda 1972 231.old.

Nagy István
művészetének kísugárzása érzödik
Kajári Gyula lendületes szénrajzai-
ban.

B. E. Kajári Gyula kiállítása a Galé-
riában.

Ország-Világ 1970/6 21 old.

M.D.K.

Nagy István

Legelő birkák Gyimesben / 1913 / szén, repr.
1923-ban a Nemzeti Szalonban megrendezett első nagyszabásu kollektiv kiállitása meghozza számára a sikert.
A huszas évek elejétől szerződéses viszony füzi a Singer és Wolfner kiadóhoz.
A kiadó megbizásából Surányi Miklós kiállitása előtt könyvet ir addigi pályafutásáról
Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 14-15.l

./.

Nagy István

Legelő birkák Gyimesben / 1913 / szén, repr.
1923-ban a Nemzeti Szalonban megrendezett első
nagyszabásu kollektiv kiállitása meghozza számára
a sikert.
A huszas évek elejétől szerződéses viszony füzi a
Singer és Wolfner kiadóhoz.
A kiadó megbizásából Surányi Miklós kiállitása e-
lött könyvet ir addigi pályafutásáról

14-15.1

./.

M.D.K.

Nagy István

1924-ben a Balaton mellett van.
Egryvel köt egy életre szoló barátságot.
Legelő birkák Gyimesben / 1913/
Táj állatokkal / 1914/ pasztell , repr.
Ez a korszaka az 1925-ös évvel zárul
Ekkor hazalátogat Erdélybe
Itt ismét a korábbi témákkal foglalkozik , axxzixx

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 19-20

. /.

Nagy István

1924-ben a Balaton mellett van.
Egyvel köt egy életre szoló barátságot
Legelő birkák Gyimesben / 1913/
Táj állatokkal / 1914/ pasztell , repr.
Ez a korszaka az 1925-ös évvel zárul
Ekkor hazalátogat Erdélybe
Itt immét a korábbi témákkal foglalkozik , axxxxxx
19-20

./.

M.D.K.

Nagy István

A következő években szinte rendszeresen hazalátogat évenként Erdélybe.
Felkeresi régi motivumait: a Gyimesi havasokat, a Békás-szorost, Gxilkos tót,
Kolozsvárt ujabb mecénásra lel egy vagyonos müpártoló ügyvéd személyében, aki házába fogdja, modelleket hajt fel számára, és általában minden lehető modón adminisztrálja

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 21.1.

7 .

Nagy István

A következő években szinte rendszeresen hazalátogat évenként Erdélybe.
Felkeresi régi motivumait: a Gyimesi havasokat, a Békás-szorost, Gxilkos tót,
Kolozsvárt ujabb mecénásra lel egy vagyonos műpártoló ügyvéd személyében, aki házába fogdja, modelleket hajt fel számára, és általában m nden lehető modón adminisztrálja

21.1.

M.D.K.

Nagy István

Hajlamos volt arra , hogy minden munkáját elajándékozza.
Kolozsvári pártfogója révén jut el a csucsai Bonczа-kastélyba-, hogy a kastély uj urairól , a költő-politikus Bogа Octavianról és feleségéről portrékat készitsen.
Megörökiti az akoori Erdélynek szinte valamennyi számottevő közéleti személyiségét-

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 21.l.

. / .

Nagy István

Hajlamos volt arra , hogy minden munkáját el-
ajándékozza.
Kolozsvári pártfogója révén jut el a csucsai Bon-
cza-kastélyba-, hogy a kastély uj urairól , a
költő-politikus Boga Octavianról és feleségé-
ről portrékat készitsen.
Megörökiti az akoori Erdélynek szinte valamennyi
számottevő közéleti személyiségét-

21.1.

. / .

Nagy István

Portréit, beállitás nélkül, mintegy félóra alatt készitl / szénnel, krétával/
Idehaza is nagy utazásokat tesz: a Duna mentén Dömösig, A Balaton mellet, a Bakonyban.
1928-ban egyetlen nyáron mintegy 200 kilomátert gyalogol be Magyarország, Erdély és a Havasalföld vidékein. Ezekre az utakra már családja is elkisérl.
egytelen fia
1926-ban megnősült, és akövetkező éveben születik

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 22.l.

. / .

Nagy István

Portréit, beállítás nélkül, mintegy félóra alatt
készíti / szénnel, krétával/
Idehaza is nagy utazásokat tesz: a Duna mentén
Dömösig, A Balaton mellet, a Bakonyban.
1928-ban egyetlen nyáron mintegy 200 kilomátert
gyalogol be Magyarország, Erdély és a Bavasalföld
vidékein. Ezekre az utakra már családja is elkisé-
ri.
1926-ban megnősült, és akövetkező éveben születik egytelen fia

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 22.1.

. / .

M.D.K.

Nagy István

Szénrajzsorozat: Házsongárdi temető,
1929-30-ban Jugoszláviában van , felesége szülőfalujában, Sajkásszentiványon.
Itteni munkái már átmenetet jelentenek utolsó, bajai korszakához.
Megfeszitett erővel dolgozi, anyagi helyzetük mégis egyre rosszabb.
Feleségét kémnek nézik és kiutasitják Jugoszláviából

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 22-231.

•/ .

Szénrajzsorozat: Házsongárdi temető,
1929-30-ban Jugoszláviában van , felesége szü-
lőfalujában, Sajkásszentivánon.
Itteni munkái már átmenetet jelentenek utolsó,
bajai korszakához.
Megfeszitett erővel dolgozi, anyagi helyzetük
mégis egyre rosszabb.
Feleségét kémnek nézik és kitutasitják Jugoszlávi
ából

M.D.K.

Nagy István

Idegösszeroppanással Pestre kerül kürházba.
Orvosi tanácsra fel kell hagyni a zaklatott életmóddal.
Néhány kisebb kirándulát tesz Hartára, ,Bácsalmásr
aztán végleg Baján t4lepszik meg., ahol egy ré -
gegbi ismerőse fogadja be házába .
Ekkoriban már kevesebbet dolgozik.
Megrendelésre fest portrékat,
Ki-kijár a Duna-partra festegetni bajai festőtársaival

Papp Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina 23. 1.

. / .

M.D.K.

Nagy István

Havas táj / 1910ß pasztell, repr.
" " 1930-as évek véege, repr
Szántás Erdélyben,
1937. febr. 13-án halt meg hosszu szenvedés után.

Pap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina

Havas táj / 1910 pasztell, repr.
" " 1930-as évek véege, repr
Szántás Erdélyben,
1937. febr. 13-án halt meg hosszu szenvedés után.

a/ M.D.K.

Nagy István

Falusi udvar, rerp / 1905/ olaj,
Gyilkos -tó, repr /1905/ olaj,
Fiumei táj, repr. 1911/ pasztell,
Otthon / 1914/ repr szén,
Anyám / 1918/ repr. pasztell
Olvasó katona, szén / 1917/ repr.
Katona, szén, / 1916/ repr.
Utca, szén, / 1918/ repr.

Kap Gábor: Nagy István Bp. 1965. Corvina

1-8 . kép */*

a/

Falusi udvar, rerp / 1905/ olaj,
Gyilkos -tó, repr /1905/ olaj,
Fiumei táj, repr. 1911/ pasztell,
Otthon / 1914/ repr szén,
Anyám / 1918/ repr. pasztell
Olvasó katona, szén / 1917/ repr.
Katona, szén, / 1916/ repr.
Utca, szén, / 1918/ repr.

1-8 . kép ./.

M.D.K.

Nagy István festő

1937-ben halt meg,
Több mint 100 festményét és grafikáját tartják számon,
Cantata profana,

Perneczky Géza: Nagy István kiállitása Székesfehérvár

Magyar Nemzet 1966. dec. 10. 6.l.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1966 dec .9.lap 4.

MDK.

Nagy István

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1966 dec.11.

Nagy István

Baja város kiállításának katalogusában szerepelt: Imádkozó kisleány paszteljével
Édes Anyám arcképe — " —
Porvai dülők — " —
Fiú arcképe — " —
Bakonyi táj — " —
Magányos ut — " —
Gyimesi táj — " —
Székely öregasszony — " —

Nemzeti Szalon Művészeti Egyesülete 1935. VIII. 17 - IX. 1.

Nagy István festő M.D.K.

Müve a kiállitáson

Perneczky Géza: Az alföldi festészet
Kiállitás a székesfehérvári Csók Képtárban

Magyar Nemzet 1966. okt. 28. 4.1.

Nagy István id.

faragó
népi iparművész

szerepelt a kaposvári kiállításon.

N.B. : Népi iparművészeti kiállítás.

Somogy Megyei Néplap. 1963 aug. 6.

Nagy István

Goga archépe említve
a 175. oldalon

Solymár István: Nemzeti és egyetemes a képzőművészetben

Korunk Kolozsvár 1974/2

Nagy István

szerepel az Erdélyi Helikon 1979-es
évfolyamának három egymást követő számában,
ahol Kós Károly és Gaál Gyöngy N a
grafikai művészet fejlődéséről

(Kolozsvár) Korunk 1974/2 179. old.

Nagy István

a 20-as évek közepén aratja
nagy kiállítási sikereit Kolozsváron, de
éppen akkortájt távozik végleges Romániából.

Mukáchin Jenő: A Barabás Miklós cím történetéhez

Korunk Kolozsvár 1974/2

184. old.

Nagy István

„Öregamsony" c. Zépének
reprófa a 241. oldalon

Korunk Kolozsvár 1974/2

Nagy István

Neve említve.

Népszava, 1974. febr. 23. 102 évf. 45 sz. 7 p.

Nagy István

Képekkel szerepel a Hídas-gyűjteményben.

Szabadi Judit: Ferenczytől Czóbelig i Mű gyűjtő, 1972. 2. sz. 11. l.

Nagy István

Olajképe a jelzett fuvajdonban.

Nagy László János: Elekes Vencel műtermében; „Nügyűjtő", 1972. 2. sz. 16. l.

Nagy István
1873-1937

erdélyi születésű festő,
Budapesten, Münchenben, Párizsban tanult

Népszava 1972 julius 8 8.old.

Nagy István

A 27. képaukció egyik „sztárja".

E. K.: Aukció-kritika; „Műgyűjtő", 1972/3-22. sz. l.

Nagy István

Hássongárdi tanctő. 1927.

Müggyűjtő, 1972/3. sz. 29. l.

Nagy István

Tőle származó képeket vásárolt a szerző.

Rókás Sándor: Műgyűjtői tévedéseim III.; Műgyűjtő 1971/3. sz. 42. l.

Nagy István

nove anlitve a 24. oldalon

Kritika 1971 február

Nagy István

neve emlékve azok körött,
akiknek gyűjteményes ill. emlékkiállí-
tását a felszabadulás után rendezték.

Kritika 1971 február
22. old.

Nagy István

Kolozsvári tentő c. pasztellképe szerepel a jelzett gyűjteményben.

P. Szűcs Julianna: Regionális gyűjtemény. Vaquet Antal képei és szobrai; Műgyűjtő, 1972/3.sz. 29.l.

Nagy István

Tchenekje szerepelt a kiállításon.

Aprò Ferenc: A Szegedi Műgyűjtők Klubjának III. kiállítása; Műgyűjtő 1972/4.sz. 21.p.

Nagy István

Tchenck

Mügyűjtő. 1972/4. sz. 21. l.

Nagy István
festő

Nagy István táblaképeket festett.
Nagy István népi jellege magatar-
tásának mozgató rugóiban mond-
ható-

Pap Gábor: Az élő Nagy István.
Müvészet, 1973. junius - 35.oldal

Nagy István
festő

A művészi-emberi magatartás mellett a Nagy István képek néhány formai sajátossága is elárulja a művész népi jellegét.

Pap Gábor: Az élő Nagy István.
Müvészet, 1973. junius - 35.oldal

Nagy István
első

Nagy István monográfiáját
Solymár István készítette. Kiál-
lítását is Solymár István ren-
dezte és Aknalos Endre.

Pap Gábor: Az élő Nagy István.
Művészet, 1973. június - 35.oldal

Nagy István
festő

Száz éve született Nagy István
A jubileumot a Magyar Nem-
zeti Galéria emlékkiállítással
ünnepelte meg.

Pap Gábor: Az élő Nagy István.
Müvészet, 1973. junius - 35.oldal

Nagy István
festő

Nagy István az 1910-es évek végén már szerződéses viszonyban állott a Wolfner céggel egészen 1926-ig, hárasságáig, Akonnan rendszeres illetményt kapott a leszállított képeiért.

Pap Gábor: Az élő Nagy István.

Müvészet, 1973. junius - 35.oldal

Nagy István
festő

„Tájkép pukokkal"
(repro)

„Tariszmyás kisfiú"

Pap Gábor: Az élő Nagy István
Műveszet, 1973. junius – 35 oldal.

Nagy István, keramikus

† Népművészet ifjú mestere lett.

— : Kiváló népművelők kitüntetése 7.

Népszabadság, Bp. 1973. aug. 18.

Nagy Istvan, keramikus

† Népművészet ifjú mestere.

—: Népművelők, népművészek kitüntetése 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973 aug. 17.

Nagy István, festő

„Nagy István egy döbbenetes népségű szénrajza, egy 1917-es szegény baka" [ábrázolása] Fodor András tulajdona.

Bertha Bulcsu: Interjú Fodor Andrással 581-590.

JELENKOR, Pécs, 1972. júl.-aug. XV 7-8.

Nagy István, festő

Neve a Modern Magyar képtár (Pécs) plakátján.

—: A pécsi képzőművészet kistükre (14)
285–288.

JELENKOR, Pécs, 1972. március XV 3.

Nagy István, Jestő

Szerepel az albumban.

Bodri Ferenc: Kétszáz művészeti krónika
— Magyar festészet..... 548-553.

JELENKOR, Pécs, 1972. június XV. 6.

Nagy István, festő

Megemlítve. (Telepy K.: Táj képek ....)

—: Új könyvek 1574.

XXVIII

Élet és Tudomány, bp. 1973. aug. 17. 33.

Nagy Isló án
festő

„Béres" (vegyes)

A borító hátrapján.
Művészet, 1973. junius.

Nagy István 1

A marosvásárhelyi Kultúrpalota múzeumanak öt termében állítottak ki Nagy István (1873-1937) 140 olaj-, pasztellképét és szénrajzát Erdélyszerte található műveiből. Ujra bebizonyosodott, hogy az életét örök koborlás közepette töltő Nagy István, akinek műterme nem volt soha, nem csak sokat dolgozott, hanem szívesen el is ajándékozta képeit. Igy került elő most is több magánosoknál lappangó, eddig ismeretlen műre.

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállítása Marosvásárhelyen.

Rajztanítás 1973/6 28 old.

Nagy István 2.

Az erdélyi ügyságok a kiállítást méltató cikkeiknek ben, alaposan elemzik Nagy István művészetét, s a XX. század legnagyobbjai között jelölik ki helyét. A művész ma is élő kortársai közül szolaltatnak meg többet, a „székely Rembrandt" emberi arcának megidézőit. Nagy Imre a kiváló kortárs festő az Uj vásban megjegyzi „Egyszer végignéztem, ahogy egy félóra alatt megrajzolt egy fejet. Azt a naiv, gyermekes elvezetet, ahogy dolgozott...

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállítása Marosvásárhelyen.

Rajztanítás 1973/6 28 old.

Nagy István 3

Sokat szenvedett, de a festés boldoggá tette, megnyugtatta... Abszolút magába vonult csendes ember volt, kereset beszélt, Rendkívül melegszívű ez érzik a képein is és ez okozhatta nagy zárkozottságát. Ezért volt olyan nagy szüksége a festészet nyújtotta kiélési formára. Különösen 1926-ban, amikor Pest után Kolozsváron is igen sikeres kiállítása volt. Kőműves Nagy Lajos foglalkozott talán a legtöbbet vele a Keleti Ujságban.

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállítása Marosvásárhelyen.

Raptanitás 1973/6 28 old

Nagy István 4

„Lapos karimáju kalapot viselt – írja – a feje ércesen kemény. dacos, mint egy fanatikus aszketáé. Tekintete acélpenge, mikor dolgozott, de örök gyermekjóságú, szelid és bánatos a pihenés és elmélyedés óráiban... Goga Octavian román költő, akkor minisztér is és feleségének portréi szerepeltek a kiállitáson; igen nagyra becsülték a mestert.

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállitása Marosvásárhelyen.

Raptanitás 1973/6 28 old

Nagy István

Csucsáról ahol lakott – miniszteri külön-vonatban hozták be Kolozsvárra Nagy Istvánt minitán délelőtt fél tiztől fél háromig hét képet festett a költő-miniszterről, feleségéről és a vendégekről. Nem állitotta be a modelleket és mire azok észbekaptak, már kész is volt a portré. Pillanatok alatt állitotta fel a maga festő-állványát, melyet módzagok tartottak össze, s olyan erélyel látott munkához, hogy a szines krétak recsegve törtek össze mozdulatai nyomán sa papír mélyen benyomodott."

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállitása Marosvásárhelyen.

Raplanitás 1973/6 28 old

Nagy István 6

Lüpe Aurel, jeles kolozsvári román festő, az 1926-os kolozsvári kiállitásra emlékezve az Utunk c. ujságban igy nyilatkozik: Karvastagságú szénrudat vett a kezébe (mint megtudtam, mindig maga égette ezeket) s marokra fogva kanyaritott egyet fent, kanyaritott egyet lent, kész volt, a fejforma és aztán ugyanilyen energikusan meghuzta a szem és a szájtengelyt az ovr vonalát, két függőleges vonallal jelezte a nyak szélességét, egy félkörrel a vállak magasságát.

Dr. III. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállitása Marosvásárhelyen.

Raptanitás 1973/6 28 old.

Nagy István 7

Aztán lehajolt, s a lábához készített cipödobozból, anélkül, hogy belenézne vagy válogatna, felmarkolt egy maréknyi pasztelltörmeléket, kinyitja a markát, egy kevéset kapirgál benne s aztán kivesz egy okker krétát, behúz vele a feketébe, majd azt is bedolgozza az öklével. Aztán már munkaközben nem is figyelte, hogy milyen színű kréta csonk került a kezébe, mintha csak éppen annak a színnek kellett volna következnie amire szüksége volt.

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállítása Marosvásárhelyen.

Raptanitás 1973/6 2 old.

Nagy István 8

Csodálatos tisztasággal és élességgel bontakozott ki a jellem azon a legalcsabb csomagolópapíron, hogy azt tani tani lehetne... Nem hiszem, hogy az egész művelet tovább tartott volna 15 percnél." A Nagy István rajzolta arcokon nemcsak a lélek, az individuális értelemben vett személyiség, hanem a kollektív sors is megszólal.

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállítása Marosvásárhelyen.

Rajztanítás 1973/6 28 old.

Nagy István 9

A Keleti Ujság egyik vezércikkében olvassuk
„Sorsok néznek ránk és mondanak vádbeszé-
det a megelevenedett falakról, hangosabban
és zordonabb pátosszal beszélve, mint meg-
annyi moralista könyv és prédékáció mert
Nagy István a görög sorstragédiák szerzö-
inek örökösé az ecsetben". Ahogy a marosvásár-
helyi kiállitásan képről képre halad a néző,
szinte részeséve válik annak az alkotási módnak
mely a dolgok legmaradandóbb tulajdonságából
alkotot öskepzeteket zsufolja képpé

1973/6 28-29 old.

~~Rajztanitás~~

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris
kiállitása Marosvásárhelyen

Nagy István 10

Nagy István így fogalmazta ezt: „Egy életen át kerestem ... a lényeget. A témában a belzet. Fák, házak, virágok emberarcok bonyolult összevisszaságában azt, ami a felületek alatt vibrál, a belső hűséget." Csiki házájában, de mindenütt ahol megfordult Jugoszláviától a Kárpátokig, arra a Nagy Istvánra emlékeznek, aki mostani marosvásárhelyi kiállításán is bebizonyította, hogy mennyire együttérzett a falvak szegény emberével.

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre jubiláris kiállítása Marosvásárhelyen

Rajztanítás 1973/6 29 old.

Nagy István 11

Tájképei is erről tanúskodnak. Kopott rap-
mappával járta a havasokat, a Hargitát,
a Gyimest, a Gyilkostó környékét, a dunán-
túli lankákat. Egy szerű falusi házakban
húzodott meg. Kevéssé érdekelték a nagyvá-
rosok, még akkor sem, amikor külföldi a-
kadémiákat látogatott. Expresszív, kunstrük-
tív művészet mélyén népi gyökérzetű. Hu-
mánuma ~~t~~ határok felettiséget érezték
mindenütt képein.

Dr. M. Kiss Pál: Nagy István és Nagy Imre ju-
biláris kiállítása Marosvásárhelyen.

Rajztanítás 1973/6 29 old

MDK

Nagy István festő

paszt:

Gyomlálók

Faházak

Virágcsendélet ablak előtt

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Himző leányka

Katonafej

Pipázó katona

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passt:

Kézigránát-támadás

Figyelő katona

Könyöklő öregasszony

Nagy I. emlékkiáll. B.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passz:

Román parasztasszony

Lövészárok

Őszi táj

Nagy I. emlékkiáll. B.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Sárgafejkendős parasztasszony

Fahíd

Dombos táj

Naga I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Öreg zsidó

Katonafej

Édesanyám

Naga I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Koratavasz

Anyám

Édesamyám

Édesanyám

Naga I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Asztalnál ülő asszony

Anyám

Havas táj házakkal

Naga I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Parasztasszony

Parasztember

Parasztlányka

Kislány

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Kisfiu

Öreg férfi portréja

Olvasó leány

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Sömlye-széli házak

Öregasszony

Pihenő parasztfiu

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Faluvége

Boglya a fák között

Tájkép házakkal

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Székelyföld
Kiránduló társaság
Festő

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passz:

Varró nő

Ház fa alatt

Erdei ut

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passt:

Dombos táj házakkal

Falu /Keritéssel/

Két ház őszi fákkal

Őszi táj

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Vár aljában tanyaház

Kékbluzos nő

Tájkép

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Öreg magyar

Komor házak

Falu

Ház boglyákkal

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Virágcsendélet

Présházak I.

" II.

Pereces lány

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Temető

Kubikosfej

Ökrök

Pihenő tehenek

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

NDK

Nagy István festő

paszt:

Ülő és álló pásztorfiu

Pihenő állatok fenyőfák előtt

Négy marha

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Ökrök fák alatt

Három tehén

Öreg bojtár

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Jegenyesor juhokkal

Tehenek vizparton

Vöröstarka ökrök

Önarckép

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Somogyi szöllők

Balaton

Táj nádassal

Táj fákkal

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Legelő nyáj pásztorral

Dombos táj

Béres

Sárgakendős parasztasszony

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Botos pásztor

Táj alkonyatkor

Tarisznyás kisfiu

"A bamba"

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Gyerkőc

Kucsmás parasztfej

Domboldalon ülő nő

Almafa alatt álló nő

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Domboldal

Dombos táj házzal

Liget

Füzfák a réten

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.IX.

MDK

Nagy István festő

pasztı

Táj sárga éggel

Hegyes táj fenyőfákkal, patakkal

Pásztorlány

Olvasó férfi

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Sapkás önarckép II.

Bakonyi domboldal

Fikusz cserépben

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.IX.

MDK

Nagy István festő.

passz:

Boglyák

Gyimesi havasok

Patak a Bakonyban

Tehenet vezető férfi

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.IX.

MDK

Nagy István festő

passtu

Gereblyézők

Erdei tisztás boglyákkal

Őszi alkony a Bakonyban

Birkák tisztáson

Nagy I. emlékkiáll. M.Gal. 1967.IX.

MDK

Nagy István festő

passz.

Két kosár fa két házzal

Krizantémum

Narancsos menyecske

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.

Mosolygó öregasszony

Csendélet

Birsalmák

Báránypárok a domboldalon

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.

Napraforgós csednélet

Erdélyi táj legelésző birkákkal

Tájkép tehenekkel

Nagy. I. emlékkiáll. N.Gal. 1967, szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.

Hartai tóparton

Pisti fiam

Hegyi legelő

Nagy. I. emlékkiáll. N.Gal. 1967, szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.

Birkás csendélet

Hartai tó

Hegyek alján

Nagy. I. emlékkiáll. N.Gal. 1967, szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.

Nyiladék

Kislány kék kendőben

Legelésző lovak

Nagy. I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDA

Nagy István festő

pasztell

Tisztás tehénnel

Szürke tehenek

Szakadék

Nagy. I. emlékkiáll. K.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Két ló

Virágcsendéle

Iskolás fiu

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Hóolvadás

Női arckép

Virágcsendélet

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passz:

Tájkép juhokkal

Tehenek a domboldalon

Dr.Aszalós Imre arcképe

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passt:

Önarckép IV.

Lovak vizparton

Fa és gémeskut

Nagy I. emlékkiáll. B. Cal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

Paszt:

Csavargók

Patak

Fehérruhás lány

Gyilkos tó

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszkx cer:

Kert

Anyám és én

Ajtóban

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

cer:

Legelő juhok

Öreg katonafej

Édesanyám

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Udvar

Női arckép

Anyám munka közben

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Kőtörők

Utcán

Pihenő ökrök

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MNK

Nagy István festő

szén r:

Legelő birkák a Gyimesben

Erdei ut

Kazlak

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MNK

Nagy István festő

szén r:

Homokbánya

Anyám szobája

Otthon

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

[illegible]

Nagy István festő

szén r:

Csendélet

Töprengő asszony

24-es baka

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

[illegible]

[illegible] István festő

szén r:

Katonafej

Parasztlegény kalapban

Pihenő kalapos férfi

Romos házak

[illegible] I. emléktárlat. A. Cal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Katonafej

Hid

Falusi udvar

Nagy István emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

:reg ember .

Édesanyám

Kendős női fej

Nagy István emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Bajszos katonafej

Kalapos férfifej

Kendős öregasszony

Nagy István emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Erdélyi ház

Kertvége

Csürös házak

Nagy István emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Pihenő baka

Tanulmányfej

Katona puskával

Nagy István emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Férfiarckép

Akttanulmány

Szentgyörgyi István szinmüvész

Nagy István emlékkiáll. B.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Vörös tehenek

Hegyek között

Legelő birkák

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Fa és kazlak

Heverésző parasztfiuk

Kabátos férfi

Nagy István emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Fehér falu házak

Posztógyár Baján

Házak

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Önarckép

Ház a fák alatt

Tanulmányfej vázlat

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Kislányfej

Dülőut

Hunyorgó fiu

Kalapos önarckép I.

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Domboldal fákkal

Tájkép boglyával

Pandurszigeti jégverem

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

Nagy István

Szoborkompozíciója a Szolnoki Kassa úti iskolához elkészült.

Magyar Nemzet, 1967. II. 5.

Nagy István

1966 ban emlékkiállítása volt Székesfehérvárott.

P. Gy.: A Székesfehérvári múzeum 1967. évi terve.

Magyar Nemzet, 1967. II. 3

MDK

Nagy István festő

pasztell

Imádkozó parasztasszony

Csiki havasok

Nő korsóval

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.

Gyilkos tó

Legelésző ökrök

Gyilkos tó

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

Kedves Gizi!

Ilyen, ha alapos emberek
a már átnyujtott első fol
adatközlő ugyanaz.

A legfölső, különösen véko
halkan fölvett, technikai
közne a lehallgatás, menj
részletre.

Ezekre a részletekre is á
csak ott kell leirni, aho

Bp. 1968. jul. 11.

K
a

MDK

Nagy István festő

paszt.

Birsalmás csendélet

Önarckép, III.

Kendős leányfej

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.

Szerb parasztasszony

Dunaparton

Füzfákk

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

pasz t.

Menyecske

Falusi utca

Anya gyermekével II.

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

Ház kukoricással, akv.

A müvész anyjának arcképe, paszt.

Kislány portré, "

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Paraszt portré

Öregasszony portréja

Téli táj

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Téli táj

Tél a hegyekben

Férfi portré

Nagy I. emlékkiáll. M.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Táj hat fával

Önarckép

Birsalmás csendélet

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Legelő juhok

Őszi táj

Merengő katona

N. I. emlékkiál. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Fa és kazlak

Öreg magyar

Pereces lány

N. I. emlékkiál. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Négy marha

Ökrök fák alatt

Táj nádassal

N. I. emlékkiál. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Füzfák

Falu erdélyben

Téli táj

N. I. emlékkiál. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Domboldal jegenyékkel

Székely hazámból

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Öreg székely

Táj nyirfákkal

Nyirfás táj

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Csiki havasok

Menyecske

Iskolás fiu

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Gyilkos tó

Legelésző lovak

Tájkép juhokkal

Nagy I. emlékkiáll. N.Galória 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Sárga tehenek

A. Pethróczi poertréja

Nő sarlóval

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

Nagy István festő

passt:

Csavargók

Patak

Fehérruhás lány

Gyilkos tó

Nagy I. emlékkiáll. B. Bal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passt:

Dombos táj fákkal

Bakonyi erdő

Domboldal fákkal

Kolozsvári temető

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.IX.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Szérüskert ökrökkel

Tavaszi bokrok

Házak az ut mellett

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Téli táj

Fák

Fák

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Gémeskut

Gyilkos tó

Dömösi domboldal

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Erdő szélén

Tél a Bakonyban

Margarétás csendélet

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

pasztell

Csendélet

Tanya

Szakállas cigány

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passt:

Tájkép

Őszi fák

Önarckép

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Téli táj

Karám

Székely kislány

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Domboldal jegenyével

Karám télen

Csikmindszenti táj

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Erdélyi behavazott ház hegyek között

Legelő állatok

Anya gyermekével

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Erdélyi falu

Erdélyi havasok

Domboldal keritéssel

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Bárányok a domboldalon

Lovak a Balaton partján

Gyimesi havasok

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

passt:

Parasztasszony

Öreg székely

Gyimesi házikók

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Szántás Erdélyben

Ősz a Bakonyban

Balaton

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Tanya gémes uttal

B.P. portréja

Két táj lóval

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Csendélet

Havas tájkép

Bányaló

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Szegényemberek

Kalapos öregasszony

Legelő állatok

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Kabátos fiu

Falurészlet Erdélyből

Csángó lány

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967.szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Erdei tájrészlet

Havas táj

"Székely hazámból"

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Parasztleány kócsöggel

Téli táj

Fükaszálók

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Boglyák

Tópart

Nyirfás táj

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Kapálók

Kaszáló

Tópart legelő birkákkal

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Domboldal jegenyékkel

Csiki táj

Táj nyirfákkal

Tópart

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Legelő juhok

Hegyi patak

Mély ut Porván

Sajkási házak

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Patakpart

Dombos ut

Virágok kocsögben

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Téli táj

Virágcsendélet

A dunacsébi kastély

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Erdei ház

Két kaszás

Szamárkórós csendélet

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Fasor Kelebián

Sárgakendős nő

Kendős lány

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

pasztel:

Leányka /Ózike/

Juhok pásztorral

Tóparti házak

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

Nagy István nabvász
Kolmokon él. keresel
a keped. Nyár. Tárlaton

Pogány Ö. gábor: Nyár. Tárlat
kepeden

Tiszatáj 1965 XI. n. 858 old.

MDK

Nagy István

Kiállitási kritika

Vas népe 1968 ápr.14.

Nagy István, festő (1873-1937) M.D.K.

a budapesti Iparművészeti Istola után
Münchenben majd Párizsban folytatta tanul-
mányait. 1902-ben tanulmány utat tett Olasz-
országban. Először Erdélyben dolgozott, majd az
Alföldön telepedett le. Utolsó éveit Bajan sölthöt-
1923-ban rendezett kiállítása a kritikusok egyön-
tetű elragadtatását váltotta ki. Művészetében
sajátosan egyesül a népművészet kifejező erejé
a magas művészet stílusával. A londoni kiállítá-
son 4 pasztell képe szerepelt, mezőkörül a ka-
talógus az „Öreg asszony kalappal" c. t. körli
1920. 70x50 cm.

Twentieth Century Hungarian Art
Paintings, sculpture and graphic works
Intr. István Tenthon
The Arts Council of Great Britain at the Royal
Institute Galleries, Piccadilly, 1967

3. és 8. o.

Nagy István

Krumpliháború Öregamony. (repr.)

Munkásélet. Kiállitás. Legujabbkori Történeti Muzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

26.l.

Nagy István

Szerepel az I. Orm. Kisplasztikai Biennálén Pécsett

Ramváry Ferenc: Az I. Orm. Kisplasztikai Biennálé

Jelenkor 1967 XII. 1149 old.

MDK

Nagy István

Bölény, terr.

Család, ólom

Szegedi nyári tárlat, Móra F.Muz.1967.jul.

MDK

Nagy István festő

szón r:

Kalapos önarckép II.

Temető

Temető

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Falu a hegy lábánál

Önarckép

Házak a hegy aljában

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

szén r:

Hegyes táj

Boglya

Lovak

Nagy I. emlékkiáll. N.Galéria 1967. szept.

MDK

Nagy István, népművén

68 éves mezőkövesdi népművén.

Bőrhímzéseiből sokat exportál-
nak külföldre.

– : Bőrhímzés matyó módra 4

ESTI HIRLAP Bp. 1968. máj. 3.

Nagy István (mil. 1920)

Bari.

gipsz, 11 cm. A mívész tul.

Reprodukálva: Bari.

Mezőgazdaság a képzőművészetben.
A Kat. Bev. Mutolcsi János. Bp. 1959.

33

MDK

Nagy István festő

szén:

Otthon

Katona

Olvasó katona

Parasztfej

Nagy I. ~~kiáll~~.emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Muz. 1966.dec.

NDK

Nagy István festő

szén:

Heverésző parasztfiuk

Házak

Temető

Nagy I. ~~kiáll~~.emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

szén:

Gyermekek erdőszélen

Tópart legelő birkákkal

Dt. Asztalos Imre portréja

Nagy I. kiáll.emlékkiáll. Székesfehérvár István kir.Muz. 1966.dec.

NDK

Nagy István festő

paszt.: cxxxx

Önarckép

Csiki táj

Anyám

Nagy I. kiáll.emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Mus. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Falusi házak

Házak szénakazlakkal

Falu

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Falu végén

Táj sárga éggel

Ökrös szekerek

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

pacst.:

Férfi dudával

Sárga kalapos nő

Önarckép

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

pasztell

Legelő tehenek

Tehenek vizparton

Viz partján

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Mus. 1966.dec.

Nagy István festő

MDK

paszt.:

Dombos táj

Legelő nyáj pásztorral

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Muz. 1966.dec.

Nagy István festő MDK

paszt.:

Tehenet vezető férfi

Béres

Kucsmás parasztfej

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Muz. 1966.dec.

Nagy István festő MDK

paszt.:

Csángó lány

Tarisznyás kisfiu

Fiatalember zsebredugott kézzel

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Muz. 1966.dec.

Nagy István festő

NDK

pasz t.:

Botos pásztor

"A bomba"

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Mus. 1966.dec.

Nagy István festő MDK

pecsét.:

Fejkendős lány

Sárga kendős nő

Önarckép

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir. Mus. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Tél a Bakonyban

Anya gyermekével I.

" " II.

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir.Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Erdőszélen

Öreg székely

Karám télen

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir.Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Palánkok

Erdei tisztás boglyákkal

Birkák a tisztáson

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir.Muz. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

pasz t.:

Bányaló

Kaszáló

Kaszálók

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir.Mus. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

pasat.:

Falu a hegyek között

Csiki havasok

Erdélyi havasok

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár

István kir.Mus. 1966.dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Birkák

Birsalmák

Virágcsendélet

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir. Muz. 1966. dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

Olvasó férfi

Gyermek portré

Szerb parasztasszony

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir. Muz. 1966. dec.

MDK

Nagy István festő

paszt.:

"Őzike"

Hartai tóparton

Erdőnyiladékban legelő tehenek

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir. Muz. 1966. dec.

MDK

Nagy István festő

pasz.:

Gyilkos tó

Legelő birkák

Hegyek alján

Nagy I. emlékkiáll. Székesfehérvár
István ir. Muz. 1966. dec.

MDK

Egry József

neve emlitve

Nagy István emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Muz. 1966. dec.

MDK

Derkovits Gyula

neve emlitve

Nagy István emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Muz. 1966. dec.

MDK

Nagy István festő

repr.:

Karám télen

Kucsmás parasztfej

Kaszálók

Nagy István emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Muz. 1966. dec.

MDK

Nagy István festő

repr.:

"A bomba"

Nagy István emlékkiáll. Székesfehérvár
István kir.Muz. 1966. dec.

Nagy István
festő

MDK.

Méltatás

—: Nagyon művésznek
Kisalföld, 1969. okt. 5.

Nagy István
festő

M.D.4

Önálló művész volt.

— : Magyar művészet 1896–1945
Kelet-magyarország, 1969. okt. 5.

MDK

Nagy István, népművész

„Kertész Margit Mátyásföld egyetlen férfi népművészének, Nagy Istvánnak életét, formakincsét dolgozta fel ..."
[N. I. hímzőnépművész ??]

– : Kiosztották a borsodi néprajzi pályázat díjait 8.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 2. [Vidéki]

M.D.K

Nagy István
festő

Mértarás

—: Kiállítás az Ernst Museumban
Petőfi Mére egész szept. 5.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Nagy István
festő

Méltatás

Kerékgyártó István: Zilahy György művészetéről
Művészet, 1969. junius - 37 lap.

1021

1973. IV. 12. TV. 12.10 /11/ Kj

TÉKA

Nagy István festő- és grafikusművésszé.

- Változatos képzőművészeti programot ajánlunk, egyetlen muzeumban. A Magyar Nemzeti Galériában az utóbbi néhány napban ~~hárpm kiállitás~~ is megnyilt, a három háromféle, háromféle érdekeltséget kinál. Száz éve volt március 28.án, hogy megszületett Csiknszenten Nagy István a XX.századi magyar festészet és grafika nagy alakja. Müveit fenyőkkel domboldalakat erdélyi és dunántuli tájákat ábrázoló képeit általában ismeri a magyar kultura közvéleménye annál irkább, mert néhány évvel ezelőtt rendeztek egy nagy emlékkiállitást Nagy István müveiből. Ezuttal a száz éves évfordulóra egy kissebb terjedelmü, de igen jol válogatott nagyon érdekes kiállitás látható a Nemzeti Galéria földszinti terem soréba máris, mert a kiállitás már megnyilt.

- Véltonatos képzőművészeti programot ajánlunk, egyetlen muzeumban. A Magyar Nemzeti Galériában az utóbbi néhány napban három kiállítás is megnyílt, a három háromféle, háromféle érdekeltséget kinél. Szés éve volt március 28.án, hogy megszületett Csiknszentan Nagy István a XX.századi magyar festészet és grafika nagy alakja. Műveit fenyőkkel, domboldalakat erdélyi és dunántuli tájakat ábrázoló képeit általában ismeri a magyar kultura közvélemény annál inkább, mert néhány évvel ezelőtt rendeztek egy nagy emlékkiállítást Nagy István műveiből. Ezuttal a szés éves évfordulóra egy kisebb terjedelmű, de igen jól válogatott nagyon érdekes kiállítás látható a Nemzeti Galéria földszinti terem sorába máris, mert a kiállítás már megnyílt.

MDK

Nagy István

Barátom, of.

Major, of.

Társalgók, of.

Alkotás Müvészház 1943. szept.

MDK

Nagy István

Müvészetéről előadás Debrecenben

Hajdúhegyei Népujság 1964.X.3. lap -

MDK

Nagy István

F.J.: A Székesfővárosi Képtár uj szerzeményeinek kiáll. Pesti Hirlap 1943. márc. 6. 7.l.

MDK

Nagy István

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában.
Népszabadság 1963. jul. 31. 8.l.

MDK

Nagy István

Szerepelt a három megye - Szolnok, Bács-Kiskun, Hajdu-bihar - tárlatán.

"Zenélő lány" Repr.

Koczogh Ákos: Tavaszi Tárlat./1964/.

Szolnok Megyei Néplap.

Nagy István

Gazdasági akadémiai hallgató vezetett az 1935-ös debreceni kiállításon linometszetei vel.

A Képzőművészetek Debrecenben, 1961 6 oldal

Nagy István

Klossy Irén művészi indulásakor Nagy István művészete a választott mesgyéje.

dr. M. Kiss Pál: Klossy Irén kalocsai kiállítása.

Petőfi Népe, 1972. nov. 12.

Nagy István

Amatőr képzőművészeti kiállítás nyílt meg febr. 10.-én a KIVG KISZ-klubjában, melyen munkái szerepelnek.

Petőfi Népe, 1943. febr. 16.

Nagy István

Neve említve.

László Emőke: Endre Béla – Corvina 1973. 22p.

Nagy István

emlékkiállítását a V. Károlyi Mihály
1. 16. p. a. Fővárosi Képtárban mutatták
be 1948.-ban.

Berza László, Bernát György, Erdei
Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Buda-
pest 1973 1335 l

353 l

Nagy István

Kat.

Műlásgyjegyzet., U.N.G. gyűjteméjéből (2).
(folyt.)

Balonyi tájrészlet p.p. 57 x 70 cm
Iskolás fiu " 44 x 52 "
Virágcsend. " 60 x 46 "
Domboldal jegenyéttel p.p. 60 x 43,5 cm

Nagy István, Emlékkiállítás, Baja és Bpest,
Kat. Baja, 1963, a riáll. rendezte és kat.
összeáll.: Miskolczy Ferenc és Szij Béla.

Nagy István

Kat ③

Műtörgyjegyz., Jürr István kem. gyűjt. ~~①~~ ③

Jópart	p.p.	34 x 44 cm
gilkos tó	"	32 x 45
Anyám nobája	"	30 x 42
Tél a Balonyban	"	48 x 62
Harafelé	"	32 x 46
Szántás Erdélyben	"	31 x 44
Tehenek a pont on	"	46 x 60

lost

Nagy István, Emlékkiállítás, Baja és Bpest, ret. Baja, 1963, z. váll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc és Szij Béla.

6 l.

Nagy István

Kat.

Műtárgyjegyzék. M.N.G. gyűjteményéből (1)

Táj vörös szénaboglyával	o.k.	51 × 66 cm
Katonafej	p.p.	44 × 66 "
Erdélyi falu	p.p.	35 × 50 "
Nő zorsóval	p.p.	70,5 × 51 "
Táj szénaboglyával	p.p.	62 × 65 "
Kalapos öregasszony	p.p.	50 × 70 "
Fűzanálós	p.p.	50 × 68 "
Leányarcrép (folyt)	p.p.	47 × 63 "

Nagy István, Emlékkiállítás, Baja és Bpest, ret. Baja, 1963, z ziáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc és Szíj Béla.

61.

Nagy István

Kat.

Műtörgy jegyz., Jüzz István mus. gyűjt. (5)

(fost.)

Gémes kú	p.p.	30 x 40 cm
Erdős i házak	"	32 x 45 "
Félegyházi tanyák	"	30 x 44 "
Lovas tájrép (Bányaló)	"	68 x 75 "
Mély út Porván	"	69 x 50 cm
Dombos út (fost)	"	52 x 62 "

Nagy István, Emlékzi áll. Baja és Bp.
Kat. Baja, 1963, A kiáll. rendezte és kat.
összeáll.: Miskolczy Ferenc és Kiss Béla.

6 l.

Nagy István Kat.

Műtérgyjegyz. Tűzz István Mus. gyűjt. (6)

folyt.

Szélely udvar	szén p.	14 x 20 cm
Kolozsvári temető	" "	28 x 42 "
Szélely Told	" "	17 x 25 "
Önarczép	" "	45 x 30 "
Munkában	cerusa p.	14 x 12 "
Pipáró	szén, p.	16 x 22 "

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp. Kat. Baja, 1963, A kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc és Bíj Béla.

6 l.

Nagy István

Kat. (4)

Mülöig jegyz., Fürr István Muz. gyűjt. (fost)

Ön a Balonyban	p.p.	52 x 76 cm
Leányra	"	48 x 40 "
Édesanyám	"	40 x 28 "
Virágoscsend.	"	46 x 64 "
Hartai tópartou	"	45 x 62
Lovar Balaton partou	p.p.	32 x 44 cm
gémes Kút	p.p.	30 x 40 cm

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp.
Kat. Baja, 1963, A kiáll. rendezte és kat.
összeáll.: Miskolczy Ferenc és Bíj Béla.

6 l.

Nagy István Kat.

Mühlberg jegyz. Aszalós Endre gyűjt. (9)

(fogt.)

Gyimesi havasok	p.p.	60 × 80 cm
Erdélyi havasok	"	60 × 72 "
Önarckép	" "	43 × 33 "
Ajlóban	cesnya, p.	14 × 21 "
Nevdélet	szén, p.	16 × 24 "
Anyám kendőnel	szén, p.	22 × 16 "
Katona fej (fogt)	szén "	24 × 19,5 cm

Nagy István, Emlék-kat. Baja, 1963, a kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc és Szuj Béla. Kiállítás, Baja és Bp.

+l.

Nagy István

Kat.

Műleigy jegyzék. Aszalós Endre gyűjt. (8)

Balonyi erdő	(tojt.)	szén. p.	35 x 45 cm
Vörösérdő		p. p.	30 x 44 "
Dömösi domboldal		p. p.	40 x 56 "
Önarckép		p. p.	40 x 36 "
Somogyi szőlő		p. p.	32 x 46 "
Olvasó lány	fekete	pant.	68 x 56 "
Dombos táj lákkal		p. p.	52 x 68

(tojt.)

Nagy István, Emlék. Kiállítás, Baja és Bp. Kat. Baja, 1963, a kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc és Szij Béla.

+ l.

Nagy István Kat.

Műtárgyjegyzék, Abonyi József tul: (7)

Tájkép hárakkal p.p. 46 x 64 cm.

Ábráhám Tibor tul:

Havas táj hárakkal, p.p. 68 x 82 cm

Dáliák " 70 x 84 "

Aszalós Endre gyűjt.: (4)

Gyimesi hárikók p.p. 32 x 45 cm

Dr Aszalós Imre arcképe, nép.p. 50 x 36

Jogt.

Nagy István, Emlék-kiállítás, Baja és Bp. Kat., Baja, 1963, a kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc és Szij Béla.

Nagy István (12) kat.

Művészi jegyzet. Bálint Margit tul.
Hegyi út, p.p. 45×63 cm.
Berecky László tul.:

Bástya, p.p. 34×44 cm
Brunt Pál tul.:

Jelenet a vigadóban, p.p. 46×60 cm
Zsombéros tér p.p. 50×67 u

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp.
Kat. 1963, Baja, 2 kiáll. rendezte és a kat.
összeáll.: Mikolásy Ferenc és Szij Béla.

8 l.

Nagy István

Kat.

(11)

Műlőrg jegyzet

Barony i Péter gyűjteményéből

Lovat terlő fiúi p.p. 52 x 68 cm
Hertai Tó szén 52 x 68 -
Két vörös lehén p.p. 46 x 64 -
Erdéfi behavarott hegyet körött, p.p.
58 x 78.
Fár domboldalon, p.p. 32 x 44 cm.
Vazró gyermek, ceruza, rajzpapír,
18 x 15 cm.

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp.
Kat. 1963, Baja, 2 ziáll. rendezte és a kat.
összeáll.: Miskolczy Ferenc és Szíj Béla.

7 l.

Nagy István Kat.

Műtárgyjegyz. Analós Endre gyűjt. (10)

(folt.)

Erdei út	szén, p.	21 x 16,5 cm
Édesanyám	ces, p.	22 x 16,5 "
Erdéfi dombol	szén,	15 x 21 "

Analós Imre gyűjteméjéből: (1)

Germet portré	p.p.	32 x 45 cm
Bárányok, domboldalon	p.p.	32 x 45
Nevető leány	o.v.	35 x 29
Önarckép	p.p.	43 x 33

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp.
Kat. 1963, Baja, 2 kiáll. rendezte és a kat.
összeáll.: Mistolczy Ferenc és Szij Béla.

Nagy István Kat.

Szülőgyjegyzék (15)

Klossy Tihamér gyujt.:

Téli tanyi	p.p.	51 x 66 cm
Havas "	"	68 x 82 "
Szántás ökrökkel	"	35 x 50 "
Legelő tehenek,	"	32 x 46 "
Tanya lákkal	"	32 x 44 "
Tanya	szén, p.	23 x 32 "

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp. kat. Baja, 1963.
A kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc
és Szig Béla.

8 l.

NAGY István Kat.

Műtárgyjegyzék (14)

özv. Gyurosovics Istvánné Lul.:

Gyilros ló, p.p. 32×44 cm, Domboldal kerítéssel, nén, 31×43 cm. Fár, nén, p. 44×40 cm.

Jancsin József Lul.:

Virágcsend. p.p. 65×60 cm.

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp. kat. Baja, 1963.
A kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolczy Ferenc és Svig Béla.

8 l.

Nagy István

Kat.

(13)

Műlőrgyegyzét

Lompó József lul.:

Hertai parant pipával, p.p. 55×50

Falunéz, p.p. 32×45 cm

György István lul.:

Katona arcrépe, p.p. 60×44 cm

Fár alak 84×66 ..

Édesanyám ö.v. 95×48 ..

Fár álló asszonnyal p.p 85×65 ..

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp. kat. Baja, 1963.
A kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miszolczy Ferenc
és Svig Béla.

8 l.

Nagy István Kat.

~~Kat~~ Műlényjegyzék

Krammer József gyűjt (18)

Hegyet	p.p.	32 x 44 cm
Szürke tehenet	p.p.	30 x 42 "
Vörös tehenet	p.p.	30 x 42 "
Sárga tehenet	p.p.	30 x 42 "
Tehenet	p.p.	30 x 42 "
Juhot	p.p.	32 x 44 "
Pihenő tehenet	p.p.	32 x 45 "

Nagy István. Emlékkiáll. Baja és Bp. Kat. Baja, 1963.
A kiáll. rendezte és a kat. ömcáll. Miskolczy Ferenc
és Szíj Béla.

9 l.

Nagy István

Munkásgyjegyzék

Krammer József gyűjt. (17)

Domboldal (juhokkal,	p.p.	68 x 75 cm
Férfi fej (Szigeti József)	nem,	64 x 44 "
Tájrép virrel	p.p.	31 x 45 "
Ifj. Nagy István	p.p.	44 x 32 "
Férfi fej (Ligány	p.p.	48 x 31 "
Kolozsvári temető	p.p.	40 x 48 "
Hegyek körött	p.p.	32 x 45 "

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp. Kat. Baja, 1963.
A kiáll. rendezte és a kat. ömeáll. Miskolczy Ferenc
és Szíj Béla.

9 l.

Nagy István Kat.

Műtárgyjegyzék

Krammer József gyűjt (16)

Temető		60 x 70 cm
Hérak virpartou		56 x 76 "
Tajtép (alakkal)		46 x 66 "
Öreg nőtel	p.p.	80 x 70 "
Szerb asszony	p.p.	70 x 48
Zöld dombok (ömel)	p.p.	44 x 60

Nagy István, Emlékkiáll. Baja és Bp. Kat. Baja, 1963.
A kiáll. rendezte és a kat. ömeáll. Miskolczy Ferenc
és Szíj Béla.

9 l.

Nagy István Kat.

Mülösgyjegyzés (21)

~~Kraw~~ özv. Marjai Péterné tul.:

Margarétás csend. p.p. 50 x 35 cm.

Milli Ferenc tul.:

Domboldal, p.p. 53 x 65 cm.

Hegyoldal o.p. 55 x 68 "

Nagy András tul.

Erdő nélin hevező férfi, p.p., 48,5 x 67,5

Erdőszház holdfényben, p.p. 43,5 x 59

Nagy István Emlékkiáll. Baja és Bp. Kat. Baja, 1963. Kiáll. rendezte és kat. összeáll.: Miskolcsy Ferenc és Szij Béla.

9 l.

Nagy István Kat.

(20)

Műtárgyjegyzék

Krammer József gyűjt.

Falusi utca	szén, p.	30 x 44 cm
Fa és kaszlat	szén, p.	30 x 44 "
Legelésző lovat	szén, p.	30 x 44 "
Legelésző tehenet,	szén, p.	30 x 44 "
Kalops fiu	szén, p.	30 x 20 "
Fiu kalopban,	szén, p.	28 x 21 "
Csendélet	p. p.	50 x 65 "
Utcarészlet!	p. p.	32 x 44 "

Nagy István Emlékkiáll. Baja és Bp. Kat. Baja, 1963. Kiáll. rendezte és Kat. összeáll.: Miskolcsy Ferenc és Szaj Béla.

9l.

Kat.

Nagy István

Műlapjegyzék

Krammer József gyűjt (19)

Parasztasszony,	p.p.	60 x 46 cm.
Jajrép,	p.p.	44 x 60 "
Dombos út	p.p.	46 x 64 "
Kék hegyek	p.p.	49 x 68 cm
Kuroricatszár	p.p.	30 x 40 "
Lovak,	szén, p.	30 x 43 "
Cigánytanya	" "	31 x 44 "

Nagy István Emlékkiáll. Baja és Bp. Kat. Baja, 1963. Kiáll. rendezte és Kat. összeáll.: Miskolcsy Ferenc és Szij Béla.

9 l.

MDK

Nagy István festő

olaj:

Önarckép

Radnóti Rákéczi kastély

Tavaszi virágzás

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

olaj:

Székely leányka

Tájkép

Anyám

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő olaj:

Anyám és bátyám

Székely szoba

Merengő katona

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő olaj:

Varró leány

Vizhordó asszony

Falusi utca

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő olaj:

Édesanyám arcképe

Varrónő

Szélmalom

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

olaj:

Ősz

Táj vörös szénaboglyával

Erdélyi táj kápolnával

Vihar előtt

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

olaj:

Édesanyám

Erdélyi tájkép

Tájkép

Nagy I. emlékkiáll. N. Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Fenyők

Önarckép

Legelő birkák

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

MDK

Nagy István festő

paszt:

Anyám szobája

Kidőlt fenyő

Édesanyám

Nagy I. emlékkiáll. N.Gal. 1967. szept.

Fk.: Dr. Fitz Jenő — 6990 F. m. Ny. V.

A
FEJÉR MEGYEI MÜZEUMOK
MEGHÍVJA ÖNT

NAGY ISTVÁN FESTŐMŰVÉSZ

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÓJÁRA

A KIÁLLÍTÁST
LÁSZLÓ GYULA
EGYETEMI TANÁR
NYITJA MEG 1966. DECEMBER 4-ÉN
VASÁRNAP DÉLELŐTT FÉL 12 ÓRAKOR
AZ ISTVÁN KIRÁLY MÜZEUMBAN

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1966. DECEMBER 4 - 1967. MÁRCIUS 1.
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA
10-13 ÉS 15-18 ÓRÁIG

PAP GÁBOR
MÜVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

ELŐADÁSA
A MTESZ-BEN (LISZT F. U. 1.)

1966. DECEMBER 7.
DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR

NAGY ISTVÁN

bb 14. uj képzőművészeti alkotásokkal gazdagodik szolnok

vid/ká bh ta 1021 1969. április 22.

Nagy István

uj képzőművészeti alkotásokkal gazdagitják szolnok közterelt, középületeit, modern lakótelepeit. a városi tanács tizéves programja alapján eddig tizenhárom szobrot, illetve emlékművet helyeztek el, amelyek közül öt szolnoki művész alkotása. a közeljövőben a kassai uti általános iskolánál állitják fel nagy istván ,,mackó,, cimü szobrát. a tisza folyót megszemélyesitő szobor, martsa istván alkotása, a damjanich muzeum udvarába kerül. a tallinn körzeti általános iskola előtt péter zsuzsa ,, tanuló leányka,, szobrát, a gépipari technikum koltói uti kollégiumánál kamotsay istvánnak a müszaki technikai fejlődést szimbolizáló alkotását helyezik el. a tiszaparti gimnázium auláját simó ágoston kerámia örökmaptára diszíti majd. temezdomboritások készülnek néhány középület homlokzatára és tartópilléreire is. a képzőművészeti alkotások közül kiemelkedik az a monumentális mü, amelyet szabó lászló szolnoki szobrászmüvész készit hazánk felszabadulásának 25 évfordulójára. a felszabadulási emlékművet a tiszaliget bejáratánál helyezik el a jövő év tavaszán./mti/

-.-

bb. 17. szobrot emelnek thury györgynek orosztonyban

vid-ká/gy/la 1969. április 22.

1569-1571 között thury györgy volt kanizsa-vár kapitánya. kanizsa ebben az időben fontos szerepet töltött be az ország védelmében és a vidék erőssége volt. a legendás hirü várkapitány 1571-ben a zala megyei orosztony község alatti csatában esett el. halálának 400 évfordulójára orosztonyban felállitják életnagyságu bronzszobrát. a mü elkészitésével borsos miklós kossuth díjas szobrászművészet bizták meg./mti/

.-.

bb. 18. százéves kötélverő műhely a sárrét muzeum gyüjteményében

vid-ká/gy/la 1969. április 22.

sárrét muzeumot rendeznek be szeghalmon. e célból a táj ősi szokásait, népi hagyományait, a halászat, vadászat, földmüvelés és a speciális céhmesterségek munkaeszközeit évek óta gyüjtik a helytörténetkutatók, néprajzosok. a gyüjtemény már-

Nagy István festőművész

Nemzeti Szalon

Ugylátszik a szezón vége közeledik, mert komolyabb súlyú és jelentőségű tárlatok után *Nagy* István kivételével fiatalokat és dámafestőket szólaltat meg a Nemzeti Szalón holnap megnyíló csoportkiállítása. *Nagy* István komoly megbecsülésben részesült néhány esztendő előtt rendezett gyűjteményes kiállításán és elmélyült tájstudiumai, a pasztellkréta területén új hangot és kvalitásokat hoztak. Az akkor megkezdett utat fejlesztette tovább s erőteljes természetlátásának új kísérleteive. egész sor képen megpróbálja ugyanazokat a festői eredményeket élni el csak fekete és fehér színek együttesével. Ezek a lapjai nagyon érdekesek. Helyenként ugyan fametszetszerűek és grafikusan hatnak, javarészükben azonban sikerül megtalálnia a kívánt festői hatást. Színes pasztelltájképei viszont meg egyszerűbbek és közvetlenebbek lettek. Ugyancsak az ő termében látjuk *Pongrácz* D. Szigfriednek, a korán elhúnyt tehetséges szobrászművésznek hagyatékát: néhány szép figurális és portréstudiumát. A fiatalok közül komoly úton jár: *Bokor* Vilmos jó tájképekkel és néhány leegyszerűsített érdekes ritmusokat hozó kompozicióval. A hölgyek közül legérettebb mesterségbeli tudásában: Bánd Viktória, bár portréin és egyéb dolgain széles és vehemens ecsetkezelésű technikája harcra kel a mögötte élő nőiesebb lágysággal. *Molnár* Tibor sok dekorativ hajlandósággal és kultúrával keresi a legkülönbözőbb területeket a maga kibontakozásának útján. *Vajda* Klára obligát festői eszközökkel mutat sok ügyességet, főleg néhány gyermekportrén. *(gy. t.)*

8 órai Ujság
1929 IV. 7

4+
1 m.

lap-száma	Számlázás

Össze

Bt/ .....ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett .....a könyvben:

193 .....

MDK

Nagy István

Hattyus tájkép, paszt.

Havas táj, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

Nagy István festőművész

* **(A Nemzeti Szalon kiállítása.)** A Nemzeti Szalon tegnap megnyilt kiállításán legjelentősebb gyüjteménnyel kétségtelenül a székelyföldről ideszakadt *Nagy* István szerepel. Őserejü magyar tehetség, aki szükebb hazájának levegőjét és lelkét hozta el s aszerint mély és költői, vagy hideg és kemény, ahogy ez a lélek diktálja munkáját. Tájképei nem gazdagok színben s mégis a legnagyobb valőrtávolságok érvényesülnek rajtuk pusztán a fehér és fekete változataiból. Ebben az egyszerü skálában aztán monumentális erővel érvényesül egy-egy odavetett szín. Mély, sötét tónusu erdőrészletei mintha egy magában tépelődő lélekből sugárzanának a vászonra s a színek csak halk aláfestői valami rejtett, szinte tárgytalan borongásnak, tompa, néma szomoruságnak. Havas hegyoldalok felett lebegő hideg kékek érvényesülnek más képein, lebilincselő erővel. Tanulmányfejei egyszerüségükkel s biztos jellemző erejükkel mesteri munkák. — Kiállító társai közül legjelentősebb igéret *B. Vajda* Klári, akinek finom tónusu, hangulatos tájképei a legjobb munkái. Biztosan rajzoló, könnyed előadásu tehetség. *Molnár Tibor* komponáló készsége is jelentős jövőt igér, ha csak ki tud vetkőzni néha szinte komor merevségéből. *Bokor* Vilma élénk, szines képein sok a dekorativ hatásra való törekvés. *Band* Viktória lendületes, erőteljessége megkapó. Portréi igen értékes alkotások. A szobrász *Pongrácz* Szigfriednek hagyatékából kiállított munkákon teljesen kibontakoznak az elhalt művész erényei, nagy modelláló készsége és harmónikus, szép kompozíciókra törekvő kiegyensulyozottsága.

Uj Nemzedék
1929 IV 9

47
1

A könyv lapszáma	Számlázás

Össze

BI/ .....ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett .....a könyvben:

193 .....

Nagy István festőművész

— **A Nemzeti Szalón kiállítása.** Vasárnap nyílt meg a Nemzeti Szalón új csoportkiállítása. A kiállítás eseménye *Nagy* István kollekciója. Ez az elementáris erejű szuggesztív temperamentumú művész most még az eddigieknél is leegyszerűsítettebb formanyelven szól a nézőhöz. Különösen szereti a fekete-fehér krétarajzokat. Ezekkel az egyszerű eszközökkel gyakran egészen meglepő hatásokat ér el. A művész most megint bebizonyította, hogy tudása és robusztus talentuma mennyire fejlődésképes.

B. *Vajda* Klári kellemes portrét, főleg gyermekképeket fest.

Bánd Viktória, aki most mutatkozik be először, arcképeket és tájképeket hozott. Kissé egyenetlen tájképeinél sokkal szerencsésebbek és biztosabb erejűek a portréi. Új név *Bokor* Vilmos is, aki olaj- és pasztellképeket állított ki. Néhány firenzei képe haásos. *Molnár* Tibor képei sok igaz mondanivalóról és lendületes fantáziáról beszélnek. *Pongrácz* D. Szigfrid szobrai is kiállításra kerültek most. A nemrég elhúnyt nobilis tehetségű művész kisebb munkái kerültek most kiállításra, hogy tanuságot tegyenek a rokonszenves művész kulturált egyéniségéről.

Est
1929 IV. 9

47
13

lap-száma	Számlázás
	Össze

BI/ .....ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett .....a könyvben:

193 .....

Nagy István
festőművész

* **A Nemzeti Szalon kiállítása.** A Nemzeti *Szalón* csoportkiállításán *Nagy* István munkái keltenek megérdemelten nagy meglepetést. Nem ismeretlen művész, a fehér-fekete hatások biztoskezű, válogatott izlésü, eredeti felfogásu mestere. Erdélyi ember, látása, művészi felfogása eredeti és értékes. Palettáján kevés a szin, szereti a sötét, mély tónust, ebben biztosan, erősen és egészen tudja kitárni egyéniségét. Kiállító társai közül *Bokor* Vilmos kellemes tájképeivel, *Bánd* Viktória heves temperamentumával, *Molnár* Tibor dekorativ képességével, *Vajda* Klára finom izlésével tünik ki. Itt látható *Pongrácz* D. Szigfried, a korán elhunyt, kiváló szobrászművész igen értékes hagyatéka is. Különösen figurális kompozicióí és portréi szépek. A kiállitás vasárnap délelőtt nyilt meg, a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében megjelent *Rónay* Zoltán miniszteri tanácsos, a fővárost *Liber* Endre dr. és *Pacher* Béla tanácsi fogalmazó képviselték. A kiállitáson szép és nagyszámu közönség jelent meg.

Magyarság
1929 IV. 9.

47
1 n

lap-száma	Számlázás
	Össze

BI/ .....ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett ..... a könyvben:

193 .....

Nagy István
festőművész

Magyar Hirlap
1929 IV. 7

Nemzeti Szalon

A Szalón holnap megnyíló csoportkiállításán csak egyetlen beérkezett s erőshitelű művész szerepel *Nagy* István azok közül való, akik nem az olcsó népszerűség útján ugyan, de már jó néhány esztendő óta megbecsült értéke a magyar piktúrának. Igazi területe a pasztel: témája a tájkép. Most új problémákat vetett fel a maga számára. Sohasem kereste a túlzott színességet, most azonban a fekete és fehér szín korlátai között keresi a maga piktúrai feladatait s hoz szép dekoratív hatásokat. Ezeknél változatosabb színességű dolgain is érdekes és sok kvalitású természetábrázoló.

Mellette néhány fiatal festő és festőnő szerepel. Javarészt kezdetek és igéretek. A férfiak közül *Bokor* Vilmos újabb utakon jár néhány egyszerű formákat kereső kompozíción és színekben frisslátású tájképen, *Molnár* Tibor pedig sok kolorista hajlandósággal ad színes csendéletet, tájat és egyéb tanulmányt.

Bánd Viktória erős technikai kultúrájának különösen figurális dolgain van komoly mondanivalója. *Benyovits-Vajda* Klára pedig egy kedves frisseségű gyerekfejjel és egy rajzban jó akttal bizonyít készségeket.

47
12.

Tap-száma	Számlázás

Össze

Bi/ .....ügy

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

193 .....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

193 .....

Könyveltetett .....a könyvben:

193 .....

Nagy István

festőművész

Csoportkiállításon - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.IV.9.

A MŰVÉSZHÁZBÓL

HAVASI TÁJ
NAGY ISTVÁN FESTMÉNYE

Művészet 1914, 236. l.

gyon kitettek magukért Berán és Telcs egy sor érdekes, stilusos plakettet, Tóth István emléktáblát és vallásos tárgyú szobrokat állított ki,

egyaránt jelentős a festészetben és az irodalomban s az elv későbbi átformálódásai is egyként érvényesültek az irodalmi és a képzőművészeti

képet nyújtott s az átlagos tömegtárlatoktól eltérőn megvolt az a jó tulajdonsága, hogy nem fárasztotta el a nézőt, hanem inkább üdítőn hatott. Csupa jól ösmert művészünk szövetkezett ily intimebb és kisebb keretü kiállítások rendezésére, új csak egy van köztük, Hornyay Ödön, nyugalmazott táblabíró, aki azonban ritka izlésű, mély pietással megfestett műveivel egy csapásra megnyerte magának a műértőket. Hornyay már kassai hivatalnokoskodása idején, ha jól emlékszem talán egy évtizeddel ezelőtt, kezdett rajzolni és pasztellel festeni, s már előbb is rajongó kedvelője volt a művészetnek. Senki útmutatását nem kérve, valóságos mohósággal vetette magát tájak, arcok, csendéletek tanulmányozására. Mikorra egy két Kassára vetődő műértő és festő megláthatta munkáit, azokból már több száz gyűlt egybe. Rajzoló és festő-szenvedélye valósággal csodálni való volt: mintha egy évtizedeken át mesterségesen elaltatott vérbeli művésztehetség hirtelenül jogához jutott volna s most egyszerre akarná kitombolni magát. Itt kiállított néhány képe még kevés fogalmat ad arról, hogy mily finom hatásokat tudott kiválóan érzékeny szubjektivitással felfogni s eredeti módon visszaadni. Pasztellt, rajzokat, olajfestményeket állított ki Batthyány Gyula gróf, akinek tehetségéről csak nemrég adott képet az Ernst-Múzeumban rendezett kiállítás. Déry Bélának köszönünk egy kiválóan friss valóban tavaszias hangulatú képet: «Tavasz a Múzeumkertben». Pár ecsetvonás az egész, de nagyon intenziv Körösfői-Kriesch Aladár két nagyméretű temperán («A félelem», «Az öröm») elsőrangú murális festőnek bizonyul újra. Nagy Sándornak mélytűzű, színes képei és felette dekoratív üvegfestmény-kartónjai, Raáb Ervinnek stilizált tájképei, Ujváry Ignácnak tömör, színes tájképei, Zemplényi Tivadarnak robusztus plein-airjei mellett Szenes Fülöp, Nádler Róbert, László Fülöp, Mendlik Oszkár, Kunffy Lajos festményei sorakoznak itt egymás mellé. A szobrászok na-

Nagy István festőművész

Nagy István

A legeredetibb magyar tehetség. Eredetisége és magyarsága szorosan összefügg, mert ami a legeredetibb benne, az egyben a legmagyarabb is.

A csiki erdőségek nélkül el sem képzelhető az ő művészete. Itt szívta tele magát a magány költészetével és ezt az erdélyi nagy magánosságot hordozta magával mindenfelé a nagyvilági zsibvásárban. Mindenfelé a székely erdők homálya kísérte, mintahogy Paál László is erdélyi erdőt festett a fontainebleaui fákról.

Világot látott, de hű maradt a maga kis világához. München, Páris, Róma varázsa nem tudta megbüvölni. A Gyilkos tó körül borongó ősrengeteg üzent neki a Grand Caféba, vagy a Forum Romanum vakító fehér napsütésébe.

Szerette ezt a rengeteget. A rengeteg végtelenségében semmiskedő remeteséget. Félt a tömegektől. Elhúzódott tőlük. Nem is volt soha a tömegek festője. A divatja mai napig sem érkezett el. De a kivételes, nagy szellemek megérezték benne az alkotó géniuszt. Münchenben a világhírű Herterich professzornak ő volt legkedvesebb tanítványa. Lembach úgy kezelte a fiatal növendéket, mint magával egyenrangu művészt.

Sokat vándorolt életében, de tulajdonképen sose tudott kikerülni a Gyilkospárti rengetegből. Párisban, a modern kényelem fényüző Bábelében is azt az életet élte, mint a havasi pakulár. Viszont a párisi életet megszakítás nélkül folytatta a székely havasok közt is. Lelke annyira hozzánőtt a magyar talajhoz, hogy dolgozni igazán, sokat és kitartón mindig csak itthon tudott.

Nagy István minden képét magának festi. Lelke egy darabját adja bele s ugy is fáj megválnia minden képétől, mintha lelke egy darabját szakitanák el. Birkózik a motivumokkal, mert a saját lelkét akarja beleolvasztani a motivumok lelkébe ugy, hogy mind a két lélek ép maradjon. Valósággal beleolvad a motivumaiba, de ugy, hogy mégis ő diadalmaskodik fölöttük.

Soha nem akar jót festeni, hanem mindig jobbat. Nincs megállás a művészetében, mint ahogy földi pályáján sincs. Mindig egyedül van, egyre járja vándorutjait céltalanul, ahogy a szeszélye hozza.

Uemzeti Ujság
1929 10. 14

Soha nem tudja előre megmondani, hol lesz két-három hónap mulva. De mig vándorutjain vissza-visszatér a megkedvelt tájra, visszafordul az indulás felé, addig a müvészetében nincs megállás. Nincs visszafordulás. Itt folyton előre halad, mindig fölfelé, mindig valami ujat akar adni és mindig jobbat. Nincs egy kellő pont, ahol megáll és kényelmesen széttekint. Nem ragad bele egy bevált eredmény kényelmes nyugalmába. Sarkalja, hajtja egyetlen müvészi jelszava: jobbat és mindig jobbat.

Ez a kiállitása, amelyben most gyönyörködhetünk a Nemzeti Szalonban, szintén igazolja, mennyire hü jelszavához. Csakugyan jobbat adott, mint eddig bármikor. De Nagy István nemes mü-vészi becsvágya szerint még mindig olyan jót, hogy legközelebb még ne lepjen meg.

A főpénztárkö

193 .....

Könyveltetett a folyósz

193 .....

Könyveltetett .....a könyvben:

193 .....

Számlázás

lap-
száma

Nagy István festőművész

A Nemzeti Szalón csoportkiállítása

Öt festő és egy nemrég elhúnyt szobrászművész műveit mutatja be a *Nemzeti Szalón* vasárnap délelőtt megnyiló kiállítása.

A nagytermet *Nagy* István, az ismertnevű székely festőművész kollekciója tölti meg. Komoly, értékes, bár nem túlságosan érdekes anyag. A sok fekete kréta kissé egyhangúvá teszi. Kevesebb több lett volna ezekből a »szerecsen« tájképekből, amelyek közt különben néhány drámai előadású, igazán monumentális darab akad. Paszteljei lefokozott színek széles foltjait hangolják erőteljes akkordokba, nagyvonalú formákba, szerves konstrukcióba. Főkép rálátásos képei, téli motívumai s dombos részletei válnak ki, a talajjáték mozgalmasságának markáns kifejezésével. Általában: Nagy István művészi kvalitásai ezen a kiállításon még kiforrottabban jelentkeznek, mint legutóbbi szereplésekor. *Band* Viktória terme kellemes meglepetés. Férfias lendületű, széles és tömör formákba fogott párizsi és tenger-részletei tiszta színekben pompáznak s egyéni látásról, spontán művészi kifejezésről, komoly kultúráról tanuskodnak. Rendkívül tehetséges festőnek mutat-

Pesti Napló 1929 IV 7

47 1/2

ják frissen felrakot[illegible] [illegible]ost jelentkező fiatalok sorában ama k[illegible] [illegible]ozik, akinek nevét meg kell jegyeznü[redacted] [illegible]y rövidesen találkozni fogunk vele a teljesen [illegible] [illegible]ettek között. *Bokor* Vilmos szintén jelentős talentum, álmodozásra hajló, finom és érzékeny művész-egyéniség, költői hangulatok festője. Java képességeit egész sereg egységes tónusba kötött olasz uccarészlet s dunai táj dokumentálja. *Fáradt lovasa* s *Hazatérők* című nagy vászna kiemelkedő érték. *B. Vajda* Klári friss impresszionista tájai, portréi és figurálisai elsősorban az előadás könnyed gráciájával, a vonalvezetés franciás eleganciájával, s a tiszta színek dús harmoniájával kapják meg a nézőt. Csupa ígéret és csupa tehetség, *Molnár* Tiborral együtt, akinek idegen hatásokra árulkodó, túlontúl változatos kollekciójában is adva vannak a fejlődés lehetőségei.

A mostanában elhúnyt, érdemes szobrász, *Pongrácz* D. Szigfrid művészi hagyatékának néhány jellemző darabja egészíti ki az artisztikusan rendezett kiállítást.

—io

Számlázás

lap-
száma

A

193 ..... Könyv

193 ..... Könyveltetett ..... a könyvben:

193 .....

Nagy István
Istőművész

** **Nemzeti Szalon.** A Nemzeti Szalon legujabb csoportkiállitásából messze kimagaslik *Nagy* István gyüjteménye. Monumentális erejü festő, akármilyen jelentéktelen motivumot ragad is meg. Csupa tájképe van, az is inkább csak része egy-egy képnyi tájéknak: töredéktáj. De bámulatosan nagyszabásu a felfogása és mindent hatalmassá fokozó a temperamentuma. Festék helyett szivesebben él a krétával és pasztellel. Legujabb krétarajzai a feketével feketére dolgozásnak nagyszerü példái. Óriási energia zsufolódik össze kevésbeszédü tájaiban és mesteri tudás abban, ahogy a feketének fekete hatását fokozni tudja képein, akár ugy, hogy még sürübbre feketitett foltot ken a feketére, akár a papiros fehérnek hagyott foltjai ellentétével.

Uj név és uj jelenség kiállitásainkon *Bánd* Viktória. Fiatal leány, akinek máris fejlett a tudása. Egyelőre tulságosan érzik még rajta a müncheni hatás, ami abban nyilvánul, hogy az előadás mikéntje, a szinfoltok temperamentumos és széles fölrakása, a festés texturája tüntetően előre tolakodik képein. Arcképet máris kitünően fest. Ilyen müveinek izük van. Tájképeiben kevésbé meggyőző. A motivum sokszor felismerhetetlen rajtuk és szinegységük is erőtelen. Dunai képe (12) azonban jóleső kivétel.

Benyovits Vajda Klára rutinos és kellemes festő. Különösen a gyermekábrázolásban látszik erősnek, de szép munkája édesanyjának arcképe is.

Bokor Vilmos nevével és müveivel szintén ezuttal találkozunk először. Olajfestményein az édes szinharmóniák keresője, akár tájat fest, akár emberi alaku kompoziciót. Teljesebb fogalmat adnak képességeiről paszteljei. Azokon kevésbé törekszik szinességre, de a kevesebb szint jól összefogja. Azonfelül értékes stilizáló hajlandóságot és képességet mutatnak ilyen müvei. Különösen szép a firenzei Ponte Vecchió-t az éjszaka fantasztikumában ábrázoló pasztelje, csak ugy, mint a firenzei Arno-partról készitett szines krétarajza.

~~Az Est~~
~~U.N.~~
~~S.ó.u.~~
~~E.K.~~
~~M.O.~~

Ujság
1929 IV. 7

47
1n

Molnár Tiborban gazdag mondanivaló keresi a kifejeződést. Eszközeivel még nem bánik elég tudatosan, de jelentős érző ereje, költői képzelete van, mellyel megnemesiti a leghétköznapibb motivumokat is. «Mészégetők» cimü tája, «Melancholia» cimü férfifeje, «Egy régi csapszék» cimü kompoziciója becses igéretnek látszik.

A néhány héttel ezelőtt elhunyt *Pongrácz* D. Szigfrid a szobrásza a kiállitásnak. Amig élt, kiállitásokon alig-alig mutatkozott, mert a monumentális pályázatok kötötték le egész erejét. Most együtt látjuk apróbb alkotásainak tekintélyes sorát. Legszebb munka közöttük stilizált felfogásu lovas Szent Györgyje. Többi munkáján azonban inkább szóhoz jut az a képessége, amely talán a legjelentősebb volt benne: vonzó mintázó előadása. *(e. a.)*

~~Katalogus kiszteletpéldány~~

Nagy István

Kedd, 1937 február 16.

— **Meghalt Nagy István festőművész.** A magyar festőművészet egyik nagy tehetsége, *Nagy* István Baján elhúnyt. Székelyföldön, Csík-Mindszenten született 64 évvel ezelőtt. A müncheni, párizsi, római nagy festőiskolákban tanult, művészete azonban igazi magyar volt: a magyar tájakat, a magyar típusokat rajzolta, festette. A világháborúban küzdött az olasz, galíciai és erdélyi frontokon, de a harctéren is festő volt, aki pergőtűzben is rajzolt. A harctéren szerzett betegség végzett most vele. Halálával egy kiváló magyar művész távozott az élők sorából.

Est 1937 II. 16.

Nagy István

— **Nagy István festőművész meghalt.** Érdekes és sulyos egyénisége volt a magyar festőművészetnek *Nagy István*, aki hatvannégy esztendős korában, hosszas betegség után, szombaton meghalt. Csikmegyei székely volt, ottani gazdaember fia, aki tanitónak készült és egy falusi iskolából hivta fel Budapestre *Keleti Gusztáv* a mintarajziskolába. Innen Münchenbe, Párizsba, Rómába vitte a művésznövendékek örök nyugtalansága, majd hazatért a Székelyföldre. Nagy István az igazi „őstehetségek" fajtájából való művész volt. Hiába tanult külföldön, ugy festett, ahogy azt véralkata, ősi székely természete parancsolta. Szükszavu volt mondanivalóiban, erdélyi tájak, sziklás, zord természet, fák, tanyák, ősi magyar embertipusok voltak festészetének örök motivumai, szineiben sötét, rajzában csupa erő. Ha mindenáron hasonlitani akarjuk valakihez, talán *Van Gogh* az egyedüli festő, akihez hasonlit.

+ II/13

PH. 937 II/16

Pesti Hirlap 1937 II. 16

Nagy István

Est, 930. IX. 7.

— Nagy István műteremkiállítása. *Nagy* István festőművész már régen nem jelent meg a nyilvánosság előtt és most *Falk Miksa* ucca 18—20. sz. alatt lévő műtermében 25—30 képen mutatja be szép fejlődését. A fekete és fehér harmóniának mestere volt, a lehető legegyszerűbb eszközökkel, legmaradandóbb hatásokat tudta elérni. Most megszínesedett, de azért még mindig félve bánik a szinekkel. A dominálo tónusnak megmaradt továbbra is a fehér és a fekete, egy-egy odavetett szin inkább csak sejtet. Van egy képe; három tehén az előtérben, hátul hosszan húzódik a falu. Egy másik: a Csiki havasokat hozza elénk. A fehér, fekete színek között a megfagyott hó dermedten kéklik. Egy harmadikon szegény falusi viskók körvonalai. Valamennyi kisméretű kép igazán monumentális. Egyetlen eszköze a pasztel, de az olajfesték minden erejét át tudja menteni ebbe a művészi megszólalási formába. Figurális dolgai, néhány csendélete mutatja, hogy skálája igazán nem egyhangú. A kiállítás különleges figyelmet érdemel. *(p. ö.)*

Nagy István

— **Müterem-kiállitás.** *Nagy* István festőművés müteremkiállitást rendez V., Falk Miksa-utca 18—20. szám, VI. emelet alatt, amely szeptember 6-tól 30-ig tart. A kiállitás naponta délután 3-tól 7-ig van nyitva.

N.U. 930. IX/7

N.U.930.IX.7.

Nagy István
festőművész

Üres termekben egy festőzseni képei

Évek óta nem hallottunk *Nagy* Istvánról. Vidéken él, küzd, betegeskedik. Nem tartozik sehová, nem tartják számon sehol. *Túl a hatvanon* ismeretlenebb sok élelmes kezdőnél. Most viszontlátjuk, a »Műterem« Kossuth uccai kiállítási helyiségében. A találkozás: *élmény*. Kevés egységesebb, emberibb, *magyarabb* és — magányosabb festői művet ismerünk Nagy Istvánénál. Ez *az igazi őstehetség*, nem amit a néprajz színes világából rángatnak újból és újból elő. 51 pasztell áraszt ünnepélyes hangulatot. Szinte lábujjhegyen kell járnunk. És micsoda férfias pasztell ez! A színek most is sötétek, de a mélyrehangolt kékben, barnában, aranyban lidércek villóznak. Hirtelen megértjük: *ez Erdély*. Az erdők, havasok, szurdokok babonás, balladás öröksége, az erdélyi föld és erdélyi lélek nyilvánul meg Nagy István minden ecsetvonásában, ha bármit is ábrázol a festő. Olyan képek, mint a »Hegyoldal, alvó paraszttal«, egy anyától lettek bármely ősi székely melódiával. (És ebben a gyönyörű kiállításban, vasárnap délben tizenkét órakor, három ember lézengett. Urak és hölgyek, miért nem nézik meg Nagy István képeit? Ezt *muszáj* látni!)

Nyilas-Kolb Jenő.

Reggel
1935. X. 14

	Pengő		Pengő	
sen				
Le a bevételt... ...				
Kifizetendő összeg				

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

osztály:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

Nagy István
festőművész

— **Nagy István művészete.** A „Müterem" Kossuth Lajos-utcai termeiben mutatja be Nagy István ujabb munkáit. A művész hosszabb ideig betegeskedett s nemrég hazalátogatott székely hazájába erőt gyüjteni és ihletet szivni magába. Amit onnan elhozott közénk, java munkája Nagy Istvánnak. Nagyobbrészt sötét hangulatu pasztelek: a bus természetből kivágott tájrészletek. Nincsen még egy művészünk, aki olyan kevéssé törődnék kompozicióval, miközben a természetnek valamely részletét kiragadja összefüggéséből és aki mégis olyan elemi erővel tudná éreztetni a részben is a hatalmas láthatatlan egészet. Gyász és komorság a művészete, de mély költészet is. Akármennyire nem válogatós motivumaiban Nagy István, mikor ábrázolásra kerül a sor, a semmitmondó sokatmondóvá nagyobbodik képzeletében. A természetet stilizálva ábrázolja, megfokozva benne mindent: a fénynek és árnyéknak egymáshoz való viszonyát, a tömegeket és azok részeit. Régebben egyetlen szine a fekete volt. Azóta egyéb szinek is felfelcsillannak képein. Legujabb munkáin a szinnek már jelentős szerepe jut. Elragadó, szép képei láthatók ezen a kiállításon. *(e. a.)*

Ujság
1935. X. 10.

ám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

tal .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted] *fizetendő.*

.....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

Nagy István
festőművész

Nemzeti Ujság
1935. X. 10

Nagy István gyüjteményes kiállitása

Nyugtalan vére mindig ujabb és ujabb vidékekre üzte *Nagy* Istvánt. Bejárta a külföldet és ez az élménykereső vágya lismertette meg vele a magyar Alföldet és a csikországi havas csucsokat. Bármilyen ellentétes vidékre is sodorta a megismerés vágya, képei mindig ugyanazt a borongós lelkületü embert sugározzák vissza. Egyénisége mindig legyőzi a táj egyéniségét. A természet szeretete olyan erősen él benne, hogy teljesen mellőzi az ember ábrázolását. Kedvenc témája a dombos vidék, vagy a merészen völgybe futó hegylejtő. Ha mégis feltámad benne az emberábrázolás vágya, portrékat fest. A kiállitáson látható önarcképe sötét tónusaival pompásan adja vissza egyéniségének zamatos karakterét. *Nagy* István hosszu müvészi mult után eljutott az egyéni kifejezés teljességéhez, ezért hatnak képei mindig frissen és meggyőzően.

(B. P. L.)

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

Pengő

azaz

A ..... Pengő ..... fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

Nagy István
festőművész

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁS

Nagy István festőművész október 9-én, szerdán a *Műterem* képzőművészeti kiállitások Kossuth Lajos-utca 12. szám alatt lévő helyiségében *gyüjteményes kiállitást* rendez.

Magyarság
1935. X. 8

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

Nagy István
festőművész

Budapest. Hirlap
1935. X. 9

(Nagy István gyüjteményes kiállítása.) *Nagy* István egyike a legzamatosabb magyar festőknek. Ez volt oka annak, hogy képeit az őstehetségek kiállításán is bemutatták, pedig a festőművész komoly készültsége ezt nem okolta meg. Szerencsére a festői tudás nem vett el semmit szemléletének eredetiségéből. Szinte kizárólag tájképeket fest pasztellel, a való természet festőileg szabadon alakítható anyagából veszi motívumait, ahol nem kell az emberi alakok szerves felépítésével, a rövidülésekkel bajlódni. Mégis minden egyes tájképe művészi alakításról beszél, összefoglalóan ábrázolja a választott tájrészletet, csak lényeges elemeit, domborulatait, szinte architektúráját adja a vidéknek. A részleteket elhagyja, kicsinyességek nem érdeklik eredeti szemléletét. Színskálája is egyéni, már kilábolt fekete-fehér korszakából, de a harmónikus, lágy tónusokhoz most is ragaszkodik; színfoltjai mindig kellemes együttest alkotnak. Akik szeretik a lirikus, mégis férfias természet-szemléletet, azok az egyívású gyüjteményben őszinte és eredeti darabokat fognak találni. A kiállítás a Műterem Kossuth Lajos-utca 12. szám alatti helyiségben látható.

ám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

lal .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted] *fizetendő.*

.....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

nyitva tartandók. (MTI)

Nagy István hagyatéki kiállítása

Nagy István halála idején, 1937-ben, kevesen értékelték művészetét és alig ismerték a nevét. Most, tizenegy évvel elmúlása után, nagyarányú hagyatéki kiállításából — melyet a Fővárosi Képtár rendezett a Nemzeti Szalónban — mérhetjük csak meg művészetének jelentőségét. A félmult képzőművészeti közvéleménye — már amennyire ismerte — a postimpresszionisták közé sorolta, a jelen pedig a ma kibontakozó korszerű realizmus úttörőjét ismeri fel benne. Nagy Istvánt azonban nem lehet skatulyázni, mert a maguk útját törő nagy egyéniségek közül való. A lényeg az, hogy képein a valóságot fojtott tűzzel és határozott erővel avatta olyan festészetté, amely ma is *élő* művészet és *korszerűen kapcsolódik a jelen életébe és szellemébe.*

Kifejező eszközei egyszerűek és eredetiek, mint a népköltészeté, hasonlóan a tárgyakhoz, — *Falusi házak, Kertek alja, Gereblyézők, Falusi utca, Pipázó férfi, Gémeskút, szénaboglyákkal, Paraszimenyecske kcsöggel* — amelyek sötét színeikkel, komor tónusaikkal oly izzón lehelik a szegény emberek életének és környezetének hangulatát. Pasztellben tudta legjobban megrögzíteni festői látomásait bakonyi és erdélyi tájakról, fákról, domboldalakról, tópartokról. Nagyrészt a fekete és barna uralkodik képein, alkonyi, inkább szürkületi és öreg-esti világítás sötét alapszíneivel. Van esti szénrajza, amely *Rippl-Rónai* hajnali szürkületben festett képeinek világítási problémájával rokon, eredeti megoldásban. Kevés a világos színfelrakású, nappali fényverődésben fürdő tájakról alkotott pasztellje, napfényes, derüs színharmóniákat pedig csak remek virág-csendéletein kapunk. Portréi, akár pasztellek, akár szénrajzok, markáns jellemzésű, beszélő lélekrajzú arctanulmányok és határozott lendületű vonalvezetésükkel, valamint világítási hatásaikban sötét tónusú tájképeinek karakterével egyeznek. (*Öreg paraszt, Béres, Öreg székely, katona-fejek, önarcképek.*) Kevésszámú olajfestményei közül főcsorolható az *Édesanyám.* Legjobb színhatású, egyéni kivitelű impresszió az *Osteria Fiumében,* amely a külföldjárta festő kiállításán az *egyetlen* idegen tárgyú festmény!

Nagy István kiállítása képzőművészeti életünknek nem mindennapi eseménye, mert e termekben festészetünknek egy, csak a halála után méltányolt új nagyságát ismerjük meg.

Tamás Ernő

A főváros ismét tiltakozott a fél 9-kor kezdődő tanítás ellen

A főváros közoktatási szakbizottságának ülése egyhanguan állást foglalt az ellen, hogy az iskolákban fél 9 órakor kezdődik a tanítás. A kültelken egyes iskolákban már reggel 7 órakor rendkivüli felügyeletet kellene tartani, mert a munkásszülők dolgozni mennek és a gyermekek felügyelet nélkül nélkül vannak.

Podmaniczky Félix a Tábla előtt

Podmaniczky Félix volt budapesti filmrendezőt 1942-ben elhagyta felesége Kovács István kereskedő kedvéért. A filmrendező kérésére az asszony többször visszaköltözött férje lakására. Egy ilyen alkalommal Kovács berontott Podmaniczky lakására és követelte, hogy az asszony azonnal térjen vissza hozzá. A szóváltásból dulakodás keletkezett, közben Podmaniczky előrántotta revolverét és lelőtte a kereskedőt, aki azonnal meghalt. A budapesti törvényszék annakidején szándékos emberölés miatt egyévi börtönre ítélte a háboruelőtti idők ismert filmrendezőjét. Felebbezés folytán a Tábla kedden tárgyalta az ügyet és helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

lépne. Ha a születendő gyermek *fiú* lesz, előfordulhat az az eset is, hogy anyjából, *Erzsébetből, soha nem lesz királynő.* Ha a fiú ugyanis még VI. György jelenlegi angol király életében eléri 21. életévét, *úgy ő követi őt a trónon.* Ez az eset azonban tekintettel VI. György korára, *nem nagyon valószínű.*

Igen érdekes az angol örökösödési jogban az is, hogy Erzsébet trónörökösnő férjét, bár *királyi fenségnek (His Royal Highness)* szólítják, *a királyi fenségeknek járó jogai még sincsenek.* Királyi határozat ugyan ezt is elintézhetné, de míg ez vagy anyja trónralépése be nem következik, addig gyermekei *semilyen különleges címet nem viselhetnek.*

Erzsébet *trónralépésekor* fia *automatikusan cornwalli herceg lesz* s belőle *lehet* később a walesi herceg. Ezzel a címmel Angliában *csak a trónörököst* illetik, de ezt a címet *magának a királynak kell*

tővé teszi a további hízlalást. Amíg a zsír általánosan kapható lesz, *olajat adnak* jegyre és növekszik a baromfi felhozatal is.

O

A szabadkenyér már nemcsak Budapesten és a vidéki nagyvárosokban, hanem a bányavidéken is kapható. Kísérletek folynak a kenyér minőségének rozzsal való megjavítására

O

A tejben mutatkozó bőség nemcsak megmarad továbbra is, hanem *minőségi javulás* várható.

O

208 bányász-tipusház készül el október első felére, még pedig Várpalotán 120 és Tatabányán 88, amelybe nyomban be is költöznek a bányászcsa-

Nagy István

"Havas bakonyi táj" c. pasztelje

szerepelt a Magyar Művészeti Sorsjáték nyereménytárgyai között.

N.U.933.VI.21.

Nagy István

A nemzeti kiállításon az állam vásárolt

tőle.

Vh 1933. V. 14.

Nagy István

1873 - 1937

l.

Szabad Művészet

1948. 204. l.

205. l

A mult esztendő végén, miko
Székesegyházunkban országszerte figy
Megyés főpásztorunk kezdeményezésér
Maulbertschnek egyik legkiválóbb mun
ki és restauráltak, majd a szentély
örökitette meg a váci püspökség egyházmegye al
tését. Püspök Atyánk az egyházmüvé
amikor megadta a lehetőséget, hogy a
freskója kerüljön ujra nézők szemeel
művészeit szólitotta fel tervpályáza
mesterrel a mai müvészet nyelvén hir
tását, első székesegyházának épitésé
helyzetben is testet öltött és pár n
szemünk elé tárult a két freskó, kib
első fázisa az uj művészeti értékekk

Vác nem tartozik a művészet
ezt a két freskót akármelyik magyar
Mária és Erzsébet találkozása
való. Kompoziciója kiegyensulyozott,
barok stilusát már klasszicizáló ele
mozdulatokat, belső izzástól hevitet

MDK

Nagy István festőművész

szül.: Pestszentlőrinc, 1913. Ipm. Főisk. tanult
Először 1939-ben állitott ki a Főv.Képtárban, azóta
Mücs. és N.Szal-ban. 1943.Mücs.Tav.Tárl. Jellinek-
dij. Arc- és tájképeket fest.

Alkotás Művészház kiáll. 1943. szept.

Nagy István

minerva

K

A Szinyei Társaság díjai. A Szinyei Társaság évzáró közgyűlése rendes taggá választotta Lux Elek szobrászművészt és az 1923. évi 600.000 koronás Szinyei-jutalmat Pásztor János szobrászművésznek ítélte. A Kálmán Jenő-féle 700.000 koronás festészeti díjat Nagy István, a Kálmán-féle 700.000 koronás szobrászati díjat Remény Jenő nyerte el. A 300.000 koronás grafikai díj nyertese Varga Nándor Lajos. Az Ernst-muzeum 500.000 koronás tanulmányi díját Pászty Mária festőművésznőnek, a Nemes Marcell-féle külföldi tanulmányúti ösztöndíjat Pásztner Dénes festőművésznek ítélték. A Nemes-féle Szinyei-tájkép díjat a közgyűlés az idén nem adta ki. Az eredményt szombaton, február 2-án délután 6 órakor a Tudományos Akadémia üléstermében tartandó Szinyei-emlékünnepélyen hirdetik ki, amikor Lyka Károly rendes tag a társaság mult évi működéséről beszámolva, felolvassa a díjak odaítéléséről szóló jelentést. Utána Farkas Zoltán pártoló tag „Szinyei-problémák" című tanulmányát fogja felolvasni. Az emlékünnepélyen minden érdeklődőt szívesen látnak.

Az Ujság

1924 febr 2.

MDK

Nagy István, festőm.

A Szinyei M.P.Társ.által díjazott.

Boglyák.	Pasztell.
Tájkép este.	"
Egyedül.	"
Őszi rózsák.	"
Gyermek fej.	"
Székely öreg asszony.	"

Nemz. Szal.333.kiáll.- 1925.III.15.-29. Kat.

Nagy István MDK

Férfifej, gipsz

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállítás

MDK

Nagy István festő

meghalt 1937

Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Nagy István

A Társaság elhunyt tagja, megh.: 1937

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23. kiáll. 1938. jun.

Nagy István festő, Baja

MDK

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

MDK

Nagy István

Falu végén, paszt.

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

A társadalomsze

Nagy István

M. 930. IX. 17.

* **Nagy István uj képei.** A festők és kritikusok világa régen ismerte, egy lépését se vesztette el szem elől, de a nagyközönség jóformán 1923-ban fedezte fel magának Nagy István festőművészetét. Akkor a lapok pártállásra való tekintet nélkül ünnepelték Nemzeti Szalonbeli önálló kiállitása alkalmával ezt a különálló és különös, gyermeki tisztaságu székely törzsbeli művészt. Ez a csöndes, művészetével szinte remetei visszavonultságban élő festő azóta is nagy utat tett meg Közelebb ért a maga valódi természetének kifejezéséhez. És az ő példáján is föl lehetne fedezni azt az igazságot, hogy először is minden igazi művészi pálya: a magunk keresése. Másodszor: a magunk megtalálásának legbiztosabb utja: a nyugalom és a divatoktól, meg a külső zajos divatoktól s utánzásoktól ment magunkbamélyedés. Nagy István az önmagábamélyedés utján való magáratalálást mutatja most megnyilt huszonegynéhány képből álló müteremkiállitásán (Falk Miksa-u. 18—20.) Ez a megtalált sajátmaga pedig: gyermetegen egyszerü, zavartalanul tiszta, világos ösztönü művészet. Tisztán érezteti termőtalajának, a csiki hegyvilágnak, a komor, gyakran vigasztalan-egü havasoknak levegőjét, sovány földjét, zord egét, megható

Nagy István

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1923.IV.9.

Nagy István

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Pasztellképei erős grafikus tehetséget hirdetik, témakőre tulajdonképpen alig van, művei tulajdonképpen fehete-fehér változatok, ahol fekete falunkok közök fehér falusi hósfalak villannak elő úchány téli tájhangulatában kék és zöld színek is vannak. De amit a csekély hangszerelésnek elénk tár, ismus erővel tesi.

Pesti Hirlap
1929.IV.7

MNG Ev. 2005-7

MARIANNA KOLOZSVÁRY

A Maticska-turned-Nagy

István Nagy: Landscape, 1910 (Colour Plate XI)
Oil on canvas, 92×105 cm
Signed below right: Nagy István 1910
Inv. no.: 58.30 T

The following comments on a picture entitled *Landscape* in the collection of the Hungarian National Gallery, which was wrongly attributed to Jenő Maticska (1885–1906) until recently, are regrettable in the sense that they again rob a work from this exuberantly talented artist whose oeuvre nonetheless remained rather small due to his tragically early death. However, as a positive side effect of this fact finding, the lifework of Maticska – though modest in size, but rich in artistry – may become far more unified, as the work in question, at odds with his whole output, finally finds its proper place.

The National Gallery bought the picture from the State Commissioned-Goods Shop (BÁV) in Szent István körút in 1958 in order to enrich its collection with a painting by Jenő Maticska, a member of the Nagybánya School. Its identification was based on the Maticska signature at its lower right-hand corner. *Landscape* was later reproduced in colour in Jenő Murádin's tome on Jenő Maticska.[1] Lacking permission to travel in the 1980s, the Kolozsvár art historian could not do any research in Budapest, and thus did not question the authenticity of the data and photos the National Gallery had sent him. In the course of a revision in the early 1990s, it struck some scholars that the signature of István Nagy is wanly visible underneath that of Maticska. In spite of this, the picture was displayed as work by Maticska at *The Art of Nagybánya* exhibition. Here, both Endre Aszalós and Tamás Kieselbach argued for the authorship of István Nagy (1873–1937). After removing the signature of Maticska, which had clearly been superscribed subsequently for reasons unknown, the autograph "Nagy István 1910" underneath became clearly visible.

That this painting was a work of the brush of István Nagy, and that it cannot be attributed to Jenő Maticska, is not only proved by the apparently authentic signature of the former, but also by the fact that the personalities, careers and thus the painting styles of the two were quite different. Perhaps only their unfathomable love of nature and their humility to art were common to them both. Maticska never had any problems with finding his own particular style. At only thirteen, the open, friendly boy was received into the company of the progressive painters of the Nagybánya School.

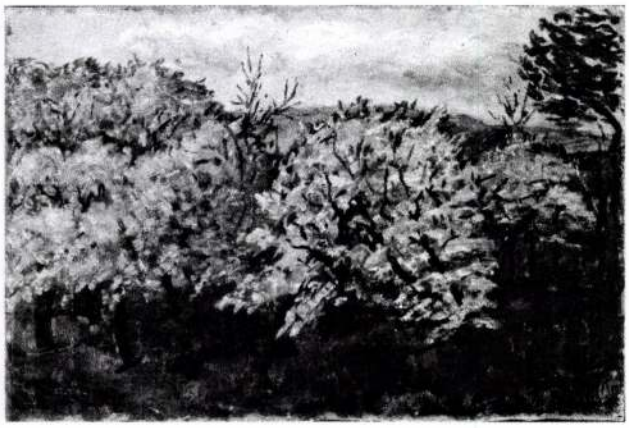

1. István Nagy: *Landscape*, 1910. HNG

His teachers recognized his talents early; his work was corrected by the likes of Hollósy, Réti, Ferenczy, Iványi Grünwald. Actually, he got everything ready-made Nagybánya had developed, and applied it all with originality and individual gusto. In contrast, István Nagy had to tackle the problems other painters of his time had to face, namely: he had to drop academic conservatisms in order to ensure his own development. With his inherited Székely doggedness and his personal lonesomeness, Nagy sought to go on his quest by himself. Wherever he turned up in all the world, whatever modern type of painting he was acquainted with, the impressions he gathered would never leave their mark on his work. He was never overcome by the lure of forms, incorporating into his work only that which he had himself fought for, which he himself had experienced on the way to the essence of his subject matter, the "inner fidelity" to it. This was how and why his art became so unique and so powerful. However, finding his way took significantly longer, also. After the "worlds of isms" in Munich and Paris, he chose the wilderness of Transylvania as the scene of his studies. "There is no other school," he professed. From the be-

2. The fake Maticska signature

ginning of the century, he banished himself from the civilized world for nearly thirteen years in order to find himself wandering in nature, often starving and shivering, always in feverish, endless labour. The work under discussion is a characteristic example of this way-seeking aspiration. The academic influence still makes itself felt, a kind of refined naturalism characterizing the picture, which fits in well with a whole series of paintings produced in this period, such as: *Wooden Cottages in Transylvania* (1910), *Blooming Flowers* (1913) or *Street in Csíkmindszent* (1911). At this stage of his craftsmanship, he did not really go beyond the objective depiction of momentary sight. As though speaking of this very picture, Hans Loew, Nagy's first critic, wrote of his 1910 works: "He usually applies warmer colours in the forefront of his pictures, and contrasts these with an either darker or lighter background of colder colours."[2] As in his oils painted in this period, the said work is characterized by a graphicalness, a naturalist conception, an almost odious working out of details over the whole surface of the picture. (It should be born in mind that István Nagy was far more ahead in his graphic work at this time, and would soon give up working in oil, which did not suit his type of sensibility). Now, this was just what – according to conservative art criticism – the works of Maticska lacked at this time: "There is too much paint and little drawing in the pictures he submitted."[3] Wide strokes of brush were particularly characteristic of the Nagybánya painters, and creating atmosphere by spots of paint is contrary to the István Nagy painting discussed above. Jenő Maticska had no time to bother with detail; perhaps it was his fate (impending tuberculosis) that forced him to work in sweeping gestures, as his friend Jenő Tersánszky Józsi would later recall in the literary magazine *Nyugat*: "The quaking urgency of his nightly fevers seems to throb in his strokes of brush in order that he can give what he can give as long as the mood resounds, because the want of breath is coming, and night is due with its racking coughs."[4] With his presentation, Maticska was capable of making the simplest landscape or motif look interesting. In this work, however, István Nagy's aspiration to grave pithiness and dramatic expressivity, which would later characterize his landscapes in charcoal and pastels, was not yet mature. Nevertheless, even this picture absolutely exemplified the narrow-perspective depiction of landscape that he would come to apply throughout his life. In fact, this is what unifies his whole oeuvre, for, even when painting the endless expanses of the Hungarian Plains, he would depict nature in such a narrow frame as a Székely would see it looking out from a deep valley through crags. Maticska, on the other hand, with his own sense of space and atmosphere, would mostly prefer to interpret the Nagybánya landscape from the Rozsály hilltop close by. The most significant difference between the two painters is in their relationship to nature, whereby their landscape painting cannot be confused. Maticska, a young man from Nagybánya, the town, who admired nature somewhat from the outside, looked for the picturesque and intimate in it, and man seems to be always present in the landscapes of his pictures, even if he is not directly depicted in them. István Nagy, on the contrary, was a son of the mountains of Csík, who lived together with the land, and experienced landscape in a wilderness of tree-rending winds. As a result Nagy, bowing in reverence to the forces of nature, developed a cold, balladic landscape depiction, which pervades also the picture discussed, and which he would only allow to mellow at the end of his life with a kind of folk-tale warmth.

In the light of the above, the picture entitled *Landscape* can without doubt be attributed to István Nagy; it is a characteristic depiction of nature in oil from his so-called way-seeking period. Drawing the lessons from this, he would shape the uniquely, unmistakably Nagyesque landscape in the course of the following decade.

Notes

1 Murádin, Jenő. *Maticska Jenő*. Bucharest: Kriterion, 1985, p. 41, colour picture no. 6. For further colour reproductions see: *Nagybánya művészete* (The Art of Nagybánya: Exhibition on the 100th Anniversary of Founding the Colony). Catalogue concept by Csorba, Géza, and György Szücs, ed. by Imre, Györgyi. Budapest: HNG, 1996, cat. no. 315., repr. p. 415; Réti, István. *A nagybányai művésztelep*. Budapest: Novotrade, 1994, picture no. 66.

2 Loew, Hans. "Nagy István festészetének kezdetei." In: *Korunk* [Kolozsvár] 1958, no. 2, p. 2. Reprinted in: Solymár, István. *Nagy István*. Budapest: Képzőművészeti Alap, 1977, p. 22

3 -F.-B. "Amatőrök kiállitása Kolozsvárt." In: *Ellenzék* [Kolozsvár]. December 16, 1901. Reprinted in: Murádin, op. cit. (see Note 2), p. 26.

4 Tersánszky Józsi, Jenő. "Még nehány 'Nagy Balogh'-ról." In: *Nyugat*, 1920, nos. 7–8. Reprinted in: Murádin, op. cit. (see Note 2), p. 37.

MDK

Nagy István, festöm.

Képei: Tehenek a vizparton.

Sapkás fiu.

Városi Muzeum.Beja.- Nagy István gyüjt.kiáll. -a.
1948.aug.20. Kat.

MDK

Nagy István

1927.márc.13-tól 2o-ig rend. pécsi kiállitáson szerepelt műve.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett

Nagy.Művészet, 1927. 165-166.lap

MDK

Nagy István

A XIII.ker.elöljáróság terve. 100 pengőért megvásárolták tervét. Ifj.Gyenes Lajos és Nagy István közös terve.

(-ek.) : A XIII.ker.elöljáróság székháza.

A Pesti Városháza, 1936. 5.sz. 25.lap

MDK

Nagy István

Háborús emléket festett meg művén.

Művészet, 1917. 6.l.

Mély tisztelettel

Baksay Sándor

Budapest, 1917. 6.I.

MDK

Nagy István

Tanulmány, c. művét állitotta ki.

Művészet, 1917. 6.l.

MDK

Nagy István

Kállay, Ernest: Quelques artistes de Transylvanie. Nouvelle Revue de Hongrie. 1940. okt. 328,329.l.

MDK

Nagy István

1923. Kálmán Jenő díját kapta

A Szinyei Merse Pál Társ. Értesitője. 1927. febr. 3. sz.

MDK

Nagy István

Tuli, of.

"Ez valóban Isten fia volt", of.

Est, of.

Alkotás Müvészház 1943. szept.

MDK

Nagy István

Vihar Gyilkostó felett, vf.

Oltárkő, vf.

Ősz a tanyán, vf.

Alkotás Művészház 1943. szept.

MDK

Nagy István

Külváros Kolozsvárott, vf.

Tusnádfürdő esőben, vf.

Közelgő tavasz, vf.

Alkotás Művészház 1943. szept.

MDK

Nagy István

Tusnád-fürdői kistemplom, vf.

Békás szoros, vf.

Vásár Csikszeredán, vf.

Alkotás Müvészház 1943. szept.

MDK

Nagy István

Balatoni táj, of.

Szegény asszony, of.

Gyilkos tó, vf.

Alkotás Művészház 1943. szept.

MDK

Nagy István

Eső után, of.

Alkony az erdőn, of.

Darabos János szobrászmüvész. 1943.
Mücsarnok tav. tárl. Jellinek-dijjal kitüntetve

Alkotás Müvészház 1943. szept.

Nagy Istvánné

Baja város kiállításának katalogusában szerepelt: Parkrészlet pasztellel

Csendélet – l.
Dunai részlet – l.
Őszi fák – l.
Fürdőzők a Duna mellett – l.
Holt Dunaág – l.
Ősz – l.
Pihenő tehenek – l.

Nemzeti Szalon Művészeti Egyesülete 1935. VIII. 17 - IX. 1.

Kosztolányi Gusztáv Zoltán

és

Györgyfi György

festőművészek

műterem-kiállítása

Attila-utca 1-3. II.em

(Verbőczi István reálgimnázium)

1932. XII. 4 – 18.

Nagy István, festő (2) MAH

Az egyszerű, pántoskodó szegények, földmüvelő emberek világát ábrázolta legszívesebben, sorsukat, munkájukat, életüket, arcukat – jellemüket. Nem a néprajzi érdekességet keresté. A tájban is a munkát, a kiszolgáltatottak nehézségét ábrázolta. (Palánkok Erdei tintás). – A székesfehérvári kiállítás a régvárt gyűjteménycs kiállításnak még csak vázlata, de értékes.

Tiszár Árpád: Nagy István festményeinek kiállítása

Székesfehérvárott 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967, jan. 20.

09

Nagy István festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Kisujság
Megjelent: 1948 SZEP. 18

KIÁLLÍTÁSOK

93

Nagy István emlékkiállítása

A *Nemzeti Szalon* öt termét betöltő hatalmas gyüjtemény egyúttal hatalmas tanulság is. Érdemes volt rámutató szándékkal a közönség elé hozni. *Nagy* István művészetében az absztraktizmus módszer- és eszközkutatásaitól a beteljesülő művészi reális gondolatig a mai festői törekvések minden állomását megtaláljuk, egyetlen művészegyéniség különböző intenzitású kifejeződésében. A szemlélő befogadóképességét nem teszi próbára és nem fárasztja ki, hanem a helyesen értelmezett művészi szabadság elve szerint, az élményszületés pillanatait és óráit adja át az élményfogadónak: a képszemlélőnek. Nem a szemlélőre bízza, hogy érezzen és gondoljon, amit akar, hanem van ereje azt éreztetni és azt gondoltatni amit ő, a művész, akart. És ehhez tiszta művészi és nem spekulatív eszközöket használ.

Az emlékkiállítás szemléltető és tanulságos megrendezése Pogány Ö. Gábor hozzáértését és lelkesedését dicséri.

(r. v.)

edvező elintézésben, bár annak teljeillető törvényhatóságoknak a vallásatásügyi minisztérium és a Főfelis ajánlotta.

ely vármegyéhez az 500 K évi égélyt kérő átiratot nevezett várrvényhatósági bizottsága okt. 17-én zgyülésében tárgyalta s azt a határozta, hogy «Udvarhely vármegye kö- Székely Nemzeti Múzeumhoz való gát az alapító rendelkezése értela saját eddigi hozzájárulása jogán s fenntartani kivánja; további hozzát azonban ez idő szerint megajánlani

II. A miklósvári járásból:

1. Bölön 1915-ben ad egyszersmindenkori ajándékul ... ... 20 K-t;
2. Hidvég 5 éven keresztül ad évenként ... ... 10 K-t;

III. Az orbai járásból:

1. Csomakőrös egyszersmindenkori ajándékul ... ... — ... 5 K-t;
2. Papolcz 10 éven keresztül évenként ... ... 5 K-t;
3. Zágon 1915-től kezdve állandó segélyképen évi ... ... 10 K-t;

Nagy István

festő † 1937

Nemzeti Szalon.

1935, aug – Sept.

Baja város kiállításának katalogusa

Imádkozó kislány, Édes anyám arcképe, Porvai dülők, Fiu arcképe, Bakonyi táj, Magányos út, Gyimesi táj (Baja város tulajd.), Székely öreg asszony, Parkrészlet, Csendélet, Dunai részlet, Őszi fák, Fürdőzők a Duna mellett, Holt Dunaág, Ősz, Pihenő tehenek, Falu a domboldalon, Nádas, Hegyek között, Falu vége, Út a domboldalon, pasztellek.

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

Nagy István festő

Képes Figyelő 1948 okt. 2

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Képes Figyelő
1948 OKT. 2
Megjelent: .....

Nagy István önarcképe

NAGY ISTVÁN emlékkiállítása

Tizenegy esztendővel ezelőtt búcsúzott el örökre pasztellos dobozától, az erdélyi hegyek tiszta levegőjétől, munkában meggörnyedt, naptól cserzett arcú parasztmodelljeitől Nagy István. Nem vajúdott stilusproblémákon, nem akart mindenáron divatos festő lenni, embersége, művészi érdeklődése, a szegények szürke világához fűzte és remekműveinek formai tartalma így forrott választhatatlanul egybe az erkölcsi tartalommal. Nemzeti Szalon-beli kiállítását tömegek látogatják jeléül és igazolásául annak, hogy élményeit a valóságban megtaláló, szociális érzületű művészegyéniségeknek minden időkön át örök kapcsolata van az emberséggel. Az emlékkiállítás megrendezéséért Pogány Ö. Gábort, a Fővárosi Képtár igazgatóját illeti elismerés.

Berend Ilona

a tégla padlózattal van eggy nagos munka
hólnap eris rendbelesz bár a tervet
a lovagterem kapura mind er ideig
nem kaptam meg és igyart igy nem tudom
addig elkészíteni én pövöhéten kedden
felmegyek Pestre és ott véglegesen mindent
ellehetlessz intérni.
maradok alázatos tisztelettel

Pelsöcz 1939 XI/14

Zahari Gyula

Bécs—Budapest
Perutz—Polgári sör
Északkelet—Középmagyarország
Délkelet—Délnyugat
Bohemians—Bratislava
Slavia—Sparta
Liverpool—Derby County
Bolton Wanderers—Arsenal
Charlton Atletic—Birmingham
Aston Villa—Sheffield United
Portsmouth—Newcastle Uuited
Stoke City—Chelsea
Preston North Eud—Blackpool
Manchester City—Middlesbrough
Sunderland—Manchester United

Előzetes jelentés
a Totó jövőheti 52. sz. fordulójáról
1. MTK—Kispest x—1
2. Ujpest—Vasas 1—1

Nagy István festő

Lap: Független Magyarország, Bp.

Megjelent: 1948 SZEP. 2 0

A tíz éve meghalt Nagy István feltámadása a Nemzeti Szalónban

A *Nemzeti Szalónban* egy nagy magyar festő emlékkiállítása nyílt meg szombaton délután, bensőséges ünnepség keretében. *Nagy* Istvánnak, az új magyar festészet *egyik legkiemelkedőbb* művészének gyönyörű képeit láthatjuk itt. Ez a lebilincselő erejű művész 1937-ben meghalt anélkül, hogy az ország népe tudomást szerezhetett volna művészetéről, mert az akkori Magyarország hivatalos képzőművészeti vezetői csupán »népi különlegességet« láttak műveiben.

Most, a nagy emlékkiállítás megmutatja, hogy sokkal több annál. Egy *hatalmas kultúrájú*, a népi valóságból, a magyar tájból és a dolgozó parasztság életéből táplálkozó s annak sorsát tükröző nagyszerű életmű bontakozik ki előttünk.

Szűkszavúak és egyszerűek ezek a képek. Ez teszi hatásukat olyan szuggesztív erejűvé. Nagy István a jelenségek mélyére hatolt és azoknál *legbelsőbb lényegét* fejezte ki, rendezte szigorú szerkezetű képpé és izzította át a mélytüzű színek hevületével. Naiv egyszerűsége mögött mindig *biztos és tudatos alakító szándék* van. Mindig érezzük, hogy *Nagy* István »böles« növényeket és »jámbor« állatokat festett és embereket, akiknek súlyos sorsuk van.

Ez a műveiről leolvasható erkölcsi magatartás, a dolgozó parasztsággal való sorsvállalás ad Nagy István művészetének végső alapot.

Sz. Z.

Az illeték részletezése — Specifikation der Gebühren

	P	f				
Feladó utánvétele Nachnahme des Versenders						
Utánvételi jutalék Nachnahmsprovision						
Határköltség Grenzspesen						
Fuvarilleték Budapestig Vorfracht in Budapest						
Fuvarilleték Fracht vom	Spest kaitol –					5.60
Fuvarelőlegezés Frachtvorlage	Sopron Laing					
Biztosítás Versicherung						
Kirakási illeték Ausladegebühr						
Mérlegdij Abwagegebühr						
Szállitólevél és bélyeg Frachtbrief und Stempel						
Statisztikai árúnyilatkozat Statistische Erklärung						

Nagy István festő

Lap: Élet és Jövő

Megjelent: 1948 SZEP. 25

MŰVÉSZET

93

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁS

1873—1937

Csikmindszentről indult el az egyszerű magyar emberek földet túró életéből Nagy István, ez a vérbeli művész, aki eljutott tanulmányai során Münchenbe ahol Lenbachnál tanult, majd Párisba, Rómába ment, Cezaunet is ismerte. S hazajött és festett. Az a különös ebben a művészetben, hogy a külföld, a tanulás, idegen hatások mennyire érintetlenül hagyták Nagy István lelkét. A szűk magyar glóbus szomorú világa, a paraszti élet bánata, de nem a lemondás csüggedtsége, inkább valami kemény »csakazértis« lendülete él műveiben, amelyek zárt kompozíciója a véglegesen eldőlt sorsok minden-mindegy sóhaját zúgják felénk. Van benne valami fatalizmus, végletekig leegyszerűsítette világát, szűk és igen gyakran komor ez a világ, amelyben egy-két alak mozog, de csak a kontúrvonalakat rajzolja ki keményen. Mintha mondaná, elég ennyi: A sorsa ugyanaz mindegyiknek; munka, gond, keserűség, a végzet kemény vonalai tartják az élet, az egyéni sírás és keserűség nem érdekes, mindig ugyanaz. Sok szociális probléma feszültsége érződik ennek a magyarlelkű, kitűnő művésznek alkotásaiban.

Fekete Lajos dr.

kubik József, tanító. — Osztály-*oby István*, hivatalnok, *dr. Szegő* yvéd és *Litán Gergely*, tanár. — *Boros Ervin*, jegyző. — Irattár-*m Mór*, tanító. — Múz. jegyzők: *A thur*, ügyvéd, *Ringwald Géza*, lnok és *Gál Pál*, joghallgató. — ztárnok: *dr. Klimo Vladimir*, ügy-zolga: *Paár Lajos*. (Díjazása évi természetbeni lakás fűtéssel az l.)

OSPATAK. A *ref. főiskola könyv*-4. évben is ajándékozásokból és szerzett könyvekkel gyarapodott. ozások közül ki kell emelni a kö-Köröskényi István, vámosújfalui szerű leirása a Magyar Könyvszemlében (1911—1914. évf.), a kéziraté pedig az Ethnographiában (1914. 5—6. füzet olvasható.

A könyvtár gyarapodása ez évben is előre haladt. Az államsegély terhére ez évben is vásároltak könyveket, abban a reményben, hogy a háborús viszonyok között is fognak kapni államsegélyt. Az államsegély terhére vásárolt könyvek árát az 1915-re remélt államsegélyből óhajtják kifizetni. Az államsegély terhére vásárolt könyvek ára 1025·06 K, a melyhez járul még az az összeg, a melylyel a Magyar Tud. Akadémia Könyvkiadóvállalatának tartoznak, vagyis 86 K. Igy az államsegély terhére vásárolt könyvek ára összesen 1111·06 K.

Nagy István festő

Népszava
1948 SZEP. 2 2

93

Nagy Isván képei a Nemzeti Szalonban

A TIZENEGY ÉVVEL ezelőtt meghalt Nagy Istvánt, akiről a magyar szellemi élet legjobbjai már akkor is tudták, hogy a legjelentősebb magyar tehetségek közé tartozott, A népi demokrácia Magyarországában megteremtődött Nagy István megfelelő *utókora!*

Most már mindenki megértheti, hogy *ez a művész nem volt különc, nem játszotta a »magános bölény« szerepét és nem produkált képzőművészeti furcsaságokat. Képzőművészeti falukutató* volt, aki jóval megelőzte az irodalmi falukutatókat és műveinek hosszú-hosszú sorozatai voltaképpen nem mások, mint képzőművészeti síkra vetített *szociográfiai eredmények.*

Pogány Ö. Gábor nem túlozamikor a Nagy István-emlékkiállítás katalógusában azt írja, hogy a művész *osztályharcos* volt, a szónak az esztétikai realizmust jelentő értelmében. Igy is van: Nagy István festményein és pasztelljein a levitézlett úri Magyarország azóta földhözjuttatott és felszabadított *Földnélküli Jánosai láthatók. Nagy István olyannak festette a képein a szegényparasztsá-*

1914. esztendő meghozza hosszú évek fáradozásainak a gyümölcsét. Ekkor közbe jött a háború és minden terv füstbe ment.

Államsegélyt 1914-ben nem kapott a múzeum és így a háború előtti beszerzéseket is

tes átvizsgálása az említetteknél eredményezett.

Jelentékeny a *néprajzi tár* szap melyre 380 K 8 fillért fordít czélt főleg régi gömörmegyei cse

és elnyomatottságában valóban volt.

VÁLAKI, aki e sorokat olvassa, azt hihetné, hogy Nagy István talán vezércikkeket írt képek formájában. Szó sincs róla! Ahogy *Dési-Huber István*, az ugyancsak sokáig félreismert szocialista festő, a *munkásság festője* írta *Nagy Istvánról, a szegényparasztság festőjéről:* »Nincs szükség vezércikkművészetre, nem kell tendencia, elég a valóságot kiásni, felmutatni, hat az magától is... Gyökereiben kell megfogni a dolgokat és azt kell megmutatni, ami szavakkal ki sem fejezhető: *a vizuális rettenetet.*« Nagy István »megfogta« a dolgokat és »megmutatta« a vizuális rettenetet: *az ő képein ott van a régi Magyarország falujának minden nyomora és teljes sötétsége.*

A FŐVÁROSI KÉPTÁR, amelynek égisze alatt a kiállítás megvalósult, gazdag anyagot hordott össze. Nemcsak a saját tulajdonában levő Nagy István-képeket hozta a közönség elé, hanem a Bajai Városi Múzeumban, dr Mojzes János és özv. Nagy Istvánné birtokában, valamint a Farkas-gyűjteményben található műveket is. Pogány Ö. Gábor mintaszerűen rendezte Nagy István emlékkiállítását, amely *nagy kulturális eseményt jelent* már a képzőművészeti évad kezdetén. (Sós)

Scheichel János ónöntőmester
2) műve. Süteményminta és sod-
n faragott diszítménynyel. Végül
szőlőprés a mult század 30-as

sékelt bérért, 160 K-ért, engedte át.

A múzeum 1914-ben a közönség számára még zárva volt, részint, mert a tárgyak elhelyezésével nem lettek készen, részint, mert az épületben egész nyáron át a kőművesek

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42
Telefon: 296—534

Lap: Színház...Mozi.....
Megjelent: 1948 SZEP. 28.....

Nagy István emlékkiállítás

Régi adósságot törleszt a magyar kultúrpolitika a Nagy István-emlékkiállítás megrendezésével. A tizenegy éve halott nagy mester életművét mindezideig nem volt alkalma látni a közönségnek összefüggő egészében. A régi rendszer részéről nem is csodálható ez a mulasztás, hiszen Nagy István munkássága a maga egyszerűségével és zártságával is forradalmi jellegű. Olyan festő volt, ki makacs következetességgel és őszinte meggyőződéssel foglalkozott szegényparasztságunk életével és körülményeivel. Nyíltan vállalta a témáját és elhatározott szándékkal készített beszámolót az agrárproletariátus világáról.

A két világháború közötti kultúrharcot tekintve, az akkori haladó művészet törekvéseit felmérve, ma már pontosan megállapíthatjuk, hogy Nagy István működése megfelel a népi írók magatartásának. Annak a szociografus és ugyanakkor esztétikai kötésben megjelenő tevékenységnek, mely az elnyomatás körülményei között szót kért a társadalmi kérdéseknek. Stílusa tökéletesen illett ehhez a felvételező, dokumentatív munkához, ragaszkodott a valóság hamisítatlan kifejezéséhez, felmutatta a nehézségek és nyomorúság közepette vergődő falusi dolgozókat.

A belső izgalmat stílusában végső fokon szintén az őszinteség okozta, az a nyíltszívűség és szolidaritásérzés, amellyel az akkori három millió magyar koldus sorsát figyelte. Szépítés és hazugság nélkül nem lehetett volna akkoriban a magyar vidék szociális viszonyairól nyugodtan, kritikátlanul beszélni. Nagy Istvánt legegyszerűbb tapasztalatai is szószólóvá avatták a feudális rend kizsákmányolásával és visszaélésével szemben. Ez a felháborodás és féltés hevíti át műveit, a népért érzett aggodalom, amely még studiumszerű megnyilatkozásainak is drámai erőt kölcsönöz.

A mondottakból esetleg azt lehetetne hinni, hogy Nagy István fényképező gépiességgel dolgozott volna. Képességeit éppen az bizonyítja, hogy a kézzelfogható tárgykört magas színvonalon, a művészi igény maradéktalan érvényesítésével adta elő, nemcsak hiteles a beszámolója az úri Magyarország paraszti áldozatairól, de egyben páratlanul művészi, alkotóerényeiben egyedülálló, esztétikai értékben mintaszerű.

Tényekre építő munkamódszerének eredményeként tekintsük a magyar realizmus úttörő jelenségének kell tekintenünk. Emlékkiállítása azért is jelentős most, a művészetszemléleti viták és ideológiai tisztázások idején, mert kész alkotásokat sorakoztat fel a helyes elvek mellett. Kitűnő képek tanúskodnak arról, hogy a képzőművészet hivatása megfelel a tömegek érdekeinek s hogy népünk és mestereink találkozását remélni, kívánni nem papirosszínű, elméleti, levegőben lógó elképzelés, de természetes szükségszerűség, történelemadta követelés.

Pogány Ö. Gábor

NAGY ISTVÁN: SZÉKELY LÁNYKA

98.208/1927.szám.

III.ü.o.

A Müemlékek Országos Bizottsága

tekintetes Elnökségének,

B u d a p e s t.

Állatkerti-ut 1.

Tudomás végett másolatban kiadom.

Budapest, 1928.évi február hó 8.-án.

A miniszter rendeletéből:

Thamás Lajos

miniszteri osztálytanácsos.

Nagy István.

"Juh ász" pasztell

Képzőművészek Uj Társasága/kiállitás,Nemzeti Szalón
1938 október 30-november 13./katalógzsból.

MDK.

Nagy István

Ismeretterjesztő füzet jelent meg róla

Népszabadság 1965 juni.19.lap -

Nagy István MDK

Csiki hazámból, pasztell

Műcsarnok 1935.III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Nagy István MDK

Holt Dunaág, pasztell

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Nagy István MDK

Gimesi táj, pasztell

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Nagy István festő

Pákozdy F. cikke. Uj Magyarság 1934. nov. 18.
9.1.

maradottságunkban, mu
az analfabéták magas
ORTUTAY Gyula néhány
ken az emlékeknek van
irracionális látásmód

Nagy István
festő
wérelyföldi
kiállítása a Mű-
barátban

Lvod

Hel Grende
1942. 774 n.
301, 302. l.

vény

napi Ujság alábbi köte-

1883, 1885, 1886, 1887, 1888,

1859

7.

Nagy István

festo

koll. kiáll. 1948: nept.

Nemzeti halon

Fehér Zsuzsa: A Fővárosi Képtár kiállításai (1947-49.) Pogány Ö. Gábor: Budapest régiségei. Bp. 1950. 430. l.

KERESZTÉNY SZOCIÁLIS GY
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-UTCA 61.

Tekintetes Elnö

Tisztelettel közöl
Gyermekvédő Szervezet május 21-é
jegyzőkönyvi k

szavazott azért a támogatásért,
zottsága részéről a tekintetes E
ránduló gyermekeinket.

A közgyűlés köszön

Nagy István

festő (a híres)

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 354. l.

Aug. tól 31 ig.

Jegyzék!

61 Kor Kenyér

[illegible] 90.74

Nagy István
festő
1873 - 1937

erőd

Pogány Ö. Gábor
Magyar realisták.
Szabad Művészet.
1948. 342, 343. 1
Képekkel -

Topografía

13, 14, 15 iv.

Nagy István
festő U. 1326
koll. kiáll. a Mü-
vészházban.

Sztrakoniczky Károly
(y K): Öt festő.
Alkotmány. 1914.
márc. 29.

Ismeretlen művész.
A XVII. századból.

497. Tárkány István és neje Szegedy

magar d

Az előtérben balról Tárkán
Zsófiát, látjuk, a kik térdre ereszk
hők közt, ~~trónolo~~ a Szentháromság~~nak~~ zonol.
A háttérben balról hegy emelkedik, c
vett kápolna tűnik szemünkbe. Felir
nyolcz-nyolcz sorban NAGY NEMZETSEG
AZ ISTENT SEGITSEGRE HIVÁN 0" DICSÖS
CZÉLJÁT EZZEL KI-MUTATVÁN, KEGYESSÉ
SZEGEDY SOPHIA ASZONYVAL EZ KÁPOLNA
LEVÉN MIND EGY AKARATTVAL TE, OH IM
DOZATUL EZ TENEKED LEGYEN SÖT AZ M
ÁLDÁSOD TERJEDGYEN HOGY TE SZENT N
KEDVES ÉPÜLETE EZ NEMES TÁRKÁNY Á
GYEN VÉGE.

Vászon, méretei ~~215~~ 217 : ~~169~~ 170
A régiségtárból.
Átvétetett az 1893: IX. 24-
(128/93 No. 6).

904: V. 2.

4

Nagy István

festő

(1873-1937

mód

M. Abonyi Arany:

A pasztell.

Művészetszemlélet

1949. 6-7. sz.

Képpel

iterbau der Eperjeser
nichts bewilligt.
iten werden Ende Juli
it ohne Arbeit da.
ube ich mir Ew. Hochgeboren
n, mir die Renovirung
hauses unter Oberleitung
Stehlo anzuvertrauen.
ollen Ew. Hochgeboren
und eine günstige Antwort
net sich mit aller Hochachtung
ergebenst

Paul Pröde
Fürsteller.

Nagy István
festő
† 1937

vród

Szabad Művészet
1948. 393 l.

Vászon, olaj, 136×101 cm. (Folyosó.)
Maszlaghy II., 471. szám.

HABSBURGI MÁRIA DOROTTYA
(1867—1924)
Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 102×64 cm. (20. szoba.)
imor prímás számára készült.
Maszlaghy II., 564. szám.

PACZKA FERENC (1856—1925)
imor prímás arcképe
elezve lent jobbra: Paczka Ferenc, 1881.
ászon, olaj, 112×75 cm. (Folyosó.)
imor prímás rendelte.
Esztergom, I., 1874., 16. szám. — Maszlaghy II., 116. szám. — Gerevich PA, 253. l.

III. Leo arcképe
ászon, olaj, 135×100 cm. (Lépcsőház.)
imor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 465. szám.

ZOLDATITS FERENC (1820—1916)
mor, mint győri püspök
ászon, olaj, 91×61 cm. (Hivatal.)
Maszlaghy II., 481. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 4. l. — Gerevich PA, 253. l.

ifj. Nagy István

~~Sebestyén Artur~~

K

A Herkulesfürdői szálloda- és vendéglő-pályázaton az első díjat Hoepfner Guidó és Györgyi Géza, a második díjat Sebestyén Artur, a harmadik díjat ifj. Nagy István kapták.

Művészet 1907. 134. l.

mivés cód.

P

Alföldi Takarékpénztár. ~~VIII. 128.~~

MDK

Nagy István

Szénrajz

Pásztortüz 1929. nov. 17. 552 l.

Nagy István + 1937
Palesch Pál + 1933
Pilch Andor + 1936
Schulhof Aranka + 1934
Szabó Lóránd + 1935
Szőnyi Otto + 1937
Zelesny Sári + 1937

K

Pécsi képrömüvések

a Pécsi képr. Társ
tagjai

Gyalus László (irodalom)

Magyar Építőművészet VI. évf. 4. sz.

Művészet. 1904. 223. l. – 1906. 421. l. –

Nagy István

szept kiáll.

Münchház 1914

apr.

Könyvtáramban.

Nagy István

(életrajz is)

Varga H. Y. : N. Y.

(1873-1937)

Ly Hang 1956. 5. sz.

44-46. l.

képpel

Nagy István

Önarckép, pasztell

Hegyi táj, pasztell

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti kiáll.

Nagy István

Pest
szül. 1870

Szabad Művészet

1957. 12 sz. 575. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
228/1929. szám.
Érk.: 1929. év augusztus hó 2-án.

Nagy István
festő

vrd
=
Dési Huber István:
Nagy István, a festő.
Korunk. 1937. május.

Ez a cikk reprodukálva

Forum. 1948. III.
811–813. l.

Nagy István
festő

l.
Szépm. Múz. Erk
X. 207. l.

Nagy István

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 24-26. m. 51. l.

Felvidéki képzőművészek kiállítása.

Nagy István Kolozsvárom a Vasmegyeházán képkiállítást rendezett 1926 ban.

Pásztortűz 1926. 9 sz.

216. l.

Tóth István: Nagy István képkiállítása,

Kolozsváron tart ki állitást Nagy István 1927-ben

Pásztortűr, 1927. 12 sz.
286. l.

Lakatos Imre dr: Nagy István

Nagy István 1927 ben kiállítást rendezett a Nemzeti Szalonban.

Pásztortűz, 1927. 5 sz.

118. l.

Szokolay Béla: Nagy István kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Önarckép Nagy István képe

Önarckép kiállítás

Szabad Nép 1948 jan. 23.. 40.–

Rajz. Önerkép, Nagy István.

Szabad Müvészet. 1950 IV. 9.354

Kaznoczy János: A kaposvári muzeum
uj kiállitása

Nagy István festő és grafélnek

Pesti Hirlap. 1924. febr. 27

a Szinyei Társaság díjai

Nagy István

8 órai Nyság „Festő"

1925 márc. 15.

Nagy István festőművész.

Sórai Ujság.
1929. IV. 7., 4.
(:Kritika:)

Mapy István festő

Pesti Hirlap. 1923. okt. 23. 5

Mapy István gyűjteményének kiállítása

Nagy István festö.

Népszava.1923.X.28. 5.l.

Nagy István ferhő

Prot. rzele

1927. 282-84

Nagy István festő

Magyar Művészet, 1927

176.0.
kiállítások.

Festészet Nagy István: (tájkép)

A magyar tájképfestészet.

Szabad Nép 1948 szept. 8.-4.-

Festmény Nagy István: Tájkép

Elődeink

Szabad Nép 1948 márc 21.–80.–

Tájkép

Nagy Istvén

Szalmássy Salária „100 év festészetre"
Kiállítás

Nagy Istvén: Tájkép

Szabad Nép 1941 II. évf. Tag. jan 8. 4. o.

Nagy István, festőművész

Pásztortűz, 1925. XI. évf.

230. l.

Szokolay Béla: Nagy István festőművész

Nagy István, festő

Pásztortűz, 1925. XI. évf.

S17.l.

Dr. Gergely fordítása; Lucian Blaga román
cikke: Nagy István.

~~Művészek, XX. sz.~~

Nagy István festő

Mirodalom, 1948, Autumn, No. 4. 6-14. l.

Rabinovszky Márton: A modern magyar művészet előzményei.

Müvészek, XX.sz.

N a g y I s t v á n
festőmüvész

1873-

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
233-234.
"Müvészház"
illusztráci.:
236.

Nagy István

Tükör, 1936. IV. évf. 5sz. 448.l.

Péter András: A hónap kiállitásai

Nagy István , - festö

Tükör.1936.Iv. sz. 51.sz. 448. l.
Péter András: A Hnap kiállitásai

1900-1919.

H[illegible]észet, XX.sz. - Önálló tablakép

N a g y I s t v a n :
Havasi taj

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
236.
cikk: "A Művészház" 233-234.

München (Nagy István Tillomás helye)

Pásztortín, 1925. XI. évf.
230. l.
Szoholay Béla: Nagy István festőművész

Kolozsvár (tanítói oklevelet itt szerett
Nagy István festő)

Pásztortűz, 1925. XI. évf.

230. l.

Szoholay Béla: Nagy István festőművész

Kolozsvár (Nagy István kiállítást rendezett itt)

Pásztortűz, 1926. 9 sz.
216. l.

Tóth István: Nagy István képkiállítása

Csik mindszentelett született Nagy István festőművész)

Pásztortűz, 1925. XI. évf.

230. l.

Szohvlay Béla: Nagy István festőművész

Róma (Nagy István vállomás helye)

Párizsban, 1925. VI. hó

230. l.

Prohaszka Béla: Nagy István festőművész

Páris (Nagy István állomás helye)

Pásztortűz, 1925. XI. évf.

230. l.

Szokolay Béla: Nagy István festő művész

Kiállitások, XX. sz. 1900-1919.

Nagy István /Müvészhaz/

M Ü V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
233-234.
"Müvészhaz"
illusztráció:
236.

Nagy István

festő

U. 2095.

Koll. kiáll. a
Könyves Kálmán
ban.

Pesti Hirlap
1916. nov. 5.
(A N.-kiállítás
megnyitása.)

vegyes

f. 43

1 köt. 4r

Finály
Henrik Lajos

A régi magyar súlymérték.

Adalék a hazai pénzverés történelméhez.

(Külön lenyomat az Erdélyi muzeum-egylet
IV. kötetéből)

Nagy István

festő + 1937

vöd

Dési Huber István:

Nagy István, a

festő, Forum

1948. 811–813. l.

jelölni szíveskedjék.

a négy városban bemutatásra kerül.

Méltóságodat, hogy "Magyar müemlékek"

öldi városban vetitettképes előadást

)O P tiszteletdijat ajánlok fel. Az

viseli, a lakást és ellátást termé-

atják.

/.

revich Tibor urnak

lékek Országos Bizottsága elnöke

Budapest.

Nagy István

Jerkő

meghalt 1937

Pécsi kiáll. Sat

1938.

Nagy István

festő Baja

Pécsi kiáll. 1935. dec

őszi kiáll.

Gyilkos tó partján, olaj.

Bakonyi táj, olaj.

Tehenek, olaj.

Legelésző birkák, olaj

Nagy István
festő † 1937

l.

Szabad művészet
1949. 41. p.

146. kép. *Augsburgi festő 1510 körül: Jézus születése.*

—ó: Az esztergomi Hercegprímási k
Magyar Korona, III., 1879., 19. szán
Gerevich: Az Újság 1916. júl. 14.,
júl. 20., 4. l. — Gerevich PA, 214. l

NÉMET FESTŐ, 1520 körül

Szent Vilibald és Walpurga

Fa, tempera, 107×45 cm.
A kép alsó fele 51·5 cm magasságig új.

NÉMET FESTŐ (DUNAI ISKOLA) körül

Kálvária (148. kép)

Fa, tempera, 120×92·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi Arnold képgyüjteménye, Új M

Nagy István
festő

vród

Rabinovszky Mariusz

Nagy István kiállítása.
(Fővárosi Kaptár).

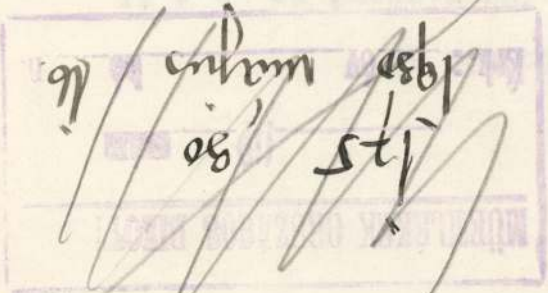

A Műgyűjtő. (Magyar-
gyűvészet) 1948. 282. l.

300 -
-------- szám.
23 - 1930.

A kiszolgált a
II.t.c. az igazolványt nyert
rolt állások betöltésénél rés
séget biztosit.

A hivatkozott
állván, a minisztertanácsnak
ülésében hozott határozata al
rendelkezésre, adandó alkalom

Budapest, 1930.

Nagy István

festő † 1937

vód

2

Művészetszemlélet

1948. 9. sz. (Nagy István — Tájkép. Önarckeppel és egy szinesen repr. tájkeppel.)

AIGNER SÁNDOR
ÉPITÉSZ
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 55.
Budapest, I., Ménesi-út 8.

Nagyméltóságú

Báró Forster Gyula

a Műemlékek orsz. bizottsága

Aigner műépítész úrnak

Nagy István

festő

Lyka, Charles:

Nagy István. 16-r
33 kép, 16 l.
Bp. 1944

Gent (1458)

A vall.és közokt.m.kir.mi
kelt és Turóczvármegye al

A turóczszentmárt
nekem Justh Kálmán vb.végr
ségben fekvő ingatlanára
Az ez ingatlanhoz
jában felállitott Láner-em
Erre a körülmény
Urat, hogy ez emléknek a j
sára a saját hatáskörében

Nagy István

festő

(Erdélyből jött)

koll. kiáll. a Nemzet-
közi Klub helyiségében a pesti Vigadóban az Erdélyi Helikon Magyarországi Barátainak rendezésében.

Ibl Ervin: Nagy Imre festményei.

Budapesti Hirlap

1937. dátum

levágva

Nagy István
festő

Hét Évről: Nagy István pasztelljei a Nemzeti Szalonban. Budapesti Hírlap. 1927 febr. 13.

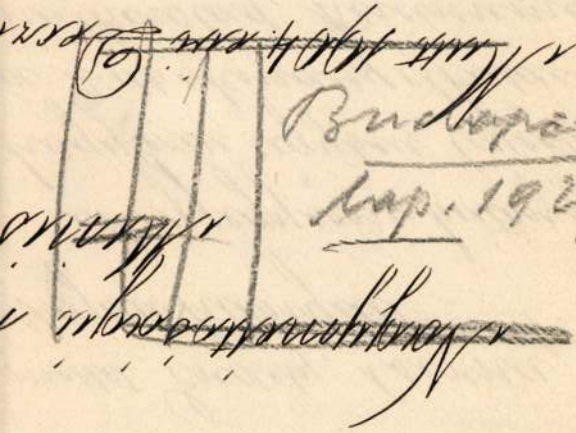

mellet, Erdély, Cserna, u: p:
Vajda hunyad. –

Megjegyezni bátor vagyok,
hogy ezen ügyben, tévedésből –
a 2. db okmány elküldésére vo-
natkozolag, kérelmemet nem
Excellenciádhoz, hanem a föld-
mivelés ügyi Miniszterium
hoz küldöntem volt föl, és ez
lehetett óka azoknak eddigi
viszsza nem küldése. –

Maradtam –

Nagy István

festő

dolt. kiáll. 1935

a Műbarátban.

Budapesti Hírlap

1935

dátum be-

vagy-

ldobteket Budomá-
ukban előregitemi

57. ápr. 12.

Kroller Miksa
apát.

Nagy István festőművész.

Magyar Nemzet 1970
június 14. old.

Haladó hagyományok a magyar
festészetben. (32.-75.)

Nagy István festő

Elődeink

Szabad Nép 1948 marc. 21. - 80. -

Nap Lajos festő

A londoni magyar kiállítás nem reprezentálja a magyar képzőművészetet

Szabad Nép 1948. jan. 18.-20.

Nagy István festő

Önarckép kiállítás

Szabad Nép 1948. jan. 23.-án.

Nagy István festő

Szalmassy Salória, 100 év festészete
Kiállítása.

Szabad Nép 1948 VI. év f. 5 sz. jan. 8. 4. o.

Nagy István nékely festőművén.

Magyar Nemzet.

1949. I. 11., 4. old.

(: Folyóiratismertetés. :)

Nagy István festö.

Katol.Szemle.1931.I.128-35.l.

Nagy István festő

Budapesti Szemle CCXLII.
1936. 110-121. Gál Ervin: kép-
zőművészet

Nagy István, festő

Pásztortűz, 1927. 17 sz.
401. l.

Kokolay Béla: Erdélyi lilek a magyar
hipszőnnű véstetben

Nagy István, festő

Pásztortűz, 1927. 17 sz.
901. l.

Szokolay Béla: Erdélyi lelek a magyar képzőmű vészetben.

Nagy István festőművész

Párizsban, 1926. [illegible].

216. l.

Tóth István: Nagy István képkiállítása

Nagy István, festőmű vész

Pásztortűz, 1926. 8 sz.

192. l.

Dr. Csűry Bálint: Nagy István.

Kiállitás.

Nagy István kiállitása a N.Szalonban.

Népszava.1923.X.28.5.1.

Kiállitások

Mübarát . Nagy István kiáll. 1942.

Budapesti Szemle CCLXII.1942. 298-306. Ybl Ervin: Képzőmüvészet

Nagy István gyűjteménye kiállítása

1927. II. 13. Bp. Nemzeti Szalon.

Magyar Művészet, 1927

176.0.
kiállítások.

Nagy István kollekciója, Nemzeti Szalon

Pesti Hirlap. 1923. okt. 23.

Nagy István gyűjteményének kiállítása

Nagy István, festő

Pásztortűz, 1927. 5 sz.

118. k.

Szokolay Béla: Nagy István kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Nagy Istvánné

festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1940. XXXIII. a. LXIII. k. 328-329. l.

Erdélyi művének (Kállai Ernő)

Nagy István, festő

Pásztortűz, 1927. 12 sz.
286. l.

Lahatos Imre dr.: Nagy István.

Nagy István festő

Budapesti Szemle CCLXII.1942.
298-306. Ybl Ervin: Képzőmivészet

Szőnyi István

71, 75, 77, 79, 111, 139, 150, 152, 154, 156

Nagy István festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 354

Rezinczy János: A Kaposvári muzeum
uj kiállítása

Nagy István festő- és grafikus

Szabad Művészet. 1950 IV. 12. 497-499

Patay Dénes: A Fővárosi Képtár grafikai kiállítása

Nagy Istvánné festő.

Magyar Nemzet.

1948. VI. 3., 26. sz.

(Könyvismertetés:)

Nagy István festő

A magyar tájkép festéspet.

Szabad Nép 1948 szept. 8.-4.-

Nagy István festő

Nagy István emlékkiállítás

Szabad Nép 1948 szept. 19. – 9. –

Vagy István festő

a Vagy-Balogh festőmüvész kolle-
gium növendéke kiállítása.

Szabad Vagy 1948 okt. 8.-[illegible]

Nagy Istvánn, festő

Szabad Nép 1945. IV. 5. – 4. l.

Nagy István

A gyűjtemény legzártabb része, mind a 9 remekmű, 1925–28-ból valók. Jellemzi őket a térszerkesztés áttetsző tisztasága, a hideg színek és a drámaiság. Ezek: Erdélyi falu, Erdei tisztás boglyákkal, Birkák tisztáson, Kaszáló, Karám télen, Gereblyézők, Legelő állatok, Tehenet vezető férfi, Karám és a pásztorlány.

Szabadi Judit: Dr. Rácz István gyűjteménye. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 22. l.

MDK

Nagy István

Fürdőzők a Duna mellett, paszt.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

Nagy István, festöm.

Fürdözök a Duna mellett. Pasztell.

Nemz. Szal.- A Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll.-a.
1935. márc. 30.- ápr. 14.

Nagy István

A hazai festészet fejlődésétől függetlenül hozta létre életművét.

Erdei tájak boglyákkal reprója!

Képviselve van a gyűjteményben.

Szabadi Judit: Dr. Rácz István gyűjteménye. — Művészet, 1969. 1. sz., 20. l.

Nagy István

Tóth Antal: Nagy István (1873-1937.) - Népművelés, 1967. 14. cof. 10. sz. 31-32.l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

82. l.

Nagy István

Solymos Ede: Nagy István. Életőji Nége, 1967. febr. 19.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. 1./

~~xxxxxx~~ 82. 1.

MDK

Nagy István

Öreg paraszt. Pasztel.
Téli táj. Pasztel.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936. máj-jun. 11.o.

M.D.K.

Nagy István festőművész

Cikk: A Nemzeti Szalon Csoportkiállitása.

Képzőművészet, 1929. 19.sz. 100.old.

MDK

Nagy István festőművész

A Könyves Kálmán termeiben rendezett kiállitást. Háromszáz rajzot és pasztellt mutatott be, amelyeket tulnyomórészt a háboru alatt csinált, mint egy székely honvédgyalogezred katonája.

Müvészet 1916. 67-68.old.

MDK

Nagy István

Két levél. Képzőművészet 1930. 30.sz.
111.1.

Nagy István

MDK

Falusi vásár, szines tus

Miccarnok 1939 Derü a mivészetben

ÉLY TESTVÉREK
KŐBÁNYAI
SÁROSPATAK

Tekintetes

Müemlékek Országos Bizottságának,

Rákos út 10sz

~~Állatkert u. 1.~~

BUDAPEST VI.

Nagy István

festő

Nyáj, pasztell,
Öreg katona, pasztell
Falu vége, szenrajz
Pipás öreg, pasztell
Fenti hasztérabol
vegr.

Uj Idők

1945. 12. 17.

(okt. 20.)

Nagy István

Jestő

wód

Kosztolányi Dezső:

Nagy István.

Nyugat. 1923. nov. 1.

14

Kaldeus írás aranyjeleit
Gyűrüdön
Melytől lágy ujjad átölelve lankadt,
Mert ősi szekták
Bánattá bágyadt rejtelmes dühét
Vájta beléd.

Nehéz hajú fehér gyermek te
Hogy birod
Véredben gőzét ezer régi nép
Csordult vérének?
Sivatagjáró rabszolgák s buja
Táncosnők,
Ereidből, hogy vérük ki nem árad?

Baráttalan barátnőm, jaj sokat
Látok ha látlak.
Jaj mosolyod, mint népek vándorlása
Legázol.
És gyökértelen kicsi énem félve
Lobog szeledben.

BALÁZS BÉLA

Nagy István

a nemzeti kiállításon az állam másolt tőle.

BH. 1933. V. 14.

Nagy István

Művével nevepel a Paál László Társaság jubiláris tárlatán.

m. 934. XI. 11. m. o. 934. XI. 11

Nagy István

A

TORNYAI JÁNOS MÚZEUM

MEGHÍVJA ÖNT

NAGY ISTVÁN PASZTELLJEI

(JUGOSZLÁVIAI MAGÁNTULAJDONBAN LÉVŐ ANYAG)

C. KIÁLLÍTÁSRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

DURÁNCZI BÉLA

A SZABADKAI (SUBOTICA) VÁROSI MÚZEUM MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZE

1966. JÚNIUS 5-ÉN DÉLI 12 ÓRAKOR

A MÚZEUM KIÁLLÍTÓ HELYISÉGEIBEN

SZH — 66-8709

Nagy István, festő MDK

Szabadkai műgyűjtőktől kölcsönbe kapott 30 festményét — nem ismert műveit — állította ki a bajai Türr István Múzeum.

—: Bajai napok 2

ESTI HIRLAP Bp. 1966. júl. 1.

1021 Nagy István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Magyar Szó
66. V. 8.

Egy festő nyomában

Nagy István Vajdaságban összegyűjtött képeinek kiállítása Szabadkán

A két háború közti időszak egyik nagy magyar festőjének, Nagy Istvánnak kiállítása nyílik meg vasárnap, május 8-án Szabadkán a Városi Kiállítási Csarnokban. A tárlat anyagát jórészt Bácskában gyűjtötte össze Duránci Béla, a szabadkai Városi Múzeum művészettörténésze. Ő mondja el az előzményeket.

— Néhány évvel ezelőtt nálunk járt Papp Gábor budapesti művészettörténész, aki egyébként Nagy István monográfiáját írta. Ekkor kérte meg a szabadkai múzeumot, hogy lehetőség szerint kutassunk Nagy István jugoszláviai tartózkodására vonatkozó adatok, esetleg festmények után.

— A gyűjtőmunkát tulajdonképpen a Magyar Szóban, múlt év áprilisában, megjelent írás indította el. A cikk megjelenése utáni napokban többen is írtak a múzeumba, jórészt olyanok, akik rendelkeztek Nagy István festménnyel. Ezután folyamatosan sorra jártam a műbarátokat, elbeszélgettem velük, minden érdemleges adatot feljegyeztem az 1937-ben elhunyt festőművészről. Az eddig összegyűjtött, mint egy hatvan, festmény és rajz zömét Zomborban és Novi Sadon találtam, a művészre vonatkozó életrajzi adatokat pedig a sajkási és verbászi lakosoktól hallottam, akik közül még sokan emlékükben őrzik Nagy Istvánt, az alföldi falvak szerelmesét, a nyugtalan vándorló művészt, aki Európa nagyvárosai után is mindig visszatért oda, ahol ugyan nagy szeretettel, de művészetét meg nem értéssel fogadták.

— A tárlat Nagy István legjellemzőbb és legsikerültebb műalkotásait mutatja be a képzőművészet barátainak. A gyűjtő- és értékelőmunka ezzel még nem fejeződött be, az eddigi nyomokon tovább haladva keresem a művész még hazánkban levő alkotásait.

GÁL Ottó

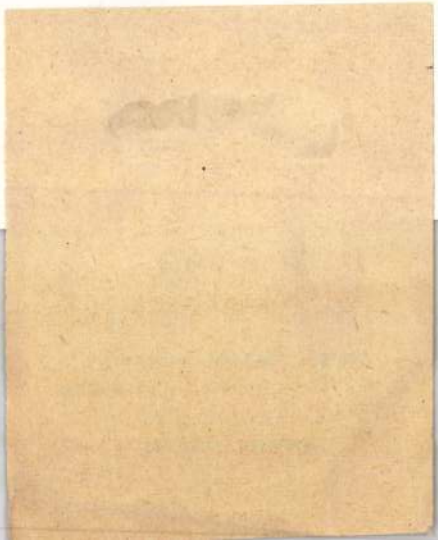

Nagy István

* **Müteremkiállitás.** *Nagy* István festőművész müteremkiállitást rendez V., Falk Miksa-utca 18—20., VI. emelet alatt, amely szeptember 6-tól 30-ig tart. A kiállitás naponta délután 3-tól 7-ig van nyitva.

M. 930 IX. 7

M.930.IX.7.

MDK

Nagy István festőművész

Budapesten tanult festeni. Járt Párizsban, Rómában.
Külön utakon járt, s a közönsége nem értette meg. Képein szeretettel ábrázolta a nehézsorsu erdélyi nép életét.
Nagy István egészen eredeti tehetség s művészetünk legjobbjai közé tartozik. Kiállitása a MÜterem helyiségeiben szépen összeválogatott izelitő egy mester müvészetéből, aki uj értékekkel gazdagitotta müvészetünket.

Lyka Károly: Jegyzetek Nagy István kiáll.-hoz. Uj Idők 1935. 43.sz.

Nagy István

(2.)

emlékkiállítás. ~~Ism: Tibély~~ Bp. Magyar Nemzeti Galéria. - Ism: Tibély Gábor, Művészet, 1967. 8. évf. 12. sz. 16-18. l. - Tóth Antal, Négművelés, 1967. okt. - Pernerzky Géza, Magyar Nemzet, 1967. szept. 24. - PÖG, Budapest, 1967. dec. - (SI), Egészségügyi Dolgozó, 1967. okt. 1. - s.i., Pest megyei Hírlap, 1967. okt. 4. - Szelestey László, Zalai Hírlap, 1967. okt. 21. - Vadas Zsuzsa, Pelőfi Népe, 1967. okt. 1.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970.1.sz. 68-107. l./

93. l.

M.D.K.

Nagy István

"a kiváló székely festőművésznek kiállitása szeptember 21.-én nyilik meg." irja a kritika. A lap közli a művész önarcképének és Téli táj c. művének repr.-it.
A Nemzeti Szalon kiállitása.

Nagy István kiállitása c.
Szinházi Élet Bp. 1923. okt. 21-27.
XIII. évf. 43. sz. 75. lap

Még van idő

Dörge Frigyes

bank rt. főárusító

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4.

szerencse-sorsjegyeiből rendelni, hogy az új osztálysorsjáték számos főnyereményeinek egyikét megnyerhesse.

Árak 1/1 = 24, 1/2 = 12, 1/4 = 6, 1/8 = 3 P

Huzás október 19-én kezdődik!

Szerencsés esetben nyerhető

500.000 pengő

Magyarország bölcs állásfoglalása Genfben

A *Népszövetség* helyzete súlyos, majdnem tragikus. Ezt az intézményt állítólag a béke és igazság uralmának biztosítására alapították és most éppen a béke és igazság megvédelmezése címén követelik súlyos szankciók alkalmazását egy hatalmas és népszerű ország ellen, amely a Népszövetség alkotmányát megsértette. Nyilvánvaló, hogy a Népszövetség tanácsa, amely a megtorló intézkedések életbeléptetését határozta el Olaszország ellen, nagy többségben azzal a nemzettel érez együtt, amely ellen a büntető szankciót követeli. Az emberiesség, a civilizáció, a faji szolidaritás és a józan érdek egyformán azt parancsolja Franciaországnak, hogy Olaszország mellett foglaljon állást. A Népszövetség alkotmánya, ennek az intézménynek a külön méltósága és presztizse viszont állítólag arra kényszeríti, hogy ellene döntsön. Az összeütközés tragikus; nagy nemzetek talán megengedhetik maguknak azt a fényűzést, hogy ne nézzenek másra, csak az elvont formás igazságra, a kis Magyarországnak azonban ez nem áll módjában, különösen akkor, ha ez az elvont, jogászi igazság sem annyira nyilvánvaló, mint feltüntetni óhajtják. Ezért a legnagyobb örömmel és elismeréssel üdvözöljük *Velics* László berni magyar követ felszólalását, aki bölcsen, tapintatosan, emberi és udvarias hangon képviselte Magyarország álláspontját, mely a mi részünkről egyben a tántoríthatatlan baráti hűség álláspontja is. Egyébként tiszteletét parancsoló, megindító őszinteséggel fejtette ki Velics azt is, hogy Magyarország már csak azért sem csatlakozhat a gazdasági szankciók alkalmazásához, mert ezzel önmagának okozna pótolhatatlan károkat. Velics beszéde általános rokonszenvet és megnyugvást keltett. Magyarország nem óhajt megkockáztatni részéről teljesen céltalan, eszményi gesztusokat, mert elvéreztet, mielőtt bárki megtapsolná. Van olyan eszme, amiért készek vagyunk feláldozni magpnkat; de ez az eszme semmiesetre sem Abesszinia.

— Poloska és svábbogár kerestetik! *Londonból jelentik:* Néhány nappal ezelőtt az egyik állatkereskedésben megjelent egy férfi, aki patkányokat, egereket, poloskákat és svábbogarakat kért azonnali megvételre. Mikor a kereskedő megkérdezte, hogy miért kell neki mindez, kijelentette, hogy ezeket a nemkívánatos elemeket vissza akarja telepíteni a nyári lakásába, mert mikor tavasszal beköltözött, alig győzte kiirtani őket és most, mint lelkiismeretes lakó, *ugyanabban az állapotban* óhajtja visszaszármaztatni a lakást. A kereskedő azonban csak 12 patkánnyal és egérrel tudott szolgálni, mivel az üzlet nem rendelkezett poloskákkal és svábbogarakkal... *(MTP.)*

* **Az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt., Ujpest,** laboratóriumában egy idővel ezelőtt új találmányt dolgoztak ki, mely a gáztöltésű izzólámpáknak kryptongázzal való töltésére vonatkozik és amelynek révén a lámpák gazdaságossága mintegy 20 százalékkal javul. A kryptongáz a levegőben körülbelül egymilliomodrésznyi arányban fordul elő és így előállításához természetesen hatalmas mennyiségű elektromos áramra van szükség; ennek az áramnak rendkívül olcsónak kell lennie, ha nem akarjuk, hogy az izzólámpa jelentékenyebben megdráguljon. Ezért a fentemlített izzólámpagyár megvásárolta az Ajkai Kőszénbánya Rt. valamennyi részvényét és most már rövidesen hozzáfog tervei megvalósításához. Az Ajkai Kőszénbánya Rt. bányaüzeme szénellátása változatlanul folyik tovább.

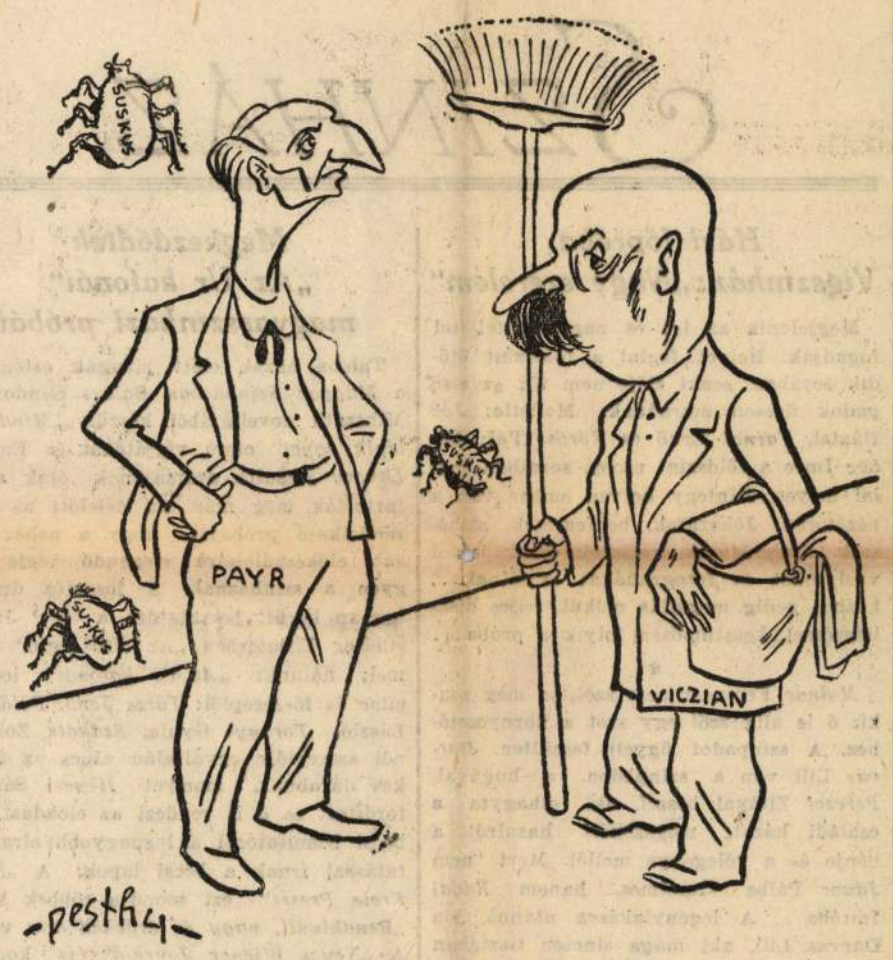

Payr: *Figyelmeztetem, hogy most aztán komoly munkát várok és nem afféle vicc-ciánozást, mint amilyent a Verebély cég csinált . . .*

— A fogatlanság — öröklődik. Egy angol tudós beszámol egy hindu családról, amelyben négy generáció folyamán tíz teljesen fogatlan férfi akadt. Ezeknek a férfiaknak a hajnövése is roppant gyér volt és már fiatalon teljesen megkopaszodtak. Mig a család nőtagjai egyszer sem mutattak ily abnormis tüneteket, addig a férfiaknál rendszeresen megjelentek. Ujabb kutatások azt mutatják, hogy a fenti rendellenességek a családban 1780-ig vezethető vissza.

— Pálinka-bosszú. *Belgrádból jelentik: Satkovics* Trajkó belgrádi vendéglős pincéjébe az éjjel betört néhány fiatalember, akiknek a kocsmáros nem akart hitelbe italt adni. A legények *beütötték a pincében lévő hordók fenekét, úgyhogy 1000 liter pálinka elfolyt.* A rendőrségnek eddig nem sikerült kézrekeríteni a bosszuálló legényeket.

Nagy István kiállítása

Ritkán szereplő művész *Nagy* István, akinek most a Kossuth Lajos-utcai műteremben van kollektív kiállítása. Egy-egy képével szerepelt különböző tárlatokon, de most, hogy így nagyobb tömeg munkája került elénk, látjuk valóban, milyen érdekes és egységeslátású festő, értékes egyéniség és nem hétköznapi tudás. Erős dekorativ hajlandósággal és nagyon őszinte érzéssel látja a természetet leegyszerűsítve tömör formákban és leggyakrabban mélyzengésű tömör színekben. Mondanivalójában talán kicsit egyhangú, de mindig komoly és jóhatású. Elmélyült tájképfestő, akinek minden egyes képe egy beérkezett művész tiszta kultúráját adja. *B. L.*

* **Végeredményben mindenki kivánesi a saját hajára.** Ezt csak úgy láthatja, ha szappan- és lúgmentes NEOSHAMPOON-nal mossa meg fejét. Ha egyszer megmossa Isten igazából lúg- és szappanmentesen a haját, meglátja a különbséget. Haja színteltségében és természetességében fog Ön előtt megjelenni.

— Ujabb adomány Szilágyi Károly részére. Kiadóhivatalunkhoz ma újabb adomány érkezett *Szilágyi* Károly részére. *Zubriczky* R. küldött 10 pengőt, amelyet köszönettel nyugtázunk.

— A Magyarfajta Kutyákat Tenyésztők Egyesülete a magyar pásztorkutyatenyésztés érdekében bíróképzőtanfolyamot állít fel. Bővebb felvilágositás az egyesület hivatalos helyiségében (VII., István út 2) nyerhető naponta 3—5 óra között. A tanfolyamról részletes tájékoztatást az egyesület hivatalos lapja „A rendőrkutya" októberi száma fog közölni (szerkesztőség: I., Pauler-u. 1).

— X-sugarakkal vizsgálják a szivet. *Moszkvából jelentik:* Egy orosz orvosnő az egyik tudományos intézet laboratóriumában olyan eljárásra bukkant, amely a szivműködést X-sugarakkal képes felülvizsgálni.

Sirius mester időjóslata

Sirius mester minden hónapban hűségesen megküldi szerkesztőségünknek időjóslatait és ezúttal is jelentkezett prognózisával. Gépelt levelében mindenekelőtt megjegyzi, hogy 1934 október 6-án megjósolta, hogy az 1935. esztendőben négy királyfi fog születni. A kenti hercegi párnak, ime megszületett a fia — jelenti büszkén Sirius és hozzáteszi, hogy Európában még három kis hercegi sarjra van kilátás.

Időjóslata a következő:

Október második felében lesznek még szép napok. Egy pár hüvös, szeles nap igérkezik. Több helyen eső, itt-ott zivatarral fog járni. 17—18. körül és 25., 26., 29., 30-án pár szeszélyes nap igérkezik. De remélem, hogy erős lehűlést hoz. Komoly éjjeli fagy nem várható.

Novemberben az időjárás még kedvezőnek igérkezik. Ebben a hónapban azonban az idő már többször változik. Több helyen esőben és nagy ködökben lesz részünk. A hónap második fele már igen hüvös, esős, sőt erősebb éjjeli fagyok jönnek. Kisebb nagyobb havazás is várható, különösen a balkáni államokban. November 17-től több helyen nagyobb havazás igérkezik és gyengébb hideg időjárás következik.

December csapadékosnak igérkezik. Több helyen eső, hó, köd lesz. December második felében erős hidegre van kilátás, de ez sem lesz hosszasan tartó zord hideg, mert csapadékos enyhe napokkal váltakozik. Csak 1936-ban január és február hónapokban lesz zord hideg, több helyen minusz 15, 20, 25, 30 fokig száll le a hőmérő. De itt is többször változik az idő, közben jön néhány enyhe nap.

A tél majdnem olyan lesz, mint a mult évben, 1934-ben volt.

* **Emlékszik?...** Már tavaly is a Koestlin-féle tejszínmaláta használt legjobban köhögés ellen. Kapható mindenütt.

MOZI ÉS FILM

Vámpirasszony

(Omnia)

A vámpirok elkárhozott lelkek, akik megtámadják az embereket, vérüket kiszívják és kényszerítik, hogy ők is vámpirok legyenek. Ezekről a fantasztikusan bizarr szörnyekről szól a film. Csehország egyik ódon várkastélyában meggyilkolva találják a ház urát, Moro grófot. Nyakán apró sebhelyek látszanak, testében egy csepp vér sincs. Ki a gyilkos? A jelek arra engednek következtetni, hogy a vámpirok, akikről a környék babonái szörnyű dolgokat mesélnek. Valóban a várkastélyban vámpirok tanyáznak. Fehér halotti lepelben, kisérteties szélfuvásban, lisztfehér, mozdulatlan arccal, lassú vontatott léptekkel, nyomában a süvitő denevérek rajával megjelenik a vámpirasszony. Borzalmas sikolyok kisérik útját. Akit megcsap a kisértet halálos fagyos lehellete, az eszméletlenül terül el. Megindul az élet-halálharc a vámpirok ellen. A hadjárat vezetői egy amatőr és egy hivatásos detektív. Izgalmasabbnál izgalmasabb jelenetek után, amikor a nézők idegei már pattanásig feszülnek, megoldódik a rejtély. Aki szereti a hátborzongató filmeket, az nézze meg a vámpirasszonyt, mert itt az elejétől a végéig egyfolytában, megszakitás nélkül borzonghat. A film értékét a grandguignol filmek szokatlan jó szereposztása emeli. *Lugosi* Béla már régi jóismerősünk, aki a multban már sokszor borsóztatta meg hátunkat, most is hű marad önmagához. Lionel *Barrymoore* és Lionel *Atwill* is kifogástalanul látják el szerepüket.

Ria Byron egyetlen filmszerepe

A „Nocturno" című új Machaty-film bemutatója után a külföldi lapok egyhangú elismeréssel emlékeztek meg a film két női főszereplőjéről, Ria *Byronról* és Maria *Rayről*, akiket az „Extazis" világhírű rendezője fedezett fel a film számára. Ria Byron, akinek mindenki nagy jövőt jósolt, azonban aligha futhat be filmkarriert. Néhány héttel ezelőtt autószerencsétlenség érte, amelynek nyomait valószínűleg egész életén át viselni fogja.

A Rökk Marika-film Párisban

A párisi „Cinéma Marignan" a filmérdekeltségek számára bemutatta az Ufa „Könnyű lovasság" című filmjét, amelynek főszerepét tudvalevően Rökk Marika játssza. A film rendkívül szives fogadtatásra talált, különösen a cirkuszi jelenetek keltettek nagy tetszést.

Mistinguett — filmen

Párisból irják nekünk, hogy *Mistinguett*, a hires francia színésznő, rövidesen hangosfilmen is megjelenik. Ő játsza ugyanis Jaques de *Benac „Rigolboche, Páris királynője"* című filmjében a női főszerepet. Partnere André *Lefaur*, a kedvelt francia színész, a rendező Christian *Jaque*. A filmfelvételeket november közepén kezdik meg.

Az új Laughton-film

Charles Laughton utolsó amerikai filmje, „Őfensége, a komornyik" ma kerül bemutatásra Budapesten. Laughton VIII. Henrik után vállalta ezt a különleges filmet, amelyben egy előkelő családi hagyományokhoz makacsul ragaszkodó, furcsa életfelfogást valló komornyikot játszik. „Őfensége, a komornyik" a Corso, Corvin és Capitol filmszínházakban kerül bemutatásra.

Apró hírek

Jan Kiepura és Eggerth Márta rövid newyorki tartózkodás után tovább utaztak Hollywoodba.

A Paramount megszerezte az összes Zane Grey-könyvek, körülbelül 22 regényének a megfilmesitési jogát.

Érdekes, hogy az 5 éves Shirley Temple „A mi kislányunk" című filmjét a berlini cenzura fiatalkorúak számára nem engedélyezte.

Intim hírek

Cina Cigna *ma hajnalban Budapestre érkezett és este a „Turandot" címszerepét énekli az Operaházban.*

*

Megkezdődtek az „Azra" próbái; *Szép Ernő, Lányi Viktor és Zádor Jenő operájának főszereplői: Rössler Endre, aki Uray Tivadar szerepét énekli és Dobay Livia, aki Bajor Giziét. Az új operát Rékai Nándor rendezi.*

*

Verdi Requiem-*jét adják elő november elsején az Operában.*

*

Szőts László *tegnap, szerdán este Lehár „Mosoly országa" című dalművének főszerepét énekelte a kolozsvári magyar színházban.*

*

„Madame Popovics" *című jugoszláv dráma lesz a Bethlen-téri Színház legközelebbi bemutatója. A címszerepet Kökény Ilona játssza.*

*

Rövidesen megkezdik a próbákat: *a Royal Színházban Armstrong „Tízperces alibi" című detektivdrámájából; a Kamara Színházban Szécsény és Szántó új zenés játékából, a „Budapest—Wien"-ből.*

*

Pünkösti Andort, *a kitűnő írót, kritikust és rendezőt tegnap megoperálta Simon Béla tanár; ma már sokkal jobban van és rövidesen el is hagyja a szanatóriumot, amelyben fekszik.*

*

Balassa János *írja nekünk Londonból: „Nagyon sok szeretettel csókolok mindenkit; Istennek hála, igen nagy sikerem van itt".*

RÁDIÓ

Csütörtöki budapesti műsor:

4.10: „Háztartás." Szaczelláry Györgyné előadása. — **4.45:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — **5.00:** „A méhek teleltetése." Vallo Árpád méhészeti főfelügyelő előadása. — **5.30:** Galánffy-Hoór Erzsébet énekel, zongorán kíséri Galánffy Lajos. — **6.00:** Révész Béla előadása. — **6.30:** Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. — **7.40:** „Mátyás király könyvtára." Dr. Hoffmann Edit előadása. — **8.10:** Hámory Imre magyar nótákat énekel, kíséri Farkas Sándor és cigányzenekara. — **9.20:** A rádió külügyi negyedórája. — **9.35:** Országos Postászenekar. — Közben kb. **10.10:** Hírek, időjárásjelentés, ügetőversenyeredmények. — **10.45:** Beszélgetés a Daily Mail, Presse Intercontinentale és Dagens Nyheter szerkesztőivel Magyarországról angol, francia és német nyelven. — **11.00:** Pityó József jazz-zenekarának műsora, Weygand Tibor énekszámaival. — **00.05:** Hírek.

BUDAPEST II.:

5.05: Reisz Pál és Angyal Árpád szalonötösének műsora. — **7.30:** Hanglemezek. — **8.35:** Hírek. — **9.00:** Cigányzene.

Pénteki budapesti műsor:

6.45: Torna. — Utána: Hanglemezek. — **10.00:** Hírek. — **10.20** és **10.45:** Felolvasás. — **11.10:** Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — **12.00:** Déli harangszó, időjárásjelentés. — **12.05:** Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. — Közben kb. **12.30:** Hírek. — Közben kb. **1.15:** Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — **1.40:** Sereghy Elemérné énekel (zongorán kíséri Kazacsay Tibor). — **2.40:** Hírek, élelmiszerárak, piaci árak és árfolyamhírek. — **4.10:** A rádió diákfélórája. — **4.45:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — **5.00:** „Beteg falu, beteg város." Dr. Born József előadása. — **5.30:** Cigányzene. — **6.00:** Gyorsírótanfolyam. — **6.25:** Sportközlemények. — **6.40:** Ifj. Eitler István fuvolázik (zongorakísérettel). — **7.00:** „Több közgazdasági tudást." Dr. Heller Farkas műegyetemi tanár előadása. — **7.30:** Kondor Leó és Polgár Tibor kétzongorás jazz-műsora. — **8.00:** Színműelőadás a Studióban. „Bánk bán." — **9.50:** Hírek, időjárásjelentés. — **10.15:** Hanglemezek. — **10.40:** Grondijs Ludwig hollandi egyetemi tanár németnyelvű előadása. — **11.00:** Cigányzene, Orbán Sándor énekszámaival. — **00.05:** Hírek.

BUDAPEST II.:

6.05: Cigányzene. — **6.50:** Brahms: Hegedűverseny. Előadja Szigeti József. (Hanglemez.) — **7.35:** „A kétezeréves síp." Dr. Fettich Nándor és dr. Bartha Dénes párbeszéde. — **8.10:** A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. — Közben **9.00:** Hírek.

SZÍNHÁZ

Házi főpróba: Vígszínház: „Nagy szerelem"

Megjelenik az író és nagy tisztelettel fogadják. Helyet foglal a földszint ötödik sorában, senki eléje nem ül; az első padok üresen maradnak. Mellette: *Jób* Dániel, *Tarnai* Ernő és *Vöröss* Pál; *Roboz* Imre a földszint utolsó soraiban foglal helyet. Mintegy hetven ember van a nézőtéren. Jóbarátok, benfentesek, színészek, fotográfusok, rajzolók. Ezek közül vázlatokat és fotografiákat csinálnak... közben pedig megállás nélkül, teljes díszletezéssel, kosztümösen folyik a próba...

*

Molnár Ferencet nem szólítja meg senki; ő is alig szól egy szót a környezetéhez. A színpadot figyeli feszülten. *Darvas* Lili van a színpadon, a hugával, *Perczel* Zitával beszél, aki elhagyta a családi házat, megszökött hazulról, a nénje és a vőlegénye mellől. Mert nem *Jávor* Pálba szerelmes, hanem *Rádai* Imrébe... A legénylakásra utánuk jön Darvas Lili, aki maga sincsen tisztában az érzéseivel és egy izgalmasan érdekes jelenet végén bevallja:

— *Már nem tudom, azért küzdöttem-e, hogy te ne légy az övé, vagy azért, hogy ő ne legyen a tiéd!?...*

*

Azután következik annak a definíciója, hogy mi is az a nagy szerelem!... *Az, amelynek nincs magyarázata, nincs célja...* Molnár Ferenc meglátja és megmutatja azt a pillanatot, amikor a nő hervadni kezd. Amikor először lemond és elbúcsúzik a fiataloktól és a maga fiatalságától. Mindenki könnyes szemmel hallgatja ezt a jelenetet. És mennyit fognak itt sírni a premieren!...

Micsoda feladat ez egy színésznőnek; micsoda színészi feladat *Darvas Lilinek!*

*

Góthné-Kertész Ella a rezonőr. A kegyelmes asszony, mint az „Ahol unatkoznak" márkinéja, *Prielle* Kornélia volt: kedvesen, szellemesen, asszonyi bölcsességgel, majdnem azt mondom: *„viccesen"* oldja meg a gordiusi csomót. Mellettük a két férfifőszereplő: *Jávor* Pál és *Rádai* Imre. Nemes versenyt fejtenek ki...

*

Főpróbán szokatlanul erős és meleg taps harsan fel. És valaki széjjelhuzatja a nehéz selyemfüggönyt: a szereplők mosolyogva köszönik meg az elismerést. Ahogy premieren szokás. Kinek az ötlete volt? Nem tudom; de nagyon jó hatást tett.

*

Holnap, pénteken este lesz a Vígszínház nagy Molnár-premierje...

— **Hangverseny.** *Toti Dal Monte* finom kultúrájú, csillogóan bravuros koloraturszopránja már sok sikert aratott nálunk. Tegnapi hangversenyén is kitűnő dispozícióban, frissen és szárnyalóan énekelt. Luigi *Montesanto*, az est másik művésze, tavaly mutatkozott be Budapesten egy olasz staggioneval. Hatalmas baritonja és erős szuggesztivitása a hangversenydobogón is őszinte, nagy hatást kelt. A két kiváló művészt önálló számaikkal és duettjeikkel egyaránt melegen ünnepelte a feltűnően kisszámú közönség. Dr. *Herz* Ottó kísért.

= **Ünnepi vacsora és művészestély a Fészekben.** A *„Magyar Arcképfestők Társasága"* 11-én, pénteken este fél 9 órakor nagysikerű kiállítása alkalmából a *Fészek Művészek Klubjában* ünnepi vacsorát rendez, amelyre sok előkelőség jelentette be részvételét. A vacsora után fél 11 órakor vidám műsoros kabaré lesz kiváló művészek közreműködésével. Közben modellek felvonulása (divatrevű). Jelentkezés a Fészek titkári hivatalában. Megjelenés estélyi öltözetben.

Megkezdődtek „Az Ur katonái" magyarszínházi próbái

Táblás házak előtt játsszák esténként a *Magyar Színházban Balázs* Sándornak Mikszáth novellájából készült *„Mindenki lépik egyet"* című vígjátékát és Emmet *Lavery* jezsuita drámájának csak azért tartották meg már ma délelőtt az első rendelkező próbáját, hogy a nehéz darab előkészületeire elegendő ideje legyen a színháznak. A jezsuita dráma tegnap került bemutatóra a bécsi Josefstädter Theaterben „Az első légió" címmel; nálunk: *„Az Ur katonái"* lesz a címe és főszereplői: *Törzs* Jenő, *Földényi* László, *Toronyi* Gyula, *Szakáts* Zoltán; női szereplője egyáltalán nincs az érdekes darabnak, amelyet *Hevesi* Sándor fordított és ő is rendezi az előadást. A bécsi bemutatóról a legnagyobb elragadtatással írnak a bécsi lapok. A *„Neue Freie Presse"* ezt mondja többek közt: *„Rendkívüli, nagy és érdekes este volt."* A *„Neues Wiener Journal"* is konstatálja a hit problémájával foglalkozó dráma szenzációs sikerét, amelyben *„bizonyára nemcsak Bécsben, de mindenütt a világon része lesz a csodás darabnak, amely az ember lelkét ragadja meg."* A dráma azt hirdeti, hogy a legnagyobb csoda a hit. Bécsi előadását feledhetetlenné tette *Bassermann*, Anton *Edthofer*, Attila *Hörbiger*, Ludwig *Stössl* és mindenekfelett: *Preminger* leigázó és stílusos rendezése. Évek óta nem volt ilyen siker bécsi színpadon; a premieren, főpapjai körében, ott volt *Innitzer* hercegérsek is.

A platinaszőke Titkos Ilona

Az *Andrássyúti Színház* a jövő héten bemutatja Hans *Adler* bécsi író *„Hollywood"* című vígjátékát, amelyet *Vaszary* János fordított és dolgozott át magyar szinre és *Titkos* Ilona játsza a főszerepét, a platinaszőke Joan Harlowot. A filmvilág szines és mulatságos, tarka és izgalmas élete először kerül színpadra a „Hollywood"-dal és sok felismerhető maszk révén sok felismerhető filmsztár, filmrendező és producer kerül a közönség elé. *Sugár* Lajos játssza a híres filmcézárt a darabban; *Kertész* Dezső azt a filmrendezőt, akit hírből Budapesten is jól ismernek. Az ő hollywoodi palotájában játszik a darabnak mind a három felvonása: az első egy kínai budoárban, a második és harmadik a palota szalonjában. *Upor* Tibor tervezi a díszleteket és a fentieken kivül nagyszerű szerepekhez jutottak még: *Gombaszögi* Ella, aki a filmsztár örökké fiatalos mamáját játsza; *Delly* Ferenc ugyancsak egy filmrendezőt alakít, *Bilicsi* Tivadar egy hollywoodi fiskálist, *Ihász* Lajos egy dzsigolószerű „válóokot", *Szaplonczay* Éva, a volt szépségkirálynő pedig egy filmszínésznőt, aki körül egy csomó szép lány statisztál. A próbák *Vaszary* János vezetésével folynak.

SZINHÁZAK MŰSORA
1935 október 10

OPERAHÁZ: Turandot (½8). — NEMZETI SZINHÁZ: Stuart Mária (½8). — VIGSZINHÁZ: Szerelemből elégtelen (8). — MAGYAR SZINHÁZ: Mindenki lépik egyet (8). — KAMARASZINHÁZ: Monpti (8). — KIRÁLY SZINHÁZ: Három a kislány (½5, 8). — BELVÁROSI SZINHÁZ: Az esernyős király (8). — ANDRÁSSYUTI SZINHÁZ: Nem ismerlek többé! (9). — BETHLENTÉRI SZINHÁZ: Csodarabbi (fél 6, ½9). — ROYAL SZINHÁZ: Három ember a hóban (8). — TEREZKÖRUTI SZINPAD: Barátságos arcot kérek! (9). — ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ: A három sárkány (6, háromn. 9). — JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ: Viki (6, ¾9). — KISFALUDY SZINHÁZ: Harapós férj (¾6, ½9). — KOMÉDIA: Kabarémüsor (9). — FŐVÁROSI ORFEUM: Broadway Follies (4, ½9). — MAGYAR MŰSZINKÖR: Százhuszas tempó (vasárnap ½4, 6, 8).

MOZIMŰSOR

BUDAI APOLLÓ (II., Széna-tér. T. 51-5-00): Stradivári. Tánc a boldogságba. Híradó. (Fél 4, fél 7, fél 10, vas. fél 2, egyn. 5, 7, 10.)

CAPITOL FILMPALOTA (Baross-tér 32. T. 343—37): Őfensége, a komornyik. Híradók. (Fél 4, fél 6, fél 8, fél 10, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8, fél 10.) Az első előadáson mindennap mérsékelt helyárak.

CASINO FILMSZINHÁZ (IV., Eskü-út 1. T. 831-02): Harmadik hétre prolongálva! A csúnya lány. Híradók. (Fél 4, fél 6, fél 8, fél 10, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8, fél 10.) Az első előadáson mindennap félhelyárak.

CITY FILMSZINHÁZ (V., Vilmos császár-út 36—38. T. 11-1-40): Nagytakarítás. Híradók. (4, 6, 8, 10, vas. 2, 4, 6, 8, 10. Hétfőn, okt. 7-én kivételesen az előadások kezdete déli 12, 2, 4, 6, 8, 10, a 12, 2, 4 órás előadások félhelyárakkal.

CORSO (IV., Váci-u. 9. T. 87-4-02): Őfensége, a komornyik. Egy kis legyeskedés. Híradó. (Mindennap d. e. 11, d. u. fél 4, fél 6, este fél 8, fél 10.) A délelőtti és a hétköznapi fél 4 órai előadás félhelyáru.

CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-krt. és Üllői-út sarok. T. 389—88): Őfensége, a komornyik. Kísérőműsor. Híradók. (Fél 4, fél 6, fél 8, fél 10, vas. ½2, fél 4, fél 6, fél 8, fél 10.) Első előadáson mindennap félhelyárak.

DÉCSI FILMSZINHÁZ (Teréz-körút 28. T. 259—52, 213—43): Prolongálva! Epizód. Híradók. (4, 6, 8, 10, vasárnap 2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadáson félhelyárak.

ELIT MOZGÓ (V., Lipót-körút 16. T. 16-1-51): Stradivári. Helyet az ifjúságnak. (4, 7, 10, vasárnap fél 2, egyn. 5, 7, 10.)

FLÓRA MOZGÓ (Kispest, Üllői-út 116. T. 467—02): Sequoia. A kis ezredes. Híradó. (5, egyn. 7, 9, vasárnap 2, egyn. 5, fél 7, 9.)

FLÓRIÁN MOZGÓ (III., Flórián-tér 3. T. 623—67): Kínai papagáj. Vörös tyúk. Megtagadott asszony. (5-től, vas. 2-től folyt.)

NOCTURNO

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. T. 897—07, 895—43): Prolongálva! A vörös Pimpernel. Híradók. (Fél 4, fél 6, fél 8, fél 10, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8, fél 10.) Az első előadáson félhelyárak.

GLORIA FILMSZINHÁZ (VII., Thököly-út 56. T. 448—00): Sequoia. Mámoros órák. Tánc a holdfényben. Híradó. (4, háromn. 7, fél 10, vasárnap fél 2, 4, fél 7, 9.)

„HOMEROS" MOZGÓ (Hermina-út 7. T. 961—78): Gróf Monte Christo. A két holdkóros. (4, háromn. 7, fél 10, vas. 2-től folyt.)

JÓZSEFVÁROSI FILMPALOTA (Kálvária-tér 7. T. 346—44): A két király. Kínai papagáj. Híradó. (4, háromn. 7, háromn. 10, vas. fél 2, egyn. 5, 7, háromn. 10.) Vasárnap d. e.: Sport- és burleszk-matiné (fél 11).

KAMARA MOZGÓSZINHÁZ (VII., Dohány-u. 42. T. 440—27): Harmadik hétre prolongálva! Epizód. Híradók. (4, 6, 8, 10, vas. 2, 4, 6, 8, 10.) Első előadáson mindennap félhelyárak.

METRO FILMPALOTA (VI., Teréz-körút 60. T. 26-0-00): A férjem barátnői. Eredeti felvételek az abesszin harctérről. A kínai mandarin. Híradó. (2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadások mindennap félhelyárakkal.

Rendezte
G. MACHATY
az EXTÁZIS rendezője

ODEON FILMSZINHÁZ (Rottenbiller-u. 37/b. T. 302—63): Gróf Monte Christo. Sequoia. Híradó. (4, háromn. 7, ½10, vas. 2-től folyt.)

OLYMPIA MOZGÓ (VII., Erzsébet-körút 26. T. 42-9-47): A két király. Helyet az ifjúságnak. Híradó. (4, 7, 10, vas. 2, ¾5, ½8, 10.)

OMNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Kölcsey-u. 2. T. 301—25): Vampirasszony. Örökzöld szigetek. Kínai mandarin. Híradók. Az abesszin front legfrissebb eseményei. (4, 6, 8, 10, vas. 2, 4, 6, 8, 10.) Első előadás félhelyárakkal.

OTTHON FILMSZINHÁZ (VIII., Beniczky-u. 3, Baross-u. 87. sz. sarkán. T. 367—96): Helyet az ifjúságnak. Bőrharisnya. Híradó. (4, háromn. 7, fél 10, vasárnap fél 2, egyn. 5, 7, háromn. 10.)

PALACE FILMSZINHÁZ (Erzsébet-körút 8. T. 365—23): Prolongálva! Rémület. Híradók. (4, 6, 8, 10, vasárnap 2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadáson mindennap félhelyárak.

RÁDIUS FILMSZINHÁZ (Nagymező-u. 22—24. T. 22-0-98, 292-50): La Cucaracha. Continental. Híradó. (4, 6, 8, 10, vasárnap 2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadás félhelyárakkal.

ROYAL APOLLÓ (Erzsébet-körút 45. T. 419—02 és 429—46): Harmadik hétre prolongálva! A csúnya lány. Híradók. (4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadáson mindennap félhelyárak.

SIMPLON FILMPALOTA (Horthy Miklós út 54. T. 69-1-89): Stradivári. Fekete szempár. (Fél 4, fél 7, fél 10, vas. 1, 4, 7, 10.)

STUDIO FILMSZINHÁZ (Akácfa-u. 4. Nemzeti Színháznál. T. 408—40): Repülőgéppel Abesszíniában. Világ sorsának intézői. Híradó. (4, 6, 8, 10, vasárnap 2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadás félhelyárakkal.

STEFÁNIA FILMPALOTA (Kispest, Üllői-út 154. T. 468—10): Gettho fia. Szerelem az én bűnöm. Híradó. (6, 9, vas. 2, fél 5, 7, fél 10.)

SZÉCHENYI FILMSZINHÁZ (Pestújhely, Gr. Hadik János-u. 1): Kismama. Nőstényördög. (Háromn. 7-től folyt., vasárnap háromn. 2, fél 5, 7, fél 10.)

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA: 10-én és 13-án: A pajkos hercegnő (Jeanette MacDonald, Nelson Eddy). 15-én és 16-án: Monte Christo (Elissa Landi, Róbert Donat). (Egyn. 5, egyn. 7, egyn. 9.)

TIVOLI FILMSZINHÁZ (Nagymező-u. 8. T. 230—49): Stradivári. Tánc a boldogságba. Varietékirályok. Híradó. (Fél 4, fél 7, fél 10, vasárnap fél 2-től folyt.)

URÁNIA FILMSZINHÁZ (Rákóczi-út 21. T. 460-45): Az ördög cimborái. A vörös tyúk. Híradó. (Mindennap: fél 4, fél 6, háromn. 8, háormn. 10.) Első előadások félhelyárakkal.

Gazdasági élet

Sorozatos kiviteli tilalom devizagazdálkodásunk érdekében

A gépgyárak és a textilipar vitája a hivatalos lapban
Engedély kell a textilgépek behozatalához

A hivatalos lap mai száma egész sereg árut jelöl meg, amelynek *a behozatalát* a miniszterelnök *a kereskedelmi miniszter engedélyéhez kötötte.* Az újabb behozatali tilalmak érthető érdeklődést keltettek a gazdasági életben és a kereskedelem a rendeletből fontos következtetéseket vont le. *Mielőtt a gyarmatáru behozatalát kontingentálták volna,* a kormány ugyancsak engedélyhez kötötte behozatalukat. Ennélfogva a mai rendeletből is arra következtetnek, hogy a behozatali korlátozás segítségével áttekintést akarnak szerezni, hogy mennyi deviza lenne szükséges a rendeletben megjelölt cikkek beszállításához. Ha az áttekintés majd rendelkezésre áll, akkor *a Nemzeti Bank látni fogja, hogy mennyi devizát tud a szükséges áruk importálásához biztosítani.*

Ha az engedélyhez kötött áru jegyzékét nézzük, akkor megállapítható, hogy *azok csak részben jelentik a belföldi ipari termelés védelmét.* Az engedélyhez kötött cikkek között számos olyan áru is szerepel, amit *Magyarországon nem állítanak elő,* ennélfogva *az engedélyezés korlátozása elsősorban a józan devizapolitika érdekeit szolgálja.* Viszont a korlátozásra vonatkozó mai jegyzékben *szerepelnek olyan áruk is, amelyek behozatalát éppen azért kötötték engedélyhez,* mivel azok *előállítását Magyarországon meg akarják honosítani.* Így ipari körökben a *marónátron és a marószóda* import-korlátozását *készülő gyáralapítással* hozzák összefüggésbe.

Engedélyhez kötötték a többi közt a következő cikkek behozatalát: *borsó, élesztő, márvány, magnezit, szurok, anilinfesték, cement, burkolásra szolgáló bazaltkő, gránitkő* és *trachit, pénzszekrény, porszívó* és ami nagyon fontos: *textilipari gépek.* Tudvalevőleg a súlyos válsággal küzdő csehszlovák textilgyárak egymásután megszüntetik üzemüket és sűrűn előfordul, hogy ezeket az ócska textilgépeket Magyarországra telepítik át és csehszlovák tőkével üzembehelyezik. Ezentúl *csak a magyar kormány engedélyével lehet textilipari gépeket beszállítani hozzánk.* Egyes magyar gépgyárak *már kísérleteznek textilipari gépek előállításával,* azonban a hazai *textilipar egyes hazai gyártású textilgépek minőségét kifogásolja,* úgy látszik azonban, hogy ebben *a vitában a gépgyárak győznek a textilgyárakkal szemben.*

A mai kormányrendelet nemcsak a behozatalt korlátozza, hanem *bizonyos kiviteli korlátozásokat* is életbeléptet. Így engedélyhez köti a *cserzőanyagok,* továbbá *a fűrészelt diófa kivitelét.*

Ki kapja a nagyobb szeszkontingenst?

Ipari és mezőgazdasági gyárak vitája — Mi lesz a Szeszértékesítő vezetésével

A pénzügyminiszter ma megállapította az új szeszkeretet: az 1935—36. termelési évben *240.000 hektoliter szeszt állíthatnak elő a gyárak.* A szeszkeret felosztására nézve nem történt hivatalos közlés, de mindenki tudja, hogy *a kulisszák mögött éles ellentétek mutatkoznak.* A bortermelők érdekeltsége *napirendre akarja tűzni a szeszkérdést,* bár a mostani borárak elég magasak, azonban a szőlősgazdák úgy látják, hogy *a mai helyzet alkalmas volna a szeszcsata megvívására.*

A mezőgazdasági szeszgyárak nagyobb igényeket támasztanak és ezeket *az igényeket az ipari szeszgyárak terhére akarják érvényesíteni,* amelyek lényegesen kedvezőbb helyzetben vannak a mezőgazdasági üzemeknél. Mindenesetre a közeljövőben *nehéz kérdésekkel lesz kénytelen a szeszipar megküzdeni.* Erőskezű vezetőt szeretnének *a Szeszértékesítő élére* állítani, amelynek irányítását Darányi vezérigazgató halála óta *Hoyos* Miksa gróf elnök látja el. *A decemberi közgyűlésen dönteni kell a Szeszértékesítő Rt. vezetéséről.* Bizonytalan, vajjon a közgyűlés szentesíti-e a mai helyzetet, hogy az elnök lássa el egyúttal a vezérigazgatói teendőket is.

Magyar-román pénzügyi tárgyalások Budapesten

Romániában ma új kompenzációs rendszer lépett életbe

Napok óta beható tárgyalások folynak Budapesten a *magyar—román áruforgalom* és *fizetési forgalom rendezéséről. A román nemzeti bank egyik megbizottja és a román kiviteli intézet képviselője tartózkodik a magyar fővárosban* és tárgyal a kereskedelmi minisztériummal, másrészt a Magyar Nemzeti Bank igazgatóságával. *Ma új kiviteli rendszer lépett életbe Romániában:* állandósították a *kompenzációkat.* Az új rendszer megállapította azokat az árukat, amelyek *kompenzációs alapon kivihetők,* a kivitt áruk értékének egyrészét devizában követeli a román nemzeti bank.

A ma életbeléptetett román kompenzációs rendszer lényege a következő: *devizabeszolgáltatási kényszer nélkül* lehet kiszállítani *bort* és *ásványvizet, 10 százalékos devizabeszolgáltatás* mellett *sót, gyümölcsöt, főzeléket, cukrot* és *burgonyát, 15 százalékos devizabeszolgáltatás* mellett lehet exportálni *tojást* és *vajat, 20 százalékos kulcs* mellett *hagymát, kénsavat* és *dohányt, 25 százalékos beszolgáltatás* mellett *melaszt, 30 százalékos kulcs* alapján *jutát* és *kendert, 40 százalékos devizabeszolgáltatás* mellett *tollat.* Mennyivel kedvezőbb helyzetben van nálunk a tollszindikátus, amely jóval kisebb arányú valutabeszolgáltatás ellenében szállíthatja ki a tollat.

372 millió a bankjegyforgalom

A *Magyar Nemzeti Bank* bankjegyforgalma az október 7-iki kimutatás szerint a szeptember 30-iki forgalommal szemben 16.6 millió pengővel *372 millióra csökkent.* E csökkenést *váltóvisszavállások* és Zsírószámlákra történt befizetések idézték elő. A váltóesedékességek összege 8.6 millió pengővel haladta meg a váltóbenyujtások összegét.

Az *állami számlákra* befolyt 8.7 millió pengő, ellenben egyéb zsírószámlákról 1.5 millió pengő folyósíttatott, úgyhogy az összes zsíróállomány végeredményben 7.2 millió pengővel emelkedett. *Az állami adósságra 0.1 millió pengő folyt be.* Az érckészlet 1.5 millió pengővel növekedett.

KOMOR LÓ

Móricz Zsigmond novelláskötete

Sok divatos író van, aki úgy búvárkodik a lélekben, mintha test nem is lenne a világon. Mintha csak lélek lenne, hűvös, titkos asztrálszerű sugárzás, teli érdekfeszítő rejtelemmel. Remek ügy az ilyen szertefoszló anyagban dolgozni, amelyben minden csupa határozatlan ködgomoly és sötétség. Ebben a matériában semmi sem megfogható, tehát minden lehetséges. Mond valamit az író, ami lehet, hogy zseniális, lehet, hogy puszta svindli. »Ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes.« Az olvasó sokszor tanácstalanul áll az ilyen művel szemben. Nem csúszik regénynek sehogysem, mégis muszáj, hogy tessen neki. Rábeszélik kívülről. Meg aztán háthogyha mégis vemhes? — A legtöbb emberben van egy kis snobság; előkelő dolognak tartja azt, amit nem ért meg.

A magyar klasszikusok közül bizonyos, hogy *Móricz* Zsigmond egyénisége áll legtávolabb ettől az írói modortól. Ő mindig a földi térségeken vezet, a szenvedésekkel és örömökkel teli, súlyos, világos földön, ahol minden megfogható és ellenőrizhető. Ahol nem lehet elmenekülni a homályba az igazság próbája elől.

Hanem azért csöppet sem lélektelen anyag az, amit Móricz Zsigmond elénk tár. Minden figurájának minden pórusán át a lélek ragyog. És némelyik természetleíró képe, hatalmas festőiségében a porból fölemelkedve egészen a csillagokig ér.

Ennek a nagy írónak igazán van szárnya. Ha kinyitja, száll. De mint jó magyar angyal, inkább lent marad hazája földjén. Sétál patkós csizmájában. Mily forró szeretet fűzheti a néphez, amelyről oly szédítő anyagismerete van, hogy egy-egy szavával egész megyéket tud megmagyarázni.

Uj novelláskötete, a »Komor ló« megint csak azzal a szikrázó meglepetéssel szolgál, mint a »Barbárok«, vagy akár a »Hét krajcár«. A magyar föld nyilatkozik meg ebben a pompás könyvben, amelyben szinte kikezdésenként váltogatja egymást a drámai erő, a gyöngéd báj és a tiszta humor. Az ember nem is érti, hogy fér meg egymás mellett ez a sokféle hangszín? Oly csodálatos ez, mintha akadna egy operaénekes, aki mindent tud énekelni, a líraitenortól le egészen a legmélyebb basszusig.

A kötet címe, a vezető novella után: »*Komor ló*«. E hortobágyi legenda, amelyben egy sofőrnek kívánkozó kis bojtárlegény kap egészen modern megvilágítást, valóban csodálatos. Érezzük a csillagsötét Hortobágy hajnalát, ahogy fölkel a ménes. Dobban a föld, egy kis csikó állt föl, ásít a ló, akár az ember, a kanca ott ellik meg előttünk, nedves kicsinye mellette fekszik a fűvön... Tündéri elbeszélés, mégsem mernénk azt mondani, hogy a legjobb a gyüjteményben. A kötet színvonala végig egyforma. A csökönyös vén paraszt, aki pénzt kér az unokájáért, máskép nem akarja a kollégiumnak adni — a gyermektelenségét magyarázó kisember méregkeserű beszéde — a rokkant vályogputrija, a többi történettel együtt, mind összefüggő egészbe ömlik össze. A népről beszél egy nagy művész, akin érzik, hogy nem kíván — talán nem is tudna — beleilleszkedni semmiféle pártba. Elmosolyodik váratlan helyeken, ahol egy tendenciás író tüzet-lángot-epét okádna. És haragra gyullad olyan fordulatokon, amelyeket más valaki talán anekdotázó modorban mesélne el.

Kicsinykoromban a Margitszigeten laktam és a partról sokat néztem a Dunát. Hogy ömlik Ujpest felől, fáradhatatlanul, szélesen, hullám hullám után. Tiszteltem és bámultam. Hát sohasem fogy el ez a víz? Nem apad el? Mindig ilyen hatalmas és hömpölygő marad? Mennyi lehet belőle ott, ahol ered! — Most, mint Móricz Zsigmond minden új könyvénél, az egyre dagadóbb és szélesebb költészet fáradhatatlan áradását nézve, ugyanaz az érzésem támad, akár kisfiú koromban a Dunánál: mily kimeríthetetlen forrásból fakadhat ez az imponáló folyam!

Hunyady Sándor

Nagy István gyüjteményes kiállítása

Kevés művész van, aki olyan tiszta és mély tragédiát érez a magyar tájban és azok között is alig akad, aki pátosz és sallang nélkül úgy ki tudja azt fejezni, mint *Nagy* István. Vidéken él ez a kitünő festő, szerényen és sokszor évekig elfeledve, néha az »őstehetségek« egzotikus seregébe osztva. Pedig nem kuriózum, nem »ritkasági érték«, hanem a becsületes, őszinte önmagúknak élő igazi művészek ritka soraiból való. Gordonkabúgású kék és barna színeivel festett képeinek új sorozata gyönyörűség. A *Műteremben* rendezett kiállításra kérem menjenek el a Szinyei-díj zsűrijének tagjai. *(m—i)*

Alacsony vízállás

A földmüvelési minisztérium vizrajzi osztálya jelenti:

A Duna Dunaremetéig apad, lejjebb árad. Alacsony vízállású.

Mai dunai vízállások: Passau 266, Struden 200, Stein —19, Bécs —43, Pozsony 120, Komárom 217, Budapest 166, Paks 16, Baja 72, Mohács 100, Gombos 260, Ujvidék 131, Zimony 33.

A Dráva Barcsnál 218, Drávaszabolcsnál 251.

A Budapest feletti Dunán a legkisebb gázlómélység Kisbodaknál és Alsólipótnál 19.5 deciméter, a Budapest alatti Dunán Uszódnál 24 deciméter.

A Tisza végig apad, igen alacsony vízállású.

Mai tiszai vízállások: Tiszaujlak —84, Vásárosnamény —182, Tokaj —76, Tiszafüred —80, Szolnok —116, Csongrád —215, Szeged —139.

A Szamos Csengernél —69.

A Körös Békésnél —103, Gyománál —100. A Maros Makónál —55.

A Balaton Siófoknál 51.

A Velencei tó Agárdnál —16.

A polgármester a velszi herceg és az angol rádiósok látogatásáról

(A Magyarország tudósítójától.) Szendy polgármester ma tette közzé *legújabb havi jelentését.* A jelentés szerint *közmunkákra és közszállításra több mint négymillió pengőt* költöttek szeptemberben.

A *Beszkár bevétele több mint százezer pengővel, az autobuszüzemé 5.7 százalékkal,* az Óbudán futó *trolleybuszoké 32 százalékkal,* a *HÉV-é 2.4 százalékkal emelkedett.* Hasonlóképpen *emelkedett a Gellértfürdő és szálloda,* a *Rudasfürdő,* az *Ásványvizüzem,* a különböző *gyógyforrások* és az *Állatkert bevétele* is.

A velszi herceg második látogatása Budapestre irányította az angol előkelő közönség figyelmét. Szinte *felbecsülhetetlen értékű* a polgármester szerint *a londoni rádió budapesti helyszíni közvetítése.*

A *Vízművek* második *Duna-alagútjából* már elkészült 150 méter. 38 új csőkút is készült, nyolcat most építenek. 33 új aknakutat üzembehelyeztek. A jászberényiúti városszéli telepen 28 szobakonyhás lakás készült. Az idén 11.500 gyermeket üdültetett a város. Napi 37 000 ingyenebédet és egész szeptemberben 307 000 élelmiszer-utalványt osztottak ki. A jelentést hétfőn tárgyalja a közigazgatási bizottság.

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, október 10. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 20.24, London 15.065, New-York 307.25, Brüsszel 51.85, Milánó 25.—, Madrid 41.93, Amszterdam 207.75, Berlin 123.60, Bécs (silling) 57.20, Prága 12.75, Varsó 57.85, Belgrád 7.—, Athén 2.90, Bukarest 2.50.

SPORT

A Ferencváros győzött — és a Hungária?

(A Magyarország tudósítójától.) A hétközbeni bajnoki mérkőzések során *érdekes sportot* nyujtott a szerdai *Ferencváros—Szeged* mérkőzés, annak ellenére, hogy *a színvonal nem volt magas.*

Izgalmasan váltakozott a helyzet: a 12. percben Vastag átadását *Korányi II.* belőtte, a 17. percben *Toldi* kiegyenlített. Ekkor *Sárosi megsérült,* mint később kiderült, *izomhúzódást szenvedett* és a félidő végén balszélre megy. Toldi és Kemény húzódik beljebb. Szünet után *Toldi kikényszeríti a Ferencváros győzelmét,* bár második gólját *Korányi II.* ismét kiegyenlítette. (3:2).

A *Szeged* első félidőben *nagyon jól* játszott, a másodikban játéka eldurvult, különösen *Somogyié,* fedezetsora visszaesett és a *Ferencváros csonkán is megérdemelten győzött.* Kitünően játszott a Szeged védelme, különösen *Pálinkás,* elől pedig *Korányi II., Vastag* és *Molnár,* míg a Ferencvárosban *Toldin* kívül csak *Kutasi* és *Mikes* játéka volt kielégítő.

A Szeged elveszítette veretlenségét, míg a Ferencváros a hetedik helyre ugrott fel.

Ma délután *a Hungária játszik az Attilával a hungáriaúti pályán.* Ha a Hungária győz, ami valószínű, *a bajnokság élére kerül.*

Vasárnap a *Ferencváros* a *Kispesttel* — tehát ismét egy *veretlen csapattal* — mérkőzik az üllőiúti pályán, előtte a *Budai 11—Attila* mecscet játsszák.

A „Wundermannschaft" a magyar-osztrák mérkőzésről

Bécs, október 10.

Meisl Hugó legjobb csapatának, a *Wundermannschaftnak* három világhírű tagja: *Seszta, Sindelar* és *Nausch* ezúttal csak nézőszerephez jutott a magyar—osztrák mérkőzésen. *Sesztát* a próbameccsen szerzett sérülése tette harcképtelenné, *Sindelart* az ifjú centerfenomén Bican szorította ki a csapatból, *Nausch* pedig azért nem került be a válogatottba, mert az utóbbi hetekben nem mutatott kielégítő formát.

Hogyan látták ezek a kiváló futballisták a magyar—osztrák mérkőzést?

Nyilatkozataik így hangzanak:

Sindelar: »Szép és érdekes mérkőzés volt. Az első félidőben a magyar fedezetsor — különösen Turay — jól támogatta a Sárosi által mesterien dirigált magyar támadóláncot. Szünet után *két láncszem esett ki a magyar csatársorból,* — Toldi és Vincze — ezért nem lehetett eredményes a magyar csatársor. Védelmünk *fekete napot fogott ki,* szélsőfedezeteink sem nyujtottak teljes értékü játékot, csatáraink csak Hoffmann látta el használható labdákkal. Az osztrák támadólánc a hiányos támogatás mellett is, olyan nagy játékot produkált, hogy megfelelő fedezetsor előtt *további gólokkal terhelhette volna meg a magyar kaput.* Igy azonban reális az eredmény. A magyaroknál *Sárosi* mellett *Vincze, Titkos, Toldi, Turay* és *Sternberg* tüntette ki magát.«

Seszta: »Rettenetes dolog ilyen meccset végigdrukkolni! *Hajmeresztő volt, amit a mi védelmünk csinált.* A magyar csatárokat az egyetlen Hoffmann zavarta meg, a többiek csak kísérték őket és csetlettek-botlottak nyomukban. A magyar csapat a 4:2 es előnyt *tartani akarta,* ez nem sikerült, mert az előretört három csatár kevésnek bizonyult ahhoz, hogy a védelmet tehermentesítse. Az első félidőben a magyarok »jó *bécsi iskolát*« játszottak. Sárosi a legnagyobb vonalú dirigensek közé tartozik szerintem, nem volna helyes őt a »W-formáció« sablonjába szorítani.«

Nausch: »Helyes dolog a védekezésre ügyelni és ebből a szempontból is célszerűnek bizonyulhat, ha az egyik szélsőfedezet és összekötő *az ellenfél támadásainál* hátrahúzódik. A magyarok azonban szünet után *túlzásba vitték ezt a taktikát,* ami támadóerejük megbénulását idézte elő. A védőformációk *létszámszaporítása* csak akkor vezet a kívánt eredményre, — a gólok megakadályozására — ha az egyfelől *rugalmas taktikát* és nem merev előírást jelent és másrészt, ha olyan csatárok állnak rendelkezésre, akik tudják tartani a labdát. *Három csatár erre alig képes,* ezért történik meg gyakran, hogy a nyolc emberrel védekező csapatok (lásd a magyarokat a második félidőben) hátsó vonalaiban, az állandóan fokozódó nyomás, az ellenállás fokozatos *elgyengülését* idézi elő. Lövőképes és öt játékossal támadó csatársorok ellen ezzel a taktikával *nehéz a gólokat megakadályozni.* A »bécsi iskola« legnagyobb sikereit *támadójátékának* köszönhette. A vasárnapi osztrák csatársor jó játékának ezért örülünk annyira. A mi játékfelfogásunk szerint *a jó támadás a legjobb védelem.* A magyar csatárok az első félidőben pompásan játszottak. Sárosi, Vincze és Toldi azt hiszem a legkényesebb igényeket is kielégíthették.« (B. F.)

Itt a teljes kecseszkecsken bajnoki névsor

(A Magyarország tudósítójától.) A Birkózó Szövetség tegnap lezárta a vasárnapi *szabadstílusú bajnokság* indulóinak névsorát. A bajnokjelöltek:

Légsúly: Lőrinc (MAC), Tóth II. (UTE), Aranyi, Hegyi (MTE).

Pehelysúly: Tóth (UTE), Fecske (MTE), Tóth (Dorog), Máti (Testvériség), Széll (BVSC), Décsi (MTK).

Könnyűsúly: Kárpáti (TFSC), Tasnádi (MAC), Ferenc (Beszkár), Fekete (Dorog), Kálmán (UTE), Bólics (MTK), Sajgál (UTE), Sági (MÁV), Kertész (MTE), Beke (Dorog).

Kisközépsúly: Sóvári (Husos), Próka, Lencse, Vincze (UTE), Réthati (MTE), Hegedüs (BV), Tomány, Derzsi (Dorog).

Nagyközépsúly: Rihecki (MÁV), Vitális (Dorog), Molnár (Husos), Bánky dr. (Beszkár), Iráczi (UTE), Spitzer (EMTK).

Kisnehézsúly: Virág-Ébner (MAC), Tarányi (MTE), Palotás (B. Vasutas), Szilágyi (UTE), Maráczi (EMTK).

Nehézsúly: Bóbis (B. Vasutas), Balatoni (B. Vasutas) Hülbig (MTE).

A bajnoki verseny előmérkőzéseit vasárnap délelőtt tíz órakor kezdik. *Döntők délután 5 órakor a városligeti nagycirkuszban.*

A végleges magyar atlétacsapat Lengyelország ellen

(A Magyarország tudósítójától.) A MASz nemzetközi bizottsága tegnap este úgy döntött, hogy *Kovács nem 400 m-en és a stafétában, hanem 100 m-en és a két gátszámban képviselje a magyar színeket.* A végleges válogatás Lengyelország ellen a következő:

110 m gát: Kovács, Levente. — *Rúdugrás:* Bácsalmási, Csányi. — *1500 m:* Eper, Ignátz. — *400 m gát:* Kovács, Héjjas. — *Súlydobás:* Darányi, Horváth. — *400 m:* Temesvári, Zsitvai. — *Magasugrás:* Bódossy, Jász. — *100 m:* Nagy, Kovács. — *800 m:* Szabó és Gömöri, vagy Istenes. (A szövetségi kapitány dönt.) — *Diszkoszvetés:* Donogán, Horváth. — *Távolugrás:* Koltai, Bácsalmási. — *5000 m:* Kelen, Szilágyi. — *Gerelyvetés:* Makai, Városgi. — *Staféta:* Szabó, Zsitvai, Nagy és Koltai, vagy Solt.

Gyökeres tarifareformot hoz a Beszkárt

Megszünik a kisszakasz — 10 filléres szakasz, 20 filléres átszálló és 30 filléres távolsági jegy lesz — Megmaradnak a hosszú relációk

(A Magyarország tudósítójától.) A Beszkár igazgatósága már hónapokkal ezelőtt elkészítette a régen igért *tarifareform-tervezetét.* A vállalat pénzügyi helyzetének javítása céljából be akarja hozni az új viszonylatokat. Próbaképpen a nagykörúton már meg is valósították ezt az újítást, amely azonban sehogy sem tetszik a közönségnek. Mindamellett *legközelebb hasonló újítást akartak életbeléptetni a Baross téren.* Ott is *valamennyi villamosról át kellene szállni,* hogy a *Rákóczi útról jövők a Thököly út felé utazhassanak és viszont.*

Egyidejüleg a Beszkár azt javasolta, hogy a *HÉV viteldíját* a főváros *politikai határán belül szállítsák le 26 fillérre,* míg az ilymódon előálló *bevételi »kiesést« a Beszkár átszállójegyeinek 24 fillérről 26 fillérre való emelésével ellensúlyozzák.*

A *Beszkár* ügyvezetőségének *ez a terve nem nyerte* meg a főváros vezetőinek tetszését.

A Magyarország munkatársa beavatott helyről azt az értesülést kapta, hogy a pártok kívánságára *új közlekedési, illetve tarifareformtervezetet dolgoznak ki, amely minden eddigi reformtervvel teljes ellentétben áll.*

Az új tervezet szerint a *Beszkár* meghonosítja *a távolsági villamosjegyeket s 10, 20 és 30 filléres jegyek lesznek.*

Egyidejüleg megszűnik a kisszakasz jegyrendszer. A mai kisszakaszok helyett sokkal hosszabb szakaszokon 10 filléres jeggyel lehet majd utazni, az átszállójegy árát 24 fillérről leszállítják 20 fillérre és a főváros *politikai határán belül a Beszkár*-vonalakon a *közönség majd 20 fillérért utazhat.* Azok, akik *a környékről jönnek Budapestre, 30 filléres távolsági villamosjeggyel utazhatnak.*

Az új tarifareform *lényegesen egyszerűbb* a mostani tarifarendszernél és *sokkal igazságosabb* is, amennyiben *a hosszabb távolságra utazók nagyobb viteldíjat fizetnek,* viszont a város *belterületén a viteldíj lényegesen csökken.* A város határán kívül lakók villamos-utazására a Beszkár évente tekintélyes összeget fizet rá.

Az új tarifareformnak egyelőre csak *egyetlen nehézségét* látják a város vezetői, még pedig *a kedvezményes munkásjegyek árának megállapítását.* Erről *még folynak* a bizalmas *tanácskozások.*

Értesülésünk szerint *Sipőcz* Jenő főpolgármester, aki *a Beszkár pénzügyi kérdéseiben, mint szanálási főpolgármester, teljes hatáskörrel dönt,* az érdekes új tervet *megvalósíthatónak tartja,* mert véleménye szerint a *főváros közönségének érdekeit* szolgálja.

A közeljövőben a 17-es bizottság elé kerül az új tarifareformtervezet.

Külföldön sok helyen hasonló tarifarendszert léptettek életbe a villamosvasutakon és ott *ez a rendszer bevált.* Az új tarifareform életbeléptetésével egyidejüleg *teljesen elejtenék a rövid viszonylatok tervét,* tehát *megmaradnának a hosszú járatok,* úgyhogy a közönség *nem volna kénytelen sűrűn átszállani,* mint amire pedig a Beszkár rövidrelációs terve kényszerítette volna.

HÁROM FESTŐ

Minden rejtvényben 3 csillagos definició van, melyek egy-egy festő születéshelyét adják. Ez a 18 születéshely egyszerre küldendő be szerdáig (okt. 16) a »Három festő« melléklendő 6 darab »Három festő« cím. Jutalmak: 1 darab 10 pengős.

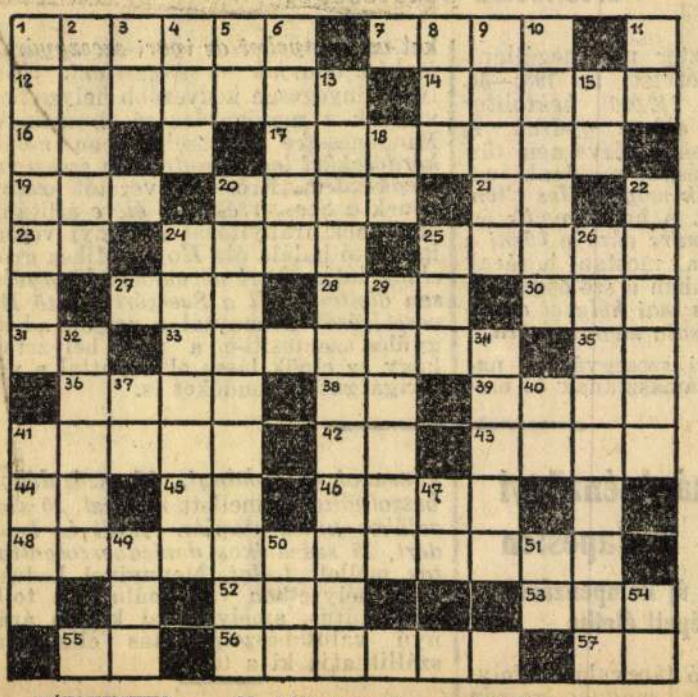

VÍZSZINTES:

1. Bizottsági tag
7. Tisztítóeszköz
12. *Munkácsy Mihály 1844.
14. *Báró Mednyánszky László 1844
16. Rt. — németül
17. Katonatiszt
19. Vissza: modern
20. Tetejére jegyez
21. Némely olaj és terem
23. Alsó mássalhangzói
24. Nem lenn
25. Vissza: egyszerű gép
27. Kikötő
28. Nagy magyar építész
30. Szeszesitalminőségjelzés
31. Ásvány
33. Eredménnyel járó
35. Vallásrövidítés
36. Állati testrész
38. Duó része
39. Dal — idegen nyelven
41. Ilyen mese bolondításra való
42. Jam mássalhangzói
43. Lángeszű magyar hadvezér, államférfi és mérnök
44. Igerag
45. Némely só és lap
46. Pecsét
48. Spanyol tengerifürdő
52. Helyhatározó rag
53. Közteher
55. Jam
56. A »János vitéz« nőalakja
57. Eredet

FÜGGŐLEGES

1. Zománcozott
3. Árnyékos hely
3. Udvarias megszólítás
4. Régi űrmérték
5. Vissza: nyujt
6. Világtenger
8. Kutyája
9. Tető
10. Némely uborka és bor
11. Csapadék
13. *Szinyei-Merse Pál 1845.
15. Vágóeszköz mássalhangzói
18. Azonos betük
20. Gyorsírónak jól kell tudnia
22. A Rajnába ömlik
24. Rendezés
25. Vissza: igekötő
26. Irásba kell foglalni
29. Halogén elemet tartalmazó
32. Régi és használhatatlan
34. Vissza: részeg
37. Vissza: római pénz
40. Vissza: semmiség
41. Félhanggal emelt cé
47. Altona része
49. Szemlél
50. Kanóc
51. Azonos névelők
54. Többesrag

OLIMPIÁSZ

pályázatunkon **10—10 pengőt** nyertek:

1. *Heller* Valéria, Budapest. **2.** *Krausz* Lászlóné, Budapest. **3.** *Weisz* Sándorné, Pestszenterzsébet. **4.** *Szabó* Kálmán, Pusztaszárazbeő.

MEGFEJTÉSEK: 1. vízsz. 17.: ÚSZÁS. 39.: HALMAY. függ. 39.: HAJÓS. **2.** vízszintes 3.: FUCHS. 18.: PILLER: függ. 13.: TERSTYÁNSZKY. 18.: POSTA. 23.: KARDVÍVÁS. **3.** vízsz.: 1.: TORNA. függ. 7.: PELLE. 38.: MEZŐ. **4.** vízsz. 19.: PROKOPP. 46.: HALASSY. függ. 1.: LÖVŐ. SPORT. **5.** vízsz. 52.: BAUER. 56.: ATLETIKA. függ. 5.: SZTANCSICS. **6.** vízsz. 1.: BIRKÓZÁS. BOX. 47.: KOCSIS. 51.: ÉNEKES. függ. 22.: WEISZ.

Nagy István

1873 – 1937

l. Szabad művészet

1948. 320. l.

321. l

a

Közép id. Lauri
[illegible] cirka 600
[illegible] Lauri.
[illegible] id. Lauri
[illegible]

[illegible]

[illegible]

A JANUS PANNONIUS MÚZEUM

meghívja Önt

a Bajai Türr István Múzeum

NAGY ISTVÁN

kiállításának megnyitására

1965. május 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor

Megnyitó beszédet

SOLYMOS EDE

múzeumigazgató mond

Janus Pannonius Múzeum, Káptalan utca 2.

F. k. Romváry Ferenc

65-1974 Pécsi Szikra Nyomda

NAGY ISTVÁN

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPSZABADSÁG
196: CKT 10.

Nagy István időszerűsége

Emlékkiállítás a Nemzeti Galériában

Nagy István emlékkiállítás nyílt a Nemzeti Galériában, Nagy István művészetét tehát újra föl lehet fedezni.

Nem először történik ez e kivételes életművel, jelentőségét már legalább háromszor fölfedezte közvéleményünk. Felismerték hirtelen jött, ritka tehetségét 1923-as pesti gyűjteményes kiállításán először, ráébredtek hatalmas képességeire a harmincas években ismételten, s még nekünk is jutott egy örömteli rádöbbenés közvetlenül a felszabadulás után. De hiába találjuk értő méltatói között Kosztolányi Dezsőtől Lyka Károlyig és Dési Huber Istvánig a leghozzáértőbb szellemeket, miként az évtizedenként ismétlődő újrafelfedezések bizonyítják, művészeti közvéleményünk soha nem őrizte meg jelentőségének tudatát.

Egyebek mellett ez azért is szomorú, mert a Nagy István-i életműben az általános értékeken kívül valóban minden kornak lett volna nagyon is időszerű föl-fedeznivalója. A húszas évek elején kitűnően mutatta a figyelő szemnek, merre keresheti útját a szétzilált, részben jelentéktelenné laposított, részben külföldre üldözött *modern* hazai festészet, a harmincas évek nemzetieskedő gőzében látható eredményekkel bizonyította, milyen a nacionalista sallangoktól mentes *igazi magyar* művészet, s az 1948-as kiállítás a lehető legjobbkor figyelmeztetett az igazi népiség, a valóban *plebejus alkotás* lényegére. Eredménytelenül, szinte mindhárom esetben.

Reméljük, hogy a mostani, ugyancsak indokolt felfedezés (indokolt, mert mai közönségünk éppúgy nem ismeri Nagy István teljes életművét, mintha sose fedezték volna fel), valóban a legutolsó lesz. Talán ezúttal nagyobb gondossággal figyelünk erre a művészetre, amely egyszerre és örökre korszerű is, magyar is, népi is, s festészeti és szellemi kincseivel a piktúránk legnagyobb életművei közé tartozik. Hiszen a világot átfogó, alkotó és emberi hitellel teljes művészetnek mindig vannak aktuális tanulságai, ma is.

A Nemzeti Galéria nagy és igényes emlékkiállításán a megismerés élménye, a képek műélvezése közben minduntalan előtolulnak gondolatok, megfogalmazásra érdemes tanulságok. Ezek közül kettő különösen időszerűnek látszik, mindkettőre Nagy István művészi *szemlélete* hívja fel a figyelmet. Az az *alkotói magatartás*, amelyet minden fölfedezők a legkevésbé ismertek fel, vagy a legtöbbször ismertek félre.

Ma már tudjuk pontosan, mi határozza meg ezt a világlátást; Dési Huber emlékezetes cikke óta illik tudomásul venni, hogy Nagy István képeinek szellemi ereje végtelenül *következetes plebejusságában*, igazi, *filozófiai, etikai és esztétikai értelemben vett népiségében* van. Abban a művészi magatartásban, amely még emberi életmódjánál is fontosabb: hogy állandóan a nép, a parasztság között élt, ezt nemcsak élettörténetéből, közvetlenül szemlélt műveiből is tudjuk. Súlyos, zárt és összefogott alkotásaiból, amelyek mégis annyi gyöngédséget és szépséget gyűjtöttek a tragikus vonások köré. Nagy István úgy látta a tájat, a földet, az állatot, miként a paraszt látta, s úgy látta, láttatta a parasztot is, ahogyan az a maga sorsát.

Vagyis egészen másként, mint néhány, manapság ismét népszerűsített, parasztttémát festő, népi motívumokat felhasználó festő és grafikus a felszabadulás előtt. Művészeti közvéleményünk tájékozatlanabb része (és sajnos néhány szakember is) mostanában hajlamos ismét összetéveszteni a *témaválasztást*, a *motívum* alkalmazását a népi művészettel, a valódi, *tartalmában* plebejus festészettel. Pedig elég egyszer végigmenni ezen a szuggesztív kiállításon (s emlékezni néhány, esetleg éppen itt korábban bemutatott életműre), hogy bizonyossá váljék: mindig, a húszas—harmincas években is egészen mást jelentett falusi témákat ábrázolni, mint paraszti, parasztokkal szövetséges művészetet alkotni. Nagy István képei kemény őszinteséggel olyannak mutatják a parasztságot, amilyen a korban valóban volt: emberséggel és emberi elesettséggel telinek, kétségbeesettnek és fenyegetéssel feszülőnek. Legjobban, legkönnyebben talán az ötödik terem hatalmas portrésorozatán mérheti ezt le a látogató — egész plebejus „ősök galériáját" állította itt össze a *Béresből* és az *Öreg bojtárból*, a *Gyerkőcből* és a *Botos pásztorból* az avatott rendezés —, de nem nehéz ugyanezt a szemléletet fölfedezni a kemény-lírai tájképeken sem.

Milyen messze esik ez a hangulat és ez a gondolatiság attól a harmincas évekbeli képzőművészeti irányzattól, amely hasonló témát választ, de hatásában ellenkező célhoz ér! A festészet, amely a paraszt tragédiájában inkább érdekes sírvavigadást, derűjében anekdotikus egzotikumot lát, a grafika — több ilyen sorozatot láthattunk mostanában —, amely a népi elemeket iparművészeti bravúrral furcsa dísszé alakítja át, csak bagatellizálja megtévesztő módon az emberi, a paraszti kérdéseket. Újra látnunk kellett Nagy István műveit, hogy a harmincas évek olykor talán jó szándékú, de eredményében társadalmilag hatástalan, művészileg múlandó, nemzetieskedő parasztfestészetét még szigorúbb esztétikai mértékkel értékeljük.

Persze nem mindegy, hogyan fedezzük fel a mestert. A nézőben teremről teremre erősödik a felismerés, mennyi férfiú „Nagy Istvánt" ismert az elmúlt 10—15 évben, miközben az igazi Nagy István-műveket nem volt alkalma látni. Voltak, vannak, akik életmódját másolják, mások technikáját, kompozíciós módját, többen fojtott monumentalitásának, zárt keménységének utánzásával igyekeztek „nagyistvánivá" válni. Holott az epigonizmus — nevezzük nevén a dolgokat — önmagán kívül azért is kártékony, mert felhígítja, meghamisítja az örökséget.

Először is kezdjük a formai oldalnál: aki ma a mester *stílusában* dolgozik, eleve elszakadt Nagy István szellemétől. A magános művész nem másolt stílusokat, megteremtette a magáét. Méghozzá páratlanul eredeti, máig korszerű stílusát. A képek nézőinek nem kell hosszan magyarázni, mennyi modern, expresszív és konstruktív eszközt — csupa akkor új vívmányt — kovácsolt képeibe a művész. S az sem szorul bizonyításra, mennyire szemléletéből, szándékaiból alakult ez a modern stílus. Aki ma valóban kapcsolódni kíván Nagy Istvánhoz, nem másolja vonalait és színeit, hanem olyan korszerű művészi avatottsággal rögzíti az életet — esetleg a paraszti életet —, mint hajdan a mester.

Nem éppen *olyannak* ábrázolja tehát, hanem *hasonló belső igazsággal* ábrázolja a mai parasztot. Mert a mai falu és a mai paraszti lét egyáltalán nem azonos azzal, amit Nagy István hajdan átélt és művészi szférába emelt. Az a zárt és kemény, mozdulatlannak, egyszersmind robbanónak érzett légkör, amely a képekből kiizzik, már rég megváltozott. Hogy idillivé vált-e, hogy teljesen megszűnt-e, erről lehet vitatkozni, de hogy a mai, munkaerőhiánnyal küszködő és jövőt építő, városi civilizációt követelő és évszázados maradványokkal vívódó falu érzelmileg, kulturálisan, anyagilag, közegészségügyileg és mindenképpen egészen más, ez vitathatatlan. Aki tehát ma egyszerűen lemásolja a nagy parasztfestő mondanivalóját, éppúgy kényelmes epigon, mint az, aki sötét vonalait és horzsolt színeit utánozgatja. Ez lenne a másik, tartalmi vonatkozású, ugyancsak festészetünknek szánt tanulság a kiállításról.

Volna még jó néhány. Levonhatnánk a korszerűségre vonatkozó konklúziót, amely nem azonos a divattal (Nagy István egy-egy tartalomtól is feszülő szénrajza felületkezelésében, kompozíciójában olyan „modern", hogy a legsterilebb formaproblémákon rágódó széplelkek sem tudják utánozni), beszélhetnénk az „európaiság—magyarság" sokakat görcsösen izgató kérdéséről (Nagy Istvánt mindez elméletben nem érdekelte, csak az élet és a művészet érdekelte, ezért festett messzehatóan egyetemes és döbbenetesen magyar képeket).

De hát így sem lesz alkalmunk a kiállítás élményeiről, a kúpos-súlyos boglyák és szálkástölcséres fák világáról, zöld-fekete hűvösségéről és megszerkesztett melegségéről beszélnünk. Igaz, e benyomásokról szóban sosem lehet hiánytalanul beszámolni, ezúttal különösen nem. Olyan egyívásúan teljes az anyag, hogy nincsenek kiragadható képek, mindegyik kapcsolódik a másikhoz, s különbözik is tőle — *Solymár István* szellemes rendezése nagyon jól érzékelteti ezt —, részletesen beszámolni lehetetlen. A látogató — reméljük, sok igazi felfedezője lesz ennek a különlegesen megragadó gyűjteménynek — úgy is első kézből kapja az élményeket. A méltatásnak marad a mester nagyságának ismételt felismerése és az időszerűségén való töprengés.

Rózsa Gyula

Megjelent a Munka Törvénykönyvének végrehajtási utasítása

A *Magyar Közlöny* 67-es száma közli a Munka Törvénykönyvét és a végrehajtásáról szóló kormányrendeletet.

Ezekhez kapcsolódva, a munkaügyi miniszter több *rendeletet* adott ki a munkaviszonyt, a munkaidőt és pihenőidőt, a munka díjazását érintő kérdésekről, egyes szociális és kulturális juttatásokról, a munkaügyi viták eldöntéséről, egyes átmeneti szabályokról. Ezenkívül megjelent a *SZOT szabályzata* a dolgozók egészségének és testi épségének védelméről.

— A HŐS SZOVJET VÁROSOK ünnepi hetének eseményeként nagyszabású ifjúsági találkozót rendezett vasárnap a hűvösvölgyi Nagyréten a Ganz-MÁVAG és a VIII. kerületi KISZ-bizottsága.

— **Jánossy Lajos** akadémikus a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség elméleti fizikai intézetének meghívására Triesztbe utazott, ahol előadássorozatot tart a relativitáselméletről. Ezt követően a bécsi műegyetemen ad elő az elektrodinamikáról.

— *A KOMMUNISTA című szovjet film bemutatójával hétfőn Varsóban megnyílt a szocialista országok filmfesztiválja, amelyet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából rendeznek. Az október 17-ig tartó fesztiválon hazánk is képviselteti magát.*

— **A Garibaldi utca 7.** szám alatt működik annak a társulásnak az irodája, amelyről vasárnapi számunkban Négy vállalat összefogása elemekből építhető faházak gyártására és értékesítésére cím alatt hibásan adtunk hírt.

— JAPÁN — SZÁZMILLIÓS. Japán lakosainak száma elérte a százmilliót, ezzel népesség tekintetében a hetedik helyen áll a világon.

— **A Gyermekélelmezési Vállalat** korszerű konyháját és éttermét hétfőn nyitották meg a kelenföldi lakótelep új általános iskolájában, ahol naponta 400 gyermeket étkeztetnek.

Elítéltek

Kiállítás a munkaverseny fejlődéséről

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére hétfőn kiállítás nyílt a Láng Gépgyárban, amely bemutatja a szocialista munkaverseny fejlődését, annak eredményeit.
(Kéri Dániel felvétele.)

124 közlekedési baleset a hétvégen

A rendőrségi jelentések *124 közlekedési balesetről* számolnak be; *négy halállal, három életveszélyes sérüléssel végződött.*

A Bács megyei Katymáron *Páncsics József* 43 éves kisiparos háza udvaráról kerékpárjával körültekintés nélkül az úttestre hajtott; egy arra haladó tehergépkocsi elgázolta. Súlyos sérüléseibe a mentőkocsiban belehalt. A szelevényi vasútállomás közelében a sorompó közé került lovas kocsijával *Barta Márton* 58 éves fuvaros és egy tehervonat halálra gázolta. Palotabozsók község határában egy lejtős útszakaszon motorfék nélkül vezette pótkocsis vontatóját *Berecz Imre* 32 éves traktoros; járművével felborult és a helyszínen meghalt. Veszprém külső vasútállomáson *Bodó János* 29 éves MÁV-váltóőrt figyelmetlensége miatt egy személyvonat elgázolta; sérüléseibe a kórházban belehalt.

Két halálos áramütés

A rendőrség halálos áramütések ügyében indított vizsgálatot.

A MÉK Vállalat mózsi telepén villanyszerelés közben végzetes áramütés érte *Weszterbombi József* 24 éves villanyszerelőt, bonyhádi lakost. Medina községben lakásának nyári konyhájában villanyt szerelt *Hencsik János* 55 éves boltvezető, s eközben halálos áramütés érte.

A RÁDIÓ ÉS A TELEVÍZIÓ MAI MŰSORÁBÓL

KOSSUTH RÁDIÓ

8.22: Kórusok. hangszerszólók. **8.50:** A tenger légzése: az árapály. **9.00:** Gyermekrádió. **9.40:** Buday Dénes műveiből. **10.10:** Operarészl. **11.00:** Iskolarádió. **11.35:** Tánczene. **12.15:** Barokk muzsika. **13.03:** A fekete tollú madár. Josep Bogmni elefántcsontparti költő versei. **13.18:** Verbunkosok, magyar nóták. **14.04:** Maria Callas énekel. **14.34:** Reggeli rejtély. Rádiójáték gyermekeknek. **15.15:** Mozart-művek. **15.50:** Pol-beat. **16.04:** Rádióiskola. **17.05:** Tallózás a világsajtóban. **17.20:** Zenekari muzsika. **18.00:** A mi pénzünkből. **18.29:** Könnyűzenei híradó. **19.30:** A Szabó család. **20.00:** Zenés est öt tételben. **21.00:** A Szovjetunió ma. Leningrád. **22.20:** Népdalok. **22.40:** Volkonszkij: Tükrök. Szvit. **23.00:** Könnyűzene. **23.29:** Bartók Béla zongorázik, Szigeti József hegedül, Benny Goddman klarinétozik. **0.10:** Filmzene.

PETŐFI RÁDIÓ

10.00: A schönbrunni merénylet. Hangjáték egy történelmi pillanatról. **10.30:** Fmsz-együttesek vetélkedője. **11.02:** Zenekari muzsika. **11.50:** Utazás közben. Jegyzet. **12.00:** Füst. Vidám zenés műsor a dohányzásról. **12.10:** Falurádió. **13.00:** Kamarazene. **Kettőtől —hatig . . .:** Zenés délután: **14.08:** Népdalfeldolgozások. **14.20:** Könnyűzene. **14.35:** Puccini: Pillangókisasszony. Szerelmi kettős. **14.48:** Ifjúsági Krónika. **15.00:** Tánczene. **15.45:** Leacock elbeszélése. **16.05:** Gulyás László: Első szerelem. **16.20:** Perspektívák . . . Riport. **16.30:** Zenekari muzsika. **17.00:** Csúcsforgalom. **18.10:** Népi zene. **18.30:** A biológusnapok programjából. **18.55:** Ponchielli: Gioconda. Négyfelv. opera. Közben: **21.53:** Mai magyar költők szerelmes verseiből. **22.40:** Tánczene.

URH

18.05: Magnósok, figyelem! **18.50:** Az óegyiptomi zene nyomában. I. **19.35:** Brahms: fisz-moll szonáta. **20.00:** A MÁV Szimfonikusok hangversenye. Kb. **21.00:** Puccini-áriák. **21.21:** Ismerkedjünk a dzsesszmuzsikával. **21.52:** Zágrábi zenei biennale. 1967.

TELEVÍZIÓ

Iskola-tv: **8.05:** Számtan-mértan (ált. isk. V. oszt.). **9.00:** Környezetismeret (ált. isk. II. oszt.) Ismétlések: **13.35:** Számtan-mértan. **14.30:** Környezetismeret. **17.58:** Hírek. **18.05:** Pályaválasztási tanácsadó. **18.35:** Új könyvek. **18.40:** Az atom és az ember (szovjet tudományos kisfilm). **19.10:** Esti mese. **19.20:** A vasfolyó forrásánál (riportfilm). **19.40:** TV Híradó. **20.00:** Színházi jegyzet. **20.10:** Örök harag (a győri Kisfaludy Színház előadása, felvételről). **22.35:** TV Híradó, 2. kiadás.

A budapesti színházak mai műsora

Operaház: Rigoletto (L-bérlet, 1. előadás, 7). **Erkel Színház:** Hunyadi László (Székely Mihály-bérlet, 1. előadás, 7). **Nemzeti színház:** Bíbor por (7). **Katona József Színház:** A csörgősipka (7). **Madách Színház:** A mi kis városunk (7). **Madách Kamaraszínház:** A bolond lány (7). **Vígszínház:** A néma levente (7). **Pesti Színház:** Az idő vasfoga (7). **József Attila Színház:** A kaktusz virága (7). **Thália Színház:** Az Ördög és a Jóisten (7). **Fővárosi Operettszínház:** My fair Lady (7). **Bartók Gyermekszínház** (a Fővárosi Operettszínházban): Az utolsó mohikán (du. 3). **Zeneakadémia:** Alfred Brendel zongoraestje (fél 8). **Vidám Színpad:** Álom az államban (fél 8). **Kis Színpad:** Férjvadász (7). **Állami Bábszínház:** János vitéz (de. 10). **Kamara Varieté:** Helló, Dolcsi! (du. 6, fél 9).

ereskedelmi Vállalat

onnás
onnás autódaruk
Autó Osztályánál
gol u. 13.)
állítás mellett beszerezhetők.

ARU MEGTEKINTHETŐ
ÉS 18. KOZOTT AZ

ARTÁS 1967"

közi Vásár — Petőfi Csarnok.

yszínen, valamint
494—738 telefonszámokon.

1)

Nagy István festő

A század elején indult. Műrészete a legnagyobbakké közé nőt. Erdélyi származású. Bilyongásai során megfordult az régi akadémiákon és a modern műrészet új kiprutjaiban. Nem szatlakozott egyetlen irányzathoz sem.

Szabó Júlia: Magyar rajzműrészet 1890-1919
Bp 1969. Corvina 42. képmelk.

-) Nagy István
testő

Tartalmi mélységben Medvyánszky örököse, a műrészet feladatának értelmezésében Egry József-hez is sok szál fűzi.

Végigvándorolta az egész Magyarországot.

Szabó Júlia: Magyar rajzműrészet 1890-1919
Bp. 1969 Corvina 42. képmell.

Nagy István 1.

Csak fenntartással sorolható az alföldiek közé, nem az Alföld szülötte, csíki székely, néptanító, Párizst, Rómát is megjárta. Egyformán otthonos volt a Gyilkos-tó környéki őserdőségben és a kecskeméti pusztán nagy Fényképház és Baja környékén.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 31. l.

Nagy István 2.

A többi alföldi festő ösztönpiktúrájával szemben az ő világa körülhatárolt, megszerkesztett. Szigorú szerkeszti abroncsba fogja tájait. Parasztfejei: nincs lélekrajz, cselekmény, alakjai a román kori kőszobrokhoz hasonlóan hallgatagok és rusztikusak /Kucsmás parasztfej/.

Németh Lajos: Modern magyar műoészet, Corvina, 1968, 32. l.

Nagy István 3.

A világháború előtt stílusa inkább leíró, a tízes évek végétől egyre inkább szigorú, a lényegre szorítkozó. Lemond az olajról, pasztellkrétát használ, színeit összenonja: fekete, zöld, barna, kék, kidegszínek jellemzik.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 32. l.

Nagy István 4.

Művészete túlmutat az alföldi expressziv realizmusán, valóban a kubisztikus jellegü Nagy Balogh János. Nagy I. a magyar festészet konstruáló, szerkesztő ágának öse. Művészetének továbbvivője Barcsay Jenő.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 32, 1.

Nagy István

Az alföldi festőket – az egyetlen N. I.-t kivéve! – nem a kompozíció szigora, a térviszonylatok, a festői elemek artisztikus uszgyoldása és elrendezése vezetik, hanem az indulat, az önkifejezés elsöprő élménye.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 29. l.

Nagy István

Szüntelenül járta az országot, élve a parasztvándorok életét. /Az alföldi festők életformájára példaként felhozva./

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 28. l.

1) Nagy István
festő

1873-, vagy 1874-ben született. A ukkáró apjának jó barátja volt.

Tanító i diplomája volt, csak ezt megszerezve, kezdett festeni, tanulni.

Tanulmányait a bíki Magánjavak tanulmányi ösztöndíjával kezdte el. Ösztön-

Nagy András:
~~[illegible]~~: Feljegyzések
Kosnak, Kolozsvár 1968. XI. 1749.

2) Nagy István
festő

díjasként került külföldre is. Lenbachot, mestereként emlegette. Likkéró bertokában volt egy festmény – szakállas férfifejet ábrázoló olaj – kb. 50X70 cm, mely 1944-ben tűnt él. Erről a képről N. I. mesélte, hogy Lenbach alaposan átjavította. A képről csak fénykép maradt.

Nagy András
~~[illegible]~~: Feljegyzések ...
Kovacs, Kolozsvár 1968. XI. 1750.

1) Nagy István
festő

„... az ilyen realizmus nem lehet látlelet, lel-
tár, kimsinyes felsorakoztatása a részleteknek.
Gyökereikben kell megfogni a dolgokat, és
azt kell megmutatni, ami szavakban ki nem
fejezhető: a vizuális rettenetet. Ilyen volt Nagy
István műrészete, és ez az ő legnagyobb értéke."
– Sja Dési Huber István. /N. I., a festő. Korunk 1937./
Hans Loew: Nagy István festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958. XVII. 226

3) Nagy István
festő

Életrajzírói:

Sarádyi Miklós: Nagy István. Bp. 1923

Lyka Károly: Nagy István. Bp.

Radocsay Dénes: Emlékezés Nagy Istvánra.
Szépművészet, 1943.

Elekffy Jenő: Nagy István. Magyar Művészet
1949.

Klaus Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 226.

3) Nagy István
festő

1873 márc. 23.-án született Csíkmindszenten, módos családból. Zárkózott gyermek volt. Már gyermekkorában készített szénrajzokat, lerajzolta édesanyját.

Csíkszeredában végezte alsó iskoláit, majd Kolozsváron tanítóképzőt. Földműves szeretett volna lenni.

Tanulóévei alatt is állandóan rajzolt, ~~...~~

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 226-227

4) Nagy István
festő

szénnel. Fekete alapra - feketével.

1892-ben megszerzi tanítói oklevelét s Hromok-
mégybe / Kalocsa közelébe / kerül tanítónak. Ott
is, állandóan rajzol.

Keletj Gusztáv bíztatására s Csík megye Ta-
nulmányi Alapjának támogatásával beirat-
kozik az Országos Mintarajziskolába. Ta-
nára: Székely Bertalan.

Hans Loew: N. S. festészetének kezdete:
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 227.

5) Nagy István
festő

· 1898-ban elvégzi a Mintarajziskola tanárképző tagozatát, majd a müncheni Szépművészeti Akad. előadásait látogatja. Tanárrától, Ludwig Herterich-től széngazdagságot tanul. Hatással van rá Franz von Lenbach érdeklődése a portréfest. iránt. Az Akadémia rideg szekeme München elhagyására készteti.

Hans Loew: N. I. festészetének kezdete
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 227.

6) Nagy István
festő

A Csík megyei Tanulmányi Alap támogatásával beiratkozik a párizsi Julian Akadémiára. Az Akadémiai szellemét itt is rideg-merevnek érzi.

A Louvreba s a Luxembourg palotába jár. Figyeli az egykorú képzőművészeti életet. Megismeri Toulouse-Lautrec, Degas,

Hans Loew: Nagy Istv. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 228

7) Nagy István
festő

Slevogt, Liebermann művészetét. Különösen le-
köti Miket falut ábrázoló művészete.

Rövid római tartózkodás után hazatér
szülőfalujába. Ihivatását a nép életének áb-
rázolásában látja.

A Gyilkos-tó vidékét járja. „Naponta fél ki-
ló kenyér és egy liter tej volt a táplálékom,

Klaus Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 228-229.

8) Nagy István
festő

óvoka pakolópapíros, fehér és fekete kréta volt a poggyászom, de soha életemben nem dolgoztam annyit" – emlékezik a festő. 1500 rajzot készít itt.

Művészi fejlődése első szakaszában – 1903-ban – olajfestményeket készít. / „Napsugaras erdő", Nagy András magángyűjt. Csíkszentkirály; „Fa-

Hans Loew: N. S. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 229

9) Nagy István
festő

Lusi ház udvara" Kovács Irma magángyűj-
tem. (sikszentlélek.) – Színkezelése, fény-ár-
nyék kiegyenlítettsége ebben az időben Székely
Bertalan~~[illegible]~~ tájképfestészetével
rokonítja.

1905-ben festett „Gyilkos-tó" c. képén / Nagy
Miklós magángyűjt. Dunaújváros / szalút

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 229.

10) Nagy István
festő

az eddigi átrázolásmódokal – a természet másolásával. Célja most: a tájban feszülő drámaiságra összpontosítani.

*

Gyergyószentmiklóson telepedik meg. Foglalkoztatja a környékbeli fafeldolgozó üzemekben dolgozó parasztok helyzete. Az ember lesz

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 229-230.

11) Nagy István festő

most művészi érdeklődésének középpontja. Arc képeket fest. Eleinte csak a csalódott tagjait festi, hamarosan azonban az erdélyi falvak egész valóságát átfogja arcképfestészete.

1905-ből ismerjük az „Alvó gyermek" címűt és a „Tanulmányfej" címűt /a Borkor csalód magángyűjt. Dunaújváros/. Székely Bertlans Loew: N. I. festészetének kezdetei Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 230.

12) Nagy István
festő

talan és Fényes Adolf arcképeinek a hatását érezni rajtuk. /Értékelés./

Másolatot készít Mányoki Ádám II. Rákóczi Ferencről készített portréjáról, a képet 1000 koronáért a csíkszeredai törvényszék vásárolja meg.

1908-ban, a csíkszeredai kaszinó kiállítlans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958. XVII. 230

13) Nagy István
festő

tásán jelentkezik műveivel először, nyilvánosan. Ezt a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Körének (MIÉNK) kiállításával egyidejűleg rendezi meg. Érdeklődése a nép közölelmes élete felé fordul s éksen foglal állást társadalmi kérdésekben.
Nagyrészt parasztportrékat, néhány tájké-
Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 230-231.

14) Nagy István
festő

pet seggetlen kompozíciót állítki. /Két tutajos./

Újabb tanulmányútra indul, Németországba. Münchenbe, majd Berlinbe megg.

Berlinben készülnek „Berlini kalauzok" /1911, Tóth István rajztan. magángyűjt. Kolozsván./ ~~[illegible]~~ /c. rajzai Sugyanebben a Korszakban „Kopasz fák" c.

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 231.

15) Nagy István festő.

tájképe.

1912-ben készül „Székely parasit" c. arcképe, amellyel már a kritikai realista módszer felé közeledik. /Berekmeri Sándor magángyűjt. Marosvásárhely/

1914 ben kiállít Marosvásárhelyen, majd Budapesten. Ez év őszén Teplánszki Sándor és Gedő János festőművészekkel ~~ákét ki~~ rendez kiállítást Budapesten. Főképp olaj tájké-

Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei

Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 231.-232

16) Nagy István festő

peket mutat be. kiállított Műveiről a Művészet 1914. évfolyamában írnak / 233. o./

Sok rajzát vásárolja meg a Budapesti Szépművészeti Múzeum és a Székesfővárosi Múzeum.

1916-ban a Könyves Kálmán Képzőművészeti Szalon meghívására ismét kiállításon je-

+ Hans Loew: N. I. festészetének kezdetei Kosunk, Kolozsvár 1958 XVII. 232.

H) Nagy István
festő

lentkezik. Főképp, háborús szolgálatának első évében született műveit állítja ki, köztük néhány tájkép is akad. /„Újonc" 1916. Nagy István magángyűjt., Kolozsvár; Őrszem a lövészárokban" 1916/.

Háborús vázlatkönyvéből az Új Idők c. folyóirat közöl /1916. II. 370-371/ ~~két~~ három hon-

Hans Loew: N. S. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 232-233

18) Nagy István
festő
védarcképet. X

1917-ben néhány napra hazatér a front-
ról, ekkor készíti el arcképeinek egyik leg-
lengőzőbbjét, anyja arcképét. /szén rajz./

Néhány szendélet ismeretes még ebből az i-
dőszakából /„Virágzó bogáncsok" 1917 Nagy
Tibor magángyűjt. Kolozsvár X; „Fogarasi ut=

Hans Loew: N. S. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 233-234.

19) Nagy István
festő
ca" rajz 1917/

E korszakából termésének legjavát archépei teszik. /„Székely parasit" Hans Loew magángyűjt., Kolozsvár./

A háború befejeztével hazatér bíkmindszentre. Számos önarchépet /1. szén és színes kréta, Nicolae Giurgiu magángyűjt. Kolozsvár; 2. pasztell, Aurel Ciupe magángyűjt. Kolozsvár/,

Hans Loew: N. S. festészetének kezdetei
Kornuk, Kolozsvár 1958 XVII. 234.

20) Nagy István
festő

és olaj arcképet fest ekkor. („Gáll Ferencné arcképe" 1919) Özv. Gáll Ferencné magángyűjt. (sikszereda; „Gáll Ferenc arcképe" 1919, ugyanott)

Méltatás.

Hans Loew: N. S. festészetének kezdetei
Korunk, Kolozsvár 1958. XVII. 234.

MŰVÉSZHÁZ. Március végén hármas gyűjteményes kiállítást rendezett a Művészház, még pedig Teplánszky Sándor, Nagy István és Gedő Lipót műveiből. Teplánszky néhány halk tónusú arcképen kívül leginkább városképeket rajzolt és festett s kivált a Nyugat festői régi városaiból szemelgette motivumait. Efajta műveiben egy igen rokonszenves tehetség jelentkezik, akinek finom érzéke van a csöndes utcazúgok, redves toronyfalak, szeszélyes háztető-silhouettek iránt s egy ilyen városkép békés harmóniáját jól tudja interpretálni. Nagy István székely motivumokat dolgozott fel, maga is székely ember előadása szilaj, egészen lírai, szinte együtt él a motivumával, a hangulattal, amint azt havas tájképein legjobban látni lehet. Nem közönséges tehetség, van benne valami eredeti, ősi vonás, még azokon a tanulmányfejein is, amelyeket tétovázóbban festett, mint tájképeit. Itt is sajátos technikája és sajátos koloritja rávallanak az érdekes talentumra. Rajzai kiválóan lendületesek, néhány ilyent a múlt években közölt is tőle a «Művészet». A harmadik kiállító, Gedő Lipót, nagyobbára vázlatos rajzokat mutatott be olyan

Művészet 1914. 233. l.

OTTHON
BÁLINT REZSŐ
FASZTELLJE

3) Nagy István
festő

Későn kötött házasságát – Magyarországon egy vidéki iparos özvegyét vette feleségül. Cikkíró szülőinél a két V. fl. közt külön szobája volt, ahova dolgozni járt. Gyakran járt a Gyilkos tó környékén, Békás és Gyimes környékén. Sokat és gyorsan festett.

Nagy András: Feljegyzések ...
Kosmak, Kolozsvár 1968 XI. 17.50.

4) Nagy István
festő

Az I. V. H. ban, mint közlegény szolgált a fronton igen sok, szénnel rajzolt katona-archépet készített.

Tanítványok nem gyűltek köréje. Magányos ember, magányos festő volt.

Cikkíró birtokában van két életnagyságú ceruzarajz, melyek cikkíró nagyszülé-

Nagy András: Feljegyzések ...
Kosmak, Kolozsvár 1968. XI. 1750

5] Nagy István
festő

it ábrázolják. A rajzok fényképután készültek, kb. 25. éves lehetett akkor a festő.

1925 körül gyűjteményes kiállítása volt Bp.-en.

Nagy András: Feljegyzések...
Kornak, Kolozsvár 1968. XI. 1751.

BALLÓ EDE GYERMEKARCKÉP

dig jellemezte egy szinte fölényes, a nehézségeket könnyen győző rajz, már akkor is, amikor a Benczur-mesteriskola egészen fiatal tagja volt. Ma ez a rajztudás még biztosabb, egyenest a virtouzitás magaslata körül jár. Egyben azonban jellemzőbb is, kevéssel többet kifejező. Főleg oly képein szuverén ebbeli stilusa, amelyek egy-egy természeti jelenséget a maga közvetlenségében, egyszerűen és frappánsan adnak vissza. Ily jellegűeknek nem interieurjeit, csendéleteit, szobába, selymek és bársonyok közé állított aktjait véljük, hanem azokat a levegős, melegebbre hangolt tájképeket, amelyek Szolnok vidékéről valók. Például «A Pityó partján» vagy a «Szolnoki híd».

Nagy István festőművész a Könyves Kálmán termeiben rendezett kiállítást, amelynek megnyitó napja november 4-én volt. Nem igen emlékezünk az utóbbi időkben még egy kiállításra, amelyben a műértő közönséget egy előtte jóformán ismeretlen nevü festő a meglepetéseknek ekkora tárházával fogadta volna. Számunkra is sokban új öröm volt járni Nagy István rajzai és színes tanulmányai közt, úgy éreztük magunkat, mint egy dús, virágzó erdőben — jóllehet régebben láttunk Nagy Istvántól egyet-mást, olykor egy-egy kiállításon rajzot, képet, amelyek azonban mindig mintha nehezen, szinte félve akartak volna a nyilvánosság elé kerülni. Nagy István oly talentum, akiben már majdnem túlsok a magyar szemérmesség. Ahhoz kétségkívül és szerencsére nem ért, helyesebben nem is akart érteni, hogy mint lehet hathatósan kamatoztatni vékonyka tudást, rangon felül szerepelni a napi dicsőség álaranyában. Nagy Istvánt, lelkének strukturáját, művészi természetét egész világ választja el azoktól a fürge élelmesektől, akik matematikai pontossággal adminisztrálják maguk körül a sikert, azoktól a talmi zseniktől, akik terrorral akarják maguk részére hódítani a kritikát, s azoktól is, akik a divatosság kegyeiért mindenre kaphatók. Az ily kötésü ember, mint Nagy István, egész életét dobja a serpenyőbe, amelyen fordul, hogy művész lesz-e vagy sem. Jó, hogy ez így van és volt, mert másként Nagy István alig tartana ott, ahol tart. ennek a következménye, hogy ma, kiállításában valósággal zuhogva csap le a nézőre töves, művészettől ízigvérig átitatott mondanivalóival. Simán és olcsón persze nem ment az, hogy Nagy Istvánnak a közönség, a nagy nyilvánosság előtt hal-

Művészet 1916.

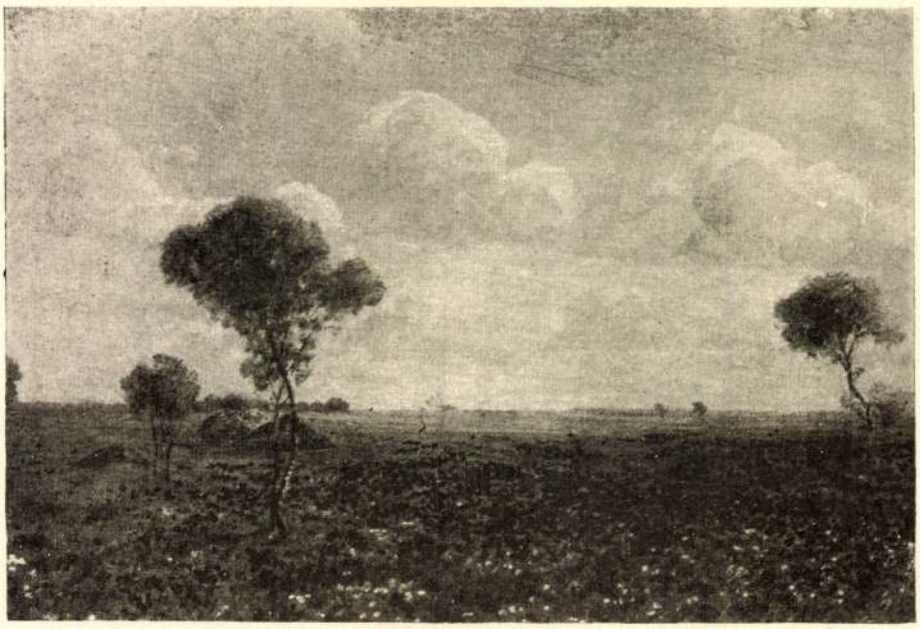

TÖLGYESSY ARTÚR — PIPACSOS RÉT

ványan, sőt ismeretlenül csengő nevét nem lehet többé felejteni, hogy e nevet a Könyves Kálmán szalonjában kiteregetett festői gyüjtemény valósággal bedobta a legjobb tehetségüek, a legkomolyabb márkájú művészek közé. Az ára makacs és hosszantartó mérkőzés volt, amelyet Nagy István önmagával és mesterségével folytatott. A nyomát ott találjuk a stilusán, annak sajátos vonásaiban, egyéni ízében, s ott van ennek a világgal való — nem épen vígságos — harcnak emléke a festő életnézésén is, amely inkább komoly, markáns férfiarcokon akad meg, s színes, napsütéses tájakba is mintha belecsenne valami rejtett borongást.

Nagy István háromszáz rajzot és pasztellt mutatott be, amelyeket tulnyomórészt a háború alatt csinált, mint egy székely honvédgyalogezred katonája, parancsnokának művészetszerető gondoskodása folytán, aki a népfölkelő festőnek módot adott a munkára. Háromszáz rajz, kép, kisebb-nagyobb színes tanulmány ennyi idő alatt valóban nem mindennapi termékenységre, nem szokványos festői vénára vall, ha köztük minden darab művészi megoldásával is annyira érdekkeltő, nem fölösleges ismétlődés, mint Nagy István kollekciójának darabjai. Erdélyi tájakról és emberekről, leginkább katonákról készült tanulmányok, festői vallomások váltakoztak a kiállításon galiciai utak emlékeivel, ahol a művész honvédsipkával a fején járt együtt székely bajtársaival. Bennük egy természetfestőt ismerhetett meg a közönség, aki a szeme elé torlódó jelenségekben a lényegest keresi s közvetlenül, sans phrase adja vissza. Pasztelljei valóban nem feminin jellegüek. A szokott édes pasztell-tónus hiányzik róluk, s rajzai sem elaprózott, gyengéd és cizellált finomságokra épülők. Ehelyett más van jelen s kárpótol bőségesen Nagy István műveiben: erő. Az érzésnek valami áradó, magyar heve, fajtájának, a góbéknak férfias, kemény, paraszti ereje. Nagy István kiállítása az erdélyi menekültek és károsultak segítését szolgálta.

*

November 15-én nyilt meg a Könyves Kálmán termeiben Kóber Leó kiállítása, amelynek a festő, aki mint honvéd tiszt — m. kir. népf. főhadnagy — szolgál a háború kezdete óta, «Jegyzetek és megjegyzések a háborúról» címet adta. A kiállítás anyaga ennek megfelelően két részre oszlott. Az egyikben a művész emlékei öltöttek testet, amelyeket galiciai utakon szerzett, dokumentumok kerültek elénk. Itt egyaránt találtunk oly műveket, amelyek a naturalista szemlélődés termékei, sokszor bizonyos genre-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 OKT 28.
MAGYAR NEMZET

1021

Péntek, 1966. október 28.

Az alföldi festészet

Kiállítás a székesfehérvári Csók Képtárban

A szecesszió évtizedének művészete és a *Nyolcak, aktivisták* köre, majd egy *szoborkiállítás* után most az alföldi festészetre került sor abban az áttekintésben, amivel a fehérvári múzeum a modern magyar művészetet számunkra bemutatja. Ezek a tárlatok fontos fejezeteket foglalnak össze, de a hatás természetesen még nem mindig egyforma. A szecessziót úgyszólván rehabilitálni kellett, a Nyolcak és aktivisták kissé szétforgácsolódott örökségét szintén a reveláció erejével ható gyűjteménnyel lehetett jogaiba visszahelyezni — az alföldi festészettel azonban nem ez a helyzet, itt nem történtek félreértések, és nem kallódtak kiállítatlanul a művek. Az alföldi festészet egésze már évtizedek óta olyan szerepl̈je képzőművészeti életünknek, amely egy-egy kiemelkedőbb produkció vagy áramlat hátterében állandóan a színen maradt, állandóan a szemünk előtt volt. Az alföldi festészetből emelkedett ki *Nagy* István művészete, annak izmosabb, nagyobbra nőtt »bátyja«, Derkovits és Dési-Huber, és az alföldi örökséget fejlesztik tovább a mai vásárhelyiek is. E tárlaton tulajdonképpen csak az történt, hogy ezt a többnyire háttérben álló, változatos összetételű művészetet önmagában is megismerhettük.

Az alföldi festészet Szolnoktól Kecskeméten át Szentesig és Vásárhelyig más-más hangokon szólalt meg, és más felfogást képviselt a századfordulón dolgozó *Fényes* Adolf, mint az alföldre csak időnként kiránduló *Vaszary* János, vagy a tájba és az alföldi emberek világába szinte beleveszők *Koszta* és *Tornyai*. Az alföldi festészet fogalma így elsősorban tematikus tartalmú fogalom, de az alföldet festő sokféle művész évtizedek alatt mégis olyan gyűjtőmedencét hozott létre, ahol a külsőséges motívumokon túl valami más és mélyebb *magatartásforma* is kikristályosodhatott.

Az iskola alapjait az osztrák August von *Pettenkofen* vetette meg, akinek részletes megfigyeléseket tartalmazó zsánerképei és szolnoki vásárjelenetei hamarosan a magyar művészek figyelmét is az alföldre irányították. Az elsők — a múlt század hetvenes éveiben dolgozók — azonban még igen távol álltak attól, amit ma alföldi művészetnek ismerünk. *Betyár-* és *parasztzsánereket* festettek, ma már meglehetősen érdekteleennek tűnő akadémikus modorban. Csak *Fényes* Adolf *szegényember-sorosata* lépett ki végleg ebből a tulajdonképpen nagyon városi festészetből, hogy a plain-air festészet közvetlenségét a komorabb tónusú és tematikusan is karakteresebb típusalkotás felé terelje. A kétféle felfogás, a felszínesebb *zsáner* és a mélyebb és valóságosabb *típus* később is tovább élt, s az alföldi festészet ár-apály ingadozásainak, belső küzdelmeinek a legbiztosabb mutatója lett.

A tradicionálisabb zsánerfestészetbe később maga Fényes is vissza-vissza hullott meseszerű tájaival, biblikus vagy történelmi hangulatú idilljeivel. A későbbi évtizedekben talán *Rudnay* Gyula történelmi életképei, apró kosztümös figurákat, kuruc lovasokat és magyaros ruhájúpártájú hölgyeket mozgató kompozícióí képviselték legpregnánsabban ezt a könnyebben járható utat. Ezeken a képeken az alföld színvilágából csak kulisszák maradtak, az alföldi emberek életéből csak meghamisított történelmi illusztrációk. Mélyebb és az alföld világát komolyabban átélő művészeknek kellett jönni ahhoz, hogy a kulisszák mögül előbukkanjon a kevésbé tetszetős, de drámaibb igazság.

Tornyai egész pályafutása tulajdonképpen nem más, mint a zsánerből elinduló és az expresszív jelekig eljutó *igazságkeresés* kálváriája. Küzdelme annál hitelesebb és megrázóbb, mert ő maga iskolázottsága és szándékai szerint inkább a Munkácsytól örökölt zsánerfestészet felé hajlott, és innen csak tehetsége, és a valóságos anyaggal birkózó vásárhelyi esztendők terelték a kis kompozíciók szuggesztív kopársága vagy a *Juss-hoz készült vázlatok* kavargó formái felé.

Sokkal egyöntetűbb és magabiztosabb *Koszta*, aki már eleve úgy indult a végső kompozíciók felé, hogy azon csak a típus — akár az önkívületben égő színek tipikus karaktere — váljék észrevehetővé. Azt az expresszív erőt, amit Tornyai egy-egy életképszerű indítású gémeskútba, kivert cigánylóba sűrített, Koszta csak néhány kukoricaszárba, emberi mozdulatba, vagy ég- és föld-darabba vetítve festette meg, mégis ezek a képek túlnőni látszanak a kereteken, s olyan feszültség izzik bennük, ami sejtetni tudja a töredékformák mögött elterülő egész világot. Ez a többet elhallgató, mint kimondó, és inkább áttételes eszközökkel dolgozó szófukar expresszivitás vált az alföldi festészet igazi karakterévé, ez bizonyult leginkább harmonikusnak azzal a darab földdel, amelyen mély sötétség és villogó, lázadó tüzek pótolták az árnyalt emberi beszédet.

Lehet-e az ilyen talajon született, a világtól tulajdonképpen elzárt és az európai fejlődéssel lépést tartó eszközökből »kirekesztett« festészet is egyetemes jelentőségű? Van-e akkora ez a világ, ami betölthet egy teljesértékű életművet is? Ezekre a kérdésekre *Nagy* István művészete adott igenlő választ. Ő már túlmutat a szűkebb alföldi festészeten is, területileg is messzebb jutott, a sokszor szinte lakatlan hegyek, a csak kevesek által ismert havasok közé. Igen, ez már szűz terület volt, műfajilag is öntörvényű, mással össze nem téveszthető világ, ahol az életképszerűség és a felszínesebb érdeklődés veszélye soha nem kísértett. A tájak, alakok jelzésszerűen összevont motívumain intellektuális erő tör át; Nagy István képei ezért hatnak hamis pátosz nélkül is merésznek, ezért tud vádolni, ezért tud akár mesélni is, de nem a zsáner nyelvén.

Nagy István a Watteau-féle XVIII. századi festészet muzsikálisan áttört formáival éppúgy rokon, mint Derkovits könyörtelen tekintetével, vagy Egry kristályos fényű természetlátásával. Kemény és zizegően fekete vonalhálóval átszőtt képei a csúcspontját jelentik annak a fejlődésnek, ami Fényes képein a zsánerés a típusalkotás közötti harccal kezdődött. Ő az a művész, aki az alföldi festészet szélesebb »háttérfüggönyétől« egészen előre, az egyetemes fényű reflektorok közelébe lépett, és így világképe s benne festői eszközei is, leginkább lehetnek példamutatók az alföldiek örökségét kamatoztató mai művészek számára.

Perneczky Géza

A Keresztyén Békekonferencia határozata:

Az USA vietnami int... az ENSZ alapokmá... durva megsér...

Dr. Bartha Tibor püspök nyilatkozata a s...

A *Keresztyén Békekonferencia* Szófiában tartotta a mozgalom legszélesebb körű vezető testületének, a *tanácsadó bizottságnak* ülését. (Az előző évben ez a bizottság Budapesten ülésezett.) Valamennyi világrész egyházainak képviseletében *harminc országból mintegy 150 keresztyén személyiség* vett részt a tanácskozáson. A nemzetközi egyházi szervezetek — mint az *Egyházak Világtanácsa* és a *Lutheránus Világszövetség* — megfigyelőkkel képviseltették magukat. A magyar protestáns egyházak tizenkét tagú delegációjában jelen volt dr. *Káldy* Zoltán evangélikus és dr. *Bakos* Lajos református püspök is.

A tanácskozásról és az ott hozott fontos határozatról a küldöttség vezetője, dr. *Bartha* Tibor református püspök a következőket mondta a *Magyar Nemzet* munkatársának:

— A tanácskozásokat mindenekelőtt az határozta meg, hogy az amerikai agresszió Vietnamban tragikus méreteket öltött és azzal a veszéllyel fenyeget, hogy a harmadik világháború küszöbére sodorja az emberiséget. Ebben a helyzetben céljának és feladatának megfelelően foglalt állást a Keresztyén Békekonferencia mozgalma. Alapos helyzetelemzés után — a tények ismeretében, amihez nagymértékben hozzájárult a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front képviselőjének felszólalása és aktív részvétele a vitában — olyan határozatot hozott a tanácskozás — éspedig *egyhangúan* —, amely minden bizonnyal nagy visszhangot vált majd ki az egyházak körében szerte a világon. Feladatunknak tekintjük, hogy felrázzuk az egész keresztyén világot és különösképpen az amerikai keresztyéneknek segítséget nyújtsunk ahhoz, hogy gyülekezeteikben és az amerikai közvéleményben feltárják a tényeket és közönyösségükből felrázzák az amerikai népnek a tényeket helytelenül ismerő rétegeit. Láttassák be velük, hogy az agressziós háború, amelyet kormányuk Vietnamban visel, szemben áll az amerikai nép nemes eszményeivel és szép hagyományaival.

— A vietnami kérdésben hozott határozat rámutat arra, hogy *az USA intervenciós háborúja az ENSZ alapokmányának legdurvább megsértése* és ellentmond a nemzetközi jognak, az alapvető emberi jogoknak. Hangsúlyozza a határozat, hogy a Johnson-kormány úgynevezett békekezdeményezései hitelképtelenek, mert mindig a katonai akciók fokozása követi őket. A szófiai ülés *követelte a Vietnami Demokratikus Köztársaság elleni bombatámadások azonnali beszüntetését, az amerikai intervenciós csapatok azonnali kivonását Dél-Vietnamból és élesen elítélte a vietnami agresszióban alkalmazott kémia... fegyvereket.*

— A határozat felhívja a keresztyéneket az egész világon, hogy *vállaljanak teljes szolidaritást* a vietnami néppel igazságos harcában. A határozat kimondja, hogy *a dél-vietnami lakosság törvényes képviselője a Nemzeti Felszabadítási Front*, vissza kell térni az 1954-es genfi egyezmények végrehajtásához, sőt követeli: az Egyesült Államok ismerje el; hogy az agressziós háború következményeiért kártérítéssel tartozik a vietnami népnek.

— Az egyhangúan hozott határozatot különösen értékessé teszi az, hogy a szófiai ülésen

Moszkvics, Warszawa, Volga gépkocsikhoz
CSOMAGTARTÓKAT
ELADUNK

Kis mennyiségre való tekintettel a jelentkezési sorrend betartásával, magángépkocsi tulajdo...

Sok hallgatót v... a nyolc ny...

A TIT nyári egyetemek országos intéző bizottsága csütörtökön a Kossuth Klubban tartott ülésén összegezte az 1966. évi nyári egyetemek tapasztalatait és előterjesztette az 1967. évi programot.

Ortutay Gyula akadémikus, a TIT országos elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd *Ladányi* Mihályné titkár tartotta meg a beszámolót.

Hazánkban *nyolc városban* működik nyári egyetem. 1966 nyarán összesen *1015 hallgatójuk* volt. A 67 magyar részvevőn kívül 908-an érkeztek a szocialista országokból, 49-en a nyugati államokból. A különböző országokból származó hallgatók között rövid idő alatt *sikerült megteremteni a baráti kapcsolatokat.*

A tudományos ismeretterjesztő előadások tematikai tervezése nem okozott különösebb gondot, valamennyi nyári egyetem vezetősége megkapta a helyi főiskola segítségét. Az egyes szakterületek kérdéseinek megismertetésében a hazai kutatások legújabb eredményeire támaszkodtak, külföldi előadók meghívásával pedig *nemzetközi összehasonlításra is alkalom nyílt.*

Gondot okozott, éppen a hallgatóság nemzetiségi megoszlása miatt, a *nyelvkérdés.* A tolmácsok tevékenysége nagyon fontos volt a nyári egyetemeken, annál is inkább, mert *csak négy helyen áll rendelkezésre megfelelő tolmácsberendezés.* A hallgatók körében végzett vizsgálat eredménye indokolttá teszi, hogy a jövőben a nyári egyetemek programjában nagyobb hangsúllyal szerepeljen *a magyar nyelvtanulás lehetősége is.*

Velencei-tavi mérle...

Az elmúlt nyár újabban is igazolta, hogy a Velencei-tó iránt rohamosan növekszik az érdeklődés. A Velencei-tavi Intéző Bizottság elkészítette a tó partjain lebonyolódott üdülési forgalom mérlegét, amelyből kiderül, hogy a déli parton, tehát Agárdon, Gárdonyban, Gárdony-fürdőn és Velencén megközelítően *háromszázezren* fordultak meg.

Növekedett a kempingek látogatottsága is. Az agárdi és

1021

KÉT EMLÉKKIÁLLÍTÁSRÓL

NAGY ISTVÁN

Elfogult és meddő viták kérdése, hogy „ki a nagyobb?" a művészettörténet alakjai közül. Mindegyik olyan amilyen, azonkívül nekem nagyobb, neked kisebb. Aki 1967 októberében Nagy István kiállításának emlékképével körbe látogatta Nyugat-Európa éppen aktuális képzőművészeti bemutatóit, annak azért furcsán álltak elébe az arányok. Minden, századunkkal foglalkozó lexikonban, szakkönyvben bő méltatás szól például André *Derain*-ról (1880—1954). A londoni Akadémiában rendezett reprezentatív emlékkiállítása és a vele kortárs, itthon is alig ismert *Nagy* István (1873—1937) munkássága, a kettő sorsa, „utóélete" mégis összevetésre kínálkozó, és igen elgondolkodtató. Sok-sok évtized szükséges még a valóságos, igazságos egyetemes értékrend kialakulásához, ha egyáltalán ilyesmire valaha is számítani lehet.

Nem szabad túlbecsülnünk javainkat, de legalább mi magunknak tudnunk kell róluk. Nagy István életműve pedig megérdemli, hogy kincseink között tartsuk számon.

Ha valamelyik külföldi múzeum olyan századunkbeli mester bemutatását kérné, ki jellegzetesen képviseli művészetünk sajátos arcát, akkor gondolhatnánk elsőként is reá.

A harminc esztendeje elhunyt hányatott sorsú művész szegényen és szerényen olyan művet hagyott ránk szétszóródva, amely a fehér izzás hőfokán jött létre, s magába olvasztotta, amit a hazai elődök elértek, a világból a kor legmodernebb megismerési formáit, népünk, nemzetünk elfelejtett rétegekbe nyúló kifejezési karakterjegyeit A magyar népművészet kép-, forma- és színbeli ritmusa, balladák, virágénekek szóképeinek magva, a magyar népzene őstörvényei, ugyanakkor a sosem sikerült, elnyomhatatlan népforradalom lelke van együtt megújult alakban Nagy István alkotásaiban, korának csúcsaival hasonló magasságban, s egybehangzóan, s mégis tömény eredeti módon. Vele képzőművészetünk bejárta Kodály és Bartók útját — reá találó a sokszor alkalmazott hasonlítás —, véglegeset, időállót, kereken befejezett csodálatos életművet alkotott, de egyben nyelvet is, magyar képzőművészeti nyelvet, melyben a hazai jelleg egyet jelent a tiszta humánummal.

Megdöbbentően biztos alkotó ösztönök vezették. Egész munkásságában egyetlen elbeszélő, jelenetező vagy zsáner kompozíciót sem találunk: ő már mindent el tudott mondani egy arccal, egy fasorral, egy székely faházzal. S ahogy elmondta: teljes képi valóság, „kikerülhetetlen", megrendítő erejű.

Pálya minden pontján születtek remekművei. Fiatalon nagy példákkal találkozott külföldi tanulmányútjain, de csak magatartást tanult tőlük, önégető igényt, a többit — a mit és hogyant — maga teremtette, fokról fokra magasabbra hágva. Legelvontabb kompozícióiba is bele tudta sűríteni a világot és önmagát bomlott egyensúly nélkül, semmiről le nem mondott olyan időkben, mikor már a legjobbak is többnyire csak kiutakat kerestek, vágyak, álmok, feledtető játékok, szívós kísérletsorok kiútjait.

Nagy Istvánt kiváló íróink, művészeink, kritikusaink mindig sokra értékelték. A hazai köztudat azonban alig fordult feléje, hiszen mikor is volt képzőművészeti köztudatunk? Pazarló kis nép a miénk, históriája fonalán egymás kezét fogják a magukra hagyott nagyszerű alkotók. Mégsem hiába világítottak rá Nagy Istvánra az elődök. Halála után három évtizeddel talán sikerül el nem alvó fényt gyújtani életműve előtt.

SOLYMÁR ISTVÁN

ték. Bár a fordulat éve utáni időben játszódik, a rendező — Wiedermann Károly — nem a történelmi körülményeket emeli ki, bár a bevezető képsorok elsősorban arra utalnak, hanem a nyomozás izgalmára, logikai, pszichológiai összefüggéseire helyezi a hangsúlyt. Így válik a gyilkosságot a disszidálási kísérlettel és azt leleplező tevékenységgel összekapcsoló történet rejtetten, de érthetően, komoly mondanivalót sugárzó feldolgozássá. Ez a mondanivaló teszi indokolttá bemutatását, ez teszi jogossá a műfaj létezését, s ha figyelembe vesszük, hogy a krimire éhes közönség igényét is kielégíti, akkor még örülhetünk is neki. Mert igaz ugyan, hogy ebben a filmben fölöslegesen senki sem hal meg, s nem látunk csobogó vérpatakokat, feszülő izmú verekedőket, de okos nyomozást, izgalmat annál többet.

A szereplőgárda majdnem személytelenül, fegyelmezetten vetette alá magát a rendező gondolatainak, elképzelésének. Illés György képei az izgalmat fokozó fénnyel való okos gazdálkodás jegyében fogantak, kifejezően, meggyőzően.

PLATONOV SZERELMEI

Nem vitatjuk, hogy a tv-játék önálló műfaj. Nem vitatjuk, mert tudjuk, hogy a technikai lehetőségekben, a közönségnek és az „előadók"-nak egymáshoz való viszonyában, az „előadások"-on részt vevő nézők műélvezetének egyidejűségében, illetve különböző idejűségében, a közönség számszerű nagyságában stb., stb. — nagymértékben különbözik a filmtől és a színháztól. De arról sem vitatkozunk, hogy a filmnek, mint önálló műfajnak a kialakulásában a technika fejlődésével együtt jelentős szerepe van az irodalomnak is. S ha annyit megengedünk magunknak, hogy — miközben még egyszer elismerjük a tv-játéknak, egyáltalán valamiféle pontosan meg nem határozható tv-műfajnak a jogosságát, önállóságát — a tv-játékot a filmművészet kialakulására, felnőtté érésére építjük, akkor azt is megtehetjük, hogy ezt a műfajt egy olyan eredőnek tekintsük, amelynek összetevői a film, a színház és az irodalom. Plusz még valami: adekvát tv-műfaji sajátosság. S ha egy — most már — önállósult tv-játékban irodalmi anyagot látunk megelevenedni, akkor egészen konkrétan boncolgathatjuk és elemezhetjük a két műfaj erősségeit és gyengéit. Ráadásul különösen akkor derül fel arcunk, ha a tv-ben egy-egy klasszikus író valamelyik ismert művének legalább közepes feldolgozását látjuk, mert — s ezt minden vállveregetés nélkül tesszük — örülünk annak, hogy a nézők tömegei is kénytelen-kelletlen belekóstolnak a klasszikus irodalom ízes gyümölcseibe. De külön örülünk annak, ha egy klasszikus író ismeretlen művét látjuk, hiszen egy újabb élménnyel leszünk gazdagabbak. Decemberben Csehov — korábban cím nélküli — drámájából feldolgozott játékot mutatott be a televízió, igényes rendezésben, jól válogatott szereplőkkel.

A XIX. század halk szavú, de annál jobban figyelő orosz realista írója ebben a fiatalkori művében is hű képet fest a vidéki élet rothadtságáról, a viszonyok embertelenségéről. Kitűnő karaktereket rajzol. Horváth Jenő rendezésében éppen ezek a jellemek azok a biztos pontok, akikre irányulhat a fény, akik körül forroghatnak a kamerák. A mulatozó Oroszország, bacchanáliát ülő, dorbézoló vidéki intelligenciája mintha haláltáncát járná. A vizualitásnak itt bizonyára nagyobb hatása van, mélyebb kifejező ereje, mint a leírt szónak. A legfeljebb kistotálokat készítő operatőr kamerája sorra megpihen a társaság tagjain: az akaratgyenge, a konvenciókat betartani nem tudó és nem akaró tanítón, a célt tévesztett, jobb sorsra érdemes orvoson, a talán egyetlen erkölcsös, de annál naivabb Porfirij Glagoljeven — Kovács Károly kitűnő alakítása — s a szerelemre éhes asszonyokon. A tv-játék rendezője tehát a többnyire premier plánokban látható jellemeken keresztül közelítette meg a századvég orosz társadalmának bemutatását. Tegyük hozzá: sikerrel.

Darvas Iván játéka legjobb tv-alakításait is túlszárnyalta. Mintha rejtett tartalékai lennének az orosz irodalom alakjainak kitűnő megjelenítésére. Pedig a többnyire részeg főhős megformálása nehéz feladat elé állította. Bara Margit a méltóságát őrző, de nőiességét sem takaró özvegy szerepében találóan jelenítette meg a tábornokné figuráját. Tehetsége, szépsége is indokolta, hogy megkapja ezt a szerepet.

Torday Teri, Drahota Andrea és Szemes Mari inkább csak szorgalmas iparosmunkát végzett a két főszereplő árnyékában. Szirtes Ádám játéka nem tudta hihetővé tenni a vadőr oroszságát. Horváth Jenő rendező mindvégig következetes maradt Csehov szelleméhez, mintha időnként azonban túlkomponálta volna egy-egy jelenet beállítását. Egészében azonban egy jól sikerült tv-játékot láthattunk, az író szelleméhez hűen, de más kifejezőeszközökkel.

CS. FARKAS ISTVÁN

M.I.K.

Nagy István „festő"

nevét a nagbányaiak és az arti-
visták körök lepergett húsz esztendő leg-
jobbjai körök emeliti a szerző, „akik mint
stafétabotot adták át egymásnak a teljes-
ség és meg nem alkuvás igényet..."

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos
Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina

41. old.

M.D.K.

Nagy István, festő

„az alföldiek... körül csak ő volt, aki maradéktalanul érte el a provincializmustól mentes művészet szféráit és a falu archaikus életében való elmerülése akadéktalanul töltődött meg a falunál tágabb horizontu valósággal."

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos, Bev. és összeáll. Perneczky Géza, Bp. 1967. Corvina

44. old.

+ 49. "

Nagy István.
székely festő.

Pesti Napló,
1927. febr. 13.

P. N. 1927 február 13

Nagy István képei a Nemzeti Szalonban

Ezelőtt négy évvel, ötvenesztendős korában rendezte első gyüjteményes kiállítását *Nagy István*. Ez az őserejű és közvetlen lirájú székely festő már akkor magában álló, elskatulyázhatatlan tehetségnek mutatkozott. Minden forradalmi újítástól menten, volt benne valami a *Gauguinek* és *Van Goghok* ösztönösen lényeget kereső, tudatosan primitív természetszemléletéből. De előadásmódja sehol se törte át a konzervativizmus határait. A nyers nagy formák inkább grafikus, mint festői kifejezése érdekelte elsősorban, figurálisban és tájképben egyaránt. Ahogy *Lyka* Károly jellemzően mondta róla: még a pasztellkrétás puhasága is kővé keményedett csuklóból papírra vésett vonalaiban. Brutálisan odavetett fehér és fekete foltjai között szinte elveszett a tónusok árnyalati finomsága. A magyar tájak lelke paraszti egyszerűséggel élt rajzaiban és pasztelljeiben s az utóbbiaknak komor, borongó színskálája Arany-jánosi tömörséggel fejezte ki alkotójuk legmélyebb érzését: a drámai ünnepélyességü magyar bánatot.

Most, hogy másodszor sorakoznak fel képei a *Nemzeti Szalón* termeiben, megismert és méltányolt kvalitásairól alkotot véleményünk alig módosul, az új kiállítás nyomán. Nagy István ma is az, aki volt: stílusoktól független, maga útjait járó, áhitatos természetimádó, par excellence grafikus hajlandóságú, spontán kifejezőerejü művész. Csupa egyszerűség és közvetlenség. Erdélyi, túladunai és alföldi tájai markáns vonalakba fogottan, az alkonyati színek enyhe tompítottságában, a talajjáték minden jellemző hullámát megéreztetve árasztják a néző felé szuggesztív hangulatukat. Palettáján még mindig sok a tört szín. A tompa barnák, zöldek, ibolyák és kékes-szürkék egyre mélyebb és mélyebb zengésü akkordokba hangolódnak, de a négy év előtti sötét monotóniához képest mégis derülést, megvilágosodást jelentenek. Kedvenc motívumai — a kopár fák és lankás domboldalak — csodálatos frisseséggel és közvetlenséggel hatnak. Nemes, férfias melancholia zenél boglyás, falusi házak, egy-egy figurát szervesen körülzáró tájrészleteiben, sohase finom, de mindig erőteljes csendéleteiben. Alakos képei *(Nevető fiú, Fák alatt, Lilaruhás nő, Két leány, Parasztleány, Édesanyám)* pedig komponálókészségének biztos fejlődéséről tanuskodnak. Van néhány krétarajza, amelyen expanzív erővel fűlik, forr a drámaiság.

Nagy István második kiállítása, amely vasárnap nyílik meg, méltó az elsőhöz. Komoly, elmélyült értékek megnyilatkozása. A müértők kis körének igazi gyönyörüség.

K. A.

uralkodásról, mert a hadsereg kifogásolta, hogy ő mint Brazilia császára egyúttal portugál uralkodó is lehessen. Pedrot leánya, *Maria da Gloria* követte, akit azután öccse, *Don Miguel* forradalmi seregek élén távolított el. Így kezdődött a portugál belháborúk örökös korszaka s ettőlkezdve az ország két pártra oszlott: a *regeneradores* és a *progressi* csoportokra, vagyis a konzervatívokra és a haladókra. *Gloria del Maria* Ferdinánd kóburgi hercegnek lett a felesége, a *Kóburg-Kohárvak* közül és utódai azután ide-oda ügyeskedtek a két portugál párt örökös versengése között. Ha az alkotmányjogászok szerint az országok vezetésében helves a pártok váltógazdasága, akkor Portugália valóban kiélvezte ezt a váltógazdaságot, mert *a konzervatívok és a haladók a leakülönbözőbb eszközökkel olyan gyakran buktatták meg egymást, hogy szinte alig volt olyan három esztendő Portugália történetében, amely alatt ugyanaz a párt állott volna a kormányzás élén.*

A válságok hazája

Mi volt ennek az oka és miben rejlik ma is az oka Portugália örökös válságainak? *Lisszabon* és *Porto* az Atlanti-óceán legjobb tengeri kikötői akár Nyugat-Afrika, akár Dél-Amerika számára. Hosszú évszázadokon keresztül Portugália tengeri nagyhatalom volt és a portugál nép e nagyhatalmi sikerek minden örömét él-

NAGY ISTVÁN /1873-1937/ 1.

Nagy István munkássága egyrészt összefoglalását adja az addigi eredményeknek-Munkácsytol Mednyánszkyn keresztül egyenes ut vezet hozzá-másrészt kiindulópont,forrás,amelyből az utána következő festőnemzedéket számos tagja meritett.Székely parasztgazda fia;Erdélyben született,egy Csik megyei apró falucskában.

Pap Gábor:Nagy Balogh-Nagy István-Tornyai Bp.1965.29 l. 18 képmell. Az én mizeumom lo.

mielőtt a művészpályára lépett volna,rövid ideig népiskolai tanitóként működött,félrevonuló te rmészete hosszu ideig visszatartotta attól,hogy nyiltan hivatásául merje vállalni a festőművészetet. A pesti mintarajziskola elvégzée után münchenben, majd Párizsban folytatta tanulmányai.Külföldi tartózkodása során megismerte a századforduló körüli művészeti mozgalmakat.

Pap Gábor:Nagy Balogh-Nagy István-Tornyai Bp.1965. 9 l. 18 képmell. Az én múzeumom 10.

NAGY ISTVÁN/1873-1937/ 3.

Nagy István egészen egyéni modszert talált önmüvelésére és képzésére,Nemtelepedett le valamely meghatározott helyen;állandó mütermet,de még lakást sem tartott.Mint a középkori vándor énekmondok végigkoborolta az országot,s festette izlés szerint az mebereket,tájakat.Élete végén a legmely ebb nyomor jutott osztályrészéül.

Pap Gábor:Nagy Balogh-Nagy István-Tornyai
Bp.1965.[illegible] l. 18 képmell. Az én mizeumom lc.

féli-meddig elfeledve élte le élete utolsó éveit Baján. Munkásságának javarésze szénrajz és pasztell. A gyors munka nem járt együtt felszines látvány-utánzással. Ellenkezőleg érett szénrajzai müvészit tömöritésüek. Eg etlen igazi ösztönzője a népmüvészet volt. Az érettkori Nagy I. müvek egyik legszebb darabja a Kaszáló, ezt a témát többször is megfestette.

Pap Gábor: Nagy Balogh-Nagy Istv.-Tornyai Bp. 1965. 29 l. 18 képmell. Az én muzeumom lo.

PÁSZTORTŰZ

TRANSZILVÁN IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

FŐSZERKESZTŐ:
REMÉNYIK SÁNDOR

SZERKESZTI:
CSÁSZÁR KÁROLY

XXIII. évf. — 4. sz. 1937. február 28.

Nemzeti létünk kérdései

Az irodalmi műízlés társadalmi jelentősége

Irta: **Tavaszy Sándor**

Sok nemzeti fogyatkozásunk között egyike a fájdalmasabbaknak az irodalmi műízlés hiánya. Első hallásra ez az ítéletünk úgy hangzik, mintha légüres térben, távol a valós élet szükségeitől, alkottuk volna meg. Pedig az irodalmi műízlés hiányából súlyos létbevágó következmények folynak. Igy pl. ennek a következménye a hibás irodalmi értékelés ténye. Az a tény, hogy még műveltjeinknek is tekintélyes része az irodalmat még mindig csak kellemes, szórakoztató, időtöltő eszköznek tekinti. Még mindig nem tudja az irodalmat úgy venni, mint a léleknek nélkülözhetetlen táplálékát. Az irodalommal szemben való eme kétféle viselkedés és az irodalom eme kétféle értékelése olyan visszahatással van a lélekre, hogy az előbbi esetben annak káros, az utóbbi esetben a kedvező hatását alig tudjuk felmérni. Aki az irodalmat csak időtöltő eszköznek veszi, az rendszerint nem válogat a könyvekben, vagy ha válogat, úgy válogat, hogy minél izgatóbb könyvek után nyúl s mialatt azokkal él, fokozatosan mérgezi szellemiségét. Aki az irodalmat igazi szellemi táplálóknak veszi, az nem azért él vele, hogy elszórakozzék, hanem azért, hogy az irodalmi alkotás éteri tisztaságu légkörében felszabaduljon és a nemes szellemiség útján kilépjen abból a fojtó és fullasztó ködből, amely a mindennapi életet körülveszi.

Platon azt vallotta, hogy a test a lélek börtöne. De, tegyük hozzá, hogy nemcsak a test, hanem a világ is és a világban azok a körülmények, viszonyok, amelyeknek szövevényében élünk. Mindezek a lélek börtönének egymásután sorakozó kőfalai. Ezeknek a következtében jut a királyi méltóságra rendelt emberi lélek súlyos rabszolgaságba. Ezt a rabszolgaságot s ennek a terhét, legalább kiváltságos óráiban érzi minden emberi lélek és keresi az ebből való szabadulás lehetőségét. Sóhajtozik, vágyakozik, hogy ebből a rabszolgaságból szabaduljon s hogy *önmagával találkozzék*. Az elnyomott lélek, amely csak a tiszta szellemiség fényét elzáró falakat látja, *látni akarja önmagát*. Ebből a belső ösztönből, hogy *a lélek látni akarja önmagát*, születik minden művészet, tehát az irodalom is, mint a művészet egyik ága. Ebben az értelemben tehát az *irodalom nem egyéb, mint a lélek elrejtett orcájának önmaga által való felfedezése és látása s a szó, a beszéd és a nemzeti nyelv segítségével való ábrázolása*. Az így értelmezett irodalmat kifejezésében a műízlésnek kell vezetnie, a műízlést pedig az esztétikai értékeszme kell, hogy alakítsa és folytonosan fejlessze. A műízlés ugyanis nem maradhat csupán valami pszichologiai követelmény, nem lehet csak áthagyományozott stilisztikai szabály, a műízlésnek ama szellemi szervnek kell lennie, amely a nemes szellem önfenntartását a szép eszméjének szigoru követelményeihez igazítja.

Ha ezeket a szempontokat tekintetbe vesszük, úgy kitűnik, hogy az irodalmi műízlésnek sokkal nagyobb szerepe van, mint csupán annyi, hogy az irodalmi alkotások között eligazítson. Az irodalmi műízlésnek egyenesen társadalmi funkciónak kell lennie, abban a tekintetben, hogy a nem-irodalmi célu, de mégis irodalmi lehetőséggel bíró írásbeli és szóbeli kifejezést is befolyásolja és meghatározza. A nyelvi barbarizmus a társadalmi közéletben, úgy szóbeli, mint írásbeli vonatkozásban még mindig olyan nagyfoku, hogy a jelenkori nyelvtisztításnak és nyelvpallérozásnak még a kezdetén, ha állunk. Példákra nem kell hivatkoznunk, hiszen példája ennek közéletünk minden szóbeli és írásbeli megnyilatkozása, úgy a napi, mint az időszaki sajtóban, a politikai, társadalmi életben, az ünnepi beszédekben, az egyéni és hatósági levelezésekben.

A műízlésnek a hiánya sokkal mélyebbre ható, mintsem azt képzeljük. Hiszen a műízlés egyrészt kifejezése az egyéni és a közösségi életstílusnak, másrészt pedig visszahat annak alakulására és mindenféle megnyilatkozására. Társadalmi életünk jelentős megnyilatkozása az egyesületi és társasági élet. Az egyesületi munkákban jelentkező sok formátlanság és lazaság, az ünnepi megnyilatkozásokban jelentkező sokféle zürzavar, a rossz értelemben vett provinciálizmus mind a műízlés hiányára vall. Hát a társas életben jelentkező sokféle parlagiasság, faragatlanság és a szellemesség igényével fellépő idétlenség nem mind a tiszta ízlésben jelentkező új életstílus szükségét hirdeti? Ennek az életstílusnak a kialakításában a legdöntőbb szerepe épen az irodalmi ízlésnek van és ezen a téren a legtöbbet épen az irodalmi műízlés terjedésétől és hódításától várunk. Az új életstílus követelménye már a legmagasabb etikai követelmények szolgálatában áll, sőt maga az új életstílus is etikai követelménnyé válhatik.

Kopjafa Nagy István sírjára...

Irta: **Kőmíves Lajos**

Félév óta settenkedik, bujkál körülöttünk halálhíre. Ezek a hírek fel-fellobbantak és el-elaludtak időnként, mint a lidércláng. Volt valami kisérteties és az egész nagyistváni, boldogtalan, társtalan magányú élettel rokon tünet abban a bizonytalanságban, amely Nagy István élete alkonyát körüllengte. Bizonyosat senkisem tudott felőle.

Egész életében bolyongó lidércláng volt ő maga is. Különös és megdöbbentően ritka jelenség, aki időnként meteorként fel-fel tűnt lelkének szárnyaló ívelésében az égboltozaton, majd hirtelen elveszett szemeink elől s még a legféltőbb, legszeretőbb, legaggódóbb baráti tekintet sem tudta követni a zord egyedüliségben élő vándor rapszódikus útjait.

A magyarságnak az a művelt rétege, amely osztályozza, leméri és polcokra helyezi a nemzeti és egyetemes kultura nagy építőit, alkotóit és teremtő-szellemiségeit: a magyar művészek legnagyobbjai közé sorozta már életében Nagy Istvánt. Tudta, érezte Nagy István különállóságát, — és mégis csodálatos ellentmondásaként a sorsnak, az egybehangzó kritikai elismerés ellenére sem tudott kora ízlésének és közönségének népszerűségébe, kegyeibe emelkedni. Sietve helyesbítem megjelölésemet: Nagy István nem tudott *leszállani* a tömegizlés színvonalára. A mindennapi ünneplés fényszórói és mesterséges fénycsóvái elől riadtan, büszke és zárkózott lélekkel menekült az „okosok", a dédelgetettek, a sorstól kegyeltek: a „szalonok parfömös világából" mindenkor a természet pantheisztikus templomába.

Önarckép

Nagy István szénrajza

Alig egy éve, újra magasra röppent csillaga. A műbarátok és kritikusok választékos csoportja, kiállításának robbantó erejű és lenyűgöző hatására, ismét a dicsőség fényében fürdette meg nevét. Művészeti lapok külön számot szenteltek egészen egyedülálló, minden iránytól és megnyilatkozástól elkülönült, egyéni művészetének méltatására.

Valami zord, sophoklesi sorstragédia lélekzetfojtogató nyomását éreztük keblünkben, amikor megtudtuk, hogy a művészetét újra körülfonó dicsőség, a tömjénfüst csak alkotásait, s a megteremtett festői csodákat lengte körül, — és míg nevétől, és művészetének elismerésétől zengett a magyar szellemi glóbus: a nagy művész összeroppanva, bénán, mozdulatlanul, — szorongató és irtózatos még rágondolni is, —: a tudat és a lélek teljes kifosztottságában feküdt a kórágyon.

Megrendítő sorsismétlődést látunk abban a visszatérő tragédiában, amely egy Munkácsyban, egy Paál Lászlóban és ime, most Nagy Istvánban, valami megfoghatatlan végzet hatalmánál fogva, a test halála előtt az öntudat és szellem lángját oltja ki.

Az életfolyása hasonlított a búvópatakéhoz. Az életrajzíró, — aki végig akarja járni majd e rendkívüli lélek és különös élet állomásait, — megtorpanva fog megállani, — kérdőn és felelet nélkül, azoknál a ködbevesző útkereszteződéseknél, amelyeknél Nagy István hirtelen és ellenőrizhetetlenül eltünt, hogy hónapok, vagy évek multával az alkotások dús zsákmányával térjen vissza reális világunkba.

A búvópatak most végleg leszállt a dantei mélységekbe. Úgy állunk friss emléke előtt, mint ahogyan Arany János torpant meg Dante szellemének mélységes vizei fölött.

Most már bizonyos, hogy meghalt. Most már örökre magábafogadta édesanyja: a föld. Megdöbbenve állunk, nem is a halál, hanem önmagunk előtt, hogy nem érezzük sem szívünkben, sem lelkünkben az elmúlás vigasztalanságának lesujtó érzését, — mert szinte érzékelhetően és vizuálisan kristályosodik ki bennünk Nagy István testi elmulásának tényével szemben az a hit és tudat, hogy ő csak alakot változtatott s testi elmulása fölött diadalmasan emelkedik a magasba teremtő-géniuszának halhatatlansága.

*

Nagy István, a magyar képzőművészetnek ez az őserejü alkotószelleme, majdnem egy emberöltőig bolyongott a megértetlenség ködfalai között és csak a férfikor delén lángolt fel zsenijének tűzcsóvája a „szürkék" és középszerű tehetségek fölé. A megnemértés és mellőzöttség keserű éveiről nem tudunk semmit. Soha a mult hibáival, vagy a jelen sivárságával szemben panaszra nem nyitotta száját. Jobb gyógyszere volt neki ennél. Ősfenyvesek balzsamos homályával takarta be kifáradt, csendre vágyó lelkét. Bolyongta a nagyvilágot, kereste önmagát. A nyugati központok nagy múzeumaiban folytatott titkos beszélgetéseket művészete szellemőseivel. A megnemértés közönye nem sebezte meg lelkét. Tudta, érezte, hitte, hogy ideje elkövetkezik. A sikerre, az elismerésre sokáig kellett várnia, de aztán annál hatalmasabb sugárral öntötte el felkelő napja az addig kopár életútját.

A háboru utáni első esztendőkben hirtelen felragyogott a magyar ég irdatlan éjszakájában egy nagy csillag: Nagy Istvánt felfedezték és csillagbámulni odajárultak hódolói művészetének Betleheméhez. A budapesti Nemzeti Szalónban állította ki munkáit. Megjelenése, művészetének ereje kinyilatkoztatásként hatott. A kritika nem a birálat, hanem a hódolat hangján írt erről az eseményről. Kosztolányi Dezső vezércikkében a michelangelói erő megvalósulásáról számolt be. Örömhimnuszok zengtek dicsőséget a székely faj nagy tehetségéről.

A hatalmas visszhangú siker után találkoztam először Nagy Istvánnal városunkban. A főtéren mutatta be nekem egy festőművész ismerősöm:

— Nagy István kollégám, — hangzott el a szokott bemutatkozási szólásforma.

Középkoru, keménykötésü, szürkéllő-haju ember állt előttem, kezében vékony nádvesszővel. Tekintetének metsző élessége volt csak feltűnő rajta. Ajkát, mint egykönnyen felnempattintható titkos zárat, dacosan szorították össze az erős állkapcsok. Csak fejének büszke rátartisága hangsú-

lyozta ki az önértékelő öntudatot. Már akkor megéreztem, hogy nehezen hozzáférhető jellem, nem gyorsan oldható kedély. Aki meg akarja közelíteni: zord szakadékokon, havas csúcsokon, a hallgatás páncélövein kellene keresztültörnie magát. A szavait szűkreszabta, elforduló, vagy meszszenéző tekintettel. Egy ideig próbáltam nyitogatni. Nem ment. Majd beleuntam.

— Eh, — különc székely, — intéztem el, — a könnyebb végét keresve a rejtélynek, — az új ismeretséget. Azután egy-két év, majd egy új kiállítás révén a gránát erejével robbanó, nagy beérkezés.

Ujra itt találkoztam Nagy Istvánnal. Kerestem a társaságát. Látni akartam. A hangját hallani. Az életében beállott nagy változást megfigyelni: hogyan viseli magán a felfedezett zseni bíborpalástját. Kutattam fejének formáján, szavai folyásán, szemének sugarában, mozdulataiban a tipikusan magyar faj jellegzetes vonásait: nem találtam, s akkor hirtelen a felfedező órák éjszakájába belecikázott a felismerés villámfénye:

Nagy István az az ősmagyar, aki leszármazottja Attila nomád fajtájának. Hajlíthatatlan és karakán, akinek „se rokona, se ismerőse". Koponya-szabása is egészen keleti. Tatárosra kerekített fej, apró, de égető szuggesztivitásu szemek jellegzetesen mandula-metszésével. A barna arc izmos gyűrődésén, a csontok kemény felépítésén, az akarat konok ereje, keleti fatalista nyugalom és semmi érzelmesség. Hangjának nincsen fénye. Tompa zengésű, mint a dobé. Csak székelyes, elnyujtott dallama adott beszédének különös, mesélő zenét.

Szülőföldjét tartotta a nagyvilágon legszebbnek. Mikor már a barátság meleg tűzhelye mellett összemelegedtünk: ingerkedve, merészen hívtam ki ellenkezését:

— Ugyan mit szeretsz olyan nagyon a székelyeken?

— Mit?! — lobbant fel benne szokatlan erővel az indulat. — Hát az eszét, amelyből neki kettőt adott az Úristen! És szivét, amely nem retten vissza semmitől! Nézd csak meg jól a székely ember fejét: az az igazi ember-arc, az a csontos koponya, amelynek olyan nagyszerű kifejező-vonalai vannak. Nem is az alföldi magyaré, tunya, szétesö, elhájasodott formáival. — És, hogy a székely ravasz? — hát hogyne volna az, amikor ezer ellenséggel kell viaskodnia, hogy fenmaradjon! Hiszen az alföldi magyar még a szénáját sem tudná lehozni onnan a felhők közül, ahol a székely termeli ki szűkös életét. A székely elindul reggel, hogy másnap hajnalban odaérjen, ahol maggal veti be a sziklás, kövecses földjét. Birkózik a széllel, hóviharral, amely betemeti előtte az útat, és bizony nem egyszer ordas csikaszra, vagy medvére kell a fejszéjét felemelnie, hogy az irháját épen vigye haza a családjának ... Hm ... elpusztulna, — füstölgött magában, — ha az Isten nem adott volna neki egy ész helyett kettőt ...

*

Külön és egyedül áll a magyar festőművészetben. Aminthogy az a maroknyi népfaj is, amelyből származott: rokontalanul, egyedül áll, mint egy sziklás sziget a nagyvilág tengerpusztaságában. Még az is titok, hogy a népvándorlásnak melyik áradata sodorta ide, a Kárpátok védőpáncélja alá ezt a testvértelen nemzetet. Honnan? Mikor? A mese csillagszőtte fátyola takarja ezt a kérdést.

Ennek a népnek az ágyékából szakadt ki Nagy István. A nép sokárnyalatú jellemvonásai, a tipus közös bélyege: a beteljesült gazdagságukban egyesültek művészi-egyéniségében. Az öröklött lelkivonások s a gyermeki- és serdülő-korszak környezethatásai letörölhetetlenül határozták meg művészetének lényegét.

A homálynak a fenyvesekben komor súlya van. A napfény pedig, mint bűvös ragyogás hull le az ég türkiszéről és smaragdos pompába öltözteti a havasi legelőket. Az arcok az életnek ebben a vad tusakodásában nem kendőzöttek, a szenvedélyek mélyéről leplezetlenül törnek elő a nekiszabadult szilaj érzések és a természet által megfogalmazott kemény rajzban, plasztikus formában ülnek a vonásokra. Ebben a világban nincs hazugság. A formák nem a szokottságok, hanem az ős-ösztönök hatalma alatt változnak, mint maga a tenger.

Ha Nagy István egy emberéleten keresztül a fenyvesek, a sziklaóriások csendjébe menekült s a Bakony erdőinek vad romantikáját kereste: egészen természetes, hogy művészetszerelme ellenállhatatlan erővel vonzotta az ősi egyszerűséget és ősi ösztönöket megtestesítő néplélekhez.

Nézzünk bele emberfejeinek szemébe. Ezekből lélek sugárzik, majd tekintetükben durva szenvedélyek izzanak, gyógyíthatatlan bánatok titkai lappanganak. Az egyik arcról anyai önfeláldozás bibliai fensége süt le napfényű melegséggel, a másikon alattomosság bujkál, vagy hetyke paraszti gőg hetvenkedik. A jellemeknek és jellemzésnek kifogyhatatlan árnyalatokban való tolmácsolása ez. Káin-tekintet riaszt meg, vagy Ábel-jámborság tárul ki vonásaikból. Az embernek s a lélek tudatalatti titkainak, s az ösztönök rejtett világának meztelenre vetkőztetett önvallomásai bukkannak ki arcmásai vonásaiból. Minden tárlata az ő sajátos léleklátásának boncasztala volt, s a szinek és vonalak titoknyitó kabalájára megnyilatkozik az általa ábrázolt ember rajzában egyrészt a jóság, majd a másikon döbbentő nyerseségében bontakozik ki az emberi-léleknek Júdás-része is.

Mint nagy elődje: Rembrandt, az amszterdami gettó sötét nyomorából ásta ki modelljeit: Nagy István is az emberiség mélységeiből és szakadékaiból ragadta ki és vetítette elénk a tipusokat:

Szénégetők, országútak csavargói, hajcsárok, utcaseprők, kanászok, esett városi proletárok, fegyencek, vándorcigányok, erdei favágók furcsa karavánja vonul el előttünk abban az élőnél élőbb panoptikumban, amelyet Nagy István varázsol elénk színes krétáival, vagy szénrúdacskáival megrázó igazsággal.

Ott látod közöttük a falu vagy a városi utca bolondját: az arcán, mint a lélek hullája, fekszik az örökre eltemetett öntudat. Gyűlölet és gyilkos elszántság sűrűsödik össze egy másik modellje arcában, alattomos, sunyi gonoszság egy harmadikében. De ott látod üde leányfejein a falu hamvas tisztaságát és ártatlan derűjét is, öreg parasztasszony-fejein pedig az anyai jóság, a lelki- és testitörődöttségnek gond- és fájdalomszántotta barázdáin keresztül az élet keresztjének tragédiáit.

Ha a természethez fordul: annak a képét is a saját átalakító erejű fantáziáján szűri át, a reális valóságnál egy magasabbrendű lényeggé. A fényt és szint mesebeli tónusba öltözteti, misztériumokban élő s a külső dolgokat felfokozott valóságukra emelő, többetlátó lelkivilága. Nagy István természet-képeiben nincs főmotivum és nincsen részlet: abszolut lényegbe és egységbe olvad nála az ég a földdel, a felhő a fával, a szikla az emberrel, a fűszál az állattal s ez az egység adja meg tájképeinek monumentalitását, a természetnek minden részletében összefüggő és szétválaszthatatlan szervességét.

Ez az *igazság* művészete, amely korokon és irányokon felül áll. A stílus ebben a művészetben nem hagyományok, vagy iskolák követésében keres kifejezést, hanem a zseni egyedülálló formanyelvén szólal meg. Nagy István nem új iskola-alapító, és nem forradalmár. Nem hadakozik régi művészi-elvekkel, nem robbant ősi szabályokat. Nagy István külön áll, egyedül halad, független mindenkitől:

a nagy magányos, a rokontalan, mint a fajtája. Teremtett, mert teremtenie kellett, aminthogy az óceán mérhetetlenségében is ellenállhatatlan belső erők vetik fel az új szigeteket *isteni parancsra.*

A lélek volt az ő látó szeme, — ő pedig az a mitológiai látó-ember volt, a lélek varázsló bűvésze, aki táltosoktól, boncoktól és sámánoktól hozta magával századokon keresztül, pogánypapok titok-látását.

A munkában is olyan volt, mint egy démon. Nem állt soha egy pillanatig sem nyugodtan az állványa előtt. A teremtés lázának vihara szinte tőből kiszakította belőle a nyugalmat. Az ő alkotásmódja nem a szemlélődés csendes pepecselése volt. Bizony viaskodás volt az a láthatatlan ordas-csikasszal: harc az örök művészi-szépség diadaláért. Mozdulatai nem voltak kecses vonalkeresések, hanem tömör, izmos testének felhorkanásai. Festő-eszközei: a szén, vagy a színes kréta szinte porzott, szilánkokká fröcscsent keze alatt, mintha vésővel végezne szobrászi-munkát. Még a modelljeit is hipnotizálta sugalló tekintetével:

— No csak! — öntött új életet biztatón, a hanyatlóerejű modellbe.

— No csak! — és egy ülésre, remekbeöntve ott állt készen az alkotás.

*

Hogy milyen volt Nagy István, az ember? Merülj el művészetének tanulmányozásába: s a vonalak és színek gigászi ritmusában, az igazság kíméletlen hangsulyozásában, lélektáró mélységeiben, temető-képei örök nyugalmú mozdulatlanságának csendjében megtalálod a teremtő művészt, a természetet újraalkotó zsenit s az egész világot magábaolvasztani és kivetíteni tudó hatalmas dobbanásu nagy, meleg szivét. És megtalálod lelkének mélységében, az ő kozmikus világának izzó méhében az isteni szikra öröksugárzású, drága kincseit. És rátalálsz végül a nagy puritán emberre, aki ezeket a fejedelmi kincseket a szerzetesi szerénység önmegtartóztatásával, s a bibliai egyszerűség szürke darócában tudta viselni.

Szűzies és rejtőzködő, aki a hiúság tülekedő vásárja elől a magány szigetére vonult. Ezt a magányt a tömeg zajától megtisztult hallucinációk népesítik be, amelynek nyelvén csak az érthet, aki elég erős arra, hogy a tömjénfüstös tömeghódolat elől a remete-élet szentélyébe vonuljon. A külseje is hozzáidomult lelki-büszkeségéhez: a törzse fejedelmi tartású volt, mint a fenyőfáé. A feje ércesen kemény, dacos, mint egy fanatikus aszkétáé. Tekintete acélpenge, mikor dolgozott, de örök-gyermek-jóságú, szelid és bánatos a pihenés és elmélyedés óráiban.

Hős, gyermek és aszkéta egyszemélyben. Lényének ez a hármassága csodálatos összhangu egységben olvad össze művészetében.

Magyar Bálint: A kigyei búcsú

Kigye a török-tatár időben elpusztult község. Temploma még ott áll és ott évente, szeptember 1-én, népes búcsú is van. A templomdomb valóban hún sír is lehetett.

HÚN SIR A MÁRTYROKKAL.

Kézalkotás: hún sír lehet
A domb a zöld mezők felett.
Több, mint ezeréves ma már.
Itt kapta el a hőst az ár
S itt haltak vagy félezeren,
Hogy az ott túl is »úr legyen«.

Ily domb nekem rég nem titok
És ti éppen nem, martyrok!
Porotokból, ha itt megyek,
Felszállnak a — keresztnevek.
Igy halt, így a krisztusi had,
Igy a hún és mások miatt!

Leszúrt lován ül a nagy úr
A földben, mely itt magasul.
Nem látja, hogy jött más idő,
Melyben — vezér, vagy bárki ő —
Holtában csak halott maradt
S él a megölt rabszolgahad.

Él és nő, ha vész, pusztúl is,
Ha ölik ott, ha elhull itt.
Oly jó egyszer kimondani,
Hogy életünk nem mostani;
Mint tag, rész, nép mind meghalunk
Lélek szerint fentmaradunk!

Tag, rész szerint olyan, ilyen.
Rejlünk a hegy mélyiben,
Falut teszünk, rabok leszünk,
Temetünk vagy temettetünk:
A hős más, a nép ugyanaz,
A domb sír, de rajta — tavasz!

KIGYE A MAI BORULATBAN.

A tájon, hol később a Részek
Ölelkeztek kettős határral,
Állt a falu, nagy ember-fészek . . .
Lehullt. Vész jött. Harc a tatárral.

Ferdült nevén kívül egyetlen
Emlék beszél ma még felőle:
A hún-sírdomb fölé emelten
A templom. Áll. Időknek őre.

Kigyévé lett. Kegyéből nincs már
A szent kövön kívül kő. Eltűnt.
Nem ád vitézt, nem rójja kincstár.
Se vér. Se pénz. Mit ott keresünk?

Valóban mit? . . . Téged nem ihlet,
Hogy mint előbb, másodszor épen
Úgy járt itt a Halál és úgy tett
Ezekkel, mint azokkal régen?

Pogányoktól haltak itt újra
S nem pogányokul! Jele a templom!
Megható s a jövendők útja:
Velünk is így tehet a lett-kor!

Harmadszor is!... Talán... Megállunk
Kigyénk alatt keresztet vetve . . .
Nagyobb lesz a domb és utánunk
Dicsőbb fent a Krisztus keresztje!

Sámuelről, a gyermek Salamonról, a fiatal Timotheusról beszélt nekik átszellemülten, aztán elénekelt velük együtt egy vasárnapi iskolai éneket:

Gyermek, tanító, szülők
Az Istent dícsérjük,
Hozsánnázva áldjuk őt,
Szent kegyelmét kérjük.
Hallgasd csak
A gyermekhangokat:
Oh, hozsánna, oh hozsánna,
Oh hozsánna Jézusnak.

S ezzel véget ért a walkerburghi iskolásfiuk összeesküvése. Az iskolaszék tagjai azt mondták, hogy mióta emlékeznek, nem volt olyan zavartalan iskolaév Walkerburghban, mint a mostani.

Thornwell tiszteletes úr jó pár hónappal később, amikor egyszer séta közben az iskolaház előtt vitt el éppen az útunk, a fejével odaintett az épület felé s mosolyogva megjegyezte:

— Azon nem csodálkozom, hogy a mi Hamilton barátunk nádvessző helyett bibliaolvasással fegyelmez, de azon igen, hogy ez komolyan sikerül neki. Úgy látszik, mégis igaz a szent ige, hogy a hivőnek minden lehetséges.

Zöld fű, zsenge fű . . .

Zöld fű, zsenge fű,
zsenge fű a réten,
durva lábbal ne tiporj rá,
szára, jaj, törékeny.
Fűkert közepén
csábítóan zöldel,
földi nedvek festették be
szép haragoszölddel.
Isten kertje sem
lehetne szebb ennél,
szebb ez, mint az erdők zöldje,
szebb a fenyveseknél.
S minden szála ép-
olyan, mint az élet:
letiporják, megtörik, de
újra csak feléled.

Nézd csak, amott mi
csillan a rét lenge
bokrai közt. Tó vize tán?
Nem, — egy kaszapenge.
Hosszú fanyelét
csősz fogja marokra,
halál hűs árnyéka vetül
katonás sorokra.

Zöld fű, zsenge fű,
zöld fű, jaj, mivé lett —
úgy csillant a kaszapenge,
mint egy zord ítélet.
Zöld volt, sárga lett,
fonnyadt, mint a béna,
nem hajlik többet a szélben,
rendbe gyüjtött széna.
Titkon szeretem
én e pusztulás vad
percét. Van-e szebb halál-szag,
mint a széna-illat.
Szép, jaj, akkor is,
mikor zöld. Csodálom.
Most pedig lefekszem rája,
édesebb lesz álmom.

HEGYI ENDRE.

O'Neill,
a Nobel-díjas drámaíró

Irta: **Reményi József**

Barrett H. Clark, amerikai kritikus az amerikai drámáról szóló művében esztétikai őszinteséggel és a művelt ember felelősségtudatával kijelenti, hogy a tizenkilencedik század amerikai színpadi műveit egyáltalában nem lehet művészi mértékkel mérni. Ugyancsak től ered az a megállapítás, hogy komoly irodalmi szempontból O'Neill Eugene az első számottevő amerikai színpadi író.

Ha ezzel a ténnyel számolunk, akkor kétszeresen jelentőségteljessé válik az a körülmény, hogy 1936-ban a Nobel-bizottság irodalmi osztálya O'Neill Eugenet, az amerikai színpadi írót, tüntette ki az irodalmi díjjal. O'Neillnek nem voltak elődei; a maga útját kellett egyengetnie, a maga ösztönére kellett hallgatnia, a maga ízlését kellett követnie, a maga itélőképessége alapján kellett döntenie abban, amit esztétikai ízlése alapján értékesnek minősített. S noha kétségtelen, hogy egy nemzetközileg jelentékeny irodalmi díj korántsem meghatározója egy író művészi fontosságának, ugyanakkor nem lehet letagadni a kivételesség valóságát ettől az eseménytől. Ha angol, francia, német, spanyol vagy olasz írót tüntetnek ki ilyen díjjal, akkor — művészetük érettségére gondolva — nem feledkezhetünk meg arról, hogy a művészi ízlés és kultúra kifejlesztésében elődeik voltak. Ezzel szemben az a helyzet, hogy a tizenkilencedik század amerikai burlesque és vaudeville színdarabjai, farce-ai, bohózatai, melodramatikus kilengései messze álltak a tartalmas, vagy főként kifinomodott irodalmi alkotásoktól. A „frontier"-civilizáció cselekvést várt az emberektől és nem érzékenységet; erkölcsöt és nem esztétikát; vakmerőséget és nem költői bátorságot.

Hogy O'Neill Eugenere esett a Nobel-bizottság választása, ezt minden bizonnyal három okkal lehet magyarázni. Vagy úgy, hogy a mai kornak igen kevés a művészi jelentőségű színpadi írója; a Claudelek, a Shaw Bernardok (eltérő művészetük és világnézetük ellenére) kivételek. Esetleg úgy, hogy a bizottság Amerikának akart hízelegni; valószínüleg ez történt nehány esztendővel azelőtt Lewis Sinclair esetében is; vagy pedig azzal magyarázhatjuk, hogy O'Neill, irodalmi értékeinél fogva, csakugyan rászolgált a kitűntetésre. Izlés, előítélet, tárgyilagosság és esztétikai felfogás kérdése, hogy melyik okot fogadjuk el a kitűntetéssel kapcsolatban.

O'Neill összetétele a realisztikus, expresszionista és szimbólikus írónak. Saját vallomása szerint Strindberg hatott rá. Ahhoz kétség nem férhet, hogy hisztérikus természetében Strindberg fejletlenebb ikertestvérének látszik. Ezzel dehogy is akarom azt mondani, hogy O'Neillre az amerikai értelmiséggel összefüggésbe hozott kamaszos jelzőt kell alkalmaznunk. A tényállás az, hogy nemcsak a nyugalomban, de az idegességben is nagyjában kevesebb az érettség Amerikában, mint Európában s ez a megállapítás O'Neillre is vonatkozik. Ez a negyvennyolc esztendős író, akinek apja ismert színész volt, s anyja buzgó katolikus, s akiben apja hedonizmusa, s anyja vallásossága valami racionális és irracionális élménnyé keveredett, elsősorban — eszmei szempontból — azért nevezetes amerikai viszonylatban, mert a gondolat és érzés teljességét merte színpadra vinni. Nem elégedett meg sekélyes érzelgőséggel, nem elégedett meg a hagyományos közhely-dramatizálással, nem helyezkedett arra az álláspontra, hogy a színpadi

meg megkapják a vakációjukat, anélkül, hogy fegyelmi eset lenne a dologból.

No, ez elég gyáva megoldás, véltem, s a véleményemet meg is mondtam a tanítónak. De nem hajtott a szavamra, így hát nem erősködtem, elvégre az ő dolga, ő a tanító, ő felelős, nem én.

Korán reggel, még alig világosodott, megjelentek a cinkosok az iskolában. Nem is gyanították, hogy a tanítójuk tud a szándékukról, még kevésbé gyanították, hogy a tanító betegség címén való otthonmaradása miatt amúgy is szabad nap lesz. Gondosan bezárták az ajtót, bereteszelték az ablakokat és izgatottan várták, hogy mi fog történni, Minduntalan ki-kikémleltek az ablakon s a várakozásuk nőttön-nőtt, amint a reggeli iskolakezdés ideje közeledett. Fél nyolc tájban észrevették, hogy valaki jön. Nem a tanító volt, de hogy ki lehetett, nem ismerték fel. Az osztály bejáratánál motoszkált valamit, de pár pillanat mulva, anélkül, hogy a kilincset megfogta volna, el is távozott.

Kisvártatva szállingózni kezdtek a gyerekek. Egyenként, kettesével, csoportosan jöttek. A bennlevők szeme felcsillant: na, most kezdődik a mulatság! A remélt mulatság azonban elmaradt. A gyerekek is csak a bejáratig jöttek, s ugyancsak anélkül, hogy legalább megpróbálták volna az ajtót kinyitni, egymás közt fecsegtek egy kicsit, aztán ki-ki amerről jött, vissza is ment, hazafelé.

— Valami nincs rendben, — fakadt ki Mooney. — Mi van ezekkel, hogy meg se próbálják a bejövetelt, hanem csak sarkonfordulnak s mennek haza, mintha semmi se történt volna?

— Csak várj, csak várj, — intette türelemre Mooneyt a derülátó Deagan. — Majd akkor jön a haddelhadd, amikor Hamilton tata érkezik.

Ám Hamilton nem érkezett. Elmult kilenc óra, talán már tíz is lehetett s még mindig nem volt semmi.

Az imposztorok nem értették a dolgot. A tízórásukat mindenesetre megették, hogy legalább ennyi élvezetük legyen a sikerületlen csinyből, aztán lassanként készülődni kezdtek haza. Összecsomagolták a táskájukat, vették a kalapjukat és...

Váratlanul kemény, erős hang harsant fel.

— A kalapokat letenni! Üljetek a padotokba, kezdődik a tanítás!

Hamilton tanító úr az emelvényen állott s kérlelhetetlenül szigorú arccal mérlegelt a szavukat vesztett összeesküvőkre.

— Mooney, — mondta s a szava nem ismert ellenkezést, — nyisd ki az ajtót.

Fred Mooney dacosan sütötte le a szemét. A tanító nem lehetett több tizenkilenc évesnél, a fiú pedig majdnem tizenhat éves volt már. Neki ne parancsolgasson ez a fiatalember, aki alig idősebb, mint ő.

Jim Winsborough azonban óvatosan meglökte Mooneyt.

— Eredj és csináld, amit mond, — sugta neki.

Jim Mooney tehát kinyitotta az ajtót.

— Most nézd meg, mi van kívül az ajtón, — vezényelt tovább a tanító.

Jim Mooney megnézte és leesett az álla. Egy jókora kemény papirlap volt az ajtón, rajta nagy betükkel felírva: „Ma nem lesz tanítás". Nyilván az az ember ragasztotta az ajtóra, akit reggel, iskolakezdés előtt, belülről meglestek az ablakon keresztül. Hogy mit csinált, nem láthatták, de hát most már kétségtelen, hogy ezzel a papirtáblával motoszkált. Szóval ezért mentek haza a többi gyerekek és ezért maradt el a kizárási tréfától remélt felbolydulás.

Hanem hogy került Hamilton úr ide a tanterembe?

Utcaseprő asszony — Nagy István pasztelje

Csakis úgy, hogy alighanem ott aludt a tanterem melletti szertárfülkében, s eszerint ő jóval előbb a helyszínén volt, mint a csinytevők. Megelőzte őket, túljárt az eszükön, szemfüles ember, ügyes ember.

— Szemfüles ember, ügyes ember, — ismerte el magában a bandavezér Fred Mooney is, de egyúttal szurkolva gondolt a várható büntetésre. Megcsikorította a fogát s a keze ökölbe szorult. A szeme szögletéből sandított a tanítóra s az járt az eszében, hogy ha az megüti, ő is visszaüt neki.

— Ülj már le, Mooney, — szólalt meg ismét a tanító.

Mooney leült a többiek mellé s Hamilton tanító úr beszélni kezdett.

— Ide hallgassatok, fiuk. Nekem az apám is tanító volt, falusi tanító, aki mindig csak javát akarta a tanítványainak. De az ő idejében is voltak olyan vásott sihederek, mint amilyenek ti vagytok és azok is ismerték a kizárás rossz tréfáját. Csakhogy amikor az apámmal megpróbálták, rossz vége lett a dolognak. Az öreg nem volt tréfaértő ember. A kizárás napján semmit se tehetett ugyan, mert nem tudott behatolni az osztályba, de másnap kegyetlenül elverte a főkolomposokat. De a mérgelődés úgy megártott neki, hogy ágynak esett. Gyönge volt a szíve s sem bírta az izgalmakat. Az iskolaszék aztán később áthelyezte, könnyebb beosztást adott neki, de az öreg már sohasem kapta vissza az egészségét. Hát én nem akarok így járni. Ezért, jóllehet, megérdemelnétek egy pár pofont, nem nyúlok hozzátok, nem bántalak. Megbocsátok nektek. Sohase lássatok ellenséget bennem, hanem jóakarót, aki szeret titeket. És ti is szeressetek engem.

A vásott fickók le voltak fegyverezve. Jámborul és szeliden ültek a helyükön, akár a kezes bárányok.

A tanító még elolvastatta velük Lukács evangéliumából a tizenkét éves Jézus templomi történetét, az ifjú

NAGY ISTVAN, festo

Szombathelyen 1971-ben tarlaton müvei.
"DOMBOLDAL", cimü olakképe.- Az egészséges természetszem lélet a taj és környezet humanizálásara utaló törekvések atszövik a legtöbb müvet. Sok technikai megoldassal, targy valasztassal, rokon vonasokkal talalkozunk a tajképeken, mint pl. Nagy Istvan "Domboldal" cimü müvén is. 530.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tarlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

NAGY ISTVÁN, festő

Szombathelyen 1971.-ben tárlaton művei.
"TIHANY", című olajképe.- Az egészséges természetszemlélet, a táj és környezet humanizálására mutató törekvések átszövik a legtöbb művet. Sok technikai megoldással, tárgyválasztással, rokon vonásokkal találkozunk a tájképeken, mint pl. Nagy István "Tihany" c. művén is. 530.old.

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

NAGY ISTVAN, festő

A képzőművészetben megrontott minket Bécs és München. Ha magyarúl beszélt is Izsó,Koszt,Nagy,Medgyessy,Szőnyi,a képzőművészet mégsem tudott úgy lefékőzni az etnikumba,mint ahogy az irodalom még a nyugatos Adynál is. 137.old

TAKÁCS IMRE: Sárvár és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

NAGY ISTVÁN, festő

Kernstok "Őszi munka"-janak közvetlen hatasat figyelhetjük meg Nagynak jóval későbbi alkotasan,a"Botos Ra pasztor"-on.Férfiakakunk fejével,tipusaval itt oly nag nagy a rokonsag,hogy közvetlen befolyas felismerhető.
300.old. 46.jegy

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Karoly "Őszi munka" cimü képéről 283.old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmanyok Pest Megye Múzeumaiból, 2.szam. Szentendre, 1973

NAGY ISTVAN, festő

"Botos pasztor"c.képe.-Kernstok "Oszi munka"c.képének férfi alakja gyakorolt rea befolyast.-
1920-as évek közepe.Pasztell.papir. 61+43 cm.-Szücs Ferenc tulajdona. Bp. 301.old. 46.jegy

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Károly "Őszi munka" című képéről 283.old

STUDIA COMITATENSIA. Tanulmányok Pest Megye Múzeumaiból , 2.szám. Szentendre, 1973

Nagy Szilvánu
festő

Méltatás.

Rácsoghátos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Nagy István

A Hajdúböszörményi Galéria közönsége bizonyára szívesen fogja tanulmányozni, az ismert „alföldiek" műveit, melyek közül néhány igen jól képviseli alkotóját. Az alföldi piktúra legjobbjainak eredményeiből értékes ízelítőt sikerült kiválogatni így Nagy István életművébe kvalitásos képek engednek betekintést

Pogány Ö. Gábor: A hajdúböszörményi képtár megnyitása

Alföld 1972/8 95 old

Nagy István festőművész
Harmincöt évvel ezelőtt, 1937 febr.
13-án halt meg – 64 éves korában –
Nagy István festőművész

Észak-Magyarország 1972/37 8 old.

Nagy István

Dévényi Ivánnak Barcsay Jenővel kapcsolatos megállapitá
sát /hogy t.i. Barcsay Rudnay, Nagy Balogh, Nagy István
Cimabue, Duccio, Mantegna, Mondrian és Moore formavilá
gát szervesen, maradéktalanul forrasztja össze/ birálja

Ujvári Béla recenziója /Képzőmüv.Almanach 2. 197o/
Müvtört.Írt. 1972.x 2.sz. 156-160.l.

156.l.

Nagy István

képeinek "plebejus hangvételü izzását" emliti az Aba-Novákkal való összehasonlitás problémáját taglalva

B.Supka Magdolna válasza az opponensi véleményekre.

B.Supka M. "Aba -Novák Vilmos" c. kandidátusi értekezésének vitája. Művtört.Írt.1971.3.sz.235-247.l.

244.l.

Nagy István
testő

~ műrei vannak a kaposvári mú-
zeumban.

Képzőművészeti Almanach 3 108.
Corvina 1972

Nagy István

Művei találkatók a kaposvári múzeum gyűjteményében.

Szabó Júlia: Rejtett kincsek a kaposvári múzeumban; Kaposvári Művészeti Almanach 3, Kaposvár 1972, 108. l.

Nagy Istvan

A Muzeumi hónap keretében a kiállítások minőségét olyan nevek fémjelzik, mint Rippl-Rónai (Kaposvár) Czóbel Béla, Nagy István (Szeged) Bernáth Aurél (Nagyvárad) Domanovszky Endre (Budapesti Történeti Múzeum) Bálint Endre (Pécs) akinek alkotásaiból önálló kiállításokat nyitottak

Villanyi István: Muzeumi és műemléki hónap 1971

Népművelés 1971/12 3 old

Nagy István

Hodmezővásárhelyi művész, művészete nagy hatással volt Berki Violára

Péter Imre: Kiállításról kiállításra

Népművelés 1969/2

31 old.

Nagy István

kiállítása Makón lesz.

Gönyei Antal: A múzeumi honap elé.

Népművelés 1968/10 13old.

Nagy István

Tája szerepelt a szegedi műgyüjtők kiállitásán.

Szelesi Zoltán - A szegedi műgyüjtők kiállitása; Műgyüjtő, 1971. 4. sz. 4o. l.

Nagy István
festő

Méltatás

Sipos Gyula: Klossy Irén.
Művészet, 1972. március - 43 oldal

Nagy István

„Anyám szobája" a műre szerepel
a Bács-Kiskun megyei múzeumok Ziállításán
a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1972 március 16
4. old.

Nagy István

François Gaillot írt zola

tanulmányt a „L'art hongrois" c.

sorozatban – említve

Magyar Nemzet 1972 május 4

4. old.

–Napló–

Nagy István

műcit állandó jelleggel a Nemzeti Galéria mutatja be.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

6821

Nagy Istvan festőművész születésének 100. évfordulója alkalmából tegnap emlékkiállítás nyílt a Magyar Nemzeti Galériában.

Magyar Hirlap 1973/87 Pald.

Nagy István
emlékünnepségeket rendeznek ez idén
Baján, amelyen bemutatják az éppen
100 esztendeje született kiváló hajdani
festő életművét. Ebből az alkalomból a
városi tanács félállítja a művész szob-
rat is. Nagy István munkásságának
jelentős részét Baján fejtette ki.

Magyar Hirlap 1973/35 Sold.

Nagy István festőművész

A Duna-Tisza közén élő alkotók a földrajzi és társadalmi valóság és tanulmányaik alapján talán az alföldi festérzetből építettek legtöbb elemet művéikbe. Néhányan Tornyai, Nagy István, Rudnay művészetének példáján csiszolták saját hangjukat.

Sümegi György: Bács-Kiskun Megyei Képzőművészeti Kiállítás.

Forrás, 1974. febr. 2.

Nagy István tanuló

„Nógrád megjenk a Palócföld" cím-
mel Nagybátonyi gyermekrajz-pályá-
zaton rajzáért a Megyei Művelődési
Központ díját kapta.

Nógrád, 1974. máj. 30.

Nagy István

A XX. század magyar festészetének egyik legkiemelkedőbb tagja. Születésének 100 éves évfordulójára a Nemzeti Galéria emlékkiállítást rendezett műveiből.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973
52 p.

Nagy István

1910 és 1914 között figyeltek fel műveire. Majd a háború után 1920-ben újra felfedezték. Először primitivként, majd autodidakta, végül kocafestőként jelölték meg.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly Budapest 1973 52 p.

2081

Nagy István

Halála után kezdték művészeti tevékenységét értékelni Dési Huber István magasztaló cikket közölt életműveiről. Csupán 1957 után ismerték el őt véglegesen.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973 52 p

2091

Nagy István

Az erdélyi Székelyföldről pármazott, szülei a kolozsvári tanítóképző iskolába iratták be, ott kezdett el rajzolni. Kolozsvárt sürgették, utazzon fel az ország fővárosába s iratkozzon be a főiskolára.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition; The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973 52 k

2091

Nagy István

Kolozsvárott maradt, ahol középiskolai tanulmányainak befejeztével 2 évig elemi iskolai tanítóként működött. Utóbb Budapesten két és féléven át az Ateni Rajziskolában tanult.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 52/12.

Nagy István

Később a münchenpi Akadémián, a párizsi Julian iskolában folytatott tanulmányokat és Olaszországban is megfordult. A további 15 évben Erdélyben tartózkodott és dolgozott.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973 52 sz

2091

Nagy István

Korai portrémüvei Franz von Lenbach hatását idézik, hasonlókép tájképei is erről tanuskodnak. Az első világháború idejen hadifestőként Erdély-Galicia-Olaszországban működött.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973 52 p.

2091

Nagy István

Háborus-hadi képein Mednyászky László hatása észlelhető. Témái rokkant katonák, hóval takart hullák. Általában csak fejeket festett.

Nagy Zoltán: The István Nagy Memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 sz.

2101

Nagy István

Olykor a hibjezés érdekében torzitott is. Az 1920-as években a Nagy Magy Alföld témája érdekelte őt, olajjal festett, utobb technikát változtatott.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52. pz.

Nagy István

Szén- és ceruza rajzokat alkotott. 1925-ben Erdélybe látogatott, majd a későbbiekben rendszeresen visszatért oda. Sorsa, anyagi helyzete idővel rosszabodott.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition; The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 sz

210

Nagy István

Szerb felesége otthonában, Szerbiában telepedett le, de onnan távoznia kellett, mert kémnek tartották. Deportálása, illetve kiutasítása után Baján talált otthonra.

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 52 p.

Nagy István

1937-ben halt meg. Életét két tényező befolyásolta; az egyik állandó anyagi gondja – a másik súlyos betegsége volt.

Nagy Zoltán: The István Nagy Memorial Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 l.

Nagy István

Bemutatott művei:

„Erdélyi falu" /pasztell, papír, 65 x 82, 1927/

„Legelésző lovak" - „ - „ -, 31.5 x 42.5cm 1932.

„Tépelődő katona", olaj, vászon, 63 x 32.5, 1919

Nagy Zoltán: The István Nagy memorial exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 p.

2150

Nagy István, Jestő

Megemlítve.

Bodri Jeren c.: Képzőművészeti krónika

Sokymár J.: Hagyomány és lelemény ...

340-342.

JELENKOR, Pécs, 1973, április XVI/4.

Nagy István, festő

Az évforduló alkalmából életének (és utóéletének), művészi pályafutásának, nagyobb műveinek, kapcsolatainak ismertetése. – 1873. márc. 28-án született Csik-mindszenten. Szülei parasztok. Tanítói oklevelet szerzett. 1937.-ben. Baján halt meg.

Varga Hajdú István: Száz éve született Nagy István 338-339.

JELENKOR, Pécs, 1973. április

XVI. 4.

Nagy István, festő

Kép:

Repr

Nagy István: Galíciai táj

333

JELENKOR, Pécs, 1973. április

XVI
4.

Nagy István, Jestő

Kép: Repr

Nagy István: Havas. tájkép

304.

JELENKOR, Pécs, 1973. április

XVI/4

Nagy István, festő

Kép: Repr.

Nagy István: Jegenyefák 308.

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, Pest

Kép: Kép

Nagy István: Fenyőtörzsek 311.

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, festő

Kép: Repr.

— : Tányérsapkás fiú Címlapon
[Borító: 1.]

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, festő

Kép: Rep

— : Harmónium előtt Bosító: 2

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, festő

Kép: Repr.

Nagy István: Székely legény Műmelléklet: 4.

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, Pécs

Kép: Rep

Nagy István: Édesanyám Mellékletek: 3.

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI 4.

Nagy István „festő"

Kép.

Kép

Nagy István: Kacsák

375.

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, Jestő

Kép: Repr

Nagy István: Dombos táj legelésző állatokkal

382.

JELENKOR, Pécs, 1973. április

XVI/4.

Nagy István, festő

Kép:

Repr

Nagy István: fiume

352

XVI

4.

JELENKOR, Pécs, 1973. április

Nagy István, Jestő

Kép:

Repr

Nagy István: Kapálók

372.

JELENKOR, Pécs, 1973. április

XVI
4.

Nagy István festő

Kép: Rep.

—: Édesanyám

Borító: 3.

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, festő

Kép: Repr

— : Hunyorító fiú Borító: 4

JELENKOR, Pécs, 1973. április XVI/4.

Nagy István, festő

Nagy István ról hérnüll portréfilmet
mutatott be a tv.

(b.m.): Tv – noten 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 3.

ifj Nagy István

Lechner Ödön példájót szó szerint értelmezte tervezéseinél.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

54 f

Nagy István

Kréterajzai a magyar grafika példás darabjai.

Németh Lajos: Mai magyar grafika, kiállítás a MNG-ban; Képzőmű-vészeti Almanach 1, Corvina 1969, 24. l.

Nagy István

Erdélyi falu 1927. o. v. 65×82 cm, dr. Rácz István tulajdona (repró).

Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 32. és 33. l. közt

Nagy István 1.

1948-ban Budapesten kiállítása volt, 1967 októberében emlékkiállítása. 1965-ben Pap Gábor kismonográfiát írt róla. Az emlékkiállításhoz Romániából és Jugoszláviából kellett kölcsönkérni fontos képanyagot.

Solymár István: N. I. emlékkiállítása; Képzőművészeti Almanach 1; Corvina 1969, 34-35. l.

Nagy István 2.

A kiállításon – 2000 mű áttekintése és 400-nál több kiválasztása után végül is – 369 került bemutatásra, bár ebből is sok kimaradt. Az ismétlődő variánsokról és igen sok szénrajzról kellett lemondani.

Solymár István: N. I. emlékkiállítása; Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 35. l.

Nagy István 3.

A kiállítás anyagának összeállításánál a Bajai és a székesfehérvári kiállítás anyaga is számításba vétetett. 1968-ban Debrecenben és Makón korábban sehol sem szerepelt anyag került bemutatásra emlékkiállítás ámén.

Golymár István: N. I. emlékkiállítása; Képzőmův. Almanach 1, Corvina 1969, 35. l.

Nagy István 4.

Medvyánszkyhoz nagy Egyhez kasonlóan független volt, ők jelentik festészetünk fő összefüggő vonulatát.

Galymár J.: N. I. emlékkiállítása; Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 35. l.

Nagy István 5.

Művészete a „nemzeti jelleg"-et faktumként közvetíti. „Szűkösnek" sem nevezhető. Olyan művei, mint a Bamba, a Béres, az Öreg székely nagy a marosnásárhelyi Öregasszony a portré érvényességére példák.

Solymár I.: Nagy I. emlékkiállítása; Képzőmův. Almanach 1, Corvina 1969, 35. l.

Nagy István 6.

Bakonyi vagy erdélyi tájképei (Falu Erdélyben, Szé-
kely kazánból stb.) a portrék szintjén mozognak.
A cenzorajzok a fiatal művész kibontakozását adják.
Az 1903-as Kert még nem, de az 1908-as Anyám és én
az övé.

Solymár I.: Nagy I. emlékkiállítása; Képzőműv. Almanach 1, Corvina 1969, 36. l.

Nagy István 7.

Kezdettől a 20-as évek közepéig kitűnő munkái vannak olajban, ekkor egyedül pasztellel dolgozott már. A hóforú alatti emberi együttérzése Van Goghkal rokonítja. Van Gogh is, Rembrandt is (emberlátásával) ideálja volt.

Solymár I: Nagy I. emlékkiállítása, Képzőmű v. Almanach 1, Corvina 1969, 36. l.

Nagy István 8.

Hatott rá Kossta tanya-felfogása, Egry térkomponálása, a cézanne-i konstruktív tendenciák, de mindig önmagát adta. Művészete máig hatott.

Golymár J: Nagy I. emlékkiállítása; Képzőmův. Almanach 1, Corvina 1969, 36. l.

Nagy István

A szerző hangsúlyozza a művész értékelésében – az életmű teljessége kutatása során – jelentkező bizonytalanságokat, ingadozásokat.

Gulyás István: Nagy István emlékkiállítása; Képzőművészeti Almanach 1; Csorna 1969, 84.l.

Nagy István

A 2 alföldi művészet egyik képviselője.

B. Supka Magdolna: A kőhalmi festészet
Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969. 15. l.

Nagy István

Legelő birkák, 1930-as évek első fele, pasztell, 32 x 44 cm,
Krammer József tul.

Fűzfák, 1926 k., pasztell, Jugoszlávia, magántul.

Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 170. l.

Nagy István

A bamba, 1920-as évek közepe, pasztell,
70×50 cm, Glücks Ferenc (Bpest)
tulajdonua (repró)

Képzőmüv. Almanach 1, Corvina 1969, 171. l.

Nagy István

bajai festőművész

Kiállítása nyílt vasárnap

a szegedi Móra Ferenc Múzeumban

Magyar Nemzet 1971 szeptember 21

4. old.

Nagy István

neve emlitve, ~~[illegible]~~

Napjaink 1971 május

S. old.

Nagy István, festő

Megemlítve: Gy. Endrős Tiborral kapcsolatban.

P. Kiss Julianna: Benczédi Sándor és Gy. Endrős Tibor

7.

Népszabadság: Bp. 1971. dec. 4.

Nagy István, festő

Szegeden Nagy István – emlékkiállítás látható.

–: Kétszáz kiállítás a műzeumi – műemléki hónap keretében 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 1.

Nagy István, festő

A bajai múzeum tulajdonában
levő alkotásait kiállították
Szegeden.

— : Új kiállítások 7.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 21.

Nagy István

Barcsay Jenő kiállitott képei kapcsán emlitve.

Dévényi Iván: Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, lo1.l.

Nagy István

születésének 100. évfordulója

alkalmából a Nemzeti Galériában

nyílt emlékkiállítása

Cikk a 4. oldalon

Népszava 1973 április 26

4. old.

Nagy István

Nemzeti Galéria - beli
Vallitását méltató cikk a
4. oldalon

Magyar Nemzet 1973 április 21
4. old.

Nagy István

Székely hazámból repr.

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc-ápr.

Nagy István

99. Legelő birkák - pasztell 32x44

100. Tájkép jukokkal —"— 30x43,8

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc-ápr.

Nagy István

97. Hegyek alján pastell 30,5×44

98. Iskolás fiú —"— 52×44

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

95. Narancsos mennyecske pasztell 68x50

96. Tájkép tehenekkel pasztell 30x43,7

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

93. Bárányparók a domboldalon
pastell 30,5x44,5

94. Napraforgós csendélet pastell
70x60

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

91. Birsalmás csendélet pasztell
43 × 60

92. Szerb parasztasszony pasztell
72 × 50

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

89. Birkák a tóparton pasztell 29x42,2

90. Leányka pasztell 70x48

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

87. Szamárkóvós csendélet
pasztell 65x50

88. Kútágas —"— 29,6x42

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

85. Mély út Porván pasztell 69×50

86. Téli táj —"— 67×84

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

83. Nyírfás táj pasztell 64×85,5

84. Kaszáló —"— 52×72

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

81. Sziki táj pentell 70×83

82. Táj nyírfákkal —"— 28,5×40

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

79. Téli táj pasztell 68×86

80. Fűkaszálók —"— 100×68

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

77. Falurészlet Erdélyben pantell 31x44

78. „Székely kazánból" pantell 68x84

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

75. Kalapos öregasszony pasztell 70x50

76. Parasztleány kötsöggel pasztell 70x50

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

73. Balaton pantell 30×44

74. Segélyemberek —"— 70×52,5

Nagy István emlékkiállítására
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

71. Gyimesi kárikók pantell 32×45

72. Szántás Erdélyben —"— 31×44

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. március – április.

Nagy István

69. Parasztasszony pastell 60×46

70. Öreg székely —"— 82×70

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

67. Bárányok a domboldalon
pasztell 31x43

68. Gyimesi kavasok — " — 60x80

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

65. Erdélyi kavacsok pasztell 60×72

66. Palánkok — 64×80

Nagy István emlékkiállítása
M.N.-G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

63. Rovám télen pasztell 47,5 x 62

64. Erdélyi falu —"— 65 x 82

Nagy István emlékkiállítása

M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

61. Erdő szélén pasztell 32×40

62. Őszi fák — " — 50×70

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

59. Csíki kavasok pasztell 60x80

60. Domboldal jegenyékkel —"— 60x43,5

Nagy István emlékkiállítása

M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

57. Önarckép pentell 43×33

58. Kolozsvári temetői —"— 38×47

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

55. Dombos út pasztell 52x70

56. Ősz a Balaonyban —"— 52x70

Nagy István emlékkiállítása

M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

53. Őszi alkony a Balaton-
parton pastell 45×59

54. Domboldal — " — 62×65
fákkal

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. nov.–dec.

Nagy István

51. Sapkás önarckép pasztell 37,5x34

52. Balkonyi domboldal —"— 51x63

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

49. Kucsmás parasztfej pasztell 40×29

50. Domboldal — 64,5×52

Nagy István emlékkiállítása
a N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

47. Tarisznyás kisfiú pastell 85x70

48. „A bamba" —"— 67,5x46,5

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. ináre.-ápr.

Nagy István

45. Béres pasztell 63×45

46. Ur partján —"— 24×32

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. március-április.

Nagy István

43. Önarckép pastell 61,5 x 43,5

44. Önarckép —"— 47 x 33

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. március-április.

Nagy István

41. Morris kislányfej pasztell 39,5x30,5

42. Pikenő tehenek —"— 32x45

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

39. Ökrök pasztell 32,5 x 46

40. Ökrök fák alatt -"- 31,5 x 44,5

Nagy István emlékkiállítása

M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

37. Öreg magyar pasztell 41x31

38. Préskázak —"— 32x45

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

35. Öregasszony pastell 42×29

—"— 30,5×40

36. Falu

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

33. Kisláng pasztell 44,5 x 30,5

34. Kistáj —"— 44, 35,5

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

31. Őszi táj pastell 35 x 50

32. Anyám — " — 62 x 45

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

29. Dr. A. I. arcképe pentell 49×35
30. Katonafej —"— 66×44

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

27. Kapálók pastell 49,5×69

28. Fasor Kelebián pastell
40,5×43

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

25. Völgyvég pasztell 51,2x68,4

26. Tópart legelő birkákkal
pasztell 30x45

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

23. Tanya pastell 33,5 x 43

24. Balatoni erdő —u— 33 x 43,5

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

21. Erdélyi tájkép olaj 56×74

22. Erdélyi táj —"— 54×67

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

19. Székely szoba olaj 70×48,5

20. Falusi utca " 62×77,5

Nagy István emlékkiállítása
M. N. G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

17. Boglya szén 340×450mm

18. Gödöllői falurészlet olaj 28×43

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

15. Temető rézkarc 370×290 mm

16. Falu a hegy lábánál rézkarc
280×410 mm

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. március–április.

Nagy István

13. Fa és kaszlak szén 300x440 mm

14. Tájkép boglyával -"- 300x434 mm

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

11. Pihenő baka szín 215 x 155 mm

12. Férfiarckép -"- 470 x 310 mm

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

9. Figyelő katona szén 300×220 mm

10. Falusi udvar " 220×300 mm

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.–ápr.

Nagy István

7. Homokbánya szén 220 x 110 mm

8. Katonafej -"- 23 x 180 mm

Nagy István emlékkiállítása

(M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

5. Otthon vén 215 x 295 mm
6. Csendélet -"- 145 x 230 mm

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

3. Legelő birkák Gyimesen szén 135 x 215 mm

4. Kazlak szén 155 x 220 mm

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

1. Édesanyám ceruza 220x165 mm

2. Erdélyi domlok szén 145x205 mm

Nagy István emlékkiállítása
M.N.G. 1973. márc.-ápr.

Nagy István

Baján 1969-ben nyílt meg a Nagy István Képtár, az ország egyetlen állandó Nagy István kiállítása.

Népszava, 1973. nov. 4. 101. évf. 259sz. 9p.

Nagy Istvan

1973. nov-ben a hajdúsági Tiszti Istvan Múzeumban emlékkiállítása nyílt.

Népújság, 1973. nov. 4. 101. évf. 259. sz. 9. o.

Nagy Istvánné

A hajdúszoboszlói emlékkiállítás alapja a Kiss-féle gyűjtemény, mely a művek korai (1925-30 közötti) alkotói korszakát képviseli

Népszava, 1973. nov. 4. 101. elf. 259 m. 9 p.

Nagy Istvan

Neve emlitve.

A Hét, 1973. jan. 19. 4. evf. 3 sz. 9 p.

Nagy István

1873. márc. - ban rülettel csíkmindszenten.

A Hét, 1973. márc. 30. 4. évf. 13 sz. 15 p.

Nagy István

1923-ban egyéni kiállítása volt Budapesten.

A Hét, 1973. márc. 30. 4 erf. 13 m. 15 p.

Nagy István

Dálidák (fotó)

A Hét, 1973. márc. 30. 4 evf. 13 m. 17 p.

Nagy Istvánt

Patak (fotó)

A Hét, 1973. márc. 30. 4 erf. 13 sz. 16 p.

Nagy István

Téli tájj (fotó)

A Hét, 1973. márc. 30. 4. evf. 13 sz. 9 p.

Nagy István

Önarckép (fotó)

A Hét, 1973. márc. 30. 4. ef. 13 sz. 15 p.

Nagy Istvánt

Tój szénaboglyákkal (fotó)

A Hét, 1973. márc. 30. 4. erf. 13 sz. 8 p.

Nagy Istvánt

Kislány (fotó)

A Het, 1973. márc. 30. 4 erf. 13 sz. 7 p.

Nagy Istvánné

Táj jubileum (fotó)

A Hét, 1973. márc. 30. 4. old. 13 sz. 1 p.

Nagy István

Neve emlékre

A Hét, 1973. júl. 13. 4. elf. 28 m. 2 p.

Nagy István

Marosvásárhelyen nagyszerű képeket őriznek a magángyűjtők a mestertől.

A Hét, 1973. jan. 19. 4. elf. 3n.

9n.

Nagy István

Neve említve.

Konvoc. 1973. dec. 32. cf. 12 sz. 1876.

Nagy István, festő

Megemlítve. ↓

[Lázló Emőke: Endre Béla]

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnemle

550 - 553

XVII

6.

JELENKOR, Pécs, 1974. június.

Nagy István, festő

Megemlítve.

Nagy Tibor: Kernstok Károly 2423-2428.

Élet és Tudomány, Bp. 1973. dec. 21. XXVIII/51.

Nagy István, szobrász

Kolnoki művész. Ez alkotá-
sát Zuglóban állítják fel.

– : Ajándék Zuglónak 4.

ESTI HIRLAP Bp. 1974. júl. 18.

Nagy István

Müve szerepelt a Kolozsvári Ernő mügyültő tulajdonában lévő alkotások kiállitásán a győri Xantus János Muzeumban.

Dévényi Iván ismertetése.

Vigilia 74/1o. 71o. o.

Nagy István

Neve a jelenkori magyar festészet kapcsán említve.

Dévényi Iván ismertetése

Vigilia 74/7 346. o.

Nagy István

Neve emlitve

Németh Lajos: Barcsay Jenő művészetéről

Látóhatár 74 juni. 199. old.

Nagy István

Neve említve.

Mácza János: A Magyar Tanácsköztársaság
képzőművészetéről.

Nagyvilág 69/1 112. old.

Nagy István

1973. nov.-ben Bajza Rabala emlékére „Tisztelet Nagy Istvánnak" c.-el kiállítást nyitottak mai festők műveiből.

Népnapa, 1973. nov. 4. 101. elf. 259n. 9p.

Nagy István

Édesanyám (fotó)

Nénszava. 1973. nov. 4. 101. evf. 259 sz. 9 p.

Nagy István

1931-ben Bajon telepedett le, s ott élt haláláig, 1937-ig.

Népnava, 1973. nov. 4. 101. elf. 259 sz. 9 p.

Nagy István

1963-ban hagyatékából Bajai emlékkiállítást nyitottak.

Népsava, 1973. nov. 4. 101. elf. 259 sz. 9 n.

Nagy István

Neve említve.

Nyíregyháza, 1973. szept. 9. 101. évf. 211 sz. 9p.

Nagy István

Baján, születésének 100. evfordulóján ünnepséget rendeztek.

Nemzeti, 1973. okt. 18. 101. evf. 244 sz. 4p.

Nagy István

Kassák-plakettje részt vett a Petőfi Irodalmi Múzeum Kassák-emlékkiállításán.

Népszava, 1973. okt. 12. 101. cíf. 238 sz. 4 h.

Nagy István

Kirchmayer Károly mánványportrét készített róla

Népszava, 1973. szept. 7. 101. évf. 209 sz. 4p.

Nagy István

A Bánáti magyar festők című kiállítás alajképei szerepelnek.

Békés m. Népújság 1972. szept. 23.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

NAGY ISTVÁN

SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL RENDEZENDŐ EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1973. MÁRCIUS 28-ÁN, ~~PÉNTEKEN~~ 17 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR FŐIGAZGATÓ

MOND.

---

73 3 fnyv 14 1568

NAGY ISTVÁN

Meghívó

Nagy István, festő

Az emlékkiállítás ismertetésével és Nagy István értékelésének kérdéseivel foglalkozik az író.

Megemlített művei: Csiki harasok, Erdélyi falu, Gyimesi hárikók.

P. Szűcs Julianna: Nagy István emlékkiállítása a Nemzeti Galériában 7.

Néps-abadság, Bp 1973. ápr. 27.

Nagy István, festő

Emlékkiállítása ápr. 22-ig
lesz nyitva.

— : Körlemény 8.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 20.

Nagy István, festő

Baján emlékünnepséget rendeznek
születése 100. évfordulója alkalmából.

— :Kulturális hírek 7

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 17.

Nagy István, festő

Koczogh Ákos írt Nagy István festénetéről

↓

—: Múzeumi Magazin 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. jun. 26.

Nagy István, festő

Emlékkiállítása alkalmából
ápr. 12-én baráti összejövetelt
tart a Nemzeti Galéria.

– : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. ápr. 11.

Nagy István, festő

Önálló kiállítását rendezi meg a Nemzeti Galéria megnyitásának 100. évfordulója alkalmából.

— : □ Nagy István

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973 március 28.

Nagy István
festő

A Bajai Türr István Múzeumban Nagy István emlékkiállítást rendeznek, a művész születésének 100. évfordulója alkalmából.

-.- : Kiállítási naptár.
MŰVÉSZET, 1973.március - 46.oldal

Nagy István
festő

Alkotásai a szabadkai
Magyar Galériában is lát-
hatók

Bela Durandi: Modern magyar képtár Szabadkán.
NÜVÉSZET, 1973.január - 38.oldal

Nagy István
festő

Pedrainak Nagy István is jó barát-
ja volt, sokszor kónapolon át kasz-
nálta műtermét vajdasági barán-
golása idején.

Bela Duranci: Modern magyar képtár Szabadkán.
MŰVÉSZET, 1973. január - 38.oldal

Nagy István
festő

Nagy István vajdaságban készült pasztelljeinek kiállítása volt a magyar képtárkezdeményezések első akciója 1966-ban.

Bela Duranci: Modern magyar képtár Szabadkán.
MŰVÉSZET, 1973.január - 38.oldal

Nagy István
festő

Nagy István kiállítását először
Szabadkán, azután Hódmező-
vásárhelyen és Bajan is bemu-
tatták.

Bela Duranci: Modern magyar képtár Szabadkán.
MŰVÉSZET, 1973.január - 38.oldal

Nagy István
festő

M. Szücs Ilona tájképei
Nagy István halálára de-
cemb.

Horváth Béla: Kiállitási jegyzetek,
MŰVÉSZET, 1973.január - 5.oldal

Nagy Istvan
festő

Nagy István „Tehenek" című
képe a földdel küzdő paraszt-
ember és környezetét tükrözi.

Szelesi Zoltán: A szegedi mügyüjtők kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972. szeptember - 44.oldal

Nagy István
festő

A Magyar Nemzeti Galeriában
Nagy István emlékkiállítás nyi-
lik márc. 28-tól.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1973. április – 46 oldal

Nagy Istvánt

neve említve a 286. oldalon

Művészettörténeti Értesítő
1977/4

Nagy István, festő

Egy nép pasztellje látható a tárlaton.

Laczó Katalin: Kiállítási napló
Műgyűjtők kiállítása 93-96.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. október XXVI/10,

Nagy István festő

Megemlítve.

Az élő eserép

—: A Hódmezővásárhelyi Majolikagyár Kiállítása 106-108.

XXVII

TISZATÁJ. Szeged, 1973. március 3.

Nagy István, festő

Megemlítve: Solymár készülő Nagy István-monográfiája.

Kristó Nagy István: Solymár István: Hagyomány és leleménység a képzőművészetben 90-91.

TISZATÁJ. Szeged, 1973. január XXVII/1.

Nagy István, festő

Megemlítve.

Dér Endre: Konta Rozália negedi kiállításáról

95.

XXVII
5.

TISZATÁJ. Szeged, 1973. május

Nagy István, festő

Bukaresti tárlaton szerepel.

— : Nemzetközi kisplasztikai biennálé
a Műcsarnokban 7.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 12.

Nagy István, festő

Kolozsvárott állítottak ki műveiből.

— : Hír . 8.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 10.

Vagy István, festő

Születésének 100. évfordulója alkalmából emlékünnep volt Baján. (Okt. 17.)

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 18.

Nagy István, festő

Okt. 17-én kezdődik az ünnepség-sorozat.

— : Nagy István - ünnepségek Bajón 7.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 12.

Nagy István, festő

Okt. 17. és 19. közt lesz a három napos program. – Ugyanekkor nagyszabású kiállítást rendeznek és felállítják a művész szoborportréját is.

↓

– : Képzőművészeti program Baján Nagy István születésének 100. évfordulóján 9.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 4.

Nagy István, festő

Emlékkiállítása lesz Baján.

—: Ötven baba Indiából

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 13.

Nagy István, festő

Baján rendezik meg tárlatát részben hagyatékából, részben magángyűjtők kezén lévő művekből.

–: Nagy István Kiállítása 2

ESTI HIRLAP, Bp 1973. okt. 3.

Nagy István, festő

Születésének 100. évfordulóján emlékünnepségek kezdődnek Baján. Mellszobrát ennek keretében avatják fel.

— :□ Emlékünnepségek 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. okt. 17.

Nagy István

Az Ernst Muzeum-M.N.G. kiállitásán,melyet Magyar művészet 1895-1945 c. rendezte k meg szerepelt Fényes Adolf,Koszta József,Rudnay Gyula,Tornyai János,Mednyánszky László, Nagy István alkotásai.

Magyar Hirlap 1969.2.évf 264.sz.

Nagy István festőművész

Száz éve született a művész egy erdélyi faluban, parasztcsaládból. A Nemzeti Galériában most emlékkiállitást rendeztek legszebb müveiből. Kolozsvárt végezte a tanitóképzőt, két évig a Mintarajziskolába járt, majd Münchenben, Párisban és Olaszországban folytatta tanulmányait. Visszatérése után "koldus vándorként járta a vidéket" s a magyar parasztság nyomoruságos életét festette, faluról-falura járva dolgozott, maga is nyomorgott.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 21.
XVII. évf.16.sz. 12. lap.

Nagy István

1923-ban első jelentős tárlatára felfigyelt Kosztolányi Dezső, s "ujjongva fogadta", - mint Vadas József: "Föld alatti tájak" c. kritikájában irja.
Esztendőket töltött a müvész az Alföldön, SZolnok és Baja környékén. „Fejkendős öreg asszonyokat, csellengő béreseket, kucsmás parasztokat, hegyeket, teheneket, völgyeket rajzolt szerte az országban és Erdélyben." Dési Huber István a nép festőjét fedezi fel benne s lelkes hangon ir müveiről.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 21.
XVII.évf. 16.sz. 12.lap.

Nagy István

Az alföldi piktúra legjobbjainak eredményeiből értékes ízelítőt sikerült kiválogatni, Nagy István életmű-vébe kvalitásos képek engednek bete-kintést.

Pogány Ö. Gábor: A hajdúböszörményi képtár megnyitása.

Alföld 1973/8 95 old.

Nagy István

művészete volt hatással Klossy Ferenre indulásakor.

Dr. M. Kiss Pál: Klossy Ferenc kalocsai kiállítása.

Rajztanítás 1973/1. 33 old.

Nagy István:

A harai festészet kiemelkedő alakja

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1971/61. sz. 6. old

Nagy István

a pavlovkai művésztelepen lakik.

Hidvégi Lajos: Képzőművészeti hagyományaink

tükrében.

Pedagógiai 1973/3 32 old.

Nagy István

Kiállítás nyílt a Magyar Nemzeti Galéria anyagából a kolozsvári Szépművészeti Múzeumban. Öt festő a moder magyar művészet elődei közül rímmel. A tárlaton Nagy István ritkán látható kiemelkedő alkotásai is szerepelnek. A kiállítás anyagát előzőleg Bukarestben mutatták be.

Észak-Magyarország 1973/237 7old.

Művészet, Budapest, 1943. jún.

Nagy István: Tájkép juhokkal

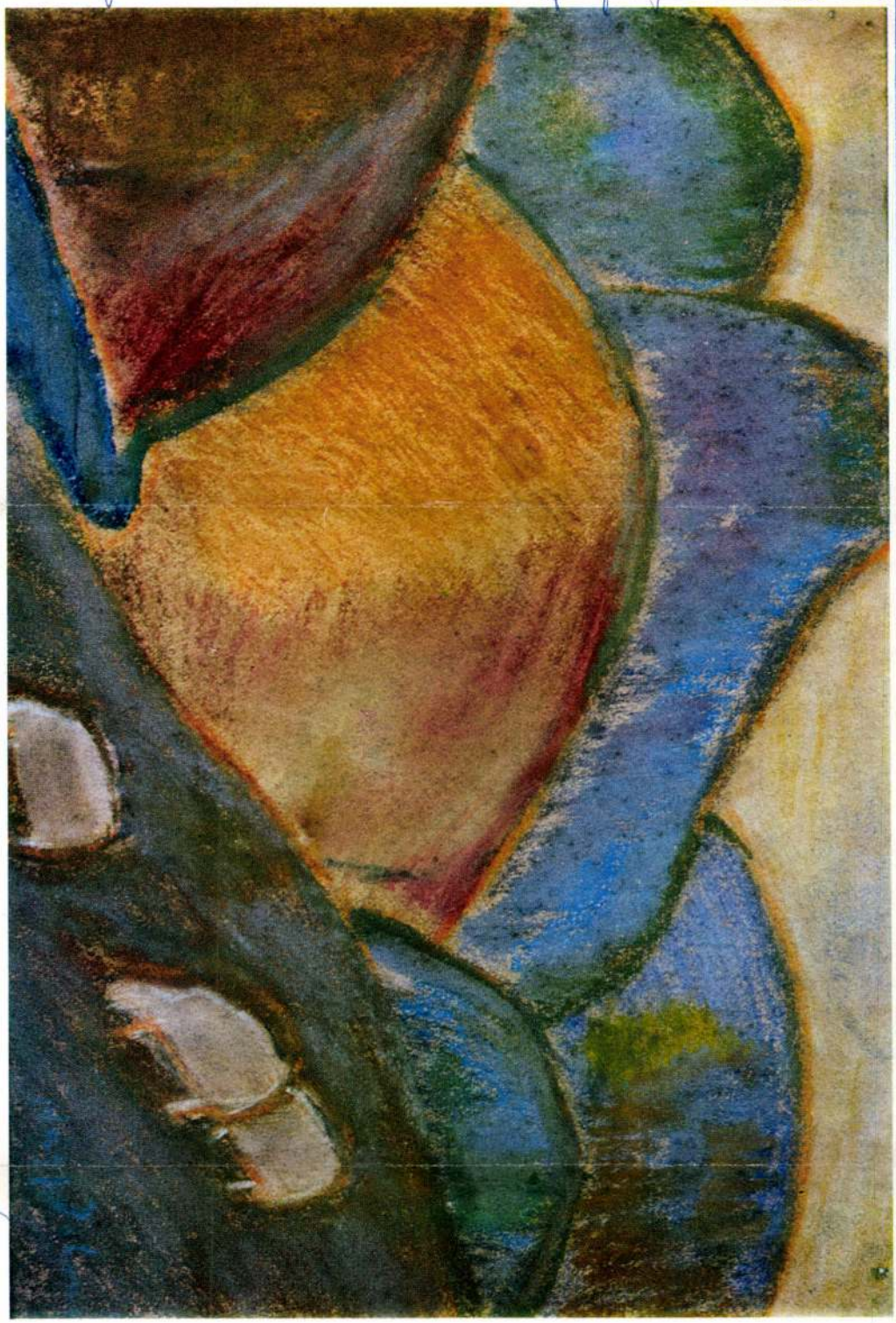

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 136-068, 337-748, 340-776

1972 SEP 13

PETŐFI NÉPE

Kecskemét

Nagy István festőművész

* * *

Századik születési évfordulója lesz jövőre Nagy István festőművésznek. A Deák Ferenc úti parkban a jövő évi ünnepségekig fel szeretnénk avatni a művész, valamint id. Éber Sándor, Rudnai Gyula, Tercs Ede mellszobrait.

* * *

Holnap Zomborba látogat Baja öttagú delegációja, hogy együttműködési megállapodást írjanak alá.

csak azért is, mert mindjárt az
első megközelítésnél elbotlunk egy semmikép-

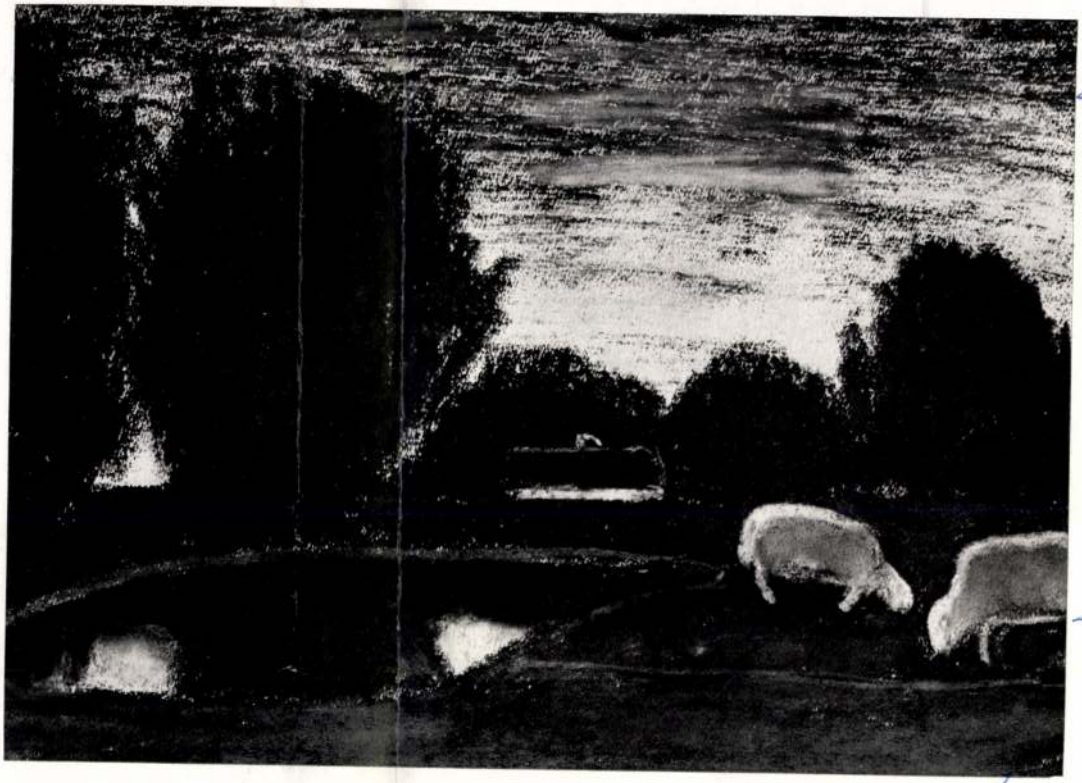

Nagy István
Műcsarnok, Budapest,
1943. jún.

Nagy István

Művészet, Bp. 1943. évf.

érdekes átváltozásnak Nagy István: Tarisznyás kisfiú

pályázat

Eredményhirdetés előtt

Kezdjük az előzményekkel:

1970-ben, a Magyar Építőművészek Szövetségének Székházában Ambrus Éva, Előry Miklós, Horváth László, Szávoszt Katalin, Szekeres Károly, Tolnai Katalin és W. Kálmán Anikó porcelántervezők variálható falburkolat-elem terveikből kiállítást rendeztek. A bemutatott anyag koncepcióját még valamennyien az Iparművészeti Főiskola porcelán szakáról hozták. Schrammel Imre kerámikus és porcelántervező tanáruktól, valamint Jánossy György építésztől, mint konzultáns tanártól kapott feladat szerint körülbelül 1964—65 óta szisztematikusan készültek fel az épület-kerámia hazai elterjedt műfajának az építészeti igény szempontjából korszerű, esztétikai értelemben pedig tiszta formanyelvű és anyagszerű megújítására. 1967-ben diplomáztak. Egyik feladatuk a variálható, színes mázakkal is élénkített falburkoló elem tervezés és komponálás volt. Az említett kiállítás tulajdonképpen ennek a munkának némileg továbbfejlesztett

dását kívánták, és idővé
a törekvésnek időszerű
zás hatókörét is kitapo

Az igényt jelezte az
a határokat a kivitele
(Lásd mellékelt képein

1972 decemberében
Művek, a Magyar Épít
az Építésügyi és Városf
támogatásával pályázat
kerámia hasonló célú t

„... építészetünk a
moly, jelentős erőfesz
fejlesztése érdekében.
seknek a fő célja elsc
csökkentése volt, de
dek és igényes, reprez
lettek. A gyors fejlőd
tekintetében akaratl
eredményezett. Ennek
lyázat ... Szint kell a
ami ... városaink

Műcsarnok, Budapest,
1993. június

Nagy Sándor: Balaton

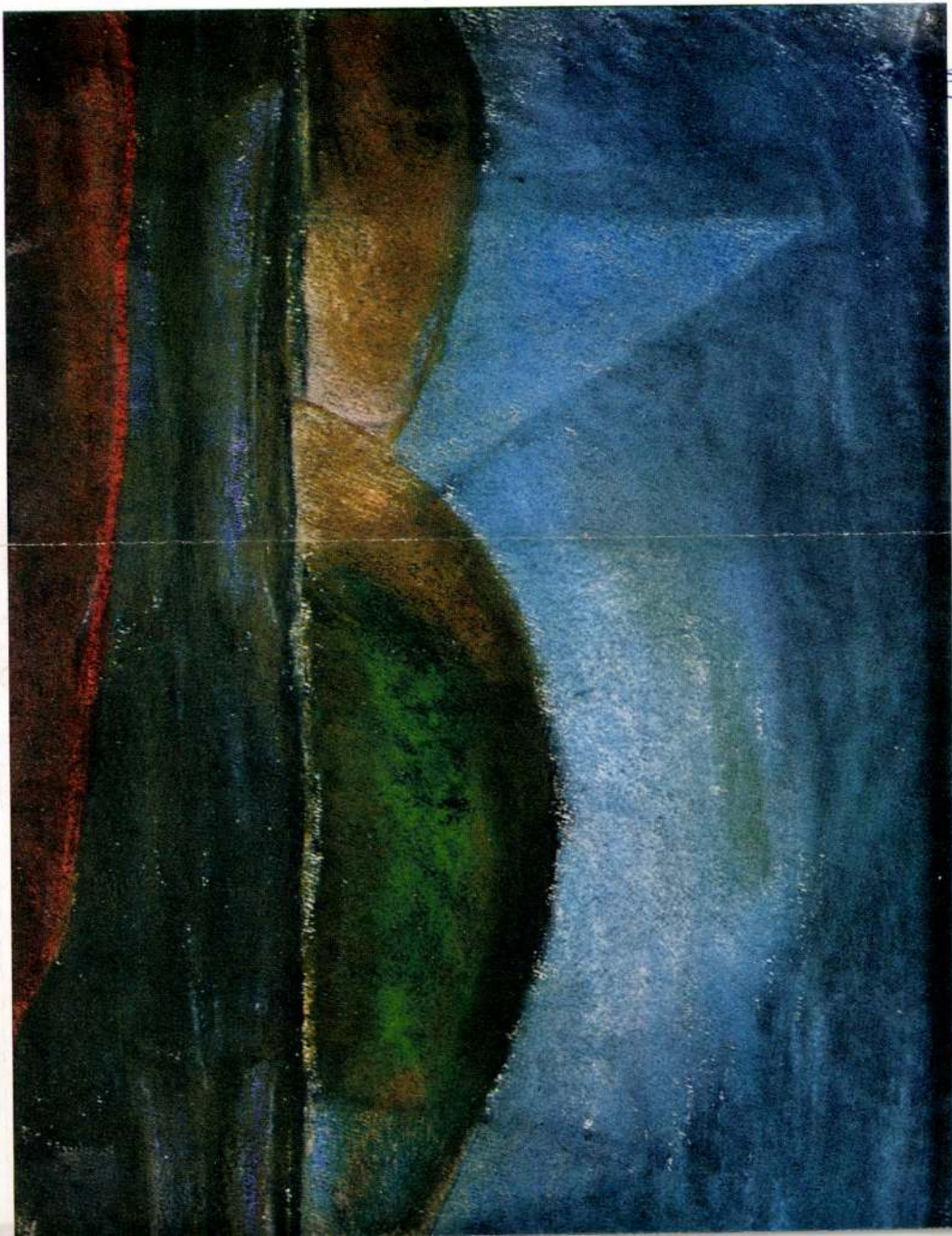

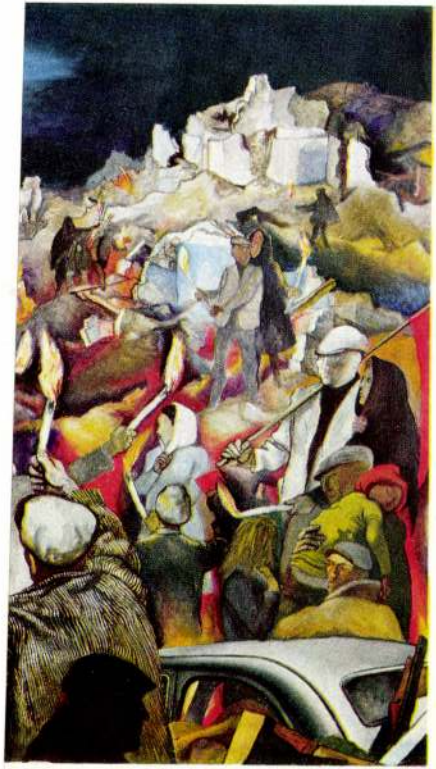

Guttuso: Ghibellina éjszakája

Guttuso: Togliatti temetése

1021

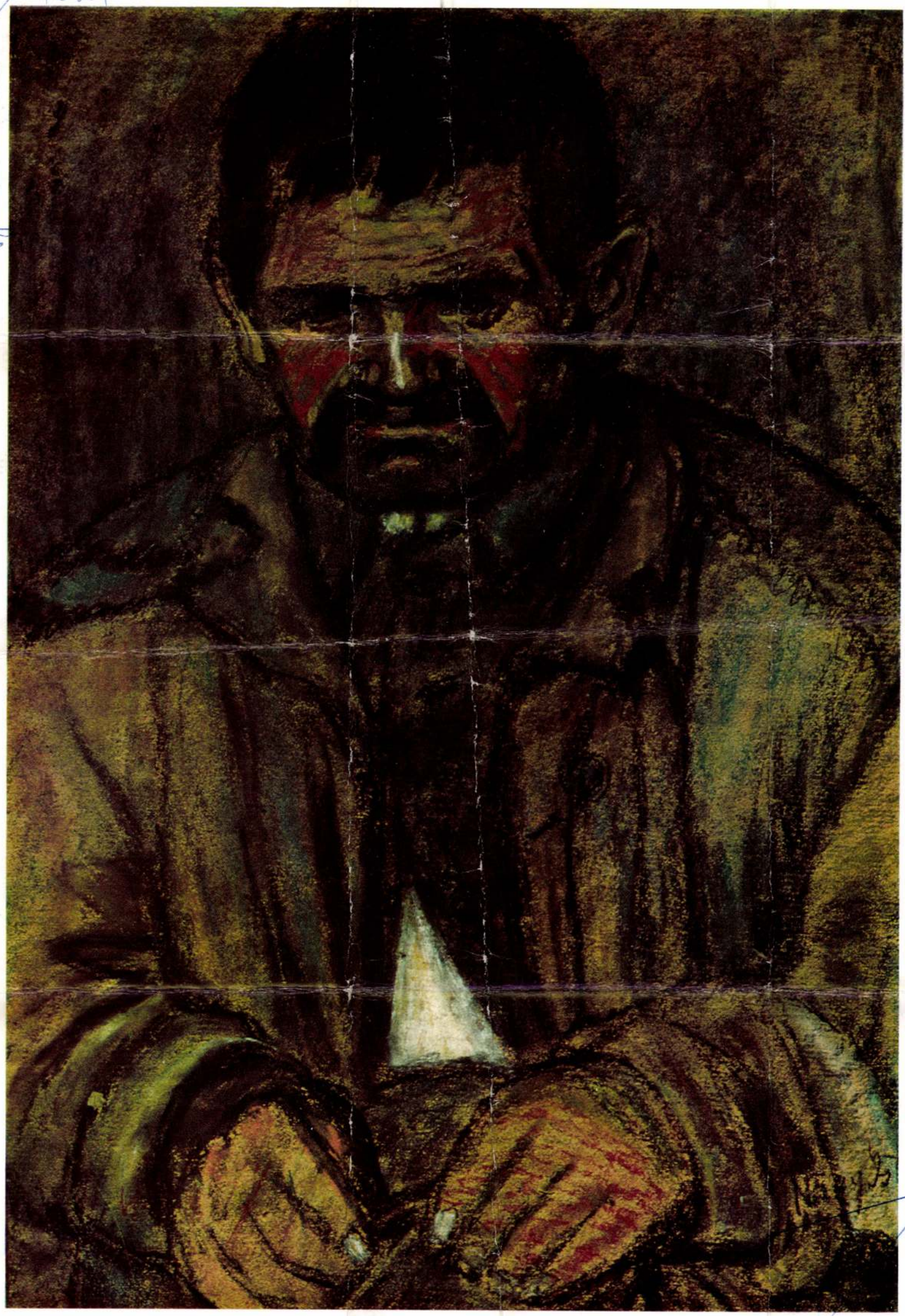

préoccupations avec les créateurs et que c'est avec la volonté d'aider que nous-mêmes nous intéressons à leurs soucis. Comme il ressort des réponses, nos points de vue sont identiques, par conséquent nos tâches le sont également.

En parlant de leur engagement social, nos partenaires ne se sont pas contentés de rester sur le plan des mots, mais ils ont cherché, derrière le sens superficiel des mots, les rapports vivants et organiques avec notre réalité actuelle. Ils expliquent les raisons politiques et la progressivité aussi par l'observation de ce rapport.

En dressant la liste de nos partenaires, nous n'étions influencés par aucune considération protocolaire, et c'est pourquoi cette liste ne signifie aucun classement, ni qualification, même elle n'est pas close. Elle peut encore s'allonger. Nous nous proposions seulement de choisir nos correspondants de telle façon qu'ils n'appartiennent pas au même groupe, ni au point de vue de leurs tendances de style, ni de leur genre, ni de leur âge, pour qu'ils reflètent donc les diverses orientations créatrices des arts hongrois de nos jours. Les premiers résultats sont bons, nous avons obtenu à nos questions des réponses qui nous sont utiles. Ce qui nous encourage à ce que nous retournions, en autres occasions encore, au franc-parler de ces colloques. Notre but est qu'au cours de ces colloques notre rédaction et la besogne créatrice artistique se rapprochent, et que même ceux du milieu du public puissent faire entendre leur voix qui au cours des entretiens se sont formé une opinion.

well. The answers made it clear that our views are held in common, which means also that our objectives are identical.

Those sending us a reply spoke of social commitment not merely in the literal sense, they went beyond the surface meaning of the words, looking for a real organic relationship to contemporary Hungarian reality. The role of politics, and being progressive were also interpreted as implying the maintenance of this relationship.

The list of those to whom the round robin was sent was not complied on the basis of some sort of official pecking order, for that very reason it does not imply any sort of classification or ranking, nor is it suggested that it is complete. It may well be extended. We tried to make sure that those addressed should not be identical in style, genre or age, that they should therefore reflect the various trends which are to be found in Hungarian art today. The first results are good, the answers to our questions proved to be of great help, and this encourages us to employ frank conversation as a method on other occasions as well. The aim is that, in the course of these conversations the editors and artists should come closer to each other, and that all those members of the public as well who, in the course of these conversations, feel that they have something to say, should add their understanding and helpful words.

[redacted]

задач.

Ответы опрошенных нами художников относительно общественной ангажированности носили не формальный характер, за поверхностным значением слов они искали живой, органической связи с современной действительностью. В содержание политичности и прогрессивности художники вкладывают и поддерживание этой связи.

Список опрошенных был составлен нами не из каких-либо «протокольных» соображений, поэтому его не следует рассматривать, как некую классификацию, «распределение по полкам», более того, этот список не окончательный, он может быть продолжен. При составлении его мы стремились лишь к тому, чтобы опрашиваемые не входили в одну группу по возрасту, жанрам работы, стилистическим устремлениям, чтобы они отражали разнообразные творческие устремления, существующие сегодня в венгерском изобразительном искусстве. Первая наша попытка дала хорошие результаты, мы получили полезные для нас ответы, что побуждает нас и в дальнейшем прибегать к такого рода откровенным беседам. Нашей целью было при помощи анкеты сблизить творческих работников и редакцию, а также дать возможность высказать свое мнение по поставленным в анкете вопросам и читателям журнала.

Ágnes N. Somogyi: Iconographie Petőfi — sur des affiches 24

PRO MEMORIA

Tamás Asszonyi: János Götz 26

Olga M. Heil: Regardons ensemble: Sur la voie ferrée, oeuvre de Derkovits 28

TOUR D'HORIZON

Nóra Aradi: «Affranchissons-nous des tabous» (Les écrits sur les arts de Renato Guttuso) 33

EXPOSITION

Gábor Pap: István Nagy le vivant 35

CONCOURS

Hedvig N. Dvorszky: Avant la publication des résultats 38

In memoriam Picasso (Béla Czóbel et Jenö Barcsay sur Picasso) 41

AVIS

Dóra Maurer: Oeuvre ou séries? 42

TOUR D'HORIZON

Revues étrangères — Nouvelles de l'étranger 42

Lajos Német: Notes marginales — Écrit et moeurs 45

LÍVRES

János Bonta: Le milieu architectural moderne (Gábor Preisich) 46

Calendrier des expositions 47

Ágnes N. Somogyi: Petőfi Iconography — On posters 24

MEMOIR

Tamás Asszonyi: On János Götz 26

Olga M. Heil: Let us look together at Derkovits's "Along the Railroad" 28

WINDOW ON THE WORLD

Nóra Aradi: "Let us shake off taboos" (Renato Guttuso's writings on art) 33

EXHIBITION

Gábor Pap: The living István Nagy 35

COMPETITION

Hedvig N. Dvorszky: Before the results are announced 38

Remembering Picasso (Béla Czóbel and Jenő Barcsay on Picasso) 41

COMMENT

Dóra Maurer: Oeuvre or series? 42

WINDOW ON THE WORLD

From periodicals abroad—World News items 42

Lajos Németh: Marginal notes — Writing and Morality 45

BOOKS

János Bonta: Contemporary architectural environment (Gábor Preisich) 46

Diary of exhibitions 47

Агнес Н. Шомоди: Иконография Петёфи — на плакатах 24

ВОСПОМИНАНИЯ

Тамаш Ассоньи: О Яноше Гетце 26

Олга М. Хейл: Посмотрим вместе картину Дерковича «По шпалам» 28

ОКНО В МИР

Нора Аради: «Освободимся от табу» (О литературных трудах Ренато Гуттузо по вопросам искусства) 33

ВЫСТАВКА

Габор Пап: Живой Иштван Надь 33

КОНКУРС

Хедвиг Н. Дворски: Перед оглашением результатов 38

Воспоминания о Пикассо (Бела Цобел и Енё Барчаи о Пикассо) 41

ВЫСТУПЛЕНИЕ

Дора Маурер: «Творение всей жизни» или серии? 42

ОКНО В МИР

Из иностранных журналов – Новости за рубежом 42

Лайош Немэт: Заметки на полях — Литература и этика 45

КНИГИ

Янош Бонта: Современное архитектурное окружение (Габор Прейзич) 46

Календарь выставок 47

Műcsarnok, Budapest,
1993. június

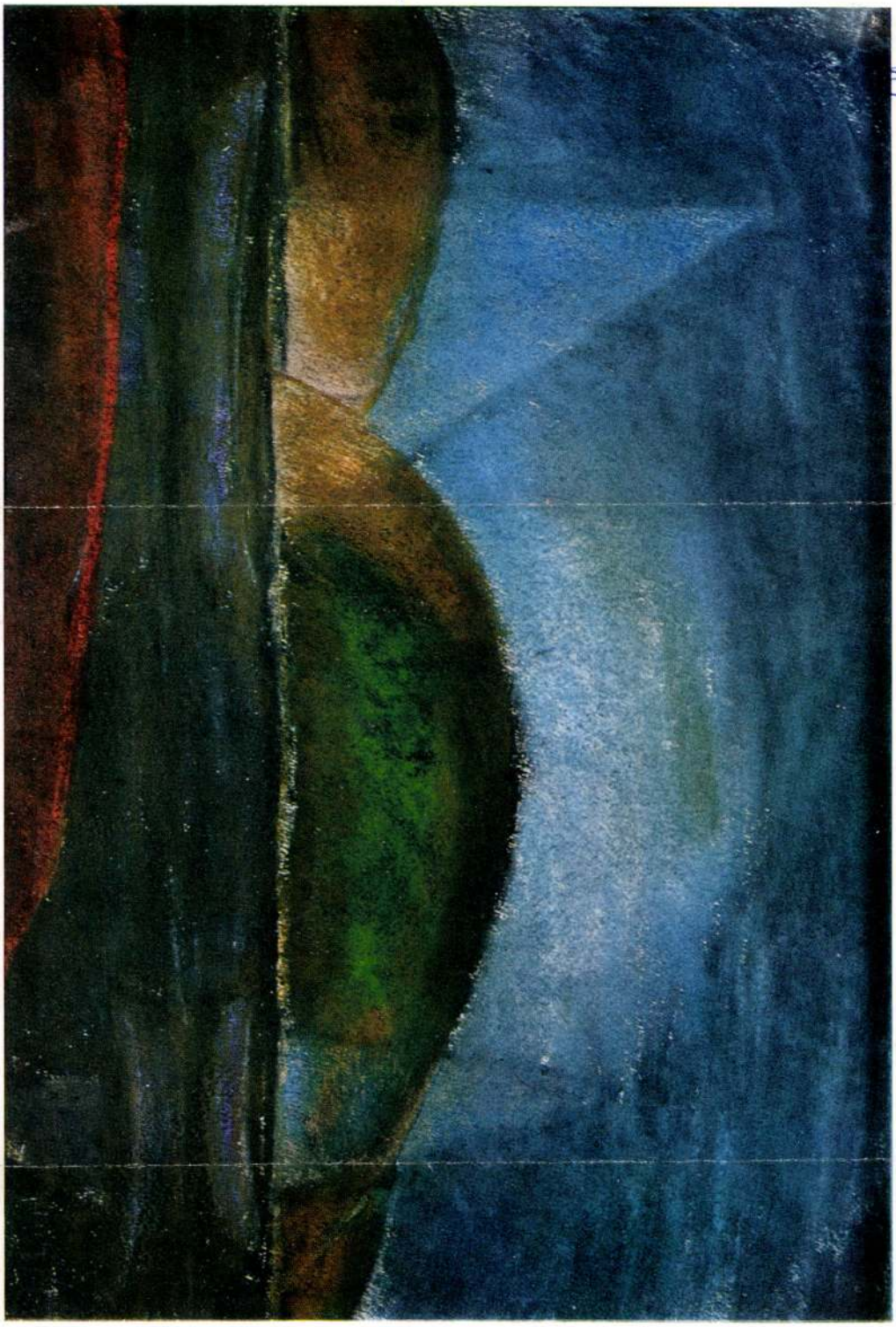

Nagy Gábor: Balaton

Guttuso: Ghibellina éjszakája

Guttuso: Togliatti temetése

Nagy István

A györi Képtár magyar mesterek műveiből rendezett tárlatot, melyen alkotásaiból látható a kiállitáson.

S.N. Látogatott tárlat.
Kisalföld, 1973. jún. 30.

NAGY ISTVÁN, festő

A pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményeinek jegyzékéből.
A közölt képek jegyzéke:
9.-NAGY ISTVÁN,- Dombos táj.-papir,pasztell.-30+45 cm. Ltsz.68.620.-Kunvári gyüjtemény. Fekete repr-304.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

Nagy István, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeum Kunvári gyüjteménye 343 darab. Kiemelkedő művekkel is büszkélkedik. Így NAGY-nak "Dombos táj" cimü képével is. /9.sz.kép./ 303.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák, -
249, /.-NAGY ISTVÁN, - Ház kerit éssel, -szén, papir, -
154 22 cm.-Ltsz.68.621.-309.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtar története
Uj szerzemények, 1[illegible]. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XIII.-1968.
Pécs, 1971.

NAGY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
248./.-NAGY ISTVÁN,- Dombos táj legelésző állatokkal.-pasztell, papir,-30+45 cm.-Itsz.68.620.-9.sz.kép.- 309.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények, III. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII.-1968.
Pécs, 1971.

Nagy István 1.

35 éve annak, hogy a hányhatott sorsú, a két világháború közötti, sulyos, tragediákkal telitett paraszti életet kivételes művészi igénnyel megfogalmazó festőművész, Nagy István meghalt. Erdélyben született 1873-ban, székely parasztgazda fiaként.

Klossy Irén: Nagy István

Rajztanítás 1972/4 29 old.

Nagy István

A nehéz és kilátástalan mezőgazdasági munka, a falusi élet mint élethivatás joggal nem vozotta. A kolozsvári tanítóképzőben ismerkedett a rajzolással a festészettel. A budapesti Mintarajziskolában kezdi művészeti tanulmányait, majd München és a párizsi Julian Akademia a következő állomásai. Tapasztalatokat gyűjt, utazik eljut Rómába is.

Klossy Irén: Nagy István

Rajztanítás 1972/4 29 old.

Nagy István 3

A klasszikusok tanulmányozása hozzásegíti a festészet igaz értékeinek felismeréséhez. Művészetének alapja a hazai táj és a nép, sajátos és egyéni ábrázolásmóddal. Korán méltatói közül talán Dési Huber István ismerte fel leginkább művészetének lényeget. Sokat dolgozik, kísérletezik, utazik, vándorol, mucs állandó lakása, műterme.

Klossy Irén: Nagy István

Raptanitás 1972/4 29old.

Nagy István 4

Az első világháború a lövészárokba szólítja a festőt is. Sok mély értékű, döbbenetes rajzot készít katonatársáról, a háború hagikus, sulyos forgatagáról. A véres események utáni időszak sem hoz kedvező fordulatot életkörülményeiben. Az Alföldön, Dunántúlon kóborol. Képein a falusi emberek szegénysége, örömtelen magánya, dolgos élete elevenedik meg.

Klossy Irén: Nagy István.

Raptanitás 1972/4 29 old.

Nagy István 5

Magyarországon kívül Jugoszláviában is tapasztalja a paraszt és munkástömegek nyomorát, a nemzetiségek elnyomását. Parasztembereket ábrázoló portréira magabiztosság, mély emberiség, a hűség jellemző. A képek színhatásával, kompozíciójával sajátosan fejezte ki a művész szociális igazságkeresését és hitét a nép elpusztíthatatlan erejében. Klossy Irén: Nagy István

Rajztanítás 1972/4 29 old.

Nagy István 6

Témája a szegény nép, sajat osztály-sorstársai, akik közel állnak hozzá. Élelmüvével meggyőzően vallotta hovatartozását. Rajongásig szerette a természetet, amely mindig fogva tartotta, lenyügözte, és hátteret adott figuráinak. Szénrajzai és pasztellképei egyetlen vonallal sem tartalmaznak többet, mint ami a lényeg elmondásához szükséges.

Klossy Irén: Nagy István

Rajztanítás 1972/4 29 old.

Nagy István 7

A munka és nyomor következtében sötétté és barbárrá tett arcok jelennek meg képein - kemény parasztkopanyák és szétaposott lábak, már elhasználódott vagy az éppen nyiladozó kislány, akik különböző életük és nemzetiségük ellenére is, közös sorsban kovácsolódnak össze. A festőt a több évtizedes megfeszített munka, nélkülözés, hosszas betegség után Baján, 1937 február 13-án éri utól a halál.

Klossy Irén: Nagy István

Raptanitás 1972/4 29 old

Nagy István

Havas táj

Rajztanítás 1972/4 29 old.

Nagy István

Kolozsváry Ernő gyűri tanár műgyűjtő gyűjteményében a művész néhány alkotása is szerepel. „Bamba" – „Öreg bojtár" c. / említve

Heitler László: Beszélgetés egy műgyűjtővel.

Életünk, 1974. 1. 68. old.

Nagy István festőművész

Lyka Károly hívta fel a figyelmet azokra az 1860-és 70-es években, született művészekre, — mint e művész is — akiknek újító festészete nagymértékben eltért a nagybányaiak törekvéseitől.

Nagy Tibor: Kerustok Károly
Élet és tudomány, Budapest, 1973. dec. 21.

Nagy István festőművész

A Magyar Nemzeti Galéria a kolozsvári múzeummal való cserén felül, kiállítását még előzőleg bemutathatta Bukarestben, a XX. sz.-i festészetünkből való válogatást az előzmények figyelembe vételére kötelezte. Az „Öt magyar festő" tárlatán alkotásai láthatók

Sahpnár István: Öt festő a modern magyar képzőművészet elődei közül.

Utunk, 1973. okt. 19.

Nagy István

születésének 100. évfordulója
alkalmából Dabason nyílik
kiállítása

Magyar Nemzet 1973 január 21
11. old.

Nagy István

„Téli táj" c. képének
színes reprodukciója a képmelléklet-
ben

Igaz Szó 1972 november

Nagy István Gestimüvész

100 éve született

Nápyava 1973 március 28
4 old

Nagy István

Száz évvel ezelőtt 1873 március 28-án született és Baján halt meg Nagy István festőművész, a modern magyar festészet realista és konstruktív szárnyának talán legegyénibb képviselője.

Észak-Magyarország 1973/73 Fold

Nagy István

Műveiből jelentős kiállítás nyílt meg a Nemzeti Galeriában. Solymár István mintaszerű rendezésében Nagy István életműve bontakozik ki. Harminc évvel a halála után ma már közludott, életében még csak kevesen ismertek fel, hogy a hallgatag, szerény vándorfestő-aki széltében-hosszában bebarangolta az országot, hogy aztán egy-egy helyen megállapodva, egymás után onta remekműveit, a legnagyobb műveszeink közül való geniusz.

Ország-Világ 1967/42 20 old.

Nagy István

Igézetes portréin, tájain, csendéletein ~~át~~ az itt élő nép lelkivilága, életritmusa, a hazai föld légköre fejeződik ki a csodával határos, érzékkel fel nem fogható módon, az átélés fehér izzásával.

Ország-Világ 1967/42 20 old

Nagy István: Békási párás táj".

Művészet, Budapest, 1974. 3.

KOV

Reisenbüchler Sándor művészete

Menyhárt László

Az 1973-as Cannes-i filmfesztiválon, a rövidfilmek kategóriájában, a zsüri különdíját Reisenbüchler Sándor: Az 1812-es év *c. filmje nyerte el. A film Tolsztoj regénye, a Háború és béke, valamint Csajkovszkij 1812. c. szimfóniája felhasználásával készült.*

Reisenbüchler nem először nyúl irodalmi alapanyaghoz. Az 1969-ben Miskolcon és 1970-ben a mamaiai filmfesztiválon fődíjat nyert *A Nap és a Hold elrablása* c. filmjében egy Juhász Ferenc-költeményt dolgoz fel. Irodalmi érdeklődése nem véletlen, mert mint filmrendezőink legtöbbje, ő is kerülő úton jutott a pályára. Eredetileg a Bölcsészettudományi Kar irodalom és nyelv szakán szerzett diplomát, majd 1964-ben a Színház és Filmművészeti Főiskolát végezte el, mint rendező.

A Nap és a Hold elrablása és *Az 1812-es év* c. filmjeiből érezhető, hogy a középkori művészet mély nyomot hagyott benne. Egyfelől az orosz freskók szerkezete, másfelől az ikonok forma- és színvilága, egyszerűségükkel, áhítatos merevségükkel és főleg a mögöttük levő és azokat létrehozó életforma utáni nosztalgiával. A dolgok ősformáját keresi, ami mögött közösségi, tehát a valóban kollektív formateremtő erőt érzi, mint valamennyien, akik a keletkezésnek mélyebb rétegeibe merültek alá. Juhász Ferenc néhol már automatikus szürrealizmusának dinamikus és mégis fegyelmezett lefordítása a kép

Reisenbüchler Sándor díjai

A NAP ÉS A HOLD ELRABLÁSA című filmjéért:

1969 Magyar Rövidfilmfesztivál
NAGYDÍJ

1970 Mamaia Nemzetközi Rajzfilmfesztivál
ARANY PELIKÁN DÍJ

1973 Olaszországi Gyermekfilmfesztivál
EZÜST SERLEG

1974 Második New Yok-i Rajzfilmfesztivál

Nagy István: „Szakadék", pasztell, IYNG

Művészet, Budapest, 1021
1974.3

szetnek ez a sajátságos információ-továbbító módszere nem egyetlen vagy néhány kitüntetett tématípus sajátja, hanem *egyetemes érvényűnek* mondható. (Ugyanitt jegyezzük meg: a bemutatott ábrázolások minden nehézség nélkül értelmezhetők úgy is, mint a híres dozmati regősének, illetve a hasonló típusú regősénekek szarvasüldözési epizódjának képi megfelelői. Egy ilyen értelmezés semmit sem módosítana fenti gondolatmenetünkön, legfeljebb a bartóki Cantata profana alapjául szolgáló román népköltészeti anyag magyar kapcsolatait tenné még érzékletesebbé.)

Szalay Ferenc két Cantata-feldolgozása végül is *egy* fajta lehetőség csupán egy mély intellektuális tartalmú, izgalmasan korszerű problematikájú költői szöveganyag mához szóló síkművészeti feldolgozására. Nem lezárása egy útnak, hanem éppenséggel megnyitása. Talán sikerült érzékeltetni: ezen az úton *lehet* járni.

1973 MÁRC 28

Kisalföld

Nagy István festőművész

MA:

1973. március 28., szerda. — Gedeon napja. — A Nap kél: 5.32, nyugszik: 18.08 órakor. — A Hold kél: 2.27, nyugszik: 11.24 órakor.

★

1021

Száz évvel ezelőtt, 1873. március 28-án született és Baján 1937 februárjában halt meg

Nagy István

festőművész, a modern magyar festészet realista és konstruktív szárnyának talán legegyénibb képviselője.

Erdélyben született, ott töltötte ifjúságát is. Kolozsvárott végezte a tanítóképzőt, két évig tanított, majd a Mintarajziskolában tanult. Ezt követően Münchenben, Párizsban, Rómában járt tanulmányúton, aztán hazatért Erdélybe. Az első világháború idején a 22. székely gyalogezred hadifestője volt; háborús rajzait 1916-ban állították ki. Ezután főleg drámai hangulatú arc- és tájképeket készített, szénnel vagy pasztellel. A húszas évek elejétől Ba[illegible] Szentes, Kecskemét környékén vándorolva festette képe[illegible]. A budapesti Nemzeti Szalonban 1923-ban rendezett gyűjteményes kiállítása (amelyet 1927-ben, majd 1929-ben újabb követett) nagy feltűnést keltett. 1924-ben elnyerte a Szinyei Társaság festészeti díját. 1936-ban ismét díjat nyert Öregasszony című képével. Élete utolsó éveit Baján töltötte, súlyos tüdőbajban halt meg.

A felszabadulás után Székesfehérvárott, majd a Nemzeti Galériában rendezték meg gyűjteményes kiállítását. Realista művészete ma is érezteti hatását a magyar festészetben.

KOS

Budapest. Veze
hajlovszky.

SMAFC: Orbai
Tvordy (26). Ba
(9). Csere: Tak

Jól kezdett a SMAFC, s az 5. percben 8:3-ra vezetett Balogh és Tvordy kosaraival. A MÁVAG csak ezután lendült bele. Ujvári és Galamb semlegesítése sok gondot jelentett a SMAFC játékosainak; Galambot egyelőre sikerült is a pontszerzésben megakadályozni, Ujvári és Gál vezérletével azonban a MÁVAG 10 pontos előnyt szerzett a félidő közepeig. Aztán kiegyenlítődött a küzdelem, s 8 pontos előnnyel a MÁVAG fordult a térfélcserére.

Megint a SMAFC kezdett jobban a második félidőben, fokozatosan dolgozta le hátrányát. Különösen Tvordy volt elemében, s kitűnően dobott távolról Varga is. Utóbbi a 9. percben 55:55-re egyenlített, aztán megint Ujvári következett, s 6 pont lett a bu-

tudta őrizni a mérkőzés végéig a 4 főre olvadt vendégekkel szemben, noha az STC-nél is kiposztozódott Varga, Gyurácz és Molnár.

A lelkes pétiek küzdelemre késztették az STC-t, amely közepes csapatteljesítményt nyújtott, és Gyurácz remek megmozdulásainak köszönhette ilyen arányú győzelmét.

Szekszárdi Vasas—SVSE 77:29 (54:15)

Sopron, NB II-es női mérkőzés. Vezette: Szerémi, Gócz.

SVSE: Mérei (6), Szalay (5), Bánóczy (5), Fülöp (4), Kummer (4). Cseresor: Aszalós (4), Benkovics (1).

Kummer kosarával vezetett az SVSE, ezután azonban rögtön a szekszárdiak kezdeményeztek, és

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-128

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Csongrád m. Hírlap

1973 MÁR 2 81

1021

A magyar piktúra európai színvonalú mestere

Száz éve született Nagy István festő

Időtlen hegyek, tavak, fák. Rezzenéstelen legelésző nyájak, komor, hallgatag pásztorok, besüppedt szájú öregasszonyok és körülöttük és bennük felmérhetetlen drámai csönd. A népballadák egyszerűsége. Ez a fajta, a lényeget a maga pőreségében felmutató, s ezért néhány alapmotívumra szorítkozó szemlélet, emberi-művészi alapállás jellemző Nagy István festészetére.

A száz éve, 1873. március 28-án Csíkmindszenten. Erdélyben született művész a XX. századi magyar piktúra egyik legjelesebb, de sajnos, jórészt ma is csak a szakemberek által ismert mestere.

Pedig Nagy István nem kevesebbet tett, mint a magyar népművészet formakincsének átmentése a „magasabb" művészetbe. A népművészet összes formai eredményének konzekvenciáját vállalva, verekedte fel magát modern művésszé. Míg mások az izmusok útján járva jutottak el a maguk sajátos és modern kifejezéséhez, addig Nagy István — mint Bartók és Kodály a zenében — a magyar népművészet gondolat- és formarendszerében megfürödve teremtett maradandót. S a legmeglepőbb, hogy őt mégis nehezebben akarták — s akarják! — megérteni, mint kortársait. Egyes kritikusai — némiképpen mentségére — azt hangoztatták, hogy „ősiehetség". Pedig nem az volt, legalábbis nem a szó eredeti értelmében. Nagy István pallérozott európai intellektus volt és korának szerencsés művészeihez hasonlóan végigjárta a leghíresebb művészeti iskolákat, Budapesttől Párizsig.

Később, nyughatatlan, kereső, kutató ember lévén, kedves festőjének, Van Goghnak a hatására is járta szülőföldje, Erdély útjait, a természettel való bensőséges találkozás igényével. Rövid vendégeskedésre hol itt, hol ott szakította meg útját, és házigazdáinak, gyorsan született képeivel fizetett a szállásdíj fejében.

Művészete nehezen határolható különböző szakaszokra, fejlődését eredeti hangvételének, látásának mind teljesebb megvalósulása, az egyre összetettebb, kitűnően megszerkesztett, monumentálissá növekvő képi motívumok tanúsítják. Művein drámai nemaságú mozdulatlanság uralkodik. S következik ez nemcsak komor, emberi alkatából, hanem az ábrázolt világ helyzetéből is, hiszen, mint Kosztka és Tornyai, akikhez bizonyos tartalmi rokonság fűzi, a paraszti világot, a parasztember életének mindennapiságát és létezése korabeli tájainak változatlanságát ábrázolta.

A „népi jelleg" a művész részéről következetes vállalást jelentett. A huszas évek sikeres kiállításai és az elismertség után sem volt hajlandó feláldozni életstílusát, művészete bizonyos fokú körülzártságát és komorságát, aminek velejárója lett a nélkülözés, nem egyszer a nyomor.

Baján halt meg 1937. februárjában Nagy István, s műveinek egy része most is bajai gyűjtők tulajdonában van, mert egész életében jellemző volt rá, hogy könnyen adott, nem akart megtartani magának semmit. Ez az oka annak is, hogy híres múzeumainkban kevés Nagy István képet láthatunk. Pedig kétségtelen, hogy a század magyar piktúrájában európai színvonalú mestere volt.

ási gyűlésekről

Tegnap, kedden újfent jó néhány gyűlésen hallgathatták meg a választópolgárok az előadók országos és helyi kérdésekkel foglalkozó beszédét.

Alábbiakban ezekről adunk — bár távolról sem a teljesség igényével — tudósítást.

DR. SZUCSÁN SÁNDOR:

Az összefogás Szegváron is jó eredményt hoz

Választási gyűlésre jöttek össze tegnap délután a Szegvári Kendergyár dolgozói. Az üzemi kultúrteremben *Bella* László nagyközségi tanácselnök, a Hazafias Népfront helyi bizottságának tagja és *Luli* János, az üzemi pártszervezet titkára köszöntötte őket. Majd *dr. Szucsán* Sándor, a szentesi járási pártbizottság első titkára emelkedett szólásra.

Beszámolt többek között arról, milyen hangulatban zajlottak a választási jelölő gyűlések a szentesi járásban. Jellemző volt a megelőző választási időszakhoz képest a megnövekedett érdeklődés, a

SZABÓ JÁNOSNÉ:

Növekvő aktivitás a makói járásban

Apátfalván, a hétfő esti választási nagygyűlésen több mint 300-an jöttek össze a művelődési ház nagytermében, hogy meghallgassák *Szabó* Jánosnénak, a járási pártvégrehajtóbizottság tagjának, a megyei tanács vb járási hivatala elnökének előadását. A megjelenteket *Vass* Bálint, a Hazafias Népfront községi bizottságának elnöke köszöntötte, majd Szabó Jánosné emelkedett szólásra, és a megyei eredmények ismertetése után részletesen beszélt a makói járás községeinek fejlődéséről.

— Az elmúlt hetekben — hangsúlyozta többek között — minden községben számot adtak a végzett munkáról. A járásban kommunális feladatokra 7 millió forintot költöttek. Ebből több mint 30 ezer méter járda épült, többségében Kiszomboron, Apátfalván, Földeákon, Pitvaro-

Ülésezett a szegedi járási pártbizottság

Kibővített ülést tartott tegnap a szegedi járási pártbizottság Szegeden, a Rákóczi téri megyeházán. Értékelték a X. pártkongresszus, valamint a Csongrád megyei és a szegedi járási pártértekezleteken elfogadott határozatok végrehajtásának tapasztalatait. *Jáhni* László elvtárs, a járási pártbizottság titkára tartotta a beszámolót.

Az ülés vitájában részt vettek: *Szépkúti* István, *Bódi* János, *Barcsai* Géza és *dr. Ábrahám* Antal elvtársak.

Lelkészek összejövetele Szegeden

A Hazafias Népfront Csongrád megyei Bizottsága, a Csongrád megyei Római Katolikus Papi Békebizottsága Elnöksége, valamint a Protestáns és Egyéb Egyházak Lelkészi Békebizottságának Elnöksége tegnap délelőtt Szegeden, a népfront székházában előadást rendezett. Az összejövetelen részt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JAN 26

Esti Hírlap

Nagy István

☐ *FORMA — FUNKCIÓ — MINŐSÉG címmel nyílik meg szombaton délben az Ernst Múzeumban az NDK ipari formatervezési kiállítása.*

☐ PETŐFI A HELYSÉG KALAPÁCSA című művét, amelyet Simon István alkalmazott a Veszprémi Petőfi Színház műsorára, ma, holnap és vasárnap délután 3 órakor az Ódry Színpadon adják elő a főiskola harmad- és negyedéves növendékei. A rendező: Pethes György.

☐ NAGY ISTVÁN születésének 100. évfordulója alkalmából ma délután emlékkiállítás nyílik Dabason. Megnyitót dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatóhelyettese mond.

☐ *MEDVECZKY JENŐ emlékkiállítása ma délután fél 6-kor nyílik a Nemzeti Galériában. Megnyitóbeszédet Pogány Ödön Gábor tart.*

ba kérette a hadsereg vezetőit és a dél-vietnami körzeti katonai parancsnokokat. Tegnap Thieu a rendőrség vezetőivel, majd a tájékoztatási szolgálat felelős funkcionáriusaival tárgyalt. Értesülések szerint az elnök úgy fogalmazott, hogy „a soron levő szakaszban is meg kell

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 ÁPR 15
Nagy István
Petőfi Népe

1021

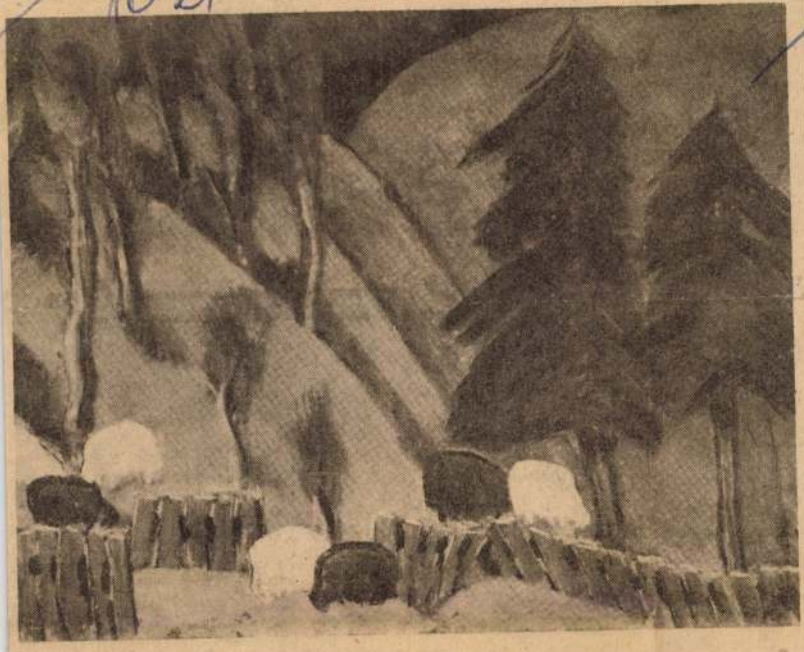

NAGY ISTVÁN
EMLÉKKIÁLLÍTÁSA
a Magyar Nemzeti Galériában

Pár nappal a megnyitás után sokasodnak a bejegyzések az emlékkönyvben: a közönség örömének ad itt hangot, hogy Budapesten is tárlattal emlékeztek meg Nagy István születésének 100. évfordulójáról. A Magyar Nemzeti Galériában hat évvel ezelőtt — 1967 őszén — rendeztek emlékkiállítást nemzeti képzőművészetünk egyik kimagasló alakjának műveiből, a mostani ugyan néhány eddig még nem látott képpel gazdagabb lett, de egészében szűkebb válogatásban gyönyörködhetünk. A kiállítás rendezője: Solymár István utal is erre a katalógusban: „az idei országos emlékünnepségeknek Baja ad otthont, ahol a művész hosszú vándorlásai után letelepedett. A Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság területén ismert képeivel a szabadkai Magyar Galéria is Baja múzeumával létesített kulturális cserét. A Román Szocialista Köztársaságban levő műveiből pedig májusban Marosvásárhely képtára rendez emlékkiállítást."

A kiállítás látogatottsága mindenesetre arról győzhet meg mindenkit, hogy nem kell félnünk az évfordulók gyarapodó számától. Egyáltalán nem szégyellnivaló az, hogy van mivel büszkélkednünk, van mire emlékeznünk. Az ünnepléssel együttjáró szélesebb körű nyilvánosság sok érdeklődőt vonz.

V. Zs.

bes
mű
és
neti
írt.
azo
ma
leányiskola igazgató
se a nőnevelés teré
demel a függetlensé
1848-as forradalom
között is. Pályájár
vissza:

„A nevelői pály
bánya, de lehet
kútfeje. Én mage
rom év alatt ezernégyszáznál
több növendék mellett tanítós-
kodtam. S mi lett a jutalom?
Szegénység, de egyszersmind
megelégedés!"

ÁPRILIS 19., CSÜTÖRTÖK

115 éve 1858-ban **ezen a napon szü**letett a magyar gyermekgyógyászat kiemelkedő megszervezője. BÓKAY JÁNOS orvosprofesszor. Az orvosképzésben ő hozta be kötelező tárgyként a gyermekgyógyászatot. A Stefánia Gyermekkórház főorvosaként, mint pedagógus is az elsők közé emelkedett.

ÁPRILIS 20., PÉNTEK

ERICH WEINERT kétszeres Nemzetidíjas német író ma 20 éve 1953. IV. 20-án halt meg. A fasizmus elől emigrációba kényszerült, részt vett a spanyol polgárháborúban, ő írta a NEMZETKÖZI BRIGÁDOK INDULÓJÁT. Majd a Szovjetunióba ment, s felhívásai a frontszakaszok hangszóróin szóltak a német katonákhoz.

Hazája felszabadulása után jelentős része volt a demokratikus kulturális és irodalmi élet felépítésében.

ÁPRILIS 21., SZOMBAT

485 éve 1488. IV. 21-én született ULRICH VON HUTTEN német humanista, aki egyaránt harcolt a pápaság világi befolyása és a német fejedelmek jogtiprása ellen. Politikai céljai elérése érdekében a reformációhoz csatlakozott. Közvéleményével a nemzeti öntudat nagyhatású ébresztői voltak.

KECSKEMÉTI Szolgáltató Vállalat felvételre keres éjjeliőröket. Az állás betöltéséhez erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezés és részletes felvilágosítás a vállalat munkaügyi osztályvezetőjénél Kecskemét, K.-Szegedi út 4. 1566

VÉDŐNŐI munkakörbe azonnali belépéssel felvételt hirdetünk, képesítés szükséges. Leveleket „Fizetés jogszabály szerint" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérünk. 1635

...ételsese...
...aníbiógézánátásentván: utnel- 536
. B.
férfi
lókezés 1699
...ske-
...net és környéke munkahelyeire jó kereseti lehetőséggel felvesz kőműves, ács-, állványozó, vasbetonszerelő szakmunkásokat, építőipari betanított munkásokat, kubikosokat és szerelőipari segédmunkásokat. Jelentkezni lehet, a vállalat szervezési és munkaügyi osztályán, Kecskemét, Tatár sor 1/a. 977

A TOMPAI Vegyesipari Szövetkezet felvételre keres rádió, tv-műszerészt, háztartási gépszerelő-motortekercselőt, a GELKA-szervizrészleghez. Fizetés teljesítmény szerint. Jelentkezni lehet a szövetkezet irodájában személyesen, vagy írásban. Tompa, Beloiannisz tér 13. 558

KECSKEMÉTI Aranyhomok Szálloda felvételre keres szakácsot, konyhamészárost, kézilányt, szobalányt, takarítónőt. 1802

AZ AGROKER Vállalat felvételre keres vállalati gondnokot közgazdasági technikumi végzettséggel. Jelentkezés: Kecskemét, Halasi út 29., főkönyvelőségen. 1774

AZ AGROKER Vállalat felvételre keres adminisztrátort, valamint udvari segédmunkásokat. Jelentkezés: Kecskemét, Halasi út 29. 1775

DEKORÁCIÓS csoporthoz, rokonszakmával rendelkező férfi munkaerőt és segédmunkást felvesz a Kecskeméti Centrum Áruház. 1785

BUDAPESTI kiemelt munkára keresünk kőműveseket, segédmunkásokat, ácsokat, kubikosokat, 16 éves kortól is. Jelentkezés: Április 4 Építőipari Szövetkezet, Budapest, VIII., Auróra u. 23—25. munkaügy. 472

AZONNALI belépéssel felveszünk: kőműves, ács-állványozó, vasbetonszerelő, gipszkartonválaszfal-szerelő, vízszigetelő, üveges, festő-mázoló szakmunkásokat, segédmunkásokat, továbbá fűtésszerelőket, hidegburkolókat. Jelentkezés Középületépítő Vállalat 1373. Budapest, V., Molnár u. 19. Munkaerő-gazdálkodás. 498

LEHETŐLEG gyakorlattal rendelkező raktári anyagnyilvántartó munkaerőt felvesz az Autó- és Gépjavító Ipari Szövetkezet Kecskemét, K.-Szegedi út 1. sz. 596

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 APR 15
Nagy István
Tolna m. Népújság

1021

Nagy István születésének 100. évfordulója alkalmából a Magyar Nemzeti Galériában emlékkiállítás nyílt. Képünkön: A „Szántás Erdélyben" című mű a tárlatról.

...vizsgálat előtt a páciens kezét teljesen steril állapotba hozták, a kézmosás után mégis valóságos baktériumtenyészet keletkezett a bőrfelületen. A baktérium-mintát steril üveglapok közé helyezték. Huszonnégy óra múlva szabályos gombatenyészet alakult ki az üveglapok között.

...sel került a leltár... festmény, rossz ál...

A restaurátorok... ek és oroszok egy... mint kétszáz éve... sikertelenül próbá... állítani a festék p... folyamatát. Mos... restauráló műhely... lektívája, felhaszn... jet restaurációs gy...

Fordulat az ausztráliai kábítószer-kereskedelemben

„Vásároljon ausztráliai kábítószert! Garantált minőség, szabott ár, világszínvonal!"

Az Ausztráliában minden újságárusnál kapható illegális lapok közlik a Sunshine elnevezésű, szabott áron árusított marihuana reklámját. Húsz gramm Sunshine ára, a frisseséget biztosító forrasztással lezárt műanyag tasakba csomagolva 21 000 lírának megfelelő összeg. „Végre — lélegeznek fel a fogyasztók — nem kopasztanak meg minket a feketepiac hiénái."

A reklámfeliraton elfelejtették feltüntetni a gyártó cég nevét. „A cég nevének feltüntetése csak arra lenne jó, hogy idő előtt börtönbe kerüljenek" — jelentette ki az egyik illegális lap szerkesztője. „A rendőrség így is, úgy is nyomukra bukkan, és így legalább megdolgozik egy kicsit a sikerért."

Szakáll és szerelem

Aki szereti a feleségét, jobb, ha nem növeszt szakállt — erre a megállapításra jutott Ralph Krispy, Puerto Ricó-i pszichológus, aki hosszú kutatásai során kimutatta, hogy a szakállas férfiak partnerükben frigiditást ébreszthetnek.

Krispy kijelentette, hogy 27, 18—30 év közötti nővel folytatott kísérlete során kiderült: tizenhét házaspár hidegült el egymástól, amikor a férj szakállt növesztett.

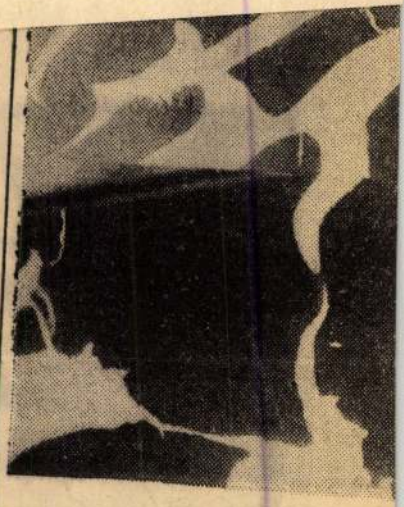

Szovjet és amerikai tudósok a vonatkozó egyezmény alapján tervs ring-tenger jég- és időjárási viszon vétel a kutatási területről.

Nagy István

Parasztanber, olaj, 71 x 47, Védett, 8000 Ft
Fák, parat., 44,5 x 46,5, 6000 Ft

30. Művészeti Képankció, 1973.

Nagy István

Asztal mellett ülő asszony, dej., 46×32, 5000 Ft
Alvó leány, paszt. 39×47, Védett, 7000 Ft

30. Művészeti Vásárlási, 1973.

Nagy István

Tájkép, pasz., 30×43, 3500 Ft
Gémeskút, sz. kr. 44×32, 6000 Ft

30. Művészeti Képarkció, 1973.

Nagy István

Neve aulitve

Hermann István: Dradi Nóra: A szoc. képzőművészet jelképei.

Kritika 74/8 31.o.

Nagy István

Részt vett az idei kolozsvári tárlaton.
Konáts Iván kritikája

Igaz Szó 67/1 120.o.

Nagy István
festő

Mészáros József, Nagy István és Szurcsik János közösen tervertek, hogy Türkevén közös műhelyt létesítenek, de minden elmaradt

Losonci Miklós: A világát őrző festő . . .
Művészet, 1971. december - 11.oldal

Nagy István
festő

Hikádi Erzsébet öregasszony alak-
jai Nagy István hifyerésmódjára
emlékeztetnek.

Barát Endre: Hikádi Erzsébet.
Művészet, 1971.december - 30.oldal

Nagy István
festő

Méltatás.

Murádin Jenő: Városok, évek.
Művészet, 1971.december - 33.oldal

Nagy István
festő

Az alföldi iskolához tartozó
mesterek

Pogány Ö.Gábor: A XIX.-XX.század művészete.
Művészet,1971.október - 12.oldal

NAGY ISTVÁN, kovács

Zsellér illetve taksás házhelyek Miskolcon 1702-ben. A Hunyad utcán Nagy István kovács. /Bük-malom mellette l. 46.old.

MARJALAKI KISS LAJOS: A miskolci Kötel könyv 1702-ből. Miskolc ősi településu jobagy és zsellér háztelkei 39.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1958. Junius Miskolc

Nagy István, Jestő

A bajai múzeum Nagy István gyűjtemé-nyével bizkélkedhet.

↓

–: Egy évszázad Bács-Kiskun megye képzőművészetében 7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 4.

Nagy István

Közölt kínes reprodukció:

27. p. „Kalapos öregasszony" 1927. olaj, karton, 70 x 50 cm.

D. Fehér Zsuzsa és Pogány Ö. Gábor:

Magyar festészet a XX században, Budapest, 1971.

Nagy István

Közölt színes reprodukció:

25. sz. „Karám télen", 1927, pasztell, papír, 47.5 x 62 cm.

D. Fehér Zsuzsa és Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XX században, Budapest, 1971.

Nagy István

riadt parasztgyermekeinek szemében, öregjei arcának barázdáiban dobbenetes drámák félelmetes felkiáltójeleit helyezi el.

D. Fehér Ilsuzsa és Pogány Ö. Gábor:

Magyar festészet a XX században, Budapest, 1971

13.f

Nagy István

geometrikussá egyszerűsített tanyáit a
befelé perzselő tragikum szellemiti át.

D. Fehér Zsuzsa és Pogány Ö. Gábor:

Magyar festészet a XX században,
Budapest, 1971

Nagy István

fekete – izzó színek fokozatával éri el műveinek színhatását.

D. Fehér Zsuzsa és Pogány Ö. Gábor.

Magyar festészet a XX században, Budapest, 1971

111

Nagy István

a tartalmi megrendültségből új stílust teremt.

D. Fehér Zsuzsa és Pogány Ö. Gábor:

Magyar festészet a XX században, Budapest, 1971

71

Nagy István festő, grafikus

Szerepel az Ernst Múzeumban.
Művei figyelmet érdemelnek.

Harangozó Márta: Stúdió '71

2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1971. dec. 8.

Nagy István János

Nagykanizsán született 1938. III. 16-án. Képzőművészeti Főiskolát végzett. Mindkét eddigi kisplasztikai biennálén részt vett.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennále, Pécs, 1971

Nagy István János

Több művét a Thury György múzeum és a Móra Ferenc múzeum őrzi. Járt a Szovjetunióban (1961), Csehszlovákiában (1962, 1963), Lengyel- (1963, 64, 65, 70)- és Olaszországban (1966, 1969)

Domváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971.

Nagy István János

Bemutatok művei: „Ülő nő", 1969, vörös márvány, 45 cm; „Dürer", 1971, bronzérem, 10.5 cm; „Kékely Bertalan", 1969, bronzérem, 10.5 cm.

Romváry Ferenc: III. országos kisplasztikai biennálé, Pécs, 1971

Nagy István János

A tárlaton bemutatott műve:

„Felvő nő", vörös mórvány, 37 cm.

Kovács Béla: Miskolci téli tárlat '70.

Miskolc, 1970

Nagy István János

Bemutatott művei: „Dürer," bronzérem, 10.5 ø; „Leonardo," bronzérem, 12 ø; „Nagy Balogh J.," bronzérem, 11.5 ø; „Picasso," bronzérem, 12 ø.

Rozványi Márta: Studió, 71.

Budapest, 1971

Nagy Istvánné
festő

Méltatás

Földes Anna: Rennek mühek nyomában
Vörkapja, 1969 okt - 42 szám.

Nagy István.

Az 1971. évi vasi tavaszi tárlaton olajfestményei szerepeltek. „Domboldal" – „Tihany" c. (emlitve.

Bertalan Lajos: Tavaszi tárlat '71

Vasi Szemle, 1971. 4. 530. old.

Nagy István festőművész

Kint a tájban a magyar festő óhatatlanul és észre kellett vegye a parasztság nehéz sorsát, a falusi élet elmaradottságát. A XX. sz. első felének képzőművészetében ezért képvisel oly drámai szemléletet az alföldi festők munkássága, ~~élet~~ a művész életműve.

Láttuk, hallottuk.

1975. I. 26. 12:02 N. Petőfi

Nagy István.

Neve emlétve.

Népszava, 1974. nov. 29. 102. evf. 279 sz. 4 p.

Nagy István

„Tanya" Szénrajz, 30x41 Sellerre

lent jobbra: Nagy István

Vízváltási ár: 4000 ft

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Nagy István (1873-1937)

Legelő tehén Olaj vászon 42x59
jelezve lent jobbra: Nagy István
Védett, katalógusi ár: 10000 Ft

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Nagy István

„Templomtert"

Pastell 70x53, Jelesre lent jobbra:

Nagy István

Utiáltási ár: 5000 ft.

BÁV 36. Müvészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Nagy István

„Erdei házak" szénrajz, 23x30

Jelezve lent jobbra: Nagy István

Kikiáltási ár: 4000 ft

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Nagy István

„Felhők" Pastell 34x26

Jelezve lent jobbra: Nagy István

Kikiáltási ár: 3500 Ft

BÁV 36.Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Nagy István

Fiumei osteriában

Olaj vászon 22x34. Lelkve lent jobbra: Nagy István

Kikiáltási ár: 6000 Ft

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Nagy István

Atmoszférikus művészete vonzotta Szalai Zoltánt

Dr. M. Kiss Pál: Szalai Zoltán kiállítása

Rajztanítás 1970/1-2 4 old.

Nagy István
festő

Méltatás

Telepy Katalin: Váczi András és Pintér Éva.
MŰVÉSZET? 1972.augusztus - 40.oldal

Nagy István
grafikus

Méltatás

Turcsány Zsuzsa: Kusztos Endre kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972. december - 36.oldal

Nagy István
festő

A Duna partszakasz felderítése
a művész nevében történik.

Losonci Miklós: A Duna műhely.
MŰVÉSZET, 1972.december - 12.oldal

Nagy István
festő

Méltatás

Aszalós Endre: Bács-Kiskun megyei képzőművészek
Művészet, 1972 junius – 43 oldal.

Nagy István

neve emlitve a 29. oldalon

Kritika 1972 julius

Nagy István: Táj (olaj)

ŐFIGYELŐ

APEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
efon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1972 MÁR 5

Nagy István

1021

Nagy István

Édesanyám repr.

XX. Századi Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974.

Nagy István

Városligeti tófenék p. szén
415 x 238 mm

Édesanyám p. szén 313 x 222 mm

XX. Századi Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974.

Nagy István

A „nemzeti irányal" szemben az igazi nemzeti művészetet Nagy István és Tornyai János művészete jelentette, s részben - legjobb alkotásaiban - Rudnay Gyula festészete.

Bojár Iván: Bács-Kiskun művészete bemutatkozott Budapesten.

Magyar Hirlap 1972/65 9 old.

ifjú Nagy István

idős Kapali Antalról elnevezett ország-
gos parasztkiállítás szombaton nyílt
meg Balatonfüreden. Az országos parasztkiállítás pályázat idős Kapali Antalról elnevezett díjait ifjú Nagy István
balatonfőkajári népi művész kapta.

Magyar Hírlap 1972/216 12 old.

Nagy István

Öregasszony,1919

szén.pasztell,papir 45x31 cm

Budapest,MNG.

Aradi Nóra:A szocialista képzőművészet jelképei

Kossuth Könyvkiadó/Corvina Kiadó 1974 267.o

Nagy István

Kucsmás parasztfej,192o-as évek közepe

pasztell,papir 4ox29cm

Budapest ,magángyüjtemény

Aradi Nóra:Szocialista képzőművésze jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina 1974

267.o.

Nagy István, festő

Több műve kiállítva.

↓

Rózsa Gyula: A Kolozsvány - gyűjtemény gyűrűt 7..

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 7.

Nagy István.

A bajai festők kiállításának megnyitóján megemlékeztek a művészről, mint az egykori helyi alkotóról, aki válogatott képgyűjteményét hagyta Baja városának.

Bárdos Ferenc: A bajai festők kiállítása a Tiszt István Múzeumban.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1972. júl. 11.

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Nagy István festőművész

1972. október 6., péntek

Nagy István centenárium

Jövőre ünnepli Bajan Nagy István festőművész születésének 100. évfordulóját. A Duna-menti város készül az évforduló méltó megünneplésére, melynek során filmvetítéssel egybekötött emlékülésen ismertetik festőművész életútját, kiállítást rendeznek — Jugoszláviai és romániai múzeumoktól, valamint magángyűjtőktől kölcsönkért — festményeiből és grafikáiból. A centenáriummal kapcsolatos rendezvényeknek az elmúlt napokban megalakult emlékbizottság a gazdája.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRVÁLTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

ggel,
en

melőszövetkezeteiből

gyalták, majd ezt követően taggyűléseken vitatták meg. Ezeken a tanácskozásokon felhasználták az elhangzott javaslatokat, figyelembe vették a tagság kezdeményezőkészségét, aktivitását. Végül a kiegészített anyagot terjesztették a közgyűlések elé.

Nagyobb felelősséggel

A járási pártvezetés megállapította, hogy a fej-

Nagy István, festőművész

ÉSZET • IRODALO

1921 Petőfi Népe, 1944. jún. 23

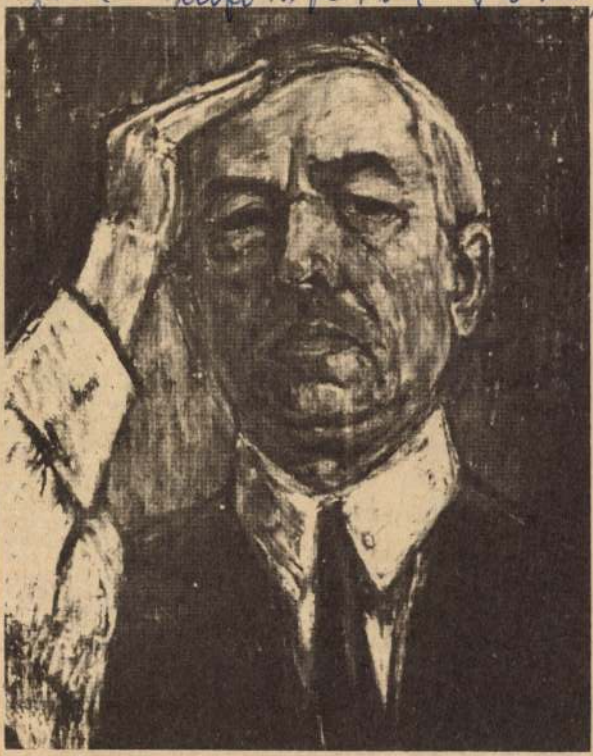

● **Nagy István: Önarckép.**

próhirdetések

CU-S 408-as Moszkvics 25 000 Ft-ért eladó. Megtekinthető: délután 3 órától. Kecskemét, Hunyadiváros, Liszt Ferenc u. 10. 2785

MOST vizsgázott GAZ—69. Raj személygépkocsi tartalékmotorral eladó. Érdeklődni: Soltvadkert, Bócsai út 29. 2861

601-ES Trabant 12 000 km, garázsban tartott, kifogástalan állapotban eladó. Kiskőrös, Rákóczi u. 30. 1197

ELADÓ Renault R—10 garazsírozott. Megtekinthető: Kecskemét, Kuruc körút 45. Reggel 6 órától 17 óráig. 2898

ELADÓ Skoda Octavia Super, most műszaki vizsgázott. Érdeklődni: Szabó László, Fülöpszállás, Ady Endre u. 37. 11908

JÓ karban levő, 408-as kék Moszkvics elfogadható áron eladó. Kaskantyú, I. ker. 27. 1192

Egyéb adás-vétel

SZTEREO rádió, két hangfallal, kitűnő minőségben eladó. Érdeklődni: 17 és 20 óra között, Suri József, Kecskemét, Lenin tér 4. III. em. 46. 11907

18 HETES tojóhibrid jérce megrendelhető. Kecskemét, Kerkápoly u. 12. 2869

KÁRPTOZOTT garnitúra jó állapotban eladó. Érdeklődni: mindennap 5 óra után. Kecskemét, Szechenyiváros, Akadémia körút 14. I. em. 33. sz. Tasiék. 2882

Vegyes

FIATAL, gyermektelen házaspár üres, vagy bútorozott albérletet keres rövidebb időre. Leveleket „Augusztus 1-től" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 11845

KÉTSZOBA összkomfortos, garázsos utcai házrész eladó. Kecskemét, Sarkantyú u. 16. 2950

GYERMEKGONDOZÁST 3 évestől vállalok. Kecskemét, Nagykőrösi utca 12. 2924

SZOBA, konyha albérletbe kiadó. Kecskemét, Zsinór u. 110. 2897

KECSKEMÉTI Alföld Mg. Szakszövetkezet eladásra felkínálja lakiteleki tőserdei üdülőtelep strandja mellett levő, büfé engedéllyel rendelkező épületét. Érdeklődni lehet mindennap. Cím: Kecskemét, Felsőcsalános 14. Telefon: 11-206 és 12-873. 11913

20%

Közlemény

NAGY ISTVAN, festo

A római iskola mellett csak megtürt szerepet tölthetett be a szolnoki művésztelep hagyományait folytató alföldi iskola, a tanyavilágba elvonuló Koszta József, vagy a megélhetési gondokkal közködo Nagy István.
341.old

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párisi iskola" /1926-1940/ Részlet az életmű monografikus feldolgozásából 331.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XIV.-XV. évf. xk87xx 1969.-1970.- Pécs, 1974

Nagy István
festő

A győri Kolozsváry gyűjteményben van „Alamba" című pasztell-portréja.

Salamon Nándor: Bemutatjuk a . . .
Üvöszet, 1975. március - 15. oldal.

Nagy István
festő

Nagy István pasztellje látható
a Petrovgyűjteményben.

Végvári Lajos: Magán gyűjtemények...
Művészet, 1975. március - Goldal.

Nagy István
festő

Méltatás.

Horváth Béla: Lakatos József
Művészet, 1975. január - 26. oldal

Nagy István, festő

Hadik Gyula megmintásta portréját.

P. Á.: Tájak és portrék

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. nov. 4

Nagy István

nevét említi a riporter Fontos Sándor festő modernségével kapcsolatban.

A galambosi iskola tanítója. (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1969. május 19. 6. l.

Nagy István

festőművész állandó kiállítása április 3-án nyílik meg a bajai Türr István Múzeumban. (Anyagát a Galériától, a bajai múzeumtól és magángyűjteményektől válogatták).

A nagy kiállító.

Magyar Hírlap, 1969. március 30. 8. l.

Nagy István

festőművész emlékére képtárat rendezter be a bajai Türr István Múzeumban. A művész 70 festménye látható itt. Ebből 40-et a művész özvegye, a többit a Nemzeti Galéria ajándékozta a városnak.

Kronika

Magyar Hírlap, 1969. április 4. 9. l.

Nagy István,

Egry József és Barcsay Jenő jelentőségét elsők között ismerte fel Lyka Károly: Németh Lajos Lyka-méltatásának megállapítása.

Száz éve született Lyka Károly (Németh Lajos)

Magyar Hírlap, 1969. január 4. 9. l.

ifj. Nagy István

Tervezte a bp.-i Thököly úti bérházat.

1906. 81. p. reprodukcie.

Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967. Budapest, 1970.

531

Neve emlitve - müve van dr.Petró Sándor gyüjteményében

Napjaink 1968 augusztus 9.old.

Nagy István

neve emlitve

Nagyiaiul 1967 február 1
5. old.

Nagy István

neve emlétve

Nagyiánk 1966 december 1
2. old.

Nagy István

Margineanu, Nicolae: A festő Nagy István magányossága. - Korunk /Kolozsvár/, 1968. 7.sz.1018-1021.1.

Murádin Jenő: Csucsai emlék /Nagy Istvánról/ - Utunk /Kolozsvár/, 1968.23.sz.7.1.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.1.

160. 1.

Nagy István

Nagy András. Feljegyzések Nagy Istvánról. - Korunk (Kolozsvár) 1968, 11. sz. 1749-1751. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182. l.

151. l.

Nagy István

emlékkiállitása. Bp,Nemz.Gal. 1967. - Ism: Solymár István,Tiszatáj,1968.2.sz.164.l.
Székesfehérvár,1967. - Ism: K.Kovalovszky Márta, Alba Regia 1968.VIII-IX. 186-187.l.
Az ismeretlen Nagy István, Debrecen,Déri Múz.1968. /Rend.és kat. Solymár István/, Debrecen,1968. - Ism: Tóth Antal, Művészet,1968.9.sz.4o-41.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Írt.1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

Képes Krónika
1973. IV. 14. TV.
17.25/11/Kj.

1921

- Nagy István emlék kiállítása nem sok művet mutat meg, de a legszebbeket talán, a művész születésének századik évfordulója alkalmából rendezték meg ugyancsak a Nemzeti Galériában. A parasztság festője, aki megteremtette a romantikától mentes, szigoruan szerkesztett képalkotó módszerrel a parasztság drámájának megjelenítését kisméretü pasztelekben, szénrajzokban olyan mesterül, akit akár a XX.század vándor festőjének is tekinthetünk, modeljeit ugy örökitette meg, hogy ezzel a két háboru közötti parasztságnak szinte keresztmetszetét is adja.

Nagy István
Kiállítása

Nagy István

a közelmúltban a debreceni „Tovább" c. folyóirat hasábjain grafikái megjelentek. – a két háború közötti antifasiszta mozgalommal szoros kapcsolatban állott, grafikái a Népszabadságban is megjelentek.

Bényei József: Szellemi életünk adósságai. Hajdu-Bihari Napló, 1972. szept. 1.

Nagy István (1873-1937)

A modern magyar festészet realista-konstruktív irányával együtt képviselője. Budapesten, Rómában, Párizsban tanult. Többnyire pasztell tájképeket festett az erdélyi hegyvidékről és az Alföldről, valamint parasztábrázolásokat. Élete utolsó esztendeit Bajon töltötte.

27. Fal a domboldalon pasztell, papír 45x63 cm
jl.j. Nagy István ltv. MK 70.201

A XX. sz. festészete a műtárgyi képtárban
Katalógus 1975

Nagy István, festő

--

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1965-ben rendezett kiállitás: Nagy István emlékkiállitás. 385.old

Sarkadi Eszter9 A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 37?.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Nagy István festőművész

Ma már egyértelműen érzékelhetők a vásárhelyi műhely jellemzői. Mindenekelőtt a hagyománytisztelet. Ezt a forrást és kiindulópontot számukra az alföldi realisták, Tornyai, Koszta és Nagy István jelentik.

Dömötör János: Vásárhelyi műhely
Békés Megyei Népújság, 1977. júl. 10.

Nagy István festőművész

Németh József annak a középnemzedéknek a festője, amely Nagy István, Kohán György, Szőnyi István műveszetéből merítve, plebejusi elszántsaggal kiszdött, a képzőművészeti élet dogmatikus felfogásának megváltoztatásáért.

Csáky S. György: Németh József, kiállítása Kiskunfélegyházán.
Petőfi Népe, 1977. jún. 25.

Nagy István, szobrász

a Szolnoki Művésztelepen jelenleg nyolc művész dolgozik a telepen. Köztük a művész is. Összegezésre, számvetésre készülnek külön-külön, de együtt is.

Pákéti Ágoston: Anyanyelve a táj.
Csongrád Megyei Hírlap, 1977. jún. 28.

Nagy István, festő

A celldömölki kiállításon amatőr képzőművészek művei láthatók. Szerepel Nagy István bakonyi tájakról festett akvarellje. „Bakonybél" c. (repr.)

Budai Rózsa: Műkedvelők a műélvezőknek.
Vas Népe, 1977. júl. 9.

Nagy István Sestő

Minden látványkincset gyűjtenek Vas megye képzőművészei. A Celldömölkön élő Nagy István Zalai tájat ábrázol, Krieg Ferenc emlékképeit.

Lasonci Miklós: A vasi műhely

Vasi Szemle, 1976. 4. 558. old.

Nagy István

„Kucsmás Kisfiú" Pantell 70x50 (szerült)

Kiállítási ár: 6000 ft.

BÁV 44.Képaukció ,Budapest,1977.december

Nagy István

„Falusi táj" Pastell 60x43

J.l.j.: Nagy István

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 44.Képaukció ,Budapest,1977.december

Nagy István (1873-1937)

„Gondolat" Pasztell 60x43 cm

J.l.b.: Nagy István

Vételár: 8000 Ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Nagy István

Az eltelt negyedszázad igazolta a vásárhelyi kezdeményezőket. Ma már egyértelműen érzékelhetők a műhely jellemzői. A forrást és kiinduló pontot az alföldi realisták: Tornyai, Koszta és Nagy István jelentik!

Dömötör János: Vásárhelyi műhely.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. júl. 10.

Nagy István

múlva cimmel nyílt gyermekrajz-kiállítás a szombathelyi Magyar László úttörőházban. A Vas megyei Pályaválasztási Intézet azért írta ki a pályázatot, hogy a gyerekek foglalkozzanak a gondolattal: mik szeretnének lenni? A megye 38 általános iskolájából 216 pályamunkát küldtek be a tizenéve-

F. R.: Körjoszemle

7.

Népszabadság, Bp. 1978 jan. 24

Nagy István.

Megbízták Nagy Istvánt, hogy a szolnoki, Ságvári utcai „Óvoda" részére „Kecske" című művét lesútse el.

----:Köztéri munkák.

Művészet,1977.szeptember 48.oldal.

Nagy István, festő

L: Tényes Adolf.

–: Új képzőművészeti kiadványok

6

Nincszabadság, Bp. 1978 jan. 27

Szakmai stúdiónk életéből.
1977. VI. 20. Petőfi 12.33. Kl.

Nagy István szobrai

- Nagy István: Ha egy állatszobor van az óvodában, akkor a gyerek kíváncsi, odamegy hozzá, megnézi, körül-fogdossa és azt nézi, hogy mit lehet azzal csinálni. A gyerek fel akarja használni azt amit lát. Jelen esetben az a kecske olyan, amit meg lehet mászni és meg lehet lovagolni. Tehát funkcionális plasztika, vagyis fel tudja használni játékra. Én örömömben csináltam azokat a szobrokat, amelyekről azt mondják, hogy humorosak, vagy humoros tartalmuk van, nem gunyoltam vele senkit, semmit, csak olyat csináltam, ami mosolygásra késztette az embereket. Ugyanis a világban annyi baj keletkezik, hogy egymást érik és az emberek öntudatlanul is panaszkodnak. Nekem az a véleményem, hogy egy kis mosolyt ha lehet valakinek adni, az embereknek adni, ha tudok egy kis mosolyt adni, akkor én jót csináltam. Én azt szívesen teszem. Tehát az az én ajándékom az embereknek.

1977. V. 14. 1o.3o D. Petőfi.

Hogy tetszik lenni?

- A népmüvészet mesterével Nagy Istvánnal Mezőkövesden beszélget Varsányi Zsuzsa.
- Szokás mondásba maradt, hogy kire marad a kis ködmön? Hát én rám is rámmaradt a kis ködmön, mert nagyapám csinálta apámnak, apám nekem hagyta.
- Az utolsó mezőkövesdi szücs Nagy István, a népmüvészet mestere, a Kis Jankó Dori ut 13 szám alatt lakik.
- Egy eredeti matyó szücs ház ez a Kis Jankó János háza volt, régifajta munka, bundákat csinált, amit most már nem nagyon gyakorol senki, csak én, még utód vagyok, de már nem kell ez a kuzsu meg ez a bunda mindenkinek, csak a muzeumba esetleg.
- Hány éves tetszik lenni?
- Már én is 75 éves vagyok. Kis Jankó nagyapám ő találgatta ki a kuzsukra a rózsákat.
- A muzeumban láttam azokat a szép kuzsukat, csinált közülük Pista bácsi is egyet-kettőt.
- Én már csak abba belesegitettem, mert apám csinálta a kuzsut utoljára.
- Miért nem tetszenek csinálni ilyet, hiszen most ujra divat.
- Mert tudják megfizetni, annyi munka van rajta, annyi sok himzést kell rátenni, hogy aztat egy-két ezerért még meg se lehet csinálni.
- Most mivel foglalkozik Pista bátyám?
- Hát most is csinálunk mink bundát, de más mintájut, arra modern, énnekem már idehozzák a bőrt készen, én ugye csak kirajzolom, kihimezem oszt viszik, most is itt van 5oo drb. kulacs, könyvjelző, könyvboritékok százszámra, mán én nem győzném, csak ú rajzolni, de hát alkotni is kell, mind más-más lesz, mert két egyformát nem szeretek rajzolni, mert akkor még nézni kéne oda ide, de igy nekem a fejemből csak ugy jön, oszt akkor ez ilyennek született, az amolyannak, egyiken egy kicsit több, a másikon kevesebb, oszt igy nagyobb választék.
- Az oklevelek Nagy István névre szólnak, és Pista bácsit mindenki Kis Jankó Istvánnak hivja.
- Hát Nagy Istvánnak szólnak, mert nagyapám Nagy János volt, kis termete volt, aztán elcsufondározták Kisjankónak. A többi szücsök, akik irigykedtek rá, mert 13 szücs volt ilyen háziiparos akkoriba azt mondják, és akkor ugye vetélkedtek egymás közt, hogy ki szebbet, és olcsóbban adja. Akkoriba még buzáért alkottak hallottam az egik 5 mázsáért, másik 4-ért csinált egy guzsut, csak ilyen terménybe alkudtak. Az utcát is most már elnevezték

Kis Jankó Bori utcának, de lehet, hogy talán még Kis Jankó Jánosnak kellett volna, mert ő kezdte a nagyapa.
- Pista bácsi az utolsó szücsmester itt?
- Én vagyok az utolsó.
- De még sokat tetszik dolgozni, látom.
- Hát mindig dolgozok, a matyóháznak, a szövetkezet részére régóta, mióta háboruból hazajöttem, hát beszövetkeztem én is a matyóházba, és igy a népmüvész mestere is lettem ezáltal.
- Mikor tetszett megkapni a népmüvész mesteri cimet.
- 961-be.
- S ez mivel jár, ez a cim?
- Akkoriba 3 ezer forintot is az országházba kiutaltak, és hát ott kellett átvenni is ünnepélyes keretek között, nagyon örültem, hogy megláttam az országházat igy belülről, nem gondoltam volna, hogy én még oda bekerülök, széjjelnézni, mert apám is szücs volt, nagyapám is, de ők bezzeg nem kerültek.
- Pedig ők is szépeket csináltak.
- Ők, dehát az a régi világba volt, akkor még nem tüntettek ki senkit.
- Milyen érzés Pista bácsi, mikor meglátja valakin az alkotását.
- Jó érzés is azért is csinálom, mert szeretem csinálni, de mán az időm jól elhaladta, hogy 75 éves vagyok, már nyugdijba vagyok de azért mégse nyugszok, hogy már ugye strandolni kéne, meg szórakozni, meg üdülni, de még azt se tudom, hogy minő az üdülés, meg nem is nagyon kivánkozok, mert van egy kis szőlőm, földünk, és nincs akire hizzam, mert a lányaim gyávák bele, kapálni, és magam kapálom, de mire lenne egy kis szőlő gyümölcs, vagy cseresznye, vagy dió, mert ellopkodják tülem, mert ritkán megyek.
- Pista bácsi ki fogja örökölni a szakmát?
- Hát a Borika lányom, meg Erzsi, meg Margit.
- Hallottam olyan hireket is, hogy Pista bácsi irja az élete történetét.
- Szoktam irni, de nagyon ritkán érek rá arra, mert vasárnap is rajzolom a rózsákat a munkadarabokra, hogy legyen hétköznapra a családnak mit csinálni.
-
- Erről a mesterségről a magyar gyermekirodalom egyik gyöngyszeme, a Kincskereső kisködmön jutott eszembe. Móra Ferenc csodálatos könyve. Hallgassanak meg belőle egy részletet. /részlet/

Ágopcsa Marianna:

A világ belső hüségét kereste. Emlékezés NAGY ISTVÁNra születésének 100.évfordulóján.

A Hét /Bukarest/, IV.évf. 13.sz. 1973. márc. 30. 15.old.

Murádin Jenő:

"Képirás a halhatatlanságnak."
"Erdély legnagyobb müvészi eseménye volt. Kolozsvár: 1926. " /NAGY ISTVÁNRÓL./

Utunk, XXVIII.évf. 15./1276./sz. 1973. ápr. 13. 10-11.old.

Banner Zoltán:

Fogadás a festőnél. Aurel Ciupe - NAGY ISTVÁNról.

Utunk, XXVIII.évf. 15./1276./sz. 1973. ápr. 13. 11.old.

Nagy István festőművész

Ma már egyértelműen érzékelhetők a vásárhelyi műhely jellemzői. Mindenek-előtt a hagyománytisztelet. Ezt a forrást és kiindulópontot számukra az alföldi realisták: Tornyai, Koszta, Nagy István jelentik.

Dömötör János: Vásárhelyi műhely, Dalgozók Lapja, 1977. jul. 3.

Nagy István

Falusi utca

Aszalós Ebdre: Ami a felületek alatt vibrál.
Művészet, 1978. december/32. oldal.

Nagy István, festőművész

1977. december 23. Kossuth 21,34 Áné

Láttuk, hallottuk...

- Csapó György Solymár István posztumusz tanulmányát lapozta át, Nagy Istvánról, a magyar piktura 40 évvel ezelőtt elhunyt, kimagasló mesteréről.
Ugy tünik, hogy ez a legteljesebb tanulmány, a legteljesebb monográfia Nagy Istvánról.

- Valóban. Ez az első, és tudósi lelkiismeretességgel és szépirói ihletettséggel megirt mü. Nagyon világos, nagyon egyértelmüen mutatja ki azt, hogy Nagy István a magyar pikturának egyik kiemelkedő nagysága. Az a jellemző rá, hogy bár tanult külföldön, festőakadémiákon is, galériákban főleg képektől, nagy mesterektől, azoknak a nyoma nem nagyon látszik meg képein.
Azt hiszem az a jellemző, amit Dési Huber István irt egy nagyon érdekes kis tanulmányában Nagy István halálakor: a lelke bizonyára kifényesedett, csordultig telt az ott látottaktól, de fukar paraszt módjára megtartott mindent, hazavitte az egészet magának és épp ezzel őrizte meg érintetlenül azokat az élményeket, amiket a századok biztak rá, és az ujakat, amiket ő szerzett hozzájuk, hogy a teremtés nyomon nem mindig követhető utjain sürítve adja vissza rajzaiban.

- Elhangzott, hogy ez a legteljesebb Nagy István monográfia. Mitől lesz az?

Solymár István tanulmánya inkább afféle összegezésnek tekinthető vagy ujszerü megállapitásokat is tartalmaz?

- Inkább azt mondhatom, hogy mélyre ásott és a Nagy István iránti nagy tiszteletből és szeretetből kimutatja azt, hogy mitől nagy festő, hol a helye a magyar pikturában, a magyar piktura legjobb hagyományai továbbvivője, és egyben uj hagyomány megteremtője Nagy István. Ezt Solymár István könyve jól érzékelteti.

- És a képek, az illusztrációk?

- Az illusztrációk általában jól sikerültek. A válogatás nagyon jó, tökéletesen érzékelteti Nagy Istvánnak, ezt a mondhatom, egyszerü müvészetét, amitől olyan kiváló, a képeinek a sajátos líktetését, azt a megvilágitott tömörséget, amely Nagy Istvánt jellemzi. Ez az ami elválasztja az alföldi iskola más tagjaitól, akikkel, ha távolilag is, de rokonitani szokták, és érteti meg Egrihez füzödő mély rokonszenvét. A két mester nem gyakorolt egymásra pontosan kimutatható hatást, de tömörségükben, liraiságukban és kivált monumentalitásukban átesjlik müveikben a közös alap élmény. És ez a föld, és a nép mélységes megértése, az együvé tartozás érzése.

Nagy István

Kaszáló

Pap Gábor: A meg nem gondolt gondolat.
/Vizsgálódások az "alföldi festészet" és a népi-nemzeti hagyományok kérdéskörében.
Művészet, 1978.december/ 22.oldal.

Nagy István

Szántás Erdélyben

Pap Gábor: A meg nem gondolt gondolat.
/Vizsgálódások az "alföldi festészet" és a népi-nemzeti hagyományok kérdéskörében.
Művészet, 1978.december/ 22.oldal.

Nagy István

Kiránduló társaság

Aszalós Ebdre: Ami a felületek alatt vibrál.
Művészet, 1978. december/32. oldal.

ek... *Erről* van szó, s ezt ideje tudomásul vennünk. Minden más, mint például Csokonai és köre, csak szabályerősítő kivétel – a magyar *cívis*-polgárosultság produktuma.) Egri Mária is pedzi ezt, de szó incs róla, hogy levonná a konzekvenciákat. Miért is enné – mikor mások sem teszik?

De nemcsak ez nem téma, hanem az éppen ellentétes pólus, Aba Novák (és a hozzá hasonló, de kisebb valitású művészek) hovatartozása, helyes értékelése sem. Pedig a hallgatásnál a Végvári summás lelorongolása is tanulságosabb volt, mert neki legalább volt véleménye, míg Egri hét szóval egyszerűen

jórészt szintén a polgárságból jött neofita dogmatikus ítészek véleményétől függjön a sorsa. Azután szükség volna a kiemelkedő tehetségű – épp csak megemlített – Borbereki-Kovács pályájának, szinte forradalmár-indulásának, majd későbbi elkanyarodásának vizsgálatára; Nagybánya, Szolnok, Vásárhely, Szentendre rokonságának és eltéréseinek beható elemzésére és így tovább – ámde kár lenne folytatnunk: a folytatás a művészettörténetírás ifjú tehetségeire vár.

KRISTÓ NAGY ISTVÁN

Alföldi festészet

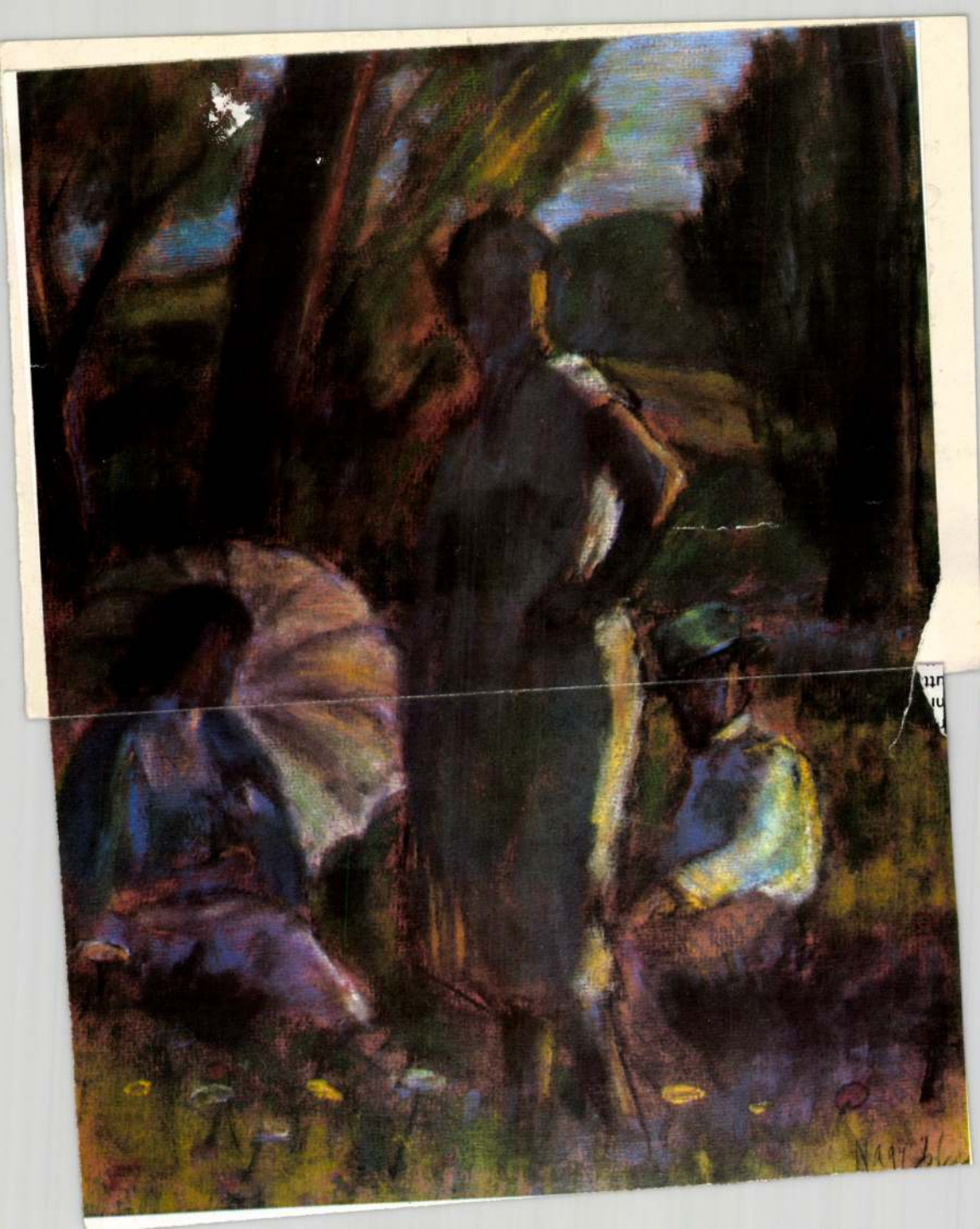

Nagy István, festő

Elkelt az önarckép

ÁRVERÉS A CSÖRSZ UTCÁBAN

— Hatezer másodszor. Senki többet? Harmadszor. *Nagy István* önarcképe gazdára talált.

Magasba lendül az aprócska piros tábla: *Mészöly Géza Nyár a pusztán* című festménye kerül kalapács alá. A kikiáltási ár 30 ezer forint. Ötvenezerért kel el.

8.

–: Elkelt az önarckép

Esti Hírlap, Bp. 1978. máj. 25.

Nagy István, festő

jesítményű szövege utolsó passzusában egy leendő akadémiai kézikönyvre bízza az el nem végzett munkát.

Nagy István negyvenegy éve halott és *tudományosan* még mindig ismeretlen. A művészettörténeti szakmai etika számlájára írjuk-e ezt, vagy mégis: „magasabb igazságtalanság érvényesült vele szemben"? *(Képzőművészeti)*

RÓZSA GYULA

Rózsa Gyula: Sokszínű István : Nagy István 25-27

Kritika, Bp. 1978. április 12/4.

Nagy István, festő

(h. m.) Mindig jót és jobb

Esti Hirlap, Bp. 19

2.

„Én egy kicsi város minden unalmát és kis örömét élem és sokat dolgozom. A megértés és megbecsülés hiánya nem izgat. Magamnak gondolkozom és magamnak dolgozom. Nem bánom Perugino áhítatát, nem bánom Leonardo Mona Lisáját, nem bánom Tintoretto fantáziáját, nem bánom Van Gogh nagyszerű szertelenségét, de irigylem azokat a festőket, akik elért eredményeiken boldogan nyargalnak. Én ezt az érzést nem ismerem. Én mindig jót és jobbat akarok." — Ezeket az öngyötrő sorokat a magyar festészet hányatott sorsú, sajnos ma sem eléggé ismert figurája, *Nagy István*, a „székely piktor" vetette papírra, 1934-ben, három esztendővel halála előtt.

NAGY ISTVÁN

Lyka Károlyhoz címzett keserű vallomásában szinte egész sorsa feltárulkozik. Olyan ember írása ez, aki bár tökéletesen tisztában volt reménytelen helyzetével, nem adja fel a harcot, dacos öntudattal dolgozik, hogy meglelje a lényeget — ismét az ő szavait idézve — *„Fák, házak, virágok, emberarcok bonyolult összevisszaságában azt, ami a felületek alatt vibrál. A belső hűséget."*

Nagy Istvánról *Solymár István* írt könyvet a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalat Művészmonográfiák című sorozatában. Részletesen beszámol a művész tanulóéveiről, pályakezdéséről, a háborús időben alkotott képeiről, vándoréveiről és utolsó esztendeiről. Külön fejezet tárgyalja művészetének hatását, értékelését. A szép, gondos 214 fekete-fehér és 55 színes reprodukciót tartalmazó tanulmány talán hozzájárul ahhoz, hogy a nagyközönség is megismerje a kivételes tehetségű festő életét, munkásságát. Solymár István, fájdalom, már nem érhette meg könyve megjelenését. A halál váratlanul pontot tett egy nagyszerű, lelkiismeretes művészettörténeti pályára.

Szer

A Tech
Szerszámg
több évre
ciós és kn
lási keret
tött a
Herbert I
Ez a szer

Város

A Városházán ma délelőtt
zeült a Fővárosi Tanács
grehajtó Bizottsága. Elő-
es tájékoztatás szerint
gtárgyalják az Építőipari
Lakáspolitikai Bizottság
számolóját a tanácsi
nkásszállások helyzetéről,
z új fejlesztési tervek-
. *(Cikkünk a 4. oldalon.)*

kereszténydem
Andreottit j

Róma, január 18.

*imó Endre, az MTI tudó-
ója jelenti:*

z olasz kereszténydemo-
krata képviselők vezető-
e tegnap este ismét

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1972 SEP 3-
Magyar Hírlap

Országos szobortalálkozó a Városligetben

Az 1970-ben létesített *városligeti szoborbemutató parknak* már megvan a maga törzsközönsége. Köztudomású lett a szép szobrok kedvelői körében, hogy a Képzőművészeti Kivitelező és Iparvállalat ligeti telepe mellett folyamatosan közszemlére teszik azokat az új szobrokat, amelyek aztán innen végleges helyükre kerülve már csak sok száz kilométeres utazgatás útján lennének láthatók az ország legkülönbözőbb részein.

A szabadtéri tárlatra belépve elsőnek *Nagy István János Egressy Béni* ábrázoló szoborportréja állítja meg a látogatót. A Szózat megzenésítőjének szobra Kazincbarcikára kerül majd. Állandóan sok nézőt vonz *Vilt Tibor* monumentális *Madách ábrázolása*, amely a Margitszigeten talál végleges otthont. *Kiss Sándor* mintázta meg *Bláthy Ottó Titusz*, a transzformátort feltaláló gépészmérnök szobrát. Az elektrotechnika úttörőjének szobra az Országos Villamostávvezeték Vállalat gödi alállomását díszíti majd. *Kampfl József* kiállított művének, egy mellszobornak a témája érdekes: nem valamely történelmi, művészeti nagyságot ábrázol, hanem egy helyileg érdemeket szerzett embert, *Lipták Andrást*. Lipták a két világháború között tevékeny részvevője volt Békés megye munkásmozgalmi életének, sztrájkharcainak. A felszabadulás után az ácsműhelyt a békéscsabai városháza elnöki szobájával cserélte fel és haláláig Csaba felvirágoztatásán fáradozott. Most, amikor városa szoborsétányt létesít, Lipták kőbe vésett mását is elhelyezi azon, *Kiskovács Gyula Háhn Lajos* ábrázolásának szomszédságában. Háhnt azért éri ez a megtiszteltetés, mert a múlt században élt csabai paptanár mint városának krónikaírója szerzett érdemeket. Mellettük *Marton László Áchim András* szobra, *Martsa István Móricz Zsigmond* ábrázolása, *Borsos Miklós József Attila* portréja, valamint *Pátzay Pál Gyóni Gézát* ábrázoló alkotása kerül a sétányra. *Pátzay Kigyóölő* című, az orvostudomány küzdelmét szimbolizáló szobrának a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen már biztos helye van. *Veszely Jelena* két művel is szerepel: a *Furulyázó lány*, Fonyód-Bélatelepre, a bányászüdülőbe, az *Anya gyermekkel* a vásárosnaményi MSZMP székház elé kerül. *Szathmáry Györgyi kútfiguráját* a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola, *Lesenyei Márta* ötalakos *Óvodások* címet viselő kompozícióját pedig a felsőpetényi gyermekotthon részére mintázta. *Osváth Mária* a Fény utcai lakótelepre szánta *kútfiguráját*.

A korábban kiállított szobrok már mind eljutottak felállítási helyükre — kettő kivételével. 1970 májusa óta itt vár a továbbindulásra *Tar István Lovas szobra*, amely a Kacsóh Pongrác úti lakótelepnek készült, de alapozási-talapzatkészítési munkák késése miatt ittrekedt. Szó szerint ez a sorsa *Mihályi Árpád Lovas figura* című szobrának is, amely bízott benne, hogy elügethet Szegedre, az Ogyesszai-lakótelep díszéül.

É. H.

...szségügyi kapcsolatok
...látogatás tapasztalatairól

törvényt készítünk elő. Ennek során nemcsak a munkavégzés biztonságára gondolunk, hanem a környezetre is, amelynek kellemesebbé tételére törekszünk. A munkavédelem nagy jelentőségű azért is, mert az ipari fejlődéssel újabb és újabb anyagok kerülnek a termelésbe, s erre különös tekintettel kell lenni.

Svédország és Magyarország között az egészségügyi kapcsolatok az utóbbi években jelentős fejlődésnek indultak. Az egészségügy területén rendkívül hasznos a tapasztalatcsere, a közös munka fontosságának látogatásunkkal is kifejezést kívántunk adni. A magyar egészségügyi miniszterrel történt beszélgetéseken szóba került az is, miként lehetne együttműködést kiépíteni a Dél-Svédországban működő és a nyilvános járóbeteg-ellátás kérdéseivel foglalkozó kutatóintézet és a megfelelő magyar szervek között. A budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem és a stockholmi Karolinska Intézet között már kialakult hasonló kapcsolat, amely kutatók cseréjére is kiterjed. Az Egészségügyi Világszervezet kutatásai keretében is együttműködnek svéd és magyar kutatók — fejezte be nyilatkozatát a svéd miniszter.

KÖZÉLET—D

Dr. Leo Kaprio elutazott

Dr. Leo Kaprio, az Egészségügyi Világszervezet európai területi irodájának igazgatója, aki *dr. Szabó Zoltán* egészségügyi miniszter meghívására tartózkodott Magyarországon, pénteken meglátogatta a Pécsi Orvostudományi Egyetemet. Szombaton találkozott *dr. Dégen Imrével*, az Országos Vízügyi Hivatal elnökével, és megbeszéléseket folytatott az Egészségügyi Világszervezet és az illetékes magyar szervek együttműködéséről.

Dr. Leo Kaprio szombaton elutazott Magyarországról. A Ferihegyi repülőtéren dr. Szabó Zoltán, valamint az Egészségügyi Minisztérium, a Külügyminiszté-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 AUG 31
KÉPES ÚJSÁG

Nagy István festőművésznek

1021

Tavaszi szél

NAGY ISTVÁN (1873–1937): KAZLAK (SZÉNRAJZ)

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA GYŰJTEMÉNYÉBŐL

A festő neve — Nagy István — a lehető legegyszerűbb. Művészete pedig — festő- és rajzművészete —, még annál is egyszerűbb.

Pedig nem egyszerűség ez a művészetében. Hanem világosság.

Tudta, mit akar. S meg tudta csinálni, amit akart: a szegényemberekről szólni: a szegényembereknek.

Így mindvégig, mint a művészek általában, saját magáról is beszélt.

Nagy István maga is szegényember volt. Sőt! — szegényebb, mint a templom egere.

Faluról falura járt. Vándorolt. Kóborolt. Nem az akkori „művészeti közélet" húsosfazekánál tolongott. Az akkori „művészeti közélet" mellőzte is. Kirekesztette. Száműzte! — az ismeretlenségbe.

De ismeretlen-e faluhelyen ez a név? — hogy: Nagy. Bekopogtatott hát a szegényemberekhez Nagy István, és bemutatkozott. „Maga is Nagy?" — kérdezték tőle, vagy magukban, s máris érezték, hogy közéjük tartozik. Befogadták.

Csak azon csodálkoztak el a szegényemberek, hogy „ez a Nagy": festőművész. Vagyis, furcsa ember. Furcsa szerzet. Mármár gyanakodva pislogtak rá. De csak addig, amíg Nagy István meg nem bontotta cókmókját. A belőle kikerült rajzok aztán megnyugtatták a szegényembereket. Mert értették, amit láttak. S ennek igazán örültek. Megnyugodva és végképp megnyílt ajtajuk — és szívük — Nagy István előtt.

Ez a szénrajza is, amit itt most látunk, egyszerű. Mert világosan szól. Elmondja, hogy kazlak vannak előttünk. Meg azt is, hogy ezeket kerítés választja el tőlünk. A kerítésen kívül — vagyis, innen, mifelőlünk — csupasz fák meredeznek. Ág-bogaik eléggé elrejtik a kazlakat, de még az eget is. Vannak belül is, a kerítésen túl, ilyen csupasz, kazalrejtő, égtakaró fák, fagak. Alig látni tőlük. Alig látni — fáktól az „erdőt". A kazlakat. De azért... látni lehet, ha az ember kinyitja a szemét.

Hát! — ezt mindenki érti. Megértették azok is, akiknek először megmutatta. A „kerítésen kívüliek". A szegényemberek. Akik tudták, mi hol van. Bőrükön érezték, hogy: mi, kié.

Ez a Kazlak című szénrajz az 1910-es évek elején készült. Valahol, a magyar valóságban.

Simon Gy. Ferenc

Egy évszázada énekel a sárrétudvari Parasztkórus. Először csak férfiak lehettek tagjai. Ez a fénykép 1928-ban készült Derecskén, a kórus első komoly szereplésén

Németh László, a művelődési ház igazgatója és Huszár János karvezető a naplót, az emlékeket felidéző krónikáskönyvet nézegetik

(Fotó: Dolezsál László)

100 éve nótáznak

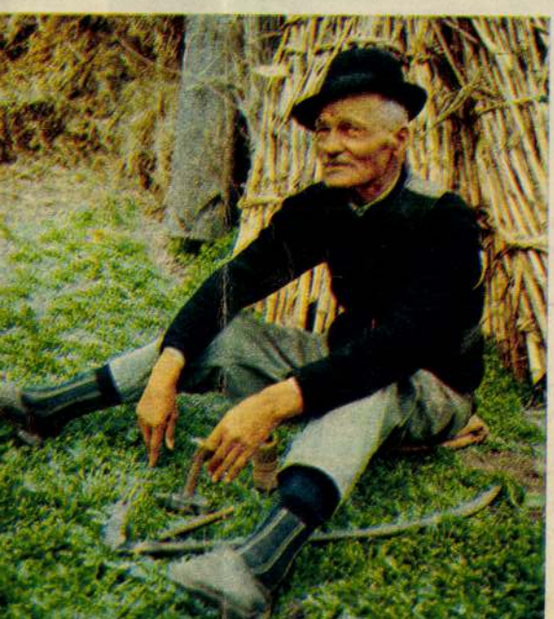

Az alföldi mocsárvilágba zárt Sárrétudvariban 1874 tavaszán énekkar alakult. Földművelőkből, pásztorokból, halászokból. Kántor Elek tanító és Baróthy József református lelkész ismerte fel a külvilágtól is elzárva kibontakozó kultúra ápolásra méltó fejlődését, a népben rejlő csodálatos dallamkincset. S létrehozva az énekkart, megtanították a férfiakat – eleinte csak zsoltárok éneklésére. Így kezdődött... S a dal azóta is szüntelenül zeng az unokák, dédunokák ajkán. Sárréti népdalok, Kodály, Vass művei, Mendelssohn dallamai csendültek fel a százéves évforduló ünnepi dalostalálkozóján is.

*

Mintha ma is a régmúlt idők mocsarai, nádasai kísértenének Sárrétudvariban; csúszik, süpped a talaj – talán az esőtől... Kora Lajost munka közben találjuk otthon. Ötvennégy éve énekel a karban.

– Nem volt más szórakozás és szerettem énekelni is. Amikor édesapám helyett beléptem a kórusba, akkor még csak templomban és temetésen énekeltünk.

– S később hol énekeltek még?

– Akkoriban a falu egyedüli szórakozása nyáron a játszó, télen pedig a fonóka volt. Ezt az egyhangúságot igyekeztünk változatossá tenni; daloltunk. Aztán már vegyeskórus lettünk és különböző kulturális vetélkedőkön, seregszemléken, hangversenyeken vettünk részt. Romániát is megjártuk. Mindenütt sikerrel énekeltünk.

– Melyik volt a legemlékezetesebb fellépés?

– Siófokon történt, huszonhat évvel ezelőtt, 1948-ban. Biharnagybajomban kezdtük az or-

...TŐFIGYELŐ
HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁR 13
BUDAPESTER RUNDSCHAU

István Nagy

1021

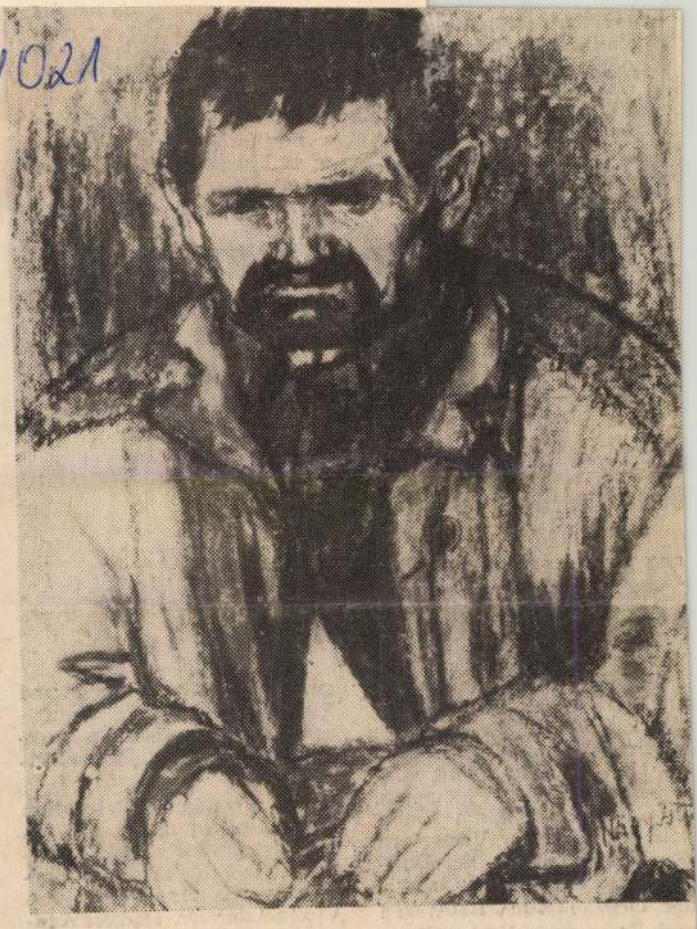

István Nagy. Knecht (Pastell, um 1924)

erreichter Position
und die Entfaltung
ger scheint als früh
Gewicht.

Eine bekannte E
ten: Es wird von e
chen und versucht
der Machtwechsel
wegen Verkehr und Kanalisation oder gar Wohnungsbau erfolgt.

Es zeigt gewissermaßen das Gleichgewicht der Kräfte auf unserem Kontinent, andererseits auch die gefährliche Labilität dieses Gleichgewichts, daß jedes Rathaus — ob's einem gefällt oder nicht — eine Brückenkopfstellung ist. Oder allenfalls zu einer solchen erklärt werden kann.

Binnenhandelsminister Sághy in Wien

ZUSAMMENARBEIT IM FREMDENVERKEHR

Auf Einladung von *Dr. Josef Staribacher*, Minister für Handel und Industrie, weilte Ungarns Binnenhandelsminister *Dr. Vilmos Sághy* vom 2. bis 4. März in Österreich. Er führte mit seinem Amtskollegen sowie Vertretern der Kontroll Bank, der Bundeswirtschaftskammer sowie der Organe für Bauwesen und Tourismus Verhandlungen über Erweiterung und Entwicklung der ungarischen Fremdenverkehrsstruktur durch österreichische Mitarbeit.

Die ungarische Delegation besichtigte in und bei Wien mehrere Handels- und Fremdenverkehrsobjekte. Außerdem wurde Dr. Sághy von Vizekanzler *Dr. Hannes Androsch* empfangen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁR 13
BUDAPESTER RUNDSCHAU

István Nagy

1021

In der vorliegenden Nummer unseres Blattes stellen wir auf Seite 10 den Maler István Nagy vor, einen der individuellsten Vertreter der ungarischen realistischen Malerei. Der Künstler stammt aus Siebenbürgen und schöpft die Themen seiner Gemälde oft aus dieser Landschaft.

Bild links:
Junge Frau mit Apfelsinen
(Pastell um 1930)

Bild rechts:
Hirte mit Stock
(Pastell um 1924)

Norregade 6
DK—1165 **Kopenhagen K.**

Finnland
RAUTATIEKIRJAKAUPA
OY
Kolvuvaarankuja 2
SF—02670 **Hämevaara**

Schweden
ALMQUIST ET WIKSELL
Subscription Agency
26. Gamla Brogatan
S—101 20 **Stockholm 1**
WENNERGREN—
WILLIAMS AB
Nordenflychtsvägen 70
S—104 25 **Stockholm 20**

Bulgarien, Deutsche Demokratische Republik Polen, Rumänien und Tschechoslowakei:
Bestellungsannahme bei allen Postämtern

Denk
D
W
G
Und
Nac
Doc
„Mo

Und
Gel
Und
Strahl heil die Sonne ein
Gott führe Euch auf Euren fernern Wegen
Lass Ruh Euch finden nach so schwerem Leid,
Er überschütte Euch mit seinem Seegen,
Und schlägt die Stunde, sind auch wir bereit.

Ludwig Mayer

(Obenstehendes, bisher unbekanntes Dokument veröffentlichte der Lehrer *Miklós Pastinszky*, Fachberater der Bibliothek des Komitats Komárom.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1978 MÁR 13

István Nagy

1021

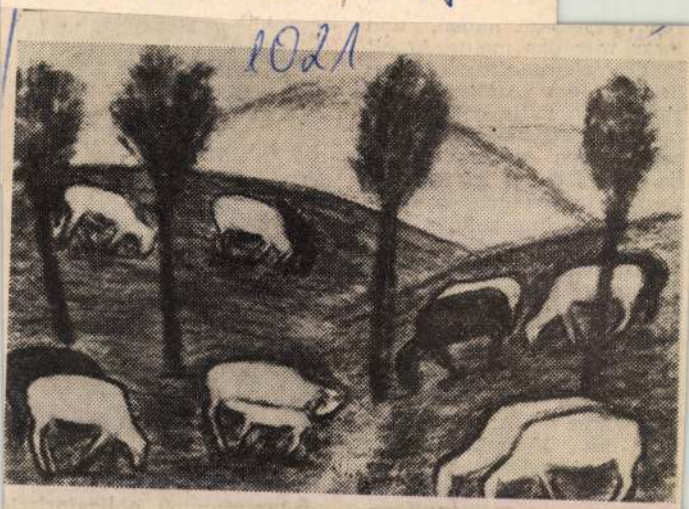

István Nagy: Lämmer am Abhang (Pastell, um 1930)

ren Interess
zwar war
in der wirt
Sektion de
riums. Ich
ralen Wirts
mit Ungarn
hatte erst
werden ja von unserem Handelsministerium geführt unter Mitwirkung des Außenministeriums, daher nahm ich an gemischten Kommissionen teil, an der Ausarbeitung der österreichischen Dokumente für diese Treffen und auch an der Ausarbeitung der Protokolle. Weiters waren die Angelegenheiten des Fremdenverkehrs und die Angelegenheiten des Transportes und der Transportpolitik in meiner Kompetenz, und dadurch hatte ich

Botschafter Dengler: „Ungarnbesuch obligatorisch für jeden Österreicher ..."

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-725

1978 MÁR 13

BUDAPESTER RUNDSCHAU

István Nagy

1021

István Nagy: Am Fuße der Berge (Pastell, 1931)

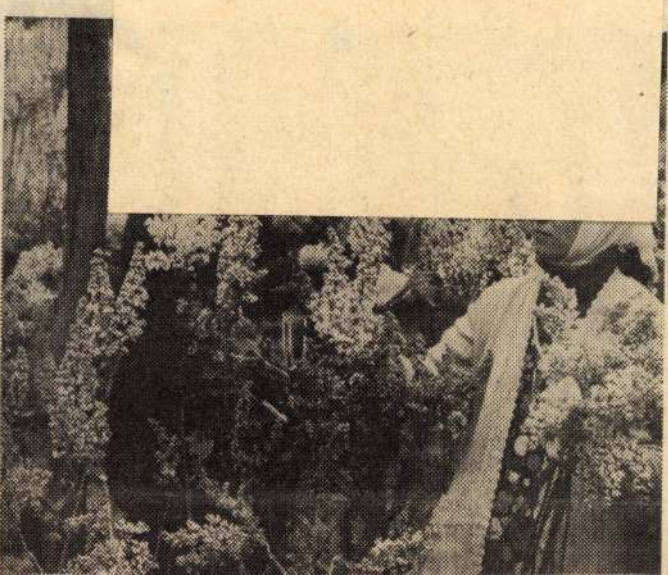

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 MÁR 13
BUDAPESTER RUNDSCHAU

István Nagy

1021

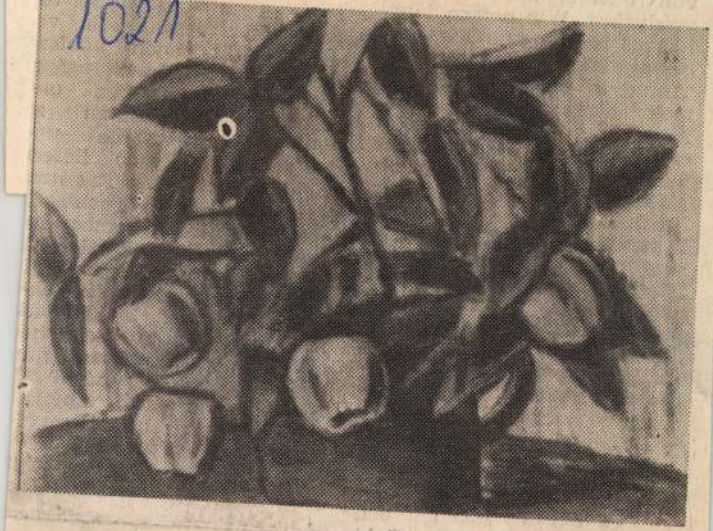

István Nagy: Stilleben mit Quitten (Pastell, um 1930)

von unserer
produziert. W
lich 3 Milli
des ausgezeic
'Amor' in di
mokratische
Anerkennun
erhielten wi
nen Jahr au
Messe den

den süßen Wermut. In der Bundesrepublik Deutschland sind hauptsächlich unsere Rieslingweine beliebt. Davon verkaufen wir jährlich etwa 5000 Hektoliter. In der Schweiz ist die Königsfurmintsorte populär, und in die Sowjetunion exportieren wir eine Sorte mit dem lustigen Namen 'Cirfandli'."

Das Staatsgut stellt jährlich 80 000 Hektoliter Wein

ßen. Wenn die Fruchtsaft
produktion im September an
läuft, füllen sich jährlich bi
zu 15 Millionen Fläschen mi
Apfel-, Aprikosen-, Pfirsich-
Tomaten- und Möhrensaft
Aufgrund eines Vertrage
mit einer griechischen Firma
sollen außerdem rund 40 00
Hektoliter Most aus Apfelsi
nen, Zitronen und Pampel
musen erzeugt werden.

Das Staatsgut beschäftigt

Nagy István, festő.

Lakatos Ferenc: Három képzőművész tárlata Kőszegen.

Vas Népe, 1978. júl. 9.

Nagy István: Téglagyári tó (Celldömölk)

AZ OLVASÓK

Cikkeinkhez szólnak hozzá

GELKA:

nem történt szerződésszegés

Június 25-én megjelent vetkezőket válaszolta levél-

Nagy István

Kaszálók

Pap Gábor: A meg nem gondolt gondolat.
/Vizsgálódások az "alföldi festészet" és a nép-nemzeti hagyományok kérdéskörében.
Művészet, 1978.december/ 22.oldal.

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KIÁLLÍTÁSAI
XXXVIII.

NAGY ISTVÁN
1873—1937

BUDAPEST
1948 SZEPTEMBER

NAGY ISTVÁN
1873-1937

A művész önarcképe, (Pasztell.)

NAGY ISTVÁN

1873-1937

Tízenegy év előtt, halálának évében, Dési-Huber István, a nagy szocialista festő bocsátott közre róla egy tanulmányt a »Korunk« című folyóiratban. Törvényszerű volt, hogy akkoriban éppen csak ebben a Kolozsvárt megjelenő baloldali orgánumban lehetett helytálló méltatást közölni művészetéről. Nem mintha erősen politikus egyéniség lett volna, vagy valamelyik illegális szervezetben vállalt volna funkciót, csupán munkásságának jellege miatt, mely minden megnyilvánulásában a paraszti élet valóságáról szól. Az úgynevezett művészeti közvélemény nem sokat törődött képeivel, a műértők nagy része tulajdonképpen studiumoknak tekintette műveit, melyek színes vagy monokróm modellrajzoknak nevezhetők. A páratlan festői képességet, fejlett jellemző erőt, a nagyszerű ábrázoló tehetséget csak néhány élesszemű kritikus vette észre, s talán csak Dési-Huber István,hogy mind e tulajdonságok mögött tiszteletreméltó szociális igazságérzet állott. Holott egész életműve kizárólag a vidéki társadalom ismerete felől közelíthető meg, s csupán a falusi dolgozók helyzetén keresztül magyarázható.

Különös egyéniségnek tartották kortársai, azon kevesek, akik foglalkoztak műveivel ; különcnek, exotikusnak, magányos bölénynek, eredetieskedőnek. Pedig kevés olyan őszinte képzőművész élt a közelmultban, aki ennyire keresetlenül és hamisítatlanul számolt volna be tapasztalatairól, mint éppen Nagy István. Egy alakoskodó világban, a polgári mesterkéltség szomszédságában

az ő egyszerűsége, szemléleti tisztasága egyfajta ismeretlen szerepnek tetszett, amit raffinériának is gondolhattak, de provinciális konokságnak is bélyegezhették. A téves értelmezések abból a tájékozatlanságból származtak, mely a magyar nép körülményeit illetően vétkes illúziókba ringatta az uralkodó rétegeket. A festészet így szükségszerűen a vásárlókedv kiszolgálója lett, a vöröslő alkonyok, rózsaszín aktok, idilli jelenetkék előadása a »jobb körök« számára. Érthető, hogy ilyen környezetben egy kendőzetlen beszámoló a tanyákról, a szegényekről, libapásztorokról és öregekről durva csinálmánynak hatott, mely rémképekkel igyekszik megzavarni a módosak nyugalmát. Nem hízeleg, nem bókol, elhagyja a díszeket és megelégszik a tényekkel, nem tagadja le milliók nyomorúságát, hanem kétségtelenné teszi a szociális aránytalanságokat. Anélkül, hogy szólamokat hangoztatna, elégedetlenséget fejez ki, miközben tanulmányfejeket készít, vázlatot rögtönöz, tájmotívumokat rendezget, zselléreket felvételez. Bebizonyosodott, hogy a művész minden spekulációnál több önállóságot nyer élményeiből, a tájak és emberek, tárgyak és történések vizsgálatából.

Nagy István megelőzve a népi irodalom elindulását, megfogalmazta szegény parasztságunk bajait, félreérthetetlenné tette a falusiak nehézségeit. Mindehhez elhitető stílust használt, ami teljes mértékben hitelesnek mondható. Semmi nagyzolás vagy virtuózitás nincs megoldásaiban, mert meghazudtolnák mondanivalóit a cifra külsőségek. Világosan tudta, hogy a kubikusokról és a részesaratókról, legelőkről és temetőkről csak helyes mérséklettel festhet képet, ha célja az igazság felderítése s nem az öncélú szépelgés szolgálata. Így fejlődött formanyelve helyijellegűvé, nem annyira regionálissá, mint inkább osztályharcossá, a szónak az esztétikai realizmust jelentő értelmében. Hiszen az általános európai formanyelvet ő is leutánozhatta volna, egy-egy dunatáji ügynökség mindig sikerrel kecsegtette mestereinket valamelyik nyugati szabadalom

importálása közben. Nagy István ösztönös biztonsággal az önállóságot vállalta a rengeteg kísértés közepette, a színezésnek, alakításnak, témaválasztásnak olyan csoportosítását, mely a hazai földhöz kapcsolódik, s amely nemzetinek nevezhető jelentésénél és élményénél fogva. Hosszú időket töltött külföldön, Franciaországban és Itáliában, de semmilyen kimutatható hatás nem látható alkotásain, ami a külföldi nagyokra utalna. Persze, ha túlontúl iskolásan mérlegelnénk pikturális törekvéseit, a posztimpresszionista átlaghoz kellene csatolnunk oeuvrejét, de ellenérvet épp annyit fel lehetne erre sorakoztatni, mint indokot. Viszont — s ez talán tevékenységének legnagyobb értéke — annak ellenére, hogy teljesen távoltartotta magát a földrész divatos művészeti áramlataitól, korszerű és egyetemes igényű remekeket hozott létre. Szemét hozzászoktatta a legjobb minőséghez, ugy, hogy volt mértékegysége önmaga számára is, behatolt a műtörténelem problematikájába, de a legkisebb utánzás nélkül is követni tudta kutatásainak tanulságait. S ez mindig a magatartás kérdésében vetődött fel, a mesterségbeli tudás biztonsága és a művész felelőssége között. Kultúrtörténetünk tele van hasonló jelenségekkel, gondoljunk bölcseletünk és irodalmunk kezdeteire, Apáczai-Cseri Jánosra, az erdélyi prózaírókra: csupa európai utas, de magyar sors; egy-egy Giordano Bruno-, Descartes-, Elsevir-, Kant-tanítvány, itthon megrendszabályozott iskolamester, bebörtönzött politikus, megkövezett prédikátor. Hol maradt a gondolkodás kicizellált módszere a két pogány közt egy hazáért pusztuló tudósok és szerzők sürgős és égető napi kötelességei mellett? Valahogy így kezdte Nagy István is Csikmindszenten a pályáját s a a Sixtusi kápolna emlékével, Cézanne utasításaival a földmunkások, uradalmi cselédek, reszketősök közé ment »képzőművészeti szociografia« elkészítésére.

Eredményei szerények, de egyedülállóak, semmi hivalkodó vagy feltűnő nincs bennük, mindössze tolmá-

csolni segítenek a mindennapi környezetet, az általános helyzeteket. Nincs egyetlen egy lapja vagy vászna, amin stiláris erőfeszítéseket lehetne megfigyelni, küzdelmet az árnyalatok reformjáért, vagy igyekezetet az alaki meglepetésekért. Nem verítékezett a finom részletekért, nem hajszolta a modernség kellékeit, nem óhajtotta riogatni a tárlatlátogatót. Lyka Károly szerint erényei inkább nemlegesen fogalmazhatók meg. »Ez az ember nem utánoz senkit, sem technikában, sem előadásban, sem a dolgok meglátásában, sem abban, hogy mit érdemes megfesteni, mit nem ; sem a képszerűség elgondolásában, sem a művészetről való koncepció tekintetében. Ezek fontos negatívumok, de értékessé csak vérbeli tehetség kezén válnak. Mert ezek révén képes egyéniségét hiány nélkül adni.« Végső fokon mégis csak a teremtő és építőszándék nevelte művészetét, még akkor is, ha a konkrét cselekedetekhez sok felesleges felépítményt, sznob szokást kellett lebontania. Hogy az ő iránya más volt, mint a legtöbb festőé, az szemléleti kiegyensúlyozottságából, jóindulatú emberségéből következik. Zavarbahozhatatlan józanság, bonyadalommentes tárgyilagosság töltötte ki élettörténetét, minden izgalom és sietség nélkül rótta egymás után az éveket és a kilométereket. Bejárta az egész országot, végigfestette a községeket és szántókat, pitvarokat és kocsmákat, várótermeket és félszereket, szakadatlan termékenységben, minden jelentéktelenség után érdeklődve. Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy valamiféle egykedvű gépiesség, szenvtelen szemellenzősség vezette volna, mert kibillenthetetlen következetessége csupán alkati feltétellé vált témakörének mozdíthatatlansága mellett. A parasztokhoz, palánkos utcasorokhoz, lépcsős faházakhoz, kerek koponyákhoz jól illett ez a szomorkás szűkszavúság. A gazdaságosság, modorának legszembetűnőbb tulajdonsága, nem a mesterségbeli tehetetlenségből, vagy a formai szorongásból folyt, hanem féreérthetetlenül a mondanivalóiból, a szűkös,

kissé korlátozott társadalmi körből, a magyar föld és a magyar nép nincstelenjeinek világából. Amely világ bármilyen messzi statisztikai távlatokat is rejtett magában, tartalmát számba véve meglehetősen zárt, mozgásában merev, elemeiben igénytelen. Ezek között az összenyomott határok között azonban meghittebben mozoghatott a művész, az egész területet birtokba tudta venni, otthonosan vizsgálgatta tüneteit. Nem került sor a felelőtlenkedésre, vagy a bizonytalankodásra, az ismeretlen együtthatókat nem kellett merész rögtönzésekkel, vagy esetleges ráhibázásokkal behelyettesíteni. Tulajdonképpen csak állást kellett foglalni a tömegek kis ügyeiben, a hétköznapok apró-cseprő vitáiban, a dolgozók panaszainak mérlegelésénél.

S mégis, a tárgyi és formai ökonómia mellett a meggyőződés lendülete egyáltalában nem hiányzott. Tárgyköre talán nem volt változatos és sokirányú, motívumai nem a korlátlan képzelet szabad vadászterületéről valók, de képeinek belső értéke, önmagában indokolt harmóniája annál egyetemesebbnek, szerteágazóbbnak mondható. A feldolgozás módjában jelentkező fegyelem egyáltalában nem mond ellent annak, hogy hangulatilag letagadhatatlan feszültségeket, sokszor vészes indulatokat hordozott egész életműve. De ezt nem a polgári értelemben vett rikító villámlásokkal, harsogó foltokkal érte el, hanem mélyen izzó tónusokkal, sötétbevesző fénycsúcsokkal, szenvedélyes elhallgatásokkal, fűtött atmoszférával. A legköznapibb megoldásában is van némi balladai vonás, esetleg messzi országrészek üzenete, de sokkal inkább a szegénység kifejeződése. A pontos alkotómunka mögött nagyfokú társadalmi elégedetlenség lappang, ami viszont egyik művéből se tagadható le. Nyilvánvaló, hogy a festői tartózkodás végül is éppen fojtottsága miatt alkalmas a leláncolt indulatok érzékeltetésére. Ugyancsak Lyka Károly írta, hogy Nagy István anyjának a portréja »olyan, mint egy tölgyfából bárddal kihasított bálvány«.

A költői hasonlat mögött intuitív meghatározás található, mesterünk parázsló érzékenységét tárja fel.

Legyünk bátrak kimondani, hogy ez az érzékenység világnézeti szempontokra vezethető vissza. A kisméretű, feszesre komponált festmények mögött robbanásra kész zaklatottság dohog. Alkotásai sokkal befejezettebbek, megkonstruáltabbak, semhogy személyi gátlásokat, lelki sérültségeket feltételezhetnök létrejöttükkel kapcsolatban. Elvitathatatlan, hogy a parasztság egészének, kiszolgáltatottsága tűrhetetlenségének megnyilatkozása ropogtatja meg az esztétikai rend eresztékeit még legkisebb vázlatában is. Láttuk már a tökéletes forma, klasszikus külalak mögött a kavargó lázongást Juhász Gyula verseiben. A festészetre vonatkozólag Nagy István szolgáltat erre példát, csak teljesen elszemélytelenedve, szinte elvi síkon, háttérben a falvak szegényeinek hangtalan, de hatalmas forradalmával. Ideológiailag, minden bizonnyal, kevésbé fejlődött áttekinthetővé benne ez a forradalmi felfogás, mint — mondjuk — Derkovits Gyulában a munkásság elkeseredése, de ha a proletariátus e két rétegének politikai öntudatában lemérjük a különbséget, megleljük az eltérést a két festő magatartásában is. Viszont még a fokozatokat is lényegtelenné teszi, ha megszívleljük Dési-Huber szavait: »Mert nincs szükség vezércikk-művészetre, nem kell tendencia, elég a valóságot kiásni, felmutatni, hat az magától is. Nagy István festészete is azt igazolja, hogy a ‚meztelen valóság' mindig ‚leleplező'. Persze, az ilyen realizmus nem lehet látlelet, leltár, kicsinyes felsorakoztatása a részleteknek. Gyökereiben kell megfognia a dolgokat és azt kell megmutatnia, ami szavakkal ki sem fejezhető : a vizuális rettenetet.«

Pogány Ö. Gábor

Béres. (Pasztell.)

A művész anyja. (Pasztell.)

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK

Falusi ház fákkal. Szén. M.: 39×43. Farkas gyüjt.
Kapára támaszkodó földműves. Szén. M.: 34×32. Farkas gyüjt.
Tehenek. Pasztell. M.: 45×32. Farkas gyüjt.
Fák. Pasztell. M.: 32×46. Farkas gyüjt.
Táj legelésző birkanyájjal. Szén. M.: 45×31. Farkas gyüjt.
Szántás. Szén. M.: 45×31. Farkas gyüjt.
Parkrészlet. Pasztell. M.: 50×34. Farkas gyüjt.
Ház fákkal. Szén. M.: 41×30. Farkas gyüjt.
Erdei út. Pasztell. M.: Farkas gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Szekérrel az országúton. Szén. M.: 45×32. Farkas gyüjt.
Falusi ház. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Gémeskút. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Falusi házak gémeskúttal. Pasztall M.: 46×32.
Menyecske. Pasztell. M.: 42×32. Farkas gyüjt.
Házikók. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Legelőn. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Falusi házak gémeskúttal. Szén. M.: 44×31. Farkas gyüjt.
Női arckép. Szén. 27×36. Farkas gyüjt.
Pipázó férfi. Szén. M.: 28×36. Farkas gyüjt.
Rőzsehordók. Szén. M.: 40×32. Farkas gyüjt.
Falusi utca. Szén. M.: 37×29. Farkas-gyüjt.
Fás legelő. Pasztell. M.: 40×32. Farkas-gyüjt.
Falusi udvar szénaboglyával. Pasztell. M.: 39×31. Farkas-gyüjt.
Parasztasszony kisfiúval. Szén. M.: 29×38. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. M.: 33×35. Farkas-gyüjt.
Pihenés. Szén. M.: 33×43. Farkas-gyüjt.
Könyöklő fiú. Ceruzarajz. M.: 25×37. Főv. Képt.
Evő fiú Ceruzarajz. M.: 25×37. Főv. Képt.
Öregasszony. Szénrajz. M.: 11×16. Főv. Képt.
Legelő. Szénrajz. M.: 39×29. Főv. Képt.
Balatoni táj. Pasztell. M.: 44×31. Főv. Képt.
Tisztás tehénnel. Pasztell. M.: 44×31. Főv. Képt.
Falusi házak szénakazlakkal. Pasztell. M.: 33×24. Főv. Képt.

Virágzó fák. Olajfestm. M.: 71×48. Főv. Képt.
Fák alkonyatkor. Szén. M.: 66×50. Főv Képt.
Öreg parasztasszony nagy kalappal. Pasztell. M.: 49×68. Főv. Képt.
Férfiarckép. Szén. M.: 49×69. Dr Mojzes János tul. (Önarckép.)
Őszi táj. Pasztell. M.: 69×47. Lóránd László tul.
Szérüskert. Pasztell. M.: 34×24. Farkas-gyüjt.
Falusi házak nagy fával. Pasztell. M.: 33×24. Farkas gyüjt.
Falusi ház. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Bajuszos öreg paraszt. Pasztell. M.: 24×33. Farkas-gyüjt.
Kertek alja. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Kalapos férfifej. Pasztell. M.: 28×36. Farkas-gyüjt.
Falusi udvar fákkal. szénaboglyával. Pasztell. M.: 40×29. Farkas-gy.
Öreg paraszt. Pasztell. M.: 30×40. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. 30×40. Farkas-gyüjt.
Delelő tehéncsorda. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Gémeskút. szénaboglyával. Pasztell. M.: 39×31. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. m.: 43×30. Farkas-gyüjt.
Falusi utca. Pasztell. M.: 43×30. Farkas-gyüjt.
Zsupfedeles ház.ak Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Mezitlábas férfi. Szén. M.: 28×37. Farkas-gyüjt.
Fiúfej. Pasztell. M.: 30×37. Farkas-gyüjt.
Kisfiú. Pasztell. M.: 30×37. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. M.: 31×37. Farkas-gyüjt.
Pipás paraszt. Szén. M.: 28×37. Farkas-gyüjt.
Három szénakazal. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Kézimunkázó nő. Pasztell. M.: 30×39. Farkas-gyüjt.
Kendős öregasszony. Szén. M.: 29×39. Farkas-gyüjt.
Fejkendős fiatal lány. Pasztell. M.: 31×39. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. M.: 44×30. Farkas-gyüjt.
Birkanyáj. Pasztell. M.: 41×30. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Falusi utca nagy fával. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Házak. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Legelőn. Szén. M.: 33×31. Farkas-gyüjt.
Nő tállal. Pasztell. M.: 32×35. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Pipás paraszt kalappal. Pasztell. M.: 31×41. Farkas gyüjt.
Domboldal. Pasztell. M.: 50×34. Farkas-gyüjt.
Falusi utca. Szén. M.: 31×30. Farkas-gyüjt.
Álló parasztasszony. Szén. M.: 28×36. Farkas-gyüjt.
Olvasó nő. Szén. M.: 25×35. Farkas-gyüjt.

Legelőn. Pasztell. M.: 44×30. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 40×30. Farkas-gyüjt.
Falusi utcasor. Pasztell. M.: 40×30. Farkas-gyüjt.
Alföld. Pasztell. M.: 31×30. Farkas-gyüjt.
Erdő. Szén. M.: 42×30. Farkas-gyüjt.
Fás domboldal. Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Négy szénakazal gémeskúttal. Pasztell. M.: 41×31. Farkas-gyüjt.
Katonafej. Pasztell. M.: 30×43. Farkas-gyüjt.
Szénakazal fákkal. Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Falurészlet kis híddal.. Szén. M.: 42×31. Farkas-gyüjt.
Szénakazal teliholdnál. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Női fej Pasztell. M.: 30×39. Farkas gyüjt.
Piroskendős menyecske. Pasztell. M.: 31×41. Farkas-gyüjt.
Fehérkendős fiatal nő. Pasztell. M.: 30×40. Farkas-gyüjt.
Könyöklő piroskendős asszony. Pasztell. M. 31×45. Farkas-gyüjt.
Pihenő csorda. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Legelőn. Pasztell. M.: 45×30. Frakas-gyüjt.
Két fa. Pasztell. M.: 32×45. Farkas-gyüjt.
Fás domboldal. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Birkák. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Parasztok. Pasztell. M.: 46×31. Farkas-gyüjt.
Falusi házak búzafölddel. Pasztell. M.: 46×30. Farkas-gyüjt.
Tehén. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Fák. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Legelésző tehenek. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Tehenek. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Férfifej. Szén. M.: 31×45. Farkas-gyüjt.
Önarckép. Szén. M.: 36×45. Fővy. Képt. tul.
Falusi házak gémeskúttal. Pasztell. M.: 46×32. Farkas-gyüjt.
Falusi utca fákkal. Pasztell. M.: 46×32. Farkas-gyüjt.
Kertekalja. Pasztell. M.: 50×35. Farkas-gyüjt.
Alföldi táj gémeskúttal. Pasztell. M.: 32×46. Farkas-gyüjt.
Sárgakendős nő. Pasztell. M.: 67×100. Baja. Magántul.
Öreg székely. Pasztell. M.: 70×82. Baja. Magántul.
Csángó leány. Pasztell. M.: 59×79. Baja. Magántul.
Bakonyi táj. Pasztell. M.: 82×69. Baja. Magántul.
Bakonyi táj. Pasztell. M.: 83×66. Baja. Magántul.
Erdélyi havasok. Pasztell. M.: 84×65. Baja. Magántul.
Tájkép a Gyilkostó környékén. Pasztell. M.: 77×58. Baja. Magántul.
Tehenek a Dunaparton. Pasztell. M.: 78×60. Baja. Magántul.
Csendélet. Pasztell. M.: 69×53. Baja. Magántul.
Szerb öregasszony. Pasztell. M.: 49×70. Baja. Magántul.
Tájkép. Pasztell. M.: 50×66. Baja. Magántul.

Kaszálók. Szénrajz. M.: 69×51. Baja. Magántul.
Csángó pásztorok. Pasztell. M.: 49×69. Baja. Magántul.
Domboldal. Pasztell. M.: 65×52. Baja. Magántul.
Napraforgó. Pasztell. M.: 66×55. Baja. Magántul.
Birkakarám. Pasztell. M.: 63×47. Baja. Magántul.
Legelésző tehenek. Pasztell. M.: 63×47. Baja. Magántul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 63×40. Baja. Magántul.
Erdélyi tájkép. Pasztell. M.: 62×47. Baja. Magántul.
Leánykafej. Pasztell. M.: 44×56. Baja. Magántul.
Imádkozó öregasszony. (A művész anyja.) Pasztell. M.: 46×49. Baja, Magántul.
A művész felesége. Pasztell. M.: 50×40. Baja. Magántul.
Női fej. Pasztell. M.: 46×56. Baja. Magántul.
Kolozsvári temető. Pasztell. M.: 49×40. Baja. Magántul.
Legelésző birkák. Pasztell. M.: 44×31. Baja. Magántul.
Öregasszonyfej. Olajfestm. M.: 46×49. Baja. Magántul.
Magányos fa. Pasztell. M.: 70×50. Baja. Magántul.
Két jegenye. Pasztell. M.: 62×48. Baja. Magántul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 42×50. Baja. Magántul.
Házak. Pasztell. M.: 63×42. Baja. Magántul.
Fekvő nő. Szénrajz. M.: 50×36. Baja. Magántul.
Gémeskút. Pasztell. M.: 44×30. Baja. Magántul.
Városligeti fák alatt. M.: 28×41. Baja. Magántul.
Zöldsapkás kisfiú. (A művész fia.) Pasztell. M.: 43×30. Baja. Mt.
Önarckép. Pasztell. M.: 32×37. Baja. Magántul.
Tehénpásztor. Pasztell. M.: 44×31. Baja. Magántul.
Cigányfej. Pasztell. M.: 32×48. Baja. Magántul.
Lovak. Pasztell. M.: 45×30. Baja. Magántul.
Leányka. Pasztell. M.: 31×44. Baja. Magántul.
Városliget széle. Pasztell. M.: 47×32. Baja. Magántul.
Balatoni táj. Pasztell. M.: 39×30. Baja. Magántul.
A Duna Visegrádnál. Szénrajz. M.: 44×30. Baja. Magántul.
Hegyvidéki táj. Pasztell. M.: 45×31. Baja. Magántul.
Hegyvidék. Pasztell. M.: 45×32. Baja. Magántul.
Olvasó férfi. Pasztell. M.: 67×54. Dr. Azsalós Imre tul.
Osteriában (Fiume) Olajfestm. M.: 34×22. Dr Aszalós Imre tul.
Dunai részlet. Pasztell. M.: 45×34. Dr Aszalós Imre tul.
Virágot szedő. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Somogyi szőlők. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Dr Aszalós Imre arcképe. Pasztell. M.: 49×35. Dr Aszalós Imre tul.
Búzaföld Erdélyben. Rajz. M.: 44×30. Dr Aszalós Imre tul.
Bakonyi Erdő. Pasztell. M.: 43×34. Dr Aszalós Imre tul.
Bárányok a domboldalon. Pasztell. M.: 45×32. Dr. Aszalós Imre tul.

Tanya. (Vöröserdő.) Pasztell. M.: 43×30. Dr Aszalós Imre tul.
Gyimesi táj. Pasztell. M.: 60×79. Dr Aszalós Imre tul.
Bakonyi dombok. Pasztell. M.: 63×48. Dr Aszalós Imre tul.
Erdőtanulmány. Pasztell. M.: 43×33. Dr Aszalós Imre tul.
Nevető leány. Olajfestm. M.: 35×27. Dr Aszalós Imre tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 32×42. Dr Aszalós Imre tul.
Hazafelé menő munkások. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Kőtörők. Grafika. M.: 31×22. Dr Aszalós Imre tul.
Domboldal. Vázlat. Grafika. M.: 22×14. Dr Aszalós Imre tul.
Legelő birkák Gyimesben. Grafika. M.: 21×14. Dr Aszalós Imre tul.
Erdélyi dombok. Grafika. M.: 21×15. Dr Aszalós Imre tul.
Otthon. Grafika. M.: 30×21. Dr Aszalós Imre tul.
Csendélet. Grafika. M.: 24×15. Dr Aszalós Imre tul.
Székely lány Csíkből. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Pihenő baka. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Édesanyám. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Katonafej. Grafika. M.: 19×24. Dr. Aszalós Imre tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 48×63. Özv. Nagy Istvánné tul.
Gyimesi szoros. Pasztell. M.: 63×45. Özv. Nagy Istvánné tul.
Gyilkostó. Pasztell. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Boglyák. Pasztell. M.: 42×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Édesanyám. Olajfestm. M.: 42×42. Özv. Nagy Istvánné tul.
Vörös lovak. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Legelő tehenek és lovak. Pasztell. M.: 48×32. Özv. Nagy István tul.
Lovak a vízparton. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két tehén a pataknál. Pasztell. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két legelő tehén. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két legelő tehén. Szén. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 35×46. Dr Krausz Sándor tul.
Parasztmenyecske. Pasztell. M.: 32×47. Dr Krausz Sándor tul.
Erdőőr. Pasztell. M.: 39×51. Dr Krausz Sándor tul.
Őszi táj. Pasztell. M.: 70×49. Dr Krausz Sándor tul.
Édesanyám. Olajfestm. M.: 56×80. Dr Krausz Sándor tul.
Falurészlet. Pasztell. M.: 35×30. Dr Krausz Sándor tul.
Hajnali pirkadás. Pasztell. M.: 60×50. Dr Krausz Sándor tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 23×31. Dr Krausz Sándor tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 66×49. Zsombor Jánosné tul.
Gémeskút. Pasztell. M.: 43×29. Zsombor Jánosné tul.
Zöldkendős leány. Pasztell. M.: 50×44. Zsombor Jánosné tul.
Vitorlásecsónak. Pasztell. M.: 44×30. Zsombor Jánosné tul.
Ház a faluvégen. Pasztell. M.: 45×32. Zsombor Jánosné tul.
Fák. Szénrajz. M.: 48×34 Zsombor Jánosné tul.
Erdélyi domboldal. Pasztell. M.: 78×95. Szépműv. Múz. tul.

Kaszálók. Pasztell. M. : 68×50. Bajai Városi Múz. tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 64×45. Bajai Városi Múz. tul.
Balaton. Pasztell. M. : 44×30. Bajai Városi Múz. tul.
Birsalmák. Pasztell. M. : 51×44. Bajai Városi Múz. tul.
Lovak a Balaton partján. Pasztell. M. : 44×32. Bajai Városi Múz. tul.
Szántás Erdélyben. Pasztell. M. : 44×31. Bajai Városi Múz. tul.
Hartai tóparton. Pasztell. M. : 52×45. Bajai Városi Múz. tul.
Dombos út. Pasztell. M. : 52×62. Bajai Városi Múz. tul.
Menyecske naranccsal. Pasztell. 52×69. Kartschmaroff Lóránt gyüjt.
Katonafej puskával. Pasztell. 31×47. Kartschmaroff Lóránt gyüjt.
Leány almával. (V. O. úrnő arcképe.) Pasztell. 50×70. V. O. gyüjt.
Kacsás tájkép. Pasztell. M. : 60×44. V. O. gyüjt.
Öreg ember. Pasztell. M. : 50×69. V. O. gyüjt.
Folyóparti táj. Pasztell. M. : 62×44. V. O. gyüjt.
Pipacsos virágcsendélet. Pasztell. M. : 34×50. V. O. gyüjt.
Katonafej. Pasztell. M. : 31×48. V. O. gyüjt.
Vízpart. Pasztell. M. : 30×22. V. O. gyüjt.
Önarckép. Olajfestmény. M. : 38×45. Dr Mojzes János tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 45×62. Dr Mojzes János tul.
Két fa. Pasztell. M. :. 47×63. Dr Mojzes János tul.
Parasztlány korsóval. Pasztell. M. : 50×70. Dr Mojzes János tul.
Fás domboldal. Pasztell. M. : 56×72. Dr Mojzes János tul.
Fák a domboldalon. Pasztell. M. : 64×66. Dr Mojzes János tul.
Két szénakazal. Pasztell. M. : 64×66. Dr Mojzes János tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 54×75. Dr Mojzes János tul.
Téli táj. Pasztell. M. : 70×87. Dr Mojzes János tul.
Liget. Szén. M. : 45×60 Dr Mojzes János tul.
Hegyvidéki táj. Pasztell. M. : 33×50. Dr Mojzes János tul.
Drótakadály. Pasztell. M. : 32×48. Dr Mojzes János tul.
Pipázó bácsi. Szén. M. : 30×40. Dr Mojzes János tul.
Öregasszony. Pasztell. M. : 32×43. Dr Mojzes János tul.
Önarckép. Szén. M. : 34×45. Dr Mojzes János tul.
Domboldal télen. Pasztell. M. : 32×43. Dr Mojzes János tul.
Szomorkodó. Szén. M. : 20×27. Dr Mojzes János tul.
Kislány. Szén. M. : 16×12. Dr Mojzes János tul.
Kis ház a domboldalon. Pasztell. M. : 36×51. Fodor Gyula tul.
Hegyvidéki táj lovassal. Pasztell. M. : 44×30. Dr Gerlőtei Jenő tul.

Nagy Lukács
költő
1873 — 1937.

Felelős kiadó: dr Katona Lajos
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 113510
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

NAGY ISTVÁN

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁS

●

VÁROSI MÚZEUM, BAJA

1948. augusztus 20

●

Nagy István Mindszenten született, Csík megyében, 1873-ban. Meghalt Baján 1937-ben. - Életének többi adatát elmondja e z e r n y i képe, erdőn-mezőn való szüntelen barangolásainak emlékei.

(Lyka Károly)

Érmek és plakettek

I. sz. asztaltároló

1. Önarckép. 1931. 100|100 mm. (Öntött bronz)
2. Dr. Moriz Benedikt. 1896. 58|42 mm. (Vert bronz)
3. Járosy Lajosné. 1896. 156|102 mm. (Galvanoplasztika)
4. Vizmai Lukács Antal. 1903. 63 mm. (Vert bronz két oldal)
5. Thaly Kálmán. 1904. 62|38 mm. (Vert bronz)
6. Falk Miksa és Schindler Klementin. 1904. 132|160 mm. (Öntött bronz)
7. Fiú sapkával. 1906. 115|94 mm. (Öntött bronz)
8. Kossuth Ferenc és Szterényi báró. 1906. 58|58 mm. (Vert bronz; Berán hátlap)
9. gr. Andrássy Gyula szoborlelepl. alkalmából. 1906. 67 mm. (Vert ezüst; Zala hátlap)

II. sz. asztaltároló

1. Giacomo Puccini. 1906. 51|33 mm. (Vert bronz)
2. Popper Dávid. 1906. 48|36 mm. (Vert bronz)
3. Ida Chan—Lorie. 1906. 174|115 mm. (Öntött bronz)
4. Politzer Ádám. 1907. 65|40 mm. (Vert bronz)
5. Alpár Ignác és Kornfeld, a Tőzsde építésének emlékére. Ismeretlen idő. 65|100 mm. (Vert ezüst)
6. Görgei Arthur. 1907. 117 mm. (Öntött bronz)
7. Alfréd Sonnenthal. Ism. idő. 198|129 mm. (Öntött bronz)
8. Alfred Sonnenthal. Ism. idő. 61|42 mm. (Vert bronz)
9. Magyar Numizmatikai Társulat. 1907. 35 mm. (Vert bronz)
10. A Vallás és Közoktatásügyi Min. érme (Multon épül minden jövendő.) 1908. 59 mm. (Vert bronz)

11. Kacsóh Pongrác. Ism. idő. 129 mm. (Öntött bronz)

III. sz. asztaltároló

1. Beőthy Zsolt. 1908. 72|44 mm. (Vert bronz)
2. Szoldatits Ferenc. 1908. 65|32 mm. (Vert bronz)
3. Budapesti leányegyesület. 1909. 35 mm. (Vert bronz)
4. Gerőfi Anna, a művész felesége. 1910. 48|43 mm. (Vert bronz)
5. Női akt és furulyázó faun. 1910. 78|40 mm. (Vert bronz)
6. Dessewfy Arisztid. 1911. 185|142 mm. (Öntött bronz)
7. Ugyanaz 1911. 63|47 mm. (Vert bronz)
8. Kolossváry Endre. 1912. 54|88 mm. (Vert bronz)
9. Löwenstein Arnold. 1912. 141 mm. (Öntött bronz)
10. Ugyanaz 1912. 59 mm. (Vert bronz)
11. VII. nemzetközi börtönügyi kongresszus. 1905. 78|47 mm. (Vert bronz)

IV. sz. asztaltároló

1. Wertheim Ármin és Grünfeld Irma. 1912. 55 mm. (Vert bronz)
2. Rechnitz Béla. 1914. 58|40 mm. (Vert bronz)
3. Manninger Vilmos. 1915. 225|134 mm. (Öntött bronz)
4. Ugyanaz. 1915. 63|47 mm. (Vert bronz)
5. Éremkedvelők Egy. tagilletménye. 1915. 50|64 mm. (Vert hadifém)
6. Görgei Arthur. 1916. 126 mm. (Öntött bronz)
7. Görgei Arthur emlékének. 1916. 112 mm. (Öntött bronz)

V. sz. asztaltároló

1. Falkenhayn és Arz. Hátlap Szt. György. 1916. 267|225 mm. (Öntött vas)
2. Ugyanaz. Hátlap Szt. György. 1916. 64|53 mm. (Vert bronz)
3. Arz A. vezérezredes. 1916. 270|228 mm. Öntött vas)

4. Falkenhayn vezérezredes. 1916. 62|53 mm. (Vert hadifém)
5. Gr. Teleki Sándor. 1923. 60 mm. (Vert bronz, hátlap Beckó F.)

VI. sz. asztaltároló

1. Maróti Géza ház. évf. Ism. Idő. 125|85 mm.
2. Anyánk. 1922. 171 mm. (Öntött bronz)
3. Testnevelési Tanács érme. 1924. 295|255 mm.
4. Ugyanaz. 1924. 65|58 mm. (Vert bronz)

VII. sz. asztaltároló

1. Capricció. 1924. 222|146 mm. (Öntött bronz)
2. Iván öcsémnek. 1924. 121 mm. (Öntött bronz)
3. Jókai Mór szül. 100. évford. 1925. 72 mm. (Öntött bronz)
4. Kir. Magyar Autó Club. 1925. 86|43 mm. (Vert bronz)
5. Szentgáli Károly. 1925. 146 mm. (Öntött bronz)
6. Magyar Numizmatikai Társ. 1926. 125|103 mm. (Öntött bronz)

VIII. sz. asztaltároló

1. Hubay Jenő 1927. 59|43 mm. (Vert bronz)
2. Br. Wolfner Tivadar. 1927. 57 mm. (Vert ólom)
3. Fát döntő férfi. 1927. 292|173 mm. (Öntött bronz)
4. Orsz. Kézműv. Ipartárlat. 1928. 60 mm. (Vert bronz)
5. Ignatius Fekete. 1928. 173 mm. (Öntött bronz)
6. Ugyanaz. 1928. 59 mm. (Vert bronz)

IX. sz. asztaltároló

1. Dr. Bernády György. 1928. 204|146 mm. (Öntött bronz)
2. Richardo Singer. 1929. 188|129 mm. (Öntött bronz)
3. Dr. Zielinszky Szilárd. 1930. 78|45 mm. (Vert bronz)
4. Siklós Albert. 1930. 182|123 mm. (Öntött bronz)
5. Budapest szék. főv. iparmüv. díja. 1930. 50 mm.

30. Munkácsy síremléktervezet
31. Munkácsy síremléktervezet (fej-tanulmány)
32. Lánci Leó síremléktervezet
33. Elmulás, akt.
34. Elmulás, félakt.
35. Madách-szobor (vázlat)
36. Madách-szobor. Fej.
37. Síremlékterv.
38. Síremlékterv.
39. Singer Hedy. (Az állami nagy arany-érem nyertese)
40. Erzsébet királyné. (A budapesti szoborpályázat egy változata)
41. Gerőfi Anna. (A művész első felesége)
42. Hüvelyk Matyi. (Változat)
43. Hüvelyk Matyi. (Kis plasztilin vázlat)
44. Toronyépitő. (Bronz)
45. Hüvelyk Matyi. (Bronz)
46. Szent Ferenc. (Márvány)
47. Prielle Kornélia
48. Kernstock Károly-síremlék domborműve
49. Remete. (Bronz)

Tanitványok érmei és plakettjei Telcs Ede gyűjteményében

XXI. asztaltároló. Berán Lajos

1. Kereskedelemügyi min. iparműv. érem. 58 mm. (Vert bronz 2 oldalon)
2. Numizmatikai Társulat 20. éves fennállása. 68 mm. (Vert bronz két oldalon)
3. Dr. Faludi Géza. 60 mm. (Vert bronz két oldalon)
4. Ipolyi Arnold. 67 mm. (Öntött bronz két oldal)
5. Telcs Edének 60 éves korára. 28 mm. (Vert bronz két oldalon)
6. Luther Márton 40 mm. (Vert bronz két oldalon)
7. Soltész Elemér 60 éves korában. 39 mm. (Vert bronz két oldalon)
8. Magyar Atlétikai Szövetség dija 30|30 mm. (Vert bronz)

9. Bethlen Gábor. 46 mm. (Vert bronz két oldalon)
10. Szent István 5 pengős, forgó-pénz. 25 mm. (Vert ezüst két oldalon)
11. Pázmány Péter 2 pengős. 25 mm. (Vert ezüst két oldalon)
12. Liszt Ferenc 2 pengős, 25 mm. (Vert ezüst két oldalon)
13. Kövesházi Köves vezérezredes (hátlap) 60|60 mm. (Vert hadifém)
14. Székely Ferenc (Vert bronz)

Reményi József

15. Rothmann Ármin. 105 mm. (Öntött bronz)
16. Telcs Ede arcmása. 67 mm. (Öntött bronz)
17. Auróra. (Vert bronz)
18. Kalotaszeg. 70|46 mm. (Vert bronz)
19. Arnstein Henrik. 70|46 mm. (Vert bronz)
20. Gyömrői Manó. 67|40 mm. (Vert bronz)
21. Danaidák. 62 mm. (Vert bronz)
22. Dohnányi Ernő. 62 mm. (Vert bronz)
23. Szent István. 68 mm. (Vert bronz)
24. Kroller Miksa apát. 60 mm. (Öntött bronz)
25. Soltész Elemér 70 éves. 40 mm. (Vert bronz)
26. Lehóczky Ede és édesanyja. 25 mm. (Vert bronz)

XXII. sz. asztaltároló. Juhász Gyula

1. Husipari kiállítás érme. 47|60 mm. (Vert bronz)
2. Nemzetközi Balesetügyi érem 54 mm (bronz)
3. Ifjú leány mellképe. 70|35 mm. (Vert bronz)

Telcs Gina

4. Édesapám arcmása. 148|148 (Öntött bronz)

Vince Pál

5. Telcs Ede arcmása. 138 mm. (Öntött bronz)
6. Édesanyámnak. 147 mm. (Öntött bronz)
7. Vakok országos menháza. 117 mm. (Öntött bronz két oldalon)
8. Patrona Hungariae. 105 mm. (Öntött bronz)
9. Szent Erzsébet. 97 mm. (Öntött bronz)
10. Winternitz Arnold. 60 mm. (Vert bronz)
11. Harold Hattingly (London). 48 mm. (Vert bronz)
12. Armin Czant. 58|35 mm. (Vert bronz)

6. Thék Endre. 1930. 58 mm. (Öntött bronz)
7. Horthy Miklós 5 pengős. 1930. 36 mm. (Vert bronz)

X. sz. asztaltároló

1. Horánszky Lajos. 1931. 172 mm. (Öntött bronz)
2. Ugyanaz. 1931. 53 mm. (Vert bronz)
3. Pick Ernő. 1931. 181|121 mm. (Öntött bronz)
4. Reitzer Jenő. 1932. 119 mm. (Öntött bronz)
5. Reitzer Elemér.
6. Dr. Géza Hetényi. 1934. 192|131 mm. (Öntött bronz)

XI. sz. asztaltároló

1. hámori Biró Ármin. 1917. 73|50 mm. (Vert bronz)
2. Vallás és közoktügyi miniszter érme. Egyoldal bronz.
3. Maróti Géza: Telcsnek dedikált plakettje. (Bronz)
4. Kolossváry. (Vasöntvény.)

XII. sz. asztaltároló

1. Jean et Jerome Tharaud. 1934. 162|160 mm. (Öntött bronz)
2. Pázmány Péter. 1935. 162|107 mm. (Öntött bronz)
3. Pázmány Péter 2 pengős. 1935. 25 mm. próba. (Vert ezüst)
4. Rákóczi Ferenc 1935. 162|107 mm. (Öntött bronz)
5. Numizmatikai Társulat 1936. 138 mm. (Öntött bronz)

XIII. sz. asztaltároló

1. Mészáros Andorné. 1935. 150 mm. (Öntött bronz)
2. Liszt Ferenc. 1936. 172 mm. (Öntött bronz)
3. Liszt hátlap. Szt. Erzsébet. 1936. 174 mm. (Öntött bronz)

4. Irénkének. 1932. (Bronz)
5. Gyermekkel táncoló faun. 1923. 100 mm. (Öntött bronz)

XIV. sz. asztaltároló

1. Nemzeti Szinház 100. évfordulója. 1937. 59 mm. (Vert bronz két old.)
2. Novágh Gyula. 1937. 135 mm. (Öntött bronz)
3. Panni hugomnak. 1939. 157 mm. (Öntött bronz)
4. Zathureczky Ede. 1939. 154 mm. (Öntött bronz)

XV. sz. asztaltároló

1. Dr. Procopius Béla. 1939. 127 mm. (Öntött bronz)
2. Glücksthal Gyuláné. 1941. 119 mm. (Öntött bronz)
3. Numizmatikai Társulat. 1941. 48 mm. (Vert bronz)
4. Tubinak. 1943. 97 mm. (Öntött bronz)
5. Langlet Waldemár. 1943. 108 mm. (Öntött bronz)

XVI. sz. asztaltároló

1. Szinnyei József. Ism. idő. 152 mm. (Öntött bronz)
2. Ugyanaz. Ism. idő. 60 mm. (Vert bronz)
3. Marosvásárhely városi székház. Ism. idő. 61|43 mm. (Vert ólom)
4. Kisleány fej (csigás haj). Ism. idő. 86|96 mm. (Öntött bronz)
5. Budapest szék. főv. díja. Ism idő. 38|33 mm. (Vert bronz aranyozva)
6. Lichtenberg Emil. 1928. 138|221 mm. (Öntött bronz)
7. Andris öcsémnek. 1930.

Hollandiában készült érmek és plakettek

XVII. sz. asztaltároló

1. A hollandi egyesült malmok plakettje. 1921. 190|322 mm. (Öntött bronz)

2. Jac. J. van Goor cég plakettje. 1921. 230|175 mm. (Öntött bronz)
3. Noordewier Reddingius. 1921. 250|178. mm. (Öntött bronz)
4. Gerelydobó nő. Ism. idő. (Vert bronz)

XVIII. sz. asztaltároló

1. Henk Brinkgreve. 1921. 188 mm. (Öntött bronz)
2. Musica. 1921. 55 mm. (Vert bronz)
3. Táncoló puttók. 1921. 58. mm. (Vert ólom)
4. Hollandi éremverő (térdeplő puttó) 1921. 58 mm (Vert bronz)
5. Arnold Gilissen. 1921. 58 mm (Vert bronz)
6. Henrik Kroll. 1921. 58 mm. (Vert bronz)
7. Hollandi ezüstműves cég Kempen Berger. 1921 40 mm. (Vert bronz két old.)
8. Kisleány virággal. 1921. 30 mm. (Vert ólom.)
9. A kis dobos. Groningen emlékére. 1922. 46|46 mm. (Vert bronz)

XIX. sz. asztaltároló

1. Alf. Rud. Zimmermann. 1922. 100 mm. (Vert bronz)
2. Ugyanaz. 1922. 58 mm. (Vert bronz)
3. Furulyázó faun madarakkal. 1922. 60 mm. (Vert bronz)
4. Mozart. 1923. 55|47 mm. (Vert bronz)
5. Adrien von Weiler. 1922. 200 mm. (Öntött bronz)
6. Bach. 1924. 170|137 mm. (Öntött bronz)
7. Kenyeret bevető pék. 1921—23 között. 57 mm. (Vert bronz két oldalt)
8. Pálmát nyujtó férfi. 1921—23 között. 42|31 mm. (Vert bronz)
9. Férfi pallossal. 1921—23 között. 42|31 mm. (Vert bronz)

XX. sz. asztaltároló

1. Kuhn et Comp. cég. 1921—23 között. 71|50 mm. (Vert bronz)
2. Gyermek tulipánok között. 1921—23 között. 60 mm. (Vert bronz)

3. Händel. 1924. 170|130 mm. (Öntött bronz)
4. Marius Brinkgreve. 1934. 188|122 mm. (Öntött bronz)
5. Mendlik Oszkár. 1935. 153 mm. (Öntött bronz)

Telcs Ede festményei
(Terem-bejárat mellett balra)

1. Önarckép.
2. Mendlik Oszkár által festett Telcs Ede arckép.
3. Beretvás Hugó.
4. Önarckép a „Toronyépítővel".

Szobrok:

1. Ligeti Miklós: Telcs Ede mellszobra.
2. Telcs Ede: Hüvelyk Matyi.
3. Beethoven.
4. Gyermek almával.
5. Kiss József a költő.
6. Feleségem.
7. Dunaiszky szobrász arcmása.
8. Mariska.
9. Alpár Ignác. (Változat)
10. Szent Kristóf a gyermekkel.
11. Szent Kristóf a gyermekkel. (Változat)
12. Hungária fej. (Szoborrész)
13. Gerőfi Anna, első felesége. (Maszk)
14. Gyermekfej. (Malonyai.)
15. Siremlékterv. (Kernstock Károly)
16. Jehudó Epstein festőművész.
17. Férfi fej, művésztársa.
18. Budha.
19. Tanulmányfej. (A Rökk Szilárd-díj nyertese)
20. Apostol.
21. Női akt.
22. Luther. (A budapesti szoborpályázat főalakja)
23. Gyermekfej. (Kenedi).
24. Budha. Csonka márvány fej.
25. Tubi.
26. Tharaud, francia iró.
27. Szakállas férfi, mellszobor.
28. A két bornemissza.
29. Vigasztalás. (Krisztus és a koldus)

Nagy István képei

1. Önarckép.
2. A művész anyja.
3. A művész fia.
4. Tanulmányfej.
5. A művész felesége.
6. Leányfej.
7. Kisleány.
8. Kendős asszony.
9. Csendélet.
10. Szerb asszony.
11. Falusi lány.
12. Hegyoldal fákkal.
13. Csiki hegyek.
14. Tehenek.
15. Lankák.
16. Olvasó férfi.
17. Napraforgók.
18. Bokrok.
19. Pihenés a hegyoldalon.
20. Könyöklő nő.
21. Virág-csendélet.
22. Erdős hegyoldal.
23. Estefelé.
24. Erdélyi hegyek télen.
25. Napraforgók.
26. Birs-ág.
27. Karámban.
28. Gémeskút.
29. Domboldal.
30. Temető.
31. Faluvége.
32. Völgy.
33. Csikmindszent. (A művész szülőfaluja)
34. Szénaboglyák.
35. Bakony.
36. Öregasszony.
37. Pihenő nő.
38. Gyimesen.
39. Gond.
40. Szakadékos táj.
41. Birsek.

42. Cigánylovak.
43. Esernyő.
44. Cigány fej.
45. Gyilkostó.
46. Fasor.
47. Öreg székely.
48. Bodza-ág.
49. A művész anyja.
50. Önarckép.
51. Téli táj.
52. Lejtők.
53. Tanya.
54. Alkony.
55. Vadvíz.
56. Kapálók.
57. Kisfiu fej.
58. Mosolygó kislány.
59. Önarckép.
60. Önarckép.
61. Tehenek a vízparton.
62. Sapkás fiú.

F. k.: Dr. Takáts Endre, Baja. „Szabadság"-nyomda, Baja.

Nagy János, festő

A XXVIII. vasutasnap alkalmából megnyílt Budapesten a vasutas képzőművész kiállítás, melyen szerepelnek képei. A művész kiemelkedő színvonalon dolgozik, képeit bármilyen országos tárlat szívesen fogadhatná.

Lovenci Miklós: Pest megyei alkotók díjai.
Pest Megyei Hírlap, 1948. júl. 9.

Nagy Jenő, építész

Köszönetünket fejezem ki mindazoknak, akik szeretett férjem Nagy Jenő építész, az EÜBER volt dolgozója temetésén részt vettek, gyászunkban osztoztak és együttérzésüket fejezték ki. A gyászoló család.

-: Halálozás

11.

Népszabadság Bp. 1978 szept. 16.

Nagy Józsefné

a Komáromi Gimnázium népművészeti szakkörének vezetője: Nagy Józsefné.

Dunántúli Napló, 1974. nov. 11.

Nagy István (1873-1937)

„Táj fákkal" pasztell 31x45 J.j. Nagy István

Ziáltási ár: 8000 ft

„Táj tehenekkel" pasztell 31x45

J.l.j.: Nagy István Ziáltási ár: 8000 ft

„Dombos táj" pasztell 29x45

J.l.j.: Nagy István Ziáltási ár: 8000 ft

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Nagy István festő

- füzesvérű, vitális erdélyiességével elüt a többitől

Említve: Szecze János, Szervátiusz Jenő, Vida Géza, Szolnay Sándor, Nagy István, Nagy Albert, Nagy Imre, Tihanyi, Berényi, Kmetty, Czigány, Fülöp Antal Andor, Mohi Sándor, Kós András, Balázs Péter, Csontváry, Szőnyi István, Krizsán, Gyárfás Jenő, Balogh Péter, Bortnyik, Vasarely, Victor, Moholy-Nagy, Kassák, Desi-Huber István, Kemény Zoltán, Thorma János, Mattis Teutsch János, Klein József.

Jakabovits Miklós: Művészeti monográfiákról és a képzőművészeti köznevelésről

Korunk 1978/7

606 old

Nagy István festő

Nagy István

„Erdélyi falu"

- festmény

Kovner Éva gyűjt. 1976

Nagy István

Az alföldi festészetről, mint a magyar képzőművészet sajátos „iranyzatáról" a művész munkássága nyomán beszélhetünk.

Dömötör János: A vásárhelyi tárlatok . . .
Művészet, 1978. december - 14. lap.

Nagy B. István

Zsámbék lákomásaival szerepelt a tarlaton.

Losonci Miklós: Nyári tárlat.
Új Tükör, 1978. szeptember 17 – 4 lap.

Nagy István

Nagy István századunk kimagasló festője, a harai első avantgarde-hullám idősebb hortása. Életművével festészetünk nagy magányosai közé sorakozik.

Thusler György: Tampontok és hitelyek
Művészet, 1978. december - 7. lap.

Nagy István

Szinte minden izmus tanul-
ságai ott vejlenek népköltésze-
ti tömörségű művében.

Thiesler György Tanípontok és kételyek
Művészet, 1978. december - 7. lap.

Nagy István

Nagy István párttalan, mindent befogadó és mindent asszimiláló, és mindenehet meghaladó egyenisége, szétfeszíti azt a keretet, amely valami csoporthoz vagy iskolához kötné.

Thiesler György: Tanépontok és kötelyek
Művészet, 1978. december – 7. lap.

Nagy István

Nagy István hagyatékának a
bajai magángyűjteményekben
őrzött része élő tradíciója, pél-
dakép vált a későbbi alföl-
di művészek számára.

Thiesler György: Támpontok és hitelek.
Művészet, 1978. december – 7. lap.

Nagy István

Nagy István 1934-ben, mint „Esthetséget" mutatták be.

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről. Művészet, 1978. december - 4 lap.

Nagy István

A művészünk megtalálkozunk az impresszionizmus közvetlen hatásával, de művészetére mégsem az pillanatnyi hangulat rögzítése jellemző.

Banitzky Pál: Látomások az Alföldről.
Művészet, 1978. december - 4 lap.

Nagy István

Fekete-fehér rajzaiban és
mélytiszű pasztelljeiben, robusz-
tus vonalaival, ellentétekre é-
pülő színfoltjaival a festői láto-
másokat vetíti elénk.

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről.
Művészet, 1978. december - 4 lap.

Nagy István

A „Sajkási harak" című festményen, az egész képfelületet szinte az égbolt tölti ki.

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről.
Művészet, 1978. december – 4 lap.

Nagy István

Kalocsa és Baja környékén, valamint a Kiskunságban megragadta az Alföld határtalansága a művészt.

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről.
Művészet, 1978. december – 4 lap.

Nagy István

A valóságból a látomások út-
ján a mitológiai szimbolum-
teremtő erejéig eljut a művész.

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről,
Művészet, 1978. december - 4. lap.

Nagy István

A művészetének alakulásában
az Alföld döntő szerepet játszott.
Művészete iskolákhoz, irányzatokhoz
nem kötheté

Bánszky Pál: Látomások az Alföldről.
Művészet, 1976. december – 4. lap.

Nagy István

A művész az akkori elnyomottakat, a mindenkori dolgozó-gondolkozó embert a jövő embereszményének tekintette és művein ábrázolta.

Menyhárt László: Előkép-előkép-pellanat kép: Művészet, 1978. december - 10. lap.

Magyar Hírek, 1978 aug. 26. Nagy István

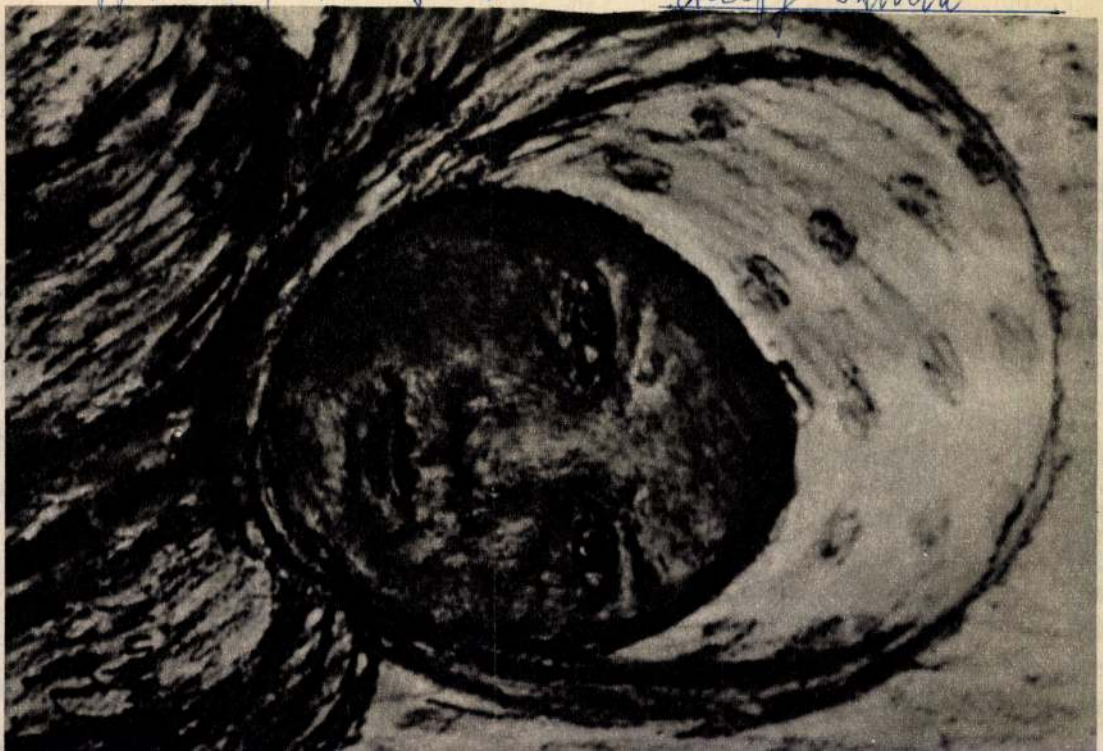

Nagy István: Kislány

A tihanyi apátság temploma előtt

Novotta Ferenc felvételei

új típusú Rába—Steiger traktorral ismerkednek. Jobbra: égeket. Elöl: Horváth Ede és Forbáth Tamás, az Ameri-

Nagy István

„Domboldalon fekvő nő" pastell 52x69,5 cm

S. l. p.: Nagy István

Kikiáltási ár: 15 000 Ft

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1978. május

9

Nagy István (1873-1937)

„Táj fával" pasztell 34x46 cm
J. l. j.: Nagy István, kikiáltási ár: 8000 Ft.

„Tájkép" o. lemez 50x70 cm J. l. j.: Nagy István
kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 48.Művészeti Képaukció Bp.1979.május

Nagy István, festőművész

„Önarckép", 1924. k. [nepr.]

Művészet, 1918. 3. 19. old.

Nagy István, festőművész.

A portré esetenként az ábrázolás hűségét, a modell jellemrajzát hangsúlyozza egyéni anatomiához kötődve, vagy általános alamya tágulva. Nagy István „Kendős lányá"-ban az egész Alföld testesül.

(említve).

Losonci Miklós: A portré holnapjai.
Hevesi Szemle, 1978. márc. 14. old.

Nagy István

„Csendélet" 59x69 cm

S. l. j. Nagy István

Kiáltási ár: 10000 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Nagy István

„Katonafej" Szénrajz 31x22 cm

J. l. b.: Nagy István 1917.

Ziziáltási ár: 5000 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Nagy István

„Téli táj kásallal"

Pastell 23 x 30 cm S. l. b.: Nagy István

Kiállítási ár: 4000 ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Nagy István, festő

megemlékve

Rókás Sándor. Reménytelen? 18.

Nincszabadság. Br. 1978. márc. 26.

Nagy István, festő

L: Nagy Imre

kéj Rezső: Korunk Galéria 92.

Alföld, Debrecen, 1977. ápr. XXVIII/4.

Nagy István

ról irt tanulmányt Dési Huber István

Uj Iráw 1977-12-1o4

Kántor Lajos: a közel és a messøe

Nagy István

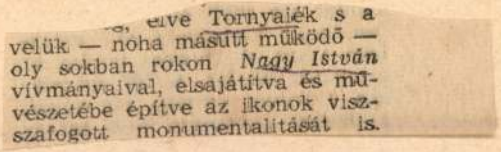

...g, elve Tornyaiék s a velük — noha másutt működő — oly sokban rokon *Nagy István* vívmányaival, elsajátítva és művészetébe építve az ikonok visszafogott monumentalitását is.

Magyar Hirlap 1978-2o5-6

Kristó Nagy: Egy müvésztelep negyedszázada

Nagy István

„Leány almával" Pastell

70 x 50 s. l. j.: Nagy István (Sérült)

Tiás. 10000 ft.

DÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

Nagy István (1873-1937)

„Édesanyám" Pastell

70 x 50 J. l. j.: Nagy István

1. ár 16000 Ft

-FOTÓ-

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

Nagy István

Méltatás

Bahia Erzsébet: Szervatusz Jenő kiállítása.
Új Tükör, 1978. április 23 - 4 lap.

Nagy István

évekig élt Bajám

Forrás 1977-1-83

Sümegi György: Beszélgetés B. Mikli Ferenc festőművésszel

Nagy István

Solymár István

[illegible]. Egyik legutóbbi munkája az erdélyi Nagy Imre festészetének visszatekintő bemutatása volt a Budavári Palotában. Még részt vett a Ruzicskay-életmű válogatásában, de a Kohán-emlékkiállítás munkálatait már csak közvetve segíthette.

A Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményeit tárgyaló könyvsorozat szerkesztőjeként még befejezhette a második kötet korrektúráját, és megírta annak előszavát. És mintha maga is megérezte volna a tragikus gyorsasággal közelítő véget, tető alá hozta élete főművét, a Nagy Istvánról szóló monográfiát. Annak a konok, szálfatartású mesternek állított ebben méltó emléket, akinek életművét a szomszédos, baráti országokból gyűjtötte egybe, évek hosszú során át, szenvedélyes ügyszeretettel, egy nagyszabású, a döbbenet erejével ható seregszemlére.

Magyar Hirlap 1977/4/

Nagy István

A művész néhány alkotása magángyűjteményben van.

Salamon Nándor: Dévényi Iván műgyűjteménye.
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Nagy István

Dr. Szállási Árpád gyűjteményében van a művészek néhány alkotása.

Salamon Nándor: Dévényi Szán műgyűjteménye. Művészet, 1978. április - 2 lap.

Nagy István

„Anyám" pasztell 43x31 cm

J. f. l.: Nagy István

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Nagy István (1873-1937)

„Önarckép" vegyes 36x27 cm

J. l. l.: Nagy I.

Minimális ár: 5000 Ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Nagy István

„Hegyek, dombok, falu"

Pasztell, 44,5 x 61 cm J. l. f.: Nagy István

Vételi ár: 8000 Ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Nagy István

Nagy István önarcképe az 1920-as évek második felében készült.

Pap Gábor: Tóth Menyhért: A bölcs. Művészet, 1978. március – 16. lap.

Nagy István

Nagy István ihletõ hatása
Tóth Menyhértre konkrét é-
letrajzi adatokkal is igazol-
ható.

Pap Gábor: Tóth Menyhért: A lólés,
Művészet, 1978. március – 16. lap.

Nagy István

Tóth Menyhért, Egrynek is,
Nagy Istvánnak is ősinte
tisztelője volt és maradt is.

Pap Gábor: Tóth Menyhért: A bölcs.
Művészet, 1978. március – 16. lap.

Nagy István

Nagy István alkotása a
„Botos pásztor" és a „Bíres".

Papp Gábor: Tóth Menyhért: A bölcs.
Művészet, 1978. március - 16. lap.

Nagy István

A Berserkyi történelmi port-
ré alkotója Nagy István. A
képhez Rudnay Gyula öltözött
be modellnek.

Pap gábor: Tóth Menyhért: A bölcs.
Művészet, 1978. március = 16 lap.

Nagy István festő

Megemlítve.

Lipták Pál: Mikós István művészetéről 88-90

Új Auróra, Békéscsaba, 1976. 8 n.

Nagy István nobrán

L.: Bihari S.

Dr. Egri M.: A nobrán ... 1549 → 1553.

Élet és Tudomány, Bp. 1977. dec. 9. XXX 49.

Nagy István, festő

Solymár István: Nagy István.

Képzőművészeti album

↓

—: Most jelent meg.

Népszabadság, Bp. 1977. nov. 30

8.

64

Nagy István

Önarckép
/1927.k./

Pap Gábor: Tóth Menyhért: A bölcs.
Művészet, 1978. március - 16. lap

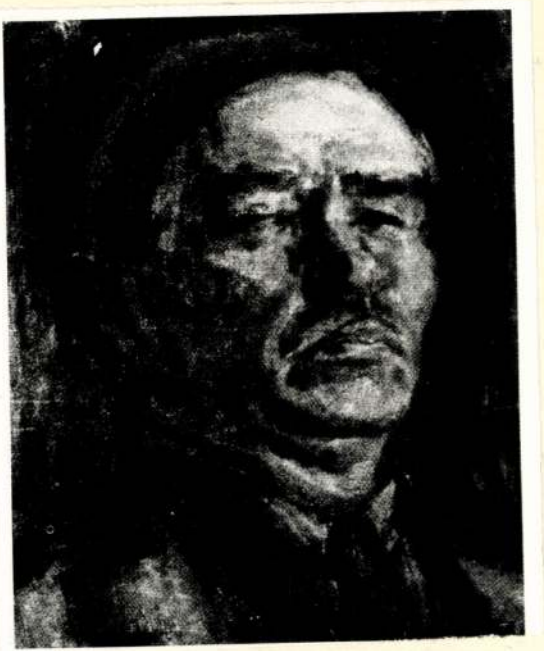

Nagy István

Szervátius Jenő fareliefjén
állít emléket Nagy István-
nak.

Balla Erzsébet: Szervátius Jenő ki állítása.
Új Tükör, 1978. április 23-4 lap.

Nagy István (1873-1937)

„Hassan" Gerlajz 29x41

S. f. j.: Nagy I.

Ár 4000 ft

BÁV 41.Képaukció Budapest 1976.december

Nagy István, festőművész

Mi önmagunkra összpontosítva, abban határozhatjuk meg a harmadik évezredbe lépő magyar portré hivatását, hogy egyszerre érintse az egyedi emberit és magát a humánumot, adott a kontinentális mértéke. Derkovits, Nagy István arra vált.

Losonci Miklós: A portré halhatatlansága.
Hevesi Gremle, 1978. márc. 14. old.

Nagy István

A kiállításon egy Nagy István kép is szerepel.

Merryhart László: Ownosság – de mivel?
Művészet, 1979. április – 18. lap.

Nagy István, festőművész

A Szegeden élő Lucs-házaspár felszáz értékes festményből álló gyűjteményét felajánlotta a Móra Ferenc Múzeumnak. – E gyűjteményhez tartozik a művész „legelésző bárányok" c. műve. (említve)

Szelesi Zoltán: Lucs-gyűjtemény a múzeumban.

Délmagyarország, 1978. júl. 16.

Nagy István

1966-ban volt Nagy István
kiállítása Székesfehérváron.

Kovács Péter: Székesfehérvári kiállítások 1963-1978.
Művészet, 1978. október – 8 lap.

Nagy István festő

L.: Pataki ferenc

Horváth D.: Műterem látogatás ... 108-112

Tiszatáj, Szeged, 1978. sept. XXXII/9.

Nagy István, kesző

l. Koszta József

Nagy Tibor: Koszta József 1136-1139.

Élet és Tudomány, Bp. 1973. szept. 8. XXXIII/36

Nagy István, festő

L. Tornyai János

Dömötör J.: A Vásárhelyi Őri Tábor 1263–1266

Élet és Tudomány, Bp. 1978. okt. 6. XXXIII/40

Nagy István, fafaragó

L.: Jancsó György

[kép 1504. old.-on: Repr

Nelestey Lázló: Mángorló mint jeggajándék 1503-1504.

Élet és Tudomány, Br. 1978. nov. 24. XXXIII/47.

top

Nagy István, festő

• NAGY ISTVÁN TÁRSASÁG alakul Bajan, ahol a kiváló festőművész életének utolsó éveit töltötte.

–o Ma délelőtt nyílt meg 12.

Esti Hírlap, Bp. 1978. nov. 11.

Nagy István, festőművész

A Fővárosi Képtár budapesti intézmény létére országos feladatokat látott el. Részt vett a haladó művészet igazolását célzó felvilágosításban. Emlékkiállításaival példamutató értékeket, kallódó de izgalmas életművelset tárt fel. – A művész alkotásai nemcsak a Főv.-i Képtárban voltak látható, művelődési házakban és vidékre is elkerültek.

Pogány Ö. Gábor: A Magyar Nemzeti Galéria.
Népművelés, 1978. 3.

Nagy István

Nagy István tavasszal felbre-
hedett és őszig boglyák tó vében
aludt. Kritikusai szerint min-
den festménye egy-egy tó mon-
dat a tájról, a falusi életről.

Bethe György: Festőművész egy erdélyi faluban.
Új Tükör, 1979. május 13-10 lap.

Nagy István, festőművész

Kiss István festőművész korán találkozhatott a szomszédságban, Szentesen festő Koszta Józseffel, de még az Erdélyből jövő Nagy István festészetével is.

Sabor Antal: Vásárhelytől Fehérvárig.
Fejér Megyei Hírlap, 1978. ápr. 23.

Nagy István, festő

L: Németh József

Gyergyai Ferenc: Németh Józsefről 88–92.

Tiszatáj, Szeged, 1979. febr. XXXIII/2.

Nagy István, festő

l.: Tornyai János

Tasnádi A.: Hódmezővásárhely ... — 89-92.

Tiszatáj, Szeged, 1979. nov. XXX "/11.

Nagy István

Méltatás.

Székely András: Németh József képei.
Nyitott, 1979. március 18 – 3. lap.

Nádler István

Nádler István kiállítása a
Magyar Nemzeti Galériában
megnyílt.

: Kiállítások.
Művészet, 1978 október - 45 lap.

Nagy István

- munkáiból emlékkiállítását rendezett a pécsi Jan. Pan. Múzeum 1965-ben.

- A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Ért. 1974 XIX.

Nagy István festő

- Sükösd Ferencre óriási hatással van művészete - követői közé tartozik

- Említve: Nagy Imre, Péterfi László, Miklóssy Gábor, Páll Lajos, Kusztos Endre, Ambrus Imre, Kádár Tibor

Jakabovits Miklós: Sükösd Ferenc

Igaz Szó 1978/4 344. old.

Nagy István festő"

Nagy István festő

- az erdélyi művészet legjelentősebb mesterei közé tartozik

Említve: Nagy Imre, Nagy Albert, Nagy István, Szolnay Sándor, Ziffer Sándor, Feszt László, Kusztos Endre, Simon Sándor, Tóth László, Csek Gusztáv, Plugor Sándor, Paulovics László, Kopacz Maria, Kós Károly, Deák Ferenc, Gy. Szabó Béla, Bene József, Bácsi Imre, Jakabovits Miklós, Pusztai Péter, Turós László

Borghida István: Grafikusok a szülőföldről

Nagy István, fe stő

A Kiskunhalasi vásárban oly érzékenyen regisztrálja a népi sajátosságokat, oly közvetlen derüvel, hogy akaratlan is felvillantja az alföldi festészet teendőit. társa és szövetségese lesz ae képében Medgyessy Ferenc, Nagy István, és Kurucz D. István alkotásainak. 308. old. 19. jegyz.

Losonczi Miklós: Amitra Sher-Gil művészetének forrásai 308. old

Müv. Tört. Ért. 1974. XXIII. 4. sz. Bp.

Nagy István, festő

L: Tényes Adolf.

Bodri F: Művészeti Könyvszemle 803-807

Telenbar Pécs 1978. nept. XXI/9

Nagy István

„Fal" Pasztell 31x40

J. l. j.: Nagy István 1918.

Kikiáltási ár: 6000 Ft

BÁV 46.Képaukció katalógus Bp.1978.szeptember

Nagy István

„Szobában" o. karton 46x70 cm

s. l. j.: Nagy I. (Sérült)

Kiállítási ár: 10000 ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus, Bp. 1976. szeptember

Nagy István

„Falusi táj" (Balaton)

Pasztell 50x70 cm

Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus, Bp. 1976. szeptember

Nagy István (1873-1937)

„Anyám" szénrajz 23x15 cm

s. l. j.: Nagy 1919

kiállítási ár: 2000 ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus, Bp. 1976. szeptember

Nagy István festő

- Életrajzát ismerteti
- szénrajzokat, pasztellképeket, krétarajzokat készítő művész.
- műveinek általános jellemzése

Katona Ádám: Nagy István

Igaz Szó 1973/3

444 old

Nagy István festő

- 3 db portré
- Rézrajz

Igaz Szó 1973/3 445 rel

Nagy István: Kagylófotel. 1950-es évek vége
A nádfonatú kagylófotel a Kosárfonó Háziipari Szövetkezetben készült, s jól példázza, hogy a népművészettől volt — lehetett volna — mit tanulni funkció és forma kapcsolatát illetően.

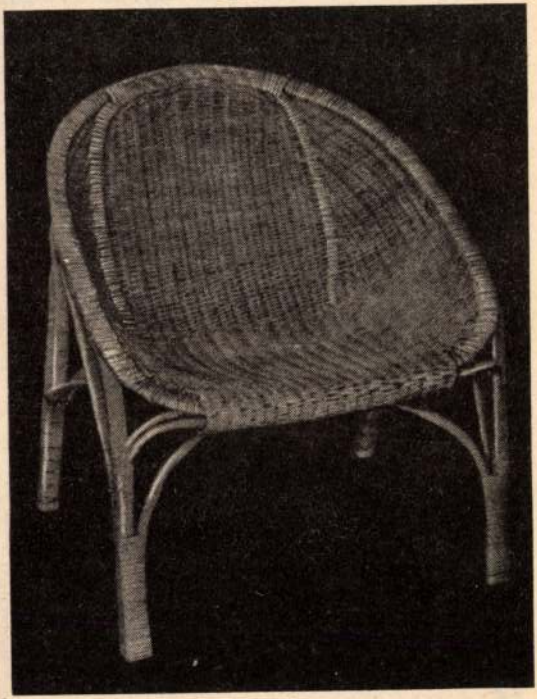

Nagy István

Vadas József: Magyar ipő 1945–
Kultúra 1979/2 18-19.o.

Liszt zongorázik. Kriehuber kőrajza
A mester balján a festő: Kriehuber ül, jobbján Ernst, a híres hegedűművész. Vele szemben Berlioz áll Czernyvel, Beethoven tanítványával, aki Lisztet zongorázni tanította

Ella pillanatig csodálkozott, aztán megértően bólintott. Az asztalát behozatták, ott dolgozott most már a szoba túlsó végében. Ez jó volt. Megnyugtató! Hallatszott a tolla sercegése. A papirosok nesze, ahogy ide-oda tesz ezt vagy azt. A lépése, egy sóhaja, egy köhintése. Ember és itt van. És vele és benne itt a világ.

A professzor úr megnyugodott. Jól érezte magát. Dolgozott.

Este lett. A tanár zavartan hívta meg a leányt egy csésze teára magához.

— Nem vagyok egészen garszon — mentegetőzött. — A gazdasszonyom öreg bútordarab, szóval nő van a háznál, nyugodtan eljöhet.

A titkárnő gépiesen engedelmeskedett. Megtisztelve érezte magát. A híres tudós, vendégül látja, őt, kis alkalmazottját. Ha nem volna olyan kiegyensúlyozott lélek, ez akár fel is izgathatná.

Otthon Steflikné kissé görbe szemmel nézte a női vendéget. A professzor sokat beszélt. Örömében és megnyugvásában több rumot töltött a teába a kelleténél. Ettől kipirult és megnyílt a lelke. Kezdte magyarázni Ellának, mi a magányosságnak az a félelme, amelyet ő azóta érez. A leány okosan érezte, hogy megérti őt. Késő este volt, mikor elbúcsúzott és elment.

A lakás azonnal jéghideg lett, üres és fenyegető. A tanár beköltöztette nyomban Stefliknét a könyvtárszobába. Itt fog aludni. Az öregasszony zúgolódva behurcolkodott és a tanár a szomszéd hálószobában tíz perc mulva hallhatta egészséges álmának szuszogását.

De ez nem nyugtatta meg. Odaült az ajtó mellé s hallgatta: hátha az öregasszony éjszaka felszedelőzködik, becsapja és kiköltözik a megszokott ágyába. Bóbiskolt és őrködött. Reggel össze volt törve. Rossz éjszaka volt és mindennek dacára, mégis magányos.

Délelőtt a hivatalban lopva nézegette Ellát. Ez a leány hű és ragaszkodó. Ügyes, gondos, szorgalmas. Hasonló lélek hozzá. Jelenléte több, mint testi jelenlét. Steflikné is jelen van otthon a szobájában, ha behívja magához. De az mégsem az igazi. Nem elég. A léleknek a jelenléte szükséges. Egy másik léleké, amely összefogózkodik az övével, egybeforr öntudatlanul s a kettő együtt elég erős, hogy megnyugtassa őt. Ella nyilvánvalóan ilyen lélek. Szerelem? A tanár úr elmosolyodott. Milyen jelentéktelen dolog az ahhoz képest, amit számára az ilyen hűséges, kitartó lélek jelent, mint amilyen ez a komoly, rendes leány lehet.

Mindenki csodálkozott, amikor pár nap múlva Lántz professzor feleségül vette Ellát.

— Ilyen komoly tudós — mondták az emberek. — Ilyen romantikus házasságot! Megártott neki a betegség. Öregszik, gyengül, megszédült.

A tanár úr boldog volt és nyugodt. Kiválóan elérte célját. Hivatalban és otthon, megszakítás nélkül, együtt volt most már valakivel. Együtt jöttek hazulról, együtt mentek haza. Volt, aki megosztotta vele az ebédlőasztalt, aki mellette volt a hálószoba csendjében. Olyan pontosan és elszakíthatatlanul együtt voltak állandóan, mint test és árnyék. Ella alázatosan, tisztelettel és békeséggel vállalta ezt a sorsot. Egy nagy ember felesége volt s ez kifelé hízelgő volt számára, otthon elviselhető és zavartalan.

— A lelkedet szeretem nagyon — mondta a professzor, hetek múlva, egy csodás este, otthonuk-

ban. — Nyugodt, biztonságos, erős és tiszta lelkedet. Erre volt szükségem. Ez hihetetlenül megerősít. Most már rendkívül bátor és nyugodt vagyok.

Ella nem egészen értette ezt a különös dicséretet, de megszorította hálásan az ura kezét, mert tudta, hogy a férfi szereti, azzal a szelíd fényességgel, amely nem olyan tüzes, részegítő és veszélyes, mint a szerelem, de biztonságos és hozzátartozó és ezért mindenekfelett becsülnivaló. Pillanatig sem érezte, hogy tulajdonkép az ápolónő szerepét tölti be a férfi mellett.

Amint teltek a hónapok, a professzor lassan el is felejtette azokat a kínokat, amelyek a megrázkódtatás után gyötörték. Életük szép volt és verőfényes.

Történt, hogy a tanárt nemzetközi kongresszusra hívták meg Páduába. Kicsit meghökkent: azóta nem utazott, azóta ő nem ült vonaton. Első gondolata az volt, hogy nem fogadja el a meghívást. Elmondta a dolgot Ellának. Az asszony csak annyit mondott:

— Kár. Sohasem láttam még Olaszországot.

Ennyi hálával tartozom neki — gondolta a tanár és egy-két napi gondolkodás, egy kis küzködés után határozott.

A hét végén a vacsora mellé letette a vasúti jegyeket. Ella átölelte, megcsókolta és ez most ünnepien jó és jelentőségteljes volt.

Igen kellemesen utaztak. Pár óra mulva a tanár úr levetkőzte minden rossz érzését, amelyet a kerekek kattogása és a vonat ringó dübörgése ébresztett benne.

Egy hét múlva jöttek hazafelé. Lesülten, felfrissülve, gazdag eszmecserék értékes tanulságaival. Este az étkezőkocsiban vacsoráztak

A tanár úr különösen jókedvű volt. Észre se vette, hogy a felesége szórakozottan felelget és szokatlanul elnézeget a levegőbe, hosszan, mozdulatlan szemmel.

Vacsora után elhelyezkedtek a fülkéjükben. A tanár rágyujtott a szivarra.

— Olaszországban mindig megfiatalodom — mondta elégedetten. — Annyit fecsegek, mint egy gyerek, nem veszed észre?

Az asszony összegubbaszkodva ült a helyén, kinézett az ablakon és nem felelt. Sötét éjszaka volt künn, az osztrák hegyek összeolvadtak a fekete éggel, az asszony szeme nem nézett ebbe a feketeségbe és nem felelt.

Arra gondolt, hogy az étkezőkocsiban, tőlük a harmadik asztalnál, ott ült egy férfi egy nővel, az egyetlen férfi, akit életében szeretett s akit már tíz éve nem látott. A férfi meg sem ismerte. Szép szőke nővel vacsorázott, nagyokat nevettek, piros bort ittak és a férfi barnapiros volt, egészséges, gondtalan és fiatal. Elragadó, mint akkor régen is. Ugy is lehetett volna az élet, hogy ő nem egy ráncosodó, öregedő úrral ül ma az étkezőkocsiban, közönyös békességben, hanem a szőke nő helyén, azzal a másikkal, izgatottan, soha be nem telő és soha ki nem hunyó szerelmes sóvárgással és boldogsággal.

Erre gondolt az asszony, míg a rohanó éjszakát nézte, és nem felelt.

Ebben a pillanatban kialudt a villany a kocsiban, a fékek sikoltva csikorogtak, csattogva és nyikorogva megtántorodott a vonat rohanása, a csomagok lezuhantak a hálóból, valahol a kocsiban egy nő ijedten sikoltott. Félelmetes perc volt ez a remegő ropogás, ez a robajló rázkódás, mintha azonnal szétthullana minden. Aztán csend. A vonat megállt. Kiabálás, lárma, rohanás a folyosón. Az egész nem tartott két percig. A lámpa újra kigyulladt. Az asszony ijedten kihajolt az ablakon.

— Semmi — hangzott a kalauz megnyugtatása. — Tilos jelzés, a mozdony gyorsan fékezett. Nyomban megyünk tovább.

Az asszony visszaült a helyére. Az urára nézett.

A tanár úr mozdulatlanul, rémülten tágranyílt szemmel ült, égő szivarja a földön füstölgött. Az asszony megdöbbenve közelebb hajolt hozzá.

A tanár úrban ekkor már nem volt élet.

Később, mikor az orvos megvizsgálta, azt állapította meg, hogy szívszélhűdés. De tulajdonképpen a halál oka nem ez volt.

A lélek, amelybe hátralevő életére megfogózkodott, egyedül hagyta, Épp ebben a halálosan, félelmes percben. Egyedül hagyta, kinézett az ablakon, másik férfira gondolt, az igazi szerelemre gondolt és nem felelt.

Művészet

Jegyzetek Nagy István kiállításához

Bár Nagy István Párizst, Rómát járt mester: a legcsekélyebb mértékben sem érzünk képein külföldi hatást. S bár Budapesten tanult festeni, rajzolni: stilusa egyetlenegy más festőnkkel sem látszik rokonnak. Magányosan járta a magavágta csapást már kezdettől fogva és magányosnak érezheti magát a művészet iránt érdeklődő közönség körében is, amely évek hosszú sora óta mélyebb megértés nélkül állott szemben képeivel.

Igaz, hogy ő maga sem törte magát az elismerés után, mert csak egyetlen vágyat, egyetlen szenvedélyt ösmert: képpé teremteni mindazt, ami őt a magyar föld rögein, a csiki-hegyek fenyői közt s az istenadta nép körében megragadta. Pasztelljei zord erővel írtak a kartónra komor embersorsokat, az élet homlokra írt hieroglifjeit, nehéz kezeket s kibámuló szemeket s az emberrel együtt lomha állatait, amelyek épp oly történet nélküliek, mint pásztoraik. Épp így kerülnek elénk a domboldal apró szunyókáló parasztvityillói, egy szűk zuga a fenyves mélyének, vagy a határtalan örökkévalóság képe: az Alföld.

Sok másnak egyszerűen téma gyanánt szolgálnak az ilyenfajta elemek, Nagy Istvánnál azonban, ha képei előtt állunk, egyszeribe megfeledkezünk arról, hogy mit is mutat a kép s mint minden nagy művésznél: a tiszta művészi hatást fogadjuk magunkba, amely éppen azért sajátosan művészi, mert nem írható át a nyelv szavaira. Összetevőit valahogy talán megközelíthetjük, ha olyan homályos dolgokra gondolunk, mint az életérzés ereje, a teremtő ösztön, a valóság magasabb rendbe emelése, fölfedetlen, mélységekbe való bevillantás és így tovább. Mindez megérzés dolga, amihez az kell, hogy az ilyen képek közvetlenül hassanak reánk. Igazi tartalmuk az, amit a festő gyónásszerűen beletemet a festékeibe. Nagy István műveiben szokatlan nagy mértékben és ritka erővel tömörül látható valósággá a művészi megérzés és egyik jellemző vonása az, hogy alakításai sohasem formaiak, hanem telivér ösztönösségből születnek meg. Valóban mondhatjuk, hogy igazi költő, akinek lelkében és kezén egyszerre és egyesülten tömörül az élmény szenzációja az alakítás módjával.

Nagy István egészen eredeti tehetség s művészetünk legjobbjai közé tartozik. Mostani kiállítása a „Műterem" helyiségeiben szépen összeválogatott ízelítő egy olyan mester művészetéből, aki évtizedeken át egyebet sem tett, minthogy új értékekkel gazdagította művészetünket.

LYKA KÁROLY

Uj Idők 1935, 43 sz.

Nagy István, Sestő.

Zakatos Ferenc: Harom képzőművész távlata
Kőszegen.

Vas Népe, 1978. júl. 9.

Nagy István, festő

megcsúlítve

[Róma hyula cikkével egyet nem ártő levél.]

–: Tisztelt herkentőség! 32.

Kritika, Bp. 1978. jún. 78/6.

Nagy István, festőművész

Megnyílt a Hatvani Galériában az első portrékiállítás. – A magyar hagyományok jelentősek e műfajban, elég ha a művész portréira gondolunk.

Losonci Miklós: Arcak és sorsak,
Pest Megyei Hírlap, 1977. nov. 22.

előbbi eljárással az egyes nemzetiségűek állományából levontunk, engedve a mai koreszme parancsának, amely szerint a zsidóságot a nemzetek állományából teljesen ki kell rekeszteni tekintet nélkül arra, hogy a zsidóság elemei vallási vagy nemzetiségi vagy faji kategóriának tartják magukat. Franz Riedl tehát azt a meg nem engedhető hibát követte el idézett munkájában, hogy a német zsidóságot benne felejtette a németség állományában 1930-ban. Igy kapott 147.601 lelket kitevő német állományt 106.365 helyett. Mi tartoztunk a tudományos pontosság és részrehajlatlanság követelményeinek s csak az egyenlő mértékkel való mérést hajtottuk végre az egykori Csehszlovákia nemzetiségeivel kapcsolatban. Csak azt a mértéket szabtuk az összes nemzetiségre, amely mértékkel jelenleg gyakran mérik a szlovákiai magyarságot. Az eredményért azok felelősek, akik először alkalmazták ezeket a módszereket.

NAGY ISTVÁN FESTŐ

DÉSI
HUBER
ISTVÁN

Nagy István művészete olyan, amilyen az élete volt: komor, társtalan, súlyos. Nehéz meghatározni a helyét festészetünkben. Nem tartozott egyik iskolához sem és stílusát nem lehet levezetni az előtte élők, vagy a kortársak munkáiból. És mégis: talán-talán a legtörzsökösebb magyar festő volt, akinek vérében, indulataiban ősi örökségként régi kietlenségek, régvolt bajok és nagy nekifeszülések láza lüktetett. Míg élt, kevesen tudtak róla és még kevesebben szerették. A konzervatívoknak túl nyers volt, a haladóknak túl avitt: pedig nem volt se ez, se az, — festő volt.

Nyugtalan festő és nyugtalan ember. Kóbor nomád, aki szüntelenül vándorolt egyik helyről a másikra. A Csiki hegyek közül jött, Pesten tanult, járt Münchenben, Párizsban, Rómában, de mindennek kevés köze volt művészetéhez. Töretlen lélekkel jött vissza a Nyugat nagy városaiból, az maradt, aki volt: vidéki, a rög gyermeke: nem festett ott, a rajz sem izgatta különösen, csak ismerkedett, látott s amit magába szívott, nem változtatta meg az eszejárását, ízesebbé tette.

Járta a múzeumokat, nézte az életet, figyelte az embereket, majd hirtelen lendülettel otthagyott mindent és hazajött dolgozni. Elbujt a székely erdőkben, meghúzódott a Gyilkos-tó körüli rengetegben és rajzolt, rajzolt szakadatlanul, később a nagy magyar Alföldet kóborolta be. Egy csomó papírral, krétával a markában járt a tanyák közt és közben rajzolt, mindig rajzolt. Lerajzolta a földeket, a házakat, a fákat, a vihart, a végtelenbe vesző messzeséget, az ott élő embereket. Ha utólérte az éjszaka, lefeküdt a földre, vagy behúzódott egy szénakazalba, csürbe és másnap ment tovább. Elbeszélgetett az emberekkel, tudott a nyelvükön és azok szívesen ültek modellt neki. Meg kell nézni, micsoda arcok kerültek így papírra. Barbár sötét férfifejek, kiszáradt, ráncos, vén nénikék: itt egy busa parasztkoponya, olyan széles, konok, kimozdíthatatlan, akár az élete, ott egy apró, pösze kisleány, nagy, nagy szemekkel: ez, amint épp nyiladozik, az félelmetes elhasználtságával. Mennyire egyek, mennyire mások. Közös a sorsuk és mégis mily különböző az életük. A szürke, — mit szürke! — fekete lét apró szimbólumai

Mit mutat a zsidóság nemzetiségi fejlődése a felvidéki magyarsággal kapcsolatban? 1921-ben azt látjuk, hogy a felvidéki zsidók 8.6%-a vallotta magát magyarnak. Tíz év mulva már az a helyzet, hogy a felvidéki zsidóság 2.07%-a vallja be a magyar nemzetiséget a népszámlálásoknál. Azt kell mondanunk tehát, hogy Csehszlovákia nemzetiségi politikájának gyakorlatával és népszámlálási végrehajtásával a zsidóságot csaknem teljesen elvonta a magyarság számából, tehát már régen elvégezte gyakorlatban is azt, amit egyes szlovák propagándisták most érveikben szeretnének elvégezni.

Most már az eredmények nagyon érdekesen alakulnak, hogyha a zsidóság nemzetiségi megoszlását a zsidóság számával vetjük össze. Szlovákiában a csehszlovák köztársaság első évtizedében (pontosan 1928-ban felvett adatok szerint) összesen 135.914 zsidó élt. Ez a szám a zsidó vallásúakat tünteti fel, tehát magában foglalja a zsidóság nemzetiségi kategóriáit. Ha már most ebből a számból meghatározzuk az egyes nemzetiségi kategóriákat a harmincas évek arányai szerint, akkor kitűnik az, hogy a csehszlovák statisztika adatai szerint az egyes nemzetiségek állományában mennyi volt a zsidó.

Vegyük talán legelőször a magyar zsidók számát. 1930-ban a felvidéki zsidóság 2.07%-a volt magyar. Ha most ezt az arányt kivonjuk a zsidóság számából, akkor összesen a népszámlálás adatai szerint 2813 zsidó vallotta magát magyarnak az utolsó csehszlovák népszámlálásnál. Ha már most mindenképpen csökkenteni akarjuk a magyarság állományát a zsidóság levonásával, akkor a végeredményül kapott 184.122 lelket kitevő magyarságból le kell vonnunk 2813 lelket, engedve a mai koreszme szempontjának — s akkor is azt kapjuk végeredményül, hogy a magyarság száma a jelenlegi Szlovákiában még mindig eléri a 180.000-res lélekszámot. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a 2813 zsidó az egész felvidéki magyarságban oszlott szét, már pedig a 184.122 magyar a jelenlegi Szlovákia területén 1930-ban élő magyarság számát tünteti fel.

Az összehasonlítás kedvéért és a kérdés érdekességére, valamint fontosságára való tekintettel nem tudunk lemondani arról, hogy ugyanezt az eljárást véghez ne vigyük az összes nemzetiséggel kapcsolatban is.

1930-ban a felvidéki zsidóság 36.3%-a vallotta magát csehszlováknak. Ha most ezt az arányt számszerűleg is megállapítjuk, akkor 49.336 zsidó vallotta magát csehszlovák nemzetiségűnek. A baj csak az, hogy nem tudjuk megállapítani, mennyi volt ebből a cseh és mennyi a szlovák.

1930-ban a zsidók 30.34%-a vallotta magát német nemzetiségűnek. Ez az arány összesen 41.236 lelket jelent. Ha már most a zsidó magyarok számát kivontuk a magyarság számából s ha ebbeli műveletünkben a csehekkel és szlovákokkal kapcsolatban csak az gátolt meg bennünket, hogy nem tudtuk eldönteni, hogy a csehszlovák zsidókból mennyi a cseh és a szlovák, a következetesség azt parancsolja, hogy a kivonást a szlovákiai németekkel kapcsolatban is végrehajtsuk. 1930-ban 147.601 német élt Szlovákiában. Ha már most ezeknek a számából levonjuk a bennük foglalt zsidók számát, akkor 1930-ban összesen 106.365 német élt a Felvidéken, tiszta árja német.

Ezen a ponton ki kell térnünk Franz Riedl idézett munkájára. A német szerző 1930-ban az akkori Szlovákiában a zsidóság számát 63.385-re teszi. A csehszlovák statisztikának van egy adata a zsidósággal kapcsolatban, amely nagyon közel áll Riedl számához. Ez az adat a szlovákiai zsidó nemzetiségűek (figyelem: nem zsidó vallásúak) adata. A csehszlovák statisztika eme számadata szerint 1930-ban összesen 70.929 zsidó nemzetiségű élt a Felvidéken. Franz Riedl tehát hozzávetőleges pontossággal becsülte fel a zsidó nemzetiség jelenlétét 1930-ban Szlovákiában. Azonban a zsidó nemzetiségűeken kívül még roppant tömegű zsidó vallású egyén is élt Szlovákiában s ez a tömeg oszlott szét az egyes nemzetiségek állományában. Ez volt az a tömeg, amit mi az

ők. De marokra fogva, magasra tartva, új fénybe mártva és ez adja meg jelentőségüket.

Különös festő volt ez a Nagy István. Nem szerette a műtermet, a műhelyt, nem alapozott vásznat, nem csinált tanulmányokat készülő nagy kompozíciókhoz, nem gyártott theóriákat, nem vitatkozott hajnalig formaproblémákon, nem volt világnézete... azaz, hogy persze, hogy volt neki is, csak nem beszélt róla, nem keserítette meg az életét principiumokkal mint mi. Ugy festett, ahogy az ösztönei diktálták és az ösztönei jók voltak. Az erdélyi hegyek, az alföldi puszták s a dunántúli dombok közt járva, mindig a tájat nézte, az embert, de bennük önmagát, a fajtáját, a népét. Mert ez volt Nagy István nagy ereje, — a nép! Ahogy így elgondolkodom, hova is tegyem, hogy határozzam meg a dialektikus módszer segélyével helyzetét, osztályát, bevallom, zavarban vagyok: Nagy István művészetét nem lehet ide, vagy oda tenni, mert osztályjellege elmosódott, talán nincs is neki: népi jellege van, a szó igazi, emelkedett értelmében. Ha nem fenyegetne a faji misztika veszedelme, most kifejteném, miért *népi* az ő festészete. De még így is meg kell tennem. Nagy István műveihez nem közeledhetünk csak rációval s a methodikus analysis hideg fénye nála cserben hagy. Képei kemény vonalakból, sűrű tónusokból felépített bárdolatlan fejeket, irombarajzú, nagy foltokból durván összerótt tájakat ábrázolnak, itt a sötétség fojtottan gomolyog, ott a fény zuhanva árad, az egyik fej szinte fintorba merül, a másik valami paraszti fenségességbe kerekedik, olyanok, mint az erdőn a fák: némán, görcsösen őrzik karakterüket, de értelmüket csak egymástól kapják meg. Rideg művészet ez, de benne a tájban, életfoglalkozásban és származásban, közös sorsban kialakult ember jelenik meg: a nép, úgy, ahogy századok folyamán testet öltött. Nagy Istvánban a népi öntudat élt lebírhatatlan erővel és anélkül, hogy politikába tévedt volna, vagy talán épp azért, mágikus biztonsággal haladt a maga útján, hogy eleget tegyen küldetésének.

Érdemes végére járni különös viselkedésének: ez a festő szüntelen nyugatra vágyott, de ha ott volt, nem csinált semmit, nem nyelte magába, mint a többi festő, a kor szellemi áramlatait, az új festői módozatokat, nem végzett semmiféle kutató munkát s nem volt kíváncsi a francia vagy az olasz művészi életre: egész nap a Grand Café-ban, vagy valamelyik osteriában ült, vagy a képeket nézte a különböző galériákban. Valami különös befeléfordult érdeklődéssel. Azt értem ezen, hogy nem közölte soha senkivel azt, amit a képekben észlelt, vagy amit előttük érzett s ami utánuk kigyulladt benne; egy hasonlat tolakodik a tollam alá: ez a festő, mint egy elkésett keleti barangoló nomád járta a Nyugat városait. A lelke bizonyára kifényesedett, csordultig telt az ott látottaktól, de fukar paraszt módjára megtartott mindent, hazavitte az egészet magának és épp ezzel őrizte meg érintetlenül azokat az élményeket, amiket a századok bíztak reá és az újakat, amiket ő szerzett hozzájuk odakint, hogy a teremtés nyomon nem mindig követhető útjain sűrítve adja vissza őket rajzaiban.

Nagy István mindig rajzolt, helyesebben rajzolva festett, mert ebben is elütött a többitől. Míg mi, mindegy, hogy melyik generációt veszem, mohó intellektuális érdeklődéssel fordultunk az új stílusok felé és iparkodtunk tudatosan felhasználni eredményeiket, ő az ösztöneivel nézte azokat. És azt hiszem, azokra hallgatott akkor is, amikor elfordult a komplikált technikájú olajfestéstől és megelégedett a hasonlíthatatlanul szerényebb szénnel, krétával és színes krétával. Amennyit vesztett, annyit nyert ezzel a lemondással Minden festő tudja, aki magasabb céllal áll az állvány elé, hogy mily sokat veszít a mesterséggel folytatott harcban: hogy mily kevés lesz a kifejezésben az a sok, ami képzeletében él. Paradox, de ez a nehézség, ez a veszteség a tehetséggel nő. Ez magyarázza az igazán nagyok titáni küzdelmeit, szenvedéseit. Nos, Nagy István igazi székely furfanggal megkerülte ezeket a nehézségeket. Nem mondom, hogy kitért a küzdelmek elől, azt sem, hogy keve-

sebbet szenvedett ezáltal, csak azt állítom, hogy ösztönösen olyan helyre csalta őket, ahol megbirkózhatott velük. Szénrajzaiban, melyek nem rajzok, hanem két színnel: fekete-fehérrel festett képek, így sokkal szabadabban, mai szóval: gátlásmentesebben adhatta vissza azt, amit látott és ami bensejében égett. Ugyanígy volt a hatásokkal is. Kimutathatóan nem hatott rá senki. Ő ugyan mindenkitől felszívta azt, amire éppen szüksége volt, de csak azt. Rajzaival kapcsolatban Rembrandt nevét szokták emlegetni, de ez nagyon felszínes megállapítás és nem is állja meg a helyét.

Rembrandt univerzális zseni volt, aki a festés minden csinját-binját tökéletesen bírta, emellett, tudott dolog, mindig komponált. Nagy István soha. Miként a naturalisták, ő is mindig a természet egy szeletét, egy darabját szakította ki, úgy, ahogy az éppen a szeme elé került. Hogy mit gyömöszölt ebbe a darabba, az persze más lapra tartozik. De, ha csak a rajzaikat tesszük egymás mellé, akkor sem állja meg a helyét az összehasonlítás. Rembrandtnál a fény feloldja, az árnyék összemossa a formát, Nagy Istvánnál tömöríti azt. Rembrandt szabatosan kulturáltan beszél és gondosan cizellálja azt, amit mond, Nagy István félmondatokban közli mondanivalóját, nála egy-egy szóba, felkiáltásba sűrűsödik minden. Szűkszavú, barbár művészet az övé, míg Rembrandté csillogó, dús. Hogy mindketten szegény embereket festettek, helyesebben, hogy Rembrandt is festett szegény embereket, sok minden más között életének egy szakaszában, nem jelent semmit. Rembrandtból a kultúrember beszél, Nagy Istvánból az ősprimitív mai utóda. Társtalan művész ő, akit önmagában kell szemlélni és értékelni.

Mik jellemzik hát Nagy István művészetét? Lyka Károly pontos meghatározása szerint: negatív erényei. »Ez az ember nem utánoz senkit. Sem technikában, sem előadásban, sem a dolgok meglátásában, sem abban, hogy mit érdemes megfesteni, mit nem, sem a képszerűség elgondolásban, sem a művészetről való koncepció dolgában. Ezek fontos negatívumok, de értékessé csak vérbeli tehetség kezén válnak. Mert ezek révén képes egyéniségét hiány nélkül adni.«

Ez hát Nagy István karakterének, a művésznek, az embernek legjelentősebb vonása. Ez védte őt meg külföldi csavargásaiban a kor divatos áramlásaitól és ez vezette itthon a néphez.

Korunk egyik jellemző vonása a származáshoz való ragaszkodás. Régebben a paraszt, vagy a munkássorból felkerült művész sietett elfelejteni és elfelejttetni, honnan került napfényre és azon volt, hogy minél tökéletesebben beilleszkedjék a magasabb társadalmi rétegekbe. (A példák annyira közismertek, hogy felesleges külön hivatkozni rájuk.) Ma büszkék származásukra és kitartanak mellette. A feltörő osztályok küzdelme, mozgalmuknak feszítő ereje öntudatra ébresztette legjobb fiait. Az asztalos Derkovits (Munkácsy is az volt), bár korának első művészei közé emelkedett, mindvégig kitartott osztálya mellett és festészetében annak lett legméltóbb reprezentánsává. Valahol itt kell keresni, persze a másik végen, Nagy István emberi magatartásának és művészi öntudatának gyökereit is, de fordított értelemben, mert magatartását itt is negatív erényei határozták meg.

Paraszt ember, módos gazda gyermeke, de a falusi élet, a föld munkája nem vonzotta. Mélyebb titkok izgatták. A nép embere, a táj érdekli, de nem úgy, ahogy a társadalom látni kívánja, a kor divatos parasztszemlélete teljesen idegen tőle. Semmi idill. Semmi harmónia. Itt nincs idealizálás. Olyan minden, amilyen, sőt, még olyanabb: elhanyagolt, elvadult, kihasznált és félelmetesen sötét, vígasztalan. Nincsenek átmenetek, lágy féltónusok, puha, elmosódott vonalak. Brutális, nyers erővel ábrázolja a parasztot, a föld munkását. Ime: ilyen ő! Eszébe se jut ezért vádolni valakit, vádol az úgyis. S ezzel akaratlanul festészetének sorsát határozza meg: a hosszú ismeretlenséget, a kevés sikert. Mert Nagy Istvánnak nem sok sikerben volt része. Protektora, mecenása sem nagyon akadt s az állam, a főváros csak élete végén vásárolt tőle egy-két képet múzeuma számára. Sokáig a festők közt is alig ismerte valaki.

Ha szabad ezt a szót használni: magasabb igazságtalanság érvénye-

sült vele szemben. A társadalom nem elfogultságból, vagy épp rosszhiszemű gyűlölködésből, hanem a dolgok természetéből következően volt igazságtalan hozzá. Nagy István nem úgy látta a népet, ahogy az élet napos oldalán lévők fénytől elkápráztatott szemei látták. Ő a társadalom földalatti tájait kereste fel s a mélyből, sötétből a földet túró nép portól, mocsoktól, kíntól, szenvedéstől eltorzult arcát hozta fel: »ezek az arcok... lidércnyomásként térnek vissza«, — írta róluk Kosztolányi. Érthető, hogy ez a látvány nem volt kellemes a napos oldalon élők szemeinek: ezért a döbbenet, a visszatetszés, majd az elzárkózott közöny.

Mert nincs szükség vezércikk-művészetre, nem kell tendencia, elég a valóságot kiásni, felmutatni, hat az magától is. Nagy István festészete is azt igazolja, hogy a »meztelen valóság« mindig »leleplező«. Persze az ilyen realizmus nem lehet látlelet, leltár, kicsinyes felsorakoztatása a részleteknek. Gyökereiben kell megfogni a dolgokat és azt kell megmutatnia, ami szavakban ki sem fejezhető: a vizuális rettenetet.

Ilyen volt Nagy István művészete és ez az ő legnagyobb értéke.

SZABAD SZÓSZÉK

Stanislavskij*

Ez a kis sárgafedelű könyv, amely elfér az ember zsebében, egy egész világot foglal magában. Valójában szakkönyv, a színművészettel foglalkozik. De érdekes olvasmány laikusnak is, miként — ne legyen bántó a hivatkozás — Szent Ágoston Vallomásai sem teológiai szakmunka, hanem mélységes élmény, nagy lelkigyönyörűség az olvasónak.

Önéletrajzot írni felelősség. Csak annak volna szabad ezt megtenni, aki életével és munkásságával követendő példa, aki a fejlődést tapasztalatainak közlésével előreviszi. Dilettáns és felelőtlen korunk ontja az önéletírásokat, az önmagukat nagyoknak képzelő epigonok »küzdelmes« és »tanulságos« pályájukat vaskos kötetekbe foglalva tárják a naiv olvasó elé, a ponyvaregényeket gyártó nagy írótól a világot megváltó pártvezérig. Ma mindenki élete követendő példa a másik előtt.

Stanislavszkij ama kevesek közül való, aki csak akkor írt önmagáról, mikor már egy rendkívül gazdagságú élet állt háta mögött. Az egész orosz és európai színjátszás megreformálásával tarisznyájában, útban az »Örök színpad« felé írta meg tapasztalatokban és eredményekben oly dús életét. Egy önmagát kereső és örökösen kutató lélek írása ez, akinek megadatott, hogy a legszebb hivatások egyikét folytassa: a színészetet. Az embert ábrázolta és úgy találta helyesnek, hogy azt minél tökéletesebbé formálja. Tehetsége predesztinálta erre, szorgalma, akaratereje, nagy kultúrája pedig tanítómesterré avatta, akinek az élete valóban méltó arra, hogy tanuljunk belőle.

Benedetto Croce szerint a kritikának azt kell megállapítania, hogy a szóbanforgó munkának van-e egyáltalában köze a művészethez, vagy sem. Stanislavskij könyvét, mint írásművet, megilleti a crocei értékelés. Cselekménye mozgalmas, mint egy regényé, témája érdekes, mély és tartalmas. Stílusa, an-

* Stanislavskij: Életem.

nak ellenére, hogy szakmunka, mentes a terminus technikusoktól, könnyen és jól olvasható. Élete a magyar közönség előtt alig ismert. A színházi emberek legtöbbje is csak nevét hallotta, tudja róla, hogy orosz, hogy nevével pár évvel ezelőtt Budapesten járt egy színtársulat, a felejthetetlen Germanova asszonnyal az élén. De jelentőségét csak azok ismerik, akik elmélyültebben foglalkoznak mesterségükkel. Éppen ezért meglepetés sokak számára, hogy egy Stanislavskij nevű ember könyvet írt, ami most íme magyarul is megjelent. És micsoda könyv ez! Breviariuma lehet minden színésznek, aki hivatásának hívője. Alig van oldal, hogy ne kellene pár sort aláhúznunk. Mindez kitetszik már néhány idézetből is: »A színészek a színpadon meg akarják találni azt, ami hiányzik belőlük az életben.« »A művész ne éljen elkülönítve.« »Nincs művészet a kaoszban. A művészet rend és összhang«, »A haladás legnagyobb ellensége az előítélet, a mi művészetünk legnagyobb előítélete a dilettantizmus«, »Minél egyszerűbb valami a művészetben, annál nehezebb«. Ez az utolsó mondat fejezi ki leghívebben életének és művészi törekvéseinek programját. Könyvének az őszinteség és közvetlenség a legnagyobb ereje. Az egyszerűség az ami az olvasó lelkét megfogja. Ha nem tudnók, hogy a színjátszás egyik legnagyobb alakja volt, könyvét olvasva azt hihetnők, hogy ő maga nem csinált semmit. Aszketikus szerénységgel csak munkatársait dícséri. Vetélytársairól elismeréssel ír még akkor is, ha szigorúan bírálja őket. Színháza fénykorában és személyi sikereinek tetőpontján felteszi a kérdést, vajjon helyes-e amit csinál? Örökösen kételkedik, analizál. Az elhivatott alkotóművész nyugtalanságával tekint vissza és tudja, hogy a nagy eredmények kötelezik mindig jobbat, szebbet, tökéletesebbet produkálni. Mikor úgy érzi, holtpontra jutott, presztizs-félelem nélkül új munkatársakat vesz maga mellé, akiktől úttörő munkájának újabb lendületét várja. Így szerződteti Moszkvába korának legnagyobb angol rendezőjét, Gordon Craiget. Az egyén önzését nem ismeri és csakis a közösségért dolgozik. A művészet fejlődését látja maga előtt és nem önmaga személyi sikereit. Ami színésznél szinte valószínűtlen, hiányzik belőle a hiúság. Jacques Copeau, a kiváló francia rendező azt írja a Stanislavskijjal történt találkozásáról, hogy mint egy nemes pátriarka jelent meg előtte, akinek mély, a lelkekbenéző tekintete csupa hitet és szeretetet áraszt maga körül. Mérhetünk-e egy ilyen embert pusztán a színészről alkotott fogalmaink mértékével?

Könyvének elolvasása után képet kapunk arról, hogy a színészet milyen komoly elmélyedést követelő hivatás, mennyi küzdelem, önkínzás, álmatlan éjszaka előzi meg a reflektorok csillogó fényébe lépő színész munkáját. Ő persze nem a sztárokról és nem a ripacsokról ir, hanem az öntudatos, a felelősséget ismerő színművészről, amilyen ő volt és színházának, a Moszkvai Művész Színházának egész társulata. Tétele így szól: »Minél nagyobb tehetsége van az embernek, annál inkább ki kell művelnie«.

Konstantin Szergejevics Alexejev, művésznevén Stanislavskij általánosságban a színpadi naturalizmus megteremtőjeként írta be nevét a színészet történetébe. Ez a lexikális megállapítás korántsem határozza meg színészet-forradalmi jelentőségét, hatalmas munkásságának az egész színjátszást átalakító hatását. Fellépése előtt a romanticizmus üres társalgási és a deklamáló pathetikus stílusa uralta az európai színpadokat. Ezeknek az irányoknak voltak ugyan kiváló képviselőik, mint Charles Kean Angliában, a meiningeniek Németországban, a Comèdie Française Franciaországban, mégis inkább kaosz, mint rendszer volt a színművészetben. Jönnie kellett valakinek, aki a deklamáló hősök, az érzelmesen fuvolázó figurák, a rózsaszínfelhőben megjelenő szeladonok helyére az *embert, az élő hús-vér embert* állítja az előadás középpontjába. Nem véletlen, hogy az a férfi, aki hivatott volt elvégezni ezt a feladatot, orosz volt, abból a fajtából, amely par excellence a legerősebben színésznép. Kivételes szerencse, hogy ez az ember művészi adottságain felül kitűnő koponya és nagyszerű szervezőerő is volt. Munkatársával, a nagyszerű Nemirovits Dantsenkoval elhatározták, hogy egy új művészi forma megvalósítására társulatot szerveznek olyan színészekből, akik alkalmasak a régi stílusok megreformálására. Mikor ez sikerült, az egész együttessel vidékre utazott. Kibérelt egy próbákra alkalmas helyiséget, ahol egy teljes nyáron át készültek. Együtt laktak a legteljesebb kollektívitásban. Az egész társulat, mint egyetlen család tartozott

1967 FEB 19
1021

Nagy István

AZ ERDÉLYI havasok közül indult el 94 évvel ezelőtt, s küzdelmekkel teli élet után a Duna partján pihent meg 30 éve. Életműve a magyar festészetnek olyan színfoltja, melyet a kortársak és az utókor újra és újra felfedez, de teljes egészében megismerni máig sem sikerült.

Nagy István Csíkmindszenten született 1873. március 28-án. Apja módosabb parasztember, anyja dolgos kezű székely asszony. A három fiú közül István nőtt leginkább anyjához, akihez mindig visszatért, s akinek jóságos, ráncokkal barázdált arca állandó témája a festővé lett fiúnak.

A népiskola elvégzése után a kolozsvári tanítóképzőben tanítói oklevelet szerzett, de már közben is rajzolt. Noha Keleti Gusztáv, a pesti Mintarajziskola igazgatója biztatta, hogy iratkozzék be a főiskolára, Nagy István akkor még nem érez elég erőt magában a művészi pályához.

Kolozsvárról Homokmégyre kerül tanítónak. Itt két esztendeig működik, közben rajzol, s képeit az iskola falaira akasztják ki. A hagyomány szerint egy alkalommal meglátogatta Keleti Gusztáv, s erélyes biztatására most már beiratkozott a mintarajziskolába, ahol két és fél évet töltött. Utána a müncheni Akadémiát, majd a párizsi Julian iskolát látogatta. 1902-ben Olaszországot kereste fel.

Külföldi tartózkodása alatt viszonylag keveset festett, csak az élményeket gyűjtötte. Tanulmányait befejezve visszatért Erdélybe. Érezte, hogy még nem találta meg egyéni kifejezésmódját.

NINCS állandó lakása, sem műterme. Állandóan kóborol, szinte „nomád" életet él. Ismerősöknél, rokonoknál vagy vadidegen embereknél húzza meg magát éjszakára. Ebben az időben olajjal fest, de érzi, hogy a hagyományok megkötik a kezét. Szénnel, majd a pasztellal sokkal szabadabban tud dolgozni. Át is tért erre a technikára, s az igazi mesterművek így születtek.

1914-re, első budapesti bemutatkozásáig — nagyjából kialakult festői világa. A világháborút mint hadifestő szolgálja végig. Nem festett nagy csatajeleneteket, sem lelkesítő hősöket, hanem fáradt katonákat, „embereket az embertelenségben".

1920-ban átjön Magyarországra. A hegyvidék zárt, kopár fensége után megragadja az Alföld végtelensége, és a Dunántúl lankáinak bájossága.

Nagy István: Önarckép

1923-ban a Nemzeti Szalonban rendezett kiállítása meghozta a megérdemelt sikert. A kritikák lelkesen méltatják az ismeretlenségből felbukkanó kész művészt. Lyka Károly, Kosztolányi Dezső elragadtatással írnak róla.

A huszas évek közepétől gyakran látogat haza Erdélybe, bejárja a jól ismert vidékeket, s egy jómódú ügyvéd személyében mecénásra is talált. Neki köszönhető, hogy megfesthette az akkori Erdély szinte valamennyi számottevő személyiségét.

A húszas évek végét Jugoszláviában, felesége szülőfalujában tölti. Sajkásszentiványon laknak, a művész sokat dolgozik, felesége pedig házal a képekkel. 1930-ban Bajára költöztek át, de Nagy István már beteg. Kénytelen felhagyni a bolyongással, legfeljebb egy-egy kisebb kirándulásra futja erejéből. Régi emlékeit veszi elő és újra megfesti az évtizedekkel korábban bejárt tájakat. Lelkes, de kis számú mecénása nem tudja anyagi helyzetét megváltoztatni, egészségi állapota is egyre romlott, míg 1937. február 13-án délután fél kettőkor a bajai kórházban elhunyt.

ABBAN az órában kézbesítették ki feleségének az engedélyt, hogy trafikot nyithat a megyeházán, s pár nappal előbb választották a város polgárai közé a művészt. Temetésén megjelent a város vezetősége is a művészbarátok mellett. A helyi újságok mint „székely őstehetséget" parentálták el.

Nagy István képei nem tartoznak az úgynevezett „szép képek" közé. Sötét tónusú színei, leegyszerűsített, összefogott formái sokak szemében idegennek hatnak. Mégis egyre többen és többen gyönyörködnek műveiben az országban és itt Baján is. A város mindinkább büszke arra, hogy a nagy művész falai közt élt, és itt van eltemetve. Büszke arra is, hogy a múzeumban levő hagyaték és a magánosoknál található igen jelentős számú festmény ilyen értelemben is Nagy István városává tette Baját.

A múzeum kiállításain állandóan látható Nagy István-festmény, de 1964-ben több mint 100 műből rendeztek kiállítást, ahol a budapesti gyűjteményekből és magángyűjtőktől a legjelentősebb műveket összegyűjtve mutatták be ennek a különös sorsú művésznek életművét. A múlt nyáron a szabadkai múzeum rendezésében a jugoszláviai pasztellek bemutatására került sor. Csak most döbbentek rá a szakemberek is, hogy mennyire nem ismerjük ezt a korszakát, s nem is tudjuk, mennyi remekmű kallódhat még három ország területén. Legutóbb Székesfehérvárott rendeztek Nagy István-kiállítást, s a katalógusból kitűnik, hogy a kiállított művek jelentős része bajai gyűjteményekből került oda.

BAJA továbbra is ápolja Nagy István emlékét. Halálának 30. évfordulójára — májusban — emlékműsorral és kiállítással emlékeznek meg róla a Tanítóképző és a Múzeum közös rendezésében. S reméljük, hamarosan felállítják szobrát is, s hogy ebben az évben megszületik a város által alapított Nagy István képzőművészeti díj, melyet a terv szerint minden évben a Bajai Napok alkalmával rendezett képzőművészeti kiállításon fognak kiosztani.

Dr. Solymos Ede

Pálfi Gusztáv: Fiú nyúllal.
(Ábrahám János felvétele.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

AMI O

Az „aktív" pihenés szolgálatában

Az ülőbútorokkal szemben egyre fokozódnak a követelmények: a lehető legkényelmesebben akarunk ülni, s ennek a követelménynek csak a tökéletesen megoldott bútor felel meg.

Manapság a tervezők ügyelnek az ülőfelületnek és a támlának az emberi testhez alkalmazkodó hajlására, s ezzel kapcsolatban az ülés magasságára is. Ezeket az arányokat szabályok rögzítik. Az ülőfelület enyhe lejtése mellett fontos az ülésmagasság csökkentése és a támla megtörése is, ami lehetővé teszi a hátgerinc és a derék kényelmes megtámasztását.

Ismét helyet kapott a lakásokban a hintaszék. Ezúttal megifjodva, korszerűbb formával kerül a boltokba.

Fejlett bútoriparunk különböző fajtájú, típusú és kiképzésű ülőbútorokat gyárt. Más ülőbútorra van szükségünk munka közben, másra az olvasáshoz vagy a televízió nézéséhez, ismét másra a kifejezett pihenéshez, amikor teles kényelmet kívánunk.

A kényelmes, egészséges ülőhely nemcsak az arányok és a formai megoldás kérdése. Az ember kezdettől fogva arra törekedett, hogy az ülés és a támla kemény felületét puhábbá tegye, esetleg a fát más anyaggal helyettesítse Így született meg a kárpitozott bútor.

Az utóbbi években az ilyen bútorok gyártása lényegesen megváltozott. Mellőzi a hagyományos acélrugókat, új rugalmas anyagok és bútorhuzatok terjednek el, amelyek közül főleg a latex bizonyult kiválónak. Az újfajta kárpitozott ülőbútorok higiéniai szempontból is előnyösek: a műanyagból készült kárpitozás sokkal kevésbé porosodik, szennyeződik, mint a hagyományos kárpitozású bútor.

A rétegelt üvegszálas és egyéb műanyagok formálásával a szükségleteknek megfelelő alakú üléseket állítanak elő. Az ilyen bútor elsősegíti a súlycsökkentést, mert könnyűfémből készülhet a váza.

A szellemi munkához vagy tanuláshoz használható ülőbútor követelményeit gyakorlatból ismerjük. Szólni kell azonban a pihenésre szolgáló ülőbútorokról.

Pihenősarok kialakítása régebben fotelek és ülőpamlagok állandó jellegű elrendezését jelentette, s e célra csak egyöntetű komplett garnitúrákat tudtunk elképzelni. A mai felfogás szerint nem lényeges, hogy a pihenősarok egy garnitúrából származó bútordarabok zárt elrendezése legyen. A társasági vagy családi együttléthez a pihenő-, vagy fogadótérben megfelelőbbek az enyhén döntött támlájú, könnyű fotelek. A könyv- és újságolvasással, kézimunkázással „tarkított" kényelmes pihenéshez a magas támlájú fotelek az előnyösebbek. Helyes tehát, ha a térség lehetőségeinek megfelelően a társasági vagy családi együttléthez könnyebb foteleket használunk, ezeknek nem kell feltétlenül egyforma típusúaknak lenniük.

Tekintettel a mai kultúrigényekre, a lakóhelyiségben biztosítani kell az aktív pihenés lehetőségeit. Ezért a pihenésre szolgáló foteleket a

A legújabb formájú klubfotel: szögletes fekete-fehér kockás huzattal. A karfákon skay bevonat; „gólyalábon" forgatható, s kényelmes.

(Szilvásy Kálmán felvételei.)

lakásban a könyvszekrény melletti csendes sarokban, a virágos sarokban, a rádió, gramafon vagy televízió közelében —, ott helyezzük el, ahol az ember pihenni akar.

A-tól PP-ig

Mit kell tudni a vitaminokról?

II.

PP-VITAMINT (nikotinsavamidot) a búzakorpa, a rizs, a saláta, a paradicsom, valamint az alma, a burgonya, a narancs és a növényi olajok tartalmaznak. Előfordul továbbá a májban, tüdőben, velőben és az izmokban. A PP-vitamin hiánya okozza az úgynevezett pellagrát. Ez a betegség kezdetben bőrgyulladásban nyilvánul meg. A bőrön hólyagok, később mély sebek keletkeznek. Továbbá megnyilvánulhat idegrendszeri zavarokban, epileptikus rohamokhoz hasonlóan görcsökben, s végül tudatzavarokban.

A B12-VITAMIN hatását és szerepét még nem ismerjük tökéletesen, annyi azonban bizonyos, hogy irányító szerepe van a vörösvérsejtek képződésében. Leginkább vészes vérszegénység és ideggyulladások gyógyítására használják.

C-VITAMINT tartalmaz a fekete ribizli, a citrom, a narancs, a zöldpaprika, a vöröshagyma, a paradicsom, az alma, a káposzta, a saláta stb. A C-vitamin hiánya okoz-

za a skorbut betegséget. A bőr kiszárad, és alatta kisebb-nagyobb vérömlések támadnak. Előfordulhat továbbá inyvérzés és a fogak lazulása is

HÉTFŐ: Zöldségleves, rakott burgonya, alma.
KEDD: Bableves, hússal töltött palacsinta, banán.
SZERDA: Zöldborsóleves (mirelit), paprikás szelet sertéscombból, galuskával, csemegeuborka.
CSÜTÖRTÖK: Almaleves

Jó étvágyat!

1967

1021

Nagy István

X. 6. 21.4o /Petőfi/ KJné.

Láttuk-hallottuk.

A Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg Nagy István festőművész emlékkiállitását.

Ambrus Tibor beszél a kiállitásról.

- Nagy István festőművész halálának 3o-ik évfordulóján rendezte meg a Magyar Nemzeti Galéria a müvész emlékkiállitását. A szó, emlékkiállitás, ez esetbentalán nem is egészen fedi a lényeget, hiszen az, amit a Galária teremsorában láthatunk, nem a müvész emlékének idézése, hanem több annál. Lényegében Nagy István felfedezése, döbbenetes revelláció. Döbbenetes, mondom és mélyen hiszem is, hogy ez a szó fejezi legjobban

X. 6. 21.4o /Petőfi/ Kiné.

Láttuk-hallottuk.

A Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg Nagy István festőmüvész emlékkiállitását.

Ambrus Tibor beszél a kiállitásról.

- Nagy István festőmüvész halálának 3o-ik évfordulóján rendezte meg a Magyar Nemzeti Galéria a müvész emlékkiállitását. A szó, emlékkiállitás, ez esetbentalán nem is egészen fedi a lényeget, hiszen az, amit a Galéria teremsorában láthatunk, nem a müvész emlékének idézése, hanem több annál. Lényegében Nagy István felfedezése, döbbenetes revelláció. Döbbenetes, mondom és mélyen hiszem is, hogy ez a szó fejezi legjobban

1021

Nagy István

azt az érzést, amely a kiállitott életmü láttán elfogja a nézőt. Meg kell döbbennünk azon, hogy bár sokszor, mindig emlegettük, idéztük, hivatkoztunk rá, mennyire nem ismertük, Hogy tulajdonképpen csak 3, 4, 5, folytonosan reprodukált müve és 1-2 megértő kortárs véleménye, kiállása visszhangzott bennünk eddig.
Nagy István a századfordulón lett festő. Kész életpályát, a tanitóságot hagyta ott, hogy hivatását betöltse. Tanult Budapesten, Münchenben, Párisban, eljutott Rómába is. De ugy tünik, semmit sem tartott meg abból, amit az akadémiák adhattak neki. A maga utját járta, a maga feje után ment, kietlen, kemény sorsot vállalva ezzel. De a szabadságot is, a teljes emberi és müvészi szabadságot. Lyka Károly, első méltatója, ezt irta róla: "Ez az ember nem utánoz senkit. Sem technikában, sem előadásban, sem a dolgok meglátásában, sem abban, hogy mit érdemes megfesteni, mit nem, sem a képszerüség elgondolásában, sem a müvészetről valott koncepció dolgában. Ezek fontos negativumok, de értékessé csak vérbeli tehetség kezén válnak. Mert ezek révén képes egyéniségét hiány nélkül adni."
Kiegészithetjük ezt a jellemzést Dési-Huber István 1937-ben irott soraival is. "A nép embere, a táj érdekli, de a kor divatos parasztszemlélete teljesen idegen tőle. Semmi idill, semmi harmonia, semmi idealizálás. Olyan minden, amilyen, sőt, még olyanabb. Elhanyagolt, elvadult, kihasznált és félelmetesen sötét, vigasztalan. Nincsenek átmenetek, lágy féltónusok, puha, elmosódott vonalak. Ezzel meghatározta sorsát: hosszu ismeretlenség, kevés siker."

És még egy meghatározó tény: Nagy Istvánnak állandó lakóhelye, müterme soha sem volt, csak élete végén telepedett meg Baján. Addig mindig az országot járta, a Csiki hegyektől a Dunáig, majdnem minden falut, tanyát, pusztát bejárt. Ez az életmód azután meghatározta alkotói módszerét. Anyaga a papir, vagy karton, a fekete és szines kérta. Ennek ellenére vérbeli festő, aki még a fekete krétával is festett a fehér papirra. Az értők felismerték és nagyra értékelték. A divatnak hódoló átlag megmosolyogta, legyintve elsiklott felette, vagy éppen döbbenten elutasitotta ezt a müvészetet. Dési-Huber Istvánt idézem ismét: "Nagy István a társadalom földalatti tájait kereste fel, és a mélyből, sötétből, a földet turó nép portól, mocsoktól, kintól, szenvedéstől eltorzult arcát hozta fel." "Ezek az arcok lidércnyomásként térnek vissza", irta róluk Kosztolányi. Erthető, hogy ez a látvány nem volt kellemes a napos oldalon élők szemének, ezért a döbbenet, a visszatetszés, sz elzárkózó közöny. A halála óta eltelt 3o esztendő, különösen a legutóbbi 2o év, müvészettörténeti munkássága nyomán végül is méltó helyére került Nagy István a magyar müvészet vonulatában. A közönség azonban alig ismerte, de nem is igen ismerhette az egyedülálló nagy müvészt. A Magyar Nemzeti Galéria és személy szerint Solymár István érdeme, hogy ezen a kitünően válogatott és rendezett emlékkiállitáson végre szemtől-szembe láthatjuk Nagy István életmüvét.

Nagy István
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1990 MÁJ 24
1990 MÁJ 24

MIÉRT SZÉP? 1021

NAGY ISTVÁN

HAVAS TÁJ 1925. (papír, pasztell, 70×83 cm)

A kép a Rudnai-gyűjteményből került abba a nemzeti értékű kollekcióba, melyet Tompa Kálmántól szerzett meg a Modern Magyar Képtár.

Nagy István életműve metszéspontján áll a Munkácsy után az alföldi festőkben inspiráló realista hagyománynak és a jórészt idegen forrásokból hazánkba származó új törekvéseknek. Így lehetett Nagy István elhatározására kényszerítő jelentőségű alkotó Nagy Balogh János, de Barcsay Jenő indulásakor is.

Sajátosan olvadt össze piktúrájában a magyar táj élménye és az európai alkotó gondolat szerkezetet, formai fegyelmet és ökonómiát hangsúlyozó szelleme, anélkül, hogy eklektikáról, szervetlenségről beszélnének képei. Művészi tanulmányai mintha semmilyen hatással nem lettek volna rá, pedig megjárta Münchent, a párizsi Julian Akadémiát és Itáliát.

Élményei kizárólag a falusi élet hétköznapjaiból fakadtak, de szakított a korábban megszokott érzelgős és felülről nézős zsánerképfestési felfogással. Feszes, fegyelmezett formái érzékeny, szociális gondolkodásmódja nyomán pásztorok, fenyveserdők, öreg szülék, zsúpfedeles faluvégek megragadására szolgáltak.

Fiatal korának Erdély-élményét újrafogalmazó kép a Havas táj, a csiki dombok hajlatainak, leheletfinom átmeneteinek, égbedöfő mesefáinak emléke. Azok közé az erdélyi képek közé tartozik, amelyekből igen sok változat van hazai képtárainknak, magángyűjtőinknek tulajdonában.

A fehér-kék árnyalatú foltok kiegyensúlyozatlan karéjokban olvadnak egymásba a kép alsó részén, felületükbe, mint szálkás-bozontos felkiáltójelek olvadnak a fák. Az elő-, közép- és háttér tónusokkal való elkülönítése az optikai perspektívával azonos hatást ér el, anélkül, hogy a kép két dimenziójának határát kitágítaná. A kép mélységét az egymás fölé épülő tér-rétegek adják, amelyekben mindig másképpen olvadnak szövetté, összefüggő szürke tömeggé a bokrok és fák. A valóság topográfiailag hiteles megidézése, és sejtelmes álomvilág, durva és nehézkes formákat burkoló légies színek, a szerkezet dombok és ágak szövevénye mögött megbújó hangsúlya alkotják a kép egymásból táplálkozó, de egymástól jól el is különülő rétegeit, melyet a néző csak hosszas tanulmányozás után képes igazolni, egyszersmind megérteni. A lomhaságba dermedt táj mintha élne, részei annyira elevenen gördülnek egymás felé, és olyan ember-módra görnyedt a barázdás föld... Kis elmosódottság és már absztrakt kép, a formák tájékoztató segítsége nélkül, asszociációkat lazább gúzsba ferelgetve.

Hatása, — bár a szerény méretek, lehangolt színek, köznapi téma jelentéktelenségét hangsúlyozzák — hatalmas. Alapvetően meghatározta a képalkotásnak ez az eljárása a magyar tájábrázolás későbbi menetét. Értéke a teljesség, mely minden nagy műnek sajátja és amely összefogja, de meg is jeleníti a valóságból táplálkozó szellem szabadságát.

Aknai Tamás

ablakon cseszd ki a hulladékot, mondtam már! Fogd az öledbe és vidd le a lépcsőn! — Megenyhülten Miklósékhoz fordult. — Szabad érdeklődnöm, kit keresnek, elvtársnő, drága?

— Kettő emelet négy — mondta Miklós.

— Ez volna éppen — állt félre a férfi. — Meg akarják nézni?

— Van itt valami főnök, vagy ilyesmi? — kérdezte Barbara; a létrákat és a dörzspapír halmokat kerülgetve bekukkantott az előszobába. A fejkendős lány egy kosár hulladékkal elébe került, dühösen tekintett a bundás nőre, de aztán széles vigyorral hátralépett.

— Ó, a Kiss Barbara! — kiáltott fel a lány, s erre Barbara kényszeredetten elmosolyodott, fényképmosollyal, de máris félretolta a lányt, s intett Miklósnak, hogy kövesse. — Nahát! — kiáltott fel ismét a lány izgatottan —, meg a Bitte Miki! Frejsz bácsi! A Kiss művésznő, meg a férje, a híres dobos!

Miklós nevetve megveregette a lány arcát, de Barbara már odabentről hívta: — Májk! Májk, kérlek, gyere, pont a faburkolatot hogyishívjákolják...

— Szedd a lábad — mondta a söröspalackos Frejsz a lánynak. — Ezek a lakók lesznek itten, ezek a művésznőék, ne óbégass! — S ment Miklósék után az étkezőfülkébe.

— Ez diófa? — emelt fel egy lécdarabot Barbara a földről.

— Bükk — szólt a homályból egy svejcisapkás férfi. A fal tövében térdelt s a vakolatba ágyazott tiplikbe csavarozta a léceket.

— Nem kaptunk száraz diófát. Ez meg jó száraz, tetszik látni — magyarázta Frejsz.

— Meg lett beszélve, hogy dióból csinálják — kezdte megint Barbara. — A műmárvány is meg lett beszélve, és helyette pévécét dobnak oda nekünk! Májk, kérlek légyszíves!...

A svájcisapkás felemelkedett és válogatott a lécek között, s akkor valahogy jobban meglátta Miklóst a szomszéd helyiségből bevetülő fényben. — Egér! — kiáltott fel rekedtes hangon. — Jól látom, te vagy az, Egér?

— Egér?! — hőkölt hátra Barbara. — Miféle egér?!

— Süsd meg, hát te hogy ke-

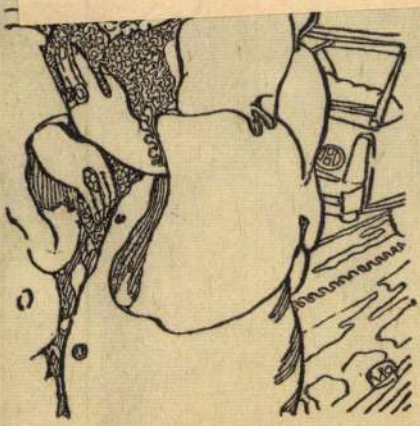

VIG ISTVÁN RAJZA

Csak nem a tied lesz ez a kégli? — nevetett a svájcisapkás és Frejszhez fordult: — Együtt melóztunk a Faáruban. Nem ismered? Bitte Miki, a tévében is láthattad ezerszer, Bitte Miki a híres beat-dobos! — Frejsz barátságosan bólintott, de nem nagyon érdekelte az egész. — Az anyád! Egér! — örvendezett a svájcisapkás — mióta szerettelek volna már látni. Mindig mondom az asszonynak is otthon, nézd azt a dobost a képen, együtt melóztunk a Faáruban! Feltörtél, mi? Emlékszel, amikor Csergőtől mindig elkérezdkedtél, hogy mégy dobolni, emlékszel? Hogy szidott! Hogy mért nem a munkán jár az eszed, mi? Mondtam is azóta Csergőnek, látod, Csergő, mondom, milyen nagy művész lett az Egérből!...

— Egér! — háborgott Barbara. — Mi az, hogy egér?

— A feleségem! — mutatta be zavartan Miklós a svájcisapkásnak.

— Frejszhez meg, kérem.

— Erre tes a háló, a fürd Eltűntek a fr mögött.

— Nahát! sapkás Miklós lek a tévében tam a nevec jut, hogy én lózni a forgá ron...

— Az, bizon tan Miklós. — most, négykor

— Hoztad kis piros lábo lit...

— Te meg cvekedlit. Sze

— Jól megt nekilátok, abb ni! Te, a fel nő?

— Az.

— Fene a a svájcisapká mi? Nekem vagyok irigy. ne van egy is van?

— Renault.

— Nekem a svájcisapká úgy nevetett. vel akkor is tudod? Felpi most már ha ni.

— Az a ro

— Az, az! get, emlékszе be-körbe... se néztél azó megvoltunk helyben! Olya he... De m ni! — Koszos got kotort el Vártam, hogy

Nagy István
1021 festőművész

MŰVÉSZVILÁG

Nagy István

„EGYSZERŰ EMBER.
EGY SZÉKELY.
NAGY ISTVÁN.

Egyik barátommal voltam nála. Mikor eljöttünk, így szóltam a barátomhoz:
— Ez az erdei ember, úgy látszik, elfeledte, hogy kultúra is létezik Európában.
A barátom így válaszolt:
— Talán az Isten kultúrált?
— Nem, nem az.“

Így fejezte be hódoló elismeréssel teli jegyzeteit Lucian Blaga, az erdélyi képzőművészet óriásáról, Nagy Istvánról, a Cuvîntul 1925. november 12-i számában. — Magyar fordítása az azévi Pásztortűzben olvasható, az 517. lapon.

★

Harmincöt éve, 1937. február 13-án halt meg szülőföldjétől távol, a bajai kórház elmeosztályán: mint Paál Lászlóban, Munkácsyban, az öntudat, a szellem lángja a test halála előtt aludt ki benne. Utolsó évei sötét szegénységben teltek, rengeteg eladatlan képe mellett feleségével és kisfiával a legszükségesebbeket is nélkülöznie kellett, míg végül barátai a kegyelemkenyeret megtermő trafikengedélyt kijárták számára. Rosszízű lett volna ezt a szomorú-nyomorúságos halódást jubilálni; talán jobb most sem hánytorgatni, amikor néhány kallódó rajzát közreadva emlékezünk, emlékeztetünk rá, képzőművészetünk egyik legnagyobb alakjára.

Inkább idézzük születése dátumát: 1873. március 28. Száz esztendeje tehát, hogy meglátta a napvilágot a csíkmindszenti, gimnáziumot járt paraszt-jegyző, Nagy Antal és Sándor Mária második gyermekeként. A szeredai gazdásziskola után a kolozsvári tanítóképzőt végezte, a zömök, rátarti járású, karakán székely legényke, amikor Kelety Gusztáv, az egyik fővárosi lapnak beküldött rajzai alapján, tehetségesnek ítélte. — Csíkország Márton Ferenc, Siklódy Lőrinc, Istók János,

„Persze, rossz úton járnánk, ha a szabadságban kimondottan csak azt a mennyiségi oldalt keresnők, s a szabadság egyetlen fokmérőjének azt tartanók, hogy több vagy kevesebb lehetőség közül választja ki az ember azt, amit előbb célul tűz ki magának, majd megvalósít" (239). Nem hinném, hogy ez *mennyiségi* oldal. „Az igazi emberi szabadság állapota azt jelenti, hogy a társadalom szükségszerű fejlődésének az irányába mutató tettek számára nyílik lehetőség" (uo.).

Utóbb pedig „a szabadság legfőbb fokmérője az, hogy *milyen* célokat fogalmazhat meg az ember az adott viszonyok között. A szabadság ugyanakkor abban is megmutatkozik, hogy a cél megfogalmazása után a szubjektum szabadon válogatja meg a cél eléréséhez szükséges eszközöket" (240.). „Ilyen esetben a társadalmi fejlődés és az emberi szabadság kiterebélyesedése abban nyilvánul meg, hogy a célhoz vezető mind adekvátabb és adekvátabb eszközök között lehet szabadon válogatni" (uo.).

Véleményem szerint ezt a könyvet azért nem nevezhetjük sikerültnek, mert írója nem tudott határozottan dönteni a kínálkozó eljárásmódok között: nem tudta alkalmazni a marxi filozófiára jellemző kritikát és a tevékenységre redukáló eltökélten radikális módszert, sem pedig a népszerűsítő iratok megszokott higgadtságát, tanfogalom-egységét nem tudta megőrizni. Érdeme, hogy megpróbálta.

TAMÁS GÁSPÁR MIKLÓS

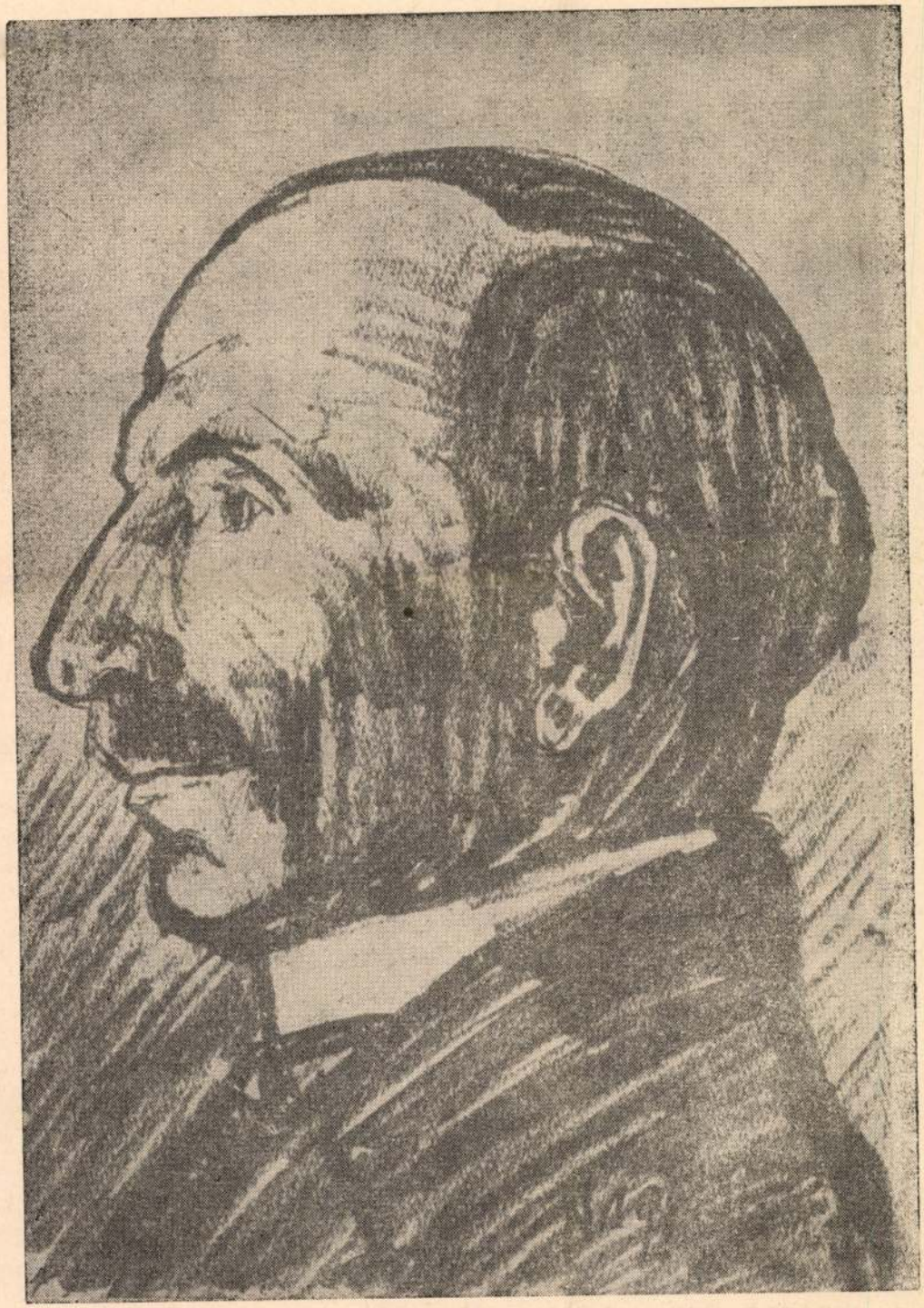

Kristóf György

Reményik Sándor

Indig Ottó

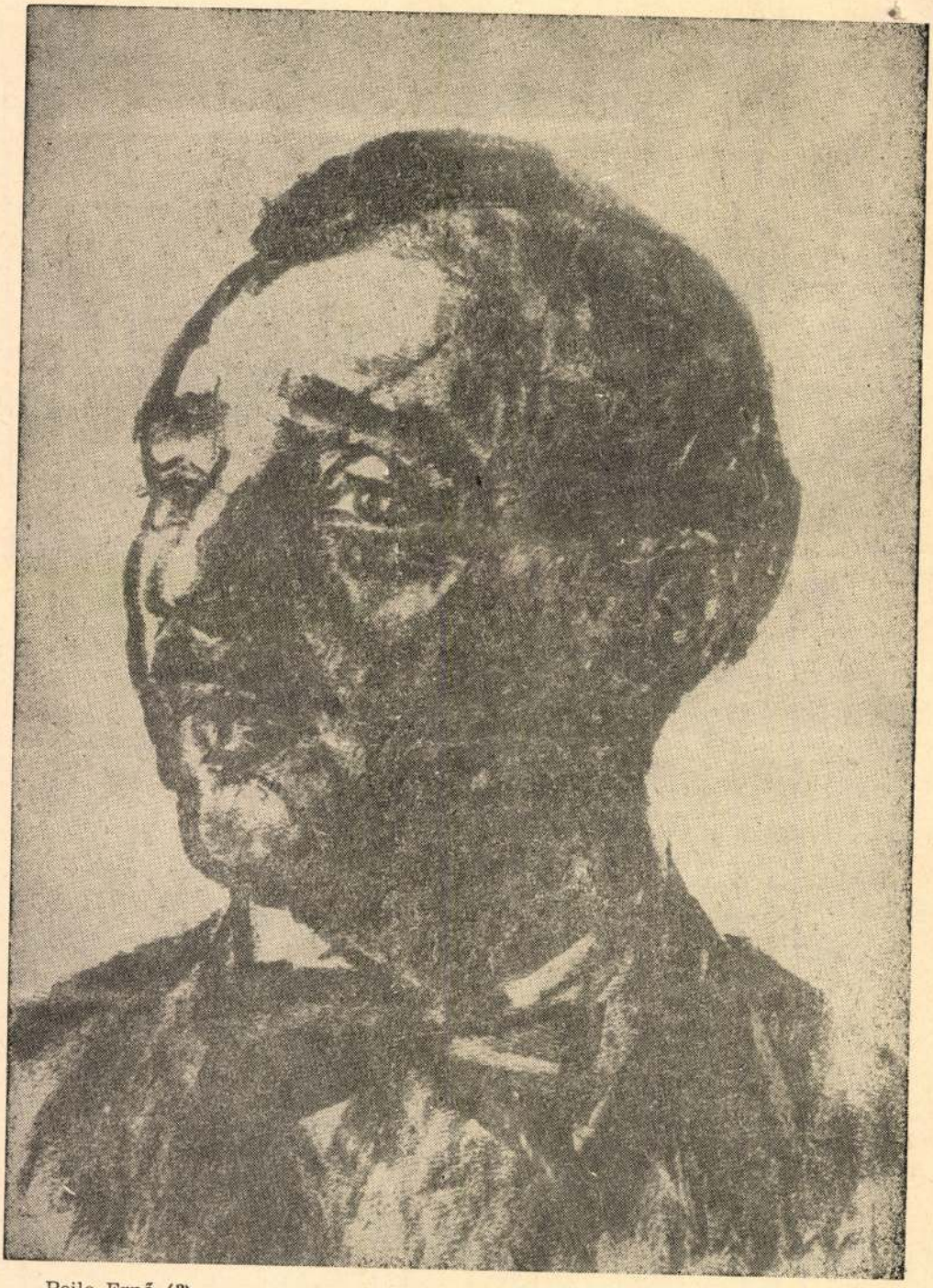

Peile Ernő (?)

Nagy Imre előtt, mintegy úttörőként, elküldte Nagy Istvánt a nagyvilágba. — Apját már korábban elvesztette; mielőtt tovább tanulhatna, tanítania kell. Két évet tölt Homokmégyen, egy alföldi tanyai iskolában. Aztán elvégzi a budapesti rajztanárképzőt, és két diplomával, első csíkszeredai kiállítása után továbbindul: München, a párizsi Julien-Akadémia és Róma következik. Egyetlen mecénása özv. Nagy Antalné, az édesanyja. Mindegyre hozzá tér vissza, dolgozni, szülőföldjére, a csíki hegyek közé. „A nagy metropolisokból, izmusok, múló divatok szolgálatából az út végül is a természet felé vezet vissza. Nincs más iskola" — vallja.

Százszámra vési papírra szénrajzait, mély és tömör pasztellképeit, mintha bazaltba vésővel írna. „Birkózik az anyaggal." Szinte látjuk porlani a szénrudacskát, pasztellkrétát drámai erővel húzott vonásai közben.

Első pesti bemutatkozása 1914. tavaszán sikerrel járt, akárcsak az 1923-as. Nemcsak a szakmabeliek, hanem az egész sajtó méltatja egyedülálló tehetségét. Az évek múltával egyre szaporodnak művészbarátai. Legjobb kortársai közül többen vallják szellemi rokonuknak: Koszta István, Egry József, Medgyesy Ferenc, Tornyai János, Barcsay Jenő, Lyka Károly. Kosztolányi a Nyugatban lelkendezik: „Nem tudok róla semmit. Itt állok képei között. Ámulok. Olajfestmény sehol, csak szén- és krétarajz. A piros, melyet annyira szeretett és a vad-sárga hiányzik. De az arcok foglalkoztatnak, lekötnek, izgatnak. Ezek az arcok, amelyek lidércnyomásként térnek vissza... Nagyszerű, nagyszerű." Surányi Miklós könyvet írt művészetéről. Az 1928-as pesti tárlata nagy erkölcsi sikert hoz, mint valamennyi későbbi is, de megértő-magasztalójává, ahogy szokott lenni, halála után lesz csak az egész művésztársadalom. Dési Huber a Korunkban, Kőmíves Lajos a Pásztortűzben, a régi barát és támogató, Lyka Károly az Új Időkben idézi emlékét. S ahogy halála után telnek az évek, egyre többen fedezik föl jövőbemutató, provincializmustól mentes archaikus népiségét.

★

Amikor 1925-ben, egy évvel házassága előtt, a korán deresedő, 43 éves, „sikere teljében lévő" művész hazalátogat szülőföldjére, senki sem sejti, hogy már csak egy évtizede van hátra. Lakása nincs, barátainál, szállodákban lakik, télen városokban, nyáron a vidéket gyalogosan járva, országhatárokon át szegénylegényként vándorolva, kóborolva, szakadatlanul dolgozik. Ezekben az években fölfedezik itthon is: a kolozsvári megyeházán rendezett 1926-os kiállítása a korabeli magyar, román lapok szerint: szenzáció. Blaga, Goga keresi a kapcsolatot vele, megrendelésekkel halmozzák el. Kós a Helikonban idézi ars poeticáját: „Igazi művészet csak az, ami egyszerre születik meg. És halódó élet, merevedő hulla, sőt halovány másolat az a kép, ami hosszas vajúdások után, tanulságok, modellek feldolgozásával komponálódik meg. Így és csak így kell teremtenie a művésznek, mint ahogyan azt én is csinálom, és azért van az én dolgaimban forró, meleg, véres élet: a magam egész élő valósága."

Egy magasra ívelő, társadalmilag elismert művészpálya delelőjének tűnhetnek ezek az esztendők. Azonban munkái sohasem keresettek a határokon inneni és túli pénzes műgyűjtők körében: „Dolgozik, ahogy tetszik, egy percig sem gondolva arra, hogy mit szól majd hozzá a kritika meg a vevő." Tájképei túl zordak, komorak, csendéletei sötétek, portréi túl életesek. Modelljei sem népszerűek, többnyire: szénégetők, országutak csavargói, hajcsárok, vándorcigányok, utcaseprők, csíki öre-

gedő parasztok, alföldi kanászok, a
asszonyok s egy-két fiatal lány, fegy
nyian a székely népballadák komor
tatva.

A kolozsvári újságok számára n
ember arcképét. Tekintete acélpenge
kortársai —, de gyermekjóságú, sze
Tompa zengésű, fénytelen hangja, m

— No csak! — öntött új életet l
s húzta indulatos, vastag szénvonalait
lapokra.

— No csak! — és egy ülésre, fél
állt az alkotás. A jellemeknek és jell
latú ábrázolása. Bolond Sándor után a
cai koldus után egyetemi tanár, a minc
[illegible] után egy élet-
örömöket hajszoló újságíró, egy monostori parasztember után az éppen Kolozsvárott időző Berthelot tábornok arcvonásai tömör puritánsággal formálódnak szenet szorító ujjai alatt. Sohasem mosolyognak ezek a tőmondatokban fogalmazott arcok, éppúgy mosolytalanok, mint a fogait keményen összeszorító, konok nézésű, szinte szenvedve dolgozó művész.

Az 1925-ben és 1927-ben Kolozsvárott papírra vetett több tucatnyi szénrajza közül adunk most közre néhányat, jelenlegi tulajdonosuk, Birtalan Ferenc nyugdíjas szívességéből.

Minden képe más világ, sohasem ismételi önmagát. Erős nézésű pillantása áthatolt a felszínen, a lényeg: a látvány, a tárgyak, a táj, az emberi természet lényege érdekelte. Nem elemzett, összefoglalt.

A fájdalmasan őszinte festő, Nagy István, aki elutasította magától az indulásakor divatozó, de a természetétől idegen, könnyed impresszionizmust, csakúgy mint a részletekbe mázoló naturalizmust. Magát adta, teremtőként, hatalmas erővel önnön képére formálva a látványt, a világot: az expresszionisták és konstruktivisták ezért fedezhették fel rokonukat benne, noha úgy dolgozott, mintha elfeledte volna, „hogy kultúra is létezik Európában".

KATONA ÁDÁM

Nagy Istvánné

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA 1957

MEGHÍVÓ

MEGHÍVJUK ÖNT

A

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

NAGY ISTVÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1967. SZEPTEMBER HÓ 23-ÁN, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. POGÁNY Ö. GÁBOR FŐIGAZGATÓ

MOND

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Nagy István

1964 FEB 5

Filmet készítettek

Nagy István bajai kiállításáról

Nagy volt a sürgés-forgás a múlt héten Nagy Istvánnak a bajai múzeumban megrendezett emlékkiállításán néhány nappal a zárás előtt. Most azonban nem a látogatók szokott csoportjai töltötték meg a termeket, csupán néhány ember buzgólkodott rengeteg drót, lámpa meg egy filmfelvevő gép körül. A József Attila Művelődési Ház fotoklubja a múzeum dolgozóival együttműködve színes kisfilmet készített a neves festőművész alkotásairól.

Az ötlet a múlt év végén született, s a megyei tanács művelődési osztálya örömmel fogadta. Biztosította az anyagi fedezetet is hozzá. Így azután elkészülhetett Miskolczy Ferenc forgatókönyve alapján a film, amelynek rendezője és operatőre Wilhelm József.

A múzeum kiállítása mintegy 120 Nagy István képet mutatott be, s a művész szinte teljes életútját érzékeltette. Most folynak a film laboratóriumi munkái. Ha közönség elé kerül, nemcsak egy nagyszabású kiállításon vezeti végig a nézőket, hanem alkalmas lesz arra is, hogy egy-egy előadás keretében bármikor bemutathassák Nagy István művészetét.

Baja az ország köztudatában lassan már nemcsak Türr István, hanem Nagy István városa is. Az ide látogató idegenek keresik a művész képeit, s ez a film fontos lépés lesz a város megismertetésében is.

A bajai filmesek remélik, hogy ez csak az első lépés volt. Szeretnék, ha Nagy István filmjét követnék más dokumentációs alkotások, amelyek megörökítik a kihaló mesterségeket, a környék néprajzát, s egy-egy jelentősebb ásatás menetét. Sok tudományos becsű adatot örökíthetnének meg így a múzeum számára, s ugyanakkor a filmek a népművelés fontos kellékei is lennének.

S. E.

Sok ind
az év e

A Bács-Kiskun megyei Torna Szövetség február 2-án Kecskeméten, a Katona József Gimnázium tornatermében és dísztermében rendezte meg a megyei tornászbajnokság első fordulóját, mely egyben válogató verseny is volt.

Bár a verseny kiírását alig két héttel korábban határozta el a szövetség elnöksége és így a felkészülésre nem sok idő volt, nagy létszámú mezőny gyűlt össze. Eljöttek a Kiskunhalasi Szilády Gimnázium, a Kiskunfélegyházi Petőfi és Móra Gimnázium versenyzői, hogy összemérjék erejüket a kecskeméti tornászokkal. Hiába várták viszont a bajai tornászokat. Ők úgy látszik nem tartották szükségesnek a válogató versenyen való részvételt.

A férfiak versenyén, a várakozásnak megfelelően, a Kiskunhalasi Szilády Gimnázium versenyzői szerepeltek a legjobban. Az újoncok versenyét Sélylyei András, a serdülőversenyt Varga István nyerte. Az ifjúsági III. osztályban Palkó Péter, a Katona József Gimnázium versenyzője győzött a szintén kiskunhalasi Kiss János és Séllyei Gábor előtt. A Kiskunfélegyházi Petőfi Gimnázium versenyzői ezúttal nem szólhattak bele az elsőség kérdésébe, de több jó helyezést értek el.

A férfi versennyel egy időben az iskola dísztermében folyt a nők küzdelme. Az újoncok versenyét nagy fölénnyel nyerte Halász Anna, a Sportiskola versenyzője, és bizonyságát adta rendkívüli tehetségének. A legnagyobb küzdelem az ifjúsági II. osztályban volt, ahol Ugró Erzsébet kéttized ponttal előzte meg Rékási Terézt.

„Javult" az idő

A téli olimpia 7., keddi versenynapja a hivatalos műsortól eltérően kezdődött. A játékok szervezői ugyanis kihasználva

Római sírkövek V. 261.

Nagy István

Festo

Négy „bujkáló" művészeti könyv

Szegény Farkas Istvánnak volt az a szép gondolata, hogy a közelmultban elhalt nagy magyar művészekről jelenjen meg *Lart Hongrois* gyüjtőcímmel egy olyan sorozat, amely a magyarnyelvű szöveg mellett, finomművű kiállításban, francia nyelven ismerteti a külföldi érdeklődővel festészetünk értékeinek életét és főleg művészetét. Elsőnek négy ilyen munka készült el, de napvilágra csak most kerültek. Ezek a könyvecskék, akár annyian közülünk, bújkáltak, pincelakók voltak, hiszen olyan egyéniségek kiválóságát hirdették, akikkel sem Sztójayék, sem nyilasék nem „rokonszenveztek". Aki létrehozta ezeket a könyveket, Farkas István festőművész, nincs közöttünk. Még az elmult év tavaszán vitték el, cipelték túl a határon, ismeretlen helyre. De kedvencei, a könyvecskék itt maradtak — a francia követség pincéjében volt a rejtekük, a derék Francois Gachot jóvoltából! Nyomdaművészetünknek ezek a szép termékei Derkovits Gyula, Rippl-Rónai József, Csonváry Tivadar és Nagy István kiválóságát hirdetik Lyka Károly, Francois Gachot (a bujtató) és Kopp Jenő tollából. Négy nagy egyéniség, akik más-más úton jártak (a meseszerű Csontváry, csak a jellemzővel törődő tájfestő Nagy István, a lelki problémákat feltáró Derkovits és a magyar impresszionizmus nagy mestere, Rippl), de egyben megegyeztek: senkihez nem lehet tehetségüket hasonlítani. *(d)*

Magyar Nemzet 1945. jún 3

5/P

Magányos fák. Nagy István szénrajza

A parlagok piktora

Irta: **Lyka Károly**

Negyven évvel ezelőtt egy ifjú ember nekivágott a szent művészetnek, mint ahogy az annyi más festő életrajzában is olvasható. De ami ez után következett, mondjuk jó harminc esztendő, az csak az ő életrajzában van meg és semmi más piktorében. A neve ugyan — Nagy István — megvan Magyarországon legalább tízezer példányban, ámde élete és művészete unikum. Még abban is, hogy ez a kettő is egy őbenne.

Nagy Istvánt a megszállottság kihajtotta Pest-

Uj Idők 1934. máj. 27. 22.

ről, Rómából, Párizsból az erdők, tanyák, tarlók világába, ahol egyik helyről a másikra úgy vitte a festő-ösztöne, mint az őszi szél a száraz katángkórót. Pingáló beduinja lett jó harminc éven át azoknak a fekete rögöknek, amelyek Csíkország és Vasmegye közt terülnek el. Itt a városokat szorgosan elkerülte, mert amire ő szomjazott, azok olyan helyek voltak, ahol erős a földszag és kemény a nép. Hajnalban már ott ült a lankáson vagy a dűlőút árkán és vastag szénnel írta papirosra az ő külön csodáit, amelyeket kívüle csak a rideg gulya pásztora ösmert igazában. Viharvert arcú emberekbe is botlott olykor: barázdás ábrázatuk rákerült a képre. Szikár asszonyok cipelték az arató népnek az életet szikrázó verőfényben: egy pihenőre ráértek annyira, hogy Nagy-István-kép legyen belőlük. Amikor függélyessé lett a gémeskút árnyéka, a piktor elővette a szalonnát meg kenyeret, de pár perc után már papirosra vagy vászonra kerültek a hosszan elnyujtózkodott lucernások vagy a friss szántás barna szőnyege. Így aztán hamar ráesteledik a piktorra, ámde ott a füves part éjjeli szállásnak. Olykor éjjel megered az eső: legföljebb megázik, ezt is csak napköltével veszi észre. Ám ami fontos, mégis meglett: a kemény ember ráírta a kemény rögöket a papirosára olyan vonásokkal, mint senki más, olyan erővel, mint ahogy a bárd hasogatja a tölgyet. Így aztán más lett belőle, mint városi piktúra.

Olykor a parlagok embere kiállított néhány képet Budapesten. A puszták és csiki hegyek szülöttei árván lógtak a többi közt. Eleinte csak néhány ember eszmélt rá. Ez a fajta művészet keserű erővel válik el a többitől és megmarkolja az embert. Nincs benne az, amit szép vonalnak, finom kikészítésnek szeretnek mondani; darabos, mint a föld röge, kurta és keményszavú, akár a Bánk bán néhány sora. S bár a külcsín (így tanultuk ezt az iskolában) hiányzik róla, mégis van benne valami, ami nem enged odébb állanunk. Mert olyan különös dolgokat kaptunk itt, amit mástól vajmi ritkán láttunk. Az esztétika tolvajnyelvén úgy hívják, hogy őszinteség, közvetlenség, egyéni meglátás, merész intuició, művészi erő. Ám teljesen mellékes, hogy műszók röpködjék körül a magyar rögnek ezeket az igaz gyermekeit. Akadnak emberek, bár nem sokan, akik a képből egyenest megértenek mindent, amit a festő beléje tömörített. Sőt számuk, úgy látszik, szaporodni kezd, mert hiszen már lógnak is efféle képek Budapest néhány otthonában és másfelé is, ahol megértették ennek a festett költészetnek magyar zamatját.

Harminc éven át szedte azt magába ez a festő a parlagokon. És életét és földjeit és népeit képekbe sűrítette, mint ahogy egy karéj kenyérben száz búzaszem illata van együtt.

Eső után

— Elbeszélés —

Irta: **Terescsényi György**

Hajnal felé esett valamicskét. János boldogan érzett fel a suhogásra, amint a permeteg locsogott, fecsegett az eperfalombokkal.

— Hála légyen őneki, — sóhajtott, de mert még csak olyan két óra múlhatott el, az oldalára fordult.

A könnyű álom nyomban eléberajzolta a hirtelen beköszöntő munkát. Természetes, hogy mindent félre fog tenni, abbahagyja a hombárjavítást, meg sem kezdi az istállóhídlás kitakarítását. A sövényfonás várhat, minden más várhat, mert ezzel az esővel végre el lehet kezdeni a kapálást.

Két hete sírt utána a növényzet. A gyenge kukorica fuldoklott már és sárgulni kezdett, visszamaradtak a répák, a burgundiák, a paprikák. Ez a kis suhatag megszívatja a csontravált rögöket s bátran be lehet állani a barázdába, mert bújik ám a gaz ilyenkor veszekedetten.

A sokféle paréj, húnyor, csorbóka. Csudálnivaló, hogy mit tud a vadnövény ilyenkor. Munkált, forgatott a földön, ahol esztendőkön át irtják, pusztítják, acatolják, mire képes mégis a szélhordta vadmag, vagy a felvilágra kapaszkodó indacsonk. Szinte szemmel láthatólag nő, lombosodik, burjánzik. Olyan versenyt támaszt a haszonnövénynek, olyan frisseséggel hág fölébe, hogyha nem jönne segítségére éles kapavasával az ember, bizony elnyomná és megfullasztaná a legszívósabb kukoricát, a legedzettebb paradicsomágyat is.

János félálmában kiszámítja, hogy ha délelőtt elkezdik az asszonnyal, akkor négy-öt nap mulva elkészülnek a legsürgősebb részekkel. Csak jó kiadós legyen az eső. Nem is tud egészen elaludni, mert figyeli. Jó egy órája esik már. Szépen, egyenletesen, szél nélkül és sűrűn, ami valóságos áldás. Minden negyedóra pengőket jelent a termésben. Számos pengőket. Gyönyörűség ezt a muzsikát hallgatni a báránybőrgubáról a tornác lócáján végignyúlva. Lám, benn, a kisszobában úgyanígy neszez az asszony, akárcsak ő kinn, a tornáceresz alatt. Nem tud aludni ő sem. Mozog, forgolódik, ki is szól félhangon és szavából kihallani, hogy szintúgy számolgat elméjében és örül.

— Jani! — mondja becézve, pedig ezt ritkán szokja. — Alszik kend, vagy nem...

— Nem — felel János.

— Hallja kend?

— Hallom.

— Eső-e ugyan, vagy csak a szél?

— Nem szél az, kedves. Annyi se fúj, amennyi a lehellet.

— Akkor hát megsegített bennünket...

— Meg — feleli rá csöndesen és egyszerűen. Szíve megtelik gyermeki, tiszta hálával a Magasságos iránt. Aztán érzi, hogy újra föléje hajol az álom és letakarja.

Azt álmodja, hogy sűrű, sárga szálerdőben sétál. Nádforma, egyenletes sudarak veszik körül. Milliomezer. Magosan a feje fölött valami zizegő suhogást hall és a zaj nem olyan, mint a lomblevelek súrlódása. Fenyőerdő nem lehet, sem bambuszültetvény. Egyszerre csak derékban eltörve elzárja útját az egyik.

— Uramfia! — kiált fel. — Hiszen ez búza! Búzafa!

A letört szár teljes pompájában és nagyságában ott fekszik előtte. A kalász hatsoros, óriási bugája végig van nyúlva a földön. Kétméteres a bajúsza

Arató. Nagy István pasztellrajza

szála, maga a szem, egyetlen szem akkora, mint az érett, jókora spárgatök. Háromból, vagy négyből kenyeret lehetne sütni már és mennyi szalma . . . égbenlakó Atyám... mennyi aranyszálú, töménytelen szalma...

Fordul egyet a jelenés, fodrot vet az álom. A sárga erdő összemosódik, a kalászok felcsapódnak a végtelen magasba. Rózsálló, könnyűfodrú tenger hintázza most Jánost és álmában érzi, hogy az a rózsaszín, az már a hajnal. A búzafa sem valóság, mert csak boldog szenderében látta annak és csak a vágya nőttette ki az álom földjéből. Alighanem az eső is elállott már, kicsit hűvös van és nemsokára fel kell kelni. Kapanyelet vetni a vállára és indulni, indulni parék gyilkolására, tövek töltögetésére.

Szétcsapja a guba szárnyait és azonmód, humott szemmel, szinte csak az öntudat mögé feszülő akaratnak engedelmeskedve, felül a lócán.

— Nnna! — köhhenti el magát érdes, mély hangon s erre az álom utolsó fodrai is elsímulnak fölötte. Felnyitja szemét s körülnéz az innenső világban. Az első pillantás szinte úgy tűnik föl neki, mintha még min-

dig álmodnék. Valami lehetetlenül furcsa, bágyadt és opálos, bíborral kevert rózsaszínű fény hullámzik a térségeken. Előtte az udvar porondja, közepén az eperfa, túl a boglyák kettős kúpja, azon is túl a földek. Meg van fürösztve minden. Csöppek szikráznak a leveleken, fény tűz át rajtuk és drágakövekre változtatja őket. Olyan tiszta és éles a levegő, hogy a tüdő kapkodva és mohón issza belőle az első kortyokat. Valóságosan olyan a levegő, mint a vérréváló gyógybor. Éltet és rögtön a fejbe száll. János kicsit megszédül, amire kiegyenesedik, megropogtatja csontjait, tagjaiba visszaparancsolja a jókedvű erőt. Szalad a kúthoz, hogy egészen felfrissüljön.

Meztelen talpa végigcsattog a földön. Szárad már a porond, elitta a vizet s a fellazítva hirtelen megszáradt szűz homok szőnyege kellemesen csiklandozza a talp bőrét. Nem lehet kibírni nevetés nélkül.

János lehúzza és elhajítja az ingét, feltűri a gatyaszárakat, elkapja az ostorfát, lefelé ölezi a vödröt. Ezalatt teljes tüdejéből néhány hatalmast rikolt.

— Hiiijú... Héjj!

Az asszony is fenn van már. Most kidugja fejét a pitvarrács fölött. Piros kendővel van bekötve a feje, menyecskésen, hátra. Nagy dolog ez nála, mert ő szereti visszatartani magát, de az öröm színe, lám, felvonta zászlóját föléje is.

— Nete, ne — szól ki az embernek, mintha fűben hempergő csikóhoz beszélne. Csípőkre feszített két karral megáll a pitvarajtóban s gyönyörködik benne, mint húzza tele János a kishordót. Mint prüszköl és locsolja magát, izmos teste mint hajladozik, mozog a fényben...

Az ember éppen csak megtapogatja magát az inggel és fut befelé nagy ugrásokkal. Az asszony nem állja ki szó nélkül:

— Ejnye, de megjátssza kend magát máma...

A férfi odaugrik hozzá, el akarja kapni. A menyecske eltűnik az ajtóban, el a szobában is. Onnét szól vissza, csillapítva, ahogy szokta, de a hangjában már nevetés bújkál.

— Ne izéljen, na... Nézzék már csak... Hisz' egészen vizes.

János már le is csillapodott.

— Ennem azért adhatsz...

A katonabakkancs friss kapcákkal már ki van készítve a lóca mellé. Abban szeret kapálni János, meg a talpallós nadrágban. Fel is húzza őket, aztán a tiszta inget és jöhet a harapnivaló! Az asszony a pitvarban motoszkál.

— Tarhót iszik kend, vagy elég lesz egy kis szalonna?

— Mind a kettő.

Már hozza is asszony, felterített kisszékestől, s az egészet az ember elé állítja. Most csendesen megbeszélik a nap teendőit.

— Lásd el az állatokat.

— Mindjárt indul kend?

— Mindjárt.

— Ragad még.

— Mire kiérek, felszárad.

— Én is beállok.

— Nem muszáj. Meggyőzöm magam.

— Ha Kispéter jönne a malacért?

— Húszon alább ne add.

Igy beszélgettek komótosan, látszólag már teljesen lecsendesedve. Csak a szemük csillogásán látszik valami belső fényesség.

A külső fényesség ezalatt mindinkább erősödik. A megmosdatott tájék könnyű párákat sóhajt fel az égre s ezekből a lilaszínű párákból, mint óriási, kinyílott bazsarózsa, kibukkan a napkorong. Pacsirták sikoltoznak a levegőben, pittyeg a pipíske, Narancs, a tehén mélabúsan, szinte könyörögve kibocsájtatását kéri az istállóból.

János nézi az asszonyt s mert szájában elfogyott az utolsó falat, valami köszönésfélét szeretne neki mondani. Már megrezdül a karjában a mozdulat, hogy átölelje és maga mellé húzza. Mert csöndes, szelíd, jó asszony ez, kicsit szégyenlős, dehát hiszen fiatal házasok ők és úgy szép az, ha ilyen az asszony. Az már bizonyos, hogy nagyon jól járt vele és lám csak, ez az első esztendő is milyen szerencsésnek ígérkezik.

— Julis... — kezdene el valamit, de a gondolat és az érzés olyan gyöngéd, hogy nem talál szavakat a kimondásra.

— Szólt kend? — kérdi az asszony elmélázva.

János mintha belső hangra hallgatna, mondja:

— Azt gondoltam, hogy mégis csak gyere velem.

— Kapálni?

— Kapálni.

— Bezárjam a házat?

— Béklyózd ki az állatokat és gyere utánam.

A menyecske szeme csillog, mintha megértette volna. Több szó most már nem esik erről. A kislóca visszakerül a helyére, az asszony tesz, vesz, sürgölődik... Megértette, hát mégis megértette... Mert hiszen ő álmában úgy tervezte ki, hogy ma egész napon keresztül együtt dolgoznak. Olyan jó vele együtt lenni. Hallani erős, vastag hangját, nézni a nagy kerek fejét, szélles vállait... Milyen derék, jó ember ez, hála néked, Boldogságos... Kevésszavú, de a szíve aranyból van. Hogy ijesztették tőle, hogy riasztották... Hogy durva és esetlen, hogy makacs és konok, mint a parlagi tarack... Pedig dehogy... Talán a külső formájára... De hiszen arra sem... Hiszen ő ismeri, már kiismerte és nagyon is meg van vele elégedve.

János ezalatt becsattantja a bicskát, felemelkedik.

— Na, én mék is.

— A kapák? — kérdi még a menyecske, de csak éppen hogy valamit mondjon, mert még mindig belülről felelget a saját gondolataira.

— Tegnap kalapáltam, ki is ráspolyoztam.

— Akkor jó...

— Délre kiérj ám, — búcsúzik az ember évődve.

— Ki ám félóra mulva.

— Akkor szerbuc.

— Szerbuc.

János vállára lendíti a kapát és megy. Nincs más nála, a többit úgyis kihozza az asszony. Végigballag az udvaron, hazaparancsolja a kutyát, átlép a gyepűn és megindul a kis gyalogösvényen a kapás földjei felé.

Kalapkarima iránt jár már a nap és nem tud szemébe nézni a haladó embernek. És az ember lehajtva fejét, gondolataiba mélyedve lépeget a gyalogúton. Körülötte mindenfelé sarjadó, eső után talpraállított élet. A megújhodott, mindenfajta vegetáció. Indák reszketnek, csápok csavarodnak, szárak dagadoznak és szinte hallik a füvek sercegése, amint nőnek és törekednek fölfelé.

Jobbról és balról, de magán az ösvényen is, a vadnövények száz meg száz fajtája. Erősek, vastagok, durvák és esetlenek. Szikár és bütykös ízűleteivel a katáng, a tüskés bógáncs, az eres útifű, a gubancos vadzab, a makacs és konok tarack... és a többi, a többi mind. Mintha egy közös nagy nemzetség testvérei lennének. A vadak, az őstermészethez legközelebb állók, a ki nem pallérozottak, a haszontalanok...

Nagy István

Müvei szerepelnek Wagner Arthur

hagyatékában

Balázs Péter:Egy jeles mügyüjtőnk emlékére

Korunk 1974/2 291.old.

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KIÁLLÍTÁSAI
XXXVIII.

NAGY ISTVÁN
1873—1937

BUDAPEST
1948 SZEPTEMBER

NAGY ISTVÁN
1873-1937

A művész önarcképe, (Pasztell.)

NAGY ISTVÁN

1873-1937

Tizenegy év előtt, halálának évében, Dési-Huber István, a nagy szocialista festő bocsátott közre róla egy tanulmányt a »Korunk« című folyóiratban. Törvényszerű volt, hogy akkoriban éppen csak ebben a Kolozsvárt megjelenő baloldali orgánumban lehetett helytálló méltatást közölni művészetéről. Nem mintha erősen politikus egyéniség lett volna, vagy valamelyik illegális szervezetben vállalt volna funkciót, csupán munkásságának jellege miatt, mely minden megnyilvánulásában a paraszti élet valóságáról szól. Az úgynevezett művészeti közvélemény nem sokat törődött képeivel, a műértők nagy része tulajdonképpen studiumoknak tekintette műveit, melyek színes vagy monokróm modellrajzoknak nevezhetők. A páratlan festői képességet, fejlett jellemző erőt, a nagyszerű ábrázoló tehetséget csak néhány élesszemű kritikus vette észre, s talán csak Dési-Huber István,hogy mind e tulajdonságok mögött tiszteletreméltó szociális igazságérzet állott. Holott egész életműve kizárólag a vidéki társadalom ismerete felől közelíthető meg, s csupán a falusi dolgozók helyzetén keresztül magyarázható.

Különös egyéniségnek tartották kortársai, azon kevesek, akik foglalkoztak műveivel ; különcnek, exotikusnak, magányos bölénynek, eredetieskedőnek. Pedig kevés olyan őszinte képzőművész élt a közelmultban, aki ennyire keresetlenül és hamisítatlanul számolt volna be tapasztalatairól, mint éppen Nagy István. Egy alakoskodó világban, a polgári mesterkéltség szomszédságában

az ő egyszerűsége, szemléleti tisztasága egyfajta ismeretlen szerepnek tetszett, amit raffinériának is gondolhattak, de provinciális konokságnak is bélyegezhették. A téves értelmezések abból a tájékozatlanságból származtak, mely a magyar nép körülményeit illetően vétkes illúziókba ringatta az uralkodó rétegeket. A festészet így szükségszerűen a vásárlókedv kiszolgálója lett, a vöröslő alkonyok, rózsaszín aktok, idilli jelenetkék előadása a »jobb körök« számára. Érthető, hogy ilyen környezetben egy kendőzetlen beszámoló a tanyákról, a szegényekről, libapásztorokról és öregekről durva csinálmánynak hatott, mely rémképekkel igyekszik megzavarni a módosak nyugalmát. Nem hízeleg, nem bókol, elhagyja a díszeket és megelégszik a tényekkel, nem tagadja le milliók nyomorúságát, hanem kétségtelenné teszi a szociális aránytalanságokat. Anélkül, hogy szólamokat hangoztatna, elégedetlenséget fejez ki, miközben tanulmányfejeket készít, vázlatot rögtönöz, tájmotívumokat rendezget, zselléreket felvételez. Bebizonyosodott, hogy a művész minden spekulációnál több önállóságot nyer élményeiből, a tájak és emberek, tárgyak és történések vizsgálatából.

Nagy István megelőzve a népi irodalom elindulását, megfogalmazta szegény parasztságunk bajait, félreérthetetlenné tette a falusiak nehézségeit. Mindehhez elhitető stílust használt, ami teljes mértékben hitelesnek mondható. Semmi nagyzolás vagy virtuózitás nincs megoldásaiban, mert meghazudtolnák mondanivalóit a cifra külsőségek. Világosan tudta, hogy a kubikusokról és a részesaratókról, legelőkről és temetőkről csak helyes mérséklettel festhet képet, ha célja az igazság felderítése s nem az öncélú szépelgés szolgálata. Így fejlődött formanyelve helyijellegűvé, nem annyira regionálissá, mint inkább osztályharcossá, a szónak az esztétikai realizmust jelentő értelmében. Hiszen az általános európai formanyelvet ő is leutánozhatta volna, egy-egy dunatáji ügynökség mindig sikerrel kecsegtette mestereinket valamelyik nyugati szabadalom

importálása közben. Nagy István ösztönös biztonsággal az önállóságot vállalta a rengeteg kísértés közepette, a színezésnek, alakításnak, témaválasztásnak olyan csoportosítását, mely a hazai földhöz kapcsolódik, s amely nemzetinek nevezhető jelentésénél és élményénél fogva. Hosszú időket töltött külföldön, Franciaországban és Itáliában, de semmilyen kimutatható hatás nem látható alkotásain, ami a külföldi nagyokra utalna. Persze, ha túlontúl iskolásan mérlegelnénk pikturális törekvéseit, a posztimpresszionista átlaghoz kellene csatolnunk oeuvrejét, de ellenérvet épp annyit fel lehetne erre sorakoztatni, mint indokot. Viszont — s ez talán tevékenységének legnagyobb értéke — annak ellenére, hogy teljesen távoltartotta magát a földrész divatos művészeti áramlataitól, korszerű és egyetemes igényű remekeket hozott létre. Szemét hozzászoktatta a legjobb minőséghez, ugy, hogy volt mértékegysége önmaga számára is, behatolt a műtörténelem problematikájába, de a legkisebb utánzás nélkül is követni tudta kutatásainak tanulságait. S ez mindig a magatartás kérdésében vetődött fel, a mesterségbeli tudás biztonsága és a művész felelőssége között. Kultúrtörténetünk tele van hasonló jelenségekkel, gondoljunk bölcseletünk és irodalmunk kezdeteire, Apáczai-Cseri Jánosra, az erdélyi prózaírókra: csupa európai utas, de magyar sors; egy-egy Giordano Bruno-, Descartes-, Elsevir-, Kant-tanítvány, itthon megrendszabályozott iskolamester, bebörtönzött politikus, megkövezett prédikátor. Hol maradt a gondolkodás kicizellált módszere a két pogány közt egy hazáért pusztuló tudósok és szerzők sürgős és égető napi kötelességei mellett? Valahogy így kezdte Nagy István is Csikmindszenten a pályáját s a a Sixtusi kápolna emlékével, Cézanne utasításaival a földmunkások, uradalmi cselédek, reszketősök közé ment »képzőművészeti szociografia« elkészítésére.

Eredményei szerények, de egyedülállóak, semmi hivalkodó vagy feltűnő nincs bennük, mindössze tolmá-

csolni segítenek a mindennapi környezetet, az általános helyzeteket. Nincs egyetlen egy lapja vagy vászna, amin stiláris erőfeszítéseket lehetne megfigyelni, küzdelmet az árnyalatok reformjáért, vagy igyekezetet az alaki meglepetésekért. Nem verítékezett a fínom részletekért, nem hajszolta a modernség kellékeit, nem óhajtotta riogatni a tárlatlátogatót. Lyka Károly szerint erényei inkább nemlegesen fogalmazhatók meg. »Ez az ember nem utánoz senkit, sem technikában, sem előadásban, sem a dolgok meglátásában, sem abban, hogy mit érdemes megfesteni, mit nem ; sem a képszerűség elgondolásában, sem a művészetről való koncepció tekintetében. Ezek fontos negatívumok, de értékessé csak vérbeli tehetség kezén válnak. Mert ezek révén képes egyéniségét hiány nélkül adni.« Végső fokon mégis csak a teremtő és építőszándék nevelte művészetét, még akkor is, ha a konkrét cselekedetekhez sok felesleges felépítményt, sznob szokást kellett lebontania. Hogy az ő iránya más volt, mint a legtöbb festőé, az szemléleti kiegyensúlyozottságából, jóindulatú emberségéből következik. Zavarbahozhatatlan józanság, bonyadalommentes tárgyilagosság töltötte ki élettörténetét, minden izgalom és sietség nélkül rótta egymás után az éveket és a kilométereket. Bejárta az egész országot, végigfestette a községeket és szántókat, pitvarokat és kocsmákat, várótermeket és félszereket, szakadatlan termékenységben, minden jelentéktelenség után érdeklődve. Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy valamiféle egykedvű gépiesség, szenvtelen szemellenzősség vezette volna, mert kibillenthetetlen következetessége csupán alkati feltétellé vált témakörének mozdíthatatlansága mellett. A parasztokhoz, palánkos utcasorokhoz, lépcsős faházakhoz, kerek koponyákhoz jól illett ez a szomorkás szűkszavúság. A gazdaságosság, modorának legszembetűnőbb tulajdonsága, nem a mesterségbeli tehetetlenségből, vagy a formai szorongásból folyt, hanem féreérthetetlenül a mondanivalóiból, a szűkös,

kissé korlátozott társadalmi körből, a magyar föld és a magyar nép nincstelenjeinek világából. Amely világ bármilyen messzi statisztikai távlatokat is rejtett magában, tartalmát számba véve meglehetősen zárt, mozgásában merev, elemeiben igénytelen. Ezek között az összenyomott határok között azonban meghittebben mozoghatott a művész, az egész területet birtokba tudta venni, otthonosan vizsgálgatta tüneteit. Nem került sor a felelőtlenkedésre, vagy a bizonytalankodásra, az ismeretlen együtthatókat nem kellett merész rögtönzésekkel, vagy esetleges ráhibázásokkal behelyettesíteni. Tulajdonképpen csak állást kellett foglalni a tömegek kis ügyeiben, a hétköznapok apró-cseprő vitáiban, a dolgozók panaszainak mérlegelésénél.

S mégis, a tárgyi és formai ökonómia mellett a meggyőződés lendülete egyáltalában nem hiányzott. Tárgyköre talán nem volt változatos és sokirányú, motívumai nem a korlátlan képzelet szabad vadászterületéről valók, de képeinek belső értéke, önmagában indokolt harmóniája annál egyetemesebbnek, szerteágazóbbnak mondható. A feldolgozás módjában jelentkező fegyelem egyáltalában nem mond ellent annak, hogy hangulatilag letagadhatatlan feszültségeket, sokszor vészes indulatokat hordozott egész életműve. De ezt nem a polgári értelemben vett rikító villámlásokkal, harsogó foltokkal érte el, hanem mélyen izzó tónusokkal, sötétbevesző fénycsúcsokkal, szenvedélyes elhallgatásokkal, fűtött atmoszférával. A legköznapibb megoldásában is van némi balladai vonás, esetleg messzi országrészek üzenete, de sokkal inkább a szegénység kifejeződése. A pontos alkotómunka mögött nagyfokú társadalmi elégedetlenség lappang, ami viszont egyik művéből se tagadható le. Nyilvánvaló, hogy a festői tartózkodás végül is éppen fojtottsága miatt alkalmas a leláncolt indulatok érzékeltetésére. Ugyancsak Lyka Károly írta, hogy Nagy István anyjának a portréja »olyan, mint egy tölgyfából bárddal kihasított bálvány«.

A költői hasonlat mögött intuitív meghatározás található, mesterünk parázsló érzékenységét tárja fel.

Legyünk bátrak kimondani, hogy ez az érzékenység világnézeti szempontokra vezethető vissza. A kisméretű, feszesre komponált festmények mögött robbanásra kész zaklatottság dohog. Alkotásai sokkal befejezettebbek, megkonstruáltabbak, semhogy személyi gátlásokat, lelki sérültségeket feltételezhetnők létrejöttükkel kapcsolatban. Elvitathatatlan, hogy a parasztság egészének, kiszolgáltatottsága tűrhetetlenségének megnyilatkozása ropogtatja meg az esztétikai rend eresztékeit még legkisebb vázlatában is. Láttuk már a tökéletes forma, klasszikus külalak mögött a kavargó lázongást Juhász Gyula verseiben. A festészetre vonatkozólag Nagy István szolgáltat erre példát, csak teljesen elszemélytelenedve, szinte elvi síkon, háttérben a falvak szegényeinek hangtalan, de hatalmas forradalmával. Ideológiailag, minden bizonnyal, kevésbé fejlődött áttekinthetővé benne ez a forradalmi felfogás, mint — mondjuk — Derkovits Gyulában a munkásság elkeseredése, de ha a proletariátus e két rétegének politikai öntudatában lemérjük a különbséget, megleljük az eltérést a két festő magatartásában is. Viszont még a fokozatokat is lényegtelenné teszi, ha megszívleljük Dési-Huber szavait: »Mert nincs szükség vezércikk-művészetre, nem kell tendencia, elég a valóságot kiásni, felmutatni, hat az magától is. Nagy István festészete is azt igazolja, hogy a ‚meztelen valóság' mindig ‚leleplező'. Persze, az ilyen realizmus nem lehet látlelet, leltár, kicsinyes felsorakoztatása a részleteknek. Gyökereiben kell megfogni a dolgokat és azt kell megmutatnia, ami szavakkal ki sem fejezhető: a vizuális rettenetet.«

Pogány Ö. Gábor

Béres. (Pasztell.)

A művész anyja. (Pasztell.)

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK

Falusi ház fákkal. Szén. M.: 39×43. Farkas gyüjt.
Kapára támaszkodó földműves. Szén. M.: 34×32. Farkas gyüjt.
Tehenek. Pasztell. M.: 45×32. Farkas gyüjt.
Fák. Pasztell. M.: 32×46. Farkas gyüjt.
Táj legelésző birkanyájjal. Szén. M.: 45×31. Farkas gyüjt.
Szántás. Szén. M.: 45×31. Farkas gyüjt.
Parkrészlet. Pasztell. M.: 50×34. Farkas gyüjt.
Ház fákkal. Szén. M.: 41×30. Farkas gyüjt.
Erdei út. Pasztell. M.: Farkas gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Szekérrel az országúton. Szén. M.: 45×32. Farkas gyüjt.
Falusi ház. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Gémeskút. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Falusi házak gémeskúttal. Pasztall M.: 46×32.
Menyecske. Pasztell. M.: 42×32. Farkas gyüjt.
Házikók. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Legelőn. Pasztell. M.: 46×32. Farkas gyüjt.
Falusi házak gémeskúttal. Szén. M.: 44×31. Farkas gyüjt.
Női arckép. Szén. 27×36. Farkas gyüjt.
Pipázó férfi. Szén. M.: 28×36. Farkas gyüjt.
Rőzsehordók. Szén. M.: 40×32. Farkas gyüjt.
Falusi utca. Szén. M.: 37×29. Farkas-gyüjt.
Fás legelő. Pasztell. M.: 40×32. Farkas-gyüjt.
Falusi udvar szénaboglyával. Pasztell. M.: 39×31. Farkas-gyüjt.
Parasztasszony kisfiúval. Szén. M.: 29×38. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. M.: 33×35. Farkas-gyüjt.
Pihenés. Szén. M.: 33×43. Farkas-gyüjt.
Könyöklő fiú. Ceruzarajz. M.: 25×37. Főv. Képt.
Evő fiú Ceruzarajz. M.: 25×37. Főv. Képt.
Öregasszony. Szénrajz. M.: 11×16. Főv. Képt.
Legelő. Szénrajz. M.: 39×29. Főv. Képt.
Balatoni táj. Pasztell. M.: 44×31. Főv. Képt.
Tisztás tehénnel. Pasztell. M.: 44×31. Főv. Képt.
Falusi házak szénakazlakkal. Pasztell. M.: 33×24. Főv. Képt.

Virágzó fák. Olajfestm. M.: 71×48. Főv. Képt.
Fák alkonyatkor. Szén. M.: 66×50. Főv Képt.
Öreg parasztasszony nagy kalappal. Pasztell. M.: 49×68. Főv. Képt.
Férfiarckép. Szén. M.: 49×69. Dr Mojzes János tul. (Önarckép.)
Őszi táj. Pasztell. M.: 69×47. Lóránd László tul.
Szérüskert. Pasztell. M.: 34×24. Farkas-gyüjt.
Falusi házak nagy fával. Pasztell. M.: 33×24. Farkas gyüjt.
Falusi ház. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Bajuszos öreg paraszt. Pasztell. M.: 24×33. Farkas-gyüjt.
Kertek alja. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Kalapos férfifej. Pasztell. M.: 28×36. Farkas-gyüjt.
Falusi udvar fákkal. szénaboglyával. Pasztell. M.: 40×29. Farkas-gy.
Öreg paraszt. Pasztell. M.: 30×40. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. 30×40. Farkas-gyüjt.
Delelő tehéncsorda. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Gémeskút. szénaboglyával. Pasztell. M.: 39×31. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. m.: 43×30. Farkas-gyüjt.
Falusi utca. Pasztell. M.: 43×30. Farkas-gyüjt.
Zsupfedeles ház.ak Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Mezitlábas férfi. Szén. M.: 28×37. Farkas-gyüjt.
Fiúfej. Pasztell. M.: 30×37. Farkas-gyüjt.
Kisfiú. Paszttell. M.: 30×37. Farkas-gyüjt.
Női arckép. Pasztell. M.: 31×37. Farkas-gyüjt.
Pipás paraszt. Szén. M.: 28×37. Farkas-gyüjt.
Három szénakazal. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Kézimunkázó nő. Pasztell. M.: 30×39. Farkas-gyüjt.
Kendős öregasszony. Szén. M.: 29×39. Farkas-gyüjt.
Fejkendős fiatal lány. Pasztell. M.: 31×39. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. M.: 44×30. Farkas-gyüjt.
Birkanyáj. Pasztell. M.: 41×30. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Falusi ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Falusi utca nagy fával. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Házak. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Ház fákkal. Pasztell. M.: 33×24. Farkas-gyüjt.
Legelőn. Szén. M.: 33×31. Farkas-gyüjt.
Nő tállal. Pasztell. M.: 32×35. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Pipás paraszt kalappal. Pasztell. M.: 31×41. Farkas gyüjt.
Domboldal. Pasztell. M.: 50×34. Farkas-gyüjt.
Falusi utca. Szén. M.: 31×30. Farkas-gyüjt.
Álló parasztasszony. Szén. M.: 28×36. Farkas-gyüjt.
Olvasó nő. Szén. M.: 25×35. Farkas-gyüjt.

Legelőn. Pasztell. M.: 44×30. Farkas-gyüjt.
Falusi házak. Pasztell. M.: 40×30. Farkas-gyüjt.
Falusi utcasor. Pasztell. M.: 40×30. Farkas-gyüjt.
Alföld. Pasztell. M.: 31×30. Farkas-gyüjt.
Erdő. Szén. M.: 42×30. Farkas-gyüjt.
Fás domboldal. Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Négy szénakazal gémeskúttal. Pasztell. M.: 41×31. Farkas-gyüjt.
Katonafej. Pasztell. M.: 30×43. Farkas-gyüjt.
Szénakazal fákkal. Szén. M.: 43×29. Farkas-gyüjt.
Falurészlet kis híddal.. Szén. M.: 42×31. Farkas-gyüjt.
Szénakazal teliholdnál. Pasztell. M.: 43×31. Farkas-gyüjt.
Női fej Pasztell. M.: 30×39. Farkas gyüjt.
Piroskendős menyecske. Pasztell. M.: 31×41. Farkas-gyüjt.
Fehérkendős fiatal nő. Pasztell. M.: 30×40. Farkas-gyüjt.
Könyöklő piroskendős asszony. Pasztell. M. 31×45. Farkas-gyüjt.
Pihenő csorda. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Legelőn. Pasztell. M.: 45×30. Frakas-gyüjt.
Két fa. Pasztell. M.: 32×45. Farkas-gyüjt.
Fás domboldal. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Birkák. Pasztell. M.: 44×31. Farkas-gyüjt.
Parasztok. Pasztell. M.: 46×31. Farkas-gyüjt.
Falusi házak búzafölddel. Pasztell. M.: 46×30. Farkas-gyüjt.
Tehén. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Fák. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Legelésző tehenek. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Tehenek. Pasztell. M.: 45×31. Farkas-gyüjt.
Férfifej. Szén. M.: 31×45. Farkas-gyüjt.
Önarckép. Szén. M.: 36×45. Fővy. Képt. tul.
Falusi házak gémeskúttal. Pasztell. M.: 46×32. Farkas-gyüjt.
Falusi utca fákkal. Pasztell. M.: 46×32. Farkas-gyüjt.
Kertekalja. Pasztell. M.: 50×35. Farkas-gyüjt.
Alföldi táj gémeskúttal. Pasztell. M.: 32×46. Farkas-gyüjt.
Sárgakendős nő. Pasztell. M.: 67×100. Baja. Magántul.
Öreg székely. Pasztell. M.: 70×82. Baja. Magántul.
Csángó leány. Pasztell. M.: 59×79. Baja. Magántul.
Bakonyi táj. Pasztell. M.: 82×69. Baja. Magántul.
Bakonyi táj. Pasztell. M.: 83×66. Baja. Magántul.
Erdélyi havasok. Pasztell. M.: 84×65. Baja. Magántul.
Tájkép a Gyilkostó környékén. Pasztell. M.: 77×58. Baja. Magántul.
Tehenek a Dunaparton. Pasztell. M.: 78×60. Baja. Magántul.
Csendélet. Pasztell. M.: 69×53. Baja. Magántul.
Szerb öregasszony. Pasztell. M.: 49×70. Baja. Magántul.
Tájkép. Pasztell. M.: 50×66. Baja. Magántul.

Kaszálók. Szénrajz. M.: 69×51. Baja. Magántul.
Csángó pásztorok. Pasztell. M.: 49×69. Baja. Magántul.
Domboldal. Pasztell. M.: 65×52. Baja. Magántul.
Napraforgó. Pasztell. M.: 66×55. Baja. Magántul.
Birkakarám. Pasztell. M.: 63×47. Baja. Magántul.
Legelésző tehenek. Pasztell. M.: 63×47. Baja. Magántul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 63×40. Baja. Magántul.
Erdélyi tájkép. Pasztell. M.: 62×47. Baja. Magántul.
Leánykafej. Pasztell. M.: 44×56. Baja. Magántul.
Imádkozó öregasszony. (A művész anyja.) Pasztell. M.: 46×49. Baja. Magántul.
A művész felesége. Pasztell. M.: 50×40. Baja. Magántul.
Női fej. Pasztell. M.: 46×56. Baja. Magántul.
Kolozsvári temető. Pasztell. M.: 49×40. Baja. Magántul.
Legelésző birkák. Pasztell. M.: 44×31. Baja. Magántul.
Öregasszonyfej. Olajfestm. M.: 46×49. Baja. Magántul.
Magányos fa. Pasztell. M.: 70×50. Baja. Magántul.
Két jegenye. Pasztell. M.: 62×48. Baja. Magántul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 42×50. Baja. Magántul.
Házak. Pasztell. M.: 63×42. Baja. Magántul.
Fekvő nő. Szénrajz. M.: 50×36. Baja. Magántul.
Gémeskút. Pasztell. M.: 44×30. Baja. Magántul.
Városligeti fák alatt. M.: 28×41. Baja. Magántul.
Zöldsapkás kisfiú. (A művész fia.) Pasztell. M.: 43×30. Baja. Mt.
Önarckép. Pasztell. M.: 32×37. Baja. Magántul.
Tehénpásztor. Pasztell. M.: 44×31. Baja. Magántul.
Cigányfej. Pasztell. M.: 32×48. Baja. Magántul.
Lovak. Pasztell. M.: 45×30. Baja. Magántul.
Leányka. Pasztell. M.: 31×44. Baja. Magántul.
Városliget széle. Pasztell. M.: 47×32. Baja. Magántul.
Balatoni táj. Pasztell. M.: 39×30. Baja. Magántul.
A Duna Visegrádnál. Szénrajz. M.: 44×30. Baja. Magántul.
Hegyvidéki táj. Pasztell. M.: 45×31. Baja. Magántul.
Hegyvidék. Pasztell. M.: 45×32. Baja. Magántul.
Olvasó férfi. Pasztell. M.: 67×54. Dr. Azsalós Imre tul.
Osteriában (Fiume) Olajfestm. M.: 34×22. Dr Aszalós Imre tul.
Dunai részlet. Pasztell. M.: 45×34. Dr Aszalós Imre tul.
Virágot szedő. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Somogyi szőlők. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Dr Aszalós Imre arcképe. Pasztell. M.: 49×35. Dr Aszalós Imre tul.
Búzaföld Erdélyben. Rajz. M.: 44×30. Dr Aszalós Imre tul.
Bakonyi Erdő. Pasztell. M.: 43×34. Dr Aszalós Imre tul.
Bárányok a domboldalon. Pasztell. M.: 45×32. Dr. Aszalós Imre tul.

Tanya. (Vöröserdő.) Pasztell. M.: 43×30. Dr Aszalós Imre tul.
Gyimesi táj. Pasztell. M.: 60×79. Dr Aszalós Imre tul.
Bakonyi dombok. Pasztell. M.: 63×48. Dr Aszalós Imre tul.
Erdőtanulmány. Pasztell. M.: 43×33. Dr Aszalós Imre tul.
Nevető leány. Olajfestm. M.: 35×27. Dr Aszalós Imre tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 32×42. Dr Aszalós Imre tul.
Hazafelé menő munkások. Pasztell. M.: 45×31. Dr Aszalós Imre tul.
Kőtörők. Grafika. M.: 31×22. Dr Aszalós Imre tul.
Domboldal. Vázlat. Grafika. M.: 22×14. Dr Aszalós Imre tul.
Legelő birkák Gyimesben. Grafika. M.: 21×14. Dr Aszalós Imre tul.
Erdélyi dombok. Grafika. M.: 21×15. Dr Aszalós Imre tul.
Otthon. Grafika. M.: 30×21. Dr Aszalós Imre tul.
Csendélet. Grafika. M.: 24×15. Dr Aszalós Imre tul.
Székely lány Csíkből. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Pihenő baka. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Édesanyám. Grafika. M.: 16×22. Dr Aszalós Imre tul.
Katonafej. Grafika. M.: 19×24. Dr. Aszalós Imre tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 48×63. Özv. Nagy Istvánné tul.
Gyimesi szoros. Pasztell. M.: 63×45. Özv. Nagy Istvánné tul.
Gyilkostó. Pasztell. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Boglyák. Pasztell. M.: 42×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Édesanyám. Olajfestm. M.: 42×42. Özv. Nagy Istvánné tul.
Vörös lovak. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Legelő tehenek és lovak. Pasztell. M.: 48×32. Özv. Nagy István tul.
Lovak a vízparton. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két tehén a pataknál. Pasztell. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két legelő tehén. Pasztell. M.: 45×32. Özv. Nagy Istvánné tul.
Két legelő tehén. Szén. M.: 45×31. Özv. Nagy Istvánné tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 35×46. Dr Krausz Sándor tul.
Parasztmenyecske. Pasztell. M.: 32×47. Dr Krausz Sándor tul.
Erdőőr. Pasztell. M.: 39×51. Dr Krausz Sándor tul.
Őszi táj. Pasztell. M.: 70×49. Dr Krausz Sándor tul.
Édesanyám. Olajfestm. M.: 56×80. Dr Krausz Sándor tul.
Falurészlet. Pasztell. M.: 35×30. Dr Krausz Sándor tul.
Hajnali pirkadás. Pasztell. M.: 60×50. Dr Krausz Sándor tul.
Önarckép. Pasztell. M.: 23×31. Dr Krausz Sándor tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M.: 66×49. Zsombor Jánosné tul.
Gémeskút. Pasztell. M.: 43×29. Zsombor Jánosné tul.
Zöldkendős leány. Pasztell. M.: 50×44. Zsombor Jánosné tul.
Vitorláscsónak. Pasztell. M.: 44×30. Zsombor Jánosné tul.
Ház a faluvégen. Pasztell. M.: 45×32. Zsombor Jánosné tul.
Fák. Szénrajz. M.: 48×34 Zsombor Jánosné tul.
Erdélyi domboldal. Pasztell. M.: 78×95. Szépműv. Múz. tul.

Kaszálók. Pasztell. M. : 68×50. Bajai Városi Múz. tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 64×45. Bajai Városi Múz. tul.
Balaton. Pasztell. M. : 44×30. Bajai Városi Múz. tul.
Birsalmák. Pasztell. M. : 51×44. Bajai Városi Múz. tul.
Lovak a Balaton partján. Pasztell. M. : 44×32. Bajai Városi Múz. tul.
Szántás Erdélyben. Pasztell. M. : 44×31. Bajai Városi Múz. tul.
Hartai tóparton. Pasztell. M. : 52×45. Bajai Városi Múz. tul.
Dombos út. Pasztell. M. : 52×62. Bajai Városi Múz. tul.
Menyecske narancsal. Pasztell. 52×69. Kartschmaroff Lóránt gyüjt.
Katonafej puskával. Pasztell. 31×47. Kartschmaroff Lóránt gyüjt.
Leány almával. (V. O. úrnő arcképe.) Pasztell. 50×70. V. O. gyüjt.
Kacsás tájkép. Pasztell. M. : 60×44. V. O. gyüjt.
Öreg ember. Pasztell. M. : 50×69. V. O. gyüjt.
Folyóparti táj. Pasztell. M. : 62×44. V. O. gyüjt.
Pipacsos virágcsendélet. Pasztell. M. : 34×50. V. O. gyüjt.
Katonafej. Pasztell. M. : 31×48. V. O. gyüjt.
Vízpart. Pasztell. M. : 30×22. V. O. gyüjt.
Önarckép. Olajfestmény. M. : 38×45. Dr Mojzes János tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 45×62. Dr Mojzes János tul.
Két fa. Pasztell. M. :. 47×63. Dr Mojzes János tul.
Parasztlány korsóval. Pasztell. M. : 50×70. Dr Mojzes János tul.
Fás domboldal. Pasztell. M. : 56×72. Dr Mojzes János tul.
Fák a domboldalon. Pasztell. M. : 64×66. Dr Mojzes János tul.
Két szénakazal. Pasztell. M. : 64×66. Dr Mojzes János tul.
Virágcsendélet. Pasztell. M. : 54×75. Dr Mojzes János tul.
Téli táj. Pasztell. M. : 70×87. Dr Mojzes János tul.
Liget. Szén. M. : 45×60 Dr Mojzes János tul.
Hegyvidéki táj. Pasztell. M. : 33×50. Dr Mojzes János tul.
Drótakadály. Pasztell. M. : 32×48. Dr Mojzes János tul.
Pipázó bácsi. Szén. M. : 30×40. Dr Mojzes János tul.
Öregasszony. Pasztell. M. : 32×43. Dr Mojzes János tul.
Önarckép. Szén. M. : 34×45. Dr Mojzes János tul.
Domboldal télen. Pasztell. M. : 32×43. Dr Mojzes János tul.
Szomorkodó. Szén. M. : 20×27. Dr Mojzes János tul.
Kislány. Szén. M. : 16×12. Dr Mojzes János tul.
Kis ház a domboldalon. Pasztell. M. : 36×51. Fodor Gyula tul.
Hegyvidéki táj lovassal. Pasztell. M. : 44×30. Dr Gerlőtei Jenő tul.

Nagy Ferenc
1873–1937

Felelős kiadó: dr Katona Lajos
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 113510
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A Sátánt a Franklin-Társulat Kiss Dezsővel fordíttatta magyarra. Átültetni a művet, melynek nyelvét a hivatalos német kritika szigorúan tömörnek, hallatlan erejűnek és áthatónak nevezi, nem kis feladat. Tudni kell hozzá úgy magyarul, ahogy Neumann tud németül. Igy, a talán sietségből is fakadó nyelvi fogyatékosság miatt — bár vannak a fordításnak sikerült részei — a magyar olvasók megrövidülnek az esztétikai gyönyörűségben.

R. Berde Mária

MŰVÉSZETI SZEMLE

ERDÉLY KÉPZŐMŰVÉSZETÉNEK PROBLÉMÁJA

Az erdélyi kultúrmunka területén, illetőleg az erdélyi szellemi munkások soraiban az impérium-változás politikai és gazdasági következményei kétségtelenül a képzőművészeti munka folyamatát zavarták meg leginkább, illetőleg a képzőművészeket juttatták szinte lehetetlen helyzetbe. Az úgynevezett diplomás szabad foglalkozású szellemi munkások (ügyvéd, orvos, mérnök) közül a románok természetesen azonnal és túlnyomó részben régi helyzetüknél előnyösebben helyezkedhettek el, de a szász és magyar kisebbségiek is aránylag rövid időn belül és kevés kapkodás után találták meg helyüket az új keretek között. Sokkal bizonytalanabb volt a nem diplomához kötött szabad szellemi munkások: a művészek helyzete, akiknek exisztenciális alapja az anyagilag eredetileg is szegény, az imperium-változás következtében még szegényebbé lett, társadalmilag szervezetlen erdélyi közönség.

És ha azt kell konstatálnunk, hogy amíg ma már az erdélyi nemzeti kultúrák közül a mi legmostohább sorsba került magyar zenekultúránk és irodalomkultúránk élete és fejlődése az adott viszonyok között biztosítottnak látszik, zenészeink, színészeink, íróművészeink vannak, termelnek, megélnek, addig az erdélyi képzőművészet életproblémájának megoldása még a kezdet legkezdetének stádiumába se jutott el, akkor ma, tízesztendővel az impériumváltozás után fel kell tennünk a kérdést: miért van az így és keresnünk kell, sőt meg is kellene találnunk a lehetőségeket, melyek Erdély kultúrájának ezt a ma teljesen hiányzó, de pótolhatatlanul szükséges, mert konstruktiv részét, a képzőművészetet, a képzőművészeti termelés és fogyasztás természetes és szerves folyamatát életre hívhatják.

*

Erdély társadalma zeneileg talán nem egészen kielégítő mértékben, de irodalmilag európailag tanult és művelt társadalom. Erdély társadalma alatt egyformán értjük Erdély mindhárom nemzetét, de a magyarságról nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy irodalmi műveltségének alapozottsága, ha kevésbbé terjedelmes is, de mélyebb és nemzetileg komolyabb, mint a magyarországi, helyesebben a budapesti magyar közönségé.

Ennek a gazdaságilag igen gyenge erdélyi magyar társadalomnak irodalmi műveltsége okozta azt, hogy nemcsak irodalmi fogyasztása csökkent aránytalanúl kisebb mértékben, mint gazdasági ereje, de tíz esztendőn belül Erdélyben önálló lap- és könyvtermelés született és ez az irodalmi termelés szellemileg is teljesen függetlené, erdélyivé válott. Társadalmunknak ez az irodalmi műveltsége tartotta életben szinte lehetetlen viszonyok között is színházainkat, ez termelte ki máról-holnapra kis zúg-újságokból a mai komoly és hatalmas napisajtót, hetilapjainkat, folyóiratainkat és könyvkiadásunkat.

Nagy István fertő

Erdélyi Helikon I. 1928. junius (2. 7.)

Viszont, amíg erdélyi magyarságunk irodalmi műveltsége sokszázesztendős ősi örökség, melyet a magyar imperium utolsó félszázesztendejében iskoláink fokozottan mélyítettek és szélesítettek, addig sajnos, művészeti kulturánk (mely valamikor — természetesen — párhuzamosan élt és lépést tartott az irodalmi kultúrával) éppen a magyar imperium utolsó félszáz esztendeje alatt szinte teljes egészében visszafejlődött. És nem rekriminálunk, de az igazságot ki kell mondanunk: ennek a visszafejlődésnek főoka a magyar állam céltudatosan erőltetett centralizáló kultúrpolitikája volt, melynek feláldozta (nem mondjuk, hogy rosszakaratból, de valljuk, hogy elfogultságból) Erdélyt. Erdélynek egyetlen művészeti iskolája, egyetlen művészeti intézménye sem volt, művészettörténetet, művészeti esztétikát nemcsak egyetlen középiskolában nem tanítottak, de egyetlen akadémiai intézetünknek, sőt a kolozsvári egyetemnek sem volt művészettörténeti tanszéke, illetve intézete. Erdélynek még az ipari szakiskolákból is csak *alsófoku* jutott.

Erdélyi tehetség Erdélyben legalsófokon képzést sem kaphatott tehát, sem itt meg nem élhetett. Az erdélyi középületek terveit Pest szállította, az erdélyi templomokat pesti piktor és szobrász díszítette, az egyetlen magyar *Erdélyi Múzeum*-ba az állam által pesti kiállításokon vásárolt műtárgyakból került néha egy-egy darab, ami a pesti képtárak által kiválasztott műtárgyakból — megmaradt. Művészetileg kultúrátlan közönségünk művészeti divat-ízlését nem irányította, de diktálta Budapest.

Keserű igazságok ezek, de nem fájnak. Ismernünk kell azonban a valóságot, mert — építenünk kell.

Ma a helyzetünk ez: közönségünk képzőművészetileg, saját hibáján kívül, műveletlen, művészeti intézményeink nincsenek, komoly és bátor művészi kritikusunk nincsen, mert nem volt miből kitermelnünk, tehát kritikánk sincs és közönségünknek ma már művészeti sorvezetője sincsen.

Viszont társadalmunk ú. n. vezetősége érzi azt a kötelezettségét, mellyel nemlétező művészeti kultúrájának tartozik, illetőleg láttatni is akarja, hogy a maga művészi kultúrájának szükségletei vannak. Ennek következtében soha annyi otromba és ízléstelen épület nem épült Erdélyben, mint mostanában, soha annyi drága pénzen készült és vásárolt lakás nem ütötte mellbe a szerencsétlen, ízléssel még rendelkező embert, soha annyi kontár munkát, sőt otromba hamisítást nem vásároltak, mint mai nap. Eldorádója van itt a jó családból született és társadalmi összeköttetésekkel rendelkező dilettánsnak, a nagyképű kontárnak, a szájas csalónak, az őszeresből avanzsált műkereskedőnek, az esküt nem tett tisztviselőből kipattant iparművésznek, pallérból, vagy jó esetben államvasuti mérnökből lett építőművésznek.

És komoly, nyugaton is beérkezett igazi művészeink a szó szoros értelmében koplalnak; vagy kenyerüket más mesterséggel keresik és boldog, aki el tud szabadulni ettől a nehéz, szomorú földtől ...

Ez a diagnózisa többé-kevésbbé Erdély mindhárom nemzeti társadalma művészi állapotának, talán a szászok helyzete egészségesebb valamivel, de azért ők sem kivétel ...

*

A magyar imperium idején Budapestre centralizáltatott az ország (és vele Erdély) minden művészi akarása, lehetősége; a román imperium ugyanezt erőlteti — bukaresti centrummal. Ma bukaresti fémjelzés nélkül alig boldogulhat romániai művész. Kolozsvárt van ugyan egy állami képzőművészeti iskola és a nagybányai festőkolónia is tengődik még, de élő, ható és teremtő képzőművészeti életről Erdélyben szó sincsen. A magyar társadalomnak semmiféle néven való képzőművészeti szervezete nincsen, tudtommal a román társadalomnak sem. De erdélyi képzőművészeinknek sincsen semmiféle erkölcsi, vagy munkaszervezetük, melyekben és melyek által saját exisztenciális érdekeiket védeni, az erdélyi társadalom művészeti kultúráját nevelni és ezáltal az erdélyi képzőművészet életfolyamatát, bár a legszerényebb módon is munkálni tudnák. Ezirányú szervezési próbálkozások voltak az elmult évek

folyamán, de vagy érthetetlen (illetve érthető) okokból nem lett folytatásuk, vagy elposványosodtak. Ennek oka lehetett, hogy Erdélyben nem volt és az új viszonyok között nem indult igazi belső szükségből való *társadalmi* mozgalom, mely mindenütt a művelt világon eddigelé indítója volt a képzőművészeti kultúrmunka szervezésének és céltudatos irányításának, oka lehetett az, hogy a három erdélyi nemzet társadalma nem tudta még az eltelt tíz esztendő alatt leküzdeni régi, az imperiumváltozás által fokozott egymás iránt való lelki feszélyezettségeket, oka lehetett, hogy egy erdélyi ilyirányú szervezkedési mozgalom már eleve a regionalizmus ostoba mumusával ijesztget bizonyos ókirályságbeli, de nem-látó erdélyi román elméket is, oka lehetett a képzőművészek ősi és szinte megváltozhatatlannak látszó szervező-képesség-hiánya és oka lehetett sok-sok más dolog is.

Ez akadályozó okok közül talán a legtöbb kiküszöbölhető lett volna már régen, ha a művészeti munkának a *nemzeti* kereteken belül való szervezésével történtek volna komoly kisérletek. De hogy eziránvú kisérletek nem történtek, az bizonyítéka annak, hogy egyrészt az erdélyi nemzeti társadalmak éppen képzőművészeti kultúrájuk hiánya miatt nem érzik a képzőművészet fontosságát, másrészt amiképpen az írásművészet, anyagánál: a nyelvnél fogva, kizárólag nemzeti kereteken belül szervezheti meg a maga bármilyen formájú és célú intézményeit, úgy a képzőművészetet anyaga nemhogy nem szorítja nyelvterületi határok közé, de éppen Erdélyben, a multak tanulságai és a jövendő kilátásai szerint, az erdélyi *területi* megszervezésre utalja. Az erdélyi művészeknek és az erdélyi társadalomnak valószínűleg meg kell békülnie azzal a gondolattal, hogy *Erdélyben vagy erdélyi lesz a művészet, vagy* nem lesz művészi élet egyáltalában . . .

*

Tíz esztendő tapasztalatai alapján állapították meg Erdély komoly művészei ezeket az igazságokat és ma azon az úton vannak, hogy a maguk részére levonják a konzekvenciákat. Erdély számottevő művészei, nemzeti különbség nélkül jutottak el oda, hogy életexisztenciájuk biztosítására, illetőleg egészséges képzőművészeti kultúrélet életrehívása érdekében félre kell tenniök nemzeti előítéleteket, féltékenységeket, gyanusításoktól való félelmet, gyáva álszemérmeket, egyéni hiányokat és lassú, következetes, kollektiv munkától való ösztönös irtózásukat. És elhatározták, hogy senkire nem támaszkodva, maguk próbálják összefogni erdélyi művész-magukat szabad-szervezet formájában, melynek tekintélye az igazi művészi termelés védelmét biztosítaná a kontársággal és dilettántizmussal szemben, biztosítaná a komoly kritika lehetőségét és a társadalom művészi ízlését helyes irányban befolyásolná. Egyelőre ennyit akarnak Erdély képzőművészei, de ha sikerülni fog ez a munkakezdésük, akkor nagyon-nagyon súlyos és messzeható reménységet érleltek életre: az erdélyi képzőművészeti kultúra életreménységét..

És azt nagyon kell tudnunk és soha el nem szabad felejtkeznünk arról, hogy élő képzőművészet nélkül minden kultúra béna koldus csupán . . .

Kós Károly

NAGY ISTVÁN

Harmadfélesztendeje erős vitám volt Nagy Istvánnal és Nagy István vallotta akkor: „igazi művészet csak az, ami egy szuszra születik meg és halódó élet, merevedő hulla, sőt halovány másolat az a kép, ami hosszas vajudások után, tanulságok, modellek feldolgozásával komponálódik meg. Igy és csak így kell teremtenie a művésznek, mintahogy azt én is csinálom és azért van az én dolgaimban forró, meleg, véres élet: a magam egész élő valósága." Ilyesformán vallotta Nagy István a maga művészi hitvallását és valóban, így dolgozott ő, így születtek azok a csudálatos fejek, melyeknek majdnem mindenike egy-egy monumentális művészelgondolás — csírája.

Nem folytattuk akkor a vitát és azóta

sem találkoztam úgy Nagy Istvánnal, hogy folytathattuk volna. De most, pünkösdkor megnéztem kollektiv kiállítását.

És szerettem volna a szemébe mondani: Nagy István, te csaltál most harmadéve, vagy most csaptál be engem; Nagy István, te komponálsz és a kompozicióid mégse hideg hullák, mégsem halovány kópiák, de ez mind élő, vérző, lüktető, valóságos élet, ami beszéli a te igazi hangodat, éli a te lelked, szived igazi életét: ezek a kompoziciók sokkal teljesebbek, Nagy István, mint azok a félóra alatt lelkedből a papirra szakított fejek.

Egy jó nagy terem csupa tájkép és néhány csendélet. Egyetlen egy fej sincs. És a tájak mégis hasonlítanak azokhoz az itt nem lévő fejekhez, ezek a merész domboldalok, a súlyos fellegek, ezek a nehéz színek és lendülő vonalak mégis közvetlen folytatásai, egyenes következményei azoknak a régebbi fejeknek. Az az egyetlen fa ott a síkon a nagy éggel, négyszeri átkomponálása ugyanannak a művészi elgondolásnak és azok az aranysárga virágok, amelyek a bársonyos vörösekből és lilákból és barnákból ragyognak ki a csendéletekben, egyetlen színköltemény variációi.

Nagy István, bizony te komponálsz. Sőt most azt is tudom, hogy amikor azokat a fejeket szakítottad ki magadból, látszólag még véresen a papirra, akkor is komponáltál te. Csak tagadtad, vagy nem is tudtad és másképpen csináltad, mint más, de már akkor is, ha tudat alatt is, komponáltál.

Ez a komponálás a mai Nagy Istvánnál azonban már tudatos munka. És látszik, hogyan közeledik lépésről-lépésre a célhoz, ami lelkében él és a papirra kívánkozik a színes kréta nyelvén.

Egyszóval: hálás vagyok Nagy Istvánnak, hogy láthattam újabb kollekcióját. Élmény volt számomra, amit lelkembe fogadtam ott és megfrissülés, megváltás abból a szomorú reménytelenségből, melybe az erdélyi ú. n. művészi tárlatok legnagyobbrészének sivársága szorítja a lelket.

És még valamit erről a kiállításról (lehet, hogy csalódom, de nem hiszem): Nagy István tájképeinél erdélyibben egyéni tájképeket még nem láttam. És ezt nem holmi regionális elfogultság mondatja velem, de az a megdöbbentő érzésem, ami a képek megpillantásánál zuhant reám és azóta sem hagyott el: azoknak a tájaknak stilizálását vonalban, színben, tónusban, ami összegezve az immár elég rosszul hangzó *hangulatot* adja (nem tudok megfelelőbb kifejezést arra, amit ki akarok fejezni) csak a csíki székely hegyekből művésszé nőtt Nagy István tudhatta így és ilyen eredménnyel „kihozni".

Vannak Erdélyben komoly művészeink elég szép számmal és akadnak kevesen, akiknek művészi látása megfogta Erdélyt, sőt akik ki is tudják fejezni azt művészetük eszközeivel úgy, hogy azt érzékelni tudja az értő lélek és ezeknek a művészeknek sorában igen-igen első helyen a mienk Nagy István, a csíki székely.

Kós Károly

AZ OLVASÓNAK

ERDÉLYI SZINHÁZ című cikkünk második közleményét és az erdélyi irodalom BUDAPESTI FÓRUM című beszámolójának folytatását iuliusi számunk hozza.

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK:

Darkó István: Szakadék (Kassa), Dr. Varga Béla: A mai közszellem psychologiája (Cluj-Kolozsvár), Dr. Borsoss Imre: Megfigyelések (Cluj-Kolozsvár), S. Nagy László: Zenélő kút (Cluj-Kolozsvár), Dr. Lukinich Imre: A bethleni gróf Bethlen család (Budapest), Móricz Zsigmond: Aranyszoknyák (Budapest), Neumann: A sátán (Budapest), Pirandello: Forog a film (Budapest), Kosztolányi Dezső: Meztelenül (Budapest).

SZERKESZTÉSÉRT FELEL: KÓS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Strada Bratianu 22. I.

Nyomtatta a Minerva Irodalmi és Nyomdai R.-T.
Cluj-Kolozsvár

Cenzurat: Bindea

NAGY ISTVÁN

NAGY ISTVÁN KIÁLLÍTÁS

KIESELBACH GALÉRIA
1055 BUDAPEST, SZENT ISTVÁN KRT. 5. TEL/FAX. 269 3148, 269 3149

1999. MÁJUS 28-JÚNIUS 1.

Magyarországon utoljára ***1967***-ben nyílt Nagy István műveiből kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában.
32 év eltelte után a Kieselbach Galéria vállalkozott újra erre a fontos, hiánypótló feladatra, amely századunk egyik legnagyobb magyar festőművészét mutatja be, akinek életműve sok fontos alkotóra hatással
A jelenlegi kiállítás képei több mint **húsz magángyűjteményből**, a Kecskeméti Képtárból és a Bajai Türr István Múzeum anyagából állnak össze. A közönség közel **száz** művet láthat, szinte minden főművet, köztük olyan festményeket, amelyeket legalább 32 éve nem láthatott a nagyközönség. Kivételes alkalom ez, amely remélhetőleg hozzájárul ahhoz, hogy Nagy István életműve végre az azt megillető elismerést elnyerje, sőt egészen új összefüggéseket világítson meg.

„Egy életen át kerestem azt a lényeget. A témában a lelket. Fák, házak, virágok, emberarcok bonyolult összevisszaságában azt, ami a felületek összevisszaságában azt, ami a felületek alatt vibrál. A belső hűséget. A hasonlatosságot, amiben az egész él. Az egész!...Ma is vallom még, hogy a sok szín olyan, mint a bőbeszédűség. Nem a lényeget mondja.
Nagy István
(In: Solymár István: Nagy István. Bp. 1977)

Nagy István 1873. március 28-án született Csíkmindszenten. 1895-től a Mintarajziskolában Székely Bertalan tanítványa volt. 1898-tól a müncheni akadémián, majd a párizsi Julian-akadémián folytatta tanulmányait. 1903-1920 között Erdélyben élt. 1932-ben Baján telepedett le. 1937. február 13-án halt meg Baján.

„Nagy István művészetében a domb és a hegyvidék tömeges monumentalitása, a hegyi legelők kerítésének geometriája, az irtások mértani rendje ötvöződött az alföldi táj szófukar szigorával. (...) Az ő világa körülhatárolt, megszerkesztett. Mint az erdőrengetegből a termőt, úgy szakította ki és foglalta szigorú szerkezeti abroncsba tájait. Szigorú fekete kontúrok építik a kompozíciót, semmi felesleges részlet, tömondat-egyszerű formasommázás jellemzi műveit. Balladák komor világa az övé, ha embert fest, akkor is a lényegre szorítkozik, a mozdulatlanságban is drámát idéz. Parasztfejei kemények, mint öreg fák megkövült bütykei. Nincs lélekrajz, cselekmény, alakjai a román kori kőszobrokhoz hasonlóan hallgatagok és rusztikusak."
Németh Lajos.
(In: Németh Lajos: Modern magyar művészet. Bp. 1972)

KIESELBACH GALÉRIA

1055 BUDAPEST SZENT ISTVÁN KRT. 5.

FAX MESSAGE

FROM	VISZOKI ÁGNES	TO	Sinkovits Péter
COMPANY	KIESELBACH GALÉRIA	COMPANY	Új Művészet
PHONE	(36 1) 269 3148	PHONE	311 6650/124,154. 331 6702
FAX	(36 1) 269 3149	FAX	
RE	NAGY ISTVÁN KIÁLLÍTÁS	NUMBER OF PAGES	2
DATE	1999.05.26.		

Tisztelt Hölgyem/Uram!

Ezúton szeretnénk meghívni Önt a Kieselbach Galéria Nagy István műveiből rendezett kiállítására, amely 1999. május 28-án 17 órakor nyílik.

A következő oldalon néhány szót olvashatnak a művészről, és a kiállításról, de további információkkal Kieselbach Tamás, a galéria tulajdonosa is szívesen rendelkezésre áll a fenti telefonszámok bármelyikén.

Tisztelettel

Viszoki Ágnes

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KIÁLLÍTÁSAI
XXXV.

Pogány Ö. Gábor

A MAGYAR VALÓSÁG

BUDAPEST
1948 ÁPRILIS

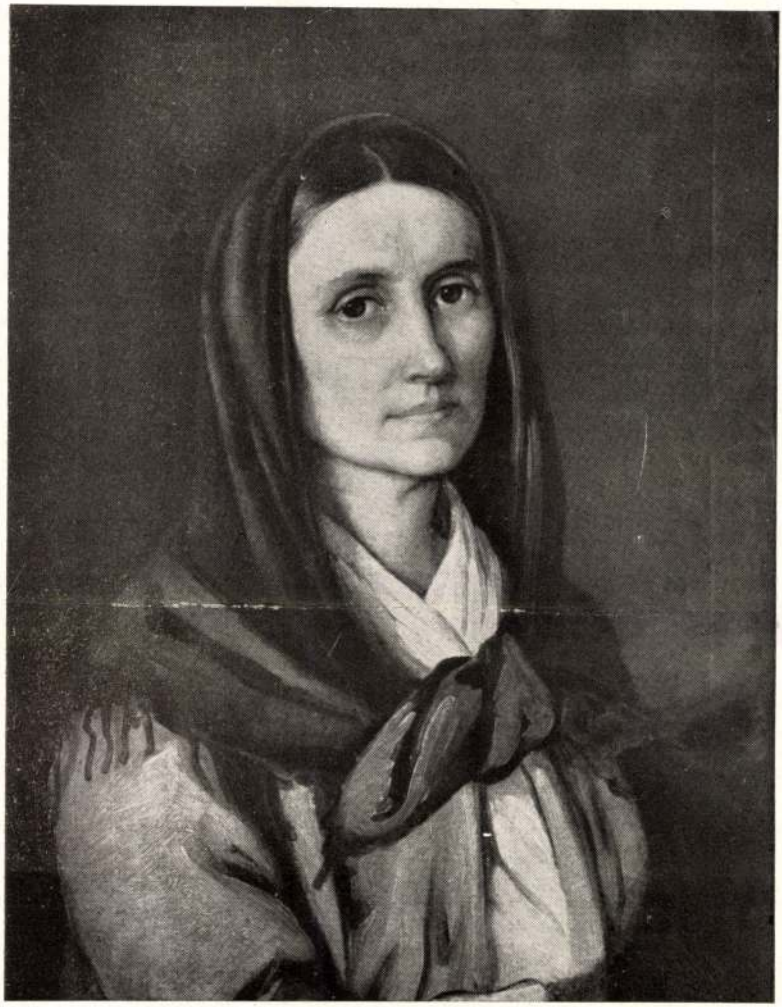

Orlai Petrich Soma: Anyám

A magyar népi demokrácia a politikai és gazdasági kérdések tisztázása után olyan helyzetbe került, hogy most már a kulturális problémákra is több figyelmet szentelhet. Tudatában van annak, hogy a társadalmi sikereket maradandóvá csak a szellemi élet demokratizálásával teheti s hogy a művészetek lenyűgöző tanulsága, ha helyes irányban halad, a nevelés legfontosabb eszköze lehet.

Elemi kötelességünkké vált a kulturális helyzet kiértékelése, azoknak az elveknek a leszögezése, melyek nélkül legjobb tehetségeink se kapcsolódhatnak bele népünk építő munkájába. A képzőművészet terén legsürgősebb tennivaló az ideológiai tévelygések helyére a céltudatos és eredményes alkotótevékenység beállítása. Ez viszont csak akkor következhet be, ha az értékelés tekintetében egyértelmű kategóriák állíthatók fel. A homályos célzások, a mélylélektani varázsigék, az intellektuális rejtvények helyett az emberi megnyilatkozás jelenlétét, a szociális szolidaritás őszinteségét kell mértékegységgé előléptetni. Elképzelhetetlen a nép uralma olyan formában, hogy közben az alkotó értelmiség szépelgő öncélúságra, jelbeszédes misztifikációra fordítsa energiáinak legjavát. A találkozás ezúttal már elkerülhetetlen a tömegek és a művészek között, mert ez a találkozás történelmi szükségszerűség, s mert emelkedni művészi pályán, minőségben csakúgy, mint hatásfokban, lehetetlen a közösségi felelősség tudata nélkül.

Ma már nyilvánvaló, hogy festőinknek és szobrászainknak a társadalomhoz való viszonya nem stíluskérdés. A különféle formális törekvésekkel, azok divatával vagy népszerűtlenségével nem magyarázható egy-egy festő világnézete, hanem kizárólag azzal a szellemiséggel, ami műveiben a dolgozó milliókhoz köti működésének indítékait. Hiba volna a mai művészet társadalmi hivatását csupán az absztrakció és realizmus ellentétéhez kötni, vagy ahhoz mérve értelmezni. Hiszen a realizmus nem egy bizonyos irányzat, hanem magatartás ; a művész félreérthetetlen sorsvállalása a néppel, minden egyes embertársával. A haladó festészet és szobrászat anyaga a társadalmi valóság, nem csupán a külsőségek felvételezése, hanem mindig az együttélés, a kollektívum, a mindennapiság és szociális harc kifejezése. Mindezeknek a reális elemeknek a megfogalmazása a legeltérőbb alakban is megtörténhet, mert a tömegek problematikájának megértése annak művészi megnyilvánulásait is hitelesíti. Csak ha egyfajta l'art pour l'art-os önmegfeledkezés jelentkezik, az önmagáért való formalizmus, akkor kerül a művész ellentétbe sajátmagával, mint a társadalom egyik felelős tagjával. A formalistákat ebben a vonatkozásban az se különbözteti meg egymástól, ha az egyik absztraháló, a másik pedig naturalista.

A valóság jelentkezése a képzőművészetben nem újkeletű kívánalom, vagy valamiféle időszerű követelés, mert hiszen a magyar műtörténelem közelmultja számos példát szolgáltatott a reális megoldásokra. A magyar piktura különösképpen jól ismeri a tárgyilagosságnak és józanságnak a jelenlétét s sok-sok életmű bizonyította festőink rendkívüli érzékenységét a tényszerű ábrázolások, a kézzelfogható kifejezés iránt. Nem véletlen, hogy művészeink működésében tekintélyes helyet foglal el a magyar föld, a magyar táj, a magyar nép bemutatása. Sőt bízvást állítható, hogy új képzőművészetünk föllendülésének és gyors bővülésének egyik oka éppen a szemléleti és tapasz-

talati realitás nevelő hatása volt, az élmények és látványok felhasználásának a lehetősége. A történelmi tények tudatában is elmondhatjuk, hogy festőink és szobrászaink legszámottevőbb tanítómestere maga az élet volt, a környezet, mely kimeríthetetlen motívumgazdagságával szinte észrevehetően irányította munkásságukat. A reformkor művészeitől kezdve lépésről lépésre levezethető képzőművészetünk szoros kapcsolata a valósághoz. Még az idilli klasszicizmus mestere, id. Markó Károly is realizmust csinált, amikor pályája elején megfestette Visegrád tájképét. Az óriási vásznak Munkácsyja pedig minden teátrálitást elfelejtett, amikor életképeket vagy tájképeket alkotott. Nyomorúságos ifjúságának valamennyi emléke őszinte frisseségben támadt föl, hogyha időnkint megszabadíthatta magát Sedelmeyer sürgetésétől, vagy vázlatokat készített hatalmas kompozícióihoz. De még a történelmi eklekticizmus divatos kiszolgálói, Székely Bertalan és Lotz Károly is közvetlen impressziók rögzítői voltak az anyaggyüjtés idején. Paál László és Szinyei életművében olyan súlyos érvet kaptunk piktúránk realista hajlamai mellett, hogy az a legjobb hagyományokat biztosította követőiknek, utódaiknak és tanítványaiknak. A modernség elindítója nálunk nem a stilisztikai spekuláció volt, hanem a módosíttatlan beszámolás a népről, a miliőről. Rippl-Rónai, a nagybányaiak, a Nyolcak, valamennyien a hamisítatlan vizuális emlékek alkalmazói. Nem ok nélkül írta egy francia kritikus, hogy a magyar festészet vidéki piktúra, ami nem a provincializmus bélyegét jelenti, hanem képzőművészetünk anyagát. Ilyen előzmények után természetes, hogy a nyugati értelemben vett formalizmus nálunk kevéssé divatozott. Nem utolsó sorban a felszabadulás utáni demokratikus szólamok konjunktúrája terjesztette el a felfogást, mintha az absztrakt-divat hiányának a két világháború között kizárólag a Horthy-rendszer reakciós művészpolitikája lett volna az oka. A visszhangtalanság, a magyar művészek

alkati idegenkedése legalább ugyanolyan mértékben indokolja a kiesést, mint a politikai elnyomás. Mert a forradalmi egyéniségek hamar rájöttek arra, hogy a formalizmus csak egyoldalú tagadást eredményez, de a pozitív véleménynyilvánítást mellőzi. Derkovits, Dési Huber, a Szocialista Képzőművészek közül többen, de még régebben Nagy-Balogh és Nagy István a szociális nyomorúságot kendőzetlenül, mimelés nélkül, soha semmit mellé nem beszélve, lenyűgöző kifejezőkészséggel dokumentálták ország-világ előtt. A formalizmusokból igazán csak annyit vettek át, amennyivel művészi megnyilatkozásaikat tökéletesíthették, de soha nem estek kísértésbe kötelességeik egyetemes jellegét illetően.

A Fővárosi Képtár új kiállításának tanusága szerint a magyar képzőművészet híven dokumentálta hazánkat, a munkát, a nyomorúságot, az osztálykülönbségeket, a nehézségeket, az igazságot. Nem kétséges, hogy régebbi mestereink egyáltalában nem tudatosan tolmácsolták környezetüket és társadalmi tapasztalataikat. Courbet vagy Meunier ideológiai tisztánlátásáról szó se lehet multszázadi mestereink életművében, de egészséges realista szemléletük nem vitatható. Az utolsó évtizedek folyamán azonban olyan hagyomány alakult ki a politikai és esztétikai forradalmiság egységéről éppen a mi képzőművészetünkben, hogy az most a szabadság birtokában a legkomolyabb reményekkel kecsegtet. Az egyenlőtlen fejlődés elve páratlan lehetőséget tartogat festészetünk és szobrászatunk számára, mert kis nemzet létünkre az eszmei felismerés felhasználásával és a közelmult törekvéseinek tapasztalataival a nyugati országok produkcióinak méltó versenytársa lehet művészeti kultúránk.

Az adottságok megvannak művészeinkben feladataik helyes betöltéséhez s az eddigi eredmények építőjellegű jövőt jósolnak munkásságukhoz.

Pogány Ö. Gábor

Székely Bertalan: Szeptember végén

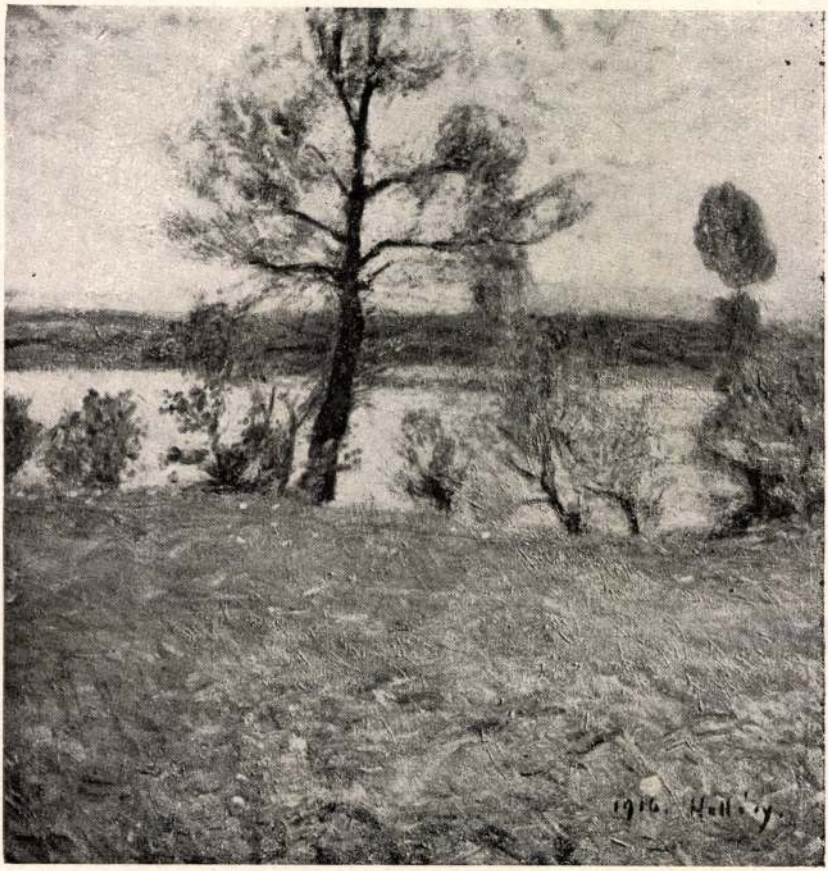

Hollósy Simon: Tavaszi hangulat

KÉPEK

Aszódi Weil Erzsébet :

1. **Bányász.** Tus. Művész tul.
2. **Bányászok.** Rézkarc. Művész tul.

Bagossy Gábor :

3. **Zöld templom.** Of. Képtár tul.

Baranyó Sándor :

4. **Leányarckép.** Of. Művész tul.

Barcsay Jenő :

5. **Ülő nő.** Of. Művész tul.
6. **Női figura.** Of. Művész tul.
7. **Szántóföldek.** Of. Művész tul.
8. **Könyöklő nő.** Of. Művész tul.
9. **Utcarészlet.** Of. Képtár tul.
10. **Férfifej.** Szénrajz. Magántul.
11. **Dombos táj.** Tempera. Főv. Képt.

Bartha László :

12. **Önarckép.** Of. Fővárosi Képtár.
13. **Kéreghántó.** Of. Művész tul.

Bálint Endre :

14. **Bárka a Dunán.** Olajtemp. Művész tul.

Bán Béla :

15. **Hazatérők.** Of. Képtár tul.

Beck Judit :

16. **Major Tamás arcképe.** Of. Művész tul.
17. **Terhes nő.** Of. Művész tul.
18. **Mosónő.** Of. Főv. Képtár tul.

Bencze László :

19. **Csavargó.** Tus. Művész tul.
20. **Parasztasszony I.** Of. Művész tul.
21. **Parasztasszony II.** Of. Művész tul.

Benedek Jenő :

22. **Tehenek.** Tus. Művész tul.
23. **Teherhordó.** Tus. Művész tul.
24. **Ember és tehén.** Of. Művész tul.
25. **Művészek.** Of. Művész tul.
26. **Ember és ló.** Of. Művész tul.

Berda Ernő :

27. **Gyárban.** Of. MKP tul.
28. **Vasgyárban.** Of. Művész tul.

Berény Róbert :

29. **Tájkép.** Of. Szépműv. Múzeum.
30. **Nyári táj.** Of. Művész tul.
31. **Olvasó lány.** Of. Művész tul.
32. **Csendélet.** Of. Beczkói Biró hagyatéka.
33. **Erdőszéle.** Of. Donáth Pál tul.
34. **Kapirgáló.** Of. Fruchter Lajos tul.
35. **Táj.** Of. Rosner Adolf tul.
36. **Interieur.** Of. Főv. Képt.

Bernáth Aurél :

37. **Úton.** Of. Szépműv. Múzeum.
38. **Ablakból.** Of. Szépműv. Múzeum.
39. **Parkban.** Of. Szépműv. Múzeum.
40. **Tél.** Pasztell. Köves Oszkár tul.
41. **Műterem.** Of. Főv. Képtár.

Bélaváry Alice :

42. **Merengő.** Tus. Művész tul.

Bér Rudolf :

43. **Műteremben.** Of. Főv. Képtár.

Bihari Sándor : (1855—1906)

44. **Konyhában.** Of. Wolfner gyüjt.

Bor Pál :

45. **Patak partján.** Of. Főv. Képtár.

Boross Géza :

46. **Udvaron.** Of. Művész tul.
47. **Árnyékban.** Vízf. Művész tul.
48. **Felsőbányai utca.** Kréta. Művész tul.
49. **Csendélet korsóval.** Of. Művész tul.

Bortnyik Sándor :

50. **Udvarban.** Of. Művész tul.

Börzsönyi Ferenc :

51. **Kártyázók.** Pasztell. Művész tul.

Buday György :

52. **Székely népballadák.** Fametszet. Főv. Képtár.

Csáki Maronyák József :

53. **Csendélet.** Of. Művész tul.

Csebi Pogány István :

54. **Tulipánok.** Vízf. Művész tul.
55. **Őszi szántás Tihanyban.** Vízf. Művész tul.

Csók István :

56. **Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.** Of. Szépműv. Múz.
57. **Züzü a kakassal.** Of. Szépm. Múz.

Czene Béla :

58. **Szőlőkapálás.** Tempera. Műv. tul.
59. **Betakarítás.** Tempera. Műv. tul.
60. **Kukoricatörés.** Tempera. Művész tul.
61. **Kukoricatörő.** Linometszet. Műv. tul.

Czigány Dezső : (1883—1937)

62. **Csendélet.** Of. Főv. Képtár.
63. **Fikuszos csendélet.** Of. Főv. Képt.
64. **Magányos fa.** Of. Főv. Képtár.

Czóbel Béla :

65. **Leányka.** Of. Seiden Gusztáv tul.
66. **Csendélet.** Of. Főv. Képtár.
67. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
68. **Sárgaruhás lány.** Of. Seiden Gusztáv tul.
69. **Gyümölcsszedők.** Of. Seiden Gusztáv tul.
70. **Táj.** Pasztell. Donáth Pál tul.

Deák-Ébner Lajos : (1850—1934)

71. **Sírkert tavasszal.** Of. Beczkói Biró hagyaték.

Deli Antal :

72. **Asztal.** Pasztell. Műv. tul.

Derkovits Gyula : (1894—1934)

73. **Ablaknál.** Tempera. Fürst György tul.
74. **Önarckép.** Tempera. Főv Képtár.
75. **Terhes nő.** Of. Márton Éta tul.
76. **Hídépítők.** Of. Szilágyi Sándor tul.
77. **Szövőmunkások.** Of. Márton Eta tul.
78. **Önarckép.** Of. Szépm. Múz.
79. **Önarckép.** Of. Főv. Képtár.
80. **Kenyérért.** Of. Főv. Képtár.
81. **Bútorkészítő.** Of. Szilágyi Sándor. tul.
82. **Három nemzedék.** Of. Szépm. Múz.
83. **Anya.** Of. Fruchter Lajos gyüjt.
84. **Kordéhúzó.** Ceruza. Főv. Képt.
85. **Hazafelé.** Ceruza. Főv Képt.
86. **Csónakban.** Tus. Szépm. Múz.
87. **Parton.** Tus. Főv. Képt.
88. **Lovak.** Tus. Főv. Képt.
89. **Hazafelé.** Tus. Főv. Képt.

Dési Huber István : (1895—1944)

90. **Bivalyok.** Pasztell. Dési Huberné tul.
91. **Lapátoló.** Of. Főv. Képt.
92. **Táj.** Of. Dési Huberné tul.
93. **Parasztudvar.** Of. Folly Róbert tul.
94. **Tanya előtt.** Of. Szilágyi Pál tul.
95. **Munkásasszony.** Of. Dési Huberné tul.
96. **Szoptató anya.** Of. Dési Huberné tul.
97. **Gyár.** Of. Dési Huberné tul.
98. **Olvasó asszony.** Of. Dési Huberné tul.
99. **Ferencváros.** Of. Főv. Képt.
100. **Harmadik osztály.** Of. Dési Huberné tul.
101. **Temető.** Of. Főv. Képt.
102. **Öregasszony.** Pasztell. Péter Gábor tul.
103. **Munka közben.** Of. Dési Huberné tul.
104. **Harmadik osztály.** Szén. Dési Huberné tul.
105. **Kubikos.** Tus. Dési Huberné tul.
106. **Hollóközi feszület.** Ceruza. Főv. Képt.
107. **Lapátoló.** Tus. Dési Huberné tul.
108. **Szerelő.** Szén. Dési Huberné tul.

Diener-Dénes Rudolf :

109. **Leánytanulmány.** Of. Műv. tul.
110. **Szilveszter.** Of. Főv. Képt.
111. **Virágzó fák.** Of. Szépm. Múz.

Domanovszky Endre :

112. **Csendélet I.** Of. Műv. tul.
113. **Csendélet II.** Of. Műv. tul.
114. **Csendélet III.** Of. Műv. tul.

Duray Tibor :

115. **Elesettek.** Of. Műv. tul.
116. **Halászok.** Of. Szabó Iván tul.

117. **Ivó székely.** Of. Műv. tul.
118. **Ökrösszekér.** Of. Műv. tul.
119. **Ülő nő.** Tus. Műv. tul.

Egry József:

120. **Csónakos.** Olajpasztell. Folly Róbert tul.
121. **Virágcsendélet.** Of. Folly Róbert tul.
122. **Szivárvány.** Of. Folly Róbert tul.
123. **Balatoni fények.** Pasztell. Szépm. Múz.

Faragó Pál:

124. **Interieur.** Ot. Műv. tul.
125. **Városrészlet.** Of. Műv. tul.

Farkas István: (1887—1944)

126. **Téli táj.** Of. Farkas testvérek tul.

Fenyő A. Endre:

127. **Ősz.** Pasztell. Műv. tul.
128. **Tájkép.** Of. Műv. tul.
129. **Tavasz.** Of. Műv. tul.
130. **Tájkép.** Pasztell. Műv. tul.
131. **Szentendrei házak.** Of. Műv. tul.
132. **Interieur.** Pasztell. Műv. tul.
133. **Bekecses paraszt.** Tus. Főv Képt.

Ferenczy Károly: (1862—1917)

134. **Cigányok.** Of. Főv. Képt.
135. **Márciusi est.** Of. Szépm. Múz.
136. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
137. **Táj kacsákkal.** Of. Főv. Képt.
138. **Hazatérő favágók.** Of. Szépm. Múz.

Ferenczy Noémi:

139. **Gobelinterv.** Vízf. Főv. Képt.
140. **Fairtás.** Gobelin. Szépm. Múz,
141. **Gereblyézők.** Gobelin. Főv. Képt.
142. **Újjáépítés.** Gobelin. Főv. Képt.

Fényes Adolf: (1867—1945)

143. **Virágos rét.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
144. **Öregember.** Of. Szépm. Múz.
145. **Anya gyermekével.** Of. Főv. Képt.
146. **Töprengő nő.** Of. Szépm. Múz.
147. **Vízparti táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
148. **Alkonyodik.** Of. Szépm. Múz.
149. **Felvidéki táj.** Of. Főv. Képt.
150. **Retkes csendélet.** Of. Főv. Képt.

Fónyi Géza:

151. **Esti hangulat.** Of. Főv. Képt.
152. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
153. **Fejkendős néni.** Műv. tul.
154. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.

Gadányi Jenő:

155. **Kenyér és víz.** Of. Műv. tul.

R. Gábor Marianne:

156. **Hajógyári sziget.** Of. Műv. tul.
157. **Kőröspart hidegben.** Of. Műv. tul.

Gáborjáni Szabó Kálmán:

158. **Tihanyi asszonyok.** Of. Műv. tul.
159. **Vízhordó asszonyok.** Of. Műv. tul.

Z. Gács György:

160. **Villamos.** Of. Műv. tul.

Glatz Oszkár:

161. **Birkózó fiuk.** Of. Szépm. Múz.

Göndör Bertalan: (1908—1945)

162. **Munka közben.** Szén. Főv. Képt.

Gráber Margit:

163. **Csendélet.** Of. Műv. tul.
164. **Arckép.** Of. Műv. tul.

Hajnal János:

165. **Öreganyám és én.** Of. Műv. tul.
166. **Anya öröme.** Of. Műv. tul.
167. **Juliskám a ketrecben.** Of. Műv. tul.

Háy Károly:

168. **Munkából.** Of. dr Mariska László tul.
169. **Krumpliszedők.** Of. Főv. Képt.
170. **Műhelysarok.** Tempera. Főv. Képt.
171. **Rippl-Rónai sírja.** Színes kréta. Főv. Képt.

Cz. Hikády Erzsébet:

172. **Zuglói utca.** Tempera. Műv. tul.
173. **Somogyi falu.** Tempera. Műv. tul.

Hincz Gyula:

174. **Petőfi-illusztráció.** Tus. Műv. tul.
175. **Lovasok.** Tus. Műv. tul.
176. **Anya gyermekével.** Tus. Műv. tul.

Hiripy Gyula :

177. **Révnél.** Tempera. Főv. Képt.

Holló László :

178. **Disznóölés.** Of. Szépm. Múz.

Hollósy Simon : (1857—1918)

179. **Almafák.** Of. Szépm. Múz.
180. **Tavaszi hangulat.** Of. Főv. Képt.
181. **Tengerihántás.** Of. Szépm. Múz.
182. **Zászlóvivő.** Of. Főv. Képt.

Ilosvai Varga István :

183. **Sárga kép.** Of. Műv. tul.
184. **Kapu.** Of. Műv. tul.

Iványi-Grünwald Béla : (1867—1940)

185. **Tavaszi kirándulás.** Of. Szépm. Múz.
186. **Cigányok.** Of. Szépm. Múz.

Jándi Dávid : (1893—1944)

187. **Nagybányai bányászcsalád.** Pasztell. Főv. Képt.

B. Juhász Pál :

188. **Tanulmányfejek.** Szén. Műv. tul.

Kamocsay István :

189. **Tanulmányfej.** Szén. Műv. tul.

Kapos Nándor :

190. **Munkások.** Pasztell. Műv. tul.
191. **Dugványozó.** Pasztell. Műv. tul.

Kasznár Aranka :

192. **Dinnyeevő.** Pasztell. Műv. tul.

Kádár György :

193. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
194. **Házak.** Pasztell. Műv. tul.
195. **Budakalászi utca.** Kréta. Műv. tul.
196. **Fej.** Pasztell. Műv. tul.
197. **Leányfej.** Kréta. Műv. tul.
198. **Kert.** Szén. Műv. tul.

Kelemen Emil :

199. **Kohómunkások.** Of. Műv. tul.

Kernstock Károly : (1873—1940)

200. **Cigányok a vízparton.** Of. Főv. Képt.
201. **Őszi napsütés az erdőben.** Of. Szépm. Múz.
202. **Szilvaszedők.** Of. Szépm. Múz.

Kling György :

203. **Aszfaltozók.** Tempera. Műv. tul.
204. **Fej.** Of. Műv. tul.
205. **Ülő alak.** Tempera. Műv. tul.
206. **Kompozíció.** Tempera. Műv. tul.

Kmetty János :

207. **Szentendre.** Of. Főv. Képt.
208. **Csendélet.** Of. Főv. Képt.
209. **Táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.

Koffán Károly :

210. **Csendélet.** Monotypia. Műv. tul.
211. **Anyaság.** Monotypia. Műv. tul.
212. **Csendélet korsóval.** Monotypia. Műv. tul.
213. **Műteremben.** Monotypia. Műv. tul.

Kondor György (1921—1944) :

214. **Városszoba.** Tusrajz. MKP tul.

Kontraszty László :

215. **Csendes fatelep.** Of. Műv. tul.
216. **Csikó.** Of. Műv. tul.

Koszta József :

217. **Leánytanulmány.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
218. **Pipacsos lány.** Of. Főv. Képt.
219. **Mezőn.** Of. Szépm. Múz.
220. **Kendős lány.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
221. **Önarckép.** Of. Szépm. Múz.
222. **Virágcsendélet.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
223. **Tájkép.** Of. Főv. Képt.
224. **Terefere.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
225. **Virágcsendélet.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
226. **Vázlat a »Mezőn« c. képhez.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
227. **Virágcsendélet.** Of. Mt.

Kurucz Dezső :

228. **Ház előtt.** Tempera. Kecskés Endre tul.
229. **Gubások.** Of. Műv. tul.
230. **Nyári táj.** Tempera. Szépm. Múz.

231. **Istállóból.** Of. Műv. tul.
232. **Paraszt.** Toll. Műv. tul.
233. **Olvasó paraszt.** Toll. Műv. tul.
234. **Cséplés.** Tus. Műv. tul.

Lotz Károly (1883—1904):

235. **Alkony.** Of. Főv. Képt.

Markó Károly (1790—1860):

236. **Visegrád** Of. Szépm. Múz.

Marosán Gyula:

237. **Zebegényi erdő.** Of. Főv. Képt.

Mágori Varga Béla:

238. **Csavargó.** Of. Műv. tul.

Márffy Ödön:

239. **Tópartján.** Of. Műv. tul.
240. **Kertben.** Of. Műv. tul.
241. **Önarckép.** Of. Műv. tul.
242. **Téli táj.** Of. Műv. tul.
243. **Ablakból.** Of. Műv. tul.

br Mednyánszky László (1852—1919):

244. **A sebesült.** Of. Szépm. Múz.
245. **Népgyűlés.** Of. Szépm. Múz.
246. **Csavargófej.** Of. Főv. Képt.
247. **Csavargó.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
249. **Férfifej.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
250. **Tengerszem.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
251. **Búsúló férfi.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
252. **Gyümölcsfák.** Of. Szépm. Múz.
253. **Táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték
254. **Tavaszi táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.
255. **Táj házikóval.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
256. **Kettős tanulmányfej.** Of. Wolfner Gyula gyüjt.
257. **Csatakos út.** Of. Főv. Képt.
258. **Tájkép.** Of. Főv. Képt.
259. **Csavargófej.** Of. Seiden Gusztáv tul.

Mészáros László:

260. **Ülő nő.** Tus. Főv. Képt.

Mészöly Géza (1844—1887):

261. **Faluvége.** Of. Főv. Képt.

Miháltz Pál:

262. **Cirkusz.** Olajtempera. Műv. tul.
263. **Kosaras csendélet.** Pasztell. Főv. Képt.
264. **Komor idők.** Olajtempera. Műv. tul.
265. **Tájkép.** Olajtempera. Műv. tul.

Molnár C. Pál:

266. **Magyar költők antológiája. I—II.** Fametszet. Műv. tul.

Munkácsy Mihály (1844—1900):

267. **Férfi köpennyel.** Of. Szépm. Múz.
268. **Pihenő lány az erdőben.** Of. Szépm. Múz.
269. **Kocsmajelenet.** Of. Wolfner gyüjt.
270. **Vázlat a »Siralomházban« c. képhez.** Of. Szépm. Múz.

Nagy Balogh János (1874—1919):

271. **Kötélhúzó.** Of. Szépm. Múz.
272. **Ásó munkásalak.** Of. Szépm. Múz.
273. **Kubikusok. I.** Of. Szépm. Múz.
274. **Kubikusok II.** Of. Szépm. Múz.
275. **Tájképrészlet.** Of. Szépm. Múz.
276. **Pipacsos mező.** Of. Szépm. Múz.
277. **A művész anyja.** Of. Szépm. Múz.
278. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
279. **Munkás.** Of. Szépm. Múz.
280. **Kubikusok.** Of. Szépm. Múz.
281. **Önarckép.** Of. Szépm. Múz.
282. **Talicskát toló munkás.** Of. Bedő Rudolf gyüjt.
283. **A művész anyja.** Of. Szépm. Múz.
284. **Kaszás.** Of. Szépm. Múz.
285. **Interieur.** Of. Szépm. Múz.
286. **A művész műterme.** Of. Szépm. Múz.

Nagy István (1873—1937):

287. **Tanulmány.** Szén. DrMojzes János tul.
288. **Férfifej.** Szén. Dr Mojzes János tul.
289. **Önarckép.** Szén. Dr Mojzes János tul.
290. **Pipázó paraszt.** Szén. Dr Mojzes János tul.
291. **Fák.** Szén. Dr Granama Ármin tul.
292. **Kislányfej.** Ceruza. Dr Mojzes János tul.

293. **Gereblyézők.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
294. **Mocsaras táj.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
295. **Táj.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
296. **Virágzó fák.** Of. Dr Mojzes János tul.
297. **Havas táj.** Szén és pasztell. Dr Mojzes János tul.
298. **Öregasszony.** Pasztell. Szépm. Múz.
299. **Tanulmányfej.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
300. **Zöldkendős tanulmányfej.** Pasztell. Dr Granama Ármin tul.
301. **Kunyhók domboldalon.** Pasztell. Seiden Gusztáv tul.
302. **Jegenyék.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
303. **Tájkép.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
304. **Havas táj.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
305. **Dombok.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
306. **Erdőszélén.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
307. **Faluvége.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
308. **Férfifej.** Of. Dr Mojzes János tul.
309. **Mezőn.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
310. **Parasztasszony.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
311. **Csendélet.** Pasztell. Dr Mojzes János tul.
312. **Táj** Szén. Dr Mojzes János tul.
313. **Táj gémeskúttal.** Pasztell. Mt.

Gr. Nákó Berta (1820—1882)

314. **Pirkó cigányleány** Of. Főv. Képt.

nemes Lampérth József (1891—1924)

315. **Női akt.** Tus. Főv. Képt.
316. **Táj.** Of. Bedő Rudolf tul.
317. **Ravatalon.** Of. Szépm. Múz.

Nolipa István :

318. **A hinták.** Of. Műv. tul.
319. **Gyárkémény.** Of. Műv. tul.

Novotny Emil Róbert :

320. **Közelgő tavaszi fények.** Of. Műv. tul.
321. **A Duna reggel.** Of. Műv. tul.

Oelmacher Anna :

322. **Szoptató nő.** Of. Főv. Képt.
323. **Házmesterné.** Of. Főv. Képt.
324. **Generációk.** Linoleummetszet. Műv. tul.

Orlai Petrich Soma (1822—1880) :

325. **Anyám.** Of. Főv. Képt.

Paál László (1846—1879) :

326. **Tájkép.** Of. Főv. Képt.
327. **Erdő belseje napnyugtakor.** Of. Szépm. Múz.

Pap Gyula :

328. **Kohómunkások.** Of. Főv. Képt.
329. **Aratók.** Of. Műv. tul.
330. **Szoptató anya.** Of. MKP tul.
331. **Négy emberöltő.** Of. Főv. Képt.
332. **Nagy kalapács.** Kréta. Műv. tul.
333. **Öreg paraszt.** Kréta. Műv. tul.
334. **Öreg fej.** Kréta. Műv. tul.

Papp Oszkár :

335. **Munkábamenők.** Ol. Főv. Képt.
336. **Falu.** Vízf. Szabó Iván tul.

Perlmutter Izsák (1866—1932)

337. **Öregasszony.** Of. Szépm. Múz.
338. **Tavaszi táj.** Of. Beczkói Biró hagyaték.

Perlrott-Csaba Vilmos :

339. **Kertrészlet.** Of. Műv. tul.
340. **Virágcsendélet.** Of. Műv. tul.
341. **Őszi gyümölcsfák.** Of. Főv. Képt.

Piry Kálmán :

342. **Téli táj.** Of. Műv. tul.

Redő Ferenc :

343. 1.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummetszet. Műv. tul.
344. 2.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummetszet. Műv. tul.
345. 3.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummetszet. Műv. tul.
346. 4.»**Budai Nagy Antal**« **sorozatból.** Linoleummestzet. Műv. tul.

Réti István (1872—1945) :

347. **Öregasszony.** Of. Szépm. Múz.

Rippl-Rónai József (1861—1927):

348. **Flox és Filox.** Of. Főv. Képt.
349. **Vörössapkás, vörössálas önarckép.** Pasztell. Főv. Képt.
350. **Szövőnők.** Of. Főv. Képt.
351. **Körtvélyesi kastély.** Of. Főv. Képt.
352. **Apám Piacsek bácsival vörösbor mellett.** Of. Szépm. Múz.

Rudnay Gyula:

353. **Menekülő asszony.** Of. Főv. Képt.
354. **Táj.** Of. Főv. Képt.
355. **Tájkép.** Of. Szépm. Múz.
356. **Kozák.** Of. Főv. Képt.
357. **Önarckép.** Of. Főv. Képt.
358. **Asszony kancsóval.** Of. Donáth Pál tul.

Ruzicskay György:

359. **Épülő Margithíd.** Of. Műv. tul.
360. **Építkezés a pályaudvaron.** Pasztell. Műv. tul.
361. **Kovácsműhely.** Pasztell. Műv.tul.

Schubert Ernő:

362. **Csendélet.** Pasztell. Műv. tul.
363. **Tájkép.** Vízf. Műv. tul.
364. **Külváros.** Of. Műv. tul.
365. **Kert.** Tus. Műv. tul.
366. **Napsütés.** Tempera. Műv. tul.

Sugár Andor (1905—1944):

367. **Tetőmunkások.** Tempera. Sugár Andorné tul.
368. **Paraszt madárral.** Tempera. Sugár Andorné tul.
369. **Kövezők.** Tempera. Sugár Andorné tul.
370. **Fahordó.** Toll. Sugár Andorné tul.
371. **Kubikos.** Toll. Sugár Andorné tul.

Szabados Jenő (1912—1942):

372. **Kordé.** Of. Főv. Képt.
373. **Havas utcarészlet.** Of. Főv. Képt.

Szabó Vladimir:

374. **Kanász.** Of. Műv. tul.

Szalatnyay József:

375. **Bika.** Tus. Főv. Képt.

Szalay Lajos:

376. **Itatás.** Tus. Főv. Képt.

Szántó Piroska:

377. **Táj.** Pasztell. Műv. tul.
378. **Őszi est.** Pasztell. Műv. tul.

Szentiványi Lajos:

379. **Angelus a patak partján.** Of. Műv. tul.
380. **Anya gyermekével.** Tempera. Műv. tul.
381. **Alvó.** Of. Műv. tul.

Szervánszky Jenő:

382. **Mosónők.** Linometszet. Műv. tul.
383. **Lovasok.** Linometszet. Műv. tul.
384. **Ebéd.** Linometszet. Műv. tul.

Székely Bertalan (1835—1910):

385. **Vázlat a »Viharban« c. képhez.** Of. Főv. Képt.
386. **Szeptember végén.** Of. Főv. Képt.
387. **Japán nő.** Of. Főv. Képt.
388. **Szadai völgy.** Of. Szépm. Múz.
389. **Szadai táj.** Of. Főv. Képt.

Szinyei Ildikó:

390. **Cigányleány.** Of. Műv. tul.

Szinyei Merse Pál (1845—1920):

391. **Őszi táj.** Of. Főv. Képt.

Szobotka Imre:

392. **Vizesárok.** Of. Főv. Képt.
393. **Rönkszállító.** Of. Műv. tul.
394. **Falu.** Of. Műv. tul.

Szőnyi István:

395. **Zebegény házikókkal.** Tempera. Beczkói Biró hagy.
396. **Duna Zebegénynél.** Tempera. Rosner Károly tul.
397. **Téli táj.** Of. Beczkói Biró hagy.
398. **Zebegény.** Tempera. Beczkói Biró hagy.
399. **Zebegény.** Of. Rosner Károly tul.
400. **Vízparton.** Rézkarc. Főv. Képt.

Thorma János (1870—1937):

401. **Tavaszi táj.** Of. Szépm. Múz.
402. **Kocsisok között.** Ot. Szépm. Múz.

Tihanyi Lajos (1885—1939):

403. **Trencséni táj.** Of. Főv. Képt.

Tornyay János (1869—1936):

404. **Vásárhelyi táj.** Of. Beczkói Biró hagy.
405. **Szoba belseje.** Of. Főv. Képt.
406. **Virágok az ablaknál.** Of. Főv. Képt.
407. **Utolsó esti napsugár.** Of. Beczkói Biró hagy.
408. **Leszáll a nap.** Of. Beczkói Biró hagy.
409. **Édesanyám szobájában.** Of. Szépm. Múz.
410. **Táj házikókkal.** Of. Beczkói Biró hagy.

Toroczkay Oszwald:

411. **Szegényasszony kecskéje.** Of. Műv. tul.

Tóth B. László:

412. **Hídépítők.** Tempera. Főv. Képt.
413. **Téli táj.** Tempera. Főv. Képt.
414. **Roncskiemelés.** Tempera. Műv. tul.

Uitz Béla:

415. **Gyümölcsszedők.** Of. Főv. Képt.
416. **Álló nő.** Of. Dr Gelléri Jenő tul.
417. **Fekvő nő.** Of. Főv. Képt.
418. **Akt.** Toll. Főv. Képt.
419. **Fej.** Tuss. Mt.

Vaszary János (1867—1939):

420. **Szolgalegény.** Of. Főv. Képt.
421. **Tájkép.** Of. Főv. Képt.

Vaszkó Erzsébet:

422. **Tájkép.** Pasztell. Műv. tul.

Veress Pál:

423. **Két évvel az ostrom után.** Of. Műv. tul.
424. **Sári néni.** Linoleummetszet. Műv. tul.
425. **Ökrösszekér.** Linoleummetszet. Műv. tul.
426. **48-as honvédek.** Linoleum Műv. tul.

Megjegyzés: Seiden Gusztáv és a művészek tulajdonát képező műtárgyak eladók.

Rippl-Rónai József: Szövőnők

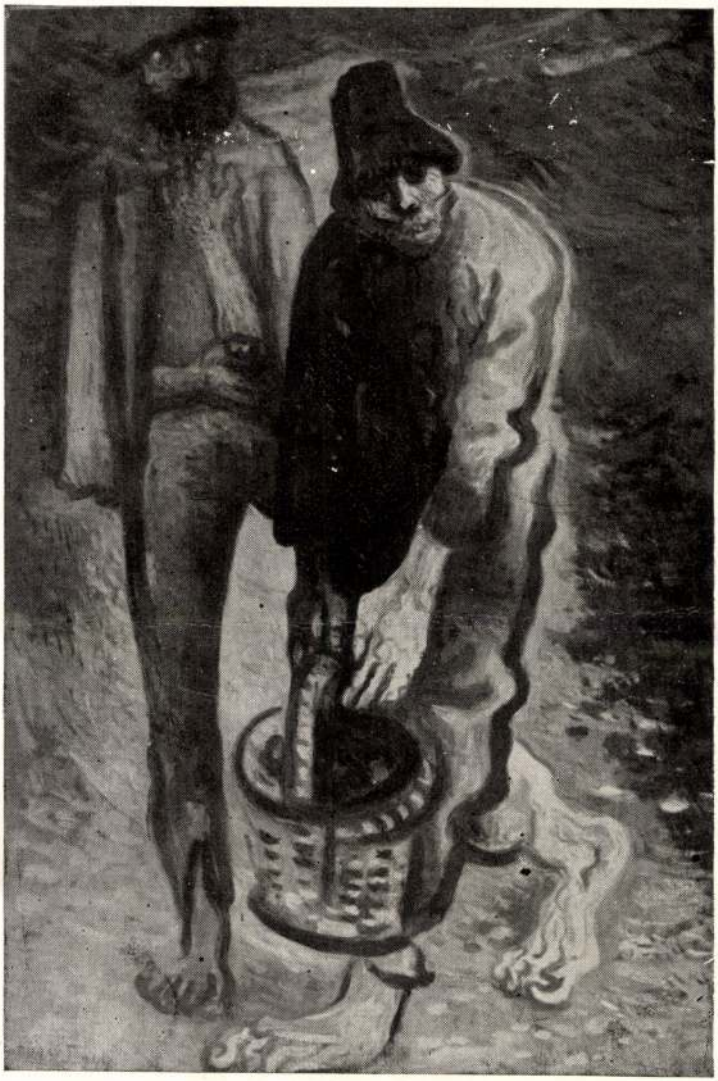

Duray Tibor: Nyomorultak

Aszádi Weil Erzsébet

Arvalb

Felelős kiadó: dr Katona Lajos
Budapest székesfőváros házinyomdája — 108975
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv